Bundel - Commissie Ruimtelijke Ordening en Grondzaken van 29 juni 2023

Agenda bijlagen
- Cie-Behandeling VJN 2023.docx
- 2023 Planning behandeling VJN.pdf

1 Opening en mededelingen

2 Raadsvoorstel Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023
AANPASSING: De aanpassingen in het erratum zijn in Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2023 verwerkt (26 juni 2023, Raadsvoorstellen weekoverzicht 2 juli 2023).
- Dossier 3291 voorblad.pdf
- Raadsvoorstel Voorjaarsnota 2023 en eerste bestuursrapportage 2023.docx
- Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2023 (inclusief erratum, juni 2023).pdf
- Subsidiestaat 2023.pdf
- Subsidiestaat 2024.pdf

2.1 Raadsbrief Schriftelijke vragen Voorjaarsnota 2023 en Eerste Bestuursrapportage 2023
- Raadsbrief Beantwoording schriftelijke raadsvragen en erratum VJN-1e berap 2023.docx
- Schriftelijke vragen VJN-1e berap 2023.docx
- Bijlage vraag 286.pdf
- Erratum VJN-1e berap 2023.docx

3 Raadsvoorstel Meerjaren Perspectief Ruimte 2023
- Dossier 3398 voorblad
- Raadsvoorstel Meerjaren Perspectief Ruimte 2023.docx
- Meerjaren Perspectief Ruimte 2023.pdf
- Bijlage Financieel overzicht bij hoofdstuk 2 MPR.pdf
- Wijzigingsbesluit Parkeerbelastingsverordening - DROP.docx
- Meerjaren Groenprogramma "Ruimte voor Groen uitvoeringsprogramma 2023-2027'.pdf
- Bijlage Voortgang woningbouwprojecten 100+.pdf
- Bijlage Projectenlijst middenhuur.pdf
- Wijzigingsbesluit Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen 2023 - DROP.docx

4 Raadsvoorstel Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2023
- Dossier 3397 voorblad
- Raadsvoorstel Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2023.docx
- Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2023.pdf

5 Raadsvoorstel Programma Water en Riolering Utrecht 2024-2028
- Dossier 3382 voorblad
- Raadsvoorstel Programma Water en Riolering Utrecht 2024-2028.docx
- Programma water en riolering Utrecht 2024-2028.docx
- Overzicht - Tekstuele wijzigingen Bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten.docx

Schema commissiebehandeling VJN 2023

De commissiebehandeling van de VJN 2023 staat gepland op 27-28-29 juni 2023.
De VJN-commissie is een doorlopende vergadering waar de zes commissies de VJN bespreken verdeeld over drie dagen (7 dagdelen). Dinsdagavond is traditiegetrouw voor financiën gereserveerd zonder spreektijden.

Indeling VJN 2023	
Woensdag start 10.00	**Donderdag start 10.00**
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën (VBF) ***Voorzitter: Ralph Peters*** ***Griffier: Gijs Corten*** Openbare orde en Veiligheid (incl. mensenhandel en drugscriminaliteit), Handhaving, Ombudszaken, Internationale zaken, Regionale samenwerking, Burgerzaken, Personeel en Organisatie, Financiën, Participatie ***NB Financiën op dinsdagavond met wethouder Financiën*** ***Voorzitter: Has Bakker*** ***Griffier: Johan Dorst***	**Commissie Mobiliteit, Groen en Openbare Ruimte** ***Voorzitter: Gertjan te Hoonte*** ***Griffier: Johan Dorst*** Mobiliteit, Groen, Dierenwelzijn, Openbare ruimte, Markten en Havens en Werven
Woensdag vervolg	**Donderdag vervolg**
Commissie Jeugd, Welzijn, Cultuur en Sport (JWCS) ***Voorzitter: Rachel Heijne*** ***Griffier: Maud van Leeuwen*** Jeugd en Jeugdzorg, Diversiteit en inclusie, Publieksdienstverlening, Wmo en Welzijn, Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen, Asiel en Integratie, Erfgoed (exclusief werven), Cultuur, Sport	**Commissie Ruimtelijke ontwikkeling en grondzaken (ROG)** ***Voorzitter: Joost Vasters*** ***Griffier: Frank de Kok*** Ruimtelijke ordening en Ruimtelijke Projecten (Groot Merwede, MWKZ, Stationsgebied), Westraven, A12-zone, Rijnenburg, Lunetten-Koningsweg en Overvecht en Utrecht Science Park, Grondzaken **NB: wethouder van Hooijdonk afwezig tussen 16.45-17.30**
Woensdag vervolg	**Donderdag vervolg**
Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie (VOWE) ***Voorzitter: Ingeborg Hornsveld*** ***Griffier: Willemien Kok*** Volksgezondheid, Drugs, Sekswerk, Onderwijs (incl. MBO), Werk en Inkomen, Economische Zaken, Evenementen	**Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen (EDVW)** ***Voorzitter: Bert van Steeg*** ***Griffier: Mariska de Vos*** Energie en Klimaat, Circulaire Economie, Milieu en Emissieloos vervoer, Wonen en Volkshuisvesting, Vastgoed, Wijk- en Buurtaanpak, Samen voor Overvecht

NB: Inbreng door de fracties per blok in 2 termijnen.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN

Lever **schriftelijke vragen** over de VJN aan via het **format** in de bijlage.

Verstuur per fractie alle vragen in één keer naar raadsvragencyclus@utrecht.nl.

Respecteer de deadline en lever uw vragen aan 30 mei **vóór 14.00 uur**.

Schriftelijke vragen kunnen, naast informatief/technisch, politiek van aard zijn. Graag wel de focus op het voorliggende onderwerp.

Algemene Beschouwingen (8 juni 2023): dit is een politiek debat op hoofdlijnen tussen fracties onderling. De algemene bijdrage van uw fractie bestaat uit uw visie op de stad. Wat moet er in uw ogen anders? Waar gaat u op inzetten komend jaar en deze raadsperiode?

Het college reageert pas tijdens de behandeling in de commissies.

Neem voor **ondersteuning** bij het opstellen, of de beoordeling van uw moties en amendementen, tijdig contact op met de **griffie**.

Planning behandeling VJN 2023

Dinsdag **16 mei** **18.45—19.15**	**Verzending VJN** Presentatie Voorjaarsnota 2023 Naast de VJN worden ook de eerste Bestuursrapportage 2023 en bijbehorende stukken toegevoegd
Dinsdag 23 mei	**Technische bijeenkomst** VJN en JS (avond)
Dinsdag **30 mei** **14.00 uur**	**Deadline** indienen **schriftelijke vragen** VJN
Donderdag **8 juni**	**Algemene Beschouwingen VJN** (ochtend)
Dinsdag **13 juni**	**Beantwoording** schriftelijke vragen VJN
Dinsdag **27 juni**	**Commissie** Financiën VJN (avond)
Woensdag **28 juni**	**COMMISSIE VBF, JWCS en VOWE** over VJN (hele dag, aansluitend aan elkaar)
Donderdag **29 juni**	**COMMISSIE MGOR, ROG, EDVW** over VJN (hele dag, aansluitend aan elkaar)
Donderdag **6 juli**	**Raadsvergadering** VJN/JS (hele dag)

In de **technische bijeenkomst** krijgen raadsleden een toelichting op de VJN van de ambtelijke organisatie.

Er is ruimte voor beantwoording van inhoudelijke vragen.

De VJN-commissie is een doorlopende vergadering waar de zes commissies de VJN bespreken verdeeld over drie dagen. Dinsdagavond is traditiegetrouw voor financiën gereserveerd zonder spreektijden. Voor woensdag en donderdag krijgen alle fracties en het college **één pot spreektijd** voor **beide dagen**. Behandeling vindt plaats in twee termijnen.

Fracties kunnen hun voorgenomen **moties** en **amendementen** indienen, uiterlijk voor de bijdrage in de raad, via moties@utrecht.nl

In de bijlage vindt u een lijst met **onderwerpen** en de bijbehorende **namen** en **telefoonnummers** van de **medewerkers** die u kunt bellen met uw technische vragen.

Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën

Dossiernummer	3291
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	28 juni 2023
Agendapunt	2
Omschrijving	Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023
ID	3486
Behandelend ambtenaar	Cora Bakker
Telefoon	06 10 515 676
E-mail	cora.bakker@utrecht.nl
Datum collegebesluit	9 mei 2023
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Financiën
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub d: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening.
Raadsadviseur (lijst)	Raadsadviseur/Cie Veiligheid, Bestuur en Financiën
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juni 2023
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	27 juni 2023
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	**28 juni 2023**
Commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën	28 juni 2023
Gemeenteraad	6 juli 2023

Toelichting

De bijlages zitten hoofdzakelijk in de Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2023.

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2023

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Bedrijfsvoerings- en Strategienetwerk
Opsteller	Cora Bakker
Kenmerk	11139558
Vergaderdatum Raad	6 juli 2023
Referendabel	Nee (artikel 3 lid 2 onder d Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Ja, een of meer bijlage(n)

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het geactualiseerde financiële beeld ten opzichte van de Begroting 2023 vast te stellen, zoals opgenomen in hoofdstuk 4 bestaande uit:
    a. De financiële ontwikkelingen met een bedrag van 23,8 miljoen euro (voordeel) in 2024 en structureel 18,5 miljoen euro (voordeel), zoals toegelicht in paragraaf 4.2.1.
    b. De prijsstijgingen, bestaande uit een nacalculatie voor de cao 2023 en reguliere indexatie van de begroting voor het jaar 2024 met een bedrag van 30,5 miljoen euro (nadeel) in 2023 en structureel 29,8 miljoen euro (nadeel), zoals toegelicht in paragraaf 4.2.2
    c. De knelpunten met een bedrag van 6,8 miljoen euro (nadeel) in 2023 en structureel 27,0 miljoen euro (nadeel), zoals toegelicht in paragraaf 4.2.3.
    d. Het bestemmen van de inkomsten voor groei van de stad voor de uitgaven van deze groei met een bedrag van 4,4 miljoen euro in 2023 en vanaf 2024 12,9 miljoen structureel, zoals toegelicht in paragraf 4.2.4.

2. In te stemmen met de extra inzet voor beleid (inclusief wensen van de raad) van 5,6 miljoen euro in 2023 en structureel 4,2 miljoen euro, zoals toegelicht in paragraaf 4.2.5 en 4.2.6.

3. In te stemmen met de financiële strategie met maatregelen om in deze voorjaarsnota te komen tot een sluitend financieel beeld bestaande uit:
    a. Het financiële uitgangspunt “verwachte rijksinkomsten" van 11,1 miljoen euro in 2023, oplopend naar 51,6 miljoen euro structureel, zoals toegelicht in paragraaf 4.3.1, bestaande uit:
        i. Te verwachten inkomsten Rijk voor 23,4 miljoen euro in 2027 en vanaf 2028 26,5 miljoen euro structureel
        ii. Bijstelling bestaand beleid gemeentefonds voor 11,1 miljoen euro in 2023, oplopend naar 19,3 miljoen euro structureel
    b. De extra compensatie voor het effect van de inflatie 2022, zoals toegelicht in paragraaf 4.3.2, bestaande uit:
        i. Verhogen van de meerjarenbegroting met 16,8 miljoen euro in 2023 en structureel 10,3 miljoen euro
        ii. Dit vanaf 2023 voor 6,0 miljoen euro structureel te dekken uit de aangekondigde nacalculatie van het Rijk voor de inflatie 2022
        iii. Dit voor 2,5 miljoen euro in 2024 en structureel 4,0 miljoen euro structureel te dekken uit de begrote middelen voor het na-ijl effect van prijsstijgingen uit de Begroting 2023
        iv. Dit voor een bedrag van 0,7 miljoen euro incidenteel te dekking uit de verwachte compensatie voor het opzeggen van het Gazprom contracten

v. De reservering in de Begroting 2023 voor extreme prijsstijgingen te verlagen met 0,5 miljoen euro voor de jaren 2024 en 2025

c. Bijsturen op de huidige begroting door inkomsten te verhogen en te bezuinigen voor 8,6 miljoen euro in 2023 en structureel 8,9 miljoen euro, zoals toegelicht in paragraaf 4.3.3, bestaande uit:
   i. Inkomsten te verhogen met 0,3 miljoen euro in 2024 en structureel 3,7 miljoen euro
   ii. Bezuinigen op het huidige beleid met 7,8 miljoen euro in 2024 en structureel 4,0 miljoen euro, zoals toegelicht in bijlage 3
   iii. Bijstellen van ambities uit het coalitieakkoord met 0,8 miljoen in 2023 en structureel met 1,2 miljoen euro

4. Om te komen tot een houdbaar stelsel Jeugdzorg en WMO het tekort van 5,1 miljoen euro in 2024, oplopend naar 15,4 miljoen euro structureel, binnen het brede sociaal domein op te lossen door inhoudelijke keuzes te maken volgens de volgende sporen:
   a. Een slagvaardig proces, waarbij
      i. In het najaar 2023 wordt besloten over een invulling en weging van de door te voeren maatregelen en de uitwerking daarvan
      ii. onze partners in stad worden betrokken bij de uitwerking
      iii. en op de reguliere momenten van de begrotingscyclus de voortgang en ontwikkelingen worden gemonitord
   b. Op een duurzame en toekomstbestendige manier onze inwoners die dat het meest nodig hebben zo goed als mogelijk helpen door:
      i. Het richten van de inzet op het wegnemen van de oorzaken die leiden tot behoefte aan zorg en ondersteuning, waarbij zoveel als mogelijk de maatregelen en basisvoorzieningen die daaraan een bijdrage leveren zoveel mogelijk te ontzien
      ii. Met het vertrekpunt dat we een basis voor iedereen bieden de principes voor ongelijk investeren voor gelijke kansen te hanteren om ervoor te zorgen dat de beperkte middelen worden ingezet voor de inwoners en buurten die dit het hardst nodig hebben
      iii. Het vereenvoudigen van de organisatie van zorg en ondersteuning in de stad en in de wijk
      iv. Te stoppen met pilots, tijdelijke programma's en regelingen die geen structurele bijdrage leveren aan de verbetering van de uitvoeringspraktijk.
      v. In te zetten op 100% compensatie vanuit het Rijk op de "extra" Utrechtse inzet boven op het wettelijk minimum. Wordt dit niet geëffectueerd, dan beoordelen we de "extra" inzet volgens de redeneerlijn van uitgangspunten i t/m iv.
   c. Financiële uitgangspunten om het tekort inhoudelijk in te vullen:
      i. Een extra bijdrage van het Rijk voor de jaren 2024 en 2025 van in totaal 4,5 miljoen euro voor het creëren van een groeipad om de taakstelling vanaf 2026 te realiseren
      ii. Een verwachte extra bijdrage van het Rijk voor jeugd, waarbij we een risico inschatting maken van 35% wat leidt tot een extra inkomsten van 5,6 miljoen euro in 2026, oplopend naar 5,8 miljoen euro structureel vanaf 2027
      iii. een ingroei periode van twee jaar voor de Wmo (2024 en 2025) en om de maatregelen uit te werken en implementeren voor een totaal bedrag van 8,2 miljoen euro, en vanaf 2026 het tekort volledig op te lossen binnen het brede sociale domein
      iv. inzet van extra tijdelijke capaciteit om de opgave vorm te geven van in totaal 1,5 miljoen euro voor de jaren 2024 en 2025

5. Met het oog op het gang houden van woningbouwprojecten middelen binnen het ruimtelijke domein beschikbaar te maken door:
   a. het bestedingsdoel van de reservering voor betaalbaar wonen te verbreden van "betaalbaar wonen" naar "betaalbaar wonen en het op gang houden van woningbouwprojecten".
   b. Een bedrag van 3,3 miljoen euro te onttrekken aan de reservering voor betaalbaar wonen en dit te bestemmen voor investeringen in de openbare ruimte die nodig zijn om woningbouwprojecten op gang te houden, zoals genoemd in bijlage 4 (deels geheim)

6. De actualisatie van het Meerjarenperspectief Ruimte 2023 hoofdstuk 2, getiteld “Koers houden in een veranderde markt”, zoals opgenomen in bijlage 5 vast te stellen overeenkomstig de uitgangspunten zoals toegelicht in bijlage 6 en toevoeging van de jaarschijf 2027, inclusief de onderstaande keuzes:
    a. Het tekort voor het pakket Groei in Balans in 2027 (3,9 miljoen euro) en het tekort in het structurele beeld (2,3 miljoen euro) te dekken door verlaging van budgetten uit het coalitieakkoord voor de schaalsprong groen, de schaalsprong fiets en “spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte” en van kapitaallastenbudgetten vanaf 2027 voor sportaccommodaties en cultuur volgens het principe “samen trap op, samen trap af” en deze in een volgende voorjaarsnota op basis van projectvoorstellen een inhoudelijke prioritering opnemen voor de toebedelen.
    b. Verlaging van het budget duurzame mobiliteit voor de schaalsprong fiets met 5 miljoen euro incidenteel verdeeld over de jaren 2023 tot en met 2027 en 0,85 miljoen structureel vanaf 2024, dit als onderdeel van het bijsturen (paragraaf 4.3.3) om de begroting sluitend te maken

7. In te stemmen met een kasschuif van de resultaten van de jaren 2023 tot en met 2027, zoals opgenomen in het financiële beeld in paragraaf 4.1, via de Algemene dekkingsreserve om het saldo van de begroting vanaf 2024 in evenwicht te laten zijn.

8. De mutaties uit de Eerste Bestuursrapportage 2023 vast te stellen, zoals opgenomen in hoofdstuk 5 bestaande uit:
    a. De majeure afwijkingen op de Programmabegroting 2023 voor een bedrag van 0,8 miljoen euro (positief), zoals toegelicht in hoofdstuk 6
    b. Het instellen van nieuwe reserves:
        i. reserve Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten met als doel het realiseren van meer betaalbare woningen in het sociale en middenhuursegment en het op gang houden van woningbouwprojecten, overeenkomstig het instellingsbesluit in bijlage 8
        ii. reserve Armoedebestrijding en schuldhulpverlening voor een periode van vier jaar met doel eventuele incidentele ruimte voor armoedebeleid en schuldhulpverlening beschikbaar houden voor inzet armoederegelingen en het opvangen van overschrijdingen, overeenkomstig het instellingsbesluit in bijlage 8
    c. De aanpassing van de begroting met de corresponderende posten, zoals toegelicht in hoofdstuk 7
    d. De budgettair neutrale bijsturingsvoorstellen, zoals opgenomen in bijlage 7 Totaaloverzicht budgettair neutrale wijzigingen
    e. De wijzigingsvoorstellen bij de investeringsprojecten, zoals toegelicht in hoofdstuk 9
    f. De investeringskredieten 2023 (vervangings- en uitbreidingsinvesteringen) vrij te geven van in totaal 203,9 miljoen euro, zoals toegelicht in hoofdstuk 9
    g. Het opheffen van de reserve Re-integratiefonds Werk en Inkomen

9. Hiermee de Voorjaarsnota 2023 en Eerste Bestuursrapportage 2023 vast te stellen en de Begroting 2024 op te stellen en de Begroting 2023 aan te passen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Geheimhouding

Het college heeft tijdelijke geheimhouding opgelegd op de bijlage ‘Investeringsprojecten’ en bijlage 4B ‘Aanpak continuering woningbouw (Deel B Strategische projectinzet)’ op grond van artikel 87 van de Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub b en i van de Wet open overheid totdat aanbestedingen zijn uitgevoerd, de onderhandelingen zijn afgerond en de woningbouwprojecten zijn afgerond.
De bijlagen bevat financiële informatie voor de gemeentelijke inzet en de strategie per project. Deze informatie kunnen marktpartijen gebruiken bij aanbestedingen en onderhandelingen met de gemeente. Het is van belang dat marktpartijen geen inzage krijgen in onze financiële mogelijkheden, de inzet per project en strategische doelen die de gemeente daarmee wil bereiken. Daarom mag deze informatie niet openbaar worden.

Samenvatting

In deze voorjaarsnota worden keuzes voorgesteld die passen bij het huidige tijdsbeeld waarin onzekerheden blijven. Daarmee blijft Utrecht investeren in de grote opgaven die veel inwoners nu en in de toekomst raken: kansengelijkheid, betaalbaar wonen en het klimaat. Om deze investeringen mogelijk te maken, zijn vanwege het financiële vertrekpunt met een structureel tekort bijsturingsmaatregelen noodzakelijk. Met als resultaat een structureel sluitend begrotingsbeeld.

Context

Aanleiding

Onderdeel van de Utrechtse planning en control cyclus zijn de voorjaarsnota en de bestuursrapportages. In de voorjaarsnota wordt meerjarig vooruitgekeken en worden de ontwikkelingen geschetst, indien nodig wordt beleid aangepast of geïntensiveerd en wordt het financiële beeld geactualiseerd. De voorstellen in de Voorjaarsnota 2023 zijn de basis voor het opstellen van de Programmabegroting 2024.

Bij de Voorjaarsnota 2023 hoort ook de Eerste Bestuursrapportage 2023 over de eerste drie maanden van dit begrotingsjaar. In deze bestuursrapportage rapporteert het college over de uitvoering voor het jaar 2023 van de programma's en investeringsprojecten, ook wordt de begroting bijgesteld met voorstellen voor bijsturing (budget neutraal).

Juridische context

De gemeenteraad heeft het budgetrecht, dit wil zeggen de bevoegdheid om financiële middelen toe te wijzen aan de verschillende gemeentelijke taken en ervoor te zorgen er geen financieel tekort is. Dit is opgenomen in artikel 189 en verder van de Gemeentewet.
Conform de Financiële Verordening van de gemeente Utrecht biedt het college aan de raad in het lopende jaar twee bestuursrapportages aan en ieder jaar voor 1 juni een voorjaarsrapportage die de basis vormt voor de programmabegroting van het volgende jaar (jaar t+1).
Het instellen van reserves en het toevoegen en onttrekken van bedragen aan de reserves is een raadsbevoegdheid, dit overeenkomstig de nota Reserves.

Beslistermijn

Conform artikel 2 Beleidscyclus lid 2 van de Financiële Verordening biedt het college de raad de Voorjaarsnota 2023 en Eerste Bestuursrapportage 2023 aan op uiterlijk 1 juni 2023. De raad stelt de voorjaarsnota uiterlijk op 14 juli 2023 vast, gelijktijdig met de Jaarstukken 2022 en de meerjarenprogramma's zoals het MPR, MPUV, MJIP en het Meerjarenprogramma Water en Riolering.

Beoogd effect

De voorjaarsnota geeft inzicht in de actuele financiële ontwikkelingen, zowel beleidsmatig als financieel, op basis waarvan de integrale afweging kan plaatsvinden van middelen en beleidsmaatregelen. De voorjaarsnota biedt een basis voor het een reële en sluitende begroting 2024. Met het vaststellen van de Eerste Bestuursrapportage 2023 wordt de Programmabegroting 2023 aangepast aan de actuele ontwikkeling, en worden de uitgaven van het college voor deze ontwikkelingen rechtmatig.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

Programmabegroting 2023 en Eerste begrotingswijziging 2023

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Het geactualiseerde financiële beeld ten opzichte van de Begroting 2023 vast te stellen, zoals opgenomen in hoofdstuk 4 bestaande uit: a) De financiële ontwikkelingen met een bedrag van 23,8 miljoen euro (voordeel) in 2024 en structureel 18,5 miljoen euro (voordeel), zoals toegelicht in paragraaf 4.2.1.

	b) De prijsstijgingen, bestaande uit een nacalculatie voor de cao 2023 en reguliere indexatie van de begroting voor het jaar 2024 met een bedrag van 30,5 miljoen euro (nadeel) in 2023 en structureel 29,8 miljoen euro (nadeel), zoals toegelicht in paragraaf 4.2.2 c) De knelpunten met een bedrag van 6,8 miljoen euro (nadeel) in 2023 en structureel 27,0 miljoen euro (nadeel), zoals toegelicht in paragraaf 4.2.3. d) Het bestemmen van de inkomsten voor groei van de stad voor de uitgaven van deze groei met een bedrag van 4,4 miljoen euro in 2023 en vanaf 2024 12,9 miljoen structureel, zoals toegelicht in paragraf 4.2.4.
Argumenten	
1.1	Er zijn onvermijdelijke ontwikkelingen binnen en buiten Utrecht die het financieel beeld van de gemeente beïnvloeden
	Sinds de vaststelling van de Begroting 2023 zijn er een aantal ontwikkelingen geweest die het financiële beeld beïnvloeden. Dit zijn ontwikkelingen die op ons afkomen, zoals actualisatie van de inkomsten van het Rijk, inkomsten voor groei van de stad, stijgende prijzen en knelpunten. Op basis van deze ontwikkelingen wordt de beschikbare financiële ruimte bepaald, het financiële vertrekpunt van deze voorjaarsnota.
1.2	De begroting wordt aangepast aan de ontwikkeling van het prijspeil
	Door de inflatie stijgen jaarlijks de prijzen. Om de begroting in lijn te laten lopen met de reële kostenontwikkeling wordt de gehele begroting geïndexeerd voor de verwachte stijging van de kosten. Op deze wijze kunnen de huidige taken en ambities op dezelfde wijze of hetzelfde niveau uitvoeren. Ook de inkomsten worden aangepast aan dit prijspeil, zodat een deel van de kostenstijging gedekt wordt uit deze extra inkomsten. Dit betreft de reguliere indexatie van de begroting. In deze voorjaarsnota is ook een extra aanvulling voor de inflatie 2022 opgenomen.
1.3	De knelpunten zijn onvermijdelijk, onuitstelbaar en onoplosbaar
	De gemeentelijke begroting staat voortdurend onder spanning door ontwikkelingen die onvermijdelijk op ons afkomen, zoals bijvoorbeeld de consequenties van wettelijke verplichtingen. Als de kostenstijging niet langer kunnen worden uitgesteld en ook niet kunnen worden opgevangen binnen de programma's of door bijsturen van beleid, moeten ze worden geaccepteerd en moet de begroting hiermee worden aangepast. Zo blijft de begroting reëel sluitend. Knelpunten moeten voldoen aan drie criteria: ze moeten onvermijdelijk zijn (bijsturen is niet mogelijk), onuitstelbaar (niet verschuifbaar in de tijd) en onoplosbaar (niet binnen bestaande budgetten op te vangen).
1.4	De groei van de stad vraagt om noodzakelijke investeringen
	De groei van de stad betekent niet alleen een uitbreiding van het aantal woningen en infrastructuur, het vraagt om uitbreiding van het voorzieningenniveau van scholen tot zorg, beheer van de nieuwe gebieden en toename van gebruik van diensten van de gemeente. Dit vraagt om investeringen in de nieuwe gebieden en bestaande stad en ook het verhogen van de uitvoeringsbudgetten voor de gemeentelijke taken. Door de groei ontvangen wij extra inkomsten uit het gemeentefonds door de groei van het aantal inwoners en extra OZB in verband met de toename van het aantal woningen. Door deze inkomsten te reserveren voor de groei van de stad, kunnen wij onze ambitie voor gezond stedelijk leven realiseren.

1.5	Het meerjarenbeeld voldoet aan de uitgangspunten van ons financiële beleid
	Een meerjarenbegroting moet voldoen aan financiële randvoorwaarden. Deze hebben wij zelf opgesteld, maar ook onze toezichthouder, de provincie Utrecht, ziet daarop toe. Van belang zijn een begroting met een structureel evenwicht en een weerstandsvermogen dat toereikend is om risico's op te vangen. Het weerstandsvermogen en ook de financiële indicatoren, zoals de schuldquote, zijn geactualiseerd in de Jaarstukken 2022 en zijn op niveau. Met de besluiten uit deze voorjaarsnota blijft ook de begroting structureel in evenwicht, daarmee voldoen wij aan de twee genoemde randvoorwaarden.
Kanttekeningen/ Risico's	
1.1	Bij het opstellen van de voorjaarsnota is uitgegaan van het voorlopige resultaat uit de Jaarrekening 2022 en voorstel voor bestedings- en dekkingsvoorstellen.
	De controle van de accountant is nog niet afgerond en kunnen nog correcties moeten worden aangebracht, waardoor het uiteindelijke rekeningresultaat kan wijzigen. De bestedings- en dekkingsvoorstellen worden gelijktijdig met de Jaarstukken 2022 ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd. Bij afwijkende besluitvorming wijzigt ook het beschikbare bedrag uit het jaar 2022 voor integrale afweging.
1.2	Het later of niet geheel realiseren van de financieel begrote bedragen leidt direct tot een tekort en noodzaak voor aanvullende maatregelen
	Het vertrekpunt van de Voorjaarsnota 2023 laat een structureel tekort zien. Daarmee is er noodzaak om keuzes te maken over het bijstellen van beleid om tot een sluitend financieel beeld te komen. In deze voorjaarsnota worden hiertoe voorstellen gedaan. De beoogde maatregelen uit de financiële strategie moeten tijdig en geheel gerealiseerd worden om het begrotingstekort op te lossen. Het later of niet geheel realiseren van de financieel begrote bedragen leidt direct tot een tekort en noodzaak voor aanvullende maatregelen. Het weerstandsvermogen is op het gewenste niveau en kan dit risico incidenteel afdekken.
Beslispunt	
2	In te stemmen met de extra inzet voor beleid (inclusief wensen van de raad) van 5,6 miljoen euro in 2023 en structureel 4,2 miljoen euro, zoals toegelicht in paragraaf 4.2.5 en 4.2.6.
Argumenten	
2.1	De extra inzet voor beleid heeft een maatschappelijke en of bestuurlijke urgentie en is in lijn met het coalitieakkoord
	Ontwikkelingen in het afgelopen jaar leiden tot aanpassingen in ons regulier beleid. Deze aanpassingen zijn beschreven in hoofdstuk 2 van de Voorjaarsnota
2.2	Vanuit het presidium is een verzoek ontvangen voor extra budget ten behoeve van het versterken van het democratieprogramma (0,2 mln structureel) en ten behoeve van een raadswissel (0,025 mln structureel).
2.3	Uitvoering wordt gegeven aan wens van de raad voor een financiële bijdrage te voor slachtofferhulp voor de aardbeving in Turkije en Syrië

	In het debat naar aanleiding van raadsvragen over de aardbeving in Turkije en Syrië heeft het college aan de raad toegezegd een geldelijke bijdrage te doneren voor slachtofferhulp aan giro 555 voor één euro per inwoner.
Kanttekeningen/ Risico's	
2.1	Dit besluit vergroot het tekort in het financieel beeld en daarmee ook de omvang van de benodigde bijsturing op de begroting. In de financiële strategie (paragraaf 4.3) zijn maatregelen opgenomen om te komen tot een sluitend financieel beeld.
2.2	Het verzoek van het presidium is nog niet bevestigd door de raad
Beslispunt	
3	In te stemmen met de financiële strategie met maatregelen om in deze voorjaarsnota te komen tot een sluitend financieel beeld bestaande uit: a) Het financiële uitgangspunt "verwachte rijksinkomsten" van 11,1 miljoen euro in 2023, oplopend naar 51,6 miljoen euro structureel, zoals toegelicht in paragraaf 4.3.1, bestaande uit: i. Te verwachten inkomsten Rijk voor 23,4 miljoen euro in 2027 en vanaf 2028 26,5 miljoen euro structureel ii. Bijstelling bestaand beleid gemeentefonds voor 11,1 miljoen euro in 2023, oplopend naar 19,3 miljoen euro structureel b) De extra compensatie voor het effect van de inflatie 2022, zoals toegelicht in paragraaf 4.3.2, bestaande uit: i. Verhogen van de meerjarenbegroting met 16,8 miljoen euro in 2023 en structureel 10,3 miljoen euro ii. Dit vanaf 2023 voor 6,0 miljoen euro structureel te dekken uit de aangekondigde nacalculatie van het Rijk voor de inflatie 2022 iii. Dit voor 2,5 miljoen euro in 2024 en structureel 4,0 miljoen euro structureel te dekken uit de begrote middelen voor het na-ijl effect van prijsstijgingen uit de Begroting 2023 iv. Dit voor een bedrag van 0,7 miljoen euro incidenteel te dekking uit de verwachte compensatie voor het opzeggen van het Gazprom contracten v. De reservering in de Begroting 2023 voor extreme prijsstijgingen te verlagen met 0,5 miljoen euro voor de jaren 2024 en 2025 c) Bijsturen op de huidige begroting door inkomsten te verhogen en te bezuinigen voor 8,6 miljoen euro in 2023 en structureel 8,9 miljoen euro, zoals toegelicht in paragraaf 4.3.3, bestaande uit: i. Inkomsten te verhogen met 0,3 miljoen euro in 2024 en structureel 3,7 miljoen euro ii. Bezuinigen op het huidige beleid met 7,8 miljoen euro in 2024 en structureel 4,0 miljoen euro, zoals toegelicht in bijlage 3 iii. Bijstellen van ambities uit het coalitieakkoord met 0,8 miljoen in 2023 en structureel met 1,2 miljoen euro
Argumenten	
3.1	Met het inschatten en financieel vertalen van de ontbrekende inkomsten van het Rijk worden onnodige bezuinigingen voorkomen
	Een van de vereisten aan het begrotingssaldo is dat deze structureel in evenwicht moet zijn. Op het moment dat er sprake is van een tekort moeten er maatregelen genomen worden om de begroting weer in evenwicht te brengen. Sinds het regeerakkoord uit 2021 zijn de inkomsten onzeker, vanaf 2026 is het gemeentefonds gekort waardoor een aanzienlijk structureel tekort in de gemeentelijke begrotingen ontstaat. Om aan de

	vereiste van een structureel sluitende begroting te voldoen moet worden bijgestuurd om de kosten te verlagen of inkomsten te verhogen. Echter het is zeker dat er aanvullende inkomsten komen. Door hier een inschatting van te maken sluit de begroting aan bij de verwachting en wordt voorkomen dat onnodige bijsturingsmaatregelen genomen moeten worden.
3.2	Met het risicovoller inschatten van de onzekere inkomsten van het Rijk wordt invulling gegeven aan motie 321 “Accres vanaf 2026”
	In het coalitieakkoord is het “scherper aan de wind varen” een van de financiële uitgangspunten. In motie 321 “Accres vanaf 2026” is door de raad opgeroepen om de onzekere inkomsten van het Rijk risicovoller te begroten. In deze voorjaarsnota wordt hier invulling gegeven met een risico inschatting voor de inkomsten van het Rijk.
3.3	De inflatie gedurende 2022 is sterk toegenomen en leidt zonder aanvullende compensatie tot knelpunten
	De begroting voor 2023 en verder is op de reguliere wijze verhoogd voor het verwachte effect van de prijsstijgingen. De prijzen zijn echter doorgestegen en daarom worden de budgetten bij uitzondering extra verhoogd voor dit effect, met als doel de begroting te compenseren voor een reële kostenontwikkeling, zodat de begroting is om de reguliere taken te blijven uitvoeren. Met deze verhoging van in totaal 10 miljoen euro worden knelpunten voorkomen of verlaagd, zoals bijvoorbeeld in de meerjarenprogramma’s en kostenstijging van de bibliotheek. Dit is het kader voor nadere uitwerking bij de Begroting 2024. De indexatie waarmee in de voorjaarsnota is gerekend, is abusievelijk nog niet toereikend voor de dekking van de knelpunten bibliotheek en VNG-contributie. Deze worden conform het kader van deze voorjaarsnota in de Begroting 2024 van aanvullende dekking voorzien.
3.4	Knelpunten door prijsstijgingen worden verminderd of voorkomen
	Een reële compensatie van de begroting voor de prijsontwikkeling zorgt voor een begroting die passend is voor de uitvoering van de reguliere taken. Omdat de inflatie in 2022 zo sterk is opgelopen is aanvullende compensatie gewenst voor een begroting op een reëel kostenniveau. Het niet doorvoeren van deze aanvulling leidt tot knelpunten die ook moeten worden meegenomen in het financiële beeld.
3.5	Belastingen worden niet verhoogd
	In het coalitieakkoord is afgesproken om de belasting niet te verhogen, met uitzondering van de gebruikelijke jaarlijkse inflatiecorrectie van alle tarieven. Hierbij geldt dat in extreme situatie dit kan worden herzien. Dit betekent dat het oplossen van het tekort vraagt om bijsturing aan de kostenkant van de begroting. Wel worden een aantal kostendekkende tarieven verhoogd, waar deze gekoppeld zijn aan een knelpunt.
3.6	Tekorten worden zoveel mogelijk binnen het begrotingsprogramma opgelost
	Uitgangspunt bij het ontstaan van tekorten is om eerst te bezien of deze kunnen worden opgelost binnen het beleidsterrein en/ of begrotingsprogramma budgetten anders te alloceren en/ of beleid aan te passen.
3.7	In het coalitieakkoord is afgesproken om bij tekorten ook te kiezen voor bijsturen binnen de extra middelen uit het coalitieakkoord
	Voor de benodigde bijsturingsmaatregelen wordt ook gekeken naar de ambities uit het coalitieakkoord, voor zover deze nog niet gestart zijn. Daarbij zijn de ambities uit het brede sociale domein buitenbeschouwing te laten, gezien de aparte opgave waar het sociaal domein voor staat.

Kanttekeningen/ Risico's	
3.1	De risicoschattingen en maatregelen moeten tijdig en geheel gerealiseerd worden om het tekort op te lossen. Het later of niet geheel realiseren van de financieel begrote bedragen leidt direct tot een tekort en noodzaak voor aanvullende maatregelen. Het weerstandsvermogen is op het gewenste niveau en kan dit risico incidenteel afdekken.
Beslispunt	
4	Om te komen tot een houdbaar stelsel Jeugdzorg en WMO het tekort van 5,1 miljoen euro in 2024, oplopend naar 15,4 miljoen euro structureel, binnen het brede sociaal domein op te lossen door inhoudelijke keuzes te maken volgens de volgende sporen: a. Een slagvaardig proces, waarbij i. In het najaar 2023 wordt besloten over een invulling en weging van de door te voeren maatregelen en de uitwerking daarvan ii. onze partners in stad worden betrokken bij de uitwerking iii. en op de reguliere momenten van de begrotingscyclus de voortgang en ontwikkelingen worden gemonitord b. Op een duurzame en toekomstbestendige manier onze inwoners die dat het meest nodig hebben zo goed als mogelijk helpen door: i. Het richten van de inzet op het wegnemen van de oorzaken die leiden tot behoefte aan zorg en ondersteuning, waarbij we zoveel als mogelijk de maatregelen en basisvoorzieningen die daaraan een bijdrage leveren zoveel mogelijk te ontzien ii. Met het vertrekpunt dat we een basis voor iedereen bieden de principes voor ongelijk investeren voor gelijke kansen te hanteren om ervoor te zorgen dat de beperkte middelen worden ingezet voor de inwoners en buurten die dit het hardst nodig hebben iii. Het vereenvoudigen van de organisatie van zorg en ondersteuning in de stad en in de wijk iv. Te stoppen met pilots, tijdelijke programma's en regelingen die geen structurele bijdrage leveren aan de verbetering van de uitvoeringspraktijk. v. In te zetten op 100% compensatie vanuit het Rijk op de "extra" Utrechtse inzet boven op het wettelijk minimum. Wordt dit niet geëffectueerd, dan beoordelen we de "extra" inzet volgens de redeneerlijn van uitgangspunten i t/m iv. c. Financiële uitgangspunten om het tekort inhoudelijk in te vullen: i. Een extra bijdrage van het Rijk voor de jaren 2024 en 2025 van in totaal 4,5 miljoen euro voor het creëren van een groeipad om de taakstelling vanaf 2026 te realiseren ii. Een verwachte extra bijdrage van het Rijk voor jeugd, waarbij we een risico inschatting maken van 35% wat leidt tot een extra inkomsten van 5,6 miljoen euro in 2026, oplopend naar 5,8 miljoen euro structureel vanaf 2027 iii. een ingroei periode van twee jaar voor de Wmo (2024 en 2025) en om de maatregelen uit te werken en implementeren voor een totaal bedrag van 8,2 miljoen euro, en vanaf 2026 het tekort volledig op te lossen binnen het brede sociale domein iv. inzet van extra tijdelijke capaciteit om de opgave vorm te geven van in totaal 1,5 miljoen euro voor de jaren 2024 en 2025
Argumenten	
4.1	In de voorjaarsnota kaders worden gesteld, die vervolgens nader worden uitgewerkt

	In de systematiek van de planning en control-cyclus is de voorjaarsnota het instrument om de kaders voor de komende jaren vast te stellen, zowel beleidsmatig als financieel. Deze worden vervolgens in opmaat naar de begroting of een beleidsnota nader uitgewerkt. In deze voorjaarsnota worden drie sporen vastgesteld om te komen tot een structureel houdbaar sociaal stelsel. Daarmee wordt richting gegeven aan de uitwerking van inhoudelijke keuzes. De uitwerking van inhoudelijke keuzes worden in het derde kwartaal van 2023 aan de raad voorgelegd.
4.2	Met de aanpak voor inhoudelijke keuzes worden voorwaarden gecreëerd om het sociaal stelsel houdbaar en toekomstbestendig te maken
	We zien de vraag naar zorg uit de Jeugdwet en Wmo toenemen. Met als gevolg een gebrek aan personeel en stijgende kosten. Tegelijkertijd wordt deze stijgende vraag niet gecompenseerd door passende inkomsten van het Rijk. Dat maakt dat Utrechters niet de zorg kunnen krijgen die zij nodig hebben en dat bovendien de zorg onbetaalbaar wordt. In deze voorjaarsnota stellen we een aanpak voor waarmee we de Jeugdzorg en Wmo houdbaar willen maken.
4.3	We willen basiszorg bieden voor alle Utrechters en aanvullend hulp en ondersteuning voor de kwetsbare inwoners
	De ambitie dat iedereen kan rekenen op goede hulp en ondersteuning staat onder druk. De stijging van de vraag naar zorg, het tekort aan personeel, ruimte voor passende voorzieningen en de stijging van de zorgkosten maken dat er Utrechters niet de zorg kunnen krijgen die zij nodig hebben. Met de uitgangspunten richten wij ons op én een goede basiszorg voor alle Utrechters én richten ons vanuit de opgave kansengelijkheid op de kwetsbare inwoners die deze hulp en ondersteuning het hardst nodig hebben.
4.4	De financiële compensatie van het Rijk is niet toereikend
	De afgelopen jaren heeft de Rijksoverheid de gemeenten (incidenteel) gecompenseerd voor de stijgende uitgaven op de Jeugdwet en Wmo. Wij zien dat het Rijk gemeenten niet compenseert voor de stijgende zorgvraag en daarmee oplopende uitgaven. Ook dalen de inkomsten vanuit het Gemeentefonds door een bezuiniging uit de Hervormingsagenda jeugd. De stijgende kosten moeten gemeenten daarom grotendeels zelf opvangen.
4.5	Dit betreft een omvangrijke inhoudelijke beleidswijziging wat een intensief traject samen met de partners met zich meebrengt.
	Inhoudelijke wijziging vraagt tijd om goed te worden uitgewerkt, afgestemd met partners en geïmplementeerd. Dit vraagt extra ambtelijke inzet en een geleidelijke invoering daarvan. Daarom stellen we voor de ambtelijke capaciteit tijdelijk uit te breiden om dit traject goed te doorlopen. Voor de Wmo te kiezen we voor een ingroeipad om de maatregelen in te voeren. Deze ingroeiperiode is voor gerealiseerd door de afspraken uit het principeakkoord met het Rijk.
Kanttekeningen/ Risico’s	
4.1	Het later of niet geheel realiseren van de financieel begrote bedragen leidt direct tot een tekort en noodzaak voor aanvullende maatregelen.
	De beoogde maatregelen moeten tijdig en geheel gerealiseerd worden om het tekort voor jeugdhulp en Wmo op te lossen een structureel begrotingstekort te voorkomen. Het later of niet geheel realiseren van de financieel begrote bedragen leidt direct tot een tekort en noodzaak voor aanvullende maatregelen. Het weerstandsvermogen is op het gewenste niveau en kan dit risico incidenteel risico afdekken.

4.2	Realisatie van de uitwerking van het principeakkoord op de jeugdhulp en andere ontwikkelingen op het terrein van jeugd en Wmo zijn van invloed op het ingeschatte tekort.
	Dit kan zijn ontwikkeling van de zorgvraag, uitwerking zorgakkoord, uitkomsten verdeling inkomsten gemeentefonds en ook compensatie van de stijgende zorgvraag in de reguliere systematiek van het gemeentefonds. In de reguliere planning en control momenten monitoren we de realisatie van de maatregelen en ontwikkeling van het tekort.
Beslispunt	
5	Met het oog op het gang houden van woningbouwprojecten middelen binnen het ruimtelijke domein beschikbaar te maken door: a. het bestedingsdoel van de reservering voor betaalbaar wonen te verbreden van “betaalbaar wonen” naar “betaalbaar wonen en het op gang houden van woningbouwprojecten”. b. Een bedrag van 3,3 miljoen euro te onttrekken aan de reservering voor betaalbaar wonen en dit te bestemmen voor investeringen in de openbare ruimte die nodig zijn om woningbouwprojecten op gang te houden, zoals genoemd in bijlage 4 (deels geheim)
Argumenten	
5.1	De behoefte aan nieuwe woningen groot is
	Op de woningmarkt is sprake van grote krapte, voor nu en op de langere termijn. Er zijn te weinig woningen om alle woningzoekenden te huisvesten. Het realiseren van nieuwe woonruimten, zowel tijdelijk als permanent is noodzakelijk om de krapte op te kunnen lossen.
5.2	Om woningbouw op gang te houden (inclusief betaalbaar wonen) is het soms nodig om te investeren in andere zaken dan de woningen zelf om de business case van het woningbouwproject haalbaar te maken.
	De reservering voor betaalbaar wonen in de reserve Investeringsimpuls RSU is voor een groot deel bijeengebracht met inkomsten uit de Conversieregeling Erfpacht 2017. In lijn met de motie 2017/191 zijn deze middelen steeds ingezet voor het toevoegen van meer betaalbare woningen. We merken nu dat deze nauwe omschrijving het lastig maakt om gericht woningbouwprojecten te ondersteunen, als daarvoor een bredere inzet van middelen nodig is.
5.3	Door deze investeringen in de openbare ruimte kunnen twee woningbouwprojecten doorgang vinden die zonder extra gemeentelijke investering naar verwachting geannuleerd zouden worden.
	Twee woningbouwprojecten kunnen worden gerealiseerd door een investering van de gemeente in de openbare ruimte uit de reservering betaalbaar wonen. Deze projecten worden toegelicht in een geheime bijlage (zie bijlage XX) over woningbouw bij het Meerjaren Programma Ruimte 2023. Voor deze projecten geldt dat maximaal wordt ingezet op het oplossen van knelpunten binnen het project. Alleen als dat onvoldoende soelaas biedt, zal het budget van 3,3 miljoen euro worden ingezet. Als dit bedrag niet volledig nodig blijkt te zijn voor de betreffende projecten, kan het restant weer worden toegevoegd aan de reservering voor betaalbaar wonen.
Beslispunt	
6	De actualisatie van het Meerjarenperspectief Ruimte 2023 hoofdstuk 2, getiteld “Koers houden in een veranderde markt”, zoals opgenomen in bijlage 5 vast te stellen overeenkomstig de uitgangspunten zoals

	toegelicht in bijlage 6 en toevoeging van de jaarschijf 2027, inclusief de onderstaande keuzes: a. Het tekort voor het pakket Groei in Balans in 2027 (3,9 miljoen euro) en het tekort in het structurele beeld (2,3 miljoen euro) te dekken door verlaging van budgetten uit het coalitieakkoord voor de schaalsprong groen, de schaalsprong fiets en “spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte” en van kapitaallastenbudgetten vanaf 2027 voor sportaccommodaties en cultuur volgens het principe “samen trap op, samen trap af” en deze in een volgende voorjaarsnota op basis van projectvoorstellen een inhoudelijke prioritering opnemen voor de toebedelen. b. Verlaging van het budget duurzame mobiliteit voor de schaalsprong fiets met 5 miljoen euro incidenteel verdeeld over de jaren 2023 tot en met 2027 en 0,85 miljoen euro structureel vanaf 2024, dit als onderdeel van het bijsturen (paragraaf 4.3.3) om de begroting sluitend te maken
Argumenten	
6.1	<u>Door toevoeging van het begrotingsjaar 2027 ontstaat financiële ruimte voor invulling van ambities</u>
	De gemeentelijke meerjarenbegroting beslaat een periode van vier jaar. De voorjaarsnota bevat de kaders voor de begroting van het volgende jaar (t+1) en er wordt een extra jaar aan het meerjarenperspectief toegevoegd, in dit geval het jaar 2027. Ook voor de ruimtelijke investeringen uit het coalitieakkoord (“pakket Groei in balans”) wordt deze jaarschijf toegevoegd. Vanaf deze jaarschijf zijn nu ook de kapitaallasten opgenomen van ruimtelijke investeringen en investeringen in maatschappelijke voorzieningen uit voorgaande jaren. De resterende ruimte wordt ingevuld om nieuwe gebiedsontwikkelingen in balans te kunnen ontwikkelen.
6.2	<u>Het budget wordt ingezet op basis van inhoudelijke afwegingen.</u>
	Voor het jaar 2027 is er sprake van een tekort. Voor enkele budgetten zijn nog geen concrete projectvoorstellen beschikbaar. Het tekort wordt opgelost door deze budgetten te verlagen met eenzelfde percentage. Wanneer in een volgende Voorjaarsnota weer extra groeibudget beschikbaar komt voor ruimtelijke investeringen gaan we weer versnellen (“samen trap-op, samen trap-af”). Ondertussen blijven we doorwerken aan planontwikkeling, zodat we bij de Voorjaarsnota 2024 een inhoudelijke weging kunnen maken voor de verdeling van het verlaagde budget 2027.
6.3	<u>Een deel van het budget duurzame mobiliteit is nog niet inhoudelijk geoormerkt</u>
	Vanwege de knellende financiële positie gebruiken we ook een deel van de niet-geprogrammeerde gelden binnen het MPR, om knelpunten in het brede financiële beeld op te lossen. Dit gaat om 5 miljoen euro van de niet-geprogrammeerde middelen voor de schaalsprong fiets en een structurele verlaging van het budget voor investeringen Bereikbaarheid met 0,85 miljoen euro (bezuiniging huidig beleid). De incidentele vrijval van 5 miljoen euro is als volgt verdeeld: 2023 (1 miljoen euro), 2024 (0,4 miljoen euro), 2025 (1 miljoen euro), 2026 (1,2 miljoen euro) en 2027 (1,4 miljoen euro). De stand van de reserve bereikbaarheid komt daarmee uit op ongeveer 2 miljoen euro in 2028, en dit geeft nog (beperkte) ruimte om urgente knelpunten op lopende projecten op te kunnen vangen.

Kanttekeningen/risico's	
6.1	In de VJN ramen we de groei voor het komende jaar (t+1) en in het MPR wordt uitgegaan van t+4.
	De groei van de stad leidt tot meer inkomsten in het gemeentefonds, omdat dit mede is gebaseerd op aantal inwoners. Jaarlijks maken we in de voorjaarsnota een inschatting van de groei en daarmee gepaarde extra inkomsten voor het komende jaar (t+1). Deze extra inkomsten (groeikader) worden structureel doorgetrokken. Een deel van deze extra inkomsten worden ingezet om de stad in balans te laten groeien en investeringen in de stad te financieren. Deze investeringen worden geraamd in het MPR. Omdat het MPR een meerjarenplanning is, wordt hier een inschatting gemaakt van de groeiontwikkeling van de komende 4 jaar (t+4). Dit is een door de raad vastgesteld uitgangspunt.
6.2	Er zijn minder middelen beschikbaar om de door de Raad vastgestelde doelen van het mobiliteitsplan 2040 te realiseren.
	De bereikbaarheid komt onder druk komt te staan en we kunnen minder investeren in de schaalsprong fiets en fietsenstallingen zoals op de stations Overvecht, Vaartsche Rijn en Leidsche Rijn, en uitrol rekken/ trommels in de vooroorlogse wijken. De structurele verlaging van het investeringsbudget bereikbaarheid heeft ook effect op het deelprogramma Anders Reizen (waaronder Deelmobiliteit, Verkeersmanagement, Mobiliteitsmanagement en Goederenvervoer). Voor de consequenties voor dit deelprogramma verwijzen we naar het MPR pagina 136 (actualisatie MPB). De investeringen in bereikbaarheid waaronder Anders Reizen blijven nodig om de groeiende stad bereikbaar en leefbaar te houden. Dit betekent dat we ruimte hiervoor zullen blijven zoeken.
Beslispunt	
7	Instemmen met een kasschuif van de resultaten van de jaren 2023 tot en met 2027, zoals opgenomen in het financiële beeld in paragraaf 4.1, via de Algemene dekkingsreserve om het saldo van de begroting vanaf 2024 in evenwicht te laten zijn.
Argumenten	
7.1	Met deze kasschuif we komen we tot een structureel sluitend financieel beeld
	Een vereiste van onze toezichthouder, de provincie Utrecht, is een structureel sluiten financieel beeld. Met deze kasschuif worden voordelen uit het ene jaar ingezet om het tekort van een ander jaar mee te dekken. Na deze kasschuif zijn alle begrotingsjaren vanaf 2024 in evenwicht. Daarmee voldoen wij aan de vereiste van de toezichthouder. Deze kasschuif wordt via de Algemene dekkingsreserve uitgevoerd.
Beslispunt	
8	De mutaties uit de Eerste Bestuursrapportage 2023 vast te stellen, zoals opgenomen in hoofdstuk 5 bestaande uit: a. De majeure afwijkingen op de Programmabegroting 2023 voor een bedrag van 0,8 miljoen euro (positief), zoals toegelicht in hoofdstuk 6 b. Het instellen van nieuwe reserves: i. reserve Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten met als doel het realiseren van meer betaalbare woningen in het sociale en middenhuursegment en het op gang houden van woningbouwprojecten, overeenkomstig het instellingsbesluit in bijlage 8

	ii. reserve Armoedebestrijding en schuldhulpverlening voor een periode van vier jaar met doel eventuele incidentele ruimte voor armoedebeleid en schuldhulpverlening beschikbaar houden voor inzet armoederegelingen en het opvangen van overschrijdingen, overeenkomstig het instellingsbesluit in bijlage 8 c. De aanpassing van de begroting met de corresponderende posten, zoals toegelicht in hoofdstuk 7 d. De budgettair neutrale bijsturingsvoorstellen, zoals opgenomen in bijlage 7 Totaaloverzicht budgettair neutrale wijzigingen e. De wijzigingsvoorstellen bij de investeringsprojecten, zoals toegelicht in hoofdstuk 9 f. De investeringskredieten 2023 (vervangings- en uitbreidingsinvesteringen) vrij te geven van in totaal 203,9 miljoen euro, zoals toegelicht in hoofdstuk 9 g. Het opheffen van de reserve Re-integratiefonds Werk en Inkomen
Argumenten	
8.1	<u>Hiermee worden de afwijkingen verwerkt in de Programmabegroting 2023, zodat deze weer actueel is</u>
	Sinds het vaststellen van de Programmabegroting 2023 hebben zich verschillende ontwikkelingen voorgedaan. Door het aanpassen van de begroting met deze ontwikkelingen zijn de bijbehorende uitgaven rechtmatig.
8.2	<u>De majeure afwijkingen zijn niet of maar beperkt beïnvloedbaar</u>
	In het hoofdstuk 6 Uitvoering programma zijn voor- en nadelen opgenomen die niet of beperkt beïnvloedbaar zijn.
8.3	<u>Het instellen van een aparte reserve voor betaalbaar wonen en woningbouwprojecten doet recht aan de specifieke herkomst en bestemming van deze middelen</u>
	De middelen voor betaalbaar wonen zijn nu onderdeel van de reserve Investeringsimpuls RSU. Deze reserve is bestemd voor vastgestelde projecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. De middelen voor betaalbaar wonen en woningbouwprojecten hebben een andere herkomst en besteding. Met het instellen van een reserve betaalbaar wonen en woningbouwprojecten ontstaan twee reserves: één voor de middelen betaalbaar wonen en woningbouwprojecten en één voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten. Het instellingsbesluit is opgenomen in bijlage 8.
8.4	<u>Hiermee houden we incidente financiële ruimte beschikbaar voor toekomstige inzet en knelpunten in het kader van armoedebestrijding en schuldhulpverlening.</u>
	Vanwege de onzekerheid als gevolg van de koopkrachtcrisis en het toenemende gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening stellen we voor om voor de komende vier jaren een bestemmingsreserve te vormen. Incidentele financiële ruimte blijft hierdoor beschikbaar voor toekomstige inzet en knelpunten in het kader van financiële bestaanszekerheid.
8.5	<u>Reservemutaties, overhevelingen, verschuivingen tussen programma's, corresponderende posten en mutaties baten lasten zijn een raadsbevoegdheid.</u>
	Een aantal financiële bijstellingen van de begroting zijn een specifieke raadsbevoegdheid. In de Eerste Bestuursrapportage zijn deze opgenomen in bijlage 7 en worden op hoofdlijnen toegelicht in hoofdstuk 8.

	Dit is ook van toepassing op de corresponderende posten, waarvoor wij in de september- en decembercirculaire 2022 voegt het Rijk extra middelen voor nieuwe taken toe aan het gemeentefonds en neemt middelen uit voor vervallen taken. Vertaling hiervan in de gemeentebegroting gebeurt door middel van de corresponderende posten. Dat wil zeggen dat de uitgaven met hetzelfde bedrag worden verhoogd, tenzij het bedrag niet nodig is voor de uitvoering van de taak. Deze corresponderende posten zijn individueel beoordeeld en worden toegevoegd aan het betreffende programma
8.6	Met deze wijzigingsvoorstellen van investeringsprojecten wordt de Programmabegroting 2023 geactualiseerd.
	In hoofdstuk 9 rapporteren wij over de afwijkingen op de investeringen. Door omstandigheden kunnen voorgenomen investeringen niet volledig of volgens planning worden uitgevoerd. Dit leidt tot afwijkingen in de geautoriseerde investeringsplanning van 2023.
8.7	Met het verhogen van de kredieten zijn de uitgaven rechtmatig.
	Het is een raadsbevoegdheid om de kredieten vrij te geven en aan te passen. Hiermee worden de aanpassingen op de investeringen uit hoofdstuk 9 geautoriseerd. Daarmee is het budget van deze investeringen beschikbaar en kan rechtmatig gestart worden met de uitvoering. Om de rechtmatigheid van de kredieten te waarborgen dient het krediet waar de overschrijding op plaatsvindt bijgesteld te worden. Ook worden kredieten voor 203,9 miljoen euro verhoogd en aangepast aan het verwachte prijsniveau. De uitgaven die binnen de kredieten zijn daarmee rechtmatig.
8.9	De reserve Re-integratiefonds werk en inkomen is niet meer nodig voor het oorspronkelijke doel.
	Deze reserve is bedoeld om de samenwerking met uitzendbureaus en sociaal ondernemers bij het aan het werk helpen van mensen uit de bijstand te bekostigen. In de praktijk ging het in het bijzonder om de kosten van twee Social Impact Bonds (SIB). Deze zijn inmiddels afgesloten. De kosten voor de samenwerking met uitzendbureaus worden binnen het reguliere re-integratiebudget opgevangen.
Beslispunt	
9	Hiermee de Voorjaarsnota 2023 en Eerste Bestuursrapportage 2023 vast te stellen en hiermee de Begroting 2024 op te stellen en de Begroting 2023 aan te passen.

Financiën

Voorjaarsnota 2023

Financieel vertrekpunt

De extra inkomsten uit het gemeentefonds zijn niet genoeg om deze ontwikkelingen en knelpunten op te vangen. Dit wordt met name veroorzaakt door de oplopende inflatie, groeiende vraag naar zorg in het kader van de Jeugdwet en de Wmo en blijvende onzekerheid over de inkomsten van het Rijk. Dit betekent dat onze financiële situatie nu echt anders is dan de afgelopen jaren en laat het financiële vertrekpunt voor alle jaren een tekort zien, oplopend naar 72 miljoen structureel. Utrecht blijft investeren in kansengelijkheid, wonen en klimaat en maken ook middelen vrij voor de raad. Daarmee loopt het tekort op naar 77 miljoen euro structureel.

Pijlers onder het gemeentelijk financieel beleid zijn een sluitende begroting en het hebben van voldoende buffer om risico's op te vangen (weerstandsvermogen). Deze buffer hebben we het afgelopen jaar versneld aangevuld tot het gewenste niveau. Het tekort op de begroting vraagt nu om keuzes te maken voor de toekomst. Voor onze financiële strategie zijn de afspraken uit het coalitieakkoord ter hand genomen. Dit betreft het "scherper aan de wind te gaan varen" en bij een tekort nadrukkelijk onze ambities uit het coalitieakkoord te heroverwegen.

In drie stappen zijn keuzes voorgesteld om het tekort in de begroting op te lossen. Deze keuzes leiden tot een structureel sluitend meerjarenbeeld.

1. Risico-inschatting

In het regeerakkoord heeft het Rijk gemeenten gekort vanaf 2026. Ondanks overleg hierover geeft het rijk nog geen duidelijkheid over de compensatie hiervan. Wel is het zeker dat gemeenten hiervoor extra inkomsten gaan krijgen. Om geen onnodig tekort in de begroting te laten zien, is een inschatting gemaakt van de verwachte rijksinkomsten en planningsoptimisme. Daarmee wordt reëler begroot en worden onnodige bezuinigingsmaatregelen te voorkomen.
Ook is bij de investeringsprogramma's scherper gekeken naar verwachte planning en oplevering en is rekening gehouden met planningsoptimisme.

2. Aanvullend compenseren voor inflatie 2022

Door onze begroting aanvullend te compenseren voor het effect 2022, worden alle budgetten voor de uitvoering op een reëel prijspeil gebracht. Zowel de budgetten voor onze uitvoering als voor uitvoering door onze partners. Hierdoor worden knelpunten veroorzaakt door de prijsstijgingen voorkomen of verminderde. Onder andere bij de meerjarenprogramma's en leerlingenvervoer.

3. Bijsturen op de begroting

Zoals in het coalitieakkoord vastgelegd worden de belastingen niet verhoogd. Wel wordt bijgestuurd op de begroting door een taakstelling, een aantal bezuinigingen en worden ambities bijgesteld om het financiële tekort op te lossen. Dit betreft ook ambities uit het coalitieakkoord waar nog niet mee is gestart.

Eerste Bestuursrapportage 2023

Per saldo geeft de Eerste Bestuursrapportage een voorlopig positief saldo van 0,96 miljoen euro in 2023, bestaande uit de financiële ontwikkelingen 2023.

Vervolg

Na de Eerste Bestuursrapportage 2023 volgen de Tweede Bestuursrapportage 2023 en als laatste de Jaarstukken 2026. De jaarstukken zijn het laatste verantwoordingsmoment over de Programmabegroting 2026. Na de voorjaarsnota 2023 volgt de Programmabegroting 2024 en dan volgt bovenstaand beschreven vervolg alleen dan voor het jaar 2024.

Participatie

Er heeft geen participatie plaatsgevonden over dit voorstel. De Voorjaarsnota is een richtinggevend document. Participatie is (mogelijk) relevant op het moment dat er uitwerking plaatsvindt van de gemaakte keuzes. De Eerste Bestuursrapportage betreft een aanpassing van de Programmabegroting

2023 op basis van onvermijdelijke ontwikkelingen. Hieruit volgen geen beleidsrelevante keuzes waarvoor participatie nodig is.

Communicatie
Naast de beleidsinhoudelijke Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage is er een bewonerssamenvatting die in één oogopslag aan bewoners, bedrijven en instellingen laat zien hoe de gemeentebegroting is opgebouwd.

(Niet)Referendabel
Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening(artikel 3 lid 2 onder d Verordening tot raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Voorjaarsnota 2023 en Eerste Bestuursrapportage 2023
- Bijlage 4A Aanpak continuering woningbouw (Deel A Beleid)
- Bijlage 5 Hoofdstuk 2 van het Meerjarenperspectief Ruimte 2023
- Bijlage 7 Totaaloverzicht budgettair neutrale wijzigingen
- Bijlage 8 Instellingsbesluit reserves
- GEHEIM Bijlage 4B Aanpak continuering woningbouw (Deel B Strategische projectinzet)
- GEHEIM Bijlage Investeringsprojecten

Bijlagen informatief
- Subsidiestaat 2023
- Subsidiestaat 2024

Gemeente Utrecht

Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord 5

Deel 1: Voorjaarsnota 2023 7

1 Nu kiezen voor de toekomst 9

1.1 Groeien in blijvende onzekerheid 9
1.2 Scherper op ambities 10
1.3 Onzekere inkomsten en stijgende kosten geven noodzaak tot bijsturen 12

2 Wat willen we bereiken 15

2.1 Kansengelijkheid 15
2.2 Wonen in een stad die groeit in balans 22
2.3 Klimaat 27
2.4 Levendige en leefbare stad 29
2.5 Uitvoering 31

3 Financiële strategie 33

4 Actualisatie financieel beeld 35

4.1 Financieel beeld 35
4.2 Vertrekpunt financieel beeld 36
4.3 Uitwerking financiële strategie 42

Deel 2: Eerste Bestuursrapportage 49

5 Hoofdlijn Eerste Bestuursrapportage 51

5.1 Samenvattend financieel beeld 51
5.2 Uitvoering programma's 51
5.3 Budgettair neutrale wijzigingen 52
5.4 Investeringen 52

6 Uitvoering programma's 53

7 Corresponderende posten 57

8 Budgettair neutrale wijzigingen 61

8.1 Onttrekkingen of stortingen in bestemmingsreserves 61
8.2 Verhogen baten en lasten 62
8.3 Verlagen baten en lasten 62
8.4 Overhevelen gelden naar ander programma 63
8.5 Overhevelen via algemene dekkingsreserve 63

9 Investeringen 65

9.1 Investeringsprojecten Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed 65
9.2 Investeringsprojecten Duurzaamheid 66
9.3 Investeringsprojecten Bereikbaarheid 67
9.4 Investeringsprojecten Openbare ruimte 68
9.5 Investeringsprojecten Onderwijs 69
9.6 Investeringsprojecten Samenleven en Sport 70
9.7 Investeringsprojecten Utrechts Vastgoed 72

Bijlagen 75

Bijlage 1 Planning uitvoering coalitieakkoord 76
Bijlage 2 Samenvatting Utrecht Monitor 2023 80
Bijlage 3 Toelichting beslispunt 3 bijsturen op de huidige begroting 82
Bijlage 4A Aanpak continuering woningbouw 84
Bijlage 5 Hoofdstuk 2 van het Meerjarenperspectief Ruimte 2023 86

Bijlage 6 Uitgangspunten actualisatie MPR 101
Bijlage 7 Totaaloverzicht budgettair neutrale wijzigingen 102
Bijlage 8 Instellen reserves 117

Colofon

Voorjaarsnota 2023

Uitgave
Gemeente Utrecht

Informatie
Gemeente Utrecht
Bedrijfsvoering- en Strategienetwerk
Afdeling FIJ
Postbus 16200
3500 CE Utrecht
www.utrecht.nl
Finutrecht@utrecht.nl

Voorwoord

Raadsvoorstel nummer 11139558
Utrecht, 16 mei 2023

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2023 en Eerste Bestuursrapportage 2023 van de gemeente Utrecht. De Voorjaarsnota 2023 maken we jaarlijks als voorbereiding op de Programmabegroting 2024. Met deze voorjaarsnota actualiseren we het financieel beeld en maken we waar nodig nieuwe keuzes, waarbij het Coalitieakkoord “Investeren in Utrecht: kiezen voor gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat" de basis is.

De Eerste Bestuursrapportage 2023 is het eerste moment van bijstellen of bijsturen van de kaders zoals vastgelegd in de programmabegroting 2023. Deze rapportage biedt een actueel inzicht in majeure afwijkingen die zich in het lopende jaar voordoen.

De secretaris,
Gabrielle G.H.M. Haanen

De burgemeester,
Sharon A.M. Dijksma

Deel 1: Voorjaarsnota 2023

1 Nu kiezen voor de toekomst

1.1 Groeien in blijvende onzekerheid

Ook de gemeente Utrecht zit in een tijd van aanhoudende financiële en maatschappelijke onzekerheid. We zijn geconfronteerd met de snelgroeiende vraag naar zorg in het kader van de Jeugdwet en de Wmo en de stijgende kosten van deze zorg. Ook is er sprake van een tekort aan betaalbare woningen voor bijna alle doelgroepen als gevolg van de wooncrisis en wereldwijd hebben we te maken met een klimaatcrisis. Ook is er nog altijd onduidelijkheid over de hoogte van de korting vanuit het Rijk. Dit betekent dat onze financiële situatie nu echt anders is dan de afgelopen jaren met als gevolg een structureel tekort in het financiële beeld.

Dit college wil koers houden in onzekere tijden. Utrecht wil blijven investeren op de plekken waar dit het hardst nodig is. Dit betekent dat we nu keuzes maken voor de toekomst.
Met deze keuzes willen we dat de zorg toegankelijk en betaalbaar blijft en dat we de grote uitdagingen van Utrecht het hoofd kunnen bieden. In lijn met het coalitieakkoord is bovendien besloten om belastingen niet te verhogen, omdat we de lasten hiervoor niet bij de inwoners en bedrijven van Utrecht willen leggen.

Stelsel om voldoende zorg te kunnen leveren is onhoudbaar geworden
De vraag naar zorg neemt al jaren toe. Vooral de uitgaven voor de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Als gevolg hiervan stijgen de kosten van deze zorg en is er gebrek aan personeel. Ook is er gebrek aan ruimte voor passende voorzieningen zoals woon-zorgvormen. Tegelijkertijd dalen de inkomsten uit het Gemeentefonds door keuzes van het Rijk over de Hervormingsagenda Jeugd en de decentralisatie Beschermd Wonen.

Utrecht heeft bij de start van de decentralisaties consequent gekozen voor een samenhangende aanpak binnen het sociaal domein. Het is ons de afgelopen jaren gelukt het sociaal domein te financieren binnen de kaders van de begroting. Als gevolg van maatschappelijke en economische ontwikkelingen, maar ook als gevolg van Rijksbeleid is nu ook voor de gemeente Utrecht het gat onoverbrugbaar geworden. Als gevolg daarvan zien wij dat het sociaal domein in Utrecht de komende jaren onder grote druk komt te staan.

Dit betekent dat we als college nu belangrijke keuzes moeten maken voor de toekomstbestendigheid van de zorg. Ons uitgangspunt is hierbij dat de beperkte middelen worden ingezet voor de inwoners en buurten die dit het hardst nodig hebben. In deze voorjaarsnota doen we een voorstel voor de uitgangspunten waarmee we dit vorm willen geven. In het najaar volgt een uitwerking van onze keuzes.

Vertraging in de woningbouw moet worden tegengaan
Veel mensen in Utrecht hebben moeite om een passende en betaalbare woning te vinden. Dit terwijl de druk op woningbouw door wereldwijde, nationale en lokale ontwikkelingen juist verder toeneemt.
De stijgende rente als gevolg van de inflatie, stijgende prijzen van materialen en het tekort aan personeel zorgen bovendien voor stijgende bouwkosten.

Voor de kwetsbaardere doelgroepen is het vinden van een geschikte woning extra dringend. De krappe woningmarkt zorgt voor onnodig persoonlijk leed en ook voor meer druk op het sociaal domein. Dat komt door de extra zorgkosten die we moeten maken, omdat mensen niet kunnen uitstromen uit instellingen en de asielopvang.
Het grote woningtekort in onze stad maakt dat we onverminderd door willen gaan met de woningbouwproductie. In deze voorjaarsnota doen we voorstellen voor maatregelen om zo snel mogelijk voor nieuwe woningen te zorgen. Zowel permanente als tijdelijke woningen.

Ingrijpen is nodig
Vanwege alle ontwikkelingen is het dus nu nodig om keuzes te maken voor de toekomst. In deze voorjaarsnota laten we zien hoe we dat willen doen. Daarbij blijven we vasthouden aan onze langetermijnambitie om te groeien in balans en aan de belangrijkste onderwerpen voor dit college, namelijk: kansengelijkheid, passende en betaalbare woningen voor iedere Utrechter en maatregelen om de effecten op het klimaat zoveel mogelijk tegen te gaan.
Zie bijlage 2: voor een samenvatting van de Utrecht Monitor 2023.

1.2 Scherper op ambities

De problemen op zorg en wonen en de financiële uitdagingen zijn groot, daarom kunnen we niet anders dan kritisch kijken naar welke uitgaven en investeringen we écht nodig vinden en waar we ook iets minder van onze extra ambitie kunnen oppakken. Op de thema's uit het coalitieakkoord pakt dat als volgt uit:

We maken ons hard voor kansengelijkheid:
- We zorgen voor hulp en ondersteuning aan kwetsbare mensen op zo'n manier dat het ook in de toekomst financieel houdbaar is. We doen een voorstel voor de uitgangspunten om dit vorm te geven (Jeugd en WMO).
- We doen een voorstel om onze kwetsbare inwoners financieel te kunnen blijven ondersteunen, omdat we zien dat het gebruik van de armoederegelingen verder stijgt. In 2023 hebben we een aantal koopkrachtmaatregelen genomen (Raadsbrief Aanpak koopkrachtcrisis 2023). Maar na 2023 is het beeld zeer onzeker, ook omdat het pakket met rijksmaatregelen voor het grootste deel afloopt.
- We regelen een tegemoetkoming parkeerkosten voor lage inkomens.
- We zorgen dat iedereen goed kan inburgeren.
- We nemen financiële maatregelen die passen bij het stijgende aantal leerlingen met behoefte aan en recht op aangepast vervoer.
- We starten een beweegprogramma op scholen, om de aanpak van kansenongelijkheid op scholen in te vullen.
- We moderniseren het sekswerkbeleid op basis van de aanbevelingen van de commissie Sorgdrager.
- We gaan door met het bieden van hulp aan zorg mijdende dakloze mensen door de inzet van veldwerkers verslavingszorg.
- We werken de wachtlijst weg bij de omscholingsregeling naar toekomstbestendig werk.
- De verordening huisvesting scholen passen we aan, zodat we aansluiten bij de aangepaste normen van het Rijk.
- Als het Rijk betaalt, doen we mee aan de G4-pilot kansengelijkheid.

Om dit alles mogelijk te maken, sturen we bij op het brede sociale domein door inhoudelijke keuzes te maken om het tekort op de jeugdhulp en Wmo op te lossen. Het doel hierbij is om de zorgstelsel in Utrecht toekomstbestendig te maken. In deze voorjaarsnota doen we een voorstel voor de uitgangspunten voor een andere manier van werken om dit vorm te geven.
Daarnaast worden voor de korte termijn incidentele maatregelen middelen vrijgemaakt uit onder andere het Meerjaren Programma Bereikbaarheid.

We pakken de woningnood aan:
- Om de huidige vertraging in woningbouw zo veel mogelijk op te vangen, moeten we een aantal interventies doen om het bouwtempo op peil te houden:
  1. We maken middelen vrij om bij bepaalde projecten de start van de bouw te realiseren (bouw 2023/begin 2024);
  2. We monitoren voor de middellange termijn de geplande projecten met permanente woningbouw (2024-2025) en zijn eventueel bereid om samen met ontwikkelaars te onderzoeken wat haalbaar kan worden gemaakt;
  3. We doen onderzoek naar geschikte locaties voor het toevoegen van tijdelijke woningen.
- We zetten een realisatieteam in om het tekort aan woonruimte voor woningzoekenden in Utrecht te verminderen. Onder andere voor mensen in een kwetsbare positie. Uitgangspunt is het bouwen van zo veel mogelijk permanente of tijdelijke sociale huurwoningen.

- We gaan op zoek naar een tijdelijke én permanente locatie voor de stijgende vraag naar opvang van vluchtelingen.

Om dit mogelijk te maken gaan we opnieuw met ontwikkelaars in gesprek om projecten haalbaar te maken. We maken ambtelijke capaciteit vrij voor het realisatieteam. We gebruiken een deel van de tegemoetkoming van het Rijk voor het opvangen van Oekraïners, voor het zoeken naar opvanglocaties voor vluchtelingen.

We gaan de klimaatcrisis tegen:

- Voor de energietransitie is het dringend nodig dat het elektriciteitsnetwerk ruimte heeft om opgewekte elektriciteit op te vangen en te vervoeren naar de gebruikers. Het elektriciteitsnetwerk is nu bijna vol. Mogelijke oplossingen waarmee we enige transportcapaciteit creëren voor het uitvoeren van grote gebiedsontwikkelingen zijn: slimme netoplossingen, nieuwe samenwerkingen en innovatie. De deskundigheid hiervoor hebben we nu niet in huis. We stellen voor om in 2024 tot en met 2026 hierop te investeren.
- Komende jaren komen er naar verwachting verschillende investerings- en deelnemingsvragen op ons af. Zoals in warmtenetten, netwerkbedrijf Stedin, waterleidingbedrijf Vitens en een ontwikkelbedrijf voor energieopwekking. We stellen voor om nu incidentele middelen te reserveren om rentelasten in deelnemingen mee te kunnen financieren. Zodat we een bijdrage kunnen leveren aan de nodige ontwikkelingen, omdat we als grote stad de verantwoordelijkheid hebben om mee te betalen aan de (energie)transitie.
- We geven uitvoering aan de Erkende Maatregelenlijsten Energiebesparing (EML). Daarnaast is een eenmalige investering nodig om de verlichting in het Stadskantoor te vervangen.
- We zorgen dat onze vloot elektrisch wordt, zodat met ingang van 2025 de bevoorrading in de binnenstad emissievrij is.
- We pakken alle kansen aan om nieuwe bomen te planten, maar vertragen het tempo ten opzichte van onze ambities.
- Er komt een groenloket in elke wijk. In de wijken Overvecht, Rivierenwijk en West-Noordwest worden uitvoeringsmiddelen beschikbaar gesteld om initiatieven op gebied van groen en zelfbeheer van openbaar groen op grotere schaal uit te voeren.

Om dit mogelijk te maken herprioriteren we binnen bestaande budgetten. Ook zetten we een zetten we een deel van het budget in dat beschikbaar komt door bezuinigingen. Zoals het budget uit het Meerjaren Programma Bereikbaarheid en reserve Riolering (zie paragraaf 4.3.3).

We werken aan een levendige en leefbare stad

- We versterken de economische basis van onze stad met twee maatregelen:
  1. We verlengen het ondernemersloket ‘Ondernemer centraal’”, waar ondernemers terecht kunnen met hulpvragen.
  2. We gaan door met de samenwerkingsaanpak Morgen Mooier Maken in 2023 en 2024. Dat doen we voor de lange termijn en samen met partners. De verandering van winkelstraten in de binnenstad werken we gezamenlijk verder uit.
- We zorgen dat het aanbod van cultuur in de wijken meegroeit met de stad door te investeren in de culturele instellingen, jongerencultuurhuis Leidsche Rijn en wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone.
- Om meer regie te krijgen op onze Utrechtse evenementen stellen we dit jaar 10 locatieprofielen op. Deze bieden handvatten voor organisatoren en bewoners. We zorgen dat deze goed bruikbaar zijn.
- We kiezen voor de ontwikkeling van een sporthal in Vleuten De Meern.
- We halen de rommel naast ondergrondse containers snel weg. Zo houden we de buurt schoon.

Om dit mogelijk te maken gebruiken we het extra geld dat in het coalitieakkoord bestemd was voor topcultuur en economie.

Uitvoering

- We geven de uitvoerende functies binnen de gemeente prioriteit en willen ze op sterkte houden. Dat betekent in ieder geval voorkomen dat we toezichthouders en handhavers verliezen in de krappe arbeidsmarkt en de publieksdienstverlening op peil houden. Daarvoor is een aantal functies geherwaardeerd en stellen we een arbeidsmarkttoelage voor.
- We willen een eerste burgerberaad organiseren over hoe de jaarwisseling een feest voor iedereen kan zijn.

- We stellen voor om te investeren in meer diversiteit en inclusiviteit in de ambtelijke organisatie. Zo willen we de maatschappelijke sensitiviteit van de medewerkers verder versterken.

Om dit mogelijk te maken gebruiken we voor een deel het budget uit de parkeerexploitatie en algemene middelen; daarnaast zetten we een deel van het budget in dat beschikbaar komt door bezuinigingen, zoals onder meer die uit het Meerjaren Programma Bereikbaarheid en reserve Riolering (zie paragraaf 4.3.3).

In bijlage 1 een planning op hoofdlijnen voor het uitvoeren van het coalitieakkoord in de periode tot 2026.

1.3 Onzekere inkomsten en stijgende kosten geven noodzaak tot bijsturen

Het vertrekpunt van deze voorjaarsnota toont een tekort dat oploopt naar 72 miljoen euro in 2027. Het tekort komt grotendeels door drie ontwikkelingen:
- Stijgende prijzen en compensatie daarvoor in de nieuwe cao-afspraak.
- Toenemende zorgvraag voor jeugdhulp en Wmo.
- Blijvende onzekerheid over de inkomsten van het Rijk. Vooral de inkomsten vanaf 2026 en de Hervormingsagenda jeugd.

Financieel vertrekpunt
De extra inkomsten uit het gemeentefonds zijn niet genoeg om deze ontwikkelingen en knelpunten op te vangen. Hieronder staat het bijgewerkte financieel beeld dat het vertrekpunt is van deze voorjaarsnota. Meer uitleg op deze ontwikkeling staat in hoofdstuk 4.

Tabel: Financieel vertrekpunt

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Begroting 2023	**0**	**0**	**0**	**0**	**-21.072**	**-21.072**
Ontwikkelingen:						
Financiële ontwikkelingen	34.382	23.801	25.570	45.364	17.199	18.510
Prijsstijgingen	-30.459	-29.814	-29.814	-29.814	-29.814	-29.814
Knelpunten	-6.784	-18.871	-22.286	-25.562	-26.984	-26.984
Groeikader	-4.411	-12.878	-12.878	-12.878	-12.878	-12.878
Vertrekpunt financieel beeld	**-7.271**	**-37.761**	**-39.408**	**-22.890**	**-73.549**	**-72.238**

Naar een begroting in evenwicht
Pijlers onder ons financieel beleid zijn een sluitende begroting en het hebben van voldoende buffer om risico's op te vangen (weerstandsvermogen). Deze buffer hebben we het afgelopen jaar versneld aangevuld tot het gewenste niveau. Het tekort op de begroting vraagt nu om keuzes te maken voor de toekomst.
In het coalitieakkoord is voor het financiële beleid het uitgangspunt genomen om "scherper aan de wind te gaan varen". Dit wil zeggen: realistisch begroten en onzekerheden en risico's inschatten en scherp volgen. Op basis van actuele informatie passen we de begroting aan. Ook hebben we afgesproken om bij tekorten nadrukkelijk de ambities in het coalitieakkoord te heroverwegen. Deze afspraken zijn leidend voor onze financiële strategie.

Keuzes maken met een financiële strategie
In drie stappen hebben wij keuzes gemaakt om het tekort in de begroting op te lossen.

1. Risico-inschatting

Bij het opstellen van deze voorjaarsnota waren de inkomsten van het Rijk onzeker. In de laatste weken van april is hier meer duidelijkheid over gekomen voor de hervormingsagenda jeugd en de korting op het gemeentefonds vanaf 2026. Voor de korting op het gemeentefonds heeft het Rijk 1 miljard euro toegevoegd aan het gemeentefonds. Dit is echter niet toereikend om het tekort dat volgens gemeenten is ontstaan op te vullen. Wij verwachten echter nog steeds reële bekostiging van onze taken door Rijk, dit betekent een aanvullende compensatie bovenop de 1 miljard euro die nu beschikbaar is gesteld.

In deze voorjaarsnota hebben wij een inschatting gemaakt van deze te verwachten extra inkomsten en planningsoptimisme. Daarmee begroten we reëler en worden onnodige bezuinigingsmaatregelen te voorkomen.

a. Inkomsten Rijk vanaf 2026: verwachte reële invulling van een korting uit het regeerakkoord
b. Hervormingsagenda jeugd: afspraken over de nadere uitwerking van deze agenda en de korting die voor gemeenten is ingeboekt
c. Ontwikkelingen bestaand beleid gemeentefonds: nacalculatie voor effect looncompensatie en afrekening btw-compensatiefonds.
d. Bij de investeringsprogramma's hebben we scherper gekeken naar verwachte planning en oplevering en hebben we rekening gehouden met planningsoptimisme.

2. Aanvullend compenseren voor inflatie 2022

Door onze begroting aanvullend te compenseren voor het effect 2022, brengen we alle budgetten voor de uitvoering op een reëel prijspeil. Zowel de budgetten voor onze uitvoering als voor uitvoering door onze partners. Hierdoor voorkomen en verminderen we knelpunten veroorzaakt door de prijsstijgingen. Onder andere bij de meerjarenprogramma's en leerlingenvervoer.

3. Bijsturen op de begroting

Zoals in het coalitieakkoord vastgelegd verhogen we de belastingen niet. Wel kiezen we voor een taakstelling, een aantal bezuinigingen en stellen we ambitieuze ambities bij om het resterende financiële tekort op te lossen.

Dit betreft ook ambities uit het coalitieakkoord waar nog niet mee is gestart.

Deze keuzes leiden tot het onderstaande geven het volgende financiële plaatje.

Tabel: Financieel beeld Voorjaarsnota

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Begroting 2023	**0**	**0**	**0**	**0**	**-21.072**	**-21.072**
Ontwikkelingen:						
Financiële ontwikkelingen	34.382	23.801	25.570	45.364	17.199	18.510
Prijsstijgingen	-30.459	-29.814	-29.814	-29.814	-29.814	-29.814
Knelpunten	-6.784	-18.871	-22.286	-25.562	-26.984	-26.984
Groeikader	-4.411	-12.878	-12.878	-12.878	-12.878	-12.878
Vertrekpunt financieel beeld	**-7.271**	**-37.761**	**-39.408**	**-22.890**	**-73.549**	**-72.238**
Extra inzet voor beleid	-5.028	-5.548	-5.301	-4.456	-4.001	-4.001
Wensen van de raad	-587	-225	-225	-225	-225	-225
Tekort financieel beeld	**-12.886**	**-43.535**	**-44.933**	**-27.570**	**-77.775**	**-76.464**
Uitwerking financiële strategie						
Verwachte rijksinkomsten	11.112	20.432	22.222	24.936	48.498	51.598
Extra indexeren i.v.m. inflatie 2022	-10.100	-1.309	191	-309	-309	-309
Bijsturen op de huidige begroting	9.573	11.342	19.449	24.396	26.575	25.175
Begroting financieel beeld	**-2.301**	**-13.070**	**-3.071**	**21.453**	**-3.011**	**0**
Kasschuif	2.301	13.070	3.071	-21.453	3.011	0
Saldo Voorjaarsnota	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2 Wat willen we bereiken

Er is veel veranderd sinds de coalitie het afgelopen jaar haar ambities heeft opschreven in het coalitieakkoord. Er zijn ontwikkelingen in de maatschappij die we toen niet konden voorzien en waar we nu echt maatregelen op moeten nemen. In dit hoofdstuk vertellen we daar meer over. Het gaat om intensiveringen, bijsturingen en bezuinigingen.

2.1 Kansengelijkheid

De ambitie dat iedereen kan rekenen op goede hulp en ondersteuning staat onder druk. De stijging van de vraag naar zorg, het tekort aan personeel, ruimte voor passende voorzieningen en de stijging van de zorgkosten maken dat er Utrechters niet de zorg kunnen krijgen die zij nodig hebben en dat bovendien de zorg onbetaalbaar wordt. Voor de opgave kansengelijkheid stellen we daarom in deze voorjaarsnota voor met welke uitgangspunten we de Jeugdzorg en Wmo houdbaar willen maken. Behalve dit grote knelpunt zijn er ontwikkelingen die vragen om bijsturing om daarmee kansenongelijkheid tegen te gaan.

2.1.1 Houdbaarheid sociaal domein onder druk

Sinds de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Participatiewet, heeft Utrecht consequent gekozen voor een samenhangende aanpak in het sociaal domein. Daarbij staat de leefwereld van inwoners centraal. Het is tot nu toe gelukt het sociaal domein te financieren binnen de kaders van het gemeentefonds.

Door maatschappelijke en economische ontwikkelingen en komt de houdbaarheid van het sociaal domein in Utrecht de komende jaren onder druk te staan. Dat hangt samen met een aantal factoren:

- **Groeiende behoefte aan zorg en ondersteuning:** We zien deze ontwikkeling in de hele samenleving.

  Als we kijken naar jeugd zien we dat steeds meer jonge Utrechtse kinderen ontwikkelingsachterstanden hebben. Dat leidt tot een groei van het aantal plekken voor specialistische dagbehandeling voor jonge kinderen. Jeugdigen maken steeds vaker gebruik van jeugdhulp. In Utrecht in 2022 13% van de doelgroep. Dit komt ook door toenemende prestatiedruk en toename van de informatie- en netwerkmaatschappij. Er is vaker sprake van zwaardere psychische, psychosociale en lichamelijke klachten die leiden tot langere hulptrajecten. Veel Utrechtse jongeren groeien op met gescheiden opvoeders (20% van de jongeren heeft een scheiding meegemaakt), waarbij vaak een extra ondersteuningsbehoefte is.

  Bij volwassenen zien we dat een deel moeite heeft om aansluiting te vinden bij de snelheid van de arbeidsmarkt en samenleving. De uitgaven voor dagelijkse levensbehoeften nemen toe, onder meer door de sterk stijgende inflatie. 14% van de inwoners leeft van een inkomen van maximaal 125% van het wettelijk sociaal minimum. De spreiding van deze groep is niet gelijkmatig over de stad. In Overvecht leeft 30% onder 125% van het wettelijk sociaal minimum. In Oog in Al nog geen 2%. Bestaansonzekerheid werkt ook weer door in gezondheid en daarmee in zorgkosten. Cliënten van het Buurtteam Sociaal noemen ‘geld’ in ruim 50% van de gevallen als een leefgebied waar zij problemen ervaren.

  Als we kijken naar inwoners die door omstandigheden geen thuissituatie meer hebben, zien we dat het aantal daklozen dat de gemeente opvangt flink toeneemt. In de periode vanaf 2018 is het aantal mensen dat we opvangen fors gestegen. Kenmerkend voor de druk op de opvang is dat elke locatie die Utrecht opent meteen vol zit. De uitstroom uit de opvang stokt doordat er onvoldoende geschikte woonruimte beschikbaar is. Er zijn in 2023 circa 1.600 woningen nodig voor kwetsbare inwoners. We verwachten dat in 2024 de druk op de asielketen en maatschappelijke opvang nog verder toeneemt (zie ook paragraaf 2.2.1).

Het aantal ouderen in Utrecht groeit de komende jaren. Gevolg is dat ook het aantal mensen met een beperking of chronische ziekte en dus een zorgbehoefte toeneemt. Op dit moment verleent 3% van de jongvolwassenen, 9% van de volwassenen en 14% van de ouderen in Utrecht mantelzorg. Er is een groeiende groep ouderen, waarbij de sociale omgeving onvoldoende kan voorzien in passende ondersteuning. Met vereenzaming of lichamelijk letsel tot gevolg.

- **Krapte op de arbeidsmarkt:** De vraag naar ondersteuning groeit sneller dan het aanbod. We verwachten dat ook in de toekomst er te weinig personeel is. Waardoor we de gewenste zorg en ondersteuning niet kunnen geven. In 2040 moet bij ongewijzigd beleid 1 op de 4 mensen in de zorg werken om aan de vraag te kunnen voldoen. In de zorgkantoorregio Utrecht en Gooi & Vechtstreek is een verwacht tekort van 13.900 medewerkers in de zorg. Nu al zien we de gevolgen: langere wachtlijsten, niet de juiste zorg op de juiste plek krijgen en soms zelfs afstel van zorg en ondersteuning. De krapte werkt ook nog op een andere manier door: stimuleren van meer werken leidt tot minder parttime werk. Met als gevolg dat we steeds moeilijker vrijwilligers kunnen vinden en mensen minder tijd beschikbaar hebben voor bijvoorbeeld mantelzorg.

- **Knellende kaders:** Het Rijk zet gemeenten in de frontlinie om met partners en inwoners regie te voeren op de maatschappelijke en economische opgaven die voor ons liggen. Dit leidt tot een groter beroep op zorg en ondersteuning vanuit de Wmo en Jeugdwet. (Onder andere door woonplaatsbeginsel, omvorming zorg met verblijf, druk vanuit de andere wettelijke kaders zoals Zorgverzekeringswet en Wet langdurige zorg, enzovoort).
  De huidige wetgeving beperkt de mogelijkheid om de opgaven passend te kunnen aanpakken. Zo hebben gemeenten in de Wet maatschappelijke ondersteuning met het abonnementstarief onvoldoende mogelijkheden om ook de (financiële) draagkracht van inwoners te betrekken. En ontbreekt het gemeenten in de voorschool, het onderwijs en de Jeugdwet aan een passend en samenhangend instrumentarium om de onderliggende oorzaken van zorgvragen effectief aan te kunnen pakken.

- **Uitblijven structurele financiële compensatie***:* de afgelopen jaren heeft de Rijksoverheid de gemeenten (incidenteel) gecompenseerd voor de stijgende uitgaven op de Jeugdwet en Wmo. Vanaf 2023 zien wij dat het Rijk gemeenten niet langer compenseert voor de oplopende uitgaven. De inkomsten vanuit het Gemeentefonds dalen door onder andere de bezuiniging in het kader van de Hervormingsagenda jeugd. Daarbij komt de financiële verwerking van de doordecentralisatie van beschermd wonen. Hierdoor ontstaat in de Jeugdwet in 2023 een tekort en in de Wet maatschappelijke ondersteuning vanaf 2024 een tekort. In het kader van de Hervormingsagenda jeugd is voorlopig de afspraak gemaakt dat de landelijke taakstelling voor Jeugd een ingroeipad van twee jaar krijgt.

Gevolg van deze ontwikkelingen is dat bij ongewijzigd beleid de kosten voor de uitvoering van de Jeugdwet en Wmo groeien.

Tabel: Tabel tekort Jeugdwet, Wmo en overig

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Tekort Jeugdwet						
Begroting Jeugdwet Utrecht	120.995	119.399	118.109	112.219	111.601	111.601
Oorspronkelijk tekort Jeugdwet	-7.200	-8.900	-10.100	-16.000	-16.600	-16.600
Extra indexatie maatschappelijke instellingen 2023	4.235	4.179	4.134	3.928	3.906	3.906
Tekort Jeugdwet	**-2.965**	**-4.721**	**-5.966**	**-12.072**	**-12.694**	**-12.694**
Omvang tekort t.o.v. begroting Jeugdwet	-2%	-4%	-5%	-11%	-11%	-11%
Tekort Wmo						
Begroting centrumtaken Wmo	120.172	120.401	117.833	117.869	117.869	117.869
Begroting eigen taken Wmo	96.304	97.528	98.737	100.870	100.870	100.870
Verwacht tekort Wmo	0	-1.300	-2.900	-3.900	-6.000	-8.500
Tekort doordecentralisatie beschermd wonen	0	-4.400	-6.200	-3.800	-2.500	0
Tekort Wmo	**0**	**-5.700**	**-9.100**	**-7.700**	**-8.500**	**-8.500**
Omvang tekort t.o.v. begroting eigen taken Wmo	0%	-6%	-9%	-8%	-8%	-8%
Taakstelling overige taken						
Leerlingenvervoer	0	-545	-550	-550	-550	-550
Normering sporthallen schoolgebruik	0	0	0	-42	-128	-223
Taakstelling overige taken	**0**	**-545**	**-550**	**-592**	**-678**	**-773**
Tekort totaal						
Jeugdwet	-2.965	-4.721	-5.966	-12.072	-12.694	-12.694
Wmo	0	-5.700	-9.100	-7.700	-8.500	-8.500
Overige taken	0	-545	-550	-592	-678	-773
Tekort totaal	**-2.965**	**-10.966**	**-15.616**	**-20.364**	**-21.872**	**-21.967**

Drie scenario's

Om te komen tot een houdbaar financieel stelsel hebben wij verschillende scenario's verkend.

1. Het eerste scenario is een absolute taakstelling (hard financieel kader) per 2024 voor de Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning. Dat houdt in dat de opdracht voor een bezuinigingsopgave eenzijdig wordt gegeven aan de gecontracteerde en gesubsidieerde organisaties die voor ons deze taken uitvoeren. Met dit scenario kunnen we de financiële taakstelling op korte termijn uitvoeren. Risico is echter dat dit scenario door perverse effecten op lange termijn mogelijk juist tot extra kosten gaat leiden en een ontwrichtend effect heeft voor het sociaal domein in Utrecht. Beschikbaarheid en kwaliteit van zorg en ondersteuning gaat omlaag en als gemeente voldoen wij mogelijk niet meer aan de wettelijke kaders van de Wmo en Jeugdwet. Tenslotte kan het zijn dat de gevolgen van de bezuinigingen ook gevolgen hebben voor andere terreinen (denk aan onderwijs, werk en inkomen, publieke gezondheid, veiligheid).

2. Het tweede scenario gaat uit van het oplossen van de taakstelling in het bredere sociaal domein waarbij we kiezen voor een ingroeipad voor Wmo. Dat houdt in dat we huidig beleid en uitvoering in het brede sociaal domein opnieuw bekijken. Op inhoudelijke gronden kiezen we waar de taakstelling concreet landt. Gevolg kan zijn dat we niet alleen op uitvoering van Wmo en Jeugd bijsturen, maar dat we bijvoorbeeld ook beleid en uitvoering bij W&I of Volksgezondheid bijsturen om de Jeugdwet en Wmo te financieren.

3. Het derde scenario is dat we beleid en uitvoering van de Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning voortzetten en een gemeentebrede, integrale afweging maken om de taakstelling uit te voeren. De taakstelling in dit scenario voeren we uit met het gemeentelijk budget (algemene middelen). Gevolg daarvan kan zijn dat we niet alleen op uitvoering van Wmo en Jeugd bijsturen, maar dat we bijvoorbeeld ook beleid en uitvoering in het domein ruimte bijsturen om de Jeugdwet en Wmo te financieren. Omdat de uitvoering van een gemeentebrede afweging meer tijd vraagt, leidt dit scenario tot een langer in-groeipad. Risico van dit scenario is dat we de voor een houdbaar systeem de noodzakelijke kentering niet kunnen uitvoeren. Een gevolg kan ook zijn dat de financiële ruimte beperkt wordt voor investeringen in woningen, groen en sportvoorzieningen, investeringen die ook nodig zijn om de gewenste beweging in het sociaal domein uit te voeren.

De scenario's verschillen onder andere wat betreft in-groeipad en dus de omvang van het knelpunt. Dat heeft gevolgen voor de hoeveelheid sturing die de gemeente geeft aan het uitvoeren van deze bezuinigingsopgave.

Een samenhangende aanpak
We stellen voor te kiezen voor scenario 2. Daarvoor hebben we de voordelen en risico's van alle drie de scenario's bekeken. Er is een houdbaar zorgstelsel nodig in Utrecht en we moeten de trends doorbreken van stijgende vraag en kosten in een dalende arbeidsmarkt.
Dat vraagt van de gemeente en onze partners stevige keuzes om de maatschappelijke, economische, bestuurlijk en financiële opgaven in het sociaal domein het hoofd te kunnen bieden. Tegelijkertijd willen we ook geen ontwrichtend effect creëren.
Wij werken de aanpak voor dit scenario uit langs drie samenhangende sporen:

- Spoor 1 Samen aan de slag
- Spoor 2 Inhoudelijke aanpak
- Spoor 3 Financiële aanpak

Spoor 1 – samen aan de slag (proces)
We vinden dat we moeten versnellen. Vanwege de snelle groei van het financieel tekort en de weerbarstigheid van de maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Wij gaan op de volgende manier aan de slag:

1. De gemeenteraad zit aan het stuur. We pakken de kaderstellende en controlerende rol op en voeren het politieke debat. Dat doen we bij het vaststellen van de beleidsnota's (Gezondheid030, Jeugd, Wmo) in het najaar van 2023 en de nota van uitgangspunten voor de inkoop/subsidiëring in het sociaal domein. Bijsturen kan nodig zijn naar aanleiding van bijvoorbeeld bijgestelde (financiële) kaders vanuit het rijk. De begrotingscyclus (voorjaarsnota 2024, begroting 2024) biedt de raad de mogelijkheid tot bijsturen.
2. Samen met onze partners in de stad en regio gaan we aan de slag op basis van partnerschap en rekenschap. Daarbij staat de opgave centraal, werken we vanuit de gedeelde waarden, biedt de gemeente heldere kaders en randvoorwaarden, en stuurt de gemeente op de uitvoeringspraktijk met data en informatie en door samen te leren.
3. Vanuit het Integraal Zorgakkoord intensiveren we onze samenwerking met de langdurige en verzekerde zorg (zorgkantoor en verzekeraars) waarbij wij onze inhoudelijke aanpak inbrengen.
4. Inwoners en cliëntvertegenwoordigers geven samen met ons de aanpak en de voorstellen vorm, zodat ook de inspraak, ervaring en participatie geborgd is in onze aanpak.
5. We richten een slagvaardig proces in om snel met elkaar te komen tot een gedragen set van maatregelen. Vaststellen daarvan door de raad en vervolgens daadkrachtig uitvoeren. Dat vereist ook een sterke (programma)organisatie.

Spoor 2 – Inhoudelijke aanpak
Pijnlijke keuzes kunnen we niet voorkomen. Alleen door duidelijk te kiezen kunnen we duurzaam en toekomstbestendig onze inwoners die dat het meest nodig hebben zo goed als mogelijk helpen. Ons voorstel is de inhoudelijke agenda aan te scherpen langs de volgende uitgangspunten.

1. We richten onze inzet op het wegnemen van de oorzaken die leiden tot behoefte aan zorg en ondersteuning. Daarbij ontzien we in onze keuzes zoveel als mogelijk de maatregelen en basisvoorzieningen, die de behoefte aan zorg of ondersteuning helpen voorkomen. Denk aan onze

inzet op een goede voorschool en kinderopvang, onze aandacht voor de makers van de samenleving, het voorkomen van verlies van werk, bestaanszekerheid en dakloosheid, maar ook brede sportstimulering, aandacht voor voeding en lichamelijke ontwikkeling en onze bijdrage aan het verminderen van de prestatiedruk in onderwijs en arbeidsmarkt. Wel vinden wij dat we waar mogelijk heel kritisch moeten kijken naar inspanningen die niet direct bijdragen aan het wegnemen van deze oorzaken en meer gericht zijn op het dempen van de gevolgen

2. Ongelijk investeren voor gelijke kansen is het uitgangspunt bij het inzetten van de beperkte middelen voor de inwoners en buurten die dit het hardst nodig hebben. We bieden een basis van voorzieningen op het gebied van onderwijs, sport, bestaanszekerheid en publieke gezondheidszorg. Bij het inrichten van de sociale basis, basiszorg en aanvullende zorg, sluiten we aan bij de ondersteuningsvragen in wijken en kijken we naar het draagvermogen in de wijken. Het uitgangspunt bij het vormgeven van zorg is collectief en groepsgericht waar dat kan, individueel waar nodig.

3. We gaan kijken hoe we de zorg en ondersteuning in de stad en in de wijken simpeler kunnen organiseren. We doen dit bijvoorbeeld na afloop in 2025 van de huidige subsidietenders voor de buurtteams en de sociale basis (hierbij nemen we de lessen uit de Tussenevaluatie mee).

4. We stoppen met pilots, tijdelijke programma's en regelingen die geen structurele bijdrage leveren aan het verbeteren van de uitvoeringspraktijk. Nieuwe pilots, programma's en initiatieven starten we alleen als vooraf duidelijk is hoe ze structureel bijdragen aan de dagelijkse uitvoeringspraktijk. Kortom, wij organiseren volle focus op structurele verbetering van de uitvoeringspraktijk.

5. We zetten in op 100% compensatie vanuit het Rijk op de 'extra' Utrechtse inzet boven op het wettelijk minimum. Gaat de compensatie niet door, dan beoordelen we de 'extra' inzet volgens de redeneerlijn van uitgangspunten 1 t/m 4. Inzet die we in dit licht willen bezien zijn bijvoorbeeld: de versobering van de daklozenopvang, onderdelen van de aanpak inburgering, de regiofunctie van het Mbo-team, asiel, stadsgeldbeheer, Enik herstelzorg, versneld vernieuwen.

Aanvullend stellen wij voor:
- We verkennen met de raad de mogelijkheid voor een brede maatschappelijke dialoog met inwoners, ondernemers en partners uit de stad en in de regio. De maatschappelijke dialoog richt zich op het uitwerken van het gezond stedelijk leven in de stad. De gemeenteraad neemt het voortouw in deze dialoog door heldere standpunten in te nemen op gevoelige kwesties. Zoals: de focus op cognitieve vaardigheden op scholen, gebruik van social media en mobieltjes onder volwassenen en kinderen, belang van gezonde voeding op de vereniging en in de school, schulden. Aan dachtspunt bij deze dialogen is dat we de juiste mensen aanspreken en geen perverse effecten creëren, doordat bepaalde kwetsbare groepen zich ten onrechte aangesproken voelen en zorg mijden.
- We zetten in op een stevige lobby naar het rijk. Als gemeente staan we dichtbij inwoners en voeren de regie over de lokale basisinfrastructuur in het sociaal domein en de fysieke leefomgeving. Maar we hebben te maken met een landelijk stelsel van wetten, jurisprudentie, tijdelijke programma's en regelingen die de dagelijkse uitvoeringspraktijk en daarmee de inwoner niet altijd helpt. Voor onze aanpak is het noodzakelijk dat het Rijk de randvoorwaarden schept die onze dagelijkse uitvoeringspraktijk ondersteunen en faciliteren. Dit vraagt van ons een actieve lobby en soms het lef om keuzes te maken of maatregelen door te voeren die misschien niet helemaal goed passen in het wettelijk kader. Onderwerpen die wij op de Rijksagenda zetten zijn een eerlijke verdeling van opvang en woningen voor kwetsbare groepen, basisvoorzieningen kinderopvang en voorschool, praktijkgericht en cognitief onderwijs, voeding in de klas en in de samenleving (o.a. btw-discussie), aanpak schone lucht en schone grond, ruimte voor dichtbij sporten en bewegen en maatschappelijke ondersteuning naar financieel draagvermogen.

Spoor 3 - Financiële uitgangspunten
Bij het uitwerken en realiseren van maatregelen stellen wij de volgende financiële uitgangspunten voor.
1. In lijn met het voorlopige onderhandelingsresultaat Hervormingsagenda jeugd nemen wij voor het tekort jeugd vanaf 2026 een risico van 35% (dit is gebaseerd op de financiële afspraak van 650 miljoen euro op een totaal ambitieniveau van 1 miljard).

2. Voor de Wet maatschappelijke ondersteuning gaan wij uit van een ingroeipad van twee jaar. Op de Wet maatschappelijke ondersteuning starten we direct na de vaststelling van de voorjaarsnota met het proces om samen met partners en inwoners te komen tot maatregelen die leiden tot een besparing in 2025 en volgende jaren.
3. Om deze aanpak met inwoners en partners in de stad en regio te kunnen realiseren reserveren wij incidentele middelen voor onderzoek, programmamanagement, realisatiekracht, financieel management (incl. risicomanagement), etc. (totaal voor periode 2 jaar 1,5 miljoen euro)

In balans naar gezonde gemeentefinanciën
Dit leidt tot het volgende financiële beeld:

Tabel: financieel beeld en taakstellingen Jeugdwet, Wmo en overig

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Taakstelling Jeugdwet						
Tekort Jeugdwet	-2.965	-4.721	-5.966	-12.072	-12.694	-12.694
Ingroeipad voorlopige hervormingsagenda	0	1.596	2.886	0	0	0
Risicobereidheid Jeugdwet	0	0	0	5.600	5.810	5.810
Taakstelling Jeugdwet	**-2.965**	**-3.125**	**-3.080**	**-6.472**	**-6.884**	**-6.884**
Taakstelling Wmo						
Tekort Wmo	0	-5.700	-9.100	-7.700	-8.500	-8.500
Ingroeipad Wmo	0	3.700	4.500	0	0	0
Taakstelling Wmo	**0**	**-2.000**	**-4.600**	**-7.700**	**-8.500**	**-8.500**
Taakstelling overig						
Leerlingenvervoer*	0	-545	-550	-550	-550	-550
Normering sporthallen schoolgebruik*	0	0	0	-42	-128	-128
Taakstelling overig	**0**	**-545**	**-550**	**-592**	**-678**	**-678**
Totaal						
Taakstelling Jeugdwet	-2.965	-3.125	-3.080	-6.472	-6.884	-6.884
Taakstelling Wmo	0	-2.000	-4.600	-7.700	-8.500	-8.500
Taakstelling overig	0	-545	-550	-592	-678	-678
Dekking uit de Algemene middelen	2.965					
**Taakstelling totaal ** **	**0**	**-5.670**	**-8.230**	**-14.764**	**-16.062**	**-16.062**

* zie toelichting in 2.1.2
**Hierbij is rekening gehouden met in totaal 1,5 miljoen euro uitvoeringskosten over 2024 en 2025 die uit de algemene middelen worden gedekt.

2.1.2 Andere bijsturingen voor meer kansengelijkheid

Armoederegelingen
Tegen de achtergrond van de ontwikkelingen zoals geschetst in hoofdstuk 1 is in het coalitieakkoord een impuls op het armoedebeleid opgenomen. We zien het gebruik van de armoederegelingen verder toenemen. We verwachten de komende jaren een verdere toename. Dit vanwege de koopkrachtcrisis, de verhoging van het wettelijk minimumloon (en daarmee (tijdelijke) toename van de groep die recht heeft op de armoederegelingen) en de inzet op vergroting van het bereik door de campagne 'Weet waar je Recht op hebt'. De uitgaven voor Bijzondere Bijstand nemen toe, als gevolg van de koopkrachtcrisis en de (versnelde) huisvesting van statushouders. Ook in de keten van schuldhulpverlening verwachten we een stijging van de vraag naar dienstverlening. In 2023 hebben we een aantal koopkrachtmaatregelen getroffen (Raadsbrief Aanpak koopkrachtcrisis 2023).

Na 2023 is het beeld zeer onzeker. Het pakket met rijksmaatregelen loopt grotendeels af en door de hoge inflatie verschralen de armoederegelingen. De hoogte van de toegezegde rijksmiddelen ('Schoutengelden') is onzeker. We willen onze kwetsbare inwoners kunnen blijven ondersteunen. Daarom stellen we voor om de komende jaren de eventuele incidentele financiële ruimte op onze armoederegelingen en schuldhulpverlening (zoals bijzondere bijstand, restanten energietoeslag), door een reserve Armoedebestrijding en Schuldhulpverlening beschikbaar te houden.

Tegemoetkoming parkeerkosten voor lage inkomens
Betaald parkeren in de hele stad komt de leefbaarheid en bereikbaarheid van Utrecht nu en in de toekomst ten goede. Voor inwoners met een laag inkomen kost het invoeren van betaald parkeren een aanzienlijk deel van hun inkomen. Zoals is vastgelegd in het coalitieakkoord volgen we dan ook de wens om inwoners met lage inkomens te compenseren voor de toegenomen parkeerkosten. Binnen de parkeerexploitatie is daarvoor 0,2 miljoen euro gereserveerd en we reserveren nog eens ruim 0,5 miljoen euro extra. In totaal is dan ruim 0,7 miljoen euro beschikbaar voor deze tegemoetkoming. Bij de Begroting 2024 volgt de uitwerking op welke wijze dit wordt gerealiseerd.

Inburgering
We hebben de ambitie om mensen zo goed mogelijk te laten inburgeren. Met de hogere taakstelling voor de huisvesting van statushouders, neemt ook de opgave op het gebied van inburgering toe. Tot en met 2024 vangen we dat op vanuit de reserve re-integratie statushouders. Voor de langere termijn bekijken we met een beleidsevaluatie in 2024, of we onze ambities op het gebied van inburgering overeind kunnen houden boven op het wettelijke noodzakelijke niveau.

Leerlingenvervoer
Door de groei van de stad zijn er meer leerplichtige leerlingen. Het aantal leerlingen met behoefte aan en recht op aangepast vervoer stijgt mee. Ze gaan naar meer unieke bestemmingen. Dat betekent dat er meer leerlingen per dag over meer routes rijden. Dat leidt tot een toename van kosten. Voor 2024 lossen we dit op vanuit de algemene middelen. Voor de verdere jaren nemen we mogelijkheden om de kostenstijging op te vangen mee in de brede heroverweging in het sociaal domein.

Digitaal kinddossier
Sinds 2020 is de gemeente verplicht een digitaal kinddossier jeugdgezondheidszorg aan te houden. De nieuwe aanbesteding pakt hoger uit dan het huidige contract. We vangen dit op door de raming van de boetes door de inspectie kinderopvang aan te passen naar het niveau dat afgelopen jaren is gerealiseerd.

Beweegprogramma op scholen
Sporten, spelen en bewegen verbindt. Het is goed voor de fysieke én mentale gezondheid. Sport moet voor iedereen toegankelijk zijn. De extra middelen die voor impuls sport in het coalitieakkoord beschikbaar zijn gesteld, zetten we in voor een beweegprogramma op scholen. Daarmee vullen we de aanpak in van kansenongelijkheid op scholen.

Modernisering van het sekswerkbeleid
De commissie Sorgdrager heeft aanbevelingen gedaan op het gebied van modernisering van het sekswerkbeleid. Om daarmee veilige en legale werkplekken voor sekswerkers te maken. Om deze aanbevelingen uit te voeren zetten we de middelen in die we hebben gereserveerd voor Hulpverlening, Toezicht en Handhaving van het Nieuwe Zandpad.

Doorgaan met hulp aan zorg mijdende dakloze mensen (veldwerkers verslavingszorg)
Sinds 2018 is het aantal overlastmeldingen en signalen over zorg mijdende dakloze mensen toegenomen, met name in de binnenstad en in Overvecht. Tijdelijk hebben we capaciteit kunnen toevoegen aan het aantal veldwerkers in de verslavingszorg. Voor de dekking zijn we afhankelijk van een rijkssubsidie die we aanvragen om door te kunnen gaan met deze extra inzet.

Doorgaan met omscholingsregeling naar toekomstbestendig werk
We evalueren de omscholingsregeling naar toekomstbestendig werk die in coronatijd is opgetuigd. Met deze subsidie bieden we inwoners de mogelijkheid om zich te laten omscholen naar een beroep waar nu en in de toekomst veel vraag naar is. Zoals technisch personeel, leerkrachten en verzorgenden. We evalueren de effectiviteit van de regeling en bepalen dan of en hoe we die voortzetten.

G4 Pilot Kansengelijkheid
In G4-verband zijn we momenteel in overleg met het Rijk over de ontwikkeling van een door ons voorgestelde pilot om voorschoolse educatie te verbreden en de drempel te verlagen. Met als doel een brede, algemeen toegankelijke voorziening voor alle kinderen van werkende en niet werkende ouders. Hierover praten we nu met het Rijk en de G4. Afhankelijk van rijksmiddelen hiervoor zullen we deze pilot opstarten.

Beleidsrijker maken verordening huisvesting scholen (normering sporthallen scholen/KVLO normen voor gymzalen)
De in 2021 vastgestelde verordening huisvesting scholen bevat eisen voor gymzalen boven op de wettelijke norm. Deze eisen zijn gebaseerd op het advies van de Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke opvoeding (KVLO) en sluiten niet aan bij de normvergoeding voor het bouwen van gymzalen. Door de stijgende prijzen zijn hier extra middelen voor nodig. Voor 2025 zijn structureel extra middelen opgenomen in deze voorjaarsnota (zie 4.2.5). Voor 2026 en verder bekijken we in het kader van de taakstelling in het sociaal domein hoe we hiermee omgaan.

Samenvattende tabel

Tabel: Andere bijsturingen voor meer kansengelijkheid

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	I/S
Tegemoetkoming parkeerkosten lage inkomens	0	704	704	704	704	S
Beweegprogramma op scholen	0	160	200	200	200	S
Modernisering sekswerkbeleid (commissie Sorgdrager)	645	645	645	0	0	S
Veldwerkers verslavingszorg*	0	170	170	0	0	I
Continuering omscholingsregeling	240	0	0	0	0	I
Beleidsrijker maken verordening huisvesting scholen	0	0	42	42	42	S
Totaal	**885**	**1.679**	**1.761**	**946**	**946**	

* De inzet van de gewenste additionele veldwerkers in 2024 en 2025 vindt enkel plaats als daar middelen voor gevonden worden, zoals mogelijk de aangevraagde rijkssubsidie voor hulp aan zorgmijdende dakloze mensen.

2.2 Wonen in een stad die groeit in balans

Utrecht is een aantrekkelijke en populaire stad om in te wonen. Deze populariteit heeft ook een keerzijde, want de woningmarkt staat al geruime tijd onder druk. We blijven groeien en daarbij blijven we vasthouden aan de ambitie om dat in balans te doen door de benodigde voorzieningen en kwaliteit mee te laten groeien: groeien in balans. Momenteel treedt er een vertraging op in de groei, omdat de woningbouw langzamer gaat door onder andere personeelstekorten en de stijgende rente en bouwkosten. Terwijl de vraag naar betaalbare huur- en koopwoningen toe blijft nemen. We stellen maatregelen voor om de woningbouw op peil te houden om zo snel mogelijk, zoveel mogelijk mensen de mogelijkheid te geven op een betaalbare woning.
Er is grote behoefte aan woningen bij zowel reguliere woningzoekende als bij kwetsbare groepen. Dat zorgt ervoor dat we naast het op peil houden van de permanente woningbouw, ook inzetten op het bouwen van tijdelijke woningen. Op dit moment zorgt ook een toename van vluchtelingen dat we snel (tijdelijke) opvang moeten realiseren. Dit vanwege het risico dat mensen op straat belanden. Of dat door gebrek aan uitstroommogelijkheden uit instellingen en asielzoekerscentra herstel van mensen wordt geremd (met extra grote kosten voor zorg en opvang als gevolg).
Tot slot is extra inzet op woningbouw nu nodig om daarmee te zorgen dat onze ambitie op groeien in balans op langere termijn niet in gevaar komt. We houden dit scherp in de gaten en indien nodig, komen we hier volgend jaar bij de voorjaarsnota op terug.

2.2.1 Woningen, huisvesting en opvang

Op peil houden van de woningbouw
Om de vertraging in woningbouw die we nu zien zo veel mogelijk op te vangen, is het noodzakelijk om extra interventies te doen om het bouwtempo op peil te houden. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Externe factoren zijn beperkt beïnvloedbaar, maar we moeten ons er wel toe verhouden.
- Uitvoeren van zo veel mogelijk van de vastgestelde woningbouwplannen.
- Op korte termijn willen we de permanente woningbouw op peil houden. Dat heeft de voorkeur boven het bouwen van tijdelijke woningen.
- Groeien in balans (met kwaliteit).

We investeren in onze organisatiekracht gericht op woningbouw, huisvesting en opvang. Dit gebeurt kostenneutraal door te kiezen binnen het beschikbare personeel. Daarnaast stellen we voor om middelen vrij te maken om bij bepaalde projecten de bouw te starten. We richten ons op een aantal specifieke interventies:

- Start permanente bouw 2023/begin 2024, waar nodig aangevuld met flexwoningen: met concrete afspraken op concessies in combinatie met een start-bouw-garantie. In Utrecht zijn geen twee gebiedsontwikkelingen in Utrecht gelijk aan elkaar. Daarom bekijken we per project welke maatregelen we eventueel moeten nemen om het verschil te maken tussen niet bouwen en wél bouwen. Dit is altijd maatwerk, met oog voor kwaliteit in het gebied en balans in de stad als geheel. Het doel hiervan is om projecten die door de veranderende marktomstandigheden net geen doorgang kunnen vinden, toch door te kunnen laten gaan. De bouw van permanente woningen heeft daarbij onze voorkeur.
- Wat betreft de toekomstige bouwproductie monitoren we voor de middellange termijn de geplande permanente projecten (2024-2025). Voor flexwoningen onderzoeken we de bereidheid voor gezamenlijk onderzoek naar haalbaar maken. Daarbij willen we de absolute aantallen betaalbare woningbouw vasthouden en eventueel meer woningen toevoegen. Dit doen we ook voor de periode na 2025.
- Inzetten op tijdelijkheid tot en met 2025: onderzoek naar gepaste locaties voor het toevoegen van tijdelijke woningen.

Op dit moment zien we een aantal projecten waarin we met gerichte maatregelen het verschil kunnen maken. Enerzijds vergt dit dat we de aangekondigde landelijke wetgeving voor middenhuur volgen in plaats van de strengere kaders uit het gemeentelijke Actieplan Middenhuur. Dit is nodig omwille van de economische haalbaarheid van de projecten, wat een uitzonderingsgrond is in het actieplan. Deze projecten worden toegelicht in een geheime bijlage bij het MPR.
Anderzijds is het voor de voortgang van de projecten nodig dat gemeente extra investeringen doet in de openbare ruimte om de woningbouw mogelijk te maken (ook deze projecten worden toegelicht in de geheime bijlage). Voor die investeringen in de openbare ruimte is 3,3 miljoen euro nodig. We stellen voor om dit te dekken met een uitname uit de reservering voor betaalbaar wonen (zie ook MPR paragraaf 5.3). Zo'n uitname vergt dat we het bestedingsdoel voor de gereserveerde middelen verbreden van "betaalbaar wonen" naar het op peil houden van woningbouwprojecten.
Netcongestie (de vraag naar transport van elektriciteit (zowel bij de aanbieder als de afnemer) is groter dan de transportcapaciteit van het net) vormt een groeiende complicerende factor voor de gebiedsontwikkelingen en daarmee ook specifiek voor de woningbouw. De maatregelen die we voorstellen om netcongestie tegen te gaan, worden toegelicht in de volgende paragraaf 'Klimaat'.

Huisvesting kwetsbare doelgroepen
Al in 2023 verwachten we een groot tekort aan woonruimte voor Utrechters in een kwetsbare positie. Dit tekort vloeit voort uit de wooncrisis, waarbij de gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning in Utrecht meer dan 10 jaar is. Kwetsbare groepen zijn aangewezen op deze betaalbare sociale huurwoningen. Denk aan jongeren die verblijven in jeugdhulpinstellingen, nieuwkomers met een verblijfsvergunning (statushouders) en mensen uit de maatschappelijke opvang. De verwachting is dat het tekort aan woonplekken voor kwetsbare mensen komende jaren blijft bestaan in heel het land. De voorspelde huisvestingsbehoefte voor kwetsbare Utrechters is de komende jaren ongeveer 1.600 woningen. Dat is fors meer dan het gemiddelde van afgelopen jaren, waarin we naast de reguliere woningzoekenden ongeveer 1.000 mensen uit kwetsbare doelgroepen hebben gehuisvest. In combinatie

met de vertragingen in de permanente woningbouw, betekent dit een grote uitdaging. Het realiseren van voldoende woonplekken doen we via onder meer de volgende interventies.

- Realiseren permanente woningbouw
- Beter benutten bestaande voorraad
- Regionale spreiding
- Inzet bestaand vastgoed
- Aanpassen verdeling toedeling reguliere woningzoekenden en kwetsbare doelgroepen
- Realisatie flexwoningen

Een realisatieteam gaat aan de slag met deze interventies door waar nodig doorbraken te creëren, processen en uitvoering te versnellen en onorthodoxe oplossingen te zoeken. Een nieuwe werkwijze die intensief, creatief en vooral resultaatgericht moet zijn in samenwerking met de partners in de stad waaronder de woningcorporaties en de zorginstellingen.

Opvang asielzoekers en Oekraïense vluchtelingen
Volgens het wetsvoorstel voor de Spreidingswet en evenredigheidscijfers moet Utrecht 1.273 asielzoekers opvangen in 2023, oplopend tot 1.700 of mogelijk nog meer in 2030. Dat betekent dat er meer opvangplekken voor asielzoekers nodig zijn dan we nu voorhanden hebben. Voor de korte termijn moeten we daarom op zoek naar een tijdelijke locatie. We onderzoeken of we de tijdelijke noodopvang in de Voorveldse Polder kunnen verlengen. Als verlenging niet mogelijk is, moeten we zoeken naar een andere tijdelijke locatie. Daarnaast is het noodzakelijk dat we al in 2023 starten met het zoeken naar een locatie voor een tweede en mogelijk derde permanent asielzoekerscentrum. De kosten van de zoektocht dekken we door incidentele inkomsten COA voor hogere asielopvang.

Naast de opvang voor asielzoekers, is de gemeente in opdracht van het Rijk ook verantwoordelijk voor het realiseren van 1.200 opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen. Daarvan zijn er op dit moment ongeveer 850 zijn gerealiseerd. De kosten voor de opvang van asielzoekers en Oekraïense vluchtelingen wordt verhaald op het Rijk. De capaciteit die in de gemeente nodig is voor de realisatie van extra opvanglocaties, dekken we in 2023 incidenteel uit gelden voor Oekraïne, maar de continuïteit is daarmee kwetsbaar.

2.2.2 Investeringen in de groei van de stad

Groeien in balans
Zoals in de inleiding bij dit hoofdstuk al is aangegeven zijn naast woningbouw ook investeringen in voorzieningen en kwaliteit van de stad belangrijk om te groeien in balans. Dekkingsbronnen daarvoor zijn: inkomsten uit het groeikader (ten gevolge van het groeiend aantal inwoners), parkeerinkomsten en inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling. De vertraging in de woningbouw die we nu zien, kan hier gevolgen voor hebben. Tot 2027 kunnen we dat opvangen.

Woningbouw nodig voor investeringsruimte
Financieel kan een dip in de woningbouw op termijn gevolgen hebben voor inkomsten uit gemeentefonds en ozb. Maar het heeft ook effect op de investeringen van marktpartijen. Die dragen bijvoorbeeld bij aan voorzieningen rondom de Merwedekanaalzone (onder andere in Park Transwijk, rondje Stadseiland, HOV-busbaan). Daarnaast leidt op korte termijn toepassing van de nog vast te stellen Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen niet of nauwelijks tot extra inkomsten. Dit betekent dan ook dat als de woningbouw op zich laat wachten, dat de investeringen in kwaliteit en leefbaarheid ook pas later komen. Voortgang van woningbouw is ook nodig om bijdragen van de rijksoverheid veilig te stellen, die zijn toegezegd via de woningbouwimpuls, versnellingsafspraken en het BO-MIRT. Toevoegen van woningen is de tegenprestatie die de gemeente moet leveren voor die rijksbijdragen. We hebben woningbouw dus ook nodig om te kunnen groeien in balans.

Draaiknoppen om de woningbouw op peil te houden
In de vorige paragraaf beschreven we welke interventies we willen doen om de woningbouw op gang te houden. Mogelijkheden daarbij zijn het knippen en faseren van projecten, een grotere rol voor corporaties, maatregelen die de kosten verlagen en maatregelen die de potentiële opbrengsten verhogen. Zoals aanpassen van het woningbouwprogramma. Daarnaast zetten we de middelen uit het budget betaalbaar wonen in om de woningbouw op peil te houden (onder meer uit inkomsten uit

erfpachtconversie). Met deze middelen streven we ernaar om projecten die door de veranderende marktomstandigheden net geen doorgang kunnen vinden, toch door te kunnen laten gaan. De bouw van permanente woningen heeft daarbij onze voorkeur.

Gevolgen voor ruimtelijke investeringen
Per saldo is er tot en met 2026 minder geld beschikbaar voor ruimtelijke investeringen dan werd verwacht in de programmabegroting 2023 (zie MPR in bijgevoegde stukken). Dat kunnen we grotendeels opvangen door investeringen af te stemmen op externe ontwikkelingen ('realistisch' begroten). Vanaf 2027 zien we een tekort ontstaan; daarop moeten we bijsturen. Dat willen we doen in drie stappen:

- Stap 1: Reserve Groei in balans inzetten
- Stap 2: Bijsturen in het kasritme
- Stap 3: 'Samen trap-af-trap-op' methodiek.

Met deze stappen zetten we niet in op een vermindering van onze ambities op kwaliteit, maar wel op een vertraging. Zodra de financiële ruimte het toelaat, stellen we de investeringen trap op' bij. Ondertussen leggen we de planvorming een voorbereiding niet stil, zodat we bij financiële ruimte direct 'trap op' kunnen gaan en uitvoering kunnen geven aan onze ambities.

- **Bijsturen stap 1: Reserve Groei in balans inzetten waar nodig**

De risicoreservering uit de programmabegroting 2023 wordt ingezet zo lang deze positief is (de reserve mag niet negatief worden).

- **Bijsturen stap 2: Aanpassing kasritme**

In 2026 verlagen we enkele budgetten en in 2027 verhogen we die budgetten met eenzelfde bedrag. Dit betreft budgetten voor de schaalsprong groen, schaalsprong fiets en 'spelen, sporten en bewegen'. Een deel van de ambities voor de betreffende terreinen kunnen we daardoor nog niet in 2026 uitvoeren, maar op zijn vroegst in 2027.

- **Bijsturen stap 3: 'Samen trap-af-trap-op'**

Na uitvoeren van stap 1 is in 2027 is sprake van een tekort van 2,5 miljoen euro en van een structureel tekort van 1,8 miljoen euro op de begroting Groei in balans. Dit tekort kunnen we opvangen door een aantal budgetten in deze jaren naar rato te verlagen ('samen trap af'). Bij toekomstige meevallers kan deze verlaging weer worden teruggedraaid ('samen trap op'). We stellen voor deze systematiek toe te passen op uitvoering van ambities met de volgende budgetten:

Bijsturing	*2027*	*struct*
Samen trap-af-trap-op (-27% in 2027; -16% struct.)		
Sportaccommodaties	-422	-248
Cultuur	-128	-75
Schaalsprong groen	-1.601	-939
Schaalsprong fiets	-1.067	-626
Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte	-640	-376
Subtotaal korting inm "samen trap-af-trap-op"	-3.858	-2.264

Budget in MPR2023 excl bijsturing	*2027*	*struct*
Sportaccommodaties (extra kapitaallastenbudget in vanaf 2027)	1.582	1.582
Cultuur (extra kapitaallastenbudget in vanaf 2027)	480	480
Schaalsprong groen	6.000	6.000
Schaalsprong fiets	4.000	4.000
Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte	2.400	2.400

Deze systematiek gaat niet uit van een inhoudelijke prioritering tussen opgaven. Een objectieve keuze tussen projecten is nu namelijk nog niet mogelijk. Dat komt doordat nog niet voor alle opgaven een vertaling is gemaakt naar concrete projecten en locaties in de stad. Pas als die projectvoorstellen verder zijn uitgewerkt, kunnen we inhoudelijk kiezen bij een volgende voorjaarsnota. Bij de voorjaarsnota 2024 verwachten we die inhoudelijke prioritering wel te kunnen uitvoeren.

Sparen voor de OV-schaalsprong
In het BO-MIRT (november 2022) hebben we toegezegd de gemeentelijke bijdrage aan de eerste stap van de ov-schaalsprong te verhogen van 85 miljoen euro naar 200 miljoen euro. Dit bedrag kunnen we dekken met eerder in de begroting opgenomen spaarbedragen. Bij het BO-MIRT is echter geconstateerd dat om de eerste stap te kunnen uitvoeren, rijk, provincie en gemeenten Utrecht en Nieuwegein nog onvoldoende budget hebben gereserveerd. In het coalitieakkoord is vastgelegd 3,3 miljoen euro per jaar vrij te maken als structureel kapitaallastenbudget, wat ruimte biedt om onze cofinanciering te verhogen. Die kapitaallasten besteden we nog niet in 2026 en 2027. Dit bedrag kan daarom twee keer vrijvallen. In

het BO MIRT van 2024 zijn de inzichten over de ov-varianten en de kosten ervan in beeld en nemen Rijk en regio besluiten over de investeringen.

Inzet resultaat grondexploitaties
Het resultaat van de grondexploitaties in uitvoering is over het algemeen stabiel tot licht positief. Bij grondexploitaties die nog moeten starten met te realiseren programma zien we financiële problematiek als gevolg van marktontwikkelingen. De benodigde reservering voor opvangen van risico's neemt toe (3 miljoen). De resultaten en risicoreservering worden verrekend met de reserve grondexploitaties. Na verwerking laat het meerjarig verloop van de reserve grondexploitaties een negatief resultaat zien in 2027 (0,48 miljoen).

Bereikbaarheid
Jaarlijks programmeren we binnen het programma bereikbaarheid de projecten die nodig zijn om de stad bereikbaar en leefbaar te houden. Op een aantal lopende projecten zijn knelpunten van in totaal 5 miljoen euro ontstaan, onder meer door prijsstijgingen, die we regulier binnen het programma zelf kunnen dekken. Daarnaast resteert er ruimte van ongeveer 10 miljoen euro binnen het investeringsbudget bereikbaarheid om aanvullende (knellende) wensen en ambities uit het coalitieakkoord te programmeren. In het MPR 2023 (hoofdstuk bereikbaarheid) is opgenomen welke projecten zijn ingepast in de financiële ruimte.

Vanwege de knellende financiële positie gebruiken we ook een deel van de niet-geprogrammeerde gelden binnen het MPR, om knelpunten in het brede financiële beeld op te lossen. Dit gaat om 5 miljoen euro van de niet-geprogrammeerde middelen voor de schaalsprong fiets en een structurele verlaging van het budget voor investeringen Bereikbaarheid met 0,85 miljoen euro (bezuiniging huidig beleid). Dit betekent dat we minder middelen beschikbaar hebben om de door de Raad vastgestelde doelen van het mobiliteitsplan 2040 te realiseren. Dat betekent concreet dat de bereikbaarheid onder druk komt te staan en we minder kunnen investeren in de schaalsprong fiets en fietsenstallingen zoals op de stations Overvecht, Vaartsche Rijn en Leidsche Rijn, en uitrol rekken/ trommels in de vooroorlogse wijken. De structurele verlaging van het investeringsbudget bereikbaarheid heeft ook effect op het deelprogramma Anders Reizen (waaronder Deelmobiliteit, Verkeersmanagement, Mobiliteitsmanagement en Goederenvervoer). Voor de consequenties voor dit deelprogramma verwijzen we naar het MPR pagina 136 (actualisatie MPB). De investeringen in bereikbaarheid waaronder Anders Reizen blijven nodig om de groeiende stad bereikbaar en leefbaar te houden. Dit betekent dat we bij een volgende voorjaarsnota ruimte hiervoor zullen blijven zoeken.

Samenvattend

Tegelijk met deze voorjaarsnota hebben de meerjarenprogramma's geactualiseerd. Inhoudelijke wijzigingen uit deze programma's hebben we ook bij de integrale afweging van deze voorjaarsnota betrokken. Dit betreft de volgende punten:

- Meerjarenprogramma Ruimte (MPR): het verwachte tekort in het jaar 2027 van het pakket Groei in Balans lossen we op door naar rato de budgetten te verminderen ('samen trap af', 'samen trap op'). Mocht op een later moment extra middelen beschikbaar komen, worden deze op dezelfde wijze verdeeld. Bij een volgende voorjaarsnota vindt een inhoudelijke weging van de verschillende projecten 2027 plaats;
- MeerjarenProgramma Bereikbaarheid: bij de actualisatie zijn de knelpunten opgelost. Van het resterende budget laten wij incidenteel 5 miljoen euro vrijvallen en structureel 0,85 miljoen euro om bij te dragen aan het oplossen van het tekort in het meerjarenbeeld;
- MeerjarenProgramma Bereikbaarheid: binnen de parkeerexploitatie hebben wij ruimte gemaakt voor tegemoetkoming parkeerkosten lage inkomens en toelage voor toezichthouders;
- Meerjarenprogramma Water en Riolering: in het programma is een ruimte van 4 miljoen euro, deze zetten wij in om het tekort in het meerjarenbeeld op te lossen in plaats van het verlagen van het tarief rioolheffing (3 euro per inwoner).

2.3 Klimaat

We werken aan een klimaatvriendelijker Utrecht, waarbij we ons hoofdzakelijk richten op verduurzaming van energie en mobiliteit, vergroening en – meer recent – het tegengaan van energiearmoede. In deze voorjaarsnota stellen we aanvullend een aantal maatregelen voor op de energietransitie. Dit heeft als gevolg dat we een aantal extra maatregelen die we op groen willen doen, wat minder ambitieus kunnen uitvoeren.

2.3.1 Energietransitie

Netcongestie
Netbeheerders maken tijdelijk geen grote aansluitingen voor afname en teruglevering van elektriciteit. De komende jaren komt er naar verwachting mondjesmaat meer capaciteit, maar onvoldoende om aan de vraag te voldoen. De benodigde uitbreiding van het elektriciteitsnet om nieuwe transportcapaciteit beschikbaar te stellen, is niet eerder dan 2027-2029 afgerond. Deze problematiek raakt gebiedsontwikkeling (bv. Merwedekanaalzone, het Beurskwartier en het Utrecht Science Park), economie (bedrijventerrein Lage Weide), emissieloos vervoer (zero-emission zone voor stadslogistiek), energietransitie (aardgasvrij maken van bedrijven en wijken) en de voortgang van renovaties of uitbreidingen van scholen. De bouw van nieuwe woningen kan in principe doorgaan, maar is vaak onderdeel van grotere ontwikkelingen en daarom ook kwetsbaar.
Mogelijke oplossingsrichtingen waarmee we enige transportcapaciteit creëren voor het uitvoeren van grote gebiedsontwikkelingen, zijn slimme netoplossingen, nieuwe samenwerkingen en innovatie. Voor deze rol is aanvullende capaciteit en budget nodig voor programmamanagement, pilots en projecten, inhuur van externe experts, informeren verschillende doelgroepen zoals bedrijven, implementeren van maatwerkoplossingen en middelen daarvoor (o.m. bij scholen). Daarom stellen we voor om voor de periode 2024 tot en met 2026 extra te investeren in de aanpak van de netcongestieproblematiek.
De netcongestie raakt mogelijk dus ook de voortgang van renovaties of uitbreidingen van scholen (Van Asch van Wyckschool, SO Lux, Willibrordschool). Wij verwachten dat scholen een plek krijgen in het nieuwe prioriteringskader voor uitbreiding stroomnet. Daarom stellen we voor om mogelijke kosten voor acute oplossingen nu als risico aan te merken en hiervoor geen aanvullende middelen voor beschikbaar te stellen.

Investeringsvragen in warmte, water en energie
Komende jaren komen er naar verwachting verschillende investerings- en deelnemingsvragen op ons af. Zoals in warmtenetten, netwerkbedrijf Stedin, waterleidingbedrijf Vitens en een ontwikkelbedrijf voor energieopwekking. We willen een bijdrage kunnen leveren aan de benodigde ontwikkelingen en voelen de verantwoordelijkheid om als grote stad mee te betalen aan de (energie)transitie. Daarom stellen we voor om nu incidentele middelen te reserveren om rentelasten in dergelijke deelnemingen mee te kunnen financieren. Onze ambitie is om eind 2023 een totaalbeeld van en strategie voor bovenstaande investeringsvragen te hebben om uw raad gewogen keuzes te kunnen laten maken. Uitgangspunt bij dit soort investeringen is dat het dividend (na een aantal aanloopjaren) de rentelasten dekt en over de gehele looptijd het rendement positief is. De dekking voor deze voorgestelde reservering komt dan ook uit het verwachte dividend, in de periode 2024 tot en met 2026 aangevuld met middelen uit het Programma Energietransitie.
Een concrete investeringsvraag die we op korte termijn verwachten (en die we met de voorgestelde middelen eventueel kunnen vervullen) is in het netwerkbedrijf Stedin. Stedin moet in de komende jaren een miljarden investering doen in haar netwerk om de autonome ontwikkelingen (nog los van congestieproblematiek) te kunnen blijven aansluiten én om de energietransitie te faciliteren. De afgelopen jaren hebben de huidige aandeelhouders (o.a. Rotterdam, Den Haag en Dordrecht) het eigen vermogen van Stedin versterkt. Echter, er is meer eigen vermogen nodig en Stedin zal hoogstwaarschijnlijk komende zomer bij nieuwe aandeelhouders om 300 miljoen extra eigen vermogen vragen. Het betreft hier een gezamenlijke opgave. Het is al bekend dat de provincie Utrecht ongeveer 75 miljoen euro heeft gereserveerd.

Uitvoering Erkende Maatregelenlijsten Energiebesparing (EML)
Aan uw raad is in november 2022 toegezegd dat de gemeente de Erkende Maatregelenlijsten Energiebesparing (EML) uitvoert (kenmerk 10527897). In deze raadbrief is ook aangegeven dat de kosten van deze energiemaatregelen worden doorbelast aan gebruikers en daarmee sprake is van voorfinanciering. De kosten kunnen we terugverdienen binnen tien jaar van uitvoering. Deze investeringen nemen we op in het MPUV. Voor commerciële huurders verhogen we de huur als we de maatregelen uitvoeren. Om het proces te versnellen stellen we voor om voor de maatschappelijke huurders de gemaakte exploitatielasten direct te verrekenen met bijbehorende beleidsbudget. Dit als alternatief voor het opstarten van onderhandelingen met honderden huurders. Via de jaarlijkse update van het MPUV monitoren we het uitvoeren van deze maatregelen en delen die met uw raad. Daarnaast dekken we 1 miljoen euro voor het vervangen van de verlichting in het stadskantoor vanuit de reserve groot onderhoud. Dit vanwege het vervroegd afschrijven van verlichtingsarmaturen.

Elektrificatie eigen vloot
Met ingang van 2025 moet de bevoorrading in de binnenstad emissievrij zijn. Hierover zijn in het raamwerk Zero Emission Stadsdistributie Utrecht afspraken gemaakt tussen de gemeente Utrecht, Transport Logistiek Nederland (TLN), Ondernemersorganisatie Evofenedex en Centrum Management Utrecht (CMU). Het beoogd effect is een gezondere leefomgeving door minder uitstoot gevende vervuiling voor inwoners, bedrijven en bezoekers van de stad. De gemeente geeft het goede voorbeeld door de eigen vloot om te bouwen naar emissievrije vaartuigen. Voor deze elektrificatie van de eigen vaartuigen stellen wij voor extra financiële middelen ter beschikking te stellen.

Samenvattende tabel

Tabel: bijsturingen energietransitie

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	I/S
Elektrificatie eigen vloot	0	0	250	250	250	S
Netcongestie - Programma Energietransitie	0	880	880	880	0	I
Investeringsvragen warmte, water en energie	0	600	600	600	600	S
Totaal	**-**	**1.480**	**1.730**	**1.730**	**850**	

2.3.2 Vergroening
Groen groeit mee om de stad leefbaar te houden en de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. We blijven investeren in extra bomen en de groeninitiatieven in de stad. We hebben kritisch gekeken en afgewogen welke werkzaamheden we kunnen combineren en - gezien de financiële situatie – ook iets minder van onze extra ambities kunnen oppakken.

Veel nieuwe bomen, maar niet voor elke nieuw woning een boom
In het coalitieakkoord is de ambitie opgenomen om voor elke nieuwe woning een boom te planten, zonder dat daarvoor budget ter beschikking is gesteld. Binnen het MGP is financiële ruimte opgenomen voor het oppakken van vergroeningskansen bij groot onderhoud, aanleg wegen, gebiedsontwikkelingen en bewonersinitiatieven. Op deze manier voegen we zo veel mogelijk extra hectares groen toe als we aan het werk zijn. Bij deze vergroeningskansen kijken we ook naar de mogelijkheid om zo veel mogelijk bomen te planten, mits dit aansluit bij de omstandigheden. Hiermee maken we de ambitie nog niet volledig waar in hetzelfde tempo, maar ligt de nadruk wel op het planten van bomen daar waar we groen toevoegen.

Groenloket in drie wijken, ook voor zelfbeheer-initiatieven openbaar groen
In het coalitieakkoord is de ambitie opgenomen om een groenloket in te stellen voor verzoeken voor het opheffen van parkeerplaatsen en vergroenen. Het uitvoeringsbudget dat beschikbaar is gebruiken we om initiateven in de wijken Overvecht, Rivierenwijk en West-Noordwest groter op te kunnen pakken. Dit zijn de wijken die daar het meeste bij zijn gebaat; in andere delen van de stad kunnen inwoners bij het groenloket een beroep doen op het initiatievenfonds.

Bij de groenloketten kunnen inwoners ook terecht met zelfbeheer initiatieven of voor vergroeningsinitiatieven. Met het actieplan zelfbeheer van openbaar groen willen we het zelfbeheer in Utrecht stimuleren. De toenemende aandacht voor zelfbeheer, zoals buurtbijeenkomsten, landelijke geveltuinen dag, tegelwippen en een vernieuwde website leiden tot een verhoogde vraag naar gemeentelijke ondersteuning en coördinatie. Gezien de schaarse middelen kiezen we ervoor om het zelfstandige budget voor zelfbeheer niet mee te laten groeien met de stadsbrede vraag.

Nieuwe kolken amfibievriendelijk
Een amfibievriendelijke kolk is een kolk waarin een uitklimmat (of iets vergelijkbaars) is aangebracht. We stellen voor dat we vanaf 2024 alle nieuwe kolken bij nieuwbouw en riool-vervanging standaard amfibievriendelijk maken. Bij de behandeling van de raadsbrief over amfibievriendelijke kolken is toegezegd aan te geven wat de consequenties zijn om rioolkolken in beheer van gemeente Utrecht zo snel mogelijk amfibievriendelijk te maken. Het aanpassen van alle 89.000 kolken kost naar inschatting 4,45 miljoen euro. Gezien de investering die het vraagt, kiezen we ervoor om niet meteen alle bestaande kolken te vervangen, maar wel alle nieuwe kolen amfibievriendelijk te maken.

Meerkosten watergeven
Als gevolg van klimaatverandering krijgen we steeds warmere en drogere zomers. Dit heeft geleid tot een sterke toename in het water geven aan vooral jonge aanplant. Water geven is noodzakelijk om te voorkomen dat vooral de jonge aanplant het niet overleeft. Geen watergeven, leidt tot een hoge kostenpost voor zogenaamde inboet (het vervangen van dode planten en aanplant).

Samenvattende tabel

Tabel: Bijsturing vergroening

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	I/S
Meerkosten watergeven	170	170	170	170	170	S
Totaal	**170**	**170**	**170**	**170**	**170**	

2.4 Levendige en leefbare stad

Utrecht is een aantrekkelijke stad waar mensen graag zijn en die mensen graag bezoeken. We werken aan een stad waar ondanks de groei de ruimte is en blijft om plezier te hebben en te ontspannen. De huidige financiële omstandigheden maken dat we soms moeilijke keuzes moeten maken. Daarbij kiezen we ervoor te investeren in de wijken en in de goede balans tussen levendigheid en leefbaarheid.

Uitvoering huidige locatieprofielen evenementen
Voor 10 locaties in de stad stellen we dit jaar locatieprofielen op. Hierin geven we kaders voor het gebruik van elke locatie. Voor het beheer van en toezicht op de huidige locatieprofielen stellen we voor om 100.000 euro vrij te maken. Dit dekken we uit de extra middelen voor lokale economie uit het coalitieakkoord. Na het opstellen van de eerste locatieprofielen kijken we verder naar mogelijkheden voor profielen voor meer locaties in de stad.

Exploitatie culturele instellingen
Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn en wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone:
We vinden het van groot belang dat het cultuuraanbod groeit in onze wijken. Daarom kiezen we er voor het budget dat in het coalitieakkoord was gereserveerd voor topcultuur in te zetten voor de invulling van deze twee cultuurhuizen. Hiermee komen er twee waardevolle culturele voorzieningen in nieuwe wijken en groeit cultuur mee met de groei van de stad.

Exploitatietekort Domplein 4:
Om de exploitatie sluitend te krijgen door hogere huurinkomsten stellen we voor om een beheerder aan te stellen via een incidentele impuls voor twee jaar. Het uitgangspunt daarbij is dat door het pand maximaal te benutten er extra inkomsten komen waarmee we de exploitatie en de beheerder kunnen betalen.

Versterken economische basis: ondernemer centraal, vitale winkelgebieden en werklocaties
We versterken de economische basis van onze stad met twee maatregelen. We verlengen het ondernemersloket 'Ondernemer centraal', waar ondernemers terecht kunnen met hulpvragen bij schulden, hogere energiekosten en inkooplasten, personeelstekorten, digitalisering- & verduurzaming vraagstukken en juridische kwesties. We gaan ook door met de samenwerkingsaanpak Morgen Mooier Maken in 2023 en 2024. Samen met partners werken we concreet en voor de lange termijn uit hoe we de winkelstraten in de binnenstad met oplopende leegstand veranderen naar straten met winkels en andere (mix) voorzieningen en functies. Door deze samenwerkingsaanpak voorkomen we ondermijning in en verloedering van sommige winkelstraten. Ook geven we zo concreet en gericht inhoud aan nieuw Utrechts ondernemerschap, waarin circulair, gezond en duurzaam, sociaal, lokaal en ambachtelijk belangrijke ingrediënten zijn. Tenslotte maken we de impuls in de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU) structureel door de rente- en uitvoeringskosten te dekken (deze waren incidenteel gedekt vanuit de coronapakketten). Samen met de OMU investeren we in de verdichting en verduurzaming van werklocaties.

Sporthal voor Vleuten De Meern
We stellen voor om de gymzalen bij de in 2025 nieuw te realiseren VO-school Vleuten De Meern op te waarderen naar een sporthal. We komen daarmee tegemoet aan het tekort aan binnensportruimte door de sporthal – die overdag beschikbaar is voor bewegingsonderwijs – in de avonduren beschikbaar te maken voor sportverenigingen. Dit is een belangrijke en nodige toevoeging aan de sportcapaciteit in Vleuten de Meern, maar vraagt een moeilijke keuze. Om de sporthal te bouwen moeten we de bouw van de sporthal Voordorp (voorzien in 2027) vooralsnog uit stellen. We dekken de kosten uit de kapitaallasten die daarvoor waren gereserveerd. Ter overbrugging van de eerste twee jaren zetten we het spaarbedrag van één jaarschijf voor renovatie/vervanging van zwembaden in. Hiermee kunnen we de zwembaden nog steeds volgens planning renoveren.

Tegengaan van verrommeling die ontstaat door bijplaatsingen
Afval dat naast de ondergrondse afvalcontainer is gezet noemen we 'bijplaatsing'. Het aantal bijplaatsingen bij ondergrondse inzamelpunten neemt nog steeds toe en ook het aantal meldingen van overlast stijgt jaarlijks behoorlijk. Het niet of niet tijdig weghalen van bijplaatsingen heeft een aantrekkende werking voor nieuw bij te plaatsen afval, met gevolgen voor verrommeling, ongedierte en verontreiniging. Vanwege de sterke toename in het aantal meldingen/bijplaatsingen en de uitbreiding van het aantal ondergrondse inzamelpunten willen we de capaciteit uitbreiden om de afgesproken doelen met betrekking tot de kwaliteit van onze openbare ruimte te kunnen halen.

Samenvattende tabel

Tabel: Bijsturingen levendige en leefbare stad

x € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027	I/S
Toelage toezichthouders en handhavers	942	942	0	0	0	I
Locatieprofielen evenementen	0	100	100	100	100	S
Kostprijsdekkende huur en beheer Domplein 4	0	200	200	0	0	I
Exploitatiesubsidie jongerencultuurhuis Leidsche Rijn	0	0	425	425	425	S
Exploitatiesubsidie wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	0	0	0	0	425	S
Ondernemer Centraal	2.540	0	0	0	0	I
Vitale winkelgebieden en transformatie binnenstad	253	204	0	0	0	I
Vleuten De Meern	0	0	605	605	605	S
Verwijderen bijplaatsingen bij ondergrondse inzamelpunten	150	150	150	150	150	S
Uitvoeringskosten Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU)	100	100	70	70	70	S
Totaal	**3.985**	**1.696**	**1.550**	**1.350**	**1.775**	

2.5 Uitvoering

Om de groei van de stad in goede banen te houden, is een gemeentelijke organisatie nodig met voldoende slagkracht. Ondanks de financiële krapte zien we de urgentie van investeren in de uitvoering en doen dit daarom ook. Daarnaast vinden we het ook belangrijk dat onze inwoners en ondernemers meer zeggenschap hebben over wat we doen en nemen we daar ook een extra actie op.

Burgerberaad
We willen de grote uitdagingen van Utrecht samen met de stad aanpakken en Utrechters meer zeggenschap geven over te maken keuzes. Daarom stellen we voor budget te reserveren om een eerste burgerberaad te organiseren. Met een diverse vertegenwoordiging, om de verbinding te maken tussen bewoners en de politieke besluitvorming. We stellen voor het eerste burgerberaad te houden over hoe de jaarwisseling een feest voor iedereen kan zijn. Wanneer de uitkomsten van het eerste burgerberaad leiden tot nadere uitvoeringskosten bekijken we op dat moment hoe we tot een dekkingsvoorstel komen.

Diverse en inclusieve gemeentelijke organisatie
We zien een urgentie op het versterken van diversiteit in de organisatie en het meer inclusief maken van de organisatie. Maatschappelijke sensitiviteit moet meer onderdeel worden van ons professioneel handelen. We investeren in de eerste stappen van de aanpak zoals geschetst in het contourenplan Contouren van de Organisatiebrede aanpak Inclusie en Diversiteit

Geen extra capaciteit voor toename meldingen toezicht
We zien dat het aantal meldingen aan de gemeente met een handhavingsverzoek toeneemt. Het gaat om meldingen over overlast, openbare ruimte gebruik en aanpassingen daarvan. We prioriteren daar waar gevaarlijke situaties ontstaan en laten de bouwkundige meldingen als eerst liggen en pakken die later op. Dat gaat bijvoorbeeld om plaatsing van dakkapellen en schuttingen.

Functiewaardering publieksdienstverlening
De krapte en dynamiek op de arbeidsmarkt heeft veel invloed op de invulling van de functies in de publieksdienstverlening. De functies waar de bezetting het meest nijpend was, zijn geherwaardeerd: van groot belang om medewerkers perspectief te bieden en potentiële nieuwe medewerkers aan te trekken, om daarmee de dienstverlening op peil te houden. De structurele effecten van de toename van de dienstverleningsvraag door de groei van de stad nemen we mee in de actualisatie van het referentiekader groei.

Arbeidsmarkttoelage toezichthouders en handhavers
De arbeidskrapte zorgt ervoor dat het in het afgelopen jaar, maar naar verwachting ook de komende jaren, zeer moeilijk is om personeel aan te trekken en te behouden. In het bijzonder doet zich dit voor bij de functies van toezichthouders en handhavers. Voor een deel zijn functies voor vergunningverleners in 2022 al geherwaardeerd. Vooruitlopende op de herwaardering van het gemeentebrede functiehuis, geven we toezichthouders en handhavers een arbeidsmarkt toelage om uitstroom te remmen.

Samenvattende tabel

Tabel: bijsturingen Uitvoering

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	I/S
Burgerberaad	58	464	0	0	0	I
Opgave Inclusie & Diversiteit voor de interne organisatie	200	500	500	500	500	S
Functieherwaardering PBZ	400	800	800	800	800	S
Arbeidsmarkttoelage toezicht	819	819	819	819	819	S
Totaal	**1.477**	**2.583**	**2.119**	**2.119**	**2.119**	

3 Financiële strategie

Het actuele financiële meerjarenbeeld laat een tekort zien voor alle begrotingsjaren. Uitgangspunt van ons financieel beleid is om een financieel gezonde gemeente te zijn. Dit zijn we met een sluitende meerjarenbegroting en met voldoende financiële buffers om tegenvallers op te vangen. Met onze financiële strategie brengen we het financiële beeld weer in evenwicht en houden we onze buffers op peil.

In hoofdstuk 4 beschrijven we het totale pakket aan financiële maatregelen. In onze financiële strategie nemen we vier extra maatregelen ten opzichte van voorgaande jaren, om daarmee het financieel tekort in te vullen:

1) Risico-inschatting
We begroten realistisch onze kosten en inkomsten en maken daarbij een inschatting maken van de extra risico's over de ontwikkeling van deze kosten en inkomsten, om geen onnodig tekort in de begroting te laten ontstaan en onnodige bezuinigingsmaatregelen te voorkomen.
In deze voorjaarsnota maken we voor ~~op~~ drie ontwikkelingen een inschatting van verwachte rijksinkomsten, waarvan de hoogte nog onzeker is (a t/m c). Daarnaast hebben we het tempo waarin wij investeringen kunnen realiseren extra kritisch onder de loep genomen om planningsoptimisme zo veel mogelijk tegen te gaan (d). Dit leidt tot een hoger risicoprofiel van de programmabegroting, omdat we minder goed in staat zullen zijn om tegenvallers op te vangen.

a) **Inkomsten Rijk vanaf 2026:** we rekenen op een toereikende oplossing vanuit het Rijk voor de structurele korting die vanaf 2026 is doorgevoerd op het gemeentefonds (ook wel: "ravijn 2026") en het in ere herstellen van het principe trap op, trap af (aanzetten normeringssystematiek). Bij deze inschatting betrekken we ook de motie Accres vanaf 2026 die is aangenomen bij de Begroting 2023. In haar voorjaarsnota heeft het Rijk hiervoor extra middelen beschikbaar gesteld, de financiële uitwerking naar gemeenten vindt plaats in de meicirculaire. Wel is duidelijk dat dit bedrag niet aansluit bij het bedrag dat gemeenten vanaf 2026 verwachten te ontvangen om de taken naar behoren te kunnen uitvoeren.

b) **Hervormingsagenda jeugd:** vooruitlopend op de uitkomst van de gesprekken tussen gemeenten en Rijk gaat we uit van een verlaging van de bezuiniging van het Rijk; daarnaast verwachten we dat het Rijk een deel van de bezuinigingsopgave voor haar rekening neemt. Zie voor nadere toelichting paragraaf 2.1.1.

c) **Ontwikkelingen bestaand beleid gemeentefonds**: volgens de huidige systematiek wordt een aantal inkomsten achteraf met de gemeente verrekend. Dit leidt dan achteraf tot een meevaller. Grote posten zijn de compensatie loonontwikkeling en het overschot btw-compensatiefonds. In tegenstelling tot voorgaande jaren hebben wij deze inkomsten nu wel begroot.

d) **Planningsoptimisme:** investeringen worden niet altijd volgens planning gerealiseerd. Dat leidt dan aan het einde van het jaar tot een positief jaarrekeningresultaat. Bij het actualiseren van de meerjarenplannen is hier beter rekening mee gehouden, wat de financiële ruimte in de begroting vergroot.

Bij het bepalen van de risico-inschatting zijn de onderstaande overwegingen leidend:
- Wendbaarheid: de mogelijkheid om tijdig bij te sturen
- Omvang: hoe verhoudt de optelsom van de risico's zich ten opzichte van de totale omvang van de begroting
- Informatie: de ervaringen van de afgelopen jaren hebben we betrokken bij de risico-inschatting
- Mate onzekerheid binnen het risico: het betreft gecalculeerde en onderbouwde risico's

2) Aanvullend compenseren voor inflatie 2022

In 2022 zijn de prijzen flink gestegen, met als gevolg inflatiecijfers die we sinds de jaren 70 niet meer hebben gezien. Dat heeft ook een effect op de uitgaven van de gemeente voor bijvoorbeeld contracten, bouwkosten en stijgende kosten bij maatschappelijke partners. Door alle budgetten generiek te verhogen met een aanvullende indexatie, sluit de begroting weer aan op een actueel en reëel prijsniveau.

3) Bijsturen op de huidige begroting

Na bovenstaande maatregelen is nog steeds sprake van een financieel tekort. Daarom worden binnen de reguliere begroting maatregelen genomen om dit tekort op te lossen.

a) **Inkomsten verhogen**
   Zoals afgesproken in het coalitieakkoord verhogen we de belastingen niet. Alleen voor knelpunten verhogen we een aantal kostendekkende tarieven (leges en huur) voor een kostenstijging gekoppeld aan dat tarief.

b) **Bezuinigen en bijstelling regulier beleid**
   Daar waar de knelpunten en beleidsaanpassingen vragen om extra budget, is gekeken naar mogelijkheden om bij te sturen binnen het betreffende programma of beleidsveld. Dit betekent dat we ambities verlagen en dat bijstellen van het beleid soms nodig is. Uitgangspunt is dat we de prioriteiten uit het coalitieakkoord zoveel mogelijk ontzien.

c) **Verminderen ambities uit coalitieakkoord**
   Zoals afgesproken in het coalitieakkoord wordt ook gekeken naar de ambities uit dit akkoord. We stellen voor om een aantal ambities waar nog niet mee is gestart, te verlagen of te laten vervallen om het financiële tekort op te lossen (zie paragrafen 4.3.3 en 4.3.4).

4 Actualisatie financieel beeld

Zoals in hoofdstuk 3 al is aangegeven, is ons uitgangspunt voor een financieel gezonde gemeente: een sluitende meerjarenbegroting met voldoende financiële buffers om tegenvallers op te vangen.
Het vertrekpunt van het financiële beeld is niet rooskleuring. Zoals eerder benoemd wordt dit met name veroorzaakt door drie autonome ontwikkelingen: stijgende prijzen, toenemende zorgkosten en onzekere inkomsten van het Rijk. Ook vragen knelpunten en een aantal beleidsaanpassingen, zoals toegelicht in hoofdstuk 2, om extra financiële middelen. Denk daarbij aan netcongestie, diversiteit en inclusie of tegemoetkoming lage inkomens voor parkeren.
Het financieel beeld laat voor alle jaren een tekort zien dat oploopt naar 76 miljoen euro in 2027. Zoals in de financiële strategie in hoofdstuk 3 is aangegeven, lossen we een deel van het tekort op door meer risico te nemen en de begroting aanvullend te compenseren voor inflatie. Daarnaast moeten we bezuinigen binnen regulier beleid én de ambities uit het coalitieakkoord bijstellen.

4.1 Financieel beeld

Het totaal financieel beeld is weergegeven in onderstaande tabel. De paragrafen hierna geven een toelichting op elk onderdeel.

Tabel: Financieel beeld Voorjaarsnota

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Begroting 2023	**0**	**0**	**0**	**0**	**-21.072**	**-21.072**
Ontwikkelingen:						
Financiële ontwikkelingen	34.382	23.801	25.570	45.364	17.199	18.510
Prijsstijgingen	-30.459	-29.814	-29.814	-29.814	-29.814	-29.814
Knelpunten	-6.784	-18.871	-22.286	-25.562	-26.984	-26.984
Groeikader	-4.411	-12.878	-12.878	-12.878	-12.878	-12.878
Vertrekpunt financieel beeld	**-7.271**	**-37.761**	**-39.408**	**-22.890**	**-73.549**	**-72.238**
Extra inzet voor beleid	-5.028	-5.548	-5.301	-4.456	-4.001	-4.001
Wensen van de raad	-587	-225	-225	-225	-225	-225
Tekort financieel beeld	**-12.886**	**-43.535**	**-44.933**	**-27.570**	**-77.775**	**-76.464**
Uitwerking financiële strategie						
Verwachte rijksinkomsten	11.112	20.432	22.222	24.936	48.498	51.598
Extra indexeren i.v.m. inflatie 2022	-10.100	-1.309	191	-309	-309	-309
Bijsturen op de huidige begroting	9.573	11.342	19.449	24.396	26.575	25.175
Begroting financieel beeld	**-2.301**	**-13.070**	**-3.071**	**21.453**	**-3.011**	**0**
Kasschuif	2.301	13.070	3.071	-21.453	3.011	0
Saldo Voorjaarsnota	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

4.2 Vertrekpunt financieel beeld

Bij de actualisatie van het financiële beeld worden de gesignaleerde financiële ontwikkelingen, knelpunten en noodzakelijke beleidsontwikkelingen financieel vertaald en verwerkt.

4.2.1 Financiële ontwikkelingen

Extra inkomsten van het Rijk, het te bestemmen resultaat 2022 en de vrijval van corona reserve zorgen voor een positief saldo van de financiële ontwikkelingen. Deze zijn echter niet toereikend om de reservering voor groei van de stad en knelpunten op te vangen.

Tabel: Financiële ontwikkelingen

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Autonome ontwikkelingen	12.520	10.923	12.692	32.486	4.321	5.632
Groei van de stad	4.411	12.878	12.878	12.878	12.878	12.878
Te bestemmen resultaat 2022	12.592					
Vrijval corona middelen	4.859					
Totaal	**34.382**	**23.801**	**25.570**	**45.364**	**17.199**	**18.510**

Autonome ontwikkelingen

Onder autonome ontwikkelingen verstaan wij financiële ontwikkelingen voortkomend uit inkomsten gemeentefonds, rente en dividend, te bestemmen resultaat 2022 en doorwerking vastgesteld beleid. Prijsstijgingen worden toegelicht in paragraaf 4.2.2.

Tabel: Autonomen ontwikkelingen

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Gemeentefonds	10.740	11.473	12.442	32.236	9.981	12.702
Rente	1.530	-800				
Dividend	250	250	250	250	250	250
Afdracht Grondexploitatie Leidsche Rijn	0	0	0	0	-4.500	-4.500
Nota Beheer openbare ruimte	0	0	0	0	-950	-1.900
Uitvoeringsprogramma Werk aan de werf	0	0	0	0	-460	-920
Totaal	**12.520**	**10.923**	**12.692**	**32.486**	**4.321**	**5.632**

<u>Inkomsten uit het gemeentefonds</u>

De inkomsten uit het gemeentefonds zijn geactualiseerd met het effect uit de septembercirculaire, toevoeging van een extra jaar en indexatie vanaf 2024 (11,8 miljoen euro structureel). Deze indexatie is procentueel lager dan de indexatie die wij hanteren, vooral bij de compensatie voor de loonstijging is het verschil groot, zie ook risico inschatting. Onze inkomsten worden op de reguliere wijze met een prijsindexatie verhoogd. Hierin werkt de werkelijke cao-stijging 2023 in door. Per saldo zijn de compensatie uit het gemeentefonds en de tarieven niet voldoende om te prijsstijging op de begroting te compenseren.

Het Rijk heeft onze inkomsten voor het jaar 2026 incidenteel met 20,4 miljoen euro verhoogd. Dit als compensatie voor de eerdergenoemde korting op het gemeentefonds uit het regeerakkoord. Deze compensatie is lager dan de doorgevoerde korting.

Rente en dividend
De afgelopen periode zijn rentepercentages voor leningen verhoogd. Dat heeft een effect op onze toekomstige (her)financiering en werkt geleidelijk door in de rente die wij als gemeente betalen. We verwachten dat door deze ontwikkeling de interne rekenrente in 2025 moet worden verhoogd, zoals de BBV-richtlijn voorschrijft. In het financiële beeld hebben we daarom het renteresultaat tot en met 2024 opgenomen. Dit resultaat wordt naast het rentepercentage ook bepaald door de verwachte uitgaven voor investeringen. In 2023 geeft dit een voordeel van 1,5 miljoen euro en in 2024 heeft dat een nadelig effect van 0,8 miljoen euro.
Daarnaast zijn de dividendinkomsten met 0,25 miljoen euro verhoogd, dit op basis van positieve verwachtingen rond onze deelneming in de BNG-bank.

Afdracht grondexploitatie Leidsche Rijn
In de periode vanaf 2024 is er sprake van een geleidelijk aflopende grondexploitatie Leidsche Rijn. In de grondexploitatie Leidsche Rijn is rekening gehouden met een jaarlijkse afdracht van 4,5 miljoen euro aan de gemeentebrede financiële ruimte tot en met 2026. In het meerjarig financieel beeld houden wij rekening met het vervallen van de afdracht Leidsche Rijn vanaf 2027.

Doorwerking vastgesteld beleid
In het vastgestelde beleid voor 'beheer openbare ruimte' en 'werk aan de werf' gaan we uit van een jaarlijkse stijging van het benodigde budget (1,4 miljoen). Deze stijgende lijn is meegenomen in het financieel beeld door een verhoging van het budget voor 2027 en het structurele budget.

Groei van de stad
Op basis van de actuele bevolkings- en woningen prognose wordt bepaald wat de extra inkomsten in de algemene uitkering en onroerendzaakbelasting (OZB) voor deze groei zijn. De groei baseren wij op de recente Utrechtse bevolkingsprognose, deze wordt jaarlijks geactualiseerd en gepresenteerd op Bevolkingsprognose | gemeente Utrecht. We actualiseren het lopende jaar en ramen de groei voor het komende jaar. De groei voor het komend jaar trekken we structureel door. We ramen dus niet de groei voor de jaren t+2+3+4. Volgens de spelregels dragen we 11% van de OZB-inkomsten af aan het ondernemersfonds.

Tabel: Groei van de stad

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Toename gemeentefonds	4.411	12.296	12.296	12.296	12.296	12.296
Toename OZB		582	582	582	582	582
Totaal	**4.411**	**12.878**	**12.878**	**12.878**	**12.878**	**12.878**

Te bestemmen resultaat 2022
Het voorlopige resultaat over het afgelopen jaar 2022 nemen we zoals gebruikelijk mee bij de integrale afweging. Het resultaat bestaat uit het positieve saldo van de Tweede bestuursrapportage (8,4 miljoen euro) en het jaarrekeningresultaat (4,1 miljoen euro). Dit resultaat over 2022 is nog onder voorbehoud van de accountantscontrole en besluitvorming over de bestedings- en dekkingsvoorstellen.

Vrijval corona reserve
Zoals bij de Tweede Bestuursrapportage 2022 is besloten, bedraagt de vrijval van de bestemmingsreserve Corona per saldo 4,9 miljoen euro. Het saldo van de bestemmingsreserve bedraagt ultimo 2022 10,8 miljoen euro, daarvan zetten we in 2023 nog 5,9 miljoen euro in om de investeringen uit maatregelenpakket 4 te kunnen afronden.

4.2.2 Prijsstijgingen

De inflatie is vanaf 2022 sterk toegenomen en deze ontwikkeling werkt nog steeds door. Gevolgen daarvan zijn dat een hogere CAO voor 2023 is afgesloten (gemiddelde stijging 7,9%), en dat de indexatie van de materiele budgetten hoger uitvalt. De indexatie wordt voor een deel gecompenseerd door de indexatie uit het gemeentefonds en van OZB en heffingen. Deze compensatie is echter niet toereikend om de extra kosten te dekken. Dit geeft een structureel tekort van 69,3 miljoen euro.

Hieronder staan de indexcijfers voor 2024 opgenomen.

Tabel: Indexcijfers 2024

	Indexatie 2024
loonkosten	3,5%
Grond-, weg- en waterbouw	8,2%
Bouwkosten	5,3%
Subsidiebudgetten	4,0%
Overige materiële budgetten	5,0%
Tarieven, belastingen en leges*	7,0%

* in deze indexatie is ook het effect van de hogere cao-stijging 2023 en wordt nog verhoogd voor de compensatie inflatie 2022.

In de huidige begroting is de meegenomen stijging van de inflatie 2022 niet toereikend. In de financiële strategie (zie paragraaf 4.3.2) geven wij hier invulling aan.

4.2.3 Knelpunten

Op een aantal financiële ontwikkelingen hebben wij geen invloed; we noemen dat knelpunten. Dit zijn ontwikkelingen die voldoen aan drie criteria:

- Onvermijdbaar: ontwikkeling die met zekerheid op ons afkomt
- Onoplosbaar: niet op te vangen zonder inhoudelijk bijsturen van het beleid of door prioriteren binnen andere budgetten van het beleidsdoel
- Onuitstelbaar: we moeten nu handelen, uitstel is niet mogelijk

In deze voorjaarsnota zijn de volgende knelpunten opgenomen:

Tabel: Knelpunten

X € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Jeugdhulp en Wmo tekort	2.965	10.421	15.066	19.772	21.194	21.194
Jeugdwet en Wmo extra capaciteit	0	1.070	430	0	0	0
Digitaal Kinddossier Jeugdgezondheidszorg	430	250	250	250	250	250
Leerlingenvervoer	680	0	0	0	0	0
Asielopvang	1.060	1.060	0	0	0	0
Meerkosten watergeven	170	170	170	170	170	170
Uitvoering energiemaatregelen (EML)	0	3.450	4.450	3.450	3.450	3.450
Toename kosten RUD door stijging cao	0	71	71	71	71	71
Overdracht taken aan RUD per 1 januari 2023	160	160	160	160	160	160
Overdracht taken aan RUD per 1 januari 2024	0	PM	PM	PM	PM	PM
Uitvoeringskosten Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU)	100	100	70	70	70	70
Functieherwaardering toezicht en handhaving	819	819	819	819	819	819
Functieherwaardering publieksdienstverlening	400	800	800	800	800	800
Autonome groei plubieksdienstverlening	0	500	0	0	0	0
Totaal knelpunten	**6.784**	**18.871**	**22.286**	**25.562**	**26.984**	**26.984**

4.2.4 Groeikader

De inkomsten door toename van het aantal inwoners en woningen oormerken wij voor het opvangen van de gevolgen van de groei van de stad, groei voor groei (zie 4.2.1 groei van de stad). Deze middelen verdelen we tussen het referentiekader groei, de voorzieningenstructuur Leidsche Rijn en het investeringspakket Groei in Balans.

Tabel: Verdeling groeikader

x € 1.000

	2024 en verder
Referentiekader groei	5.846
Voorzieningenstructuur Leidsche Rijn	500
Investeringspakket Groei in Balans	6.532
Totaal groeikader (zie tabel groei van de stad)	**12.878**

Referentiekader groei
De toenemende kosten van uitvoering van wettelijke taken als gevolg van de groei van de stad dekken we uit het referentiekader groei. Gespecificeerd naar programma betekent dit:
Tabel: Verdeling referentiekader groei

X € 1.000

	2024	2025	2026	2027
Bewoners en Bestuur	190	190	190	190
Stedelijke ontwikkeling	138	138	138	138
Openbare ruimte en groen	1.155	1.155	1.155	1.155
Werk en inkomen	454	454	454	454
Onderwijs	180	180	180	180
Ondersteuning op Maat	3.207	3.207	3.207	3.207
Samenleven en Sport	456	456	456	456
Volksgezondheid	-50	-50	-50	-50
Veiligheid	116	116	116	116
Totaal	**5.846**	**5.846**	**5.846**	**5.846**

Investeringspakket Groei in Balans
De inzet van de middelen voor het investeringspakket Groei in balans worden toegelicht in het MeerjarenProgramma Ruimte. Bij het raadsbesluit over de RSU 2040 is bepaald het meerjarenbeeld van het investeringsdeel van het groeikader te betrekken bij afwegingen over de jaarlijkse investeringsopgave. Om dat mogelijk te maken is hier een raming opgenomen van toekomstige tranches voor de jaren 2025 t/m 2027 van het investeringsdeel van het groeikader. Deze toekomstige tranches betrekken we bij de investeringsbeslissingen (c.q. het aangaan van verplichtingen).

4.2.5 Beleidsaanpassingen

Ontwikkelingen in het afgelopen jaar leiden ook tot aanpassingen in ons reguliere beleid. In hoofdstuk 2 zijn de belangrijkste ontwikkelingen geschetst en de noodzakelijke beleidsaanpassingen beschreven. In totaal is structureel extra 4,0 miljoen euro nodig.

Tabel: Extra inzet voor beleid

X 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Burgerberaad	58	464	0	0	0	0
Toelage toezichthouders en handhavers	942	942	0	0	0	0
Beleidsrijker maken verordening huisvesting scholen	0	0	42	42	42	42
Locatieprofielen evenementen	0	100	100	100	100	100
Beheer Domplein 4	0	200	200	0	0	0
Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn	0	0	425	425	425	425
Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	0	0	0	0	425	425
Looptijd subsidie Omscholingsregeling	240	0	0	0	0	0
Ondernemer Centraal	2.540	0	0	0	0	0
Modernisering sekswerkbeleid	645	645	645	0	0	0
Vitale winkelgebieden en transformatie binnenstad	253	204	0	0	0	0
Beweegprogramma op scholen	0	160	200	200	200	200
Elektrificatie eigen vloot	0	0	250	250	250	250
Opgave Inclusie & Diversiteit voor de interne organisatie	200	500	500	500	500	500
Tegemoetkoming parkeerkosten lage inkomens	0	704	704	704	704	704
Sporthal Vleuten de Meern	0	0	605	605	605	605
Verwijderen bijplaatsingen bij ondergrondse inzamelpunten	150	150	150	150	150	150
Netcongestie	0	880	880	880	0	0
Investeringsvragen warmte, water en energie	0	600	600	600	600	600
Totaal Extra inzet voor beleid	**5.028**	**5.548**	**5.301**	**4.456**	**4.001**	**4.001**

4.2.6 Wensen van de raad

Ook de raad heeft een aantal ambities waar geld voor nodig is. Het gaat om:

- **Bijdrage aardbeving Turkije en Syrië**: een bedrag van 362.000 euro overgemaakt aan giro 555. Na toezegging op mondelinge vraag MV3 "slachtofferhulp naar aanleiding van aardbeving Turkije en Syrië, 8 februari 2023
- **Versterken democratieprogramma**, aangedragen door Presidium: opzetten van een programma gericht op basisscholen die de weg naar het stadhuis niet weten te vinden en jongeren voor wie een bezoek aan het stadhuis niet vanzelfsprekend is. Hiervoor is een structureel bedrag nodig van 200.000 euro.
- **Extra budget voor raadswissel**. Gemeenteraadsverkiezingen vragen extra werkzaamheden die tot nu toe onvoldoende zijn begroot. Het gaat onder meer om opkomst-bevorderende maatregelen en inwerkprogramma voor raads- en commissieleden. Hiervoor is een structureel bedrag noodzakelijk van 25.000 euro.

Tabel: Wensen van de raad

X € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Bijdrage aardbeving Turkije en Syrië	-362	0	0	0	0	0
Democratieprogramma	-200	-200	-200	-200	-200	-200
Raadswissel	-25	-25	-25	-25	-25	-25
Totaal Wensen van de raad	**-587**	**-225**	**-225**	**-225**	**-225**	**-225**

4.3 Uitwerking financiële strategie

4.3.1 Risico-inschatting

In het coalitieakkoord is het 'scherper aan de wind varen' een van de financiële uitgangspunten. In motie 321 "Accres vanaf 2026" riep de raad op om de onzekere inkomsten van het Rijk risicovoller te begroten. In deze voorjaarsnota geven we hier invulling aan door verwachte rijksinkomsten in te calculeren.

We verwachten dat er de komende periode meer duidelijkheid komt over de inkomsten van het Rijk. Door deze ontwikkelingen in te schatten en financieel te vertalen (risico inschatting) schetsen we een financieel beeld dat aansluit op onze verwachting over de ontwikkelingen. Op deze wijze voorkomen we dat vanwege onzekerheden over een aantal jaar, nú onnodig ingrijpende besluiten moeten nemen. Besluiten over maatregelen om het beleid aan te passen (bezuinigen) met impact op de stad, zoals op mensen die onze ondersteuning nodig hebben, op onze partners maar ook op de ambtelijke organisatie.

Tabel: Verwachte rijksinkomsten

X € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Inkomsten Rijk vanaf 2026	0	0	0	0	23.352	26.452
Hervormingsagenda jeugd*	0	1.596	2.886	5.600	5.810	5.810
Ontwikkelingen bestaand beleid gemeentefonds	11.112	18.836	19.336	19.336	19.336	19.336
Totaal	**11.112**	**20.432**	**22.222**	**24.936**	**48.498**	**51.598**

* in besluitvorming meegenomen bij beslispunt over houdbaar stelsel jeugdzorg en Wmo

Inkomsten Rijk vanaf 2026

In het regeerakkoord is het gemeentefonds vanaf 2026 gekort, vooruitlopend op a) een verruiming van het lokaal belastinggebied waarmee gemeenten zelf deze inkomsten kunnen realiseren en b) een nieuwe financieringssystematiek. Gelijktijdig is het principe "trap op/ trap af" buitenwerking gezet vanaf 2026. Daarmee groeit het gemeentefonds niet meer mee met beleidsimpulsen van het Rijk. Een technische toelichting van het Rijk over hoe deze korting is bepaald, ontbreekt.
We verwachten dat de invoering van de verruiming van het lokaal belastinggebied op zich laat wachten en gaan ervan uit dat de korting vanaf 2026 wordt hersteld. De Kamermotie Van Weyenberg/ Van Dijk roept op om in de meicirculaire gemeenten duidelijkheid te geven. Daarop vooruitlopend worden gesprekken gevoerd door onder andere VNG en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Dat extra middelen beschikbaar komen is hieruit af te leiden, echter de omvang is nog onzeker. We gaan daarbij uit van het voortzetten van de reguliere systematiek met een reële compensatie voor de uitvoering van onze taken. Dat wil zeggen: dat gemeenten worden gecompenseerd voor de korting vanaf 2026 en het gemeentefonds vanaf 2026 weer groeit.

Het Rijk heeft in de voorjaarsnota bekend gemaakt de korting vanaf 2027 structureel te compenseren en stelt hiervoor 1 miljard euro beschikbaar. Ook wordt dan het principe van groei (normeringssystematiek) weer ingesteld, deze wordt gekoppeld aan het bbp. De financiële uitwerking naar gemeenten vindt plaats in de komende meicirculaire. Wel is duidelijk dat de toevoeging van 1 miljard euro aan het gemeentefonds niet aansluit bij het bedrag dat gemeenten vanaf 2026 verwachten te ontvangen om de taken naar behoren te kunnen uitvoeren. Met het gebruiken van BBP als groei indicator wordt, wat ons betreft, onvoldoende rekening gehouden met de stijgende zorgkosten (groei Wmo en jeugdhulp) en groei van de stad. Onze insteek is dat de gebruikte indicator hiervoor gecorrigeerd moet worden.
Voor onze inschatting van de te verwachten inkomsten van het Rijk vanaf 2026 gaan wij ervan uit dat het korting uit het regeerakkoord volledig wordt gecompenseerd (prijspeil regeerakkoord) voor het definitief bevriezen van de opschalingskorting en de rijksuitgaven 2025 gelijk is aan 2026 en vanaf 2027 weer groeit. Met deze inschatting verwachten we 20 miljoen euro aan extra inkomsten vanaf 2027 en jaarlijks 3 miljoen euro voor de groei van het gemeentefonds.

Het gekozen scenario is risicovol, omdat het uitgaat van voortzetting van de extra investeringen uit het regeerakkoord. Het CPB heeft aangegeven dat een deel van de extra uitgaven van het Rijk voor 2026 structureel doorwerken, wat een hogere inschatting van de omvang van het gemeentefonds rechtvaardigt. Daarnaast kiezen we er bewust voor om deze hogere inschatting niet te berekenen tegen het huidige prijspeil. Daarmee wordt waardoor het risico deels wordt afgedekt. Als wel gekozen wordt om dit risico te nemen zijn de verwachte inkomsten 20 miljoen euro hoger. Een behoudenere optie is om te kiezen voor een lagere aanvulling vanaf 2026 door de gemiddelde groei van het gemeentefonds aan te houden, dit geeft 9 miljoen euro aan verwachte inkomsten in plaatst van de opgenomen 20 miljoen.

Hervormingsagenda jeugd
Een arbitragecommissie heeft in 2021 een uitspraak gedaan over de financiële middelen van gemeenten voor de gedecentraliseerde taken voor de jeugdhulp. Dit was aanleiding voor het opstellen van de Hervormingsagenda jeugd. Met het Rijk is lang gesproken over deze agenda, welke maatregelen gemeenten en Rijk inzetten en hoe dat zich vertaalt in de aangekondigde korting op het gemeentefonds. Eind april heeft dit geleid tot een principeakkoord. Op basis van de hoofdlijn hebben we een inschatting gemaakt van de extra middelen die worden toegevoegd aan het gemeentefonds.

Ontwikkelingen bestaand beleid gemeentefonds
In de reguliere systematiek wordt het gemeentefonds jaarlijks verhoogd met de indexatie (loon- en overige prijsstijgingen). Ook wordt het saldo van het btw-compensatiefonds bepaald en het deel van het btw-compensatiefonds dat niet wordt gebruikt, vloeit terug naar het gemeente- en provinciefonds als incidentele extra inkomsten. Deze inkomsten nemen we nu niet mee in onze begrotingssystematiek.

- Prijscompensatie 2023
  De prijzen zijn gedurende 2022 sterk gestegen, dat zien we ook terug in onze cao-afspraak voor 2023. Met dit effect hebben we deels rekening gehouden in de Begroting 2023. Deze stijgende kosten worden voor een deel gecompenseerd in het gemeentefonds, door het toekennen van loon- en prijscompensatie (LPO). Dit wordt jaarlijks in de meicirculaire toegekend op basis van de actuele raming van het CPB over de loonstijgingen in de overheidssector. Deze raming wordt verwerkt in de meicirculaire.
  Wij rekenen op een bijstelling van de loon- en prijscompensatie in de meicirculaire. Onze inschatting van de extra compensatie is gebaseerd op de prognose voor de loon- en prijsontwikkeling overheid van het CPB en verwachten 6,9 miljoen euro aanvullende inkomsten.
  Een meer risicovol scenario gaat ervan uit dat het Rijk incalculeert op de huidige raming van het CPB. Daarin is nog niet volledig rekening gehouden met onze cao-afspraak en een mogelijk aanvullende afspraak van het Rijk. Nacalculatie voor de LPO is niet de reguliere werkwijze. De aangekondigde nacalculatie voor de inflatie 2022 is hierop een uitzondering. Dit risicovollere scenario leidt naar verwachting tot structureel 6,1 miljoen euro aan extra inkomsten. Een behoudend alternatief is het vasthouden aan de reguliere werkwijze en de begroting nu niet aan te passen met deze verwachte extra inkomsten.

- Btw-compensatiefonds
  Het btw-compensatiefonds is een afgezonderd deel van het gemeentefonds, waar gemeenten en provincies de btw kunnen compenseren die niet onder de Wet Omzetbelasting valt. Jaarlijks wordt door het Rijk bepaald of het budget voor het btw-compensatiefonds volledig is aangesproken. Als dit niet het geval is, valt het resterende deel uit dit fonds vrij in het gemeentefonds. Gemeenten en provincies krijgen dit deel uitgekeerd. In de afgelopen jaren hebben wij jaarlijks een teruggave ontvangen uit dit fonds. Over 2021 was dit 7,5 miljoen euro. Dit voordeel begroten wij tot nu toe niet, waardoor dit jaarlijks tot een positief resultaat leidt.
  Het btw-compensatiefonds heeft het plafond voorlopig nog niet bereikt. Omdat de omvang van het fonds ook meegroeit met het gemeentefonds, verwachten we dat het fonds ook de komende jaren een overschot laat zien. De afgelopen jaren is de teruggave uit het fonds jaarlijks toegenomen. We anticiperen vanaf deze voorjaarsnota daarom op deze inkomsten en rekenen dit voordeel structureel in met een vast percentage aan onderbesteding van het gemeentefonds, dit geeft structureel 8,5 miljoen euro aan extra inkomsten.
  Er kan voor een behoudendere inschatting gekozen worden door dit te bepalen op basis van de gemiddelde teruggave van voorgaande jaren (voordeel 4,7 miljoen euro) of deze verwachte inkomsten gelijk te stellen aan de verwachte teruggave over 2022 van 7 miljoen euro.

Planningsoptimisme
Investeringen worden niet altijd gerealiseerd volgens de inschatting bij het opstellen van de meerjarenbegroting. Dit heeft diverse oorzaken, zoals: uitloop van werkzaamheden, vertragingen door bezwaren bij vergunningverlening, juridische procedures, beschikbare capaciteit in de markt voor de uitvoering, complexe besluitvorming. Dit effect is zichtbaar in de jaarstukken, doordat we de begrote kapitaallasten niet geheel uitgeven. Het is ook zichtbaar in de actualisaties van de meerjarenplannen, zoals het meerjarenprogramma Ruimte (MPR), het meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB), etc. Uit de analyse van de jaarstukken blijkt een aanzienlijk deel van het positieve jaarrekening resultaat samen te hangen met deze vertraging, ook wel planningsoptimisme genoemd.
Bij het opstellen van de meerjareninvesteringsplannen hebben we dit jaar scherper gekeken naar planningsoptimisme. Op basis van de ervaring uit voorgaande jaren en de beoordeling van de lopende en komende projecten is een inschatting gemaakt van dit effect. In het meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB) en meerjaren investeringsprogramma beheer openbare ruimte (MJIP) werd hier regulier al rekening mee gehouden. Voor het meerjarenplan Onderwijshuisvesting (MPOHV) en meerjarenplan Utrechts Vastgoed (MPUV) hebben we nadrukkelijk een inschatting gemaakt van dit effect.

Door bij het opstellen van de meerjarenplannen rekening mee te houden met planningsoptimisme is de financiële ruimte ingezet om ontwikkelingen zoals prijsstijgingen op te vangen. Dit betekent ook dat er minder flexibiliteit is om onverwachte tegenvallers binnen het budget op te vangen. Voor vastgoedrenovatie projecten en voor de permanente huisvesting van Internationale school Utrecht (ISU) een nog ongedekt tekort van € 1,5 miljoen) achten wij het voor de jaren 2023-2025 haalbaar de bouwkostenstijgingen te dekken uit de toegezegde prijscompensatie en vertraging in projectuitgaven als gevolg van planningsoptimisme. Daarmee zijn de financiële buffers nagenoeg uitgeput. Voor de lange termijn moeten we nog oplossingen zoeken.

4.3.2 Extra compensatie voor inflatie 2022

Het effect van de toegenomen inflatie van vorig jaar, nemen we voor een deel mee in onze systematiek voor indexeren (3 jaargemiddelde). We merken dat deze stijging nu doorwerkt in de huidige uitgaven en aanbestedingen en leidt tot knelpunten. We willen voorkomen dat we daardoor nu in de bestaande budgetten moeten prioriteren. Daarom compenseren we hiervoor aanvullend de hele begroting, zoals aangegeven in debat en raadsbrieven over de prijsstijgingen. Dit betekent dat extra middelen beschikbaar komen om o.a. onze partners te compenseren, zoals de bibliotheek en andere gesubsidieerde instellingen. Door deze generieke stijging is ook het aantal knelpunten beperkt van bijvoorbeeld de actualisatie van de meerjarenplannen vastgoed en onderwijshuisvesting (MPUV, MPOHV). Deze middelen kunnen we inzetten om de knellende situaties gericht op te lossen.

De extra kosten (10,1 miljoen euro) worden gedekt uit de door het Rijk extra toegezegde middelen (Najaarsrapportage 2022), reservering voor het na-ijl effect hiervan uit de Begroting 2023 en compensatie voor het opzeggen van het Gazprom contract. Dit werkt ook door in de indexatie van onze inkomsten (OZB, huur, leges, etc). Deze doorwerking beperken wij tot het deel wat niet gedekt is vanuit de middelen Rijk en Begroting 2023.
Per saldo is een bedrag van 0,3 miljoen euro niet gedekt en komt ten laste van de algemene middelen. Door deze maatregel verkleinen we het risico voor extreme prijsstijgingen en kunnen we de reservering hiervoor uit de Begroting 2023 verlagen met in totaal 1 miljoen euro. Daardoor resteert een jaarlijkse buffer van 2,5 miljoen euro voor 2024 en 2025.

Een aantal knelpunten is (deels)opgelost door deze aanvullende compensatie voor inflatie, zoals:
- Contributie VNG
- Verlaging knelpunt leerlingenvervoer
- Financieel tekort bibliotheek
- Verlaging ingroeipad hervorming Wmo
- Prijsstijgingen in het meerjarenplannen: onderwijs en vastgoed
- Stadsbaantunnel: handhavingssysteem gevaarlijke stoffen t.b.v. openstellingsvergunning

In onderstaande tabel staan de kosten en bijbehorende dekkingsbronnen weergegeven.

Tabel: Extra compensatie inflatie 2022

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Aanvullende compensatie	-16.800	-10.309	-10.309	-10.309	-10.309	-10.309
Nacalculatie door Rijk	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Begroot na-ijleffect inflatie 2022	0	2.500	4.000	4.000	4.000	4.000
Compensatie Gazprom contract	700					
Verlagen reservering prijsstijgingen		500	500			
Totaal	**-10.100**	**-1.309**	**191**	**-309**	**-309**	**-309**

4.3.3 Bijsturen op de huidige begroting

Er zijn twee knoppen om aan te draaien om het tekort in de begroting op te lossen. Dit zijn inkomsten verhogen en bezuinigen. Daarbij ontzien we zoveel mogelijk de drie hoofdthema's uit het coalitieakkoord: wonen, klimaat en bestaanszekerheid.

Tabel: Bijsturen op de huidige begroting

X € 1.000

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Inkomsten verhogen	0	260	3.710	3.710	3.710	3.710
Bijsturen op de huidige begroting	8.783	10.192	14.849	19.796	21.633	20.233
Ambities uit het coalitieakkoord	790	890	890	890	1.232	1.232
Totaal	**9.573**	**11.342**	**19.449**	**24.396**	**26.575**	**25.175**

Inkomsten verhogen
De inkomsten uit tarieven en leges verhogen we zoals gebruikelijk met de indexatie. Aanvullend daarop verhogen we een aantal kostendekkende tarieven, omdat de bijbehorende kosten sterker stijgen en er een knelpunt is ontstaan. Dit betreft huwelijksleges, leges vergunningen. De kosten van het erkende energiebesparende maatregelen (EML) aan gemeentelijke panden worden doorberekend aan de huurder.

Tabel: inkomsten verhogen

X € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Verhogen huwelijksleges i.v.m. stijgende kosten	0	60	60	60	60	60
Verhogen leges vergunningen i.v.m. stijgende kosten	0	200	200	200	200	200
Doorbelasting kosten verduurzaming aan huurders	0	0	3.450	3.450	3.450	3.450
Totaal	**0**	**260**	**3.710**	**3.710**	**3.710**	**3.710**

Bezuinigen
Voor alle knelpunten en aanvullende keuzes is binnen het programma gekeken naar bezuinigingsmogelijkheden, gericht op het alternatief inzetten van bestaande middelen of het aanpassen van het reguliere beleid.

De knelpunten van jeugdhulp en Wmo hangen samen met een stijgende zorgvraag en het versnellen van de doordecentralisatie beschermd wonen. Wij stellen voor de tekorten die hierdoor in de begroting ontstaan, binnen het brede sociaal domein op te lossen. Dat vraagt om inhoudelijke keuzes.
De uitgangspunten om dit te realiseren en het proces wat we daarvoor doorlopen, leggen we uit in paragraaf 2.1.1. Voor het resterende tekort is gekeken naar mogelijke ruimte in de begroting,

herschikking van budget en het bijstellen van beleid. Deze maatregelen staan in het onderstaande overzicht.

Tabel: bezuinigingen huidig beleid

X € 1.000

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Taakstelling Jeugdwet en Wmo*	0	5.125	7.680	14.172	15.384	15.384
MPR: Vrijval duurzame mobiliteit**	1.000	1.250	1.850	2.050	2.250	850
Inzet uit programma's en reserves						
Vrijval reserve riolering	4.600					
Inzet ruimte parkeerexploitatie	396	1.100	704	704	704	704
Inzet budget Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn	0	0	200	200	200	200
Inzet programmareserve wijkvoorzieningen	0	0	225	0	0	0
Inzet programmareserve wijkvoorzieningen	0	0	0	0	425	100
Prioriteren sporthal Vleuten de Meern boven sporthal Voordorp (in de tijd)	0	0	0	0	605	605
Invulling budget programma Energietransitie	0	350	350	350	0	0
Inzet middelen verduurzaming Stadskantoor	0	0	1.000	0	0	0
Verminderen inzet en taakstelling						
Verlagen niveau van dienstverlening klant contact centrum	0	200	200	200	200	200
Verminderen inzet handhaven en toezicht	0	200	200	200	200	200
Taakstelling Programma Utrechts Vastgoed	0	100	100	0	0	0
Taakstelling Overhead vierkant	0	100	100	100	100	100
Invulling coalitieakkoord						
Invulling 'Verdichten en verduurzamen bedrijventerreinen via OMU'	100	100	70	70	70	70
Invulling 'Uitvoeringsmiddelen programma economie'	0	50	50	50	50	50
Invulling 'Inzet middelen top cultuur'	0	0	0	225	225	500
Invulling 'Groei middelen programma Cultuur'	0	0	0	0	0	50
Invulling 'Impuls sport'	0	100	200	200	200	200
Aanpassen begroting aan prognose						
Aanpassen begroting aan prognose Boetes Inspectie Kinderopvang	150	150	150	150	150	150
Verlagen budget voormalig personeel aan prognose	100	100	100	100	100	100
Verlagen kosten gladheidsbestrijding naar prognose	170	170	170	170	170	170
Verhogen budget dividend aan prognose	0	250	250	250	600	600
Incidentele middelen						
Incidentele ruimt uit programma Volksgezondheid	180	0	0	0	0	0
Incidentele inkomsten COA voor hogere asielopvang	142	142	0	0	0	0
Motie 2022/25 Steun ondernemers vanuit Tonk	1.300	0	0	0	0	0
Inzet budget Toezicht en Handhaving Nieuwe Zandpad	425	425	425	0	0	0

X € 1.000

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Inzet subsidiebudget Hulpverlening Zandpad	220	220	220	0	0	0
Inzet middelen van het Utrechts Sportakkoord	0	60	0	0	0	0
Verlaging spaarbedrag 2025 en 2026 (ca 50%) reserve Zwembaden	0	0	605	605	0	0
Totaal bijsturen op de huidige begroting	**8.783**	**10.192**	**14.849**	**19.796**	**21.633**	**20.233**

* in besluitvorming meegenomen bij beslispunt over houdbaar stelsel jeugdzorg en Wmo
** in besluitvorming meegenomen bij beslispunt over het MPR

Bezuinigen coalitieakkoord
Na bovenstaande bezuinigingsmaatregelen is er nog steeds sprake van een structureel financieel tekort oplopend naar iets meer dan 1,2 miljoen euro vanaf 2027. In het coalitieakkoord is de afspraak gemaakt om hiervoor dekking te zoeken in de ambities uit dit akkoord.

De keuzes die we voorstellen zijn opgenomen in onderstaande tabel en zijn gebaseerd op de uitgangspunten dat:
1. het structurele middelen betreft;
2. de drie hoofdthema's prioriteit hebben ten opzichte van de andere ambities in het coalitieakkoord en dus zoveel mogelijk worden ontzien bij bezuinigingen; en
3. het sociaal domein hier buiten beschouwing wordt gelaten, aangezien deze onderdelen worden bezien in het geheel van de opgave om het tekort van Jeugdhulp en Wmo op te lossen binnen het brede sociaal domein.

Bij de programmabegroting wordt aangegeven hoe de bezuinigingen nader worden ingevuld in de programma's.

Tabel: Ambities uit coalitieakkoord

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Cultuurbudget	500	500	500	500	342	342
Digitale weerbaarheid	-	-	-	-	500	500
Onderhoud locaties natuureducatie	290	290	290	290	290	290
Economische uitvoeringskracht	0	100	100	100	100	100
Totaal	**790**	**890**	**890**	**890**	**1.232**	**1.232**

Deel 2: Eerste Bestuursrapportage

5 Hoofdlijn Eerste Bestuursrapportage

In deze bestuursrapportage vertalen wij het effect van actuele ontwikkelingen op de uitvoering van de Begroting 2023, zowel beleidsmatig als financieel. Een deel van deze ontwikkelingen zijn betrokken bij de meerjarige doorkijk en bijstelling van de ambities en het financiële beeld in de Voorjaarsrapportage 2023. Deze ontwikkelingen zijn toegelicht in deel 1, Ontwikkelingen die alleen betrekking hebben op het bijstellen van de Begroting 2023 of financieel neutrale bijstellingen zijn in deze bestuursrapportage opgenomen.

5.1 Samenvattend financieel beeld

Samenvattende financieel beeld
De ontwikkelingen uit het jaar 2022 werken door in 2023: zoals stijgende prijzen, krapte op de arbeidsmarkt en tekort aan woningen. In de Voorjaarsnota wordt hiervoor bijgestuurd, dit leidt structureel tot een sluitend financieel beeld. Voor het jaar 2023 resteert vanuit de Voorjaarsnota een begroting voor 2023 in evenwicht (zie hoofdstuk 4.1). De ontwikkelingen alleen voor 2023 zijn per saldo 0,826 miljoen euro positief. Het verwachte overschot op de Begroting 2023 komt daarmee uit op 0,826 miljoen euro, zoals in onderstaande tabel staat weergegeven, onder de tabel wordt dit op hoofdlijnen toegelicht.

Tabel: Totaaloverzicht Eerste Bestuursrapportage 2023
(-/- nadelig saldo, +/+ voordelig saldo)

x € 1.000

Hfst	Omschrijving	2023
4.1	Saldo Voorjaarsnota	0
6	Uitvoering programma's	826
8	Onttrekking bestemmingsreserve	200
8	Overhevelingen naar latere jaren	5.956
	Bruto saldo na Eerste Bestuursrapportage	**6.982**
7.1	Mutatie bestemmingsreserves	-200
7.6	Mutatie algemene reserve	-5.956
	Netto saldo na Eerste Bestuursrapportage	**826**

5.2 Uitvoering programma's

Naast de bijstellingen die wij in het samenvattende financiële beeld hebben verwerkt in 2023 in de Voorjaarsnota in hoofdstuk 4.1, zijn er ook nog andere ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen leiden tot een verwacht voordeel in de programmabegroting van 0,826 miljoen euro.

Het verwachte resultaat in de programmabegroting komt onder andere doordat de dividenduitkering van de BNG bank over 2022 hoger uitvalt. Omdat in de Voorjaarsnota de begrote inkomsten uit dividend structureel zijn verhoogd, ontstaat voor 2023 een aanvullend voordeel van 0,65 miljoen euro. Daarnaast is voor de uitvoering bij het project managementbureau 1,565 miljoen euro extra nodig in verband met extra inzet voor juridische capaciteit en vervanging van ziekte.

Tenslotte wordt een onterechte toevoeging aan de reserve Transformatiefonds U16 BW hersteld, wat een voordeel geeft van 1,741 miljoen euro.
Naast deze ontwikkelingen zien we ook in 2023 de energiekosten stijgen (1,7 miljoen euro), daartegenover staat een verwachte compensatie voor het effect van het verplicht opzeggen van het Gazprom contract.

In het Huisvestingsprogramma scholen 2023 was voorzien in een financiering van 2 miljoen euro uit de onderbesteding van de kapitaallasten uit 2022. Deze incidentele middelen kunnen echter niet worden ingezet voor het programma in 2023. Het programma Onderwijshuisvesting gaat beoordelen of dit probleem kan worden opgelost binnen het programma, onder andere door de inzet van planningsoptimisme. Dit wordt gedurende 2023 gemonitord. In de tweede bestuursrapportage wordt gerapporteerd of deze dekking kan worden gevonden binnen het programma, of dat dit gaat leiden tot een mogelijke overschrijding.

5.3 Budgettair neutrale wijzigingen

Neutrale bijstellingen
Naast de bijstellingen met een effect op het financiële beeld wordt een aantal neutrale mutaties in de Begroting 2023 verwerkt. Dit betreffende:

- Onttrekkingen of stortingen in reserves, passend bij de doelstelling van deze reserves
- Verhoging / verlaging van baten en lasten door toegekende subsidies, specifieke uitkeringen, toename / afname van het aantal aanvragen waarvoor leges berekend worden etc.
- Corresponderen posten: het oormerken van de specifieke inkomsten uit het gemeentefonds voor taken die hiervoor uitgevoerd moeten worden
- Overhevelingen naar een ander programma
- Verschuivingen over de jaren heen door overheveling via de Algemene dekkingsreserve

Dit gaat voor het grootste deel over verhoging van baten en lasten in verband met specifieke uitkeringen en de bijbehorende uitgaven 52,68 miljoen euro. Circa 90% van dit bedrag bestaat uit de specifieke uitkering voor Oekraïense vluchtelingen en ondermijnende jeugdcriminaliteit.

Het saldo uit de bestemmingsreserve in het samenvattend financieel beeld betreft de onttrekking van 0,2 miljoen euro voor de investeringen van het MeerjarenGroenprogramma.

De mutatie op de algemene reserve ten bedrage van 5,956 miljoen euro betreft een verschuiving van middelen naar latere jaren. De grootste verschuiving is de overheveling van de beschikbare middelen versneld vernieuwen ten bedrage van 4,706 miljoen euro van 2023 naar de jaren 2024 (3,224 miljoen euro en 2025 (1,482 miljoen euro).

5.4 Investeringen

Investeringen
Voor de meerjarenprogramma's zijn de investeringsvolumes en planning geactualiseerd. Dit vraagt ook om aanvullende besluiten voor het vrijgeven en bijstellen van kredieten voor een bedrag van 203,9 miljoen euro.

6 Uitvoering programma's

Hieronder is een totaaloverzicht opgenomen met de afwijkingen in 2023 die van invloed zijn op het resultaat. Het betreft een aantal specifieke ontwikkelingen die zich onlangs in 2023 hebben voorgedaan.

Tabel: totaaloverzicht Eerste Bestuursrapportage 2023
(-/- nadelig saldo, +/+ voordelig saldo)

x € 1.000

Omschrijving	verwacht rekening-resultaat	Incidenteel/ structureel
Onderwijs	PM	I
Ondersteuning op maat	1.741	I
Cultuur	0	I
Algemene middelen	650	I
Overhead	-1.565	I
Totaal	**826**	

Onderwijs

Tabel: Overige ontwikkelingen Onderwijs

x € 1.000

	Omschrijving	verwacht rekening-resultaat	Incidenteel/ structureel
1.	Huisvestingsprogramma scholen 2023	PM	I
	Totaal	**PM**	

Toelichting
In het Huisvestingsprogramma scholen 2023 was voorzien in een financiering van 2 miljoen euro uit de onderbesteding van de kapitaallasten uit 2022. Deze incidentele middelen kunnen echter niet worden ingezet voor het programma in 2023. Het programma Onderwijshuisvesting gaat beoordelen of dit probleem kan worden opgelost binnen het programma, onder andere door de inzet van planningsoptimisme. Dit wordt gedurende 2023 gemonitord. In de tweede bestuursrapportage wordt gerapporteerd of deze dekking kan worden gevonden binnen het programma, of dat dit gaat leiden tot een mogelijke overschrijding.

Ondersteuning op maat

Tabel: Overige ontwikkelingen Ondersteuning op maat

x € 1.000

	Omschrijving	verwacht rekening-resultaat	Incidenteel/ structureel
1.	Vrijval dubbele toevoeging transformatiefonds U16 BW	1.741	I
	Totaal	**1.741**	

Toelichting

1. Bij de jaarrekening 2021 is een bedrag toegevoegd aan de reserve Transformatiefonds U16 BW vanuit de middelen BW uit de septembercirculaire 2021. Dit bedrag had in mindering gebracht moeten worden op het knelpunt in de Voorjaarsnota 2022 voor de transformatie Beschermd Wonen (BW) in de regio voor 2023. Het volledige knelpunt is echter ook toegevoegd aan de begroting. De toevoeging aan de reserve laten we daarom vrijvallen.

Cultuur

Tabel: Overige ontwikkelingen Cultuur

x € 1.000

	Omschrijving	verwacht rekening-resultaat	Incidenteel/ structureel
1.	Specifieke uitkering impuls Jongerencultuur	400	I
2.	Specifieke uitkering impuls Jongerencultuur	-400	I
	Totaal	**0**	

Toelichting

1. Dit betreft een bijdrage vanuit het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) van 0,4 miljoen euro. Met de bijdrage wordt een extra ondersteuning gegeven aan lokale plekken en initiatieven voor en door jongeren om zich creatief te ontwikkelen. De middelen kunnen o.a. besteed worden aan actieve cultuurparticipatie door jongeren, repetitieruimtes, broedplaatsen, creatieve hubs en andere plekken waar jongeren zich organiseren om nieuwe vormen van cultuur te maken.
2. In het kader van de specifieke uitkering impuls jongerencultuur zijn in 2023 aan 11 instellingen opdrachten verstrekt waarmee cultuurprogramma voor jongeren mogelijk wordt gemaakt.

Algemene middelen

Tabel: Overige ontwikkelingen Algemene middelen

x € 1.000

	Omschrijving	verwacht rekening-resultaat	Incidenteel/ structureel
1.	Stijgende energiekosten	-1.700	I
2.	Compensatie Gazprom contract	1.700	
3.	Dividend BNG Bank	650	I
	Totaal	**650**	

Toelichting

1. De energiekosten zijn sinds vorig jaar flink gestegen. Voor Utrecht is het effect versterkt door het opzeggen van het Gazprom contract. De Begroting is aangepast op basis van de inschattingen van voor de zomer 2022 (3,2 miljoen euro voor 2022 en 7,8 miljoen euro voor de jaren 2023 t/m 2025). Daarna zijn de gasprijzen flink doorgestegen. Vanaf januari 2023 is een daling ingezet en zien we ook onze inkoopkosten hiervoor dalen. Voor elektra is gedurende 2022 ingekocht met de hoge prijzen die daarvoor berekend werden. Dit werkt ook door in de prijzen voor stadsverwarming. Wij verwachten dat onze kosten voor elektra en stadsverwarming met 1,7 miljoen euro toenemen.
2. Het opzeggen van het Gazprom contract gebeurde op aanwijzing van het ministerie van Economische Zaken. Door het aanpassen van het beleid van het ministerie was dit achteraf niet noodzakelijk. Gemeenten en andere publieke instellingen die het Gazprom contract hebben ontbonden zijn nu in gesprek met het ministerie voor compensatie van de hogere kosten. Wij gaan er vanuit dat het ministerie komt met een reële compensatie die wij nu inschatten op 1,7 miljoen euro voor het contract 2023.
3. BNG Bank heeft haar resultaat over 2022 bekend gemaakt. Gemeente Utrecht zal 1,9 miljoen euro aan dividend gaan ontvangen. Dit leidt tot een voordeel van 0,65 miljoen euro.

Overhead

Tabel: Overige ontwikkelingen Overhead

x € 1.000

	Omschrijving	verwacht rekening-resultaat	Incidenteel/ structureel
1.	Handhavingsdossier FIJ	-765	I
2.	Kosten i.h.k.v aantrekken en uitval van medewerkers projectmanagement bureau	-800	I
	Totaal	**-1.565**	

Toelichting

1. Door complexe juridische dossiers is er meer capaciteit noodzakelijk. Dit was ook een aanbeveling van extern adviesbureau Berenschot in de evaluatie "Dossier Binnenstad". Er wordt geïnvesteerd om deze dossiers goed af te handelen en achterstanden die zijn ontstaan in te lopen en in de toekomst te voorkomen.
2. Om de externe inhuur terug te dringen wordt er geïnvesteerd in het aantrekken van vaste medewerkers die flexibel in de organisatie worden ingezet. Tegelijkertijd kampt het project managementbureau met uitval door ziekte. Deze ontwikkelingen brengen incidentele kosten met zich mee.

7 Corresponderende posten

Via het gemeentefonds krijgt de gemeente aanvullende middelen voor nieuwe taken of uitnamen voor vervallen taken opgenomen, de corresponderende posten. Drie keer per jaar maakt het Rijk deze aanvullende middelen bekend gemaakt via circulaires. In deze bestuursrapportage worden de ontvangen middelen uit de september- en decembercirculaire 2022 vertaald naar de inhoudelijk programma's.

Tabel: Categorie 3 Corresponderende posten

x € 1.000

Corresponderende posten	2023	2024	2025	2026
Nieuwe taken				
Uitstapprogramma prostituees (DU)	256	256	256	256
Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)	192	192	192	191
Wet Goed Verhuurderschap	235	239	226	218
Bijdrage aan landelijke taken				
Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten	-140	-150	-150	-140
Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten	-390	-400	-416	-386
Bijdrage centrale financiering GDI	-155	-160	-164	-151
Aanpassing gedecentraliseerde taken				
Asiel (inburgering)	916	709		
Participatie IPS Regeling	-230			
Vrouwenopvang (DU)	23	23	23	23
Maatschappelijke opvang en OGGz	-79	-79	-79	-79
Beschermd Wonen (IU)	-239			
Mutatie algemene uitkering	389	630	-112	-68
Door te vertalen naar programma's	-389	-630	112	68
Saldo corresponderende posten	**0**	**0**	**0**	**0**

Nieuwe en uitbreiding van taken
In deze circulaires hebben wij extra middelen ontvangen voor:

- **Uitstapprogramma prostituees**
  Zoals in het regeerakkoord is aangekondigd ontvangen gemeenten vanaf 2023 extra middelen voor de uitbreiding en verbreding van de uitstapprogramma's. Hiermee wordt het beschikbare budget voor de regio Utrecht verdubbeld.
  De verwachting is dat het volledige aanvullende bedrag voor 2023 en verder nodig is voor extra aanvullende activiteiten ten behoeve van de uitstapregelingen in Utrecht en omstreken, in de betreffende DUUP-regio.
- **Wet kwaliteitsborging bouw**:
  Ook zijn in het coalitieakkoord extra middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van deze nieuwe wet. In de Voorjaarsnota 2021 hebben we de begroting vooruitlopend op deze uitwerking reeds begroot.
  De structurele post is om de taken op te vangen die we nog wel moeten uitvoeren, maar die we niet meer uit de leges kunnen dekken. Er komen nieuwe taken vanuit de Wkb bij die deels kunnen worden gefinancierd uit de leges deels via het Gemeentefonds (ophoging), daarnaast schuiven taken van toezicht naar Handhaving die niet met leges worden gefinancierd.

- **Wet goed verhuurderschap**
  Voor de invoering van regels voor goed verhuurderschap is op structurele basis uitvoeringscapaciteit en financiële middelen nodig. We krijgen meer taken voor de toezicht en handhaving van deze regels. Daarnaast moeten er nieuwe systemen en processen worden geïmplementeerd. Het budget wordt onder andere besteed aan het inrichten van een meldsysteem, publiceren van handhavingsbesluiten, inzet van toezichthouders, voorlichting en communicatie en juridisch ondersteuning.

Bijdragen aan landelijke uitgaven
Voor een aantal landelijke voorzieningen dragen gemeenten bij aan de kosten, daarvoor wordt het gemeentefonds gekort. Dit betreft een bijdrage voor:

- een bijdrage aan de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) zijn overeengekomen om met ingang van 2023 een structureel bedrag uit te nemen uit het gemeentefonds ten behoeve van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het overeengekomen bedrag van 27,2 miljoen euro per jaar is gelijk aan de begrote uitvoeringskosten van de SVB voor de Jeugdwet (7,2 miljoen euro) en de Wmo (20 miljoen euro) in 2022. Gezien de onzekerheid over de kostenontwikkeling evalueren de VNG en het ministerie van VWS deze afspraak na vier jaar (dus in 2026), op basis van de werkelijke uitvoeringskosten van de SVB voor de Jeugdwet en de Wmo. Op basis van de evaluatie kan besloten worden om de structurele uitname uit het gemeentefonds naar boven of naar beneden bij te stellen.
- de generieke digitale infrastructuur (GDI) van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Een centrale financiering draagt bij aan de gewenste bredere deelname en een hoger gebruik van de GDI. De centrale financiering wordt gerealiseerd door de structurele bijdragen van departementen en medeoverheden en een bijdrage uit de Werk Aan Uitvoering enveloppe op de Aanvullende Post bij het ministerie van Financiën (FIN).

Actualisatie van gedecentraliseerde taken
Tenslotte worden jaarlijks gedecentraliseerde geactualiseerd en daarmee aangepast aan de ontwikkelingen. Zo worden de bedragen voor asiel en inburgering aangepast aan actuele taakstelling, wordt de bijdrage voor de vrouwenopvang aangepast aan de kostenontwikkeling.

- **Asiel (inburgering)**
  Deze incidentele extra uitvoeringsmiddelen zijn nodig vanwege een verhoogde taakstelling van te huisvesten (en begeleiden/inburgeren) statushouders.

- **Participatie IPS Regeling**
  Voor der regeling vergoeding Individuele Plaatsing en Steun (IPS) voor de gemeentelijke doelgroep is in totaal 21,5 miljoen euro beschikbaar. Volgens een bestuurlijke afspraak dragen de gemeenten de helft bij van de uitgaven van de subsidie. Daarom wordt éénmalig in 2023 10,75 miljoen euro uitgenomen uit het gemeentefonds. Dit programmageld is bestemd voor de inzet van IPS trajecten voor de re-integratie van mensen met een ernstige psychische aandoening of een zogenoemde common mental disorder via een subsidieregeling. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) trekken hierin samen op. De subsidieregeling 'IPS-trajecten voor de gemeentelijke doelgroep' verstrekt subsidie aan een GGZ-instelling voor een tot en met 14 december 2023 aangevraagd IPS-traject. Het betreft IPS-trajecten voor mensen die vallen onder de re-integratie-verantwoordelijkheid van gemeenten. Hiertoe behoren mensen met een bijstandsuitkering, een Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW-uitkering) of een Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ-uitkering) en niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden.

- **Vrouwenopvang**
  Wat betreft de verdeling zijn voor het jaar 2021, 2022 en 2023 en verder ten opzichte van de meicirculaire 2022 de aantallen eenheden van de maatstaven van het objectieve verdeelmodel geactualiseerd. De extra middelen zijn nodig om de centrumgemeente taken op het gebied van vrouwenopvang en geweld in afhankelijkheidssituaties te kunnen uitvoeren.

- **Maatschappelijke opvang en OGGz**
  De omvang van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang wijzigt niet. De verdeling van deze decentralisatie-uitkering over 2021 is ten opzichte van de meicirculaire 2022 gewijzigd als gevolg van de aanpassing van de basisgegevens voor de aantallen minderheden.

- **Beschermd Wonen (IU)**
  Incidentele uitname van het budget voor beschermd wonen. De uitname heeft geen effect op de uitvoering van de taken beschermd wonen.

8 Budgettair neutrale wijzigingen

In dit hoofdstuk worden bijsturingsvoorstellen gedaan die budget neutraal zijn en geen financiële impact hebben op de vastgestelde programmabegroting 2023. Dit betreft wijzigingen in:

1. Onttrekkingen / stortingen in bestemmingsreserves, passend bij de doelstelling van deze reserves
2. Verhoging van baten en lasten door toegekende subsidies, specifieke uitkeringen, etc.
3. Verlagen van baten en lasten
4. Overheveling naar een ander programma
5. Verschuiven over de jaren heen door overheveling via de Algemene dekkingsreserve

In de onderstaande paragrafen worden deze mutaties kort toegelicht. Voor de toelichting per bijsturingsvoorstel verwijzen wij u naar bijlage 7 Totaal overzicht budgettaire wijzigingen. In de tabellen van de bijlagen is een onderscheid gemaakt in categorieën mutaties. Hieronder worden de categorieën genoemd en zijn per categorie de belangrijkste mutaties beschreven.

8.1 Onttrekkingen of stortingen in bestemmingsreserves

Vanwege de onzekerheid als gevolg van de koopkrachtcrisis en het toenemende gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening wordt voor de komende jaren een bestemmingsreserve gevormd. Het restant in de reserve Re-integratiefonds Werk en Inkomen van 0,903 miljoen euro benutten we voor een eerste storting in deze nieuwe reserve.
Het benodigde bedrag aan risicoafdekking van de Duurzaamheidsleningen stijgt door de toename van het aantal verstrekte leningen aan inwoners. Daarom stellen we voor om 0,150 miljoen euro te onttrekken uit de reserve Utrechtse Energie en dit bedrag te storten in de risicoreserve Leningen Utrechtse Energie.
Vanuit het programma Openbare Ruimte en Groen wordt voorgesteld 0,200 miljoen euro te onttrekken voor de investeringen van het MeerjarenGroenprogramma.

Tabel: Categorie 1 Onttrekking- / storting bestemmingsreserve

x € 1.000

Programma	Omschrijving	onttrekking bestemming reserve	Incidenteel/ structureel
Werk en Inkomen	Onttrekking reserve Re-integratiefonds Werk en Inkomen	903	I
Werk en Inkomen	Storting Armoedebestrijding en schuldhulpverlening	-903	I
Duurzaamheid	Onttrekking risicoreserve Leningen Utrechtse Energie.	150	I
Duurzaamheid	Storting reserve Utrechtse Energie	-150	I
Openbare ruimte en groen	Onttrekking reserve Meerjaren Groen Programma	200	I
	Totaal	**200**	

Per saldo verhogen we de inkomsten van de begroting met de onttrekkingen uit de reserves (0,200 miljoen euro) en worden de lasten met hetzelfde bedrag verhoogd.

8.2 Verhogen baten en lasten

De voorstellen hebben betrekking op extra inkomsten uit subsidies, specifieke uitkeringen en leges. We verhogen de inkomsten en bijbehorende lasten voor de activiteiten die plaatsvinden voor deze uitkeringen. In totaal stellen we voor de baten en lasten te verhogen met een bedrag van 53,08 miljoen euro.

Hieronder zijn de drie voorstellen genoemd, die het bovengenoemd bedrag grotendeels verklaren en betrekking hebben op specifieke uitkeringen.

1) Oekraïense vluchtelingen

Van het Rijk ontvangen we een specifieke uitkering voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. We stellen voor de baten en de lasten in 2023 en 2024 te verhogen met 44,7 miljoen euro.

2) Ondermijnende jeugdcriminaliteit

Ook ontvangen wij voor de periode 2022-2025 een specifieke uitkering voor het voorkomen van georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit van 3,5 miljoen euro. Dit betreft de specifieke uitkering preventie met gezag.

3) Toename naturalisatie aanvragen

In verband met de toename van het aantal naturalisatie aanvragen stellen we voor om de leges en bijbehorende lasten te verhogen met 0,4 miljoen euro. De verwachting is dat deze trend de komende jaren In ieder geval nog doorzet gezien de asielinstroom. Omdat het niet duidelijk is hoe deze trend zich blijft ontwikkelen passen we de begroting voorlopig ieder jaar incidenteel aan.

Tabel: Categorie 2 Verhoging baten en lasten

x € 1.000

Programma	Baten / lasten	I/S	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027
Bewoners en Bestuur	B	I	400				
	L	I	-400				
Duurzaamheid	B	I	2.533				
	L	I	-2.533				
Economie & werkgelegenheid voor iedereen	B	S	297	297	297	297	297
	L	S	-297	-297	-297	-297	-297
Ondersteuning op maat	B	I	44.713	44.713			
	L	I	-44.713	-44.713			
Openbare ruimte en groen	B	I	78				
	L	I	-78				
Veiligheid	B	I	5.059	4.764	3.500		
	L	I	-5.059	-4.764	-3.500		
Totaal	**B**		**53.080**	**49.774**	**3.797**	**297**	**297**
	L		**-53.080**	**-49.774**	**-3.797**	**-297**	**-297**

8.3 Verlagen baten en lasten

In deze categorie doen we één voorstel ten bedrage van 0,08 miljoen euro. Het betreft het naar beneden bijstellen van de baten en lasten op programma Bewoners en Bestuur voor het product Verklaring omtrent gedrag (VOG). De Verklaring omtrent Gedrag kan sinds een aantal jaar rechtstreeks en online bij Justis (Ministerie van BZK) aangevraagd worden zonder tussenkomst van de gemeente. De vraag naar dit product bij de gemeente neemt daardoor af. We zien dit als een structurele trend.

Tabel: Categorie 4 Verlaging baten en lasten

x € 1.000

Programma	Baten / lasten	I/S	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Bedrag 2027
Bewoners en Bestuur	B	I	-80	-80	-80	-80	-80
	L	I	80	80	80	80	80
Totaal			**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

8.4 Overhevelen gelden naar ander programma

Dit zijn (programma overstijgende) begrotingsmutaties, van in totaal 0,203 miljoen euro voor 2023 en 0,328 miljoen euro structureel. Het gaat in deze categorie om twee mutaties.

1) Digitale weerbaarheid (0,250 miljoen euro)
In het coalitie akkoord is 0,250 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het versterken van de digitale weerbaarheid. Deze middelen staan nu op het programma Overhead. Met deze mutatie wordt dit bedrag voor de uitvoering 50/50 verdeeld over de onderdelen Openbare Ruimte en Groen en Openbare orde en veiligheid.

2) Subsidiegelden Politie Keurmerk Veilig Wonen (0,78 miljoen euro)
Daarnaast stellen we voor om subsidiegelden voor Politie Keurmerk Veilig Wonen structureel over te hevelen naar programma Veiligheid, omdat deze activiteit beter aansluit bij de doelstelling Utrechts veiligheidsniveau 2018 behouden dan de doelstelling voldoende passende en betaalbare huisvesting voor bewoners en woningzoekende.

Tabel: Categorie 4 Overhevelen gelden naar ander programma's

x € 1.000

Programma	2023	2024	2025	2026	2027
Openbare ruimte en groen	-125	-250	-250	-250	-250
Overhead	250	500	500	500	500
Ruimtelijke ontwikkeling Wonen en Erfgoed	78	78	78	78	78
Veiligheid	-203	-328	-328	-328	-328
Totaal	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

8.5 Overhevelen via algemene dekkingsreserve

In deze categorie stellen we budgetten over de jaren heen bij, passend bij het verwachte uitgaven patroon. Dit betreft 5,956 miljoen euro over te hevelen vanuit 2023 naar 2024 (3,374 miljoen euro), naar 2025 (1,782 miljoen euro), naar 2026 (0,65 miljoen euro) en naar 2027 (0,150 miljoen euro). Deze overheveling vindt plaats via de algemene dekkingsreserve.

De overhevelingen hebben veelal te maken met activiteiten die in een ander jaar plaatsvinden dan waarin de kosten zijn begroot. Dit geldt bijvoorbeeld voor de middelen voor de vergroening van Ravellaan-Noord en het TOZO-uitvoeringsbudget.

De grootste overheveling in deze categorie is de overheveling van de beschikbare middelen versneld vernieuwen ten bedrage van 4,706 miljoen euro van 2023 naar de jaren 2024 (3,224 miljoen euro en 2025 (1,482 miljoen euro). Binnen de gemeentelijke begroting zijn vanaf 2020 middelen vrijgemaakt om de effecten van de coronamaatregelen te verzachten onder de noemer Versneld Vernieuwen. In de Tweede bestuursrapportage 2022 is aangekondigd dat we deze middelen verdelen over de komende drie jaren. De nadere regel die hiermee samenhangt, herstel en veerkracht jeugd, is eind september 2022 opengesteld en heeft een looptijd tot halverwege 2025. Ook voor de overige activiteiten binnen versneld vernieuwen geldt een looptijd tot 2025. Nu de aanvragen beoordeeld zijn is er een beeld van hoe de middelen verdeeld kunnen worden over de periode 2023 – 2025.

Tabel: Categorie 5 Overhevelen via algemene dekkingsreserve

x € 1.000

Programma	2023	2024	2025	2026	2027
Ondersteuning op maat	4.706	-3.224	-1.482	0	0
Openbare ruimte en groen	1.000	0	-500	-500	0
Werk en Inkomen	250	-150	200	-150	-150
Totaal	**5.956**	**-3.374**	**-1.782**	**-650**	**-150**

9 Investeringen

Deze paragraaf bevat de wijzigingsvoorstellen bij de investeringsprojecten voor zowel vervanging- als uitbreidingsinvesteringen, ongeacht de hoogte van het totale krediet. Uitgangspunt bij deze voorstellen is dat deze geen effect hebben op de financiële ruimte. Het kan bijvoorbeeld gaan om een mutatie in een reserve of om wijzigingen waarvoor wij binnen het betreffende programma een voorstel ter dekking of bestemming doen. Met het vaststellen van deze Eerste Bestuursrapportage 2023 autoriseert u de geactualiseerde investeringsbedragen zoals opgenomen in onderstaande tabellen.

9.1 Investeringsprojecten Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

In het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) worden voorstellen gedaan voor herprogrammering en de autorisatie van kredieten die al bij de Programmabegroting 2023 zijn aangekondigd. Autorisatie voor kredieten vragen we in de programmabegroting van het jaar waarop het project gaat starten. Voor lopende projecten of projecten waarvan de uitvoering start in het lopende jaar, vragen we de autorisatie voor de kredieten bij de eerste bestuursrapportage.

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000

Vervangingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2023 conform Programma-begroting 2023	Gereed meldingen jaarstukken	Voorgestelde Wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2023
Overige integrale projecten, programmering op korte termijn (GiB 6)	0	0	3.000	3.000
Totaal	**0**	**0**	**3.000**	**3.000**

Toelichting
Bij deze bestuursrapportage vragen we in het programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed autorisatie voor een krediet van in totaal 3,000 miljoen euro voor de vervangingsinvestering Overige integrale projecten, programmering op de korte termijn (GiB 6). In bovenstaande tabel is deze voorgestelde wijziging opgenomen. Voor het Integraal project NOOZ - MBO Nimeto e.o. (GiB 4) wordt de aanvullende autorisatie van 0,600 miljoen euro van het krediet meegenomen in de Programmabegroting 2024.

Uitbreidingsinvesteringen A Bestaande Stad

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2023 conform Programma-begroting 2023	Gereed meldingen Jaarstukken 2022	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2023
Gezond leefklimaat - icoonproject - Tuinen van Moreelse (GiB 12)	0	0	3.000	3.000
Totaal	**0**	**0**	**3.000**	**3.000**

Toelichting
Bij deze bestuursrapportage vragen we in het programma Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed autorisatie voor een krediet van 3,000 miljoen euro voor de uitbreidingsinvestering Gezond leefklimaat - icoonproject Tuinen van Moreelse (GiB 12). In bovenstaande tabel is deze voorgestelde wijziging opgenomen.

Uitbreidingsinvesteringen A Leidsche Rijn

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen A	Geautoriseerde uitgaven t/m 2023 conform Programma-begroting 2023	Gereed meldingen Jaarstukken 2022	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2023
Parkeergarage P&R Berlijnplein	17.820	0	1.500	19.320
Totaal	**17.820**	**0**	**1.500**	**19.320**

Toelichting
De toelichting mag niet openbaar worden gepubliceerd in verband met geheimhouding zoals onder andere aanbestedingen en overige zaken. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de geheime bijlage Investeringsprojecten.

9.2 Investeringsprojecten Duurzaamheid

Uitbreidingsinvesteringen A

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2023 conform Programma-begroting 2023	Gereed meldingen Jaarstukken 2022	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2023
Tweede stedelijke upcycle-centra (Tractieweg en Lunetten) (GIB 16)	0	0	2.000	2.000
Totaal	**0**	**0**	**2.000**	**2.000**

Toelichting uitbreidingsinvesteringen A
In het Investeringspakket Groen in Balans (GiB) worden voorstellen gedaan voor de programmering en de autorisatie van kredieten die al bij de Programmabegroting 2023 zijn aangekondigd. Het betreft die de balans terugbrengen in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Daartoe investeren we onder meer in integrale projecten in de openbare ruimte. Bij deze bestuursrapportage vragen we 2 miljoen euro krediet vrij voor investeringen uit GiB pakket. Betreft tweede stedelijke upcycle-centra (Tractieweg en Lunetten) (GiB 16)

9.3 Investeringsprojecten Bereikbaarheid

Uitbreidingsinvesteringen A

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2023 conform Programma-begroting 2023	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2023
Inpassing van knelpunten, bijdrage derden MPB en verwerking VJN 2022			
Schaalsprong fiets (onderzoek Boorstraat, Archimedeslaan, Knip Catharijnesingel, Plankosten Demkabrug , Uitbreiding Fietsdeals, Dom tot Damroute, Subsidie Mereveldseweg	6.746	965	7.711
Knoopstalling	0	2.160	2.160
Fietsenrekken bij bushaltes	376	249	625
Fietsmaatregelen om de Noord (NO-Regret)	1.000	589	1.589
Fietsmaatregelen om de Zuid (No regret)	1.454	-1.454	0
Waterlinieweg (voorheen Fietsmaatregelen om de Zuid No Regret)	0	1.454	1.454
Herinrichting Malieblad en Maliebaan (Herenroute)	3.900	1.000	4.900
Toegankelijkheid bushaltes	1.142	500	1.642
Fietsenstalling Jaarbeurspleingebouw	0	21.167	21.167
HOV- baan MWKZ (no regret)/ Europalaan Zuid	2.148	5.252	7.400
OV-verbinding Overvecht USP	1.905	4.695	6.600
Herinrichting Kanaalstraat Damstraat	7.900	750	8.650
Gemeentelijke inzet Ring Utrecht	3.117	950	4.067
Slimme Kruisingen		951	951
Subtotaal investeringen MPB categorie A	**29.688**	**39.228**	**68.916**
Laadpalen in parkeergarages (parkeren)	0	1.646	1.646
Totaal investeringen categorie A	**29.688**	**40.874**	**70.562**

Toelichting uitbreidingsinvesteringen A

In het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB), als onderdeel van het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR), worden voorstellen gedaan voor herprogrammering. Budgetten vragen we vrij in de programmabegroting van het jaar waarop het project gaat starten. Voor lopende projecten of projecten waarvan de uitvoering start in het lopende jaar, vragen we de kredieten vrij bij de eerste bestuursrapportage. Bij deze bestuursrapportage vragen we 39,228 miljoen euro krediet vrij voor investeringen vanuit het MPB. Daarnaast vragen we voor het investeren in laadpunten voor elektrische auto's in de gemeentelijke garages een krediet vrij van 1,646 miljoen euro. Deze investering wordt vanuit de parkeerexploitatie gedaan en is nodig om in 2030 te kunnen voldoen aan de laadbehoefte van bewoners, bezoekers en deelauto's.

In bovenstaande tabel zijn de kredieten opgenomen die we bij deze bestuursrapportage vrij vragen.

9.4 Investeringsprojecten Openbare ruimte

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000

Vervangingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2023 conform Programma-begroting 2023	Gereed meldingen Jaarstukken 2022	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2023
Afvalinzameling ondergrondse containers	9.012	0	-3.069	5.943
Wal- en Kluismuren (t/m Rak 21)	48.488	0	0	48.488
Wal- en Kluismuren (Rak 22)	187	0	0	187
Programma Werven	45.000	0	0	45.000
Verhardingen	19.415	0	0	19.415
Civiele constructies	17.463	0	4.350	21.813
Groen	6.344	0	89	6.433
Openbare Verlichting	26.620	0	0	26.620
Verkeersregelinstallaties	2.713	0	1.230	3.943
Speelobjecten	6.686	0	0	6.686
Beeldende kunst	495	0	200	695
Totaal	**182.423**	**0**	**2.800**	**185.223**

Toelichting vervangingsinvesteringen

Afvalinzameling ondergrondse containers
Door het faillissement van de leverancier is vertraging opgetreden in de uitlevering van ondergrondse containers. Naar aanleiding van het faillissement zijn de kwaliteitseisen kritisch beoordeeld.
De problemen bij de aanleg van de energievoorzieningen hebben tot een vertraging geleidt bij het plaatsen van de perscontainers.

Programma Werven
Op 15 juli 2021 is het programmaplan Wervengebied vastgesteld. In dit programmaplan is toegelicht wat we in de periode 2021-2023 voornemens zijn te gaan uitvoeren en welke budgetten hiervoor beschikbaar en nog benodigd zijn. Tot en met 2023 is 45 miljoen euro geautoriseerd voor vervangingsinvesteringen en is 3 miljoen euro incidenteel geld toegekend. Dit budget is naar verwachting voldoende om de opgave tot en met 2023 te realiseren.

Wal- en Kluismuren
Het totaal geautoriseerde krediet van het programma Werven (vanaf 2021) en de projecten Wal- en Kluismuren (t/m 2020) bedraagt 93,675 miljoen euro. Bij de programmabegroting 2022/2023 en de jaarstukken 2022 is per abuis bij Wal-en Kluismuren (t/m rak 21) en Wal- en Kluismuren (rak 22) het krediet niet volledig vermeld. Dit zijn de kredieten en uitgaven die tot en met 2020 zijn geautoriseerd en er worden sindsdien op deze kredieten geen uitgaven meer gedaan.

Civiele constructies
Er is een aantal projecten voor vervanging beschoeiingen en bruggen in 2023 toegevoegd ten opzichte van de oorspronkelijke programmering.

Verkeersregelinstallatie (VRI)
Er is een aantal projecten voor vervanging VRI's in 2023 toegevoegd ten opzichte van de oorspronkelijke programmering.

Beeldende kunst
Er is een aantal projecten voor vervanging kunstwerken in 2023 toegevoegd ten opzichte van de oorspronkelijke programmering.

Uitbreidingsinvesteringen A

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2023 conform Programma-begroting 2023	Gereed meldingen Jaarstukken 2022	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2023
Afvalinzameling ondergrondse containers	6.216	0	-1.438	4.778
Icoonproject Krommerijnlinie Landschap (vh Amelisweerd)(GiB 13)	0	0	940	940
Icoonproject Gedeelte van Rondje Stadseiland (GiB 11)	0	0	3.833	3.833
Totaal	**6.216**	**0**	**3.335**	**9.551**

Toelichting uitbreidingsinvesteringen A

Afvalinzameling ondergrondse containers
Zie toelichting vervangingsinvesteringen Afvalinzameling ondergrondse containers.

In het Investeringspakket Groen in Balans (GiB) worden voorstellen gedaan voor de programmering en de autorisatie van kredieten die al bij de Programmabegroting 2023 zijn aangekondigd. Voor lopende projecten of projecten waarvan de uitvoering start in het lopende jaar, vragen we de kredieten vrij bij de eerste bestuursrapportage. Het betreft investeringen die de balans terugbrengen in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Daartoe investeren we onder meer in integrale projecten in de openbare ruimte. Bij deze bestuursrapportage vragen we 5,000 miljoen euro krediet vrij voor investeringen uit GiB pakket.

Groei in Balans
Icoonproject Krommerijnlinie Landschap (voorheen Amelisweerd) (GiB 13)
Icoonproject Gedeelte van Rondje Stadseiland (GiB 11)

Voor het Icoonproject Natuurgebied Zuilen (GiB 9) worden er in 2023 nog geen kosten gemaakt, waardoor de autorisatie van dit krediet wordt meegenomen in de Programmabegroting 2024.

9.5 Investeringsprojecten Onderwijs

In de onderstaande tabellen zijn in de kolom 'gereedmeldingen jaarstukken 2022' enkel de volledige gereedmeldingen van de jaarstukken 2022 opgenomen. Voor de investeringen die deels gereed zijn gemeld, blijft het totaal geautoriseerde krediet in de tabel staan. Bij de voortgangsrapportage Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting worden de kredieten voor 2024 en verder bijgewerkt. Verwerking hiervan vindt plaats in de Programmabegroting 2024.

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000

Vervangingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2023 conform Programma-begroting 2023	Gereed meldingen Jaarstukken 2022	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2023
Primair onderwijs	194.773	-14.565	0	180.218
Voortgezet onderwijs	50.234	0	0	50.234
Totaal	**245.007**	**-14.565**	**0**	**230.442**

Uitbreidingsinvesteringen A

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2023 conform Programma-begroting 2023	Gereed meldingen Jaarstukken 2022	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2023
Primair onderwijs	112.677	*	*	101.920
Voortgezet onderwijs	204.966	*	*	213.646
Totaal	**317.643**	**-23.377**	**21.300**	**315.566**

Toelichting uitbreidingsinvesteringen A
De toelichting en bedragen mogen niet openbaar worden gepubliceerd in verband met geheimhouding zoals onder andere aanbestedingen en overige zaken. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de geheime bijlage Investeringsprojecten

9.6 Investeringsprojecten Samenleven en Sport

In de Nota Kapitaalgoederen 2020 - 2023 is het langetermijnperspectief voor de investeringen geschetst die nodig zijn in het gemeentelijk vastgoed. Dit jaar is deze investeringsplanning geactualiseerd in het kader van het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2023 (MPUV). Met de actualisatie is de investeringsplanning aangepast aan de nu geldende werkelijkheid, de mogelijkheden en behoeften in de stad.

In onderstaande tabel staan de voorgestelde wijzigingen voor de autorisaties van de investeringen met een startdatum in 2023 of eerder. Voor deze wijzigingen is dekking beschikbaar. Geplande projecten die door omstandigheden pas na 2023 zullen starten, worden tijdelijk van de huidige investeringsstaat afgehaald. Voor die projecten zal bij de programmabegroting van het desbetreffende startjaar opnieuw autorisatie gevraagd worden.

Voor een uitgebreide onderbouwing van de projectenlijst verwijzen wij naar het MPUV 2023 en de daarbij behorende geheime bijlage. Een toelichting op de projecten van Welzijn (gebruikersinvesteringen) volgt hieronder.

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000

Vervangingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2023 conform Programma-begroting 2023	Gereed meldingen Jaarstukken 2022	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2023
Binnensportaccommodaties-Gebouwen & installaties	14.019	-98	10.521	24.442
Buitensportaccommodaties-Gebouwen & installaties	9.015	-825	725	8.915
Buitensportaccommodaties-Velden & sportconstructies	8.596	-3.359	6.615	11.852
Volkstuinen	50	0	0	50
Zwembaden	2.206	0	1.458	3.664
Projecten Welzijn	0	0	0	0
Totaal	**33.886**	**-4.282**	**19.319**	**48.923**

Uitbreidingsinvesteringen A

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2023 conform Programma-begroting 2023	Gereed meldingen Jaarstukken 2022	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2023
Binnensportaccommodaties-Gebouwen & installaties	36.725	0	27.518	64.243
Buitensportaccommodaties - Gebouwen & installaties	5.834	0	-520	5.314
Buitensportaccommodaties - Velden & sportconstructies	5.293	0	795	6.088
Zwembaden	0	0	18.508	18.508
Projecten Welzijn	966	0	0	966
Totaal	**48.818**	**0**	**46.301**	**95.119**

Toelichting Welzijn:
Voor de vernieuwing en Herinrichting kinderboerderij Rotsoord is op 14 november 2019 onder nummer raadsbesluit 75 15112019 een krediet van 0,966 miljoen euro beschikbaar gesteld. Dit krediet hangt samen met een subsidieaanvraag voor de aankoop en renovatie van een gebouw en herinrichting van het terrein.

Uitbreidingsinvesteringen B

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen	Programmabegroting 2023	Voorgestelde wijzigingen	Actuele stand t/m 2023
Binnensportaccommodaties - Gebouwen & installaties	8.946	4.565	13.512
Totaal	**8.946**	**4.565**	**13.512**

9.7 Investeringsprojecten Utrechts Vastgoed

In de Nota Kapitaalgoederen 2020 - 2023 is het langetermijnperspectief voor de investeringen geschetst die nodig zijn in het gemeentelijk vastgoed. Dit jaar is deze investeringsplanning geactualiseerd in het kader van het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2023 (MPUV). Met de actualisatie is de investeringsplanning aangepast aan de nu geldende werkelijkheid, de mogelijkheden en behoeften in de stad.

In onderstaande tabellen staan de voorgestelde wijzigingen voor de autorisaties van de investeringen met een startdatum in 2023 of eerder. Voor deze wijzigingen is dekking beschikbaar. Geplande projecten die door omstandigheden pas na 2023 zullen starten, worden tijdelijk van de huidige investeringsstaat afgehaald. Voor die projecten zal bij de programmabegroting van het desbetreffende startjaar opnieuw autorisatie gevraagd worden.

In de onderstaande tabellen zijn in de kolom 'gereedmeldingen jaarstukken 2022' enkel de volledige gereedmeldingen van de jaarstukken 2022 opgenomen. Voor de investeringen die deels gereed zijn gemeld, blijft het totaal geautoriseerde krediet in de tabel staan. Uitzondering hierop is MFA Voorn, welke is opgesplitst in meerdere kredieten per deel van de investering.

Voor een uitgebreide onderbouwing van de projectenlijst en voorgestelde wijzigingen verwijzen wij het MPUV 2023 en de daarbij behorende geheime bijlage.

Vervangingsinvesteringen

x € 1.000

Vervangingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2023 conform Programma-begroting 2023	Gereed meldingen Jaarstukken 2022	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2023
Cultuur	16.576	-2.426	5.492	19.642
Erfgoed	51.757	0	910	52.667
Gemeentelijke huisvesting	2.978	0	810	3.788
MFA's	51.058	-600	455	50.914
Welzijn	14.591	0	6.452	21.043
Zorg	4.824	0	0	4.824
Overig/Overig beleid	4.622	0	26.008	30.630
Totaal	**146.406**	**-3.026**	**40.127**	**183.508**

Uitbreidingsinvesteringen A

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen	Geautoriseerde uitgaven t/m 2023 conform Programma-begroting 2023	Gereed meldingen Jaarstukken 2022	Voorgestelde wijzigingen	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2023
Cultuur	82.049	0	12.040	94.089
Gemeentelijke huisvesting	1.749	0	185	1.934
Welzijn	7.778	0	3.522	11.300
Overig/Overig beleid	243	0	0	243
Totaal	**91.819**	**0**	**15.747**	**107.566**

Uitbreidingsinvesteringen B

x € 1.000

Uitbreidingsinvesteringen	Programmabegroting 2023	Voorgestelde wijzigingen	Actuele stand t/m 2023
Cultuur	5.137	0	5.137
Welzijn	8.130	0	8.130
Totaal	**13.267**	**0**	**13.267**

Bijlagen

Bijlage 1 Planning uitvoering coalitieakkoord

- Zoals afgesproken geven we in deze VJN 2023 op hoofdlijnen inzicht in de planning voor het uitvoeren van het coalitieakkoord voor de periode tot 2026. Voor zover die planning nu bekend is. We beschrijven globaal de belangrijkste mijlpalen en in welk jaar we verwachten u deze mijlpalen aan te bieden. We hanteren daarvoor de indeling van het coalitieakkoord, voor herkenbaarheid en aansluitend op de vraag vanuit uw raad.

- Dit overzicht is niet uitputtend en geen opsomming van alles wat we doen. Het bevat alleen de grootste zaken die volgen uit de ambities die in het coalitieakkoord expliciet beschreven zijn en de ontwikkelingen per beleidsterrein. Dit overzicht kunt u lezen als een vervolg op de eerder aan uw raad aangeboden uitvoeringsbrief. Daarin staat al een planning op hoofdlijnen voor 2023.

- In het vervolg maken we de uitvoering van het coalitieakkoord zichtbaar en monitoren we die in de reguliere P&C cyclus. Dat gebeurt door de activiteiten en gelden van dat jaar uit het coalitieakkoord te markeren in de begroting met een icoontje van de Utrechtse vlag. We nemen ze op in de opsomming van activiteiten die nieuw zijn in het begrotingsjaar of activiteiten die we voortzetten in het begrotingsjaar.

Contact maakt de stad		
	Raadsbrief focus en koers herijking programma samen stad maken	Q1 2023
	Hoe ervaring opdoen met burgerberaden	Q1 2023
	Start implementatie ombudsfunctie	Q2 2023
	Raadsbrief doorontwikkeling wijkplatforms	Q2 2023
	Opdracht en vraagstelling burgerberaad vuurwerkbeleid	Q3 2023
	Raadsbrief herijking Initiatievenfonds	Q3 2023
	Herijking Samen stad maken	Q4 2023
	Voortgang Programma Samen stad maken inclusief burgerberaad en wijkplatforms	Jaarlijks
	Raadsbrief Initiatievenfonds	Jaarlijks
1. We maken ons hard voor kansengelijkheid		
	Uitvoeringsplan Ongelijk investeren voor gelijke kansen	Q4 2023
1.1 Wijk- en buurtaanpak	Raadsbrief over achtergrond gekozen buurten met buurtagenda	Q1 2023
	Raadsbrief buurtagenda's	Q2 2023
	Nota wijk en buurtaanpak 2024 en verder	Q3 2023
	Raadsbrief uitvoering nota wijk- en buurtaanpak 2024 en verder (versterken wijkorganisatie. Wijkwethouderschap en buurtagenda's)	Jaarlijks
	Voortgang Samen voor Overvecht	Jaarlijks
1.2 Bestaanszekerheid	Nota Nieuw Armoedebeleid (w.o. bestrijden van kinderarmoede en werkende armen, gezinstegoed U-pas, proef met ouderen in het OV, burgfunctionaris als vroegsignaleerder op scholen).	Q4 2023
	Uitwerking wijkgericht werken WenI (w.o. werkwinkel en werkmatchers in de wijk)	2024

Contact maakt de stad		
	Herziening participatiewet (bijdrage aan totstandkoming menswaardige bijstand en aanpalende wetgeving).	2024-2025
1.3 Arbeidsmarkt	Plan van aanpak basisbanen	Q1 2023
	Beleidsnota Werk en Participatie	Q4 2023
	Evaluatie omscholingsregeling	2023
	Nieuwe subsidieregeling Werk naar Werk (opvolger fonds Mismatch)	2023
	Opschaling aanpak arbeidsmarkttekorten energietransitie in uitvoering	2024
	Banenplan werkgevers in uitdrukkelijke verbinding met bestaande initiatieven zoals WSP, Actie-agenda banenafspraak, Marktgroepaanpak	2024
1.4 Openbare orde en veiligheid	Aanschaf 10 flexibele camera's ten behoeve van de handhaving van de openbare orde en veiligheid in de stad	Q1 2023
	(Herijking) programmaplan Utrecht Zijn We Samen: aanpak polarisatie en radicalisering	Q4 2023
1.5 Gezondheid	Toekomst sekswerk: bestuurlijke reactie rapport commissie Sorgdrager	Q1 2023
	Beleidsnota Volksgezondheid 2024 – 2027 (w.o. rookvrij, gezond gewicht, mentale gezondheid)	Q4 2023
1.6 Welzijn, zorg en ondersteuning	Meerjarig perspectief buurtcentra 2022- 2032	Q4 2022
	Doordecentralisatie Beschermd Wonen	Q1 2023
	Raadsbrief Uitgangspuntennotitie opdrachten in sociaal domein, o.a. voor buurtteams en sociaal makelaarschap (start tender in 2024, start nieuwe termijn in 2025).	Q3 2023
	Beleidsnota Wmo	Q3 2023
	Plan van aanpak arbeidsmarkttekorten in de zorg	Q3 2023
1.7 Inclusie	Brede inclusieagenda	Q2 2023
1.8 Jeugd	Beleidsnota Jeugd	Q4 2023
	Raadsbrief Uitgangspuntennotitie jongerenwerk (start nieuwe termijn in 2027)	2025
1.9 Onderwijs	Nieuwe Utrechtse Onderwijsagenda (gericht op ongelijk investeren voor gelijke kansen en tegengaan van segregatie)	Q2 2023
	Plan van aanpak toeleiding voorschoolse educatie	Q1 2023
	Kadernota uitgangspunten passende kinderopvang (uitvoering nieuw beleid voorschool per 2024)	Q1 2023
	MBO Uitvoeringsplan 2023 – 2026 (w.o. Inzet op praktisch en mbo-geschoolden, gelijkwaardigheid alle studenten, tegengaan stagediscriminatie)	Q1 2023
	Kader Bibliotheek Utrecht	Q2 2023
	Rijkspilot "School en Omgeving" - aanpak Rijke Schooldagen in Overvecht, Noordwest en Zuidwest	2023 - 2025
	Onderzoek lotingssystematiek overgang PO-VO (uitvoering schooljaar 2023 – 2024)	2023 - 2025
1.10 Vluchtelingen, asiel en integratie	Raadsbrief Uitgangspunten Plan Einstein voor Utrechtse Asielopvang	Q1 2023
	Landelijke afspraken structurele Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV)	Q2 2023
2. We pakken de woningnood aan		
2.1 Volkshuisvesting en wonen	Uitwerking Woondeal	Q1 2023
	Nieuwe Huisvestingsverordening ('basis op orde')	Q1 2023
	Prestatieafspraken met woningcorporaties	Q2 2023
	Invoering Leegstandsverordening	Q2 2023
	Actieplan studentenhuisvesting	Q2 2023
	Uitwerking Financieringsconstructies wooncoöperaties & Fonds betaalbare koop	Q4 2023

Contact maakt de stad		
	Integrale Woonzorgvisie	2024
	Update Actieplan Middenhuur n.a.v. landelijk beleidskader middenhuur	2024
	Aanpassing Huisvestingsverordening (‘groeimodel’)	2024
	Volkshuisvestingsprogramma (product n.a.v. wet Regie op Volkshuisvesting)	2025
2.2 Gebiedsontwikkeling	Nota en Fonds Bovenwijks	Q1 2023
	Omgevingsvisie Overvecht (concept)	Q1 2023
	Actualisatie Nota Grondbeleid (i.r.t. actief grondbeleid)	Q4 2023
	Aanpak gebiedsontwikkeling Lunetten Koningsweg	Q4 2023
	Programmatisch vertrekpunt Rijnenburg	2024
	Toekomstgesprekken Stad	2024
	Stedenbouwvisie	2024
	Monitoring versnelling UPP en aanbevelingen verkenner voor samenwerking markt-gemeente	2025
2.3 Bereikbaarheid	Raadsvoorstel betaald parkeren in de hele stad	Q2 2023
	Versterking fietsroutes door planvorming tunnels (Boorstraat / Nicolaas Beetstraat)	Q3 2023
	Toegankelijk maken bushaltes (programmaplan OV-alliantie)	Q4 2023
	Uitvoeringsplan klimaatneutrale mobiliteit	Q4 2023
	Loket omzetten autoparkeerplaatsen voor fiets, verblijf en groen	2023
	Plan van aanpak voetgangersnetwerk	2023
	Projectbesluit over de eerste onderdelen van het ov-wiel met spaken (MIRT-verkenning ov en wonen)	2024
3. We gaan de klimaatcrisis tegen		
3.1 Energie en klimaat	Plan van aanpak onderzoek Energieontwikkelbedrijf	Q3 2023
	Planologische besluitvorming voor energielandschap in Rijnenburg en Reijerscop (ter inzage Q2 2023)	Q3 2023
	Uitvoeringsplan Overvecht-Noord aardgasvrij	Q4 2023
	Plan verduurzaming bedrijventerreinen	Q4 2023
	Verdere uitvoering bestrijden energiearmoede	2023
	Zonnevelden; diverse opleveringen, vergunningsaanvragen, PvE's, etc.	2023
	Klimaatvisie (incl. zoekgebieden duurzame energie)	2024
3.2 Groen en klimaatbestendige leefomgeving	Opening loket meer groen in de straat	Q2 2023
	Visie Stadswater (w.o. roeien)	Q2 2023
	Plan van aanpak voor Kromme Rijn Linielandschap	Q2 2023
	Raadsbrief Invulling ambitie 60.000 bomen	Q2 2023
	Plan van aanpak Natuurgebied Zuilen	Q4 2023
	Omgevingsplanregels klimaatadaptatie en water (samenhang met invoering Omgevingswet)	2023
	Regeling voor Groene Daken	2023
	Visie en beleidsnota Ondergrond	2024
3.3 Milieu en circulariteit	Visie Geluid en Trillingen	Q1 2023
	Actualisatie Visie Luchtkwaliteit	Q2 2023
	Uitvoeringsprogramma emissieloos vervoer (incl. Transitieplan tankstations)	Q2 2023
	Goederenvervoer (incl. Bouwlogistiek)	Q2 2023

Contact maakt de stad		
	Beleidsnota Utrecht Circulair	Q4 2023
	Actieplan Utrecht Circulair	2024
4. We werken aan een levendige en leefbare stad		
4.1 Lokale economie	Actieagenda Utrechtse Economie met aandacht voor vestigingsklimaat, kenniseconomie en actief economisch beleid. Vanaf 2024 jaarlijks voortgangsrapportage.	Q2 2023
	Evaluatie Ondernemersfonds	Q3 2023
	Eerste gezamenlijke financieringen verduurzaming en verdichting bedrijventerrein met OMU	Q4 2023
	Locatieprofielen evenementen	Q4 2023
	Rapportages ROM (jaarplan & jaarverslag)	Jaarlijks
	Start evenementenfonds	2023
	Actualisatie hotelbeleid	2024
	Grootschalige evenementenlocatie	2025
	Evaluatie Regionale Economische Agenda	2025
4.2 Digitale stad	Voortgangsrapportage Actieagenda Digitale stad	Jaarlijks Q4
4.3 Cultuur en erfgoed	Cultuurnota 2025-2028: aanvraagprocedure	2024
	Cultuurnota 2025-2028: uitvoering	2025 - 2026
	Uitvoeringsnota cultuurparticipatie: uitvoering	2024 - 2026
	Uitvoeringsplan n.a.v. Nachtvisie	2024 - 2026
	Uitvoeringsnota culturele en creatieve huisvesting	2024 - 2026
4.4 Sport, spelen en bewegen	Onderzoek Mulier Instituut naar discriminatie binnen sport in Utrecht	Q1 2023
	Uitvoeringsplan sporten en bewegen in de openbare ruimte	Q2 2023
	Herijking Utrechts Sportakkoord	Q2 2023
	Beleidsnota binnensport (voorstel aanpassing kengetal binnensport)	Q3 2023
	Rookvrije gemeentelijke sportparken vanaf 1 augustus 2023	Q3 2023
	Realisatie 3 sporthallen (Berlijnplein, Bontekoelaan en tijdelijke sporthal Loevenhout), 2 kunstgrasvelden (Fletiomare Oost en sportpark Zuilen) en 1 hockeyveld (Rijnvliet)	2023
	Realiseren diverse nieuwe openbare sport- en beweegvoorzieningen, toevoeging sportvelden en capaciteit i.r.t. ruimtelijke ontwikkelingen	2024 - 2026
	Oplevering zwembad Leidsche Rijn - Maximapark (planvoorbereiding start in 2023)	2026
4.5 Vastgoed	Raadsbrief stand van zaken Magazijn de Zon	Q2 2023
	Raadsbrief Vastgoedorganisatie verder op orde brengen	Q2 2023
	Raadsvoorstel Kadernota Maatschappelijk Vastgoed	Q2 2023
	Raadsbrief Uitgangspunten Verduurzamingsagenda gemeentelijk Vastgoed	Q2 2023
	Raadsbrief Stand van zaken Toegankelijkheid gemeentelijk vastgoed	Q2 2023
	Raadsvoorstel Leegstandsbeheer	Q3 2023
	Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2023 en verder	Jaarlijks
5. Uitvoering		
5.1 Publieksdienst verlening	Voortgangsbrief dienstverlening	Jaarlijks
5.2 Personeel, organisatie en bedrijfsvoering	Voorstel vernieuwing Sturen en verantwoorden (begroting en beleid)	Q2 2023

Bijlage 2 Samenvatting Utrecht Monitor 2023

Positieve ontwikkelingen
Brede welvaart (hoog in ranglijst CBS): gezondheid, arbeidsparticipatie, opleidingsniveau, vertrouwen, geregistreerde misdrijven, afstand tot openbaar groen.
Economie: Tweede jaar op rij met hoge economische groei . Recessie lijkt afgewend. Consumenten en producenten positiever. Werkloosheid blijft laag. Meer hotelovernachtingen dan voor corona.
Asiel instroom: Inhaalslag: Utrecht loopt voor op taakstelling huisvestingsopgave statushouders.
Inkomen: doorrekening landelijke en lokale armoederegelingen: tot 150% WSM (wettelijk sociaal minimum) geen problemen verwacht in 2023.
Wonen: Utrecht in 2022 snelst bouwende grote stad in Nederland. Koopmarkt koelt af: door een stijgende hypotheekrente dalen de verkoopprijzen sinds Q3 2022, woningen staan langer te koop.
Sociaal: Meer dan 80% van de Utrechtse jeugd en volwassenen voelt zich gezond. Ook percentage overgewicht is laag in Utrecht (3e positie 343 gemeenten rede welvaart monitor).
Gemeenteraadsverkiezingen: Opkomst groter dan G4 en niet historisch laag.
Veiligheid/leefbaarheid: Jeugdoverlast daalt met 34%. Criminaliteit nog steeds lager dan voor corona.
Vertrouwen in instituties hoog en blijft in '21 hoog (in tegenstelling tot rest van NL).
Milieu/duurzaamheid: Afval per inwoner gedaald naar minder dan voor corona; aandeel daken met zonnepanelen neemt toe; concentratie stikstof blijft op niveau van coronajaren.
Gemeentelijke dienstverlening: klachten vaker op tijd afgehandeld.
Ontwikkelingen die aandacht vragen
Brede welvaart (laag in ranglijst CBS): inkomen, levensverwachting, werkloosheid, ondervonden delicten, natuur , emissie fijnstof. Achter de lijstjes waar Utrecht als stad het vaak goed op doet, gaat een verdeelde stad schuil (groepen, buurten).
Economische groei 2023 wordt stuk lager. Hoge, maar afnemende inflatie. Bijstand lager dan voor corona, maar loopt weer iets op. Arbeidsmarkt is zeer krap; 29% van de Utrechtse ondernemers heeft last van stijgende energieprijzen; nog eens 17% verwacht dat dit binnen drie maanden. Krapte op bedrijfsruimtemarkt.
Asielinstroom: Acute vluchtelingcrisis wordt permanente opvang/huisvestingsopgave voor alle vluchtelingen. Taakstelling huisvesting in 2023 hoger dan ooit.
Inkomen : koopkrachtmaatregelen werken, maar zijn tijdelijk, bereiken niet iedereen en effectiviteit kan afwijken per individueel huishouden. Aantal huishoudens met energiearmoede stijgt, wel onder Nederlands gemiddelde. Huishoudens die extra worden geraakt door recente inflatie (incl. energie): huurders, (lage) middeninkomens, jongvolwassenen, starters. Net als vorige jaren neemt langdurige armoede nog steeds langzaam toe.
Wonen: Slaagkans sociale huurwoningen is in 2022 afgenomen. Ongelijkheid neemt toe, woonlasten particuliere huur stijgen harder.
Stapeling effecten crises: - Bij inwoners en bedrijven vond in 2022 stapeling plaats van de effecten van diverse crises (Oekraïne, corona, energie etc.). - Stress en zorgen over de huidige crises: leden van het Bewonerspanel ervaren het meest stress over klimaatverandering, verdeeldheid in de samenleving en de oorlog in Oekraïne. Panelleden tot 35 jaar ervaren vaker dan anderen stress over klimaatverandering, woningmarkt en stijging van de prijzen.

Positieve ontwikkelingen
Sociaal: - Gezondheidsverschillen worden niet of nauwelijks kleiner. Bij Utrechters die moeilijk rondkomen vindt stapeling van allerhande problemen plaats. - Mentale gezondheid en stress onder jongeren: na lichte verbetering, recentelijk weer verder verslechterd. - Positie van ouderen in Utrecht veel ongunstiger dan in andere gemeenten in provincie (zoals gezondheid, inkomen, eenzaamheid en sociale steun). - Grote toename ouderen komende jaren/dubbele vergrijzing: zorg/woonopgave. Leerachterstanden PO/VO zijn als gevolg van corona nog niet ingelopen (35% van leerjaar); verschillen naar sociaal economische klassen.
Gemeenteraadsverkiezingen 2022 Opkomst: per wijk van 35% tot 72%.
Veiligheid/leefbaarheid : Criminaliteit neemt met 11% toe. Polarisatie in de samenleving neemt toe volgens driekwart van de Nederlanders. Zorgen over polarisatie ook groot.
Grote verschillen in stad, bv. In Overvecht 1 op 5 helemaal geen vertrouwen in landelijke overheid (2021). 1 op 5 in NL gelooft: kleine geheime groep beheerst wereldpolitiek.
Milieu/duurzaamheid : - Netcongestie heeft invloed op verduurzaming bestaande woningen en bij bedrijven - Veel zorgen over klimaat bij met name jonge Utrechters
Gemeentelijke dienstverlening: aantal klachten richting gemeente neemt toe

Bijlage 3 Toelichting beslispunt 3 bijsturen op de huidige begroting

Het totaal bijsturen de begroting bestaat uit 3 onderdelen (zie: paragraaf 4.3.3):

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
a) Inkomsten verhogen	0	260	3.710	3.710	3.710	3.710
b) Bijsturen op de huidige begroting	8.783	10.192	14.849	19.796	21.633	20.233
c) Ambities uit het coalitieakkoord	790	890	890	890	1.232	1.232
Totaal	**9.573**	**11.342**	**19.449**	**24.396**	**26.575**	**25.175**

Deze onderdelen ziet u niet in een beslispunt terug, maar vallen onder 3 beslispunten:

I. Taakstelling Jeugdwet en Wmo (beslispunt 4)
II. Vrijval uit MPR (beslispunt 6)
III. Bijsturen op huidige begroting (beslispunt 3c)

Tabel: verdeling van de totale bijsturing op de begroting, in een andere onderverdeling i.v.m. besluitvorming.

x € 1.000

Onderverdeling beslispunten	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Totaal bijsturen op de begroting	**9.573**	**11.342**	**19.449**	**24.396**	**26.575**	**25.175**
AF:						
I Taakstelling Jeugdwet en Wmo (beslispunt 4)	0	5.125	7.680	14.172	15.384	15.384
II Vrijval uit Meerjaren Programma Ruimte (beslispunt 6b)	1.000	1.250	1.850	2.050	2.250	850
III Overig bijsturen op de huidige begroting (beslispunt 3c)	**8.573**	**4.967**	**9.919**	**8.174**	**8.941**	**8.941**

III Overig bijsturen op de huidige begroting
In beslispunt 3c zijn de onderstaande bijsturingen opgenomen.

x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
a) Inkomsten verhogen	0	260	3.710	3.710	3.710	3.710
b) Bijsturen op de huidige begroting	7.783	3.817	5.319	3.574	3.999	3.999
c) Ambities uit het coalitieakkoord	790	890	890	890	1.232	1.232
Totaal	**8.573**	**4.967**	**9.919**	**8.174**	**8.941**	**8.941**

In onderstaande tabel staat de onderverdeling overige bijsturingsmaatregelen op de huidige begroting weergegeven (b).
Tabel: Overige bijsturen op huidige begroting (onderdeel b)

X € 1.000

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
Inzet uit programma's en reserves						
Vrijval reserve riolering	4.600					
Inzet middelen verduurzaming Stadskantoor	0	0	1.000	0	0	0
Inzet ruimte parkeerexploitatie	396	1.100	704	704	704	704
Inzet budget Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn	0	0	200	200	200	200
Inzet programmareserve wijkvoorzieningen	0	0	225	0	0	0
Inzet programmareserve wijkvoorzieningen	0	0	0	0	425	100
Prioriteren sporthal Vleuten de Meern boven sporthal Voordorp (in de tijd)	0	0	0	0	605	605
Invulling budget programma Energietransitie	0	350	350	350	0	0
Verminderen inzet en taakstelling						
Verlagen niveau van dienstverlening klant contact centrum	0	200	200	200	200	200
Verminderen inzet handhaven en toezicht	0	200	200	200	200	200
Taakstelling Programma Utrechts Vastgoed	0	100	100	0	0	0
Taakstelling Overhead vierkant	0	100	100	100	100	100
Invulling coalitieakkoord						
Invulling coak 'Verdichten en verduurzamen bedrijventerreinen via OMU'	100	100	70	70	70	70
Invulling coak 'Uitvoeringsmiddelen programma economie'	0	50	50	50	50	50
Invulling coak 'Inzet middelen top cultuur'	0	0	0	225	225	500
Invulling coak 'Groei middelen programma Cultuur'	0	0	0	0	0	50
Invulling coak 'Impuls sport'	0	100	200	200	200	200
Aanpassen begroting aan prognose						
Aanpassen begroting aan prognose Boetes Inspectie Kinderopvang	150	150	150	150	150	150
Verlagen budget voormalig personeel aan prognose	100	100	100	100	100	100
Verlagen kosten gladheidsbestrijding naar prognose	170	170	170	170	170	170
Verhogen budget dividend aan prognose	0	250	250	250	600	600
Incidentele middelen						
Incidentele ruimt uit programma Volksgezondheid	180	0	0	0	0	0
Incidentele inkomsten COA voor hogere asielopvang	142	142	0	0	0	0
Motie 2022/25 Steun ondernemers vanuit Tonk	1.300	0	0	0	0	0
Inzet budget Toezicht en Handhaving Nieuwe Zandpad	425	425	425	0	0	0
Inzet subsidiebudget Hulpverlening Zandpad	220	220	220	0	0	0
Inzet middelen van het Utrechts Sportakkoord	0	60	0	0	0	0
Verlaging spaarbedrag 2025 en 2026 (ca 50%) reserve Zwembaden	0	0	605	605	0	0
Totaal beslispunt 3 c bijsturen op de huidige begroting	**7.783**	**3.817**	**5.319**	**3.574**	**3.999**	**3.999**

Bijlage 4A Aanpak continuering woningbouw

Deze bijlage bestaat uit twee delen, een openbaar deel A en een geheim deel B

Deel A Beleid

Wat is de opgave ?
Op dit moment zien we een stagnering in de woningbouw productie ontstaan in de Utrechtse woningmarkt. De voornaamste redenen die hieraan ten grondslag liggen zijn:

- Gestegen bouwkosten; forse inflatie gestuwd door energieprijzen en loonsverhogingen
- Gestegen hypotheekrente, waardoor leencapaciteit omlaag gaat
- Hierdoor ontstaat toenemende spanning op het realiseren van de (gestapelde) ambities van zowel Rijk als gemeente

Met name de forse stijging in de bouwkosten trekt een wissel op de haalbaarheid van een aantal plannen.
Andere relevante knelpunten zijn:

1. Door overbelasting van elektriciteitsnetwerken is er geen ruimte voor aansluiting van nieuwe grootverbruikers, zoals kantoren en andere bedrijfspanden. Maar ook gecombineerde projecten zoals woningbouw met voorzieningen in plint- staan onder druk.
2. De stikstofproblematiek belemmert vlotte vergunningverlening voor bouwprojecten. Ook voor stikstofuitstoot tijdens de bouw is "stikstofruimte" nodig. In sommige gevallen leidt tot vertraging in procedures.
3. De krapte op de arbeidsmarkt hindert het bouwtempo en een voortvarende aanpak van ruimtelijke transities zoals de energietransitie.

Waarom moeten we handelen?
De woningbehoefte is nog steeds erg groot. Zeker naar betaalbare woningen (sociaal, middenhuur, goedkope koop) is een grote vraag. Door bovengenoemde factoren dreigt er een grotere stagnering plaats te vinden in een toch al lastige woningmarkt. De gemeente heeft ook een aantal doelstellingen en ambities geformuleerd en ook die wil de gemeente blijven halen. De middelen die namelijk voorvloeien uit de ontwikkeling van woningbouw kunnen we vervolgens inzetten om te investeren op voorzieningen zoals onderwijshuisvesting, sport, fietsvoorzieningen, openbaar vervoer, cultuur, groen en openbare ruimte. Hiermee kunnen we onze doelstellingen op het gebied van Gezond Stedelijk Leven realiseren.

Uitgangspunten:

- Externe factoren zijn beperkt beïnvloedbaar, maar moeten we ons wel toe verhouden
- Realiseren van nu gestelde aantallen blijft het streven
- Permanente woningen hebben de voorkeur boven tijdelijke
- Groeien in balans (met kwaliteit)

Voorgestelde keuzes:

- Interveniëren op projecten die kunnen starten met bouw, om voortgang te houden, daarbij maatwerk per project (concessies op ambities) en eventueel faseren
- Toekomstige productie: pijplijn aan projecten op gang houden, door uit te spreken dat we in gesprek kunnen gaan over het haalbaar maken van projecten
- Inzetten op tijdelijkheid tot en met 2025 (aanvullend op maximaal inzetten op permanent)
- In de wooncrisis huidige opvangcrisis benutten om doorbraken te forceren: rijksmiddelen voor opvanglocaties, capaciteit en meer maatschappelijk draagvlak.

Welke resultaten willen we hiermee bereiken?
In de huidige onzekere markt, laten we zien dat we een betrouwbare overheid zijn, uiteraard met een verzoek tot wederkerigheid bij de marktpartijen. We communiceren duidelijk dat dit eenmalige concessies zijn, die we per project beoordelen en doorvoeren. Dus geen algehele beleidswijzigingen. We vragen hiermee ook commitment van de marktpartijen. We zorgen voor een continuering van de bouwstroom en aanbod op de betaalbare woningmarkt.

Bijlage 5 Hoofdstuk 2 van het Meerjarenperspectief Ruimte 2023

Koers houden in een veranderende markt

2. Koers

Koers houden in een veranderende markt

2.1 Inleiding

In de RSU2040 staan de ambities voor de stad. Gezond stedelijk leven voor iedereen staat hierin centraal. We willen mensen een plek geven in Utrecht en de stad tegelijkertijd ontwikkelen met kwaliteit én met voorzieningen die meegroeien met het aantal inwoners. In het coalitieakkoord is hiervoor een pakket aan maatregelen opgenomen. Dat pakket omvat extra investeringen in groen, integrale projecten in de openbare ruimte, maatschappelijke voorzieningen (zoals onderwijshuisvesting en sportaccommodaties) en mobiliteit (met name fiets en ov). Echter, door verschillende externe ontwikkelingen zien we dat woningbouw vertraagt en dat hiermee ook onze ambities op het gebied van gezond stedelijk leven mogelijk onder druk komen te staan.

In dit hoofdstuk gaan we allereerst in op externe ontwikkelingen, op de voortgang in woningbouw en op maatregelen om deze op peil te houden. Daarna gaan we in op de bijsturing in overige ruimtelijke investeringen.

Luchtfoto Utrecht

2.2. Inspelen op externe ontwikkelingen

Wereldwijde, nationale en lokale ontwikkelingen hebben invloed op de ruimtelijke ontwikkeling van Utrecht en op de woningbouw in het bijzonder. De bevolking neemt sneller toe dan verwacht en er zijn snel veel extra woningen nodig. Tegelijkertijd veranderen de omstandigheden op de woningmarkt door de inflatie en de daarmee gepaard gaande stijgende rente. Duurdere materialen en het tekort aan personeel zorgen voor stijgende bouwkosten. Netcongestie heeft gevolgen voor het aansluiten van woon- en werklocaties en leidt steeds vaker tot vertraging in projecten. Er zijn keuzes nodig welke projecten wel en niet aangesloten kunnen worden en daarmee al dan niet vertragen. Veranderende omstandigheden hebben daarmee invloed op het tempo waarin we onze ambities kunnen realiseren.

Tegelijkertijd blijft de druk op de woningmarkt onverminderd hoog. Veel mensen hebben moeite om een geschikte woning te vinden in Utrecht, met name voor de kwetsbaardere doelgroepen is dit probleem extra urgent. Vanwege het grote woningtekort in onze stad zetten we in op de voortgang van de woningbouw en het op peil houden van de productie. Door veranderende marktomstandigheden zien we echter dat ontwikkelingen vertragen. Dat is onwenselijk. De behoefte aan betaalbare woningen blijft immers onverminderd groot.

Balans in de ontwikkeling van de stad is en blijft hierbij het uitgangspunt. We willen dat onder andere groen en openbare ruimte, maatschappelijke voorzieningen, fietsinfrastructuur en OV en het aantal werklocaties meegroeien met het aantal inwoners van de stad. Deze voorzieningen zijn randvoorwaardelijk voor de groei van het aantal inwoners van de stad.

Investeringen in deze voorzieningen zijn nodig om onze doelstellingen op het gebied van gezond stedelijk leven voor iedereen te realiseren. We zetten de middelen die voorvloeien uit de ontwikkeling van woningbouw hiervoor in. Als woningbouw vertraagt, heeft dat op termijn gevolgen voor inkomsten uit gemeentefonds en ozb. Maar het heeft ook effect op de investeringen van marktpartijen. Die dragen bijvoorbeeld fors bij aan voorzieningen rondom de Merwedekanaalzone (onder andere in Park Transwijk, rondje Stadseiland, hov-busbaan). Laat de woningbouw op zich wachten, dan komen de investeringen in kwaliteit en leefbaarheid ook pas later. Voortgang van woningbouw is ook nodig om bijdragen van de rijksoverheid veilig te stellen, die zijn toegezegd via de woningbouwimpuls, versnellingsafspraken en het BO-MIRT.

In aanloop naar dit MPR hebben we onderzocht welke draaiknoppen benut kunnen worden om de woningbouw zo veel mogelijk op peil te houden. We hebben diverse stakeholders geconsulteerd zoals adviseurs, marktpartijen, andere gemeenten en de rijksoverheid. Ook hebben we geleerd van de vorige crises. Draaiknoppen voor voortgang van woningbouw kunnen zijn:

- het knippen en faseren van projecten;
- een grotere rol voor corporaties;
- maatregelen die de kosten verlagen;
- maatregelen die de potentiële opbrengsten verhogen, zoals aanpassing van het woningbouwprogramma.

Via het Development Netwerk Utrecht zijn we doorlopend in gesprek met marktpartijen over ontwikkelingen in de markt en het beleid van de gemeente.

Omdat geen twee gebiedsontwikkelingen in Utrecht gelijk aan elkaar zijn, brengen we per project in kaart welke maatregelen eventueel nodig zijn om het verschil te maken tussen niet bouwen en wél bouwen. Dit vergt altijd maatwerk, met oog voor kwaliteit in het gebied en balans in de stad als geheel. Het doel hiervan is om projecten die door de veranderende marktomstandigheden net geen doorgang kunnen vinden, toch door te kunnen laten gaan. De bouw van permanente woningen heeft daarbij onze voorkeur.

Op korte termijn richten we ons op een aantal specifieke interventies:

- Start permanente bouw 2023/begin 2024, aangevuld met benodigde flexwoningen: met concrete afspraken over gerichte maatregelen i.c.m. een start-bouw-garantie.
- Wat betreft de toekomstige productie monitoren we voor de middellange termijn de permanente projecten in de pijplijn (2024-2025), aangevuld met benodigde flexwoningen: met bereidheid tot gezamenlijk onderzoek naar haalbaar maken. Doelstelling daarbij is waar het kan de aantallen betaalbare woningbouw vast te houden en eventueel meer woningen toe te voegen. Dit doen we ook voor de periode na 2025.
- Inzetten op tijdelijkheid tot en met 2025: onderzoek naar gepaste locaties voor het toevoegen van tijdelijke woningen.

Op dit moment zien we drie projecten waarin we met gerichte maatregelen het verschil kunnen maken. Deze projecten worden toegelicht in een geheime bijlage “Aanpak continuering woningbouw” bij het MPR.
Bij twee van de drie projecten vergt de voortgang dat we de landelijk aangekondigde wetgeving voor middenhuur volgen in plaats van de strengere kaders uit het gemeentelijke Actieplan Middenhuur. Dit is nodig omwille van de economische haalbaarheid van de projecten, wat een uitzonderingsgrond is in het actieplan.
Ook verwachten we dat bij twee van de drie projecten extra gemeentelijke investeringen nodig zijn in de openbare ruimte om de woningbouw mogelijk te maken (bij één project zijn beide maatregelen nodig). Met die investeringen in de openbare ruimte is maximaal 3,3 mln euro gemoeid. In het raadsvoorstel bij de voorjaarsnota stellen we voor om dit te dekken met een uitname uit de reservering voor betaalbaar wonen (zie ook MPR paragraaf 5.3). Tot slot stellen we voor om het bestedingsdoel voor de gereserveerde middelen voor "betaalbaar wonen" te verbreden naar "betaalbaar wonen en het op gang houden van woningbouwprojecten". Ook dit is opgenomen in het raadsvoorstel bij de voorjaarsnota.

Bijdragen van rijksoverheid aan woningbouw en groei in balans

De grote behoefte aan woningen in Utrecht heeft de Rijksoverheid afgelopen jaar ertoe gebracht grote financiële bijdragen toe te zeggen die bijdragen aan woningbouw en groei in balans. Voor Zuidwest heeft het Rijk € 86,77 miljoen euro toegezegd voor mobiliteitsmaatregelen, die de ontsluiting van 6.200 woningen in Zuidwest mogelijk maken (“Versnellingsafspraken”).

Als onderdeel van dezelfde afspraken is bovendien € 16,52 miljoen euro gereserveerd voor mobiliteitsmaatregelen die bijdragen aan de realisatie van 1.544 woningen in Noordwest. Vanuit de woningbouwimpuls is in 2020 circa € 21 miljoen beschikbaar gekomen voor de randvoorwaardelijke investeringen in Merwedekanaalzone deelgebied 5 fase 1 en in 2021 was € 13 miljoen euro toegekend als bijdrage aan woningbouw en daarvoor benodigde investeringen in de openbare ruimte in Overvecht.

Voor Groot Merwede is bovendien eind 2022 een aanvullende reservering van 600 miljoen euro toegezegd als bijdrage aan de (deels) ondergrondse Merwedelijn (BO-MIRT). Rijk en regio hebben daarbij afgesproken “dat er tot en met 2030 in Utrecht Groot Merwede (Zuidwest Utrecht en Nieuwegein) 25.500 woningen worden gerealiseerd, waarvan minimaal 55% betaalbaar”.

Omslag in Utrechtse woningmarkt zet door

De belangrijkste oorzaak voor de omslag in de woningmarkt is de stijging van de rente (zie grafiek 1 hieronder). Daarnaast zien we andere ongunstige ontwikkelingen, zoals gestegen bouwkosten en krapte op de arbeidsmarkt. De gevolgen hiervan zijn op verschillende manieren zichtbaar.

Potentiële huizenkopers merken dat zij een minder hoge hypotheek kunnen afsluiten. Dit drukt de huizenprijzen. In het derde kwartaal van 2022 is die daling in Utrecht voor het eerst in de cijfers zichtbaar (zie grafiek 2 hieronder). Verkopers van bestaande woningen merken dat zij met minder winst genoegen moeten nemen. “Minder winst”, want sinds 2015 zijn de huizenprijzen in Utrecht meer dan verdubbeld. De prijzen zijn sneller gestegen dan het Nederlandse gemiddelde en zelfs sneller dan de huizenprijzen in Amsterdam.

Grafiek 1: rente
(10 jaar, obligatierendement)

Bron: Investing.com

Grafiek 2: prijsindex bestaande koopwoningen
(verkoopprijzen, 2015=100, t/m 2022)

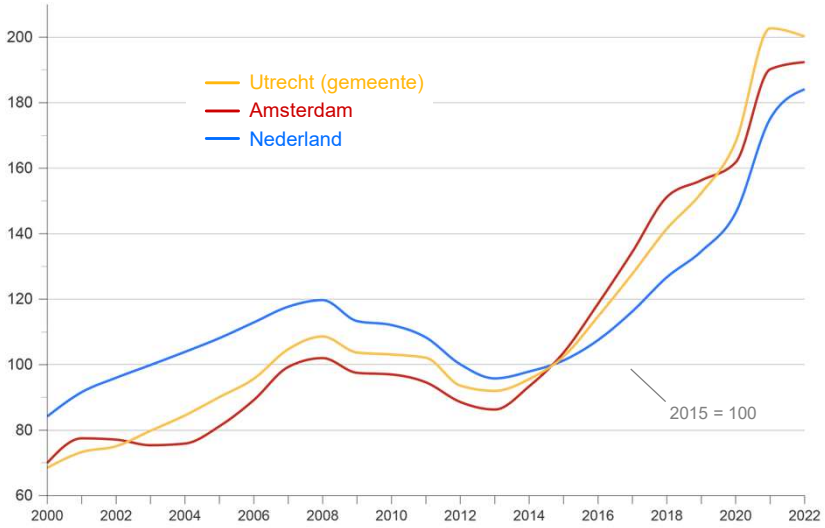

Bron: CBS

De rentestijgingen en de daling van huizenprijzen hebben grote gevolgen voor nieuwbouwprojecten. Voor nieuwbouw geldt dat de prijs minder gemakkelijk naar beneden aangepast kan worden dan voor bestaande woningen. Bouwkosten kunnen bijvoorbeeld niet snel worden verlaagd. Als gevolg van inflatie liggen die juist op een hoog niveau. Voor ontwikkelende partijen kan het daarom verleidelijk zijn om niet op korte termijn tegen hoge kosten te bouwen, maar te wachten tot huizenprijzen weer aantrekken. Dergelijke aanpassingen kunnen ertoe leiden dat een deel van de harde planvoorraad pas later wordt gebouwd dan eerder verwacht: de markt voor nieuwe koopwoningen heeft tijd nodig om zich aan de nieuwe prijzen aan te passen.

De stijging van de rente heeft ook gevolgen voor de realisatie van woningen in het middenhuursegment. Voor de financiering van deze woningen zijn institutionele beleggers nodig. Hun rendementseisen worden hoger als gevolg van de hogere rente. Zij kijken daardoor kritischer naar de start van nieuwe projecten. Zij hebben bovendien te maken met onzekerheid over de aangekondigde regulering van huurtarieven voor middenhuurwoningen. Die regulering is zeer wenselijk vanuit het perspectief van mensen die een betaalbare woning zoeken, maar tegelijkertijd zien we dat de onzekerheid over landelijke regulering in combinatie met het gemeentelijke beleid de bereidheid tot investeringen in middenhuur wegneemt bij institutionele beleggers.

Doordat onzekerheid over nieuwe wetgeving, zoals de Wet Regie op de volkshuisvesting en de Wet betaalbare huur, leidt tot uitstel van investeringsbeslissingen, is het niet mogelijk het effect te meten van beperking van de maximale huurverhoging op de bouw van middenhuurwoningen. Dit was wel toegezegd bij de aanpassing van het Actieplan Middenhuur (amendement A41, Toezegging 108 Effect op de bouw van middenhuurwoningen). Door de samenloop met de onzekerheid over regelgeving, gestegen bouwkosten en rentestijging zou onderzoek naar effect van beperking van huurverhogingen van CPI+1% naar CPI een vertekend beeld opleveren.

Welk effect de daling van huizenprijzen precies heeft op woningbouw en gebiedsontwikkeling, is nu nog niet met zekerheid te zeggen. Doordat koopwoningen en tot op zekere hoogte ook de middenhuurwoningen de motor zijn achter gebiedsontwikkelingen dreigt met de huidige marktontwikkelingen over de hele linie stagnatie. Dat geldt ook voor de productie van sociale huurwoningen die in gebiedsontwikkelingen meeliften met de bouw van duurdere woningen.

Bouwplaats Castellumlaan

2.3 Financiële bijsturing op ruimtelijke investeringen

De beschikbare middelen voor ruimtelijke investeringen zetten we in om de doelen te behalen die zijn afgesproken in het coalitieakkoord. Wij willen zo veel mogelijk blijven investeren in gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat. De beschikbare financiële ruimte bepaalt in belangrijke mate hoe snel we kunnen gaan.

We kiezen ervoor om realistisch te begroten, uitgaande van een onzekerheidsmarge in de woningbouwproductie. De veranderde marktomstandigheden resulteren in een grotere onzekerheidsmarge in de verwachte woningbouwproductie. Dit leidt tot een grotere onzekerheidsmarge in onze investeringsruimte.

Per saldo is er tot en met 2026 minder geld beschikbaar voor ruimtelijke investeringen dan werd verwacht in de programmabegroting 2023. Dit kan vrijwel volledig worden opgevangen met incidentele meevallers. In 2027 is meer geld beschikbaar dan in de programmabegroting was voorzien. Toch ontstaat er in dat jaar een tekort. Dat komt doordat ook het gewenste investeringsniveau toeneemt. Het tekort is dus niet alleen het resultaat van mee- en tegenvallers in de budgetten voor ruimtelijke investeringen, maar ook van extra budget dat nodig is voor realisatie van ambities aan het slot van deze raadsperiode.

Om de begroting voor ruimtelijke investeringen sluitend te maken is bijsturing nodig vanaf 2026. Voor die bijsturing hanteren we een “Samen trap-af-trap-op”-methodiek, waarbij we voorstellen doen om enkele budgetten in 2027 te verlagen. Dat leidt vooralsnog tot een vertraging in de fasering van projecten. Zodra de financiële ruimte het toelaat, stellen we de investeringen “trap op” bij. Ondertussen blijven we werken aan planvorming en -voorbereiding, zodat we bij financiële ruimte direct “trap op” kunnen gaan.

Prioriteit bij uitvoering van het coalitieakkoord – ambitie Groei in balans

Met de beschikbare budgetten voor ruimtelijke investeringen willen we allereerst de ambities realiseren die zijn opgenomen in het coalitieakkoord. De verdeling van budgetten in het coalitieakkoord over verschillende opgaven, is hierbij gehanteerd als leidraad voor gebalanceerde groei van de stad.
Wanneer in komende jaren meer budget beschikbaar komt waarmee we aanvullende ambities kunnen bekostigen, dan wegen we te zijner tijd inhoudelijk af hoe dat extra budget verdeeld moet worden over opgaven en gebieden. Bij zo’n inhoudelijke afweging is ook weging van belang op basis van waarden als “ongelijk investeren voor gelijke kansen”.

Een deel van de ruimtelijke investeringen uit het coalitieakkoord (“meerjarenpakket Groei in balans”) was in de vorige begroting (nog) niet van voldoende budget waren voorzien, bijvoorbeeld omdat de kapitaallasten pas vanaf 2027 op de begroting zouden drukken. Zulke posten moeten nu wél vanaf 2027 in de meerjarenbegroting worden opgenomen (zie tabel 2.1 op de volgende pagina). Voorbeelden van zulke posten zijn het natuurgebied Zuilen en de aanleg van “groene ommetjes”; de planvorming hiervoor gaat uiteraard al eerder dan 2027 van start.

Ook voor investeringen in maatschappelijke voorzieningen is extra budget nodig in het begrotingsjaar 2027. Dit geldt in het bijzonder voor voorzieningen die onderdeel zijn van gebouwde omgeving in gebiedsontwikkelingen. Dit betreft met name investeringen in sporthallen, onderwijshuisvesting en wijkvoorziening voor cultuur in 2026, met kapitaallasten vanaf 2027. Deze investeringsbudgetten zijn nodig om nieuwe gebiedsontwikkelingen in balans te kunnen ontwikkelen. Ook is extra budget nodig voor sportvelden (zie ook hoofdstuk 3 pagina 43).

Tabel 2.1:
Extra budget voor ruimtelijke investeringen vanaf 2027, bedragen in 1.000 euro

	2027
Natuurgebied Zuilen	241
Gezond leefklimaat - groene ommetjes	142
Onderwijshuisvesting	390
Cultuur (wijkvoorzieningen)	480
Sportaccommodaties	1.582
Subtotaal extra budget voor ruimtelijke investeringen vanaf 2027	**2.835**

Overige budgettaire aanpassingen in ruimtelijke investeringen – realistisch begroten

De financiële krapte vergt extra aandacht voor realistisch te begroten: niet te veel en niet te weinig, niet te vroeg en niet te laat.

Realistisch begroten begint met het aanpassen van investeringsbudgetten aan externe ontwikkelingen (regel 2a in tabel 2.2). In veel gevallen zijn de planning en het kasritme van ruimtelijke investeringen mede afhankelijk van externe partijen en/of van de voortgang van gebiedsontwikkelingen. Een voorbeeld daarvan is de bouw van een basisschool in een nieuwe woonwijk. Als de woningbouw een jaar vertraagt, is de basisschool ook pas een jaar later nodig. Zulke situaties leiden tot incidentele meevallers, waarmee we tegenvallers kunnen compenseren. Voor buurtcentra is vanaf 2026 een extra investeringsbudget nodig (0,3 mln euro) en vanaf 2027 is ook extra budget nodig voor exploitatielasten gekoppeld aan eerdere parkeerinvesteringen (0,6 mln euro). Deze lopen structureel door.

Onderdeel van het realistisch begroten is ook dat we rekening houden met planningsoptimisme. Dat gebeurt via de betreffende (meerjaren)programma's. In de programmabegroting 2023 was echter een dubbele correctie voor planningsoptimisme verwerkt: via de betreffende programma's en (in de vorm van budgetkortingen) via het meerjarenpakket Groei in balans. Deze tweede correctie wordt nu geschrapt (regel 2b in tabel 2.2). Dit is van belang voor investeringen in groen (schaalsprong en icoonprojecten), mobiliteit (o.a. schaalsprong fiets) en integrale projecten openbare ruimte.

Tot slot verwerken we een aantal budgettair neutrale aanpassingen (regel 2c in tabel 2.2). De belangrijkste hiervan is de "bijdrage sparen Ockhuizen in het Meerjaren Groenprogramma", om realisatie van natuurgebied Ockhuizen mogelijk te maken. In 2023, 2024 en 2025 worden bijdragen opgenomen van 230 duizend euro per jaar. Deze worden in mindering gebracht op het budget in 2026 voor het Meerjaren Groenprogramma. Dat budget dient bovendien vanaf 2026 als dekking voor de jaarlijkse bijdragen.

Tabel 2.2:
Budgettaire wijzigingen ruimtelijke investeringen (tov programmabegroting 2023), bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027	struct
2a. Investeringsritme aanpassen aan externe ontwikkelingen	-1.288	-2.887	-4.011	-4.568	-2.484	816
2b. Financieel-technische correctie planningsoptimisme	565	595	1.129	2.975	0	0
2c. Overige, budgettair neutrale aanpassingen	430	180	-2.025	1.415	0	0
2. Realistisch begroten (budgettaire aanpassingen)	**-293**	**-2.112**	**-4.907**	**-178**	**-2.484**	**816**

Bijdrage aan knelpunten buiten domein ruimtelijke investeringen
Om incidentele knelpunten elders in de gemeentebegroting te kunnen dekken, is het nodig om in deze voorjaarsnota een bedrag van 5 mln euro over te hevelen naar de algemene middelen. Dit bedrag is gevonden door te korten op de nog niet geprogrammeerde middelen voor de schaalsprong fiets in het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB).

Autorisatie van kredieten
Voor een deel van de investeringen uit het meerjarenpakket Groei in balans waren in de programmabegroting 2023 nog geen kredieten geautoriseerd. De reden daarvoor was dat een deel van dekking voor ruimtelijke investeringen nog zo onzeker was dat besluitvorming over kredieten moest worden uitgesteld naar de integrale afweging in de Voorjaarsnota (zie ook de bijlage Investeringen versus kredieten bij de programmabegroting 2023). Met de dekking die nu beschikbaar is voor ruimtelijke investeringen kunnen de resterende kredieten alsnog worden vrijgegeven. Bij investeringen waarvoor al in 2023 uitgaven nodig zijn, gebeurt dit via de eerste bestuursrapportage. Voor de overige investeringen worden de kredieten zoals gebruikelijk via de programmabegroting geautoriseerd.

Tabel 2.3: Budgettaire wijzigingen ruimtelijke investeringen (tov PB2023), bedragen in 1.000 euro

Budgettaire wijzigingen ruimtelijke investeringen (tov PB2023)	2023	2024	2025	2026	2027	struct
1. Extra budget voor ruimtelijke investeringen vanaf 2027	0	0	0	0	2.835	2.835
2. Realistisch begroten (budgettaire aanpassingen)	-293	-2.112	-4.907	-178	-2.484	816
Extra kosten, subtotaal	**-293**	**-2.112**	**-4.907**	**-178**	**351**	**3.651**

Per saldo: tot 2026 lagere kosten, daarna hogere uitgaven
Met toepassing van bovenstaande uitgangspunten zien we in de jaren tot en met 2026 een daling van de uitgaven, en vanaf 2027 een toename die oploopt naar structureel 3,65 miljoen euro per jaar (zie tabel 2.3).

Veranderingen in beschikbaar budget voor ruimtelijke investeringen
Als dekkingsbronnen voor de ruimtelijke investeringen hanteert de gemeente inkomsten uit het groeikader, parkeerinkomsten en inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling (deze dekkingsbronnen worden nader toegelicht in paragraaf 5.1 en verder). Deze inkomsten worden elk jaar opnieuw geraamd, op basis van actuele inzichten en verwachtingen, onder meer over woningbouw en bevolkingsontwikkeling. In tabel 2.4 is samengevat hoeveel de actuele inzichten over dekkingsbronnen verschillen van de bedragen die waren opgenomen in de programmabegroting 2023. Per saldo is er tot en met 2026 aanzienlijk minder geld beschikbaar voor ruimtelijke investeringen dan werd verwacht in de programmabegroting 2023. In 2027 is er daarentegen 1,4 miljoen euro méér te besteden.

Tabel 2.4: Verandering in dekking MPR2023 tov in PB2023, bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027	struct
1. Groeikader (investeringsdeel)	0	4.079	5.152	5.435	10.990	10.990
2. Parkeerinkomsten	412	-1.390	207	649	-81	-603
3. Inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling	0	-10.000	-10.000	-9.750	-9.500	-9.500
4. Inzet vrije ruimte binnen GiB vanaf 2028	0	0	0	0	0	500
Extra kosten, subtotaal	**412**	**-7.311**	**-4.642**	**-3.667**	**1.410**	**1.387**

1) Investeringsdeel van het groeikader
We verwachten hier een meevaller. De raming van het investeringsdeel van het groeikader is voor dit MPR geactualiseerd, en er is zoals gebruikelijk ook een begrotingsjaar aan de raming toegevoegd. De nu verwachte inkomsten zijn 4 tot 11 mln euro per jaar hoger dan in de programmabegroting 2023 was geraamd. Belangrijke factoren daarbij zijn de bevolkingsontwikkeling (deze was in 2022 veel hoger dan verwacht), het aantal nieuwe woningen in de stad en de zogeheten frictiekosten Leidsche Rijn. In paragraaf 5.1 lichten we de ontwikkeling van het groeikader toe.

2) Parkeerinkomsten
In het coalitieakkoord is afgesproken dat de extra parkeerinkomsten die voortvloeien uit tariefsverhoging en uit uitbreiding van het gebied met betaald parkeren, bestemd zijn voor ruimtelijke investeringen. De raming van deze inkomsten wordt jaarlijks geactualiseerd. In de periode 2023-2027 komen de verwachte extra opbrengsten gemiddeld 0,2 mln euro lager uit dan waarmee rekening was gehouden in de programmabegroting 2023. Voor de periode 2028-2032 komen de actuele ramingen gemiddeld 0,6 mln euro lager uit dan was berekend in de programmabegroting 2023. Dat verschil van 0,6 mln euro is verwerkt als structurele tegenvaller. Vanwege schommelingen in de periode 2028-2032 is eind 2027 een budget in de reserve Groei in balans nodig van 3,0 mln euro. In paragraaf 5.1 gaan we dieper in op de uitkomsten van de parkeerraming en op de onzekerheden in die raming.

3) Inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling
Onze raming voor inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling (grondexploitaties, erfpacht en kostenverhaal bovenwijks) stellen we bij naar ¼ mln euro in 2026 en ½ mln euro per jaar vanaf 2027. In 2024 en 2025 verwachten we hieruit geen inkomsten die ingezet kunnen worden voor ruimtelijke investeringen. In de programmabegroting was vorig jaar uitgegaan van 10 miljoen euro aan inkomsten vanaf 2024. Dat was geen correcte inschatting.

De ontwikkeling van de reserve grondexploitaties is dit jaar zodanig dat geen extra storting noodzakelijk is. Het meerjarig beeld van de reserve grondexploitaties vertoont een klein tekort. Een onttrekking ten behoeve van andere investeringen dan grondexploitaties is daarom vooralsnog niet aan de orde. De ontwikkeling van deze reserve wordt nader toegelicht in paragraaf 5.3. Bij erfpacht zagen we in 2022 extra inkomsten die verantwoord zijn in de jaarrekening. Het resultaat 2022 uit de Conversieregeling Erfpacht 2017 is 1,215 miljoen euro. Wij bestemmen dit resultaat in lijn met motie 2017/191 voor projecten die bijdragen aan betaalbaar wonen (zie ook elders in dit hoofdstuk en in paragraaf 5.4).

Het kostenverhaal voor bovenwijkse voorzieningen is een nieuwe inkomstenstroom, die in de komende jaren zijn waarde moet gaan bewijzen. Op korte termijn leidt toepassing van de nog vast te stellen Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen niet of nauwelijks tot extra inkomsten. Dit komt doordat voor het overgrote deel van de woningbouw voor de eerste vijf tot tien jaar reeds anterieure overeenkomsten of gemeentelijke grondexploitaties zijn vastgesteld. Vooruitlopend op toekomstige anterieure overeenkomsten met deze vorm van kostenverhaal nemen we als opbrengst indicatief ¼ mln euro op in 2026 en ½ mln euro vanaf 2027. Deze bedragen moeten te zijner tijd worden aangepast op basis van afgesloten overeenkomsten. In paragraaf 5.1 is een raming opgenomen voor de opbrengsten op middellange termijn.

4) Inzet vrije ruimte uit pakket Groei in balans, vanaf 2028
Vanaf 2028 zijn de geraamde inkomsten die samenhangen met het groei-in-balans-pakket uit de programmabegroting 2023 500 duizend euro hoger dan de uitgaven. Dit hangt samen met een taakstelling op uitvoeringskracht die in 2028 500 duizend euro hoger is dan in 2027. Deze 500 duizend euro is beschikbaar als dekking voor ruimtelijke investeringen.

Financiële bijsturing op ruimtelijke investeringen

Na verwerking van de budgettaire wijzigingen in ruimtelijke investeringen en de daarvoor beschikbare dekking zien we dat positieve en negatieve saldi elkaar afwisselen in het financiële beeld (zie tabel 2.5). Om de begroting voor ruimtelijke investeringen sluitend te maken is bijsturing nodig. Die bijsturing is opgebouwd uit drie stappen, die we hieronder toelichten.

Tabel 2.5:
Financiering ruimtelijke investeringen exclusief bijsturing, bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027	struct
Subtotaal Budgettaire wijzigingen ruimtelijke investeringen (tov PB2023)	-293	-2.112	-4.907	-178	351	3.651
Extra dekking	412	-7.311	-4.642	-3.667	1.410	1.387
Saldo (excl. bijsturing)	**704**	**-5.199**	**265**	**-3.489**	**1.058**	**-2.264**

Bijsturing stap 1: Verrekening met de reserve Groei in balans

In 2024 is sprake van een tekort, dat kan worden verrekend met de reserve Groei in balans. In 2023 en 2025 is sprake van overschotten, die aan de reserve kunnen worden toegevoegd. Het tekort in 2026 kan slechts ten dele worden gecompenseerd met een uitname uit de reserve (zie tabel 2.6). De reserve komt in 2026 uit op nul (zie tabel 2.7). In 2027 moet de reserve worden aangevuld tot 2,989 miljoen euro, vanwege schommelingen in de parkeerexploitatie vanaf 2028.

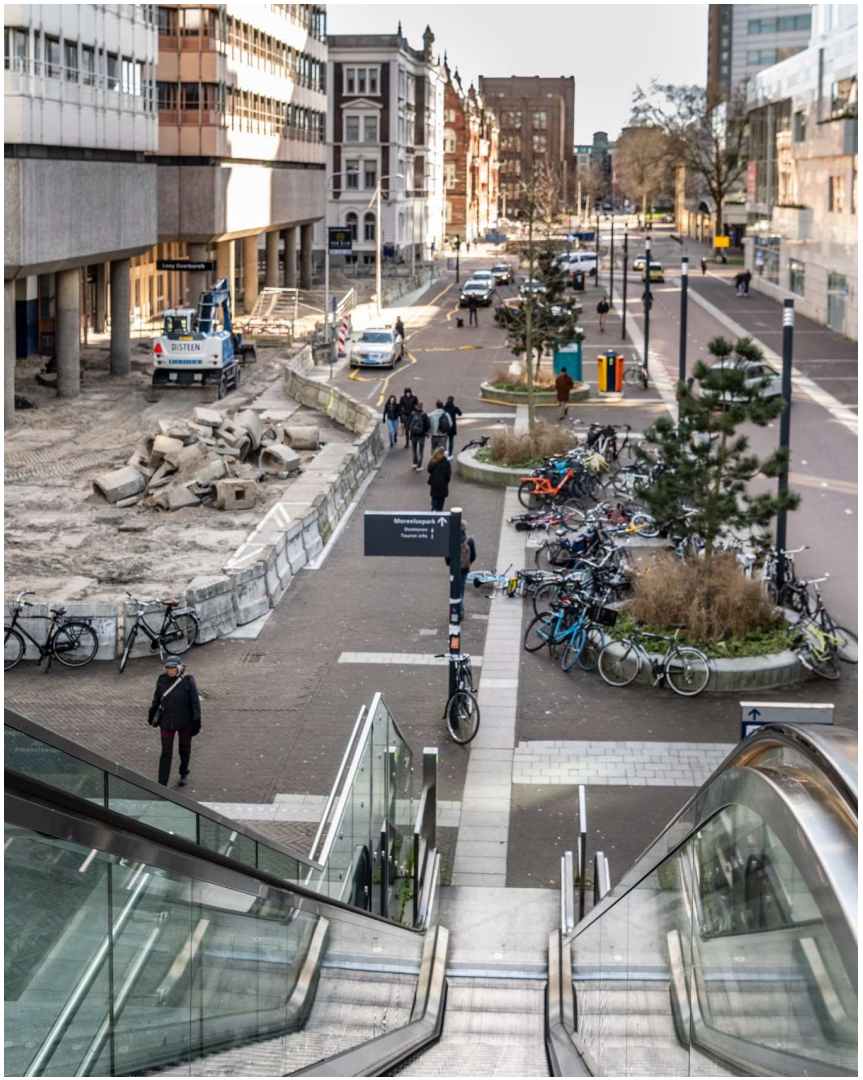

Moreelsehoek

Tabel 2.6:
Bijsturing stap 1 – verrekening met de reserve Groei in balans, bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027	struct
Saldo excl. bijsturing (zie tabel 2.5)	704	-5.199	265	-3.489	1.058	-2.264
Reserve Groei in balans: uitnamen (negatieve getallen) en toevoegingen (positieve getallen)	704	-5.199	265	-1.561	2.989	
Saldo na verrekening met reserve Groei in balans (stap 1)	**0**	**0**	**0**	**-1.928**	**-1.931**	**-2.264**

Tabel 2.7:
Omvang reserve Groei in balans, na bijsturing MPR2023, bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027
Toevoegingen programmabegroting 2023	0	5000	0	791	0
Uitnamen en toevoegingen VJN2023 (zie ook tabel 2.6)	704	-5.199	265	-1.561	2.989
Omvang reserve groei in balans per 31 dec	704	505	770	0	2.989
Minimale omvang reserve op 31 december:	*0*	*0*	*0*	*0*	*2.989*

Bijsturing stap 2: Aanpassing kasritme
In de tweede bijsturingsstap stellen we voor om in 2026 enkele budgetten te verlagen en om die budgetten in 2027 met eenzelfde bedrag te verhogen. Dit betreft budgetten voor de schaalsprong groen, schaalsprong fiets en “spelen, sporten en bewegen”. Een deel van de ambities voor de betreffende terreinen kan daardoor nog niet in 2026 worden gerealiseerd, maar op zijn vroegst in 2027. Met deze tweede stap wordt het saldo in 2026 naar nul gebracht (zie tabel 2.8). Het op te lossen tekort in 2027 wordt hiermee navenant groter.

Tabel 2.8:
Bijsturing stap 2 – Aanpassing kasritmen, bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027	struct
Schaalsprong groen				-933	933	
Schaalsprong fiets				-622	622	
Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte				-373	373	
Subtotaal bijsturing stap 2				-1.928	1.928	
Saldo na aanpassing kasritmen (andere verdeling in tijd, stap 2)	**0**	**0**	**0**	**0**	**-3.858**	**-2.264**

Bijsturing stap 3: “Samen trap-af-trap-op”
Na uitvoering van stap 2 is in 2027 sprake van een tekort van 3,9 mln euro en van een structureel tekort van 2,3 mln euro. Deze tekorten kunnen worden weggewerkt door een aantal budgetten naar rato te verlagen (“samen trap af”). Bij toekomstige meevallers kan deze verlaging weer worden teruggedraaid (“samen trap op”). We stellen voor deze systematiek toe te passen op de volgende budgetten:

- Schaalsprong groen
- Schaalsprong fiets
- Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte
- Sportaccommodaties, kapitaallastenstijging 2027
- Cultuur, kapitaallastenstijging 2027

Deze systematiek gaat niet uit van een inhoudelijke prioritering tussen opgaven. Een objectieve keuze tussen projecten is nu namelijk nog niet mogelijk. Dat komt

doordat nog niet voor alle opgaven tot en met 2027 een vertaling is gemaakt naar concrete projecten en locaties in de stad. Pas als de projectvoorstellen voldoende zijn uitgewerkt, kan inhoudelijk geprioriteerd worden. Dit vraagt om gemeente brede programmeertafels voor het maken van afwegingen, keuzes en het bij elkaar brengen van planningen. Daar gaan we komend jaar mee aan de slag. Bij Voorjaarsnota 2024 verwachten we vervolgens wel die inhoudelijke prioritering te kunnen uitvoeren, gericht op balans in de groei van de stad en op basis van waarden als “ongelijk investeren voor gelijke kansen”.

Toepassing van de “trap-af-trap-op”-systematiek betekent voor de betreffende opgaven dat het investeringstempo vooralsnog in 2027 iets vertraagt (zie tabel 2.9). De gevolgen daarvan kunnen we op dit moment alleen op hoofdlijnen benoemen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om minder snelle uitbreiding van het aantal sportvelden, een iets lager investeringsbudget voor wijkcultuurvoorzieningen, minder budget voor de groene “kop” op integrale projecten in de openbare ruimte, minder snel wegwerken van achterstanden in het aantal speelvoorzieningen in de stad en minder snelle uitvoering van investeringen die bijdragen aan duurzame mobiliteit.

Tabel 2.9:
Bijsturing stap 3 – “Samen trap-af-trap-op” *(-27% in 2027; -16% struct.)*, bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027	struct
Sportaccommodaties (t.o.v. extra kapitaallastenbudget vanaf 2027)	0	0	0	0	-422	-248
Cultuur (t.o.v. extra kapitaallastenbudget vanaf 2027)	0	0	0	0	-128	-75
Schaalsprong groen	0	0	0	0	-1.601	-939
Schaalsprong fiets	0	0	0	0	-1.067	-626
Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte	0	0	0	0	-640	-376
Subtotaal bijsturing "samen trap-af-trap-op"	*0*	*0*	*0*	*0*	*-3.858*	*-2.264*
Saldo na bijsturing stap 3	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Als we volgend jaar weer extra groeibudget kunnen inzetten voor ruimtelijke investeringen gaan we weer versnellen (“trap-op”). Ondertussen blijven we doorwerken aan planontwikkeling. Zo kunnen we direct doorpakken wanneer extra budget beschikbaar komt.

In tabel 2.10 (zie volgende bladzijde) is voor een aantal uitgavenposten een overzicht opgenomen van “oude” bedragen (zoals opgenomen in de programmabegroting 2023) en de nieuwe, gewijzigde bedragen in MPR/Voorjaarsnota 2023. Hierin zijn voor de genoemde posten de effecten opgeteld van alle aanpassingen in dit hoofdstuk (toevoeging van budget voor 2027, realistisch begroten rekening houdend met externe ontwikkelingen, en de bijsturingsstappen “aanpassing kasritme” en “samen trap-af-trap-op”).

In de bijlage “Financieel overzicht bij hoofdstuk 2 MPR” is een overzichtstabel opgenomen met alle budgettaire wijzigingen die in dit hoofdstuk zijn benoemd.

Tabel 2.10:
Was-wordt-tabel; in bovenste helft: budgettoevoegingen in programmabegroting 2023; in onderste helft aangepaste bedragen in MPR/VJN2023, bedragen in 1.000 euro

Programmabegroting 2023	2023	2024	2025	2026	2027	struct
Openbare ruimte en groen						
Schaalsprong groen	0	0	0	6.000	6.000	6.000
Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte	700	1.200	2.300	2.400	2.400	2.400
Duurzame mobiliteit						
Schaalsprong fiets	500	500	2.000	4.000	4.000	4.000
Kapitaallastenbudget ov-schaalsprong	0	0	0	3.300	3.300	3.300
Maatschappelijke voorzieningen						
Onderwijshuisvesting	2.134	3.903	7.044	7.796	7.796	7.796
Sportaccommodaties	273	348	1.254	3.734	3.734	3.734
Buurtcentra	0	223	223	223	223	223
Cultuur	0	192	779	1.541	1.541	1.541

MPR/Voorjaarsnota 2023	2023	2024	2025	2026	2027	struct
Openbare ruimte en groen						
Schaalsprong groen	230	230	230	4.377	5.332	5.061
Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte	500	1.200	2.300	2.027	2.133	2.024
Duurzame mobiliteit						
Schaalsprong fiets	500	500	2.000	3.378	3.555	3.374
Kapitaallastenbudget ov-schaalsprong	0	0	0	0	0	3.300
Maatschappelijke voorzieningen						
Onderwijshuisvesting	1.540	1.681	3.717	6.529	8.186	8.186
Sportaccommodaties	273	363	1.347	3.295	4.894	5.068
Buurtcentra	0	0	238	498	498	498
Cultuur	0	192	779	1.541	1.893	1.946

Bijlage 6 Uitgangspunten actualisatie MPR

In deze Voorjaarsnota wordt zijn de beleidsmatige ontwikkelingen uit het Meerjarenperspectief Ruimte 2023 betrokken bij de integrale afweging. De afweging van deze keuzes staan opgenomen in hoofdstuk 2 “Koers houden in een veranderende markt”. In dit hoofdstuk worden de externe ontwikkelingen geschetst en vervolgens de maatregelen om de woningbouw op peil te houden en bijsturing van de overige ruimtelijke investeringen.

De onderstaande uitgangspunten zijn gehanteerd voor het actualiseren van het financiële plaatje:

a. Toevoeging budget vanaf 2027 voor ruimtelijke investeringen in sportaccommodaties, cultuur, onderwijshuisvestering, natuurgebied Zuilen en groene ommetjes;
b. Budgetten voor ruimtelijke investeringen aanpassen aan externe ontwikkelingen, met als grootste wijzigingen incidentele besparingen op onderwijshuisvesting, kapitaallastenbudget ov-schaalsprong en budget voor de oostelijke brug Waterlinieweg, en structureel hogere kosten voor parkeren (exploitatielasten gekoppeld aan eerdere investeringen) en voor buurtcentra.
c. Incidentele verlaging van het budget voor duurzame mobiliteit met 5 mln euro als bijdrage incidentele knelpunten buiten het ruimtelijk domein
d. Schrappen van een in de programmabegroting 2023 dubbel uitgevoerde correctie voor planningsoptimisme
e. Verwerken van diverse budgettair neutrale aanpassingen;
f. Bijstelling van het investeringsdeel van het groeikader tot en met 2027, van de geraamde parkeerinkomsten die ingezet kunnen worden voor ruimtelijke investeringen, en van de inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling die ingezet kunnen worden voor ruimtelijke investeringen;
g. Inzet van de vrije ruimte uit het pakket Groei in balans die vanaf 2028 structureel beschikbaar is;
h. Verrekening van tekorten en overschotten in de bekostiging van ruimtelijke investeringen met de reserve Groei in balans;
i. Aanpassing van het kasritme voor budgetten voor de schaalsprong groen, schaalsprong fiets en “spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte” in 2026 en 2027;

Bijlage 7 Totaaloverzicht budgettair neutrale wijzigingen

Budgetneutrale voorstellen Algemene middelen (x 1.000 euro)

Mutatie	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B/L	I/S	2023	2024	2025	2026	2027
Overhevelen via algemene dekkingsreserve	Bijdrage UW	De lasten voor de sociale werkvoorziening in 2023 te verhogen met 0,350 miljoen euro en in 2025 te verlagen met 0,350 miljoen euro.	In december 2022 is het Ondernemingsplan UW 2023-2026 vastgesteld. Voor het jaar 2023 verwacht UW een negatief resultaat van 0,350 miljoen euro. Het verwachte resultaat in 2025 bedraagt 0,450 miljoen euro positief. Met dit voorstel wordt het negatieve resultaat 2023 verrekend met het positieve resultaat in 2025. Concreet betekent dit dat UW in 2023 een hogere en in 2025 een lagere bijdrage zal ontvangen.	L	I	350	-	-350	-	-
	Totaal Bijdrage UW					**350**	**-**	**-350**	**-**	**-**
	Ravellaan	De middelen ten behoeve van de vergroening van de Ravvellaan-Noord, in afwijking van hetgeen besloten in de programmabegroting 2022, te verdelen over de jaren 2025 en 2026.	Binnen deerdichtingsopgave ontwikkeling Merwedekanaalzone is wordt er gewerkt aan het Rondje Stadseiland. De uitvoering van de vergroening van de Ravellaan-Noord vindt in 2025 en 2026 plaats.	B	I	-1.000	-	500	500	-
	Totaal Ravellaan					**-1.000**	**-**	**500**	**500**	**-**
	Tozo uitvoeringsbudget	Het Tozo uitvoeringsbudget in 2023 te verlagen met 0,600 miljoen euro en in de jaren 2024 t/m 2027 te verhogen met 0,150 miljoen euro per jaar.	De kosten voor de afwikkeling van Tozo lopen nog door t/m 2027. Het resterende uitvoeringsbudget is echter volledig in 2023 begroot. We verwachten in 2024 t/m 2027 0,150 miljoen euro per jaar aan uitvoeringskosten. Van het resterende uitvoeringsbudget 2023 hevelen we daarom deze bedragen over.	L	I	-600	150	150	150	150
	Totaal Tozo uitvoeringsbudget					**-600**	**150**	**150**	**150**	**150**
	Verdeling middelen versneld vernieuwen (coronapakket 2) over de jaren 2023- 2025	een deel van de beschikbare middelen versneld vernieuwen overhevelen naar de jaren 2024 en 2025	Binnen de gemeentelijke begroting zijn vanaf 2020 middelen vrijgemaakt om de effecten van de coronamaatregelen te verzachten onder de noemer Versneld Vernieuwen (werkpakket 2: versterken bestaanszekerheid, maatregel 1. Voor 2023 is hiervoor 8 mln beschikbaar. In de raadsbrief van 7 juli 2022 en in de 2e bestuursrapportage 2022 is aangekondigd dat we vanwege diverse redenen voorstellen middelen te verdelen over de komende drie jaren. Bijvoorbeeld om initiatieven op te kunnen zetten die in de toekomst echt renderen, maar ook arbeidsmarktproblematiek die maakt dat het niet mogelijk is in één jaar iets volledig op te zetten wat dan ook meteen rendeert. De nadere regel die hiermee samenhangt, herstel en veerkracht jeugd, is eind september 2022 opengesteld en heeft een looptijd tot halverwege 2025. Ook voor de overige activiteiten binnen versneld vernieuwen geldt een looptijd tot 2025. Nu de aanvragen beoordeeld zijn is er een beeld van hoe de middelen verdeeld kunnen worden over de periode 2023 – 2025.	L	I	-4.706	3.224	1.482	-	-
	Totaal Verdeling middelen versneld vernieuwen (coronapakket 2) over de jaren 2023- 2025					**-4.706**	**3.224**	**1.482**	**-**	**-**
Totaal Overhevelen via algemene dekkingsreserve						**-5.956**	**3.374**	**1.782**	**650**	**150**
Eindtotaal						**-5.956**	**3.374**	**1.782**	**650**	**150**

Budgetneutrale voorstellen Bewoners en Bestuur (x 1.000 euro)

Mutatie	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B/L	I/S	2023	2024	2025	2026	2027
Verhogen baten en lasten	Hogere Naturalisatie leges	De baten en lasten van het product naturalisaties aanpassen in verband met meer vraag naar dit product	We zien nu een paar jaar achter elkaar een toename in naturalisatieaanvragen (instroom van 6/7 jaar geleden uit onder andere Syriërs die zich laten naturaliseren). De verwachting is dat deze trend de komende jaren In ieder geval nog doorzet gezien de asielinstroom en de huidige oorlog in Oekraïne. Omdat het niet duidelijk is hoe deze trend zich blijft ontwikkelen passen we de begroting voorlopig ieder jaar incidenteel aan.	B	I	400	-	-	-	-
				L	I	-400	-	-	-	-
	Totaal Hogere Naturalisatie leges					-	-	-	-	-
Totaal Verhogen baten en lasten						-	-	-	-	-
Verlagen baten en lasten	Lagere VOG leges	De baten en lasten van het product Verklaring omtrent gedrag (VOG) aanpassen in verband met steeds minder vraag bij de gemeente naar dit product.	De Verklaring omtrent Gedrag kan sinds een aantal jaar rechtstreeks en online bij Justis (Ministerie van BZK) aangevraagd worden zonder tussenkomst van de gemeente. De vraag naar dit product bij de gemeente neemt daardoor af. We zien dit als een structurele trend en daarom passen we onze begroting hierop structureel aan.	B	S	-80	-80	-80	-80	-80
				L	S	80	80	80	80	80
	Totaal Lagere VOG leges					-	-	-	-	-
Totaal Verlagen baten en lasten						-	-	-	-	-
Eindtotaal						-	-	-	-	-

Budgetneutrale voorstellen Duurzaamheid (x 1.000 euro)

Mutatie	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B/L	I/S	2023	2024	2025	2026	2027
Onttrekking bestemmingsreserve	Aanvullen risicoreserve duurzaamheidsleningen	0,150 miljoen euro te onttrekken uit het de reserve Utrechtse Energie en deze te storten in de risicoreserve Leningen Utrechtse Energie.	Het bedrag aan risicoafdekking van de Duurzaamheidsleningen stijgt door de toenamevan het aantal verstrekte leningen aan inwoners. Er wordt voorgesteld de hiervoor bestemde middelen in de reserve Utrechtse Energie, onder te brengen in de risicoreserve Leningen Utrechtse Energie.	B	I	150	-	-	-	-
				L	I	-150	-	-	-	-
	Totaal Aanvullen risicoreserve duurzaamheidsleningen					-	-	-	-	-
Totaal Onttrekking bestemmingsreserve						-	-	-	-	-
Storting in bestemmingsreserve	Aanvullen risicoreserve duurzaamheidsleningen	0,150 miljoen euro te onttrekken uit het de reserve Utrechtse Energie en deze te storten in de risicoreserve Leningen Utrechtse Energie.	Het bedrag aan risicoafdekking van de Duurzaamheidsleningen stijgt door de toenamevan het aantal verstrekte leningen aan inwoners. Er wordt voorgesteld de hiervoor bestemde middelen in de reserve Utrechtse Energie, onder te brengen in de risicoreserve Leningen Utrechtse Energie.	B	I	150	-	-	-	-
				L	I	-150	-	-	-	-
	Totaal Aanvullen risicoreserve duurzaamheidsleningen					-	-	-	-	-
Totaal Storting in bestemmingsreserve						-	-	-	-	-
Verhogen baten en lasten	Circulaire Ambachtcentra	De baten en lasten binnen het onderdeel Leefomgeving, Veiligheid, en Gevaarlijke stoffen te verhogen met 0,041 miljoen euro in verband met ontvangen rijksmiddelen voor circulaire ambachtscentra.	Vanuit het Rijk zijn er middelen beschikbaar gesteld vanuit het programma circulaire economie waarmee halvering van het gebruik van primaire abiotische grondstoffen in Nederland in 2030 wordt beoogd. Eén van de doelstellingen om aan dit beleidsdoel bij te dragen is om in 2030 een landelijk dekkend netwerk te hebben van circulaire ambachtscentra.	B	I	41	-	-	-	-
				L	I	-41	-	-	-	-
	Totaal Circulaire Ambachtcentra					-	-	-	-	-
	Energiearmoede en Nationaal Isolatie Programma (NIP)	De baten en lasten binnen het onderdeel Uitwerken van de Energieambities te verhogen in verband met ontvangen Rijksmiddelen voor Energiearmoede en het Nationaal Isolatieprogramma.	Vanuit het Rijk zijn er in tweede tranche middelen beschikbaar gesteld om huishoudens die te maken hebben met energiearmoede te ondersteunen bij het nemen van maatregelen om de energierekening te verlagen. Vanuit het NationaleIsolatieprogramma zijn er tevens middelen beschikbaar gesteld vanuit het Rijk voor de isolatiemaatregelen voor slecht geïsoleerde woningen in de stad (energielabel E, F, G).	B	I	984	-	-	-	-
				L	I	-984	-	-	-	-
	Totaal Energiearmoede en Nationaal Isolatie Programma (NIP)					-	-	-	-	-

Mutatie	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B/L	I/S	2023	2024	2025	2026	2027
Verhogen baten en lasten	Europees project ARV	De baten en lasten binnen het onderdeel Uitwerken van de Energieambities met 0,488 miljoen euro te verhogen in verband met de uitvoering van de Europese projecten IRIS, ARV en SCALE.	Binnen de Europese projecten IRIS, ARV en SCALE worden kosten gemaakt voor duurzame initiatieven in de stad en het energiezuiniger maken van woningen in ondere andere Overvecht en Kanaleneiland. Voor deze kosten wordt subsidie ontvangen vanuit Europa.	B	I	68	-	-	-	-
				L	I	-68	-	-	-	-
	Totaal Europees project ARV					**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
	Europees project IRIS	De baten en lasten binnen het onderdeel Uitwerken van de Energieambities met 0,488 miljoen euro te verhogen in verband met de uitvoering van de Europese projecten IRIS, ARV en SCALE.	Binnen de Europese projecten IRIS, ARV en SCALE worden kosten gemaakt voor duurzame initiatieven in de stad en het energiezuiniger maken van woningen in ondere andere Overvecht en Kanaleneiland. Voor deze kosten wordt subsidie ontvangen vanuit Europa.	B	I	300	-	-	-	-
				L	I	-300	-	-	-	-
	Totaal Europees project IRIS					**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
	Europees project SCALE	De baten en lasten binnen het onderdeel Uitwerken van de Energieambities met 0,488 miljoen euro te verhogen in verband met de uitvoering van de Europese projecten IRIS, ARV en SCALE.	Binnen de Europese projecten IRIS, ARV en SCALE worden kosten gemaakt voor duurzame initiatieven in de stad en het energiezuiniger maken van woningen in ondere andere Overvecht en Kanaleneiland. Voor deze kosten wordt subsidie ontvangen vanuit Europa.	B	I	120	-	-	-	-
				L	I	-120	-	-	-	-
	Totaal Europees project SCALE					**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
	Geluidssaneringsprojecten	De baten en lasten binnen het onderdeel Leefomgeving, Veiligheid, en Gevaarlijke stoffen te verhogen met met 0,102 miljoen euro in verband met de uitvoering van geluidssaneringsprojecten waarvoor subsidies worden ontvangen vanuit het Rijk.	De inzet van de geluidssaneringsprojecten wordt bekostigd vanuit de rijkssubsidies die zijn ontvangen voor de saneringenwerkzaamheden op de Balijelaan en Lessinglaan, en voor de werkzaamheden op het gebied van begeleiding en toezicht.	B	I	102	-	-	-	-
				L	I	-102	-	-	-	-
	Totaal Geluidssaneringsprojecten					**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Mutatie	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B/L	I/S	2023	2024	2025	2026	2027
Verhogen baten en lasten	Subsidie Haalbaarheidsstudie Solar carports	De baten en lasten binnen het onderdeel Uitwerken van de Energieambities te verhogen in verband met de ontvangen Provinciale middelen (0,918 miljoen euro) voor voucherregelingen isolatiemaatregelen en de uitvoering van de haalbaarbaarheidsstudie Solarcarports.	Vanuit de Provincie zijn er middelen beschikbaar gesteld om, door middel van het verstrekken van energievouchers, isolatiemaatregelen aan te kunnen bieden aan huishoudens en voor het onderzoek naar de haalbaarheid van solar carports.	B	I	19	-	-	-	-
				L	I	-19	-	-	-	-
	Totaal Subsidie Haalbaarheidsstudie Solar carports					**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
	Voucherregelingen isolatiemaatregelen Energiearmoede	De baten en lasten binnen het onderdeel Uitwerken van de Energieambities te verhogen in verband met de ontvangen Provinciale middelen (0,918 miljoen euro) voor voucherregelingen isolatiemaatregelen en de uitvoering van de haalbaarbaarheidsstudie Solarcarports.	Vanuit de Provincie zijn er middelen beschikbaar gesteld om, door middel van het verstrekken van energievouchers, isolatiemaatregelen aan te kunnen bieden aan huishoudens en voor het onderzoek naar de haalbaarheid van solar carports.	B	I	899	-	-	-	-
				L	I	-899	-	-	-	-
	Totaal Voucherregelingen isolatiemaatregelen Energiearmoede					**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal Verhogen baten en lasten						**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Eindtotaal						**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Budgetneutrale voorstellen Economie & werkgelegenheid voor iedereen (x 1.000 euro)

Mutatie	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B/L	I/S	2023	2024	2025	2026	2027
Verhogen baten en lasten	Bijdrage Partnerships	Bij de programmabegroting 2023 is de bijdrage niet opgenomen	Bij de programmabegroting 2023 is de bijdrage van het partnership niet opgenomen. Middels de eerste bestuursrapportage corrigeren we dit.	B	S	38	38	38	38	38
				L	S	-38	-38	-38	-38	-38
	Totaal Bijdrage Partnerships					-	-	-	-	-
	Bijdrage UU en Amersfoort	Bij de programmabegroting 2023 is de bijdrage niet opgenomen	Bij de programmabegroting 2023 is de bijdrage van Gemeente Amersfoort en Universiteit Utrecht (elke 25.000 euro) niet opgenomen. Middels de eerste bestuursrapportage corrigeren we dit.	B	S	50	50	50	50	50
				L	S	-50	-50	-50	-50	-50
	Totaal Bijdrage UU en Amersfoort					-	-	-	-	-
	Subsidie provincie Utrecht	Bij de programmabegroting 2023 is het exploitatiesubsidiebedrag niet opgenomen	De beschikking is in november 2022 pas binnengekomen, dus na afronding van de programmabegroting. Hierdoor is het exploitatiesubsidiebedrag niet opgenomen in de programmabegroting. Middels de eerste bestuurrapportage corrigeren we dit.	B	S	209	209	209	209	209
				L	S	-209	-209	-209	-209	-209
	Totaal Subsidie provincie Utrecht					-	-	-	-	-
Totaal Verhogen baten en lasten						-	-	-	-	-
Eindtotaal						-	-	-	-	-

Budgetneutrale voorstellen Ondersteuning op maat (x 1.000 euro)

Mutatie	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B/L	I/S	2023	2024	2025	2026	2027
Overhevelen via algemene dekkingsreserve	Verdeling middelen versneld vernieuwen (coronapakket 2) over de jaren 2023- 2025	een deel van de beschikbare middelen versneld vernieuwen overhevelen naar de jaren 2024 en 2025	Binnen de gemeentelijke begroting zijn vanaf 2020 middelen vrijgemaakt om de effecten van de coronamaatregelen te verzachten onder de noemer Versneld Vernieuwen (werkpakket 2: versterken bestaanszekerheid, maatregel 1. Voor 2023 is hiervoor 8 mln beschikbaar. In de raadsbrief van 7 juli 2022 en in de 2e bestuursrapportage 2022 is aangekondigd dat we vanwege diverse redenen voorstellen middelen te verdelen over de komende drie jaren. Bijvoorbeeld om initiatieven op te kunnen zetten die in de toekomst echt renderen, maar ook arbeidsmarktproblematiek die maakt dat het niet mogelijk is in één jaar iets volledig op te zetten wat dan ook meteen rendeert. De nadere regel die hiermee samenhangt, herstel en veerkracht jeugd, is eind september 2022 opengesteld en heeft een looptijd tot halverwege 2025. Ook voor de overige activiteiten binnen versneld vernieuwen geldt een looptijd tot 2025. Nu de aanvragen beoordeeld zijn is er een beeld van hoe de middelen verdeeld kunnen worden over de periode 2023 – 2025.	L	I	4.706	-3.224	-1.482	-	-
	Totaal Verdeling middelen versneld vernieuwen (coronapakket 2) over de jaren 2023- 2025					**4.706**	**-3.224**	**-1.482**	**-**	**-**
Totaal Overhevelen via algemene dekkingsreserve						**4.706**	**-3.224**	**-1.482**	**-**	**-**
Verhogen baten en lasten	Opvang Oekraïners	Het college besluit uitvoering te geven aan de SPUK-regeling Oekraïners en daarmee gemeentelijke opvang te realiseren.	Het Rijk heeft gemeenten verzocht Oekraïnse vluchtelingen op te vangen vanwege de oorlog in Oekraïne. Door het uitvoeren van deze SPUK-regeling beantwoord de gemeente Utrecht deze vraag.	B	I	44.713	44.713	-	-	-
				L	I	-44.713	-44.713	-	-	-
	Totaal Opvang Oekraïners					**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal Verhogen baten en lasten						**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Eindtotaal						**4.706**	**-3.224**	**-1.482**	**-**	**-**

Budgetneutrale voorstellen Onderwijs (x 1.000 euro)

Mutatie	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B/L	I/S	2023	2024	2025	2026	2027
Overhevelen gelden binnen een programma	Budget werkbegroting Leerlingzaken	De beschikbare middelen voor Focus én programma structureel om te zetten naar de werkbegroting (loonsom) van Leerlingzaken.	De afgelopen jaren is de uitvoering op de ambities vanuit de coalitieakkoorden voor Leerlingzaken bekostigd vanuit de beschikbare middelen (materieel budget) binnen het programma. In de laatste coalitieakkoord zijn er structureel Focus middelen beschikbaar gesteld. Deze uitvoeringscapaciteit is nodig om aan de huidige (structurele) opgaven te kunnen voldoen. Om dit definitief in te bedden én dit binnen eigen programma en middelen gewijzigd dient te worden, is deze overheveling nodig.	L	S	-	-	-	-	-
	Totaal Budget werkbegroting Leerlingzaken					**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
	Budget werkbegroting Onderwijs	De beschikbare middelen structureel binnen het programma om te zetten naar de werkbegroting (loonsom) van Onderwijs.	De afgelopen jaren is de uitvoering op de ambities vanuit de coalitieakkoorden voor Onderwijs bekostigd vanuit de beschikbare middelen (materieel budget). Deze uitvoeringscapaciteit is nodig om aan de huidige (structurele) opgaven te kunnen voldoen. Om dit definitief in te bedden én dit binnen eigen programma en middelen gewijzigd dient te worden, is deze overheveling nodig.	L	S	-	-	-	-	-
	Totaal Budget werkbegroting Onderwijs					**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal Overhevelen gelden binnen een programma						**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Eindtotaal						**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Budgetneutrale voorstellen Openbare ruimte en groen (x 1.000 euro)

Mutatie	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B/L	I/S	2023	2024	2025	2026	2027
Onttrekking bestemmingsreserve	Ontrekking reserve MGP	Een bedrag van 0,200 miljoen euro te onttrekken voor de investeringen van het Meerjaren Groenprogramma in 2023.	In de reserve Meerjaren Groenprogramma zijn middelen gereserveerd om schommelingen in de uitgaven op de groenprojecten op te vangen. In de programmering van het Meerjarengroen programma worden deze middelen ingezet in 2023 voor de uitvoering van diverse groenprojecten.	B	I	200	-	-	-	-
				L	I	-200	-	-	-	-
	Totaal Ontrekking reserve MGP					**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal Onttrekking bestemmingsreserve						**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Overhevelen via algemene dekkingsreserve	Ravellaan	De middelen ten behoeve van de vergroening van de Ravvellaan-Noord, in afwijking van hetgeen besloten in de programmabegroting 2022, te verdelen over de jaren 2025 en 2026.	Binnen deerdichtingsopgave ontwikkeling Merwedekanaalzone is wordt er gewerkt aan het Rondje Stadseiland. De uitvoering van de vergroening van de Ravellaan-Noord vindt in 2025 en 2026 plaats.	L	I	1.000	-	-500	-500	-
	Totaal Ravellaan					**1.000**	**-**	**-500**	**-500**	**-**
Totaal Overhevelen via algemene dekkingsreserve						**1.000**	**-**	**-500**	**-500**	**-**
Verhogen baten en lasten	Parkzone Johan Wagenaarkade en Hooghiemstra Waterschap	De baten en lasten in 2023 voor de projecten Parkzone Johan Wagenaarkade en het Klimaatbestendig inrichten van het Hooghiemstraplein te verhogen met 0,078 miljoen euro.	Vanuit de provincie Utrecht is subsidie ontvangen voor de aanleg en aanpassing van een fiets- en wandelpad rondom de Johan Wagernaarkade. Voor de resterende werkzaamheden is nog 0,345 miljoen euro beschikbaar. Hiervan was reeds 0,320 miljoen euro begroot. Vanuit het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden zijn er middelen beschikbaar gesteld voor het klimaatbestendig inrichten van het Hooghiemstraplein.	B	I	78	-	-	-	-
				L	I	-78	-	-	-	-
	Totaal Parkzone Johan Wagenaarkade en Hooghiemstra Waterschap					**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal Verhogen baten en lasten						**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Overhevelen gelden naar ander programma	Overheveling middelen Digitale Weerbaarheid	Het college besluit 0,25 miljoen in 2023, en 0,5 miljoen euro vanaf 2024 van de middelen voor digitale weerbaarheid over te hevelen van het programma Overhead naar de programma's Openbare ruimte en groen en Veiligheid	In het coalitieakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld voor het versterken van de digitale weerbaarheid. Deze zijn initieel ondergebracht bij het programma Overhead. Voor de uitvoering worden de middelen 50/50 verdeeld over de onderdelen Stadsbedrijven en Openbare orde en veiligheid	L	S	-125	-250	-250	-250	-250
	Totaal Overheveling middelen Digitale Weerbaarheid					**-125**	**-250**	**-250**	**-250**	**-250**
Totaal Overhevelen gelden naar ander programma						**-125**	**-250**	**-250**	**-250**	**-250**
Eindtotaal						**875**	**-250**	**-750**	**-750**	**-250**

Budgetneutrale voorstellen Overhead (x 1.000 euro)

Mutatie	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B/L	I/S	2023	2024	2025	2026	2027
Overhevelen gelden naar ander programma	Overheveling middelen Digitale Weerbaarheid	Het college besluit 0,25 miljoen in 2023, en 0,5 miljoen euro vanaf 2024 van de middelen voor digitale weerbaarheid over te hevelen van het programma Overhead naar de programma's Openbare ruimte en groen en Veiligheid	In het coalitieakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld voor het versterken van de digitale weerbaarheid. Deze zijn initieel ondergebracht bij het programma Overhead. Voor de uitvoering worden de middelen 50/50 verdeeld over de onderdelen Stadsbedrijven en Openbare orde en veiligheid	L	S	250	500	500	500	500
	Totaal Overheveling middelen Digitale Weerbaarheid					**250**	**500**	**500**	**500**	**500**
Totaal Overhevelen gelden naar ander programma						**250**	**500**	**500**	**500**	**500**
Eindtotaal						**250**	**500**	**500**	**500**	**500**

Budgetneutrale voorstellen Ruimtelijke ontwikkeling Wonen en Erfgoed (x 1.000 euro)

Mutatie	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B/L	I/S	2023	2024	2025	2026	2027
Overhevelen gelden naar ander programma	Subsidie Politie Keurmerk Veilig Wonen	De beschikbare subsidiegelden voor Politie Keurmerk Veilig Wonen structureel over te hevelen naar programma Veiligheid.	Deze activiteit sluit beter aan bij de doelstelling Utrechts veiligheidsniveau 2018 behouden dan de doelstelling voldoende passende en betaalbare huisvesting voor bewoners en woningzoekende.	L	S	78	78	78	78	78
	Totaal Subsidie Politie Keurmerk Veilig Wonen					**78**	**78**	**78**	**78**	**78**
Totaal Overhevelen gelden naar ander programma						**78**	**78**	**78**	**78**	**78**
Overhevelen gelden binnen een programma	Verdeling budgetten Omgevingswet	De beschikbare middelen Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging binnen het programma te te verdelen en conform nieuwe werkwijze te gaan werken.	De voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen zijn in Utrecht in de afrondende fase. De nieuwe werkwijzen die ontwikkeld zijn worden nu toegepast, de verdere ontwikkeling en implementatie wordt vanaf 1 februari opgepakt vanuit de lijnafdelingen. De beschikbare middelen zijn (budgetneutraal) binnen het programma verdeeld over de diverse lijnafdelingen.	L	I	-1.200	-	-	-	-
					S	1.200	-	-	-	-
	Totaal Verdeling budgetten Omgevingswet					**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal Overhevelen gelden binnen een programma						**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Eindtotaal						**78**	**78**	**78**	**78**	**78**

Budgetneutrale voorstellen Veiligheid (x 1.000 euro)

Programma Veiligheid
In 2e begrotingswijziging ipv in 1e (Alle)

Mutatie	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B/L	I/S	2023	2024	2025	2026	2027
Verhogen baten en lasten	Bijdrage derden ICTU	De lasten en baten in de begroting 2023 incidenteel verhogen met 0,110 miljoen euro op het gebied van veiligheid voor de Citydeal/zicht op ondermijning. De lasten worden gedekt uit bijdragen van derden (ICTU).	Voor 2023 worden kosten gemaakt voor inzet ten behoeve van het project City deal/ Zicht op ondermijning. Met deze mutatie geven wij invulling aan het project Citydeal.	B	I	110	-	-	-	-
				L	I	-110	-	-	-	-
	Totaal Bijdrage derden ICTU					-	-	-	-	-
	Specifieke uitkering preventie met gezag 2022-2025 (PmG)	De lasten en baten in de begroting 2023, 2024 en 2025 incidenteel verhogen met 3,500 miljoen op het gebied van veiligheid. De lasten worden gedekt uit de SPUK uitkering Preventie met Gezag van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.	Voor de periode 2022-2025 ontvangt de gemeente Utrecht een specifieke uitkering voor voorkomen georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit. Met deze mutatie geven wij een invulling aan deze specifieke uitkering preventie met gezag.	B	I	3.500	3.500	3.500	-	-
				L	I	-3.500	-3.500	-3.500	-	-
	Totaal Specifieke uitkering preventie met gezag 2022-2025 (PmG)					-	-	-	-	-
	Specifieke uitkering preventieve aanpak tegen ondermijning (BOTOC)	De lasten en baten in de begroting 2023 incidenteel verhogen met 0,156 miljoen euro op het gebied van veiligheid. De lasten voor het project BOTOC worden gedekt uit de SPUK uitkering van het Ministerie van Justitie en Veiligheid	Voor 2023 worden kosten gemaakt voor inzet ten behoeve van het project Preventieve aanpak tegen ondermijning (BOTOC). Met deze mutatie geven wij invulling aan het project BOTOC.	B	I	156	-	-	-	-
				L	I	-156	-	-	-	-
	Totaal Specifieke uitkering preventieve aanpak tegen ondermijning (BOTOC)					-	-	-	-	-
	Specifieke uitkering versterkingsgelden (NCTV) lokale aanpak 2023 en 2024	De lasten en baten in de begroting 2023 en 2024 incidenteel verhogen met resp. 0,497 miljoen euro en 0,468 miljoen euro op het gebied van veiligheid. De lasten worden gedekt uit de SPUK Versterkingsgelden (NCTV) van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.	De gemeente Utrecht voert in 2023 en 2024 het project uit op het gebied van aanpak radicalisering, extremisme en terrorisme . Met deze mutatie geven wij invulling aan de specifieke uitkering versterkingsgelden lokale aanpak 2023-2024	B	I	497	468	-	-	-
				L	I	-497	-468	-	-	-
	Totaal Specifieke uitkering versterkingsgelden (NCTV) lokale aanpak 2023 en 2024					-	-	-	-	-

Mutatie	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B/L	I/S	2023	2024	2025	2026	2027
Verhogen baten en lasten	Subsidie RIO-IPTA	De lasten en baten in de begroting 2023 en 2024 incidenteel verhogen met resp. 0,796 miljoen euro op het gebied van veiligheid. De lasten worden gedekt uit subsidie uitkering RIO-IPTA van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.	Voor de periode 2022-2024 ontvangt de Gemeente Utrecht een subsidie voor het project Re-Integratie Officier (RIO) en Integrale Persoonsgerichte Toeleiding Arbeid (IPTA). Met deze mutatie geven wij invulling aan de subsidie RIO en IPTA.	B	I	796	796	-	-	-
				L	I	-796	-796	-	-	-
	Totaal Subsidie RIO-IPTA					-	-	-	-	-
Totaal Verhogen baten en lasten						-	-	-	-	-
Overhevelen gelden naar ander programma	Overheveling middelen Digitale Weerbaarheid	Het college besluit 0,25 miljoen in 2023, en 0,5 miljoen euro vanaf 2024 van de middelen voor digitale weerbaarheid over te hevelen van het programma Overhead naar de programma's Openbare ruimte en groen en Veiligheid	In het coalitieakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld voor het versterken van de digitale weerbaarheid. Deze zijn initieel ondergebracht bij het programma Overhead. Voor de uitvoering worden de middelen 50/50 verdeeld over de onderdelen Stadsbedrijven en Openbare orde en veiligheid	L	S	-125	-250	-250	-250	-250
	Totaal Overheveling middelen Digitale Weerbaarheid					**-125**	**-250**	**-250**	**-250**	**-250**
	Subsidie Politie Keurmerk Veilig Wonen	De beschikbare subsidiegelden voor Politie Keurmerk Veilig Wonen structureel over te hevelen naar programma Veiligheid.	Deze activiteit sluit beter aan bij de doelstelling Utrechts veiligheidsniveau 2018 behouden dan de doelstelling voldoende passende en betaalbare huisvesting voor bewoners en woningzoekende.	L	S	-78	-78	-78	-78	-78
	Totaal Subsidie Politie Keurmerk Veilig Wonen					**-78**	**-78**	**-78**	**-78**	**-78**
Totaal Overhevelen gelden naar ander programma						**-203**	**-328**	**-328**	**-328**	**-328**
Eindtotaal						**-203**	**-328**	**-328**	**-328**	**-328**

Budgetneutrale voorstellen Werk en Inkomen (x 1.000 euro)

Mutatie	Onderwerp	Beslispunt	Argument	B/L	I/S	2023	2024	2025	2026	2027
Onttrekking bestemmingsreserve	Voeding bestemmingsreserve Programma armoedebestrijding en schulden	0,903 miljoen euro te onttrekken uit de bestemmingsreserve Re-integratiefonds en deze te storten in de nieuwe bestemmingsreserve Programma armoedebestrijding en schulden.	Vanwege de onzekerheid als gevolg van de koopkrachtcrisis en het toenemende gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening wordt voor de komende jaren een bestemingsreserve gevormd. Het restant in de reserve Re-integratiefonds Werk en Inkomen benutten we voor een eerste storting in deze nieuwe reserve.	B	I	903				
				L	I	-903				
	Totaal Voeding bestemmingsreserve Programma armoedebestrijding en schulden					-				
Totaal Onttrekking bestemmingsreserve						-				
Storting in bestemmingsreserve	Voeding bestemmingsreserve Programma armoedebestrijding en schulden	0,903 miljoen euro te onttrekken uit de bestemmingsreserve Re-integratiefonds en deze te storten in de nieuwe bestemmingsreserve Programma armoedebestrijding en schulden.	Vanwege de onzekerheid als gevolg van de koopkrachtcrisis en het toenemende gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening wordt voor de komende jaren een bestemingsreserve gevormd. Het restant in de reserve Re-integratiefonds Werk en Inkomen benutten we voor een eerste storting in deze nieuwe reserve.	B	I	903				
				L	I	-903				
	Totaal Voeding bestemmingsreserve Programma armoedebestrijding en schulden					-				
Totaal Storting in bestemmingsreserve						-				
Overhevelen via algemene dekkingsreserve	Bijdrage UW	De lasten voor de sociale werkvoorziening in 2023 te verhogen met 0,350 miljoen euro en in 2025 te verlagen met 0,350 miljoen euro.	In december 2022 is het Ondernemingsplan UW 2023-2026 vastgesteld. Voor het jaar 2023 verwacht UW een negatief resultaat van 0,350 miljoen euro. Het verwachte resultaat in 2025 bedraagt 0,450 miljoen euro positief. Met dit voorstel wordt het negatieve resultaat 2023 verrekend met het positieve resultaat in 2025. Concreet betekent dit dat UW in 2023 een hogere en in 2025 een lagere bijdrage zal ontvangen.	L	I	-350	-	350	-	-
	Totaal Bijdrage UW					**-350**	**-**	**350**	**-**	**-**
	Tozo uitvoeringsbudget	Het Tozo uitvoeringsbudget in 2023 te verlagen met 0,600 miljoen euro en in de jaren 2024 t/m 2027 te verhogen met 0,150 miljoen euro per jaar.	De kosten voor de afwikkeling van Tozo lopen nog door t/m 2027. Het resterende uitvoeringsbudget is echter volledig in 2023 begroot. We verwachten in 2024 t/m 2027 0,150 miljoen euro per jaar aan uitvoeringskosten. Van het resterende uitvoeringsbudget 2023 hevelen we daarom deze bedragen over.	L	I	600	-150	-150	-150	-150
	Totaal Tozo uitvoeringsbudget					**600**	**-150**	**-150**	**-150**	**-150**
Totaal Overhevelen via algemene dekkingsreserve						**250**	**-150**	**200**	**-150**	**-150**
Eindtotaal						**250**	**-150**	**200**	**-150**	**-150**

Bijlage 8 Instellen reserves

Reserve Betaalbaar Wonen

Format	Toelichting
Naam	Betaalbaar wonen en woningbouwprojecten
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	xxx
Programma	Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed
Doel	Het realiseren van meer betaalbare woningen in het sociale en middenhuursegment en het op gang houden van woningbouwprojecten.
Ingangsdatum	1 mei 2023
Stortingsplan	De reserve wordt – via resultaatbestemming - gevoed uit de opbrengsten van de Conversieregeling Erfpachten 2017, conform motie 191/2017. De reservering betaalbaar wonen is nu nog onderdeel van de reserve Investeringsimpuls RSU (17,185 miljoen euro per 1 januari 2023). Dit bedrag wordt overgeheveld naar de reserve betaalbaar wonen en woningbouwprojecten.
Bestedingsplan	Bij het Meerjaren Perspectief Ruimte wordt jaarlijks een vertrouwelijke bijlage 'Overzicht voorstellen betaalbaar wonen (opbrengsten Conversieregeling Erfpacht 2017)' opgenomen met geïnventariseerde projecten als richtinggevend kader voor het nog te bestemmen bedrag in de reserve. De daadwerkelijke bestemming wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd, bijvoorbeeld bij voorstellen over de financiële kaders van projecten.
Opheffingsdatum	1 mei 2033
Reikwijdte	Onbepaald
Rente	Aan de reserve wordt geen rente toegerekend.

Reserve Financiële bestaanszekerheid

Format	Toelichting
Naam	Armoedebestrijding en schuldhulpverlening
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	xxx
Programma	Werk en Inkomen
Doel	Incidentele ruimte beschikbaar houden voor inzet voor de doelgroep en het opvangen van overschrijdingen.
Ingangsdatum	1-7-2023
Stortingsplan	Allereerst wordt het restant van de reserve Re-integratiefonds Werk en Inkomen gestort. Daarnaast wordt gedurende de looptijd eventuele incidentele financiële ruimte op armoederegelingen en schuldhulpverlening gestort (zoals restanten op incidentele Rijksmiddelen en een eventueel overschot in de jaarstukken voor zover het gemeentebrede beeld dit toelaat).
Bestedingsplan	Vanwege de koopkrachtcrisis en het toenemende gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening wordt de reserve Financiële bestaanszekerheid gevormd. Extra inzet en knelpunten in het kader van armoederegelingen en schuldhulpverlening kunnen met de inzet van deze reserve worden gedekt. Het exacte bestedingsplan is op voorhand niet precies bekend. Dit is afhankelijk van de behoefte en hangt bijvoorbeeld samen met de daadwerkelijke ontwikkeling van de koopkrachtcrisis en de ontwikkeling van het gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening.
Opheffingsdatum	1-7-2027
Reikwijdte	10 miljoen euro
Rente	Geen

Programma	Doelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2023 oud	Budget 2023 nieuw	Meerjarig verleend	Berschikbaar 2023	Vaste verlening met jaar-subsidies
Bewoners en Bestuur				**3.450**	**3.443**		**3.443**	**336**
	1. De Utrechtse belangen zijn goed vertegenwoordigd in de regio, nationaal en internationaal			**214**	**174**		**174**	**174**
		ROM Regio Utrecht BV (*1)	Convenantbijdrage aan ROM Regio Utrecht BV	174	174		174	174
		Utrecht4GlobalGoals	Voorlichting voor particuliere initiatieven over de Global goals	40	0		0	
	2. De raad vormt met het college van B&W het stadbestuur. De raad stelt de kaders, heeft budgetrecht en controleert het gevoerde collegebeleid en de uitvoering. De griffie ondersteunt de raad			**215**	**215**		**215**	**162**
		Volksfeesten	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	215	215		215	162
	3. Bewoners zijn betrokken bij hun buurt, wijk en stad door actief te zijn in de eigen omgeving en/of invloed uit te oefenen op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering			**3.021**	**3.054**		**3.054**	
		Initiatievenfonds	Ondersteunen van bewoners en vrijwilligersorganisaties in het ontwikkelen van activiteiten of uitvoeren van ideeën om de sociale cohesie, leefbaarheid, zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers te vergroten.	3.021	3.054		3.054	
Bereikbaarheid				**145**	**335**		**335**	
	1. Toename van het aandeel duurzame, gezonde en ruimte-efficiënte vervoersmiddelen			**145**	**335**		**335**	
		Terugdringen van emissies door houtstook	Terugdringen van emissies door houtstook	95	285		285	
		Uitvoeren maatregelen goederenvervoer	Uitvoeren maatregelen goederenvervoer	50	50		50	
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed				**939**	**939**	**40**	**899**	**199**
	1. Herontwikkeling van de fysieke leefomgeving draagt bij aan gezonde groei met kwaliteit en in balans			**479**	**479**		**479**	**79**
		Lesgeven in een grootstedelijke context	Lesgeven in een grootstedelijke context	400	400		400	
		Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	79	79		79	79
	3. Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekenden			**350**	**350**		**350**	**50**
		Doelgroepen	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging	50	50		50	50
		Toevoegen Woonruimte	Fonds Toevoegen Woonruimte voor uitbreiding woonvoorraad bestaande bouw	300	300		300	
	4. Monumenten en cultuurhistorische waarden			**110**	**110**	**40**	**70**	**70**
		Exploitatie Domunder	Ondersteuning exploitatie Domunder	40	40	40	0	
		Publieksbereik Erfgoed	Ondersteuning activiteit Open Monumenten Dag Utrecht en Kerken kijken Utrecht	70	70		70	70
Duurzaamheid				**4.435**	**6.249**		**6.249**	**3.882**
	1. Energieverbruik gebouwde omgeving 2050			**553**	**2.367**		**2.367**	
		Aanpak versneld energetisch verbeteren sociale huurwoningen	woningcorporaties worden gesubsidieerd voor het nemen van energiebesparende maatregelen, ter vermindering van de energielasten van huurders		1.900		1.900	
		Collectieve aanpak energiemaatregelen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75	75		75	
		Duurzame monumentenadviezen	Duurzame monumentenadviezen	25	25		25	
		Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	100	100		100	
		Initiatieven Utrechtse Energie (*4)	Het financieel ondersteunen van energieadvies aan huis en trajectbegeleiding	149	102		102	
		Maatschappelijk Vastgoed (*4)	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	204	165		165	
	2. Utrecht werkt aan een gezonde, stille en veilige leefomgeving			**3.882**	**3.882**		**3.882**	**3.882**
		Utrecht groen en duurzaam	Bijdrage aan Stg Utrecht Natuurlijk ter ondersteuning van aantrekkelijke , laagdrempelige locaties , talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur , milieu en groen in de stad Utrecht.	3.882	3.882		3.882	3.882
Openbare ruimte en groen				**2.847**	**2.848**		**2.848**	**48**
	1. De openbare ruimte is gezond, aantrekkelijk, robuust en toekomstbestendig voor iedereen			**1.800**	**1.800**		**1.800**	
		Herstel kelders wervengebied	Herstel kelders wervengebied	1.800	1.800		1.800	
	2. Het water- en rioleringssysteem is gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen			**1.000**	**1.000**		**1.000**	
		Groene daken	Voorkomen wateroverlast	700	700		700	
		Watervriendelijk Maatschappelijk vastgoed	Wateroverlast en schade door droogte voorkomen	300	300		300	
	3. Extra groen dat bijdraagt aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en/of recreatie voor mensen en dieren			**47**	**48**		**48**	**48**
		Dierenweides	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	47	48		48	48
Economie & Werkgelegenheid voor iedereen				**10.270**	**10.550**	**145**	**10.405**	**8.550**
	1. Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad			**10.270**	**10.550**	**145**	**10.405**	**8.550**
		BIZ Woonboulevard	BIZ subsidie (Bedrijf Investering Zone)	145	145	145	0	
		Ecosysteem startups en scale-ups meerjarig (deel A)	meerjarige subsidie voor activiteiten van incubators en frontoffice/ecosysteemmanagement (deel A)	380	380		380	
		Ecosysteem startups en scale-ups activiteiten (deel B)	subsidie voor programma's, activiteiten en evenementen met nadruk op groeiondernemers (deel B)	120	120		120	
		Evenementenfonds	Evenementenfonds	300	300		300	
		Morgen Mooier Maken	Terugdringen en beperken langdurige leegstand kernwinkelgebied binnenstad	300	300		300	
		Ondernemersfonds Utrecht	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad.	8.500	8.500		8.500	8.500
		Subsidieplafond kwetsbare winkelgebieden (*4)	Ondersteuning verplaatsingen van kleinschalige ondernemers met retailfuncties	175	175		175	
		Subsidieplafond verplaatsing tbv hoofdstructuur (*4)	Ondersteuning voor de uitvoering van de plannen van aanpak voor de meest kwetsbare winkelgebieden, exclusief centrum/binnenstad.	300	300		300	
		Utrecht Science Park (USP)	Subsidie voor de ontwikkelinging van het Utrecht Science Park voor het versterken zowel op economisch als op maatschappelijk gebied	50	50		50	50
		Verduurzaming evenementen	Subsidie voor het verduurzamen van evenementen		280		280	
Werk en inkomen				**22.414**	**22.887**		**22.887**	**16.514**
	2. Utrechters die niet zelf kunnen voorzien in hun levensonderhoud bieden we inkomenszekerheid			**22.114**	**22.359**		**22.359**	**16.514**
		Actieagenda Utrechters Schuldenvrij	Zorgen dat alle Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en blijvend schulden(zorg)vrij zijn. We doen dit door er op tijd bij te zijn en hulp op maat te bieden.	150	150		150	
		Inkomens- en bestaanszekerheid ondernemers (ondernemer centraal)	Ondernemers preventief voorzien van passende dienstverlening om de toekomstbestedigheid van de onderneming te borgen.	600	600		600	
		Innovatieregeling UWT	Subsidie om met vernieuwende ideeën mensen met een bijstandsuitkering aan het werk te helpen.	600	735		735	
		Loonkostensubsidie (*2)	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen.	4.000	4.000		4.000	
		Omscholing naar toekomstgericht werk	Inwoners stimuleren om met behulp van omscholing over te stappen naar een toekomstbestendige sector.	0	110		110	
		Plusbonus	Eenmalige subsidie voor een werkgever als de werkgever een bijstandsgerechtigde die parttime werkt, een nieuw contract aanbiedt met een urenuitbreiding.	50	50		50	
		Samen voor Overvecht (Werk en ondernemerschap)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	200	200		200	200
		Wet Sociale werkvoorziening (*3)	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken	16.314	16.314		16.314	16.314

Programma	Doelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2023 oud	Budget 2023 nieuw	Meerjarig verleend	Berschikbaar 2023	Vaste verlening met jaar-subsidies
		Werkgeverscheque	Werkgevers stimuleren om mensen met belemmeringen op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of op een proefplaatsing aan te stellen	200	200		200	
	3. Utrechters financieel ondersteunen			**300**	**528**		**528**	
		Huisvesting voedselbanken	Huisvesting voedselbanken	150	150		150	
		Levensgebeurtenissen	Ondersteuning met vrijwillige inzet ten behoeve van schuldhulpverlening	150	378		378	
Onderwijs				**52.679**	**52.679**	**45**	**52.634**	**29.529**
	1. Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving			**52.679**	**52.679**	**45**	**52.634**	**29.529**
		Bibliotheek Utrecht	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden.	15.130	15.130		15.130	15.130
		Burgerschap PO	Vredeseducatie	32	32		32	32
		Burgerschap VO	Vredeseducatie en Homo-emancipatie LHTB	17	17		17	17
		Combinatiefuncties brede school voortgezet onderwijs	Inzet van een combinatiefunctionaris die zorg draagt voor de organisatie van activiteiten in lijn met de visie Brede School VO, zodat leerlingen deelnemen aan talentontwikkelingsactiviteiten op het gebied van bijv. sport, kunst en cultuur.	391	391		391	391
		Cultuureducatie (onderwijs)	Kinderen in het primair- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school.	1.917	1.917		1.917	1.917
		Huisvesting voor uitvoering voorschoolse educatie	Huisvesting voor het uitvoeren van voorschoolse educatie in een voorschoolse educatie lokaal/ruimte. De te bereiken doelgroep is Utrechtse doelgroeppeuters.	800	800		800	
		Internationale Schakel Klassen (ISK): taal onderwijs voor nieuwkomers (VO) van 12 t/m 18 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 12-23. Dit door middel van de voorziening de ISK waar nieuwkomers (leerlingen in het VO) de Nederlandse taal leren zodat zij na onderwijs te hebben ontvangen op het ISK kunnen uitstromen naar het reguliere onderwijs op het niveau naar vermogen.	97	97		97	97
		NPOnderwijs	Nationaal Programma Onderwijs	4.850	4.850		4.850	
		Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	Verlaging werkdruk leraren	358	358		358	358
		Ondersteuning peuter bij overgang naar primair onderwijs	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	443	443		443	443
		Onderwijs Achterstanden Beleid	Onderwijs Achterstanden Beleid	1.100	1.100		1.100	
		Onderwijs Ondersteunende Activiteiten	Kinderen en jongeren kunnen gebruik maken van een samenhangend aanbod van talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid en pedagogische aanpak/burgerschap dat door een derde partij in samenwerking met de school wordt aangeboden.	89	89		89	
		Onderwijs ondersteuning talentontwikkeling	Kinderen en jongeren kunnen gebruik maken van een samenhangend aanbod van talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid en pedagogische aanpak/burgerschap dat door een derde partij in samenwerking met de school wordt aangeboden.	37	37		37	
		Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht.	1.289	1.289	45	1.244	1.244
		OPDC Utrecht	Voorziening waar overbelaste jongeren met meervoudige problematiek die dreigen uit te vallen op school worden versterkt in hun gedragsrepertoire en duurzaam teruggeleid naar de school van herkomst, of doorgeleid naar een andere passende school, of naar de arbeidsmarkt.	654	654		654	654
		Overgang PO naar VO	Het realiseren van de beoogde effecten conform de Beleidsregel Onderwijs Utrecht, Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	227	227		227	227
		Schoolmaatschappelijk werk PO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	1.400	1.400		1.400	1.400
		Schoolmaatschappelijk werk VO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	944	944		944	944
		Sterk MBO Utrecht	Het realiseren van de ambitie om het Utrechtse MBO te versterken	461	461		461	
		Taalschool: taal onderwijs voor nieuwkomers van 4 t/m 12 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de voorziening de Taalschool waar nieuwkomers (leerlingen in het PO) de Nederlandse taal leren zodat zij na ca. 1½ jaar Taalschool bij uitstroom naar het reguliere onderwijs Nederlands spreken, lezen en schrijven – passend bij het vastgestelde uitstroomniveau.	900	900		900	364
		Talentontwikkeling en combinatiefuncties brede school primair onderwijs	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	1.466	1.466		1.466	1.466
		Talentontwikkeling voortgezet onderwijs	Activiteiten voor brede talentontwikkeling in het voortgezet onderwijs.	760	760		760	760
		Transitieregeling Voorschoolse educatie	Het subsidieplafondvoor de transitieregeling voorschoolse educatie	1.500	1.500		1.500	
		Uitvoering Voorschoolse Educatie	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	10.000	10.000		10.000	
		Uitvoering Voorschoolse educatie plus	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van de uitvoering van voorschoolse educatie plus.	900	900		900	
		Utrecht Leert!	Activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het plan van aanpak voor het terugdringen van het lerarentekort, Utrecht Leert!	1.000	1.000		1.000	
		Verkeersexamen in de wijken	Resultaat Verkeersveiligheid PO groep 7/8 afsluiten met theoretisch en praktisch examen	32	32		32	
		Versterken van taal	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de inzet van Vroegschoolse educatie, Professionalisering van professionals op de vroegschool, Ouderbetrokkenheid op de vroegschool, Schakelen gr. 3, 4, Leertijduitbreiding (LTU), Brede School Academie (BSA), Zomerschool/taalstimulering in de vakantie perioden en taalactiviteiten.	3.800	3.800		3.800	3.800
		Versterken van taal: Brede school Academie (BSA)	De subsidie is tijdelijk beschikbaar met als doel het borgen van activiteiten voor hogere taalprestaties en bredere maatschappelijke ontwikkeling in het onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een taalachterstand en talentvolle leerlingen die onderpresteren op taal in het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs.	300	300		300	

Programma	Doelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2023 oud	Budget 2023 nieuw	Meerjarig verleend	Berschikbaar 2023	Vaste verlening met jaar-subsidies
		VSV Regionaal	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	600	600		600	
		VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	285	285		285	285
		Voldoende Stage- en leerwerkplekken	Voldoende Stage- en leerwerkplekken	900	900		900	
Ondersteuning op maat				**94.153**	**100.659**	**73.418**	**27.241**	**19.941**
	1. De buurtteams jeugd en gezin ondersteunen jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben, zodat zij gezond en veilig kunnen opgroeien			**26.635**	**27.061**	**25.369**	**1.692**	**1.692**
		Buurtteams jeugd en gezin	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling.	24.943	25.369	25.369	0	
		Jeugdhulp	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijshulpverlening en intensieve hulp bij opgroeiproblemen voor jongeren	342	342		342	342
		Samen voor Overvecht (Ondersteuning op maat)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	1.350	1.350		1.350	1.350
	2. Aanbieders van specialistische jeugdhulp bieden specialistische zorg en ondersteuning dichtbij en op maat, zodat jeugdigen gezond, veilig en zoveel mogelijk in een gezin kunnen opgroeien			**6.858**	**8.654**	**2.954**	**5.700**	
		Basiszorg daklozen regio Utrecht	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	1.158	2.954	2.954	0	
		Versneld Vernieuwen & Kansrijke start	Tegengaan en/of verzachten van de negatieve sociale effecten van corona en de coronamaatregelen op inwoners en het ondersteunen van hen die daardoor extra zorg en ondersteuning nodig hebben.	5.700	5.700		5.700	
	3. Jeugdbescherming ondersteunt gezinnen als veilig opgroeien en ontwikkelen van jeugdigen wordt bedreigd en vrijwillige hulpverlening niet toereikend is			**11.308**	**12.642**	**12.642**	**0**	
		Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	Uitvoering van Veilig Thuis en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming	11.308	12.642	12.642	0	
	4. Utrechters krijgen hulp bij het vinden van een passende oplossing bij hun (zorg)vraag binnen de sociale basiszorg			**24.712**	**25.651**	**25.350**	**301**	**301**
		Advies	Faciliteren en organisatie van advies door sociaal raadsliedenwerk	2.142	2.198	2.198	0	
		Buurtteams Sociaal	Doorontwikkeling en uitvoering van de buurtteams en het leveren van hoogwaardige sociale basiszorg. In co-creatie met de gemeente Utrecht leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van een nieuw en eenvoudiger stelsel van zorg en ondersteuning.	20.393	21.101	21.101	0	
		Groepsgewijze activiteiten	Groepsgewijze activiteiten zorgen voor verbinding tussen cliënten onderling, waardoor zij onderling netwerken kunnen onderhouden, waarbij preventie, activering, lotgenotencontact en onderlinge hulp/steun centraal staan	295	301		301	301
		Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van informatie op breed sociaal domein	722	722	722	0	
		Onafhankelijke clientondersteuning	Faciliteren en organiseren van onafhankelijke clientondersteuning.	153	153	153	0	
		Ondersteuning schuldhulpverlening vanuit Informele zorg	Ondersteuning om inwoners op een toegankelijke en laagdrempelige wijze te leren om gaan met geld, schulden en administratie	1.007	1.176	1.176	0	
	5. Utrechters krijgen de aanvullende zorg en ondersteuning passend bij hun (zorg)vraag zodat zij mee kunnen doen			**7.274**	**7.685**		**7.685**	**7.685**
		Buurtbemiddeling/ aanpak extreme woonoverlast	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	707	826		826	826
		FIOM	Aanbieden van gespecialiseerd maatschappelijk werk met betrekking tot zwangerschap, adoptie, seksueel geweld en hulp aan tienerouders	290	295		295	295
		Maaltijdservice	Bezorgen van koelverse maaltijden aan (met name oudere) inwoners in de stad Utrecht, die niet (meer) in staat zijn zelf hun warme maaltijd te bereiden. Met deze voorziening kunnen 'kwetsbare' inwoners (langer) zelfstandig wonen.	420	233		233	233
		Sociale prestatie en dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	5.857	6.331		6.331	6.331
	6. Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs) begeleiding gericht op herstel en activering, thuis of in een woonvoorziening			**9.466**	**9.466**	**7.103**	**2.363**	**2.363**
		Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang.	1.623	1.623	1.623	0	
		Veilig thuis 18+	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	5.480	5.480	5.480	0	
		Voorkomen huiselijk geweld	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikaders, bij familie of via de informele netwerken. In alle gevallen is sprake van (groeps) begeleiding en/of (ambulante) hulpverlening al dan niet door de vrouwenopvang zelf.	2.363	2.363		2.363	2.363
	7. Nieuwkomers weten zich welkom en thuis in Utrecht en kunnen zich maximaal ontwikkelen en ontplooien voor hun toekomst in Utrecht of ergens anders			**7.900**	**9.500**		**9.500**	**7.900**
		Asielzoekers, ongedocumenteerden en vluchtelingen	Regeliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocedeeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers).	7.900	9.500		9.500	7.900
Volksgezondheid				**5.024**	**5.226**		**5.226**	**5.085**
	1. In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012			**5.024**	**5.226**		**5.226**	**5.085**
		Alcohol en drugs, Voorlichting en educatie	Het verzorgen van voorlichting aan jongeren, hun peers, ouders en intermediairs. Bijvoorbeeld in de vorm van voorlichting op scholen, adviesgesprekken, interventies, drugstestservice, online informatieverstrekking, netwerkvorming en faciliteren van samenwerking.	1.499	1.689		1.689	1.689
		Gezonde leefstijl (subsidietender Sport))	Stimuleren gezonde leefstijl door sporten	139	141		141	
		Heroineverstrekking, Opsporing, Vroegsignalering en Toeleiding OGGZ	Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuithulpmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen	1.539	1.555		1.555	1.555

Programma	Doelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2023 oud	Budget 2023 nieuw	Meerjarig verleend	Berschikbaar 2023	Vaste verlening met jaar-subsidies
		Prostitutie	Het bieden van laagdrempelige opvang en het vergroten v/h bereik onder de prostituees door outreachend werken en het ondersteunen en begeleiden van vrouwen bij het uitstappen uit de prostitutie.	1.344	1.335		1.335	1.335
		Samen voor Overvecht (Gezonde wijk)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	200	200		200	200
		WMO collectieve GGZ preventie	Subsidie t.b.v. een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in de gemeente Utrecht	129	130		130	130
		Toeleiding naar (bemoei)zorg	Toeleiding naar (bemoei)zorg	174	176		176	176
Veiligheid				**5.395**	**6.076**	**5.446**	**630**	**250**
	1. Het Utrechts veiligheidsbeleid is erop gericht het veiligheidsniveau van 2018 tenminste te behouden			**5.395**	**6.076**	**5.446**	**630**	**250**
		Buurtteams jeugd en gezin (veiligheid) (subsidietender Jeugd)	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	1.285	1.387	1.387	0	
		Hulpverlening bij ongevallen en rampen	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	195	216		216	
		Jongerenwerk en veiligheid	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief.	3.486	4.059	4.059	0	
		Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	84	69		69	
		Politie Keurmerk Veilig Wonen	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	75	75		75	
		Preventiekosten bedrijfsovervallen	Tegemoetkoming in de kosten voor ondernemers, die slachtoffer zijn geworden van een overval op hun bedrijf en die beschermingsmaatregelen willen nemen ter voorkoming van een nieuwe overval.	20	20		20	
		Samen voor Overvecht (Veiligheid)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	250	250		250	250
Cultuur				**49.747**	**50.548**	**47.639**	**2.909**	
	1. Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen			**43.890**	**44.648**	**42.151**	**2.497**	
		Cultuurnota 2021-2024	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	38.828	39.244	38.828	416	
		Investeringsbijdrage muziekstudio's	De realisatie van muziekstudio's in de gemeente Utrecht, die tegen een betaalbaar tarief incidenteel of voor een langere periode kunnen worden gehuurd door muzikanten	217	217		217	
		Productie en programmering	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	3.876	4.218	3.173	1.045	
		Projecten cultuur	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	969	969	150	819	
	2. Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad			**5.857**	**5.900**	**5.488**	**412**	
		Amateurkunsteducatie	Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	1.004	1.004	1.004	0	
		Basissubsidie Amateurkunst	Het stimuleren van actieve participatie aan amateurkunst door inwoners van de gemeente Utrecht	380	380		380	
		Cultuurnota 2021-2024 Participatie	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	3.017	3.049	3.017	32	
		Cultuurparticipatie	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	1.196	1.205	1.205	0	
		Combinatiefunctionarissen	Het aanstellen van cultuurcoaches die een brede doelgroep laten kennismaken met kunst en cultuur.	260	262	262	0	
Samenleving en sport				**32.841**	**32.855**	**12.135**	**20.720**	**13.208**
	1. Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar			**20.239**	**20.239**	**7.881**	**12.358**	**10.524**
		Beheerde speeltuinen	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden.	2.386	2.386		2.386	2.386
		Belangenbehartiging en informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	1.272	1.272	53	1.219	969
		Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: het tijdelijk ondersteunen en zo nodig verbinden van inwoners met een kwetsbare situatie aan partijen in de basisinfrastructuur of in de (aanvullende) zorg.	453	453		453	453
		Laaggeletterdheid / taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	1.027	1.027		1.027	1.027
		Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	Advies, informatie en andere ondersteuning bieden aan mantelzorgers.	711	711		711	
		Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	Stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk in de stad in alle maatschappelijke sectoren.	773	773		773	
		NT2 voor volwassenen	Hoger opgeleide nieuwkomers zonder inburgeringsplicht krijgen met deze subsidie de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren en waar mogelijk een Staatsexamen NT2 te behalen	218	218		218	218
		Sociaal makelaarschap	Sociaal makelaars zetten in op het versterken van sociale netwerken in de wijk, zodat deze krachtiger worden en waarmee ook de veerkracht van bewoners in de wijk vergroot wordt. Sociaal makelaars werken aan het versterken van de pedagogische civil society in de wijk.	7.828	7.828	7.828	0	0
		Stimuleren vrijwilligerswerk	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen.	191	191		191	191
		Taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Het verbeteren van het taalniveau	100	100		100	
		Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Het ondersteunen van inwoners in een kwetsbare situatie waardoor zij zelfredzamer worden of beter kunnen meedoen.	5.280	5.280		5.280	5.280
	2. Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen			**699**	**699**		**699**	**644**
		Brugfunctie Diversiteit - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	55	55		55	
		Meldingen van stigmatisering en discriminatie worden adequaat opgevolgd	Activiteiten op het gebied van preventie en voorlichting, met de nadruk op discriminatie op de arbeidsmarkt en in de horeca, uitgevoerd door Artikel 1 Midden-Nederland.	419	419		419	419
		Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	225	225		225	225
	3. Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig			**6.031**	**6.045**	**55**	**5.990**	**886**

Programma	Doelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Budget 2023 oud	Budget 2023 nieuw	Meerjarig verleend	Berschikbaar 2023	Vaste verlening met jaar-subsidies
		Ambulant jongerenwerk	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	4.651	4.651		4.651	
		De Stem van Utrecht	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	99	99		99	99
		Jeugdhulp meedoen (subsidietender Sport)	Meedoen kinderen met een beperking/ondersteuningsvraag	55	55	55	0	
		Jongeren, relaties en seksualiteit	Jongeren, relaties en seksualiteit	439	439		439	
		Kinder- en jongerenwerk MO	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	528	528		528	528
		Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	259	273		273	259
	4. Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke buurtvoorzieningen			**907**	**907**		**907**	**839**
		Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	68	68		68	
		Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	839	839		839	839
	5. Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving			**4.409**	**4.409**	**3.958**	**451**	**0**
		Challenge aangepast sportaanbod sportakkoord	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast sportaanbod	53	53		53	
		Challenge buurtsportcoach sportakkoord	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	74	74	74	0	
		Challenge samenwerking sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	130	130		130	
		Challenge sportaanbieders sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen.	62	62		62	
		Grootschalige schoolsportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige schoolsportevenementen	49	49		49	
		Grootschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige sportevenementen	151	151	55	96	
		Kleinschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren kleinschalige sportevenementen	61	61		61	
		Grotere sportdeelname van kinderen	Grotere sportdeelname van kinderen	114	114	114	0	
		Sport, bewegen en verenigingsondersteuning	Ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalentenen vestiging talentcentra	3.411	3.411	3.411	0	
		Sport, bewegen en verenigingsondersteuning (topsport)	Ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalentenen vestiging talentcentra	253	253	253	0	
		Talentenprogramma's sport	Ondersteunen van activiteiten gericht op het ontwikkelen van sportieve talenten	51	51	51	0	0
	6. Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen			**556**	**556**	**241**	**315**	**315**
		Basisvoorzieningen	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	382	382	241	141	141
		Tuinen en parken	Volkstuinen	174	174		174	174
Algemene middelen					**3.100**		**3.100**	
	1. Algemene stelposten				**3.100**		**3.100**	
		Tegemoetkoming energiekosten maatschappelijke organisaties	Maatschappelijke organisaties die te maken hebben (gehad) met een stijging van de energietarieven van ten minste 30% ontvangen een tegemoetkoming in de energiekosten		3.100		3.100	
Eindtotaal				**284.339**	**298.394**	**138.868**	**159.526**	**97.542**

Bedragen zijn maal € 1.000,00
De verdeling van de subsidies is op basis van de criteria in de Algemene Subsidieverordening en in de nadere regel van de specifieke subsidieregeling.
De kolom "Begroting 2023-oud" is het totale subsidiebedrag, dat in de vorige versie van de subsidiestaat 2023 was opgenomen.
De kolom "Begroting 2023-nieuw" is het totale subsidiebedrag, dat is opgenomen in de Programmabegroting 2023
De kolom "Meerjarig verleend ten laste van 2023" zijn de verleende meerjarige subsidies, die zijn opgenomen in de programmabegroting 2023
De kolom Beschikbare subsidie omvat de begroting 2023 exclusief meerjarige verlening
De kolom Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies is informatief, dit zijn de subsidiebedragen die in het voorgaande subsidiejaar als jaarsubsidies zijn verleend

(*1) Voor deze subsidiedoelstelling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een convenant uitsluitend bestemd voor de ROM.
(*2) Het subsidieplafond is beperkt beschikbaar voor nieuwe aanvragen. Uit subsidies die in voorgaande jaren zijn verleend vloeien doorlopende verplichtingen voort waarvan de omvang afhankelijk is van externe factoren. Deze
(*3) Voor deze subsidiedoelstelling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een aanwijzingsbesluit uitsluitend bestemd voor UW bedrijven.
(*4) Op de beschikbare subsidiebedragen onder deze regelingen worden de verleende subsidiebedragen uit het jaar 2022 in mindering gebracht.
De bevoegdheid tot verlening, intrekking, wijziging en vaststelling van subsidies berust bij het College van Burgemeester en Wethouders en is gebaseerd op artikel 3
van de Algemene Subsidieverordening.
Alle bedragen zijn onder voorbehoud van goedkeuring van de programmabegroting 2023 door de de gemeenteraad.
Aan dit overzicht kunnen geen aanspraken worden ontleend.

Programma	Doelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2024	Vaste verlening met jaar-subsidies
Bewoners en Bestuur				**3.443**		**3.443**	**336**
	1. De Utrechtse belangen zijn goed vertegenwoordigd in de regio, nationaal en internationaal			**174**		**174**	**174**
		ROM Regio Utrecht BV (*1)	Convenantbijdrage aan ROM Regio Utrecht BV	174		174	174
	2. De raad vormt met het college van B&W het stadbestuur. De raad stelt de kaders, heeft budgetrecht en controleert het gevoerde collegebeleid en de uitvoering. De griffie ondersteunt de raad			**215**		**215**	**162**
		Volksfeesten	Organiseren en uitvoeren van volksfeesten	215		215	162
	3. Bewoners zijn betrokken bij hun buurt, wijk en stad door actief te zijn in de eigen omgeving en/of invloed uit te oefenen op gemeentelijke plannen, beleid en uitvoering			**3.054**		**3.054**	
		Initiatievenfonds	Ondersteunen van bewoners en vrijwilligersorganisaties in het ontwikkelen van activiteiten of uitvoeren van ideeën om de sociale cohesie, leefbaarheid, zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers te vergroten.	3.054		3.054	
Bereikbaarheid				**335**		**335**	
	1. Toename van het aandeel duurzame, gezonde en ruimte-efficiënte vervoersmiddelen			**335**		**335**	
		Terugdringen van emissies door houtstook	Terugdringen van emissies door houtstook	285		285	
		Uitvoeren maatregelen goederenvervoer	Uitvoeren maatregelen goederenvervoer	50		50	
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed				**939**	**40**	**899**	**199**
	1. Herontwikkeling van de fysieke leefomgeving draagt bij aan gezonde groei met kwaliteit en in balans			**479**		**479**	**79**
		Lesgeven in een grootstedelijke context	Lesgeven in een grootstedelijke context	400		400	
		Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	79		79	79
	3. Voldoende passende en betaalbare huisvesting voor alle bewoners en woningzoekenden			**350**		**350**	**50**
		Doelgroepen	Stedelijke huurders participatie en vertegenwoordiging	50		50	50
		Toevoegen Woonruimte	Fonds Toevoegen Woonruimte voor uitbreiding woonvoorraad bestaande bouw	300		300	
	4. Monumenten en cultuurhistorische waarden			**110**	**40**	**70**	**70**
		Exploitatie Domunder	Ondersteuning exploitatie Domunder	40	40	0	
		Publieksbereik Erfgoed	Ondersteuning activiteit Open Monumenten Dag Utrecht en Kerken kijken Utrecht	70		70	70
Duurzaamheid				**4.099**		**4.099**	**3.632**
	1. Energieverbruik gebouwde omgeving 2050			**467**		**467**	
		Collectieve aanpak energiemaatregelen	Het stimuleren van een collectieve aanpak voor energiemaatregelen bij particuliere bestaande woningen.	75		75	
		Duurzame monumentenadviezen	Duurzame monumentenadviezen	25		25	
		Energieloket Zakelijk Maatschappelijk Vastgoed	Verduurzaming zakelijk en maatschappelijk vastgoed in Utrecht	100		100	
		Initiatieven Utrechtse Energie (*4)	Het financieel ondersteunen van energieadvies aan huis en trajectbegeleiding	102		102	
		Maatschappelijk Vastgoed (*4)	Mogelijk maken duurzame investeringen in panden van maatschappelijke instellingen	165		165	
	2. Utrecht werkt aan een gezonde, stille en veilige leefomgeving			**3.632**		**3.632**	**3.632**
		Utrecht groen en duurzaam	Bijdrage aan Stg Utrecht Natuurlijk ter ondersteuning van aantrekkelijke , laagdrempelige locaties , talrijke initiatieven door co-creatie en samenwerking op gebied van natuur , milieu en groen in de stad Utrecht.	3.632		3.632	3.632
Openbare ruimte en groen				**2.848**		**2.848**	**40**
	1. De openbare ruimte is gezond, aantrekkelijk, robuust en toekomstbestendig voor iedereen			**1.800**		**1.800**	
		Herstel kelders wervengebied	Herstel kelders wervengebied	1.800		1.800	
	2. Het water- en rioleringssysteem is gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen			**1.000**		**1.000**	
		Groene daken	Voorkomen wateroverlast	700		700	
		Watervriendelijk Maatschappelijk vastgoed	Wateroverlast en schade door droogte voorkomen	300		300	
	3. Extra groen dat bijdraagt aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en/of recreatie voor mensen en dieren			**48**		**48**	**40**
		Dierenweides	Bijdrage aan exploitatie dierenweides	48		48	40
Economie & Werkgelegenheid voor iedereen				**9.495**	**145**	**9.350**	**8.550**
	1. Utrecht heeft voldoende toekomstbestendige werknemers en werkgelegenheid die passend is bij de groei van de stad			**9.495**	**145**	**9.350**	**8.550**
		BIZ Woonboulevard	BIZ subsidie (Bedrijf Investering Zone)	145	145	0	
		Ecosysteem startups en scale-ups meerjarig (deel A)	meerjarige subsidie voor activiteiten van incubators en frontoffice/ecosysteemmanagement (deel A)	380		380	
		Ecosysteem startups en scale-ups activiteiten (deel B)	subsidie voor programma's, activiteiten en evenementen met nadruk op groeiondernemers (deel B)	120		120	
		Evenementenfonds	Evenementenfonds	300		300	
		Morgen Mooier Maken	Terugdringen en beperken langdurige leegstand kernwinkelgebied binnenstad	0		0	
		Ondernemersfonds Utrecht	Subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Utrecht voor stimulering economische structuur van Utrecht en economische vitaliteit van de stad.	8.500		8.500	8.500
		Subsidieplafond kwetsbare winkelgebieden (*4)	Ondersteuning verplaatsingen van kleinschalige ondernemers met retailfuncties	0		0	
		Subsidieplafond verplaatsing tbv hoofdstructuur (*4)	Ondersteuning voor de uitvoering van de plannen van aanpak voor de meest kwetsbare winkelgebieden, exclusief centrum/binnenstad.	0		0	
		Utrecht Science Park (USP)	Subsidie voor de ontwikkelinging van het Utrecht Science Park voor het versterken zowel op economisch als op maatschappelijk gebied	50		50	50
Werk en inkomen				**21.478**		**21.478**	**15.950**
	2. Utrechters die niet zelf kunnen voorzien in hun levensonderhoud bieden we inkomenszekerheid			**20.950**		**20.950**	**15.950**
		Actieagenda Utrechters Schuldenvrij	Zorgen dat alle Utrechters kunnen rondkomen, meedoen en blijvend schulden(zorg)vrij zijn. We doen dit door er op tijd bij te zijn en hulp op maat te bieden.	150		150	
		Loonkostensubsidie (*2)	Loonkostensubsidie aan werkgevers die mensen uit de doelgroep WWB in dienst nemen.	4.000		4.000	
		Inkomens- en bestaanszekerheid ondernemers (ondernemer centraal)	Ondernemers preventief voorzien van passende dienstverlening om de toekomstbestedigheid van de onderneming te borgen.	600		600	
		Plusbonus	Eenmalige subsidie voor een werkgever als de werkgever een bijstandsgerechtigde die parttime werkt, een nieuw contract aanbiedt met een urenuitbreiding.	50		50	

Programma	Doelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Meerjarig verleend	Berschikbaar 2024	Vaste verlening met jaar-subsidies
		Samen voor Overvecht (Werk en ondernemerschap)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	200		200	200
		Wet Sociale werkvoorziening (*3)	Uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken	15.750		15.750	15.750
		Werkgeverscheque	Werkgevers stimuleren om mensen met belemmeringen op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of op een proefplaatsing aan te stellen	200		200	
	3. Utrechters financieel ondersteunen			**528**		**528**	
		Huisvesting voedselbanken	Huisvesting voedselbanken	150		150	
		Levensgebeurtenissen	Ondersteuning met vrijwillige inzet ten behoeve van schuldhulpverlening	378		378	
Onderwijs				**52.679**	**45**	**52.634**	**29.529**
	1. Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving			**52.679**	**45**	**52.634**	**29.529**
		Bibliotheek Utrecht	De Bibliotheek Utrecht laagdrempelig bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden.	15.130		15.130	15.130
		Burgerschap PO	Vredeseducatie	32		32	32
		Burgerschap VO	Vredeseducatie en Homo-emancipatie LHTB	17		17	17
		Combinatiefuncties brede school voortgezet onderwijs	Inzet van een combinatiefunctionaris die zorg draagt voor de organisatie van activiteiten in lijn met de visie Brede School VO, zodat leerlingen deelnemen aan talentontwikkelingsactiviteiten op het gebied van bijv. sport, kunst en cultuur.	391		391	391
		Cultuureducatie (onderwijs)	Kinderen in het primair- en voortgezet onderwijs in contact brengen met een breed aanbod van kunst en cultuur in en rondom de school.	1.917		1.917	1.917
		Huisvesting voor uitvoering voorschoolse educatie	Huisvesting voor het uitvoeren van voorschoolse educatie in een voorschoolse educatie lokaal/ruimte. De te bereiken doelgroep is Utrechtse doelgroeppeuters.	800		800	
		Internationale Schakel Klassen (ISK): taal onderwijs voor nieuwkomers (VO) van 12 t/m 18 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 12-23. Dit door middel van de voorziening de ISK waar nieuwkomers (leerlingen in het VO) de Nederlandse taal leren zodat zij na onderwijs te hebben ontvangen op het ISK kunnen uitstromen naar het reguliere onderwijs op het niveau naar vermogen.	97		97	97
		NPOnderwijs	Nationaal Programma Onderwijs	4.850		4.850	
		Ondersteunend personeel primair onderwijs (voorheen conciërges)	Verlaging werkdruk leraren	358		358	358
		Ondersteuning peuter bij overgang naar primair onderwijs	Coördinatie van het onderdeel 0-4 jaar binnen zorgplatform en bieden van ambulante begeleiding gericht op een vloeiende overgang van kinderen van voorschoolse voorziening naar het primair (speciaal) onderwijs	443		443	443
		Onderwijs Ondersteunende Activiteiten	Kinderen en jongeren kunnen gebruik maken van een samenhangend aanbod van talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid en pedagogische aanpak/burgerschap dat door een derde partij in samenwerking met de school wordt aangeboden.	89		89	
		Onderwijs ondersteuning talentontwikkeling	Kinderen en jongeren kunnen gebruik maken van een samenhangend aanbod van talentontwikkeling, ouderbetrokkenheid en pedagogische aanpak/burgerschap dat door een derde partij in samenwerking met de school wordt aangeboden.	37		37	
		Onderwijs Achterstanden Beleid	Onderwijs Achterstanden Beleid	1.100		1.100	
		Onderwijsimpuls voor toekomstbestendig onderwijs	Het geven van een impuls aan de kwaliteit van het onderwijs en het stimuleren van onderwijsinnovatie in Utrecht.	1.289	45	1.244	1.244
		OPDC Utrecht	Voorziening waar overbelaste jongeren met meervoudige problematiek die dreigen uit te vallen op school worden versterkt in hun gedragsrepertoire en duurzaam teruggeleid naar de school van herkomst, of doorgeleid naar een andere passende school, of naar de arbeidsmarkt.	654		654	654
		Overgang PO naar VO	Het realiseren van de beoogde effecten conform de Beleidsregel Onderwijs Utrecht, Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Schoolloopbaan 12-23.	227		227	227
		Schoolmaatschappelijk werk PO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	1.400		1.400	1.400
		Schoolmaatschappelijk werk VO (subsidietender Buurtteam Jeugd)	Leerlingen ondersteunen bij achterstanden in hun ontwikkeling op school (Buurtteams)	944		944	944
		Sterk MBO Utrecht	Het realiseren van de ambitie om het Utrechtse MBO te versterken	461		461	
		Taalschool: taal onderwijs voor nieuwkomers van 4 t/m 12 jaar	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de voorziening de Taalschool waar nieuwkomers (leerlingen in het PO) de Nederlandse taal leren zodat zij na ca. 1½ jaar Taalschool bij uitstroom naar het reguliere onderwijs Nederlands spreken, lezen en schrijven – passend bij het vastgestelde uitstroomniveau.	900		900	364
		Talentontwikkeling en combinatiefuncties brede school primair onderwijs	Combinatiefuncties onderwijs, activiteiten brede talentontwikkeling en programma Brede Scholen	1.466		1.466	1.466
		Talentontwikkeling voortgezet onderwijs	Activiteiten voor brede talentontwikkeling in het voortgezet onderwijs.	760		760	760
		Transitieregeling Voorschoolse educatie	Het subsidieplafondvoor de transitieregeling voorschoolse educatie	1.500		1.500	
		Uitvoering Voorschoolse Educatie	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van o.a. Voorschoolse Educatie.	10.000		10.000	
		Utrecht Leert!	Activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het plan van aanpak voor het terugdringen van het lerarentekort, Utrecht Leert!	1.000		1.000	

Programma	Doelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2024	Vaste verlening met jaar-subsidies
		Uitvoering Voorschoolse educatie plus	De startpositie van jonge kinderen verbeteren die het risico lopen op een achterstand in (taal)ontwikkeling door middel van de uitvoering van voorschoolse educatie plus.	900		900	
		Verkeersexamen in de wijken	Resultaat Verkeersveiligheid PO groep 7/8 afsluiten met theoretisch en praktisch examen	32		32	
		Versterken van taal	Het realiseren van de beoogde effecten conform Goed onderwijs voor elk kind, binnen het thema Cognitie 0-12. Dit door middel van de inzet van Vroegschoolse educatie, Professionalisering van professionals op de vroegschool, Ouderbetrokkenheid op de vroegschool, Schakelen gr. 3, 4, Leertijduitbreiding (LTU), Brede School Academie (BSA), Zomerschool/taalstimulering in de vakantie perioden en taalactiviteiten.	3.800		3.800	3.800
		Versterken van taal: Brede school Academie (BSA)	De subsidie is tijdelijk beschikbaar met als doel het borgen van activiteiten voor hogere taalprestaties en bredere maatschappelijke ontwikkeling in het onderwijsaanbod. Voor leerlingen met een taalachterstand en talentvolle leerlingen die onderpresteren op taal in het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs.	300		300	
		Voldoende Stage- en leerwerkplekken	Voldoende Stage- en leerwerkplekken	900		900	
		VSV Regionaal	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	600		600	
		VSV stad inclusief loopbaanoriëntatie PO-VO en overgang VO-MBO	Schoolverzuim en -uitval terugdringen waardoor leerlingen de kans krijgen hun schoolloopbaan zo soepel mogelijk te doorlopen en daarmee het perspectief op het behalen van een startkwalificatie vergroten.	285		285	285
Ondersteuning op maat				**100.394**	**76.698**	**23.696**	**19.722**
	1. De buurtteams jeugd en gezin ondersteunen jeugdigen en gezinnen die dat nodig hebben, zodat zij gezond en veilig kunnen opgroeien			**28.707**	**26.993**	**1.714**	**1.714**
		Buurtteams jeugd en gezin	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling.	26.993	26.993	0	
		Jeugdhulp	Trajectmanagement, woonbegeleiding, onderwijshulpverlening en intensieve hulp bij opgroeiproblemen voor jongeren	364		364	364
		Samen voor Overvecht (Ondersteuning op maat)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	1.350		1.350	1.350
	2. Aanbieders van specialistische jeugdhulp bieden specialistische zorg en ondersteuning dichtbij en op maat, zodat jeugdigen gezond, veilig en zoveel mogelijk in een gezin kunnen opgroeien			**3.443**	**3.143**	**300**	
		Basiszorg daklozen regio Utrecht	Hulp en begeleiding aan dak- en thuisloze jongeren	3.143	3.143	0	
		Versneld Vernieuwen & Kansrijke start	Tegengaan en/of verzachten van de negatieve sociale effecten van corona en de coronamaatregelen op inwoners en het ondersteunen van hen die daardoor extra zorg en ondersteuning nodig hebben.	300		300	
	3. Jeugdbescherming ondersteunt gezinnen als veilig opgroeien en ontwikkelen van jeugdigen wordt bedreigd en vrijwillige hulpverlening niet toereikend is			**13.451**	**12.032**	**1.419**	
		Veilig thuis, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	Uitvoering van Veilig Thuis en (preventieve) jeugdreclassering en jeugdbescherming	13.451	12.032	1.419	
	4. Utrechters krijgen hulp bij het vinden van een passende oplossing bij hun (zorg)vraag binnen de sociale basiszorg			**27.292**	**26.972**	**320**	**320**
		Advies	Faciliteren en organisatie van advies door sociaal raadsliedenwerk	2.339	2.339	0	
		Buurtteams Sociaal	Doorontwikkeling en uitvoering van de buurtteams en het leveren van hoogwaardige sociale basiszorg. In co-creatie met de gemeente Utrecht leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van een nieuw en eenvoudiger stelsel van zorg en ondersteuning.	22.451	22.451	0	
		Groepsgewijze activiteiten	Groepsgewijze activiteiten zorgen voor verbinding tussen cliënten onderling, waardoor zij onderling netwerken kunnen onderhouden, waarbij preventie, activering, lotgenotencontact en onderlinge hulp/steun centraal staan	320		320	320
		Informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van informatie op breed sociaal domein	768	768	0	
		Onafhankelijke clientondersteuning	Faciliteren en organiseren van onafhankelijke clientondersteuning.	163	163	0	
		Ondersteuning schuldhulpverlening vanuit Informele zorg	Ondersteuning om inwoners op een toegankelijke en laagdrempelige wijze te leren om gaan met geld, schulden en administratie	1.251	1.251	0	
	5. Utrechters krijgen de aanvullende zorg en ondersteuning passend bij hun (zorg)vraag zodat zij mee kunnen doen			**7.929**		**7.929**	**7.425**
		Buurtbemiddeling/ aanpak extreme woonoverlast	Buurtbemiddeling leert en helpt mensen om al in een vroeg stadium burengeschillen op te lossen. De aanpak extreme woonoverlast wordt ingezet als de bewoner(s) van een woning het woongenot van omwonenden structureel verstoort c.q. verstoren.	879		879	879
		FIOM	Aanbieden van gespecialiseerd maatschappelijk werk met betrekking tot zwangerschap, adoptie, seksueel geweld en hulp aan tienerouders	314		314	314
		Sociale prestatie en dagondersteuning	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	6.736		6.736	6.232
	6. Inwoners in de regio Utrecht die onvoldoende zelfredzaam en/of dakloos zijn, krijgen (24-uurs) begeleiding gericht op herstel en activering, thuis of in een woonvoorziening			**10.072**	**7.558**	**2.514**	**2.363**
		Gecombineerde inloopvoorziening voor daklozen	Het bieden van een duidelijke ingang, snel bieden van tijdelijke opvang en integrale hulpverlening, bijdrage aan herstel van daklozen, vergroten van de door- en uitstroom uit de maatschappelijke opvang.	1.727	1.727	0	

Programma	Doelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Meerjarig verleend	Berschikbaar 2024	Vaste verlening met jaar-subsidies
		Veilig thuis 18+	Uitvoering van de activiteiten Veilig Thuis voor 18+ (volwassenen)	5.831	5.831	0	
		Voorkomen huiselijk geweld	Voorkomen van huiselijk geweld bij alle slachtoffers. Bij ernstige dreiging en gevaar van huiselijk wordt een veilige situatie gecreëerd in de (crisis) opvang, onderduikaders, bij familie of via de informele netwerken. In alle gevallen is sprake van (groeps) begeleiding en/of (ambulante) hulpverlening al dan niet door de vrouwenopvang zelf.	2.514		2.514	2.363
	7. Nieuwkomers weten zich welkom en thuis in Utrecht en kunnen zich maximaal ontwikkelen en ontplooien voor hun toekomst in Utrecht of ergens anders			**9.500**		**9.500**	**7.900**
		Asielzoekers, ongedocumenteerden en vluchtelingen	Regeliere ondersteuning van vluchtelingen, het continueren van de noodopvang voor (uitgeprocedeeerde) asielzoekers en het steunpunt Perspectief voor ex-AMA's (voormalig alleenstaande minderjarige asielzoekers).	9.500		9.500	7.900
Volksgezondheid				**5.075**		**5.075**	**4.934**
	1. In 2040 zijn de gezondheidsverschillen in Utrecht tussen de laagste en hoogste sociaal economische groepen met 30% afgenomen ten opzichte van 2012			**5.075**		**5.075**	**4.934**
		Alcohol en drugs, Voorlichting en educatie	Het verzorgen van voorlichting aan jongeren, hun peers, ouders en intermediairs. Bijvoorbeeld in de vorm van voorlichting op scholen, adviesgesprekken, interventies, drugstestservice, online informatieverstrekking, netwerkvorming en faciliteren van samenwerking.	1.515		1.515	1.515
		Gezonde leefstijl (subsidietender Sport))	Stimuleren gezonde leefstijl door sporten	141		141	
		Heroineverstrekking, Opsporing, Vroegsignalering en Toeleiding OGGZ	Het opsporen en toeleiden naar zorg van zeer sociaal kwetsbaren/OGGZ, het bieden van een heroïnebehandeling, het verspreiden en ophalen van spuiten en spuithulpmiddelen, en het afhandelen van spuitmeldingen	1.555		1.555	1.555
		Prostitutie	Het bieden van laagdrempelige opvang en het vergroten v/h bereik onder de prostituees door outreachend werken en het ondersteunen en begeleiden van vrouwen bij het uitstappen uit de prostitutie.	1.358		1.358	1.358
		Samen voor Overvecht (Gezonde wijk)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	200		200	200
		WMO collectieve GGZ preventie	Subsidie t.b.v. een substantiële bijdrage aan de psychosociale gezondheid van burgers en ondersteuning van mantelzorgers in de gemeente Utrecht	130		130	130
		Toeleiding naar (bemoei)zorg	Toeleiding naar (bemoei)zorg	176		176	176
Veiligheid				**7.559**	**5.795**	**1.764**	**250**
	1. Het Utrechts veiligheidsbeleid is erop gericht het veiligheidsniveau van 2018 tenminste te behouden			**7.559**	**5.795**	**1.764**	**250**
		Buurtteams jeugd en gezin (veiligheid) (subsidietender Jeugd)	Integraal inzetten van jeugdzorgaanbod zonder indicatiestelling	1.476	1.476	0	
		Hulpverlening bij ongevallen en rampen	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening bij ongevallen en rampen	1.350		1.350	
		Jongerenwerk en veiligheid	Terugdringen van criminaliteit onder en ernstige overlast door jongeren en bieden van een duurzaam toekomstperspectief.	4.319	4.319	0	
		Ondersteuning aanpak jeugd en veiligheid	Bijdrage in de kosten van organisaties die betrokken zijn bij de preventieve activiteiten in het kader van jeugd en veiligheid	69		69	
		Politie Keurmerk Veilig Wonen	Subsidie op verkrijgen van Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) bestaande woningen	75		75	
		Preventiekosten bedrijfsovervallen	Tegemoetkoming in de kosten voor ondernemers, die slachtoffer zijn geworden van een overval op hun bedrijf en die beschermingsmaatregelen willen nemen ter voorkoming van een nieuwe overval.	20		20	
		Samen voor Overvecht (Veiligheid)	Samen voor Overvecht betekent werken aan een wijk waar bewoners prettig samen leven en die aantrekkelijk is voor nieuwe bewoners, bezoekers, en ondernemers. Een wijk waarin de veerkracht van bewoners wordt versterkt en iedereen mee kan doen.	250		250	250
Cultuur				**53.129**	**49.720**	**3.409**	
	1. Gelijk aan de groei van de stad is er in alle wijken steeds meer passend aanbod van diverse creatieve makers en culturele instellingen			**47.271**	**44.504**	**2.767**	
		Cultuurnota 2021-2024	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	41.665	41.665	0	
		Investeringsbijdrage muziekstudio's	De realisatie van muziekstudio's in de gemeente Utrecht, die tegen een betaalbaar tarief incidenteel of voor een langere periode kunnen worden gehuurd door muzikanten	217		217	
		Productie en programmering	Het faciliteren van artistiek interessante activiteiten van Utrechtse makers en culturele instellingen	4.420	2.689	1.731	
		Projecten cultuur	Het stimuleren van bijzondere culturele projecten die van belang zijn voor de gemeente Utrecht, haar inwoners en/of de Utrechtse culturele sector.	969	150	819	
	2. Een breed publiek uit Utrecht en daarbuiten neemt actief deel aan en bezoekt het culturele aanbod in de stad			**5.858**	**5.216**	**642**	
		Amateurkunsteducatie	Amateurkunsteducatie, vrije cursusaanbod in de stad	1.004	1.004	0	
		Basissubsidie Amateurkunst	Het stimuleren van actieve participatie aan amateurkunst door inwoners van de gemeente Utrecht	380		380	
		Cultuurnota 2021-2024 Participatie	Het stimuleren en faciliteren van een plurifom cultureel aanbod en ontwikkelruimte	3.244	3.244	0	
		Cultuurparticipatie	Het bevorderen van betrokkenheid bij cultuur van een breed publiek	968	968	0	
		Combinatiefunctionarissen	Het aanstellen van cultuurcoaches die een brede doelgroep laten kennismaken met kunst en cultuur.	262		262	
Samenleving en sport				**33.253**	**12.139**	**21.114**	**13.255**
	1. Inwoners doen mee en zorgen voor elkaar			**20.239**	**7.881**	**12.358**	**10.524**

Programma	Doelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Meerjarig verleend	Beschikbaar 2024	Vaste verlening met jaar-subsidies
		Beheerde speeltuinen	Technisch en sociaal beheer en onderhoud voor beheerde speeltuinen die maximaal ondersteunend zijn voor die initiatieven en qua openheid, sfeer, en functionaliteit aansluiten bij wat bewoners willen, waardoor buurten levendiger en leefbaarder worden.	2.386		2.386	2.386
		Belangenbehartiging en informatievoorziening	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	1.272	53	1.219	969
		Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie: het tijdelijk ondersteunen en zo nodig verbinden van inwoners met een kwetsbare situatie aan partijen in de basisinfrastructuur of in de (aanvullende) zorg.	453		453	453
		Laaggeletterdheid / taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Verbeteren van taalniveau en andere basisvaardigheden	1.027		1.027	1.027
		Nadere regel basisvoorziening ondersteuning mantelzorgers	Advies, informatie en andere ondersteuning bieden aan mantelzorgers.	711		711	
		Nadere regel basisvoorziening vrijwilligersondersteuning	Stimuleren en faciliteren van vrijwilligerswerk in de stad in alle maatschappelijke sectoren.	773		773	
		NT2 voor volwassenen	Hoger opgeleide nieuwkomers zonder inburgeringsplicht krijgen met deze subsidie de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren en waar mogelijk een Staatsexamen NT2 te behalen	218		218	218
		Sociaal makelaarschap	Sociaal makelaars zetten in op het versterken van sociale netwerken in de wijk, zodat deze krachtiger worden en waarmee ook de veerkracht van bewoners in de wijk vergroot wordt. Sociaal makelaars werken aan het versterken van de pedagogische civil society in de wijk.	7.828	7.828	0	0
		Stimuleren vrijwilligerswerk	Stimuleren en faciliteren van stedelijk vrijwilligerswerk middels het verbreden van de groep van actieve burgers en belemmeringen wegnemen om te participeren en vrijwilligerswerk te doen.	191		191	191
		Taal en digitale vaardigheden - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Het verbeteren van het taalniveau	100		100	
		Zorg voor elkaar - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Het ondersteunen van inwoners in een kwetsbare situatie waardoor zij zelfredzamer worden of beter kunnen meedoen.	5.280		5.280	5.280
	2. Inwoners kunnen zichzelf zijn en leven prettig met elkaar samen			**744**		**744**	**685**
		Meldingen van stigmatisering en discriminatie worden adequaat opgevolgd	Activiteiten op het gebied van preventie en voorlichting, met de nadruk op discriminatie op de arbeidsmarkt en in de horeca, uitgevoerd door Artikel 1 Midden-Nederland.	446		446	446
		Voorlichting en zichtbaar maken diversiteit	Geven van voorlichting over en zichtbaar maken van diversiteit.	239		239	239
		Brugfunctie Diversiteit - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Brugfunctie - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	59		59	
	3. Kinderen, jongeren, ouders en opvoeders zijn veerkrachtig			**6.398**	**59**	**6.339**	**892**
		Ambulant jongerenwerk	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	4.949		4.949	
		De Stem van Utrecht	Faciliteren en organiseren van belangenbehartiging en informatie en advies	105		105	105
		Jeugdhulp meedoen (subsidietender Sport)	Meedoen kinderen met een beperking/ondersteuningsvraag	59	59	0	
		Kinder- en jongerenwerk MO	Activeren van jeugdigen en bieden van mogelijkheden tot optimale ontwikkeling	528		528	528
		Sociale prestatie en dagondersteuning (jeugd)	Het versterken van de zelfredzaamheid van kwetsbare Utrechters en het vergroten van hun zingeving. Deze voorzieningen dragen bij aan de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en de toename van maatschappelijke participatie.	290		290	259
		Jongeren, relaties en seksualiteit	Jongeren, relaties en seksualiteit	467		467	
	4. Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke buurtvoorzieningen			**907**		**907**	**839**
		Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	Accommodaties maatschappelijke activiteiten: driehoeksoverleg	68		68	
		Welzijnsaccommodaties in zelfbeheer - nadere regel vrijwillige inzet voor elkaar	Faciliteren van accommodaties voor maatschappelijke activiteiten. Uitgangspunten zijn een efficiënt gebruik en optimale toegankelijkheid.	839		839	839
	5. Inwoners kunnen op hun eigen manier en niveau sporten en bewegen in een veilige omgeving			**4.409**	**3.958**	**451**	**0**
		Challenge aangepast sportaanbod sportakkoord	Ondersteunen sportaanbieders met aangepast sportaanbod	53		53	
		Challenge buurtsportcoach sportakkoord	Grotere sportdeelname en verbinden zorg, welzijn en sport	74	74	0	
		Challenge samenwerking sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van vitale aanbieders, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen	130		130	
		Challenge sportaanbieders sportakkoord	Ondersteunen en stimuleren van sportaanbieders op het gebied van vitaliteit, positieve sportcultuur en inclusief sporten en bewegen.	62		62	
		Grootschalige schoolsportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige schoolsportevenementen	49		49	
		Grootschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren grootschalige sportevenementen	151	55	96	
		Kleinschalige sportevenementen	Ondersteunen en stimuleren kleinschalige sportevenementen	61		61	
		Grotere sportdeelname van kinderen	Grotere sportdeelname van kinderen	114	114	0	
		Sport, bewegen en verenigingsondersteuning	Ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalentenen vestiging talentcentra	3.411	3.411	0	
		Sport, bewegen en verenigingsondersteuning (topsport)	Ondersteunen van verenigingen, topsporters, topsporttalentenen vestiging talentcentra	253	253	0	
		Talentenprogramma's sport	Ondersteunen van activiteiten gericht op het ontwikkelen van sportieve talenten	51	51	0	0
	6. Utrecht heeft voldoende, goede en toegankelijke sportvoorzieningen			**556**	**241**	**315**	**315**
		Basisvoorzieningen	Instandhouden van een aantal basisvoorzieningen	382	241	141	141
		Tuinen en parken	Volkstuinen	174		174	174
Eindtotaal				**294.726**	**144.582**	**150.144**	**96.397**

Programma	Doelstelling	Subsidiedoelstelling	Omschrijving	Begroting 2024	Meerjarig verleend	Berschikbaar 2024	Vaste verlening met jaar-subsidies

Bedragen zijn maal € 1.000,00
De verdeling van de subsidies is op basis van de criteria in de Algemene Subsidieverordening en in de nadere regel van de specifieke subsidieregeling.
De kolom "Begroting 2024" is het totale subsidiebedrag voor 2024
De kolom "Meerjarig verleend ten laste van 2024" zijn de verleende meerjarige subsidies, die zijn opgenomen in de programmabegroting 2024
De kolom Beschikbare subsidie omvat de begroting 2024 exclusief meerjarige verlening
De kolom Waarvan "vaste" verlening met jaarsubsidies is informatief, dit zijn de subsidiebedragen die in het voorgaande subsidiejaar als jaarsubsidies zijn verleend

(*1) Voor deze subsidiedoelstelling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een convenant uitsluitend bestemd voor de ROM.
(*2) Het subsidieplafond is beperkt beschikbaar voor nieuwe aanvragen. Uit subsidies die in voorgaande jaren zijn verleend vloeien doorlopende verplichtingen voort waarvan de omvang afhankelijk is van externe factoren. Deze verplichtingen komen ten laste van het subsidieplafond voor 2023. Het plafond kan worden bijgesteld op basis van de ervaringen in het voorgaande jaar en nieuwe (wettelijke) ontwikkelingen.
(*3) Voor deze subsidiedoelstelling kunnen geen aanvragen worden ingediend. De subsidie is op basis van een aanwijzingsbesluit uitsluitend bestemd voor UW bedrijven.
(*4) Op de beschikbare subsidiebedragen onder deze regelingen worden de verleende subsidiebedragen uit het jaar 2023 in mindering gebracht.
De bevoegdheid tot verlening, intrekking, wijziging en vaststelling van subsidies berust bij het College van Burgemeester en Wethouders en is gebaseerd op artikel 3 van de Algemene Subsidieverordening.
Alle bedragen zijn onder voorbehoud van goedkeuring van de programmabegroting 2024 door de de gemeenteraad.
Aan dit overzicht kunnen geen aanspraken worden ontleend.

Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	S. Anker	**Datum**	13 juni 2023
Doorkiesnummer	0648509552	**Kenmerk**	11139558
E-mail	simcha.anker@utrecht.nl	**Onderwerp**	Schriftelijke vragen concept Voorjaarsnota 2023 en Eerste Bestuursrapportage 2023
Bijlage(n)	2	**Beleidsveld**	Financiën

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de antwoorden op uw schriftelijke vragen over de Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2023. Ook ontvangt u het ‘Erratum Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2023’. Tevens zijn enkele onjuistheden geconstateerd die we met het erratum corrigeren. De aanpassingen uit het erratum zijn verwerkt in de Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2023 zoals gepubliceerd op de internetpagina “Planning & control portaal” van de gemeente Utrecht.

Wij kijken uit naar bespreking in uw raad.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Vraagnummer: 1

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	28
Erratum	

Verbijzondering	Paragraaf 2.3.2

Vraag	Er wordt gesproken over vergroeningskansen daar waar we aan het werk zijn en al groen willen toevoegen. Is dit niet een lagere ambitie dan voorheen? En gaan we dan geen bomen meer plaatsen in groenarme wijken? Welke financiële ruimte wordt er nou daadwerkelijk geboden? En kan er meer gezegd worden over dat lagere tempo?

Antwoord

Er is geen sprake van een lagere ambitie en lager tempo. Deze coalitieperiode zetten we gemiddeld 6 miljoen euro extra per jaar in voor vergroening. Daarmee verdubbelen we het budget. De middelen die we voor meer bomen vrijmaken zijn nog onvoldoende om onze extra ambitie volledig op te pakken zoals het planten van een boom voor elke nieuwe woning. Zie ook raadsbrief strategie voor groen, 12 april 2023. In de RSU2040 zijn de kosten van de groene schaalsprong tot en met 2040 ingeschat 1,6 miljard euro. Dat is ongeveer 80 miljoen euro per jaar.

Het werk-met-werk maken en het plaatsen van extra bomen in de groenarme wijken Noordwest en Rivierenwijk blijven we voortzetten.

Vraagnummer: 2

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	29
Erratum	

Verbijzondering	Paragraaf 2.3.2

Vraag	Er staat: "Gezien de schaarse middelen kiezen we ervoor om het zelfstandige budget voor zelfbeheer niet mee te laten groeien met de stadsbrede vraag." In hoeverre is dit in lijn met eerdere raadsvoorstellen en aangenomen/overgenomen moties? Welk gat treedt er op met de stadsbrede vraag? En hoeveel geld gaat er nu wél naar zelfbeheer?

Antwoord

Er zijn de afgelopen jaren geen raadsvoorstellen gedaan over zelfbeheer en ook geen moties overgenomen/aangenomen in de context van de vraagstelling.
In de Raadsbrief Beantwoording toezeggingen en aanpassing Actieplan zelfbeheer openbaar groen hebben wij u geïnformeerd over het jaarlijkse budget voor zelfbeheer van openbaar groen. Er is 1250 uur per jaar beschikbaar voor de praktische ondersteuning, 0,069 miljoen euro per jaar voor plantmaterialen of tuinaarde. En aanvullend is er nog jaarlijks 1.125 uur voor het wijkaanspreekpunt in combinatie met specialistische groenondersteuning, bijvoorbeeld door inzet van ecoloog. Dit komt neer op een jaarlijks budget van: 0,2 miljoen euro

Deze urenraming is gebaseerd op een basisondersteuning van zelfbeheerders. Bij zelfbeheer gaat het namelijk erom dat inwoners het beheer oppakken en dat de gemeente daarbij kan ondersteunen. Echter, wij zien dat er een groeiende ondersteuningsbehoefte is door onder meer de toename van de complexiteit van zelfbeheerinitiatieven en doordat er meer ondersteuning gevraagd wordt bij bestaande initiatieven. Ook vraagt de coördinatie meer tijd: afstemming met andere programma’s, coördinatie intern en registratie. Hier kunnen we nu niet aan voldoen.Deze groeiende vraag zullen we het komende jaar nauwgezet volgen.

Vraagnummer: 3

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	31
Erratum	

Verbijzondering	Paragraaf 2.4

Vraag	In de samenvattende tabel staat per jaar 100.000 euro voor locatieprofielen. Waarom is dit een bijsturing? We hadden de locatieprofielen toch al af en in de ijskast gezet? Dus dit hoeft toch niet extra geld te vragen? Of hooguit incidenteel? En waarom zulke hoge bedragen?

Antwoord

Het opstellen van locatieprofielen en het daarmee werken, vraagt meer middelen dan bekend was ten tijde van het coalitieakkoord. Om toch vaart te maken met de locatieprofielen heeft uw raad bij het opstellen van de programmabegroting besloten om 0,25 miljoen euro in te zetten om tien locatieprofielen te maken. Op dat moment is uw raad ook geïnformeerd dat wij u, richting de voorjaarsnota, informeren over het proces (zie onze raadsbrief start locatieprofielen evenementen van 24 maart 2023) en de financiële implicaties in relatie tot de locatieprofielen. Dat doen wij nu. De kosten voor het werken met de 10 locatieprofielen zijn begroot op 0,1 miljoen euro. Dit zijn de structurele uitvoeringsmiddelen voor extra personeelskosten bij vergunningverlening en extra kosten voor communicatie en ICT.

Vraagnummer: 4

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.2 Vertrekpunt financieel beeld
Bladzijde (in pdf)	41
Erratum	Nee

Verbijzondering	Paragaraf 4.2.5

Vraag	In de tabel (rondom extra inzet beleid) staan extra middelen gereserveerd voor jongerencultuurhuis in Leidsche Rijn en in Merwedekanaalzone. Waren deze twee ontwikkelingen niet allang bekend? Waarom is dat een bijsturing in déze VJN? Waren deze posten eerder nog gedekt? En t.a.v. Leidsche Rijn: op pagina 46 staat deze ook nog vermeld onder het kopje bezuinigingen.

Antwoord

De dekking van de exploitatiesubsidie voor wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone en Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn was tot deze Voorjaarsnota nog niet geregeld. Met de beschikbaarheid van toegekende middelen uit het coalitieakkoord kon de keuze voor dekking van de exploitatiesubsidies deze Voorjaarsnota vanuit een brede integrale afweging worden gemaakt. Hierbij is de keuze gemaakt om voor dekking o.a. het budget topcultuur en het eerder toegekende investeringsbudget voor het jongerencultuurhuis Leidsche Rijn in te zetten. Deze 0,2 miljoen voor jongerencultuurhuis Leidsche Rijn die is opgenomen in de tabel ‘bezuinigingen’ huidig beleid’ op pagina 46 van de Voorjaarsnota is feitelijk een vrijval van 0,2 miljoen euro investeringsbudget uit de investeringsagenda ‘groei van de stad’ voor het jongerencultuurhuis Leidsche Rijn. Deze vrijval wordt ingezet voor gedeeltelijke dekking van de exploitatiesubsidie van het jongerencultuurhuis in Leidsche Rijn.

Vraagnummer: 5

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	44
Erratum	

Verbijzondering	Paragraaf 4.3.1

Vraag	Er staat: "Dit betekent ook dat er minder flexibiliteit is om onverwachte tegenvallers binnen het budget op te vangen". Hoe gaan we dit merken? Is er een voorbeeld van te geven? Wat als zich dan toch een tegenvaller zich voordoet, gaat dit dan sneller naar de gemeenteraad omdat er een politieke keuze nodig is?

Antwoord

In de meerjarenprogramma's worden meerdere projecten tegelijkertijd uitgevoerd. We sturen per programma op uitvoering binnen het budget. Die sturing kan ertoe leiden dat een tegenvaller op project a aanleiding kan zijn om pas later te beginnen met project b. Pas als bijsturing binnen het programma niet meer mogelijk is, kan financiële bijsturing over de programmagrenzen heen noodzakelijk zijn. En dat vergt dan besluitvorming door de gemeenteraad.

Vraagnummer: 6

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Linda Voortman, Rachel Streefland; Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	

Verbijzondering	Paragraaf 4.3.3

Vraag	Diverse vragen over de tabel met bezuinigingen: Hoe kan de vrijval van rioleringsreserve worden ingezet, dient die niet alleen ingezet te worden voor rioleringsopgaven? Waarom in de jaren 2024-2025-2026 bezuinigen op het programma Energietransitie met 350K? Dit was toch juist een van drie prioriteiten? Wat gaan we dan niet meer doen? En tot slot: wat betekent verminderen inzet bij zowel Klantcontactcentrum als Handhaving? Minder hard groeien dan gewenst, of minder doen dan in dit huidige situatie?

Antwoord

De egalisatiereserve riolering is bedoeld voor het dempen van schommelingen in het tarief voor de rioolheffing. Omdat het een reserve is en geen voorziening mag deze, voor zover deze ontstaat door efficiencyvoordelen of hogere baten dan verwacht, ingezet worden om incidentele tekorten op de algemene middelen te dekken. In het raadsvoorstel bij het Programma Water en Riolering 2024-2028 zit het voorstel om voortaan een maximum bedrag van 4 miljoen euro te hanteren voor de reserve, waarmee het deel boven dit maximum bedrag naar keuze ingezet kan worden voor tariefverlaging of dekking van tekorten op de algemene middelen
De bezuiniging van het KCC betekend concreet een bezuiniging van 3FTE. Die doen we door natuurlijk verloop. Op dit moment investeren we in het verder vereenvoudigen van de dienstverlening en ook naar andere kanalen waarbij er geen interactie tussen een medewerker en inwoner nodig is. Dat wil overigens niet zeggen dat we de fysieke kanalen ontmoedigen. Inwoners zijn daar nog steeds welkom. Wel is het zo dat door het wegvallen van de 3FTE we minder ruimte hebben om onverwachte piekmomenten op te vangen waardoor er langere wachttijden kunnen ontstaan. Daarmee kan het zijn dat bereikbaarheidsnorm alsnog naar beneden gaat. Voor wat betreft het aspect handhaving betreft het hier een taakstelling waar wij in het handhavingsprogramma 2024 een keuze in zullen maken.

De komende periode onderzoeken we of willen investeren in deelnemingen voor warmte, water of andere energiebedrijven (bv Stedin). Dit vormt integraal onderdeel van het energieprogramma. De komende jaren schalen we het energietransitieprogramma flink op. Binnen deze opschaling houden we nu al rekening met een bedrag van 0,350 miljoen euro voor de dekking van rentelasten. Bezuinigen op het programma is hierdoor nu niet aan de orde

Vraagnummer: 7

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	47
Erratum	

Verbijzondering	Paragraaf 4.3.3

Vraag	Wat gaat de consequentie zijn van 290k bezuinigen op "onderhoud locaties natuureducatie"? Waar moet ik aan denken? Hoe gaat dit uitpakken voor bijvoorbeeld Utrecht Natuurlijk?

Antwoord

Uit onderzoek naar het achterstallig onderhoud blijkt dat de investering toch lager zal zijn dan voorheen was ingeschat. Het niveau van onderhoud op de locaties zal door de bezuiniging in de toekomst niet minder worden. Het uitgangspunt is dat het onderhoudsniveau conform de standaard (niveau 3 sober en doelmatig) van gemeente Utrecht blijft. In de meerjarige onderhoudsplanningen zal wel goed worden gekeken naar het moment van vervangingsonderhoud. Voor het toekomstig vervangingsonderhoud zal nog een nader investeringsprogramma worden uitgewerkt die vervolgens verwerkt zal worden in de kostprijsdekkende huur. Voor Utrecht Natuurlijk zullen er geen consequenties zijn. Zij zullen gaan huren van de gemeente op basis van een kostprijsdekkende huurprijs. Het onderhoud zit hierin verwerkt.

Vraagnummer: 8

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.3 Investeringsprojecten Bereikbaarheid
Bladzijde (in pdf)	67
Erratum	

Verbijzondering	Uitbreidingsinvesteringen

Vraag	Waarom wordt het project Maliebaan 1 miljoen euro duurder? En hoe is de forse toename voor de HOV baan MWKZ te verklaren? In hoeverre zou dit ook uit het project zelf (eventueel met cofinanciering) bekostigd kunnen worden? Hoe ziet de OV verbinding Overvecht USP eruit?

Antwoord

In de raad van 3 februari 2022 is het IPVE/FO Maliebaan vastgesteld, inclusief financiële paragraaf en onderbouwing van de extra benodigde 1 miljoen euro. Dit betrof een scopewijziging, gestegen prijzen en oplopende proceskosten. In het MPR 2022 is het bedrag ook geprogrammeerd, alleen is het niet bij de begroting 2023 meegenomen bij het vrij vragen van de kredieten. Dat is nu gebeurd.

HOVbaan MWKZ/Europalaan Zuid: Het betreft geen toename van de projectkosten maar de vrijgave van het resterende krediet van het project van de door de provincie Utrecht verstrekte subsidie van 7,4 miljoen euro in het kader van de afspraken binnen U Ned over de No Regret maatregelen. Met deze aanpassing is het volledige krediet vrij gevraagd.

OV-verbinding Overvecht - USP: Als onderdeel van de No Regretaanpak binnen U-Ned realiseren we met het project infrastructurele maatregen op met name de K. de Jongweg en de Sartreweg. Hiermee verbeteren we de bestaande busverbinding qua reistijd. Het project is nu in de definitiefase. De gemaakte kosten zijn de engineerings- en onderzoekkosten van deze en voorgaande initiatieffase.

Vraagnummer: 9

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.4 Investeringsprojecten Openbare ruimte
Bladzijde (in pdf)	68
Erratum	

Verbijzondering	Vervangingsinvesteringen

Vraag	Waarom zorgt het faillissement van een leverancier voor een verlaging van 3 miljoen euro (plus nog eens 1,4 miljoen euro bij de uitbreidingsinvesteringen)? We hebben toch nog steeds behoefte om te investeren in onze afvalcontainers? Graag meer toelichting. En waarom lezen we hier geen toename van de investeringsbedragen voor o.a. Werven en Spelen? De nieuwe Speelvisie en de uitgevoerde speelscans geven waarschijnlijk aanleiding tot extra investeringen. Kan dit vanuit bestaande budgetten worden betaald?

Antwoord

Zowel de vervangings- als de uitbreidingsinvesteringen nemen toe ten opzichte van de programmabegroting. Dit heeft alles te maken met de nieuwe aanbesteding leverancier door het faillissement van de oude leverancier en het plaatsen van meer containers ten behoeve van de groei van de stad en het verder uit faseren van het bestaande areaal dan verwacht bij de programmabegroting.

Werven:
De tabel is voor de periode t/m 2023. Het investeringsbedrag voor die periode is in 2021, bij de vaststelling van het programmaplan “Werk aan de Werf”, vastgesteld. Bij de Voorjaarsnota 2022 is voor de periode 2024 t/m 2026 budget toegekend voor de uitbreiding van het uitvoeringsprogramma "Werk aan de werf". De investeringsbedragen voor het Wervengebied vanaf 2024 zijn daar zichtbaar. De investeringsbedragen zijn nog toereikend (zie voortgangsrapportage).

Spelen:
De investeringen die voortkomen uit de speelscans worden bekostigd vanuit het budget voor Spelen, Sporten en Bewegen. Daarnaast worden ook de beheerkosten voor de nieuw aangelegde speel-en sportvoorzieningen die vanuit de Speelvisie en speelruimtescans worden gerealiseerd, vanuit dit budget bekostigd.

Vraagnummer: 10

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.4 Investeringsprojecten Openbare ruimte
Bladzijde (in pdf)	69
Erratum	

Verbijzondering	Uitbreidingsinvesteringen

Vraag	Er staat: "Bij deze bestuursrapportage vragen we 5,000 miljoen euro krediet vrij voor investeringen uit GiB pakket." Waar lees ik de uitsplitsing hiervan dan terug? En die 3,8 miljoen voor het gedeelte rondje Stadseiland. Welk deel is dit precies? Een flink prijskaartje, is dit conform prognose of duurder uitgepakt? En wat komt er nog aan? Ik dacht dat we bestaande budgetten bij elkaar zouden leggen hiervoor (zie ook eerdere raadsbrief hierover). Hoe verhoudt deze investering zich tot die eerdere optelsom van bestaande budgetten?

Antwoord

Het is niet uitgesplitst, dit betreft de icoonprojecten Kromme Rijn Linie Landschap en Rondje Stadseiland tezamen

Circa 0,8 miljoen euro is voor planontwikkeling van het hele Rondje Stadseiland. 3 miljoen euro is uitvoeringsgeld bestemd voor deelgebied 3, Kanaalweg Jaarbeurs. We ontvangen hier ook een rijksbijdrage van 3 miljoen euro voor. Dit is conform prognose.

In de Raadsbrief Voortgang Rondje Stadseiland - U-reka Gemeente Utrecht staan per deelgebied de indicatieve investeringsbedragen. Dit is de inschatting op dit moment. In deze brief staat voor welk deel dekking is. De bestaande budgetten zijn gekoppeld aan bepaalde deelgebieden. Er is nu nog niet voldoende budget om alle deelgebieden uit te voeren.

Vraagnummer: 11

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries, Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	18
Erratum	

Verbijzondering	Spoor 2 - inhoudelijke aanpak

Vraag	Op basis van welke afweging van de voordelen en risico's is gekozen voor scenario 2? Kunt u dat nader onderbouwen? Welk contact is hierover geweest met betrokken partners?

Antwoord

De inhoudelijke onderbouwing voor scenario 2 staat in de VJN: scenario 1 heeft als risico dat beschikbaarheid en kwaliteit van zorg op korte termijn onder druk komt en op lange termijn juist tot extra kosten gaat leiden. Scenario 3 heeft als risico dat een gemeentebrede afweging meer tijd vraagt (hoe breder, hoe meer betrokkenen en afstemming) en dat ambities op ruimte/ wonen en energie worden beperkt om de gewenste beweging in sociaal domein uit te voeren. Scenario 2 sluit het meest aan bij de gewenste transformatie in het sociaal domein, met daarbij een brede integrale aanpak met sociale partners in de stad. Op dit moment zijn we samen met partners bezig met de uitwerking. Op de opgave jeugd zijn zij verinigd in de taskforce Jeugd. En ook in het kader van het nieuwe Wmo-beleidskader worden de partners in het Wmo-domein actief betrokken. Direct na publicatie van de voorjaarsnota is ook het bredere veld van partners in het sociaal domein geïnformeerd.

Vraagnummer: 12

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries, Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	Spoor 2- inhoudelijke aanpak

Vraag	Hier worden een aantal specifieke onderwerpen, maar ook algemene thema's genoemd die moeten worden ontzien? Deze opsomming lijkt vrij willekeurig in het licht van het doel namelijk zorg voorkomen. Hoe bent u hiertoe gekomen en tot welke beleidskeuzes leidt dit?

Antwoord

De denkrichting is gebaseerd op onderzoeken van o.a. SCP, WRR, NJI en Trimbos die zijn gedaan naar oorzaken van toenemende behoefte aan jeugdhulp en Wmo-zorg/ondersteuning. Bijvoorbeeld: over de toename van ervaren prestatiedruk: Trimbos, HBSC, Gezondheid van jongeren in Nederland (2022), Nji/Trimbos, Naar gezamenlijke veerkracht en kansen voor iedereen (2021), NJI, Naar een andere kijk op Jeugdzorg (2023), RIVM, Kwartaalonderzoek mentale klachten jongeren (2023). Voor de impact van corona zie: Gemeente Utrecht, De staat van de Utrechtse Jeugd (2022). Voor de relatie tussen scheidingen en zorg, zie Significant Publiek, Relatie tussen scheidingen, GGZ-gebruik en jeugdzorggebruik (2022). Voor de impact van stapeling zie: SCP, Zicht op zorgen (2023), Meer zicht op ouders (2023), Eigentijdse ongelijkheid (2023). Voor de groei van de bevolking en de (dubbele) vergrijzing zie: Gemeente Utrecht, Bevolkingsprognose 2022 (2022). Voor de spanning op de arbeidsmarkt en de impact op de zorg, zie: Utrechtzorgt (2022) en Prognosemodel Zorg en welzijn (prognosemodelzw.databank.nl). Beleidsmatige uitwerking en afwegingen moeten nog worden gemaakt. De voorliggende voorjaarsnota is bedoeld om uitgangspunten op inhoud, proces en financiën vast te stellen. Concreet ligt scenario 2 voor, bestaande uit een samenhangende aanpak uit drie sporen: 1) samen aan de slag (proces), 2) Inhoudelijke aanpak (met 5 uitgangspunten) en 3) Financiële uitgangspunten. De beleidsnota's en nota's van uitgangspunten subsidietenders bevatten vervolgens een verdere uitwerking en zijn de volgende stap. Deze kaders zullen in het najaar van 2023 aan de raad worden voorgelegd. Het tempo van uitwerking en implementatie van verschillende maatregelen zal gaan verschillen. Uitgangspunt is dat de raad in staat wordt gesteld overzicht te houden. In dit kader zal de raad periodiek geïnformeerd worden. De eerste keer zal in het najaar 2023 plaatsvinden.

Vraagnummer: 13

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries, Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	Spoor 2- inhoudelijke aanpak

Vraag	Wat bedoelt u er mee dat u kijkt naar draagvermogen van wijken? Klopt het dat dit binnen een wijk heel verschillend kan zijn? Waarom gebeurt dit (opnieuw) met een verwijzing naar "ongelijk investeren in gelijke kansen", terwijl er nog geen onderbouwing en doelstellingen voor dit beleid liggen?

Antwoord

Het klopt dat het draagvermogen tussen en binnen wijken heel verschillend kan zijn. Zie hiervoor ook het Utrecht Gezondheidsprofiel (link toevoegen), de Raadsbrief Scheidslijnen in Utrecht - verdieping Utrecht Monitor Utrecht en Handreiking Ongelijk investeren voor Gelijke kansen die 11 mei in de commissie Veiligheid, Bestuur en Financiën zijn besproken. Bij de keuzes die wij moeten maken, en die in de beleidsnota's Jeugd en Wmo aan u worden voorgelegd later dit jaar, zullen wij het principe ongelijk investeren voor gelijke kansen verder uitwerken.
.

Vraagnummer: 14

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	20
Erratum	

Verbijzondering	Financieel beeld en taakstellingen

Vraag	Wat houdt de Risicobereidheid Jeugdwet precies is? Welke risico's vallen hieronder en hoe worden deze financieel opgebouwd?

Antwoord

Met risicobereidheid wordt bedoeld, dat het bestuur verwacht dat er (autonome) bewegingen zullen ontstaan waardoor het tekort teniet wordt gedaan. Hierbij kan gedacht worden aan het rijk die het risico van de gemeente overneemt. De onderbouwing is gebaseerd op de uitkomst van het landelijke principeakkoord hervormingsagenda jeugd. Het Rijk was voornemens 1 miljard euro te bezuinigen op het gemeentefonds. De VNG en het Rijk hebben nu een principeakkoord op pm 650 miljoen euro.

In de meicirculaire 2023 wordt een deel van de extra inkomsten door het Rijk toegekend aan gemeenten, daarover wordt u voor de behandeling van de Voorjaarsnota 2023 geïnformeerd in een raadsbrief. Daarin worden ook de resterende risico’s uit de voorjaarsnota benoemd.

Vraagnummer: 15

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries, Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	20
Erratum	

Verbijzondering	Financieel beeld en taakstellingen

Vraag	Klopt het dat er geen financiële baten zijn ingeboekt voor de voorgestelde

Antwoord

Er zijn inderdaad nog geen baten daadwerkelijk ingeboekt, hiervoor zijn de maatregelen nog onvoldoende concreet uitgewerkt. Wel zijn er grove inschattingen gemaakt van maatregelen/uitgangspunten om te bepalen of de taakstelling realistisch is. De komende periode worden maatregelen verder uitgewerkt. Op de technische sessie van 23 mei is geschetst hoe de raad betrokken wordt. De voorliggende voorjaarsnota is bedoeld om uitgangspunten op inhoud, proces en financiën vast te stellen. De beleidsnota's en nota's van uitgangspunten subsidietenders, waarin een verdere uitwerking is opgenomen, is een volgende stap. Deze kaders zullen in het najaar van 2023 aan de raad worden voorgelegd. Het tempo van uitwerking en implementatie van verschillende maatregelen zal gaan verschillen. Uitgangspunt is dat de raad in staat wordt gesteld overzicht te houden. In dit kader zal de raad periodiek geïnformeerd worden. De eerste keer zal in het najaar 2023 plaatsvinden.

Vraagnummer: 16

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	

Verbijzondering	Andere bijstureingen voor meer kansengelijkheid

Vraag	Welk financiële gat valt er bij inburgeren na 2024?

Antwoord

Als we op de huidige manier (hoger ambities dan de wet voorschrijft) doorgaan dan voorzien we een tekort van 1,6 miljoen euro per jaar vanaf 2025. Daar hoort de nuance bij dat we aan het lerend ontwikkelen zijn en dat we hebben afgesproken (zie raadsvoorstel Noto van uitgangspunten opgave inburgering) om eind 2023 te komen met scenario's hoe we verder gaan, daar hoort ook een financiele doorrekening bij. Ook is nog onduidelijk of er extra financiele middelen vanuit het rijk te verwachten zijn.

Vraagnummer: 17

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	24
Erratum	

Verbijzondering	opvang asielzoekers

Vraag	Hoe passen een tweede en mogelijk derde asielzoekerscentrum in de strategie van opvang voor asielzoekers op de langere termijn? Voor hoeveel plekken moet het tweede asielzoekerscentrum opvang bieden?

Antwoord

Utrecht heeft kaders voor asielopvang. Een van de kaders is evenredige opvang. Op dit moment dragen we evenredig bij door tijdelijke opvang en noodopvanglocaties. Op termijn, met de groei van de stad zijn meer duurzame asielopvangplekken nodig, zo'n 400 extra in 2030. In het kader grootschalige opvang is ook vastgelegd dat een azc maximaal 300 plekken voor asielzoekers heeft, en daarnaast plekken om gemengd wonen mogelijk te maken (zie ook de raadsbrief extra duurzame asielopvangplekken).

Vraagnummer: 18

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	25
Erratum	Nee

Verbijzondering	Investeringen sport en cultuur

Vraag	Welke investeringen in sport en cultuur kunnen niet gedaan worden door de aanpassing bij Groei in balans? Waar is de keuze van 27% op gebaseerd? Wordt hiermee ook met een vergelijkbaar percentage gekort op overhead, dat ook is ingeboekt bij Groei in Balans?

Antwoord

Als bijsturingsmaatregel in het pakket met ruimtelijke investeringen hebben we ervoor gekozen om vanaf 2027 enkele budgetten met een gelijk percentage te verlagen. Dit zijn budgetten waarvoor nog geen programmering met specifieke projecten voor 2027 is opgesteld. Wanneer we weer extra groeimiddelen beschikbaar hebben, kunnen we de budgetten weer aanvullen. Bij de betreffende voorjaarsnota zullen we vervolgens voorstellen doen aan de raad op basis van een inhoudelijke prioritering. Uw raad maakt uiteindelijk de afweging over de budgettaire kaders.
De aanpassing van budgetten in 2027 maakt dat de sommige investeringen kunnen verschuiven in de tijd. Dit gebeurt vanuit het “trap af, trap op” principe: als er na 2027 meer middelen beschikbaar komen plussen we de budgetten die in 2027 gekort zijn weer op. Het percentage van 27% is gebaseerd op een korting naar rato op een aantal opgaven. Voor sport en cultuur kan het betekenen dat investeringen in de uitbreiding van sportvelden of van een nieuw wijkcultuurhuis doorschuiven in de tijd. Welke dat precies zijn is nu nog niet te zeggen.
Er is nu geen korting ingeboekt op overhead. Vanuit de hiervoor toegekende middelen wordt gemeentebreed personele capaciteit ingezet op de groeiopgave van de stad waarvoor het niet wenselijk is die volgens het genoemde “trap af, trap op” principe mee te laten bewegen. Stabiele en voldoende personele capaciteit is nodig om de uitvoering van de RSU 2040 op koers te houden. Overigens was er ook geen directe overhead toegekend aan sport en cultuur naar aanleiding van deze investeringen.

Vraagnummer: 19

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	26
Erratum	

Verbijzondering	Reserve riolering

Vraag	Wat wordt ermee boedoeld dat er ruimte is van 4 miljoen euro bij Water en Riolering? Welke gevolgen heeft het dat dit geld hier wordt weggehaald? Betekent het niet verlagen van de rioolheffing geen verkapte lastenverzwaring?

Antwoord

Nee. Met de afsluiting van het jaar 2022 zit er 8,6 miljoen euro in de egalisatiereserve riolering. In het raadsvoorstel van het Programma Water en Riolering 2024-2028 stellen we u voor om voortaan als streefbedrag voor de reserve 4 miljoen euro aan te houden en het bedrag daarboven in te zetten voor het dempen van het tarief of te gebruiken om een tekort op de algemene middelen te dekken. We kiezen in 2024 ervoor om het overschot van 4,6 miljoen (boven de 4 miljoen euro) in te zetten voor de laatste optie. Het klopt dat dit geld daarmee niet beschikbaar wordt gesteld voor een eventuele tariefverlaging van de rioolheffing in 2024. Het voorgesteld tarief voor de rioolheffing in 2024 is kostendekkend. Het onttrekken van de 4,6 miljoen euro uit de reserve heeft daarmee geen effect op de geprogrammeerde maatregelen voor 2024.

Vraagnummer: 20

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	30
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Wordt er naast het weghalen van bijplaatsingen ook geïnvesteerd op handhaving tegen bijplaatsingen?

Antwoord

Het extra geld is in eerste instantie gericht op het afhandelen van meldingen en het opruimen van de bijplaatsingen. De inzet vanuit handhaving op bijplaatsingen is sinds dit jaar geconcentreerd op een striktere handhaving van hotspots, zoals aangegeven in het Handhavingsprogramma 2023 en de Raadsbrief Voortgang Aanpak Hotspots – Bijplaatsingen. Daarnaast richten we ons ook op handhavingsmaatregelen binnen de maatwerkaanpak van hotspots bijplaatsingen, conform de (deel)aanpak Hotspots Bijplaatsingen.

Vraagnummer: 21

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	23
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Waarin verschilt de aangekondigde landelijke wetgeving voor middenhuur van de strengere kaders uit het gemeentelijke Actieplan Middenhuur?

Antwoord

De uitgangspunten van het Actieplan middenhuur en de aangekondigde landelijke wetgeving hebben een andere insteek. Het Actieplan gaat uit van een maximale prijs per m2, afhankelijk van de plek in de stad (zone A, B, C). De landelijke wetgeving neemt het woningwaarderingssysteem als uitgangspunt om de maximale prijs te bepalen waarbij de factoren oppervlakte, energielabel en WOZ-waarde het meest bepalend zijn voor het aantal punten en de bijbehorende prijs.
Het verschil tussen beide op de te vragen huurprijs is zeer afhankelijk van de zone, de grootte van de woning en het aantal punten. In algemene zin zien we dat de landelijke regelgeving alleen woningen tot ongeveer maximaal 55-60 m2 BVO reguleert. Grotere woningen vallen buiten de middenhuur in de vrije sector. Ons Actieplan reguleert woningen tussen de 40-80 m2 (afhankelijk van de zone). Met alleen de landelijke regulering kunnen dus geen woningen meer worden gebouwd in de middenhuur voor gezinnen, hiervoor blijven aanvullende afspraken nodig. Bij ons Actieplan is de huurprijs vaak lager dan bij de landelijke wetgeving. De indexatie voor de jaarlijkse huurverhoging is juist hoger in ons Actieplan (CPI+1%), maar zal door de landelijke regelgeving overruled worden. Omdat de regulering vrij complex is, zal nog voor de zomer een technische sessie worden aangeboden om de verschillen in meer detail toe te lichten.

Vraagnummer: 22

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	30
Erratum	Nee

Verbijzondering	Sporthalen De Meern

Vraag	Waarom wordt er voor gekozen om de sporthallen in De Meern op te waarderen tot sporthal? Om hoeveel sporthallen gaat het? Deze sporthallen kunnen de capaciteit op Voordorp toch niet vervangen gezien de locatie? Klopt het dat de sporthal op Voordorp ook een andere omvang heeft en dus ook voor andere sporten geschikt is?

Antwoord

Wij veronderstellen dat in de vraag Vleuten wordt bedoeld i.p.v. De Meern. Voor de nieuwe VO schoollocatie zijn bij de opstart van het locatieonderzoek (2020) drie gymzalen voor bewegingsonderwijs voorzien. De afweging voor drie gymzalen i.p.v. een sporthal is gemaakt op basis van het toen geldende kengetal van 1 sporthal op 17.500 inwoners. Op basis van dat kengetal was een extra sporthal in de stad nog niet nodig. Gedurende het proces van het locatieonderzoek is het kengetal voor de binnensport opnieuw onderzocht. Op basis van de huidige hoge bezettingsgraad in de bestaande sporthallen adviseerde het Mulier Instituut in 2022 om het kengetal binnensport te verlagen. Een voorstel voor aanpassingen van het kengetal leggen we eind Q3 van 2023 aan uw Raad voor. Met het toevoegen van een sporthal in Vleuten anticiperen we op deze verlaging. Het klopt dat sporthal Vleuten niet de capaciteit van Voordorp vervangt. Echter, indien we nu in Vleuten geen sporthal realiseren komen er alleen 3 gymzalen. Deze zijn in een later stadium niet meer om te bouwen tot een sporthal. Dan verliezen we de mogelijkheid om te anticiperen op het verlagen van het kengetal. Sporthal Voordorp heeft geen relatie met bewegingsonderwijs, en kan om die reden ook later in de tijd worden gerealiseerd wanneer er voldoende middelen beschikbaar zijn. Zo kunnen we op termijn voldoen aan de geadviseerde verlaging van het kengetal voor binnensport. Voor Sporthal Voordorp en Vleuten geldt dat er nog geen gedetailleerde uitwerking ligt. In zijn algemeenheid geldt dat onze sporthallen voor alle gangbare binnensporten geschikt zijn, waarbij een exacte invulling wordt besproken in de verdere planuitwerking met (potentieel) geïnteresseerde verenigingen.

Vraagnummer: 23

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.5 Uitvoering
Bladzijde (in pdf)	31
Erratum	

Verbijzondering	Geen extra handhaving

Vraag	Waarom wordt de extra handhavingscapaciteit niet toegevoegd, terwijl het aantal meldingen toeneemt? Op welke manier zullen meldingen op een geloofwaardige manier worden afgehandeld? Wat betekent dit bijvoorbeeld voor de meldingen over straatintimidatie?

Antwoord

In een groeiende stad zal de vraag naar handhavingscapaciteit ook toenemen. Op basis van de beschikbare capaciteit brengen we een prioritering aan in de afhandeling van meldingen. Ook kunnen innovatieve middelen helpen om een groeiend takenpakket binnen bestaande capaciteit uit te voeren. Zo bekijken we op basis van data waar de inzet van toezichthouders, inspecteurs en handhavers het meest effectief is.
Dit heeft geen consequenties voor de afhandeling van de meldingen over straatintimidatie. Meldingen over straatintimidatie zijn op dit moment geïntegreerd in het werk van de wijkveiligheid medewerkers mbt (jongeren)overlast. Dit geeft extra werklast, maar tot op heden kunnen we voldoen aan de afspraak dat binnen vijf werkdagen door een medewerker wijkveiligheid telefonisch contact wordt opgenomen met de melder indien contactgegevens beschikbaar zijn. In dit gesprek wordt ook nagegaan of er sprake is van een acute of een langdurige zorgvraag. Als er over een bepaalde plek veel meldingen zijn, dan wordt dat in het handhavingsoverleg (o.a. politie, Toezicht & Handhaving en wijkveiligheid medewerkers) besproken en wordt de benodigde inzet bepaald.

Vraagnummer: 24

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Burgemeester Sharon Dijksma, Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	8.4 Overhevelen gelden naar ander programma
Bladzijde (in pdf)	63
Erratum	

Verbijzondering	Budget digitale weerbaarheid

Vraag	Waarom en met welk doel wordt de helft van het budget voor digitale weerbaarheid toegevoegd aan het budget voor Openbare Ruimte en Groen?

Antwoord

We investeren in het vergroten van de digitale weerbaarheid van inwoners en organisaties en in het verder op orde brengen van de Utrechtse crisisbeheersing. Daarnaast investeren we in het vergroten van de digitale weerbaarheid van gemeentelijke objecten in de openbare ruimte met een digitaal component, zoals bruggen, verkeersregelinstallaties en openbare verlichting. Om die reden zijn de middelen voor de uitvoering 50/50 verdeeld over onderdeel Openbare Orde en Veiligheid respectievelijkonderdeel Openbare Ruimte en Groen.

Vraagnummer: 25

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Eelco Eerenberg, Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	8.5 Overhevelen via algemene dekkingsreserve
Bladzijde (in pdf)	64
Erratum	

Verbijzondering	Overheveling coronamiddelen

Vraag	Er wordt een bedrag van ruim € 4,7 miljoen overgeheveld naar de komende twee jaren voor versneld vernieuwen. Waarom zijn deze coronamiddelen ook voor de komende jaren beschikbaar, terwijl andere coronamiddelen zijn toegevallen aan de algemene middelen? Op welke manier is de raad hierover geïnformeerd?

Antwoord

Uw raad is geinformeerd via een raadsbrief versneld vernieuwen op 7 juli 2022, in de tweede bestuursrapportage 2022 onder ondersteuning op maat pagina 17 is het aangekondigd en in de voorjaarsnota aan u voorgelegd.

Vraagnummer: 26

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	8.1 Onttrekkingen of stortingen in bestemmingsreserves
Bladzijde (in pdf)	61
Erratum	

Verbijzondering	Inrichten bestemmingsreserve

Vraag	Waarom rechtvaardigt de koopkrachtcrisis de inrichting van een bestemmingsreserve? Waarom zijn de middelen bij het Re-integratiefonds Werk en Inkomen niet gebruikt? Wat gebeurt met deze middelen als deze reserve niet wordt ingericht?

Antwoord

Het gebruik van armoederegelingen en schuldhulpverlening neemt toe. Daarbij loopt het pakket met rijksmaatregelen na 2023 grotendeels af, terwijl de prijzen mogelijk nog steeds hoog zijn. De combinatie van het toenemende gebruik en de onbekende verdere ontwikkeling van de koopkrachtcrisis maakt het beeld onzeker. De middelen die vanuit het coalitieakkord zijn toegevoegd aan het programma armoede en schulden zijn niet voldoende om de huidige tekorten te dekken. Ook als we de schoutenmiddelen toevoegen, zijn deze terkorten nog niet opgelost. We verwachten dat er knelpunten ontstaan en extra inzet nodig zal zijn. Door middel van de vorming van een bestemmingsreserve houden we de incidentele financiële ruimte op armoederegelingen en schuldhulpverlening beschikbaar, waarmee we knelpunten en extra benodigde inzet kunnen dekken. Daarnaast benutten we het restant in de reserve Re-integratiefonds Werk en Inkomen. Deze reserve werd benut voor de kosten van twee Social Impact Bonds (SIB The Colour Kitchen en SIB Buzinezzclub) en de re-integratiedienstverlening van uitzendbureaus. De SIB’s zijn afgesloten. De kosten van de contracten met de uitzendbureaus worden inmiddels opgevangen binnen het re-integratiebudget. Het restant van de reserve kan daarom nu anders worden ingezet. Mocht de bestemmingsreserve niet worden ingericht dan valt het restant in de reserve Re-integratiefonds Werk en Inkomen vrij ten gunste van de algemene middelen.

Vraagnummer: 27

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	3 Financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	0
Erratum	

Verbijzondering	Inkomsten vanaf 2026

Vraag	Kunt u nader toelichten hoe bent gekomen tot de berekening van de middelen uit het gemeentefonds vanaf 2026 en hoe de genoemde € 20 miljoen is opgebouwd? Op welke manier heeft u uitvoering gegeven aan de genoemde motie?

Antwoord

Wij hebben het uitgangspunt 2025 = 2026 gehanteerd, daarbij hebben wij de maartbrief 2022 van het Rijk over de uitwerking van het regeerakkoord als basis gebruikt. Daarbij hebben we rekening houden met het structureel terugdraaien van de opschalingskorting, ook vanaf 2026, die we bij het coalitieakkoord al hebben ingecalculeerd.
Deze inschatting is hoger dan de incidentele compensatie die gemeenten van het Rijk voor jaar 2026 (1 miljard euro) ontvangen. Daarnaast hebben we ook rekening gehouden met extra volumeaccres vanaf 2027.

In de meicirculaire 2023 wordt een deel van de extra inkomsten door het Rijk toegekend aan gemeenten, daarover wordt u voor de behandeling van de Voorjaarsnota 2023 geïnformeerd in een raadsbrief. Daarin worden ook de resterende risico’s uit de voorjaarsnota benoemd.

Vraagnummer: 28

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.3 Onzekere inkomsten en stijgende kosten geven noodzaak tot bijsturen
Bladzijde (in pdf)	
Erratum	

Verbijzondering	Leges

Vraag	Volgens Artikel 229b van de Gemeentewet mogen tarieven voor leges bouwvergunningen niet boven de geraamde lasten ter zake uitgaan en indien dit wel zo is, moet de gemeente op last van de rechter dit weer terugbetalen. Hoe verhoudt dit zich tot het "zoals gebruikelijk verogen met een inflatiepercentage", wat het college in de VJN heeft opgenomen? De bouwkosten zijn al omhoog gegaan, dus zou dit dan niet een dubbele verhoging betekenen? Hoe onderbouwt het college haar verhoging? En zou de inzet van ICT wellicht er juist niet toe kunnen leiden dat er straks eerder sprake zal zijn van een verlaging?

Antwoord

In de Gemeentewet heeft de wetgever uitdrukkelijk bepaald dat de tarieven zodanig dienen te worden vastgesteld dat de geraamde opbrengsten niet uitstijgen boven de geraamde kosten. Er mag, met andere woorden, door de gemeente geen winst gemaakt worden op de door haar geleverde diensten. Dit wettelijke vereiste geldt op basis van begrote opbrengsten en kosten. Dit houdt in dat indien in enig jaar de opbrengsten voor een dienst onvoorzien toch boven de werkelijke kosten uitkomen, bijvoorbeeld omdat onvoorzien vaker dan begroot van een dienst gebruik gemaakt is, dit is toegestaan.

Uitgangspunt voor de leges, vastgelegd in de Nota lokale heffingen, is maximale kostendekkendheid (voor de verordening als geheel, per cluster van samenhangende diensten of per dienstafzonderlijk). Dit betekent automatisch dat in de toerekening van de kosten die de gemeente maakt voor de te leveren dienst, waaronder de loonkosten van de geleverde arbeid en de kosten voor het verbruik van materialen, jaarlijks de indexatie wordt doorberekend. Zie voor de wijze van berekening van de inflatie de Nota lokale heffingen. De toerekening van kosten aan een dienst wordt jaarlijks bij het bepalen van de legestarieven voor het komende kalenderjaar opnieuw getoetst. Ontwikkelingen die van invloed zijn op de toe te rekenen kosten worden dan doorberekend en hun weerslag vinden in de nieuwe tarieven voor het komende jaar.

Over de ontwikkeling van de bouwkosten hebben wij u eerder per brief in oktober 2021 en april 2022 geïnformeerd.

Vraagnummer: 29

Fractie	CDA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.2 Investeringsprojecten Duurzaamheid
Bladzijde (in pdf)	
Erratum	

Verbijzondering	Milieuprijs budget

Vraag	Op pagina 439 van de laatste programmabegroting stond de AMEV Milieuprijs vermeld. Een aantal jaren geleden is de Milieuraad opgeheven en het geld weer teruggevallen naar de gemeente. De besteding van het Milieuprijs budget lijkt voor de komende jaren niet ingevuld. Klopt dit? Hoe is dit verwerkt in deze Voorjaarsnota?

Antwoord

Afgelopen jaren is het Milieuprijs budget, in het kader van Utrecht Circulair, twee keer ingezet voor de uitreiking van het ‘Circulair compliment’ aan een circulaire ondernemer met het beste circulaire concept. Voor de komende jaren willen we het Milieuprijs budget weer inzetten voor het complimenteren van een circulaire ondernemer . De hiervoor bestemde middelen zijn nog beschikbaar in de voorziening AMEV Milieuprijs, behorend bij het programma Duurzaamheid. Aan deze voorziening wordt jaarlijks rente toegerekend, waarmee de het circulair compliment kan worden bekostigd.

Vraagnummer: 30

Fractie	SBU
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	10
Erratum	

Verbijzondering	De problemen op zorg en wonen en de financiële uitdagingen zijn groot, daarom kunnen we niet anders dan kritisch kijken naar welke uitgaven en investeringen we écht nodig vinden en waar we ook iets minder van onze extra ambitie kunnen oppakken.

Vraag	Wat is de rol van de raad bij het kritisch kijken naar welke uitgaven en investeringen écht nodig zijn? Wat vindt het college van de controlerende positie van de raad qua hoe het momenteel verloopt en welke verbeterpunten ziet zij?

Antwoord

Het is precies de rol van de raad om kritisch te kijken naar de door het college in de voorjaarsnota voorgestelde keuzes over uitgaven en investeringen. Als college ervaren we de samenwerking met en controle door de raad als positief. Wel kijken we naar mogelijkheden om de raad nog beter in staat te stellen haar controlerende rol uit te voeren, zie bijvoorbeeld het raadsvoorstel ‘Aanpassing beleidscyclus en programmabegroting’

Specifiek met betrekking tot de opgave rond houdbaarheid van de jeugdhulp en Wmo is in de technische sessie van 23 mei geschetst hoe de raad betrokken wordt. De voorliggende voorjaarsnota is bedoeld om uitgangspunten op inhoud, proces en financiën vast te stellen. De beleidsnota's en nota's van uitgangspunten subsidietenders waarin een verdere uitwerking is opgenomen is een volgende stap. Deze kaders zullen in het najaar van 2023 aan de raad worden voorgelegd. Het tempo van uitwerking en implementatie van maatregelen zal gaan verschillen. Uitgangspunt is dat de raad in staat wordt gesteld overzicht te houden. In dit kader zal de raad periodiek geïnformeerd worden. De eerste keer zal in het najaar 2023 plaatsvinden.

Vraagnummer: 31

Fractie	SBU
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	Nee

Verbijzondering	We zorgen dat het aanbod van cultuur in de wijken meegroeit met de stad door te investeren in de culturele instellingen, jongerencultuurhuis Leidsche Rijn en wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone.

Vraag	Hoe zorgen we dat de afname ook meegroeit? Wat is de huidige verdeling wat betreft de frequentie waarmee de verschillende sociaaleconomische groepen in Utrecht culturele activiteiten bezoeken?

Antwoord

Het verkleinen van de fysieke afstand tot cultuurvoorzieningen voor meer inwoners is een factor in het verlagen van de drempel tot cultuurdeelname. Daarnaast moeten de exploitanten van deze voorzieningen zorgen voor inhoudelijke en organisatorische plannen die aansluiten bij de wensen en behoeften van de bewoners, zodat het cultuurprogramma voor hen aantrekkelijk en toegankelijk is.

79% van de Utrechtse inwoners die goed kunnen rondkomen, 61% die precies rondkomen en 51% van de inwoners die niet goed kunnen rondkomen neemt deel aan cultuur. De cultuurdeelname naar wijk is in het algemeen als volgt verdeeld: Binnenstad 87%, Oost 84%, Noordoost 80%, West 79%, Zuid 75%, Noordwest 73%, Zuidwest 71%, Leidsche Rijn 68%, Vleuten-De Meern 68% en Overvecht 59% (zoals opgenomen in de Utrecht Monitor). Het is niet mogelijk om op wijkniveau te rapporteren over de cultuurdeelname naar rondkomen (kunnen leven van inkomen).

Vraagnummer: 32

Fractie	SBU
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.5 Uitvoering
Bladzijde (in pdf)	31
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Hoe gaat het college om met de uitkomsten van de burgerberaden? Is er wel echt sprake van zeggenchap als er niks met de inspraak gedaan wordt? En hoe verschilt dit van het gefaalde burgerparticipatiebeleid van de afgelopen jaren?

Antwoord

In het startdocument Burgerberaad hebben we aangegeven dat de adviezen als zwaarwegend worden beschouwd en in principe worden overgenomen, tenzij het financieel, juridisch of praktisch niet uitvoerbaar is. Ook nemen we het stemrecht in acht van het individuele raadslid en de eigen verantwoordelijkheden van college en burgemeester als bestuursorganen. Deze formulering van ‘zwaarwegend advies dat in principe wordt overgenomen’, maakt dat dit instrument duidelijk anders is dan andere participatievormen met minder vergaande zeggenschap. Wij hebben de afgelopen jaren goede voorbeelden gezien van participatie en ook gezien dat het beter moet en beter kan. Onze ervaring met het Burgerberaad willen we ook benutten om bestaande participatie instrumenten te verbeteren.

Vraagnummer: 33

Fractie	SBU
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	22
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	In het coalitieakkoord is opgenomen dat groei geen doel op zich is. Nu er wordt geconstateerd dat de stad "in balans" moet groeien, in hoeverre is groei dan toch een doel op zich geworden en zo niet, hoe ziet het college haar eigen rol in de groei van de stad?

Antwoord

We constateren dat het aantal woningen in de stad nog steeds groeit. Dat is ook wenselijk, omdat er een grote behoefte is aan betaalbare woningen. De groei van het aantal woningen willen we gelijk laten opgaan ("in balans") met investeringen in andere domeinen, zoals maatschappelijke voorzieningen (onderwijs, sport, cultuur, welzijn), groen en mobiliteit. We willen beide: de wooncrisis aanpakken met betaalbare woningen en goede voorzieningen (zie ook blz. 10 van het MPR).

Vraagnummer: 34

Fractie	SBU
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	23
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Er bestaat voor het college zowel voor kwetsbare als niet-kwetsbare groepen een verplichting tot het bieden van adequate huisvesting. De gemiddelde wachttijd voor de regulier woningzoekende met betrekking tot een sociale huurwoning is meer dan elf jaar. Wat is de gemiddelde wachttijd voor een kwetsbare woningzoekende en, als deze cijfers uiteenlopen, hoe verantwoordt het college dit?

Antwoord

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid in het reguleren van onevenwichtige en onrechtvaardige effecten van schaarste aan woonruimte. Om die reden gelden er voor kwetsbare en bijzondere doelgroepen andere afspraken met betrekking tot de toewijzing van woonruimte dan voor regulier woningzoekenden. Zo heeft de gemeente bijvoorbeeld een wettelijk taakstelling voor de huisvesting van statushouders en zijn er bestuurlijke afspraken gemaakt over het aantal beschikbare woningen per jaar voor de uitstroom maatschappelijke opvang en beschermd wonen (MOBW). Het niet huisvesten van deze mensen brengt aanzienlijke maatschappelijke en financiële gevolgen met zich mee. Zelfstandige huisvesting is een randvoorwaarde is voor hun bestaanszekerheid. Het gebrek hieraan zorgt vaak voor een verslechtering van hun situatie, met alle gevolgen van dien voor deze mensen zelf en de betrokken instanties. Daarnaast zijn de financiële gevolgen van gebrek aan huisvesting voor uitstromers MOBW en Jeugdhulp enorm. Al deze kosten landen vrijwel direct op de gemeentelijke begroting en zodoende leidt het niet kunnen doorstromen naar zelfstandige huisvesting tot forse kosten.
Regulier woningzoekenden reageren zelf op het aanbod van WoningNet en krijgen op basis van selectiecriteria een woning toegewezen, waarbij uiteindelijk naar de inschrijfduur wordt gekeken. Op basis hiervan kan de gemiddelde wachttijd worden berekend. Kwetsbare doelgroepen worden bemiddeld door het Vierde Huis. De bemiddelingstijd is afhankelijk van het vrijkomende aanbod, als ook van de specifieke behoefte van de doelgroep. De gemiddelde bemiddelingstijd wordt niet vastgelegd. Door de verschillende werkwijzen is het niet mogelijk om de wachttijden 1-op-1 te vergelijken.
Zowel regulier woningzoekenden als de kwetsbare doelgroepen hebben negatieve effecten van de huidige schaarste in het aanbod van sociale huurwoningen. De ambitie voor MOBW en statushouders is huisvesting binnen 12 en respectievelijk 14 weken na aanmelding op een wachtlijst voor directe bemiddeling (voorrang op een sociale huurwoning die eenmalig wordt aangeboden). Deze ambitie wordt op dit moment niet gehaald vanwege de huidige schaarste en het onvoldoende beschikbaar komen van passende woningen.

Vraagnummer: 35

Fractie	SBU
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries, Rachel Streefland,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	24
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Het aantal asielzoekers dat de stad op dient te vangen is de laatste jaren sterk toegenomen. In hoeverre is er, naast de gesprekken over extra "tijdelijke woningen", met het Rijk gesproken over de toestroom van mensen nu de capaciteit tot opvang overvol begint te raken.

Antwoord

Utrecht is een mensenrechtenstad en welcoming city. We zullen daarom een evenredige bijdrage in de opvang en intetegratie van vluchtelingen leveren. We hebben diverse vormen van opvang gebaseerd op het Plan Einstein principe, waarbij buurtbewoners ook kunnen profiteren van al het aabod van activiteiten. Dat zorgt voor draagvlak in de stad. De instroom van vluchtelingen in ons land is een verantwoordelijkheid van het Rijk.

Vraagnummer: 36

Fractie	SBU
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk, Eelco Eerenberg, Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	24
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Woningbouw is naast het oplossen van de wooncrisis belangrijk voor de gemeentelijke investeringsruimte enfinanciën. Nu de woningbouw langzaam stuk begint te lopen, heeft het college erover nagedacht om bepaalde eisen met betrekking tot duurzaamheid te versoepelen?

Antwoord

Alle nieuwbouw, zowel woningbouw als utiliteitsbouw, moet voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit. Voor energie gelden er bijv. de landelijke minimumeisen voor Bijna Energieneutrale Gebouwen (de BENG-eisen). De gemeente mag voor nieuwbouw geen hogere eisen stellen dan de eisen uit het Bouwbesluit. Zie daarvoor ook de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen (jaargang 2022 nummer 187 van Rik van der Graaf (CU) van 3 november 2022) over ‘Vergaande duurzaamheidseisen bij zelfbouwkavels’. Wij kunnen deze landelijke eisen niet versoepelen en hebben zelf ook geen bovenwettelijke eisen die wij kunnen bijstellen.
Bij gronduitgifte en erfpacht onderhandelingen dagen wij ontwikkelende partijen in tenders desalniettemin uit om hogere duurzaamheidsprestaties neer te zetten. Dit mag, aangezien het hier om een vrijwillige inspanning gaat van de ontwikkelende partij. In deze gevallen is het echter aan de markt om met een haalbaar voorstel te komen.

Vraagnummer: 37

Fractie	SBU
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg, Linda Voortman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	26
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Na verwerking laat het meerjarig verloop van de reserve grondexploitaties een negatief resultaat zien in 2027. Hoe verantwoordt het college dit?

Antwoord

Als het verloop van de reserve zich de komende jaren niet positief ontwikkelt zullen wij in een volgende voorjaarsnota voorstellen doen om de reserve meerjarig op een sluitend niveau te brengen.

Vraagnummer: 38

Fractie	SBU
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	27
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	De gigantische vraag van Stedin om haar eigen vermogen te verhogen door middel van Utrechtse (provincie) aandelen is een gigantisch bedrag. Het college geeft in de voorjaarsnota echter niet aan wat zij hiervan vindt en of er een andere mogelijkheid bestaat en of het college bereid is om daarover na te denken.

Antwoord

In het coalitieakkoord is de ambitie opgenomen dat het college open staat voor een actievere rol van de gemeente in Stedin en het warmtesysteem van Eneco. Wij verwachten in de loop van 2023 en 2024 met concrete voorstellen te komen om hier invulling aan te geven. Daarin zal staan wat wij vinden van deelnemingen in Stedin en het warmtesysteem van Eneco. In de voorjaarsnota is alvast financiële dekking opgenomen voor het geval de raad in 2024 besluit tot deze deelnemingen. Een positief besluit over dit budget betekent niet dat de raad ook instemt met deelnemingen.

Vraagnummer: 39

Fractie	SBU
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk, Linda Voortman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Het college heeft al vermeld dat "Voor inwoners met een laag inkomen kost het invoeren van betaald parkeren een aanzienlijk deel van hun inkomen",waarom wilt het college deze bewoners belasten door geen uitzondering in te voeren voor inwoners met een laag inkomen? En hoe wilt het college verantwoorden dat mensen met een laag inkomen disproportioneel hard geraakt worden door dit beleid?

Antwoord

Het college werkt aan een raadsvoorstel voor het invoeren van betaald parkeren in de gehele stad. Omdat het bij parkeerkosten als gevolg van het invoeren van betaald parkeren gaat om een belasting zijn de mogelijkheden beperkt om mensen verschillende parkeertarieven te laten betalen. We werken daarom aan een tegemoetkoming voor de lage inkomens waarover de Raad voorafgaand aan de bespreking van de Voorjaarsnota in de commissies wordt geïnformeerd.

Vraagnummer: 40

Fractie	SBU
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Eelco Eerenberg,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	24
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Het college vermeld dat de Nota Bovenwijkse Voorzieningen op korte termijn leidt tot "niet of nauwelijks extra inkomsten". Deze nota zorgt dus voor hogere bouwkosten zonder dat het op korte termijn iets bijdraagt. Vindt het college niet dat dit bijdraagd aan de woningnood in Utrecht?

Antwoord

Woningbouwprojecten in gemeentelijke grondexploitaties en woningbouwprojecten waarvoor reeds een anterieure overeenkomst is afgesloten, krijgen niet te maken met het kostenverhaal voor bovenwijkse voorzieningen op grond van de nota. De woningbouwprojecten die in de eerste jaren van start gaan, vallen nagenoeg allemaal in een van deze twee categorieën. Toekomstige woningbouwprojecten waarvoor nog een anterieure overeenkomst moet worden afgesloten, krijgen wel met deze nota te maken. Ontwikkelende partijen kunnen hierop anticiperen wanneer zij een grondpositie verwerven. De nota heeft daarmee op termijn een matigende invloed op grondprijzen. Dat draagt niet bij aan woningnood.

Vraagnummer: 41

Fractie	SBU
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	28
Erratum	

Verbijzondering	Veel nieuwe bomen, maar niet voor elke nieuw woning een boom! Aanvullen een variatie aan bomen (zoveel mogelijk soorten) en met struiken ivm schuilocatie voor kleine dieren, nestgelegenheid voor veel insecten alles biologisch en divers zodat alle dieren o

Vraag	Graag een reactie op deze opmerking.

Antwoord

Dit is geen technische maar een politieke vraag, deze kunt u bij de behandeling in de commissie stellen

Vraagnummer: 42

Fractie	SBU
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	29
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Waarom komen er niet meer wadi's waar water voor langere tijd in blijft staan – spons constructie.

Antwoord

Ons beleid is erop gericht om regenwater zoveel mogelijk nuttig te gebruiken en te infiltreren in de bodem. Een wadi is hiervoor een zeer geschikt middel. We verkennen daarom bij elke vernieuwing van de openbare ruimte of hier ook wadi's in kunnen komen. Dit is echter om diverse redenen niet altijd haalbaar. Zo vraagt een wadi ruimte en die is de bestaande openbare ruimte vaak beperkt. Ook moet een wadi lager liggen dan de weg. Bomen langs de weg staan echter veelal in de stoep en staan daarmee hoger dan de weg. Het uitgraven van wadi's geeft daarmee een risico voor de wortels van bomen. In praktijk kan een wadi daarom vaak alleen worden toegepast als bij de vernieuwing van de openbare ruimte ook de bomen worden vernieuwd of er geen bomen staan.

Vraagnummer: 43 t/m 55

De vraagnummers 43-55 zijn per abuis dubbel in het vragenbestand opgenomen. Dit zijn exact dezelfde vragen als de vragen 30-42. Wij hebben de nummering intact gelaten om onderlinge verwijzingen naar nummers in de antwoorden kloppend te houden.

Vraagnummer: 56

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	10
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	"we pakken alle kansen om nieuwe bomen te planten maar we vertragen op ambities" . Wat betekent dit financieel gezien? Hebben we ten opzichte van begroting / coalitieakkoord een bezuiniging hierop of wordt er geen extra geld vrijgemaakt?

Antwoord

In het coalitieakkoord was geen geld opgenomen voor extra bomen. We hebben hierop een prioritering binnen het meerjarengroenprogramma gemaakt om meer bomen te kunnen planten. We hebben nu geprogrammeerd op 0,3 miljoen euro in 2023 naar 1,3 miljoen euro in 2027. In verband met de overprogrammering in het Meerjarengroenprogramma is het niet zeker of dit hele bedrag ook ingezet kan worden voor extra bomen.

Vraagnummer: 57

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Herprioriteren in bestaande budgetten om bovenstaand mogelijk te maken. Als je andere prioriteiten stelt, betekent dat eerdere prioriteitenvervallen. Wat doen we dan niet meer?

Antwoord

We vullen wel een deel van de ambitie om meer bomen te planten in door binnen het MGP budget ruimte voor bomen vrij te maken. De verdere herprioritering moet nog plaatsvinden.
We benutten ook nog steeds zo veel mogelijk de kansen die ontstaan door werk met werk te maken, bijvoorbeeld de rioleringswerkzaamheden in Overvecht en Kanaleneiland.
We halen daarmee het maximum uit de bestaande budgetten.

Vraagnummer: 58

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.3 Onzekere inkomsten en stijgende kosten geven noodzaak tot bijsturen
Bladzijde (in pdf)	0
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	In de tabel staat een -550.000 per jaar voor leerlingenvervoer. Vanuit de toelichtende tekst wordt niet helemaal duidelijk wat dit betekent. Is er nu een bezuiniging ingeboekt voor komende jaren of is dit een verwacht tekort? Wat betekent de "brede heroverweging" hierin? Graag een toelichting wat het betekent en hoe dit gelezen moet worden. Stelt het college hiermee voor om na 2024 te bezuinigingen op leerlingenvervoer of niet, en wat betekent dit voor de recent aangenomen (nieuwe) beleidsregel leerlingenvervoer, de extra toezeggingen die zijn gedaan in de debatten hierover, en i.r.t. daarnaast het groeiende aantal kinderen met een zorgbehoefte? verschillende partijen o.a. D66 en PvdA onderschrijven deze vraag

Antwoord

Door de stijgende vraag naar leerlingenvervoer is er een tekort ontstaan. Er is dus geen bezuiniging, maar een stijgende vraag bij een budget dat niet meegroeit met deze stijgende vraag. De hogere kosten vanwege de hogere vraag wordt voor de komende 1,5 jaar opgevangen vanuit de algemene middelen. Voor de periode erna wordt het tekort betrokken bij de brede opgave binnen het sociaal domein. In welke mate er dan eventueel bezuinigd gaat of moet worden, hangt af van deze bredere afweging.

Ondertussen zoeken we met onze partners zo creatief mogelijk naar geschikte oplossingen. In de "Raadsbrief Korte termijn plan van aanpak Leerlingenvervoer" van 24 februari 2023 (10943895) wordt dit toegelicht.

Vraagnummer: 59

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.3 Onzekere inkomsten en stijgende kosten geven noodzaak tot bijsturen
Bladzijde (in pdf)	14
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Kan er een overzicht gegeven worden wat het volledig budget is voor griffie, wat de ontwikkeling hiervan is over de jaren en hoe zich dat verhoudt tot andere gemeentes?

Antwoord

Onderstaand antwoord op deze vraag is verstrekt vanuit de griffie. Het college heeft kennis genomen van dit antwoord:

“Het budget van de griffie in 2023 is 2,150 miljoen euro, waarvan 2,050 miljoen euro personeelsbudget voor 19.77 fte. In 2021 was dit 2,520 miljoen euro, waarvan 2,420 miljoen euro personeelsbudget en in 2022 2,660 miljoen euro, waarvan 2,560 miljoen euro personeelsbudget.

De Utrechtse griffie is een gemiddelde griffie in de G4 waar de omvang van de griffie gemiddeld 24,56 fte is met een loonsom van 2,3 miljoen euro. De budgetten voor raadsondersteuning in alle G4 steden (ook in Utrecht) moeten zich aanpassen aan zaken als werkdruk en aangescherpte regelgeving, en zijn dus in alle vier gemeenten in beweging. In Rotterdam is op dit moment een voorstel in voorbereiding voor een impuls van 1,7 miljoen euro op de raadsondersteuning.

De benchmark van de G4 gaat altijd over het aantal raadsleden, commissieleden en fractiemedewerkers die de vier griffies adviseren.“

Vraagnummer: 60

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2 Wat willen we bereiken
Bladzijde (in pdf)	17
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Bij de normering van de sporthallen staat een - ingecalculeerd maar in de tekst staat dat coalitiemiddelen hiervoor worden ingezet. Wat wordt er financieel gezien precies voorgesteld?

Antwoord

Het klopt dat de post voor normering sporthallen schoolgebruik in meerdere tabellen in de Voorjaarsnota 2023 is opgenomen.

In tabel 4.2.5 wordt voorgesteld om vanaf 2025 hiervoor structureel 0,042 miljoen euro aan middelen in te zetten. Echter het initiële knelpunt loopt in de jaren na 2025 op tot een structureel bedrag van 0,265 miljoen euro. Het verschil tussen het initiële knelpunt en de structureel toegekende middelen is op bladzijde 17 van de Voorjaarsnota 2023 als taakstelling opgenomen.

In onderstaande tabel staat de opstelling weergegeven.

x € 1.000	2025	2026	2027	Structureel
A. Knelpunt KVLO normen verordening/normering sporthallen gebruik	42	84	170	265
B. Voorstel inzet middelen tabel 4.2.5	42	42	42	42
C. Taakstelling overige taken (B-A) (blz. 17)	**0**	**-42**	**-128**	**-223**

Vraagnummer: 61

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries, Rachel Streefland,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2 Wat willen we bereiken
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Bij spoor 2 wordt een brede maatschappelijke dialoog voorgesteld met de stad en de raad. Wat wordt hier concreet voorgesteld? Hoe zou dit er uit kunnen zien?

Antwoord

In de kern gaat het erom dat er een aantal thema's zijn in de samenleving die verband hebben met de vraag naar zorg. Denk bijvoorbeeld aan social media, prestatiedruk in het onderwijs, scheidingsproblematiek, vereenzaming en individualisering, te weinig bewegen en ongezonde voeding. Voor een duurzame oplossing voor het verminderen van de vraag naar jeugdzorg is het van belang dat de gemeente (raad en college) met de samenleving in gesprek gaat over deze onderliggende oorzaken en wat we binnen de Utrechtse gemeenschap daaraan kunnen doen. Soms lopen deze gesprekken al in de stad. Een voorbeeld is hoe we dit in Vleuten wijkgericht aanpakken door met kinderen, ouders, scholen en professionals te kijken wat we samen kunnen doen om de negatieve kanten van prestatiedruk kunnen verminderen. Vanuit de Utrechtse Onderwijsagenda (UOA) wordt hier binnen de centrale thema’s van de Werkagenda 2023-2026 aan gewerkt door aandacht voor de sociaal emotionele ontwikkeling. Andere gesprekken/thema's vragen de komende tijd nog nadere uitwerking.

Vraagnummer: 62

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries, Linda Voortman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	20
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Waarom verschillen de bedragen bij Taakstelling totaal zo extreem per jaar? (Oplopend van -5 miljoen tot -16 miljoen) Waar is dit op gebaseerd?

Antwoord

De taakstelling is opgebouwd uit 3 componenten:

- een oplopend tekort op Jeugd door rijksbezuinigingen en de ontwikkeling van de vraag
- een oplopend tekort op Wmo door een toenemende vraag
- en een incidenteel en aflopend tekort als gevolg van de afspraken in het regioplan U16 Beschermd wonen.

De prognoses zijn gebaseerd op de huidige realisatie en houden zoveel mogelijk rekening met verwachte ontwikkelingen. Met het principeakkoord hervormingsagenda Jeugd heeft het Rijk gekozen voor een ingroeipad van 2 jaar. En bij de Wmo is het voorstel om eveneens te kiezen voor een ingroeipad van 2 jaar, waardoor de uiteindelijke taakstelling de eerste 2 jaar substantieel lager is.

Vraagnummer: 63

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	22
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Op pagina 22 staat dat er in G4-verband overleg is met het Rijk over de ontwikkeling van een door ons voorgestelde pilot om voorschoolse educatie te verbreden en de drempel te verlagen. Met als doel een brede, algemeen toegankelijke voorziening voor alle kinderen van werkende en niet werkende ouders. Hierover praten we nu met het Rijk en de G4. Afhankelijk van rijksmiddelen hiervoor zullen we deze pilot opstarten. Gezien eerdere debat over VVE zouden wij graag willen weten wat de pilot in zou houden, waar in het proces zitten we en wat dit gaat betekenen voor de voorschoolse educatie in Utrecht?

Antwoord

De G4 zijn op dit moment nog in gesprek met de ministeries van OCW, SZW en VWS over de invulling van een experiment. De G4 willen werken aan kinderopvang als (publieke) drempelloze voorziening voor alle kinderen, dus ook jonger dan 2,5 jaar. Ongeacht of ouders werken of niet, en ongeacht extra behoefte aan taalondersteuning of andere (jeugdhulp) ondersteuning. We willen één inclusieve integrale kinderopvangvoorziening voor alle kinderen, zodat kinderen met elkaar in de wijk vanaf jongs af aan samen opgroeien. Binnen deze inclusieve voorziening krijgen de kinderen die ondersteuning die ze nodig hebben.
Hiervoor willen we graag experimenteerruimte van de ministeries, met name op het gebied van inzet middelen voor kinderen in de leeftijd 0-2,5 jaar, het compenseren van ouderbijdragen in relatie tot kinderopvangtoeslag en de arbeidseis in het kader van de kinderopvangtoeslag.

Vraagnummer: 64

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	23
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Is het ook mogelijk een (eenmalige) uitname uit de reservering voor betaalbaar wonen te doen zonder het bestedingsdoel te wijzigen?

Antwoord

Ja, dat is mogelijk. De raad kiest er dan voor om het bestedingsdoel van de reservering voor betaalbaar wonen niet structureel te verbreden.

Vraagnummer: 65

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	25
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Waarom worden de kapitaallasten die zijn vrijgemaakt nog niet besteed in 2026 en 2027?

Antwoord

Voor alle investeringen in de begroting geldt dat we de kapitaallasten pas opnemen in de begroting als de investering wordt opgeleverd. In het structurele beeld van de begroting houden we wel rekening met deze lasten om in toekomstige MIRT-verkenningen co-financierings toezeggingen te kunnen doen voor de OV-schaalsprong, zoals de investeringen in de Merwedelijn en de uitbreidingen in verband met het Wiel met Spaken.

Vraagnummer: 66

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	27
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Bouw van woningen kan doorgaan. Is er ook rekening gehouden met voorzieningen die daarbij nodig zijn? (irt de netcongestie?)

Antwoord

Netbeheerder Stedin heeft een reservering gedaan voor de groei van nieuwe kleinverbruik aansluitingen tot en met 2030. Deze reservering wordt gebruikt voor de autonome groei van bestaande kleinverbruik aansluitingen, voor bijvoorbeeld warmtepompen en laadpunten bij woningen. Ook is het te gebruiken voor nieuwe woningen en voorzieningen. Voorzieningen zoals nieuwe scholen en supermarkten hebben vaak een grote netaansluiting nodig. Netbeheerders monitoren hoeveel van de reservering nog te gebruiken is. Wij verwachten voor de zomer hierover geïnformeerd te worden door Stedin en Tennet.

Op 2 juni zijn wij door Tennet en Stedin geinformeerd dat zij waarschuwen voor problemen voor kleinverbruikers. Als er te weinig flexibel elektriciteitsvermogen wordt gevonden, verwachten ze dat de fysieke grenzen’ van het net op enkele plekken mogelijk al in 2025 in beeld komen. Dit kan consequenties voor de woningbouw ontwikkelingen en bijbehorende voorzieningen.
.

Vraagnummer: 67

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	0
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	In de titel staat investeringsvragen voor water, warmte en elektriciteit. Het stuk gaat alleen over stedin. Wanneer komen de andere vragen op ons af? En wat voor reserveringen horen daarbij?

Antwoord

We verwachten dat in de loop van 2024 mogelijk voorstellen aan de raad voorgelegd worden voor een grotere deelneming in Vitens (water) of deelneming in een (semi-)publiek warmtebedrijf. We weten nu nog niet over welke bedragen het gaat. We kunnen op verschillende manieren sturen op de omvang van de deelnemingen. Het bedrag in de voorjaarsnota geeft ruimte voor het geval er komend jaar al besluitvorming is. Die is het meest waarschijnlijk bij Stedin dus vandaar het accent in de toelichting. Met een besluit over de voorjaarsnota wordt financiële ruimte door de raad gecreëerd, maar over de inhoudelijke besteding besluit de raad apart.

Vraagnummer: 68

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk; Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	28
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	De gererserveerde bedragen voor de investeringsvraag voor Stedin lijkt niet zo groot, ook in vergelijking met bv bijdrage van provincie. Kunt u dit uitleggen?

Antwoord

De provincie heeft een bedrag gereserveerd voor het uit te lenen bedrag: 70 miljoen euro. Wij hebben een bedrag gereserveerd om (tijdelijke) netto rentelasten (rentelasten minus dividendopbrengsten) te kunnen dekken voor een lening ca. 30 miljoen euro. Dat is een kleiner bedrag dan de lening zelf.

Vraagnummer: 69

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	28
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Iets minder van onze ambtities oppakken. Wat wordt daar concreet mee bedoeld? Wat wordt er minder gedaan?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 57

Vraagnummer: 70

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	28
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Veel nieuwe bomen, maar niet voor elke woning een boom. Laten we de ambitie los, of vertragen we hierin?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 57.

Vraagnummer: 71

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Susanne Schilderman, Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	29
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Kan er iets meer toegelicht worden hoe het groenloket in zijn werk gaat en wat de ambitie hierbij is op het realiseren van groen?

Antwoord

Het loket wordt een onlineloket en bewoners kunnen ook terecht bij het wijkbureau met initiatieven voor vergroening. Bij het loket kunnen bewoners terecht voor het vergroenen van hun straat/buurt en voor het omzetten van parkeerplekken naar groen en/of fietsenrekken. We richten ons in eerste instantie op kleinere (zelfbeheer)initiatieven die snel uitgevoerd kunnen worden. In Q3 komt hierover een brief naar de raad.
Met betrekking tot de ambitie: het groenloket is een van de onderdelen van de strategie Verbreden zoals genoemd in de brief Strategie voor Groen, stand van zaken, 12 april 2023. We hebben alle strategieën nodig om de groenambitie te realiseren.

Vraagnummer: 72

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Eva Oosters, Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	29
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Mensen kunnen beroep doen op initiatievenfonds voor vergroeniing? Was dit eerder ook zo? Of was er eerder een apart budget voor vergroening en is dat nu alleen nog beschikbaar voor die drie wijken die genoemd worden? Is het initiatieven fonds toereikend?

Antwoord

Als bewoners een initiatief hebben kunnen ze een aanvraag doen bij het Initiatievenfonds, ook voor groene initiatieven. Dit is al de praktijk sinds de start van het Initiatievenfonds in 2015. In 2022 is 97% van het budget van het Initiatievenfonds toegekend en was het dus toereikend. Een groot gedeelte hiervan waren ook al groeninitiatieven, zoals boomspiegels en geveltuintjes. Het Initiatievenfonds kan hier veel van toekennen, omdat het om relatief lage bedragen gaat. We weten natuurlijk vooraf niet zeker wat het effect gaat zijn van het groenloket op het aantal aanvragen bij het Initiatievenfonds en of het dus in de toekomst ook toereikend zal zijn. We rapporteren hierover in de raadsbrief van het Initiatievenfonds die u elk voorjaar ontvangt.

Voor aanvragen hoger dan 0,035 miljoen euro (max. bedrag Initiatievenfonds) die komen uit Noordwest & West, Rivierenwijk en Overvecht, kijken we of we die vanuit het MeerjarenGroen Programma kunnen oppakken

Vraagnummer: 73

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	30
Erratum	Nee

Verbijzondering	

Vraag	Kan de zin "ter overbrugging van de eerste twee jaren zetten we het spaarbedrag van één jaarschijf voor renovatie/vervanging van zwembaden in" nader toegelicht worden?

Antwoord

Volgens de huidige planning zou sporthal Vleuten eerder gerealiseerd worden (2025) dan sporthal Voordorp (2027). Het incidentele overschot op de kapitaallasten in het programma Samenleven en Sport wordt jaarlijks gestort in de reserve zwembaden. Deze storting wordt in 2025 en 2026 minder zodat we de kapitaallasten voor sporthal Vleuten voor deze twee jaar kunnen dekken.

Vraagnummer: 74

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland, Linda Voortman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.5 Uitvoering
Bladzijde (in pdf)	0
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Waar is het bedrag op gebaseerd? In het stuk waar naar verwezen wordt zit verder geen financiële onderbouwing

Antwoord

Het bedrag is gebaseerd op de benodigde formatie voor het programmateam (dit betreft 3fte bovenop de 1 fte huidige formatie) en het materiele budget (ongeveer 100k).

Vraagnummer: 75

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	36
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Kunnen de voortgangsbalkjes wat meer geduid worden? Bijv. bij retail op pagina 36 is het balkje al bijna vol, betekent dat dat de opgave tot 2040 al bijna helemaal af is? Zou er in principe om de paar jaar een 'blokje' bij moeten komen?

Antwoord

De balkjes geven aan in hoeverre we op koers liggen om de doelen van de RSU 2040 te halen. Als er bijvoorbeeld 5 balkjes zijn ingevuld, dan betekent dit dat we op koers liggen om de doelen te halen, maar dat hoeft niet te betekenen dat we het doel nu al volledig hebben gerealiseerd. We gebruiken de balkjes als visueel hulpmiddel. Deze balkjes kunnen worden geïnterpreteerd als een indicatie van de ontwikkeling richting 2040: liggen we op koers om de doelen uit de RSU 2040 te halen?

Vraagnummer: 76

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.2 Vertrekpunt financieel beeld
Bladzijde (in pdf)	37
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	De groei van de stad wordt alleen met T1 geraamd. Waarom wordt er niet doorgeraamd? Wat is de reden om voor deze methodiek te kiezen?

Antwoord

Zoals afgelopen jaren is gebleken laat de bevolkingsgroei zich lastig voorspellen. Afwijkingen van deze voorspellingen kunnen grote consequenties hebben voor de gemeentelijkefinancien. Om die reden bezien we per jaar wat de verwachte groei is van bevolking en aantal woningen

Vraagnummer: 77

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.2 Vertrekpunt financieel beeld
Bladzijde (in pdf)	39
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	ik kan me voorstellen dat overdracht taken aan RUD extra kosten met zich meebrengt, als RUD meer doet, krijg je een hogere rekening. Maar levert overdracht niet ook een besparing op? Zo nee, waarom niet, Zo ja, hoe is dat verwerkt?

Antwoord

Overdracht van taken naar de RUD levert netto geen besparing op. De kosten nemen juist toe. Hier is een aantal redenen voor.
De invoering van de Omgevingswet leidt tot een herdefinitie van taken. Niet alle taken zijn één op één te vertalen in de huidige producten van de RUD. Daarnaast zijn de kengetallen (aantal uren en uurprijs) voor de uit te voeren reeds bekende taken door de RUD hoger dan die van de Gemeente Utrecht. Daarmee liggen de kosten van de uit te voeren taken van de RUD hoger.
Bovendien zijn de reiskosten en overheadkosten bij de RUD hoger dan bij taakuitvoering door de gemeente zelf.
Verder blijft het nodig om ook binnen de gemeente de juiste kennis te blijven borgen en zo een goed opdrachtgever voor de RUD te kunnen zijn en beleidsontwikkeling ter hand te kunnen nemen.
Tot slot zijn er de nodige (eenmalige) investeringskosten gemoeid met de overdracht van taken, m.n. op ICT gebied. De Gemeente Utrecht moet een aantal aanpassingen in de ICT doen om taken te kunnen overdragen.
De kosten van de uitvoering van taken door de RUD wegen daarmee al met al niet op tegen de besparingen in termen van personeel..

Vraagnummer: 78

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.2 Vertrekpunt financieel beeld
Bladzijde (in pdf)	41
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Versterken democratieprogramma en extra budget voor raadswissel. Wanneer is door wie besloten dat dit extra geld moet kosten? Kan dit niet binnen het programma of lopende budgetten opgelost worden?

Antwoord

Op 10 oktober 2022 heeft het presidium, n.a.v. de zorgen over opkomst en vertrouwen, de uitgangspunten voor het Democratieprogramma vastgesteld. Op 12 december 2022 heeft het presidium vastgesteld in te zetten op het bereiken van alle 25.000 jongeren in Utrecht, naast de bestaande inzet voor volwassenen, en te starten met 2 fte naast de bestaande 0,5 fte. Deze capaciteit is niet voldoende om iedereen te bereiken, maar de nieuwe medewerkers zijn 1 april jl. gestart met deze opdracht. Deze post in de Voorjaarsnota de technische vertaling van dat presidium besluit.

Vraagnummer: 79

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	44
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Wat wordt bedoeld met "reservering voor het na-ijleffect hiervan uit de Begroting 2023" en met "deze doorwerking beperken wij tot het deel wat niet gedekt is vanuit de middelen Rijk en Begroting 2023"?

Antwoord

In de begroting 2023 is een reservering opnomen voor de effecten van de sterk gestegen inflatie op lopende en nieuwe contracten en partners. Die reservering kan nu worden ingezet. Generiek is reeds een verhoging van de indexering van budgetten toegepast

Vraagnummer: 80

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	Bijlage 1 Planning uitvoering coalitieakkoord
Bladzijde (in pdf)	78
Erratum	Ja

Verbijzondering	

Vraag	Bij het toegezegde onderzoek over de lotingssystematiek overgang PO-VO staat in het schema op pagina 78 dat het is gepland voor 2024-2025. Onze veronderstelling was dat dit onderzoek al gestart was. Kan het college nadere informatie geven over de status van het onderzoek, mede gezien het feit dat komend studiejaar er vanuit het Rijk wijzigingen worden doorgevoerd in het schoolkeuzeproces?

Antwoord

Het klopt niet dat het onderzoek pas gepland is in 2024-2025, het is inderdaad al gestart. Deze correctie is opgenomen in het Erratum. Het onderzoek naar het loten voor de middelbare school is verbreed met scenario’s voor samenwerking met de scholen in de regiogemeenten. De nieuwe wet doorstroom Primair Onderwijs maakt een nieuwe lotingssystematiek per schooljaar 2023-2024 noodzakelijk. Uitgangspunt is kansrijk adviseren en om in de gehele regio samen te werken binnen de Procedure overgang primair onderwijs – Voortgezet onderwijs (POVO) voor gelijke onderwijskansen voor alle leerlingen. Eind Q2 2023 informeren wij uw raad over de uitkomsten van dit brede onderzoek.

Vraagnummer: 81

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	We krijgen nu twee subsidiestaten van 2023 en 2024. Ik wil graag kunnen vergelijken, is het mogelijk om volgend jaar de subsidiestaten naast elkaar in een document te zetten?

Antwoord

Technisch gezien is het mogelijk om de cijfers van 2023 en 2024 naast elkaar te zetten, dit vraagt wel een extra inspanning om de bestaande werkwijze en schema's aan te passen. In de programmabegroting staan de subsidies over 2 jaar al naast elkaar (zie voorbeeld). Eenzelfde indeling zou voor de subsidiestaten gemaakt kunnen worden.

Nu ligt in het schema van de subsidiestaat de nadruk op de wijzigingen die in de loop van een begrotingsjaar plaatsvinden. Kanttekening is dat door er een jaar aan toe te voegen de insteek anders wordt en het schema mogelijk onoverzichtelijker. Bovendien is de vergelijking tussen 2023 en 2024 complexer te maken, omdat de programma indeling van 2024 sterk afwijkt van 2023, in verband met de voorgestelde wijziging van de programma indeling.

						x € 1.000
	Doelstelling	Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Waarvan 'vaste' verlening met jaarsubsidies	Meerjarig verleend t.l.v 2023
1	**Herontwikkeling van de fysieke leefomgeving draagt bij aan gezonde groei met kwaliteit en in balans**					
	Lesgeven in een grootstedelijke context	Lesgeven in een grootstedelijke context	400	400	0	0
	RSU ruimte voor initiatief	Aansluiten bij initiatieven uit de samenleving en kennisontwikkeling, netwerk en experimenten (gebiedsontwikkeling nieuwe stijl)	350	0	0	0
	Ruimtelijke plannen	Bijdrage aan lokaal platform/ initiatieven voor onderzoek, debat, en infovoorziening over architectuur, stedenbouw en landschap	79	79	79	0
	Totaal doelstelling 1		829	479	79	0

Vraagnummer: 82

Fractie	GroenLinks
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma Water en Riolering Utrecht
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Bij programma staat dat we vast houden aan inhoudelijke lijn en vervangingsopgave verhogen. Eerder staat bij samenvatting dat kosten in de perken worden gehouden door investeringen te temporiseren. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar?

Antwoord

Met het vaststellen van de Visie Water en Riolering in 2022 is ervoor gekozen om het tempo van de rioolvervangingen de komende jaren te verhogen totdat we in 2035 jaarlijks 18 km riolering per jaar vervangen. Dit doel blijft in het programma overeind. We kiezen nu alleen voor een rustiger groeipad dan we eerder in het programma water en riolering 2023-2027 hadden opgenomen om in de periode 2024-2028 de kostenstijging te beperken. Dit lopen we in de jaren daarna weer in.

Vraagnummer: 83

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg, Eva Oosters,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	

Verbijzondering	We starten een beweegprogramma op scholen, om de aanpak van kansenongelijkheid op scholen in te vullen

Vraag	Komen er nog andere invullingen voor de aanpak kansenongelijkheid naast het beweegprogramma? Op welke manier doet een beweegprogramma iets tegen kansenongelijkheid? Wat is het doel van het beweegprogramma?

Antwoord

Brede scholen, School en omgeving en Gezond Gewicht op scholen bieden naast het beweegprogramma een brede aanpak voor kansenongelijkheid.

Uit onderzoek blijkt dat kinderen uit gezinnen met een lagere gezinswelvaart minder sporten en bewegen. Dagelijks sporten en bewegen is goed voor de gezondheid en daarmee belangrijk voor de kansen in de samenleving. Overgewicht heeft meerdere gezondheidsrisico’s op de middellange termijn. Het gaat dan om diabetes type 2, hart- en vaatproblemen, gewrichtsklachten of depressie. Naast ontspanning en een goede gezondheid – ook mentaal – zorgen sporten en bewegen voor talentontwikkeling en het ontmoeten van mensen. Op scholen bereiken we alle kinderen en we starten met het beweegprogramma op scholen die dit het hardst nodig hebben. Hiermee bereiken we kinderen uit gezinnen met een lagere gezinswelvaart en leren zij meer en beter bewegen.

Vraagnummer: 84

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters, Burgemeester Sharon Dijksma,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	Nee

Verbijzondering	We willen een eerste burgerberaad organiseren over hoe de jaarwisseling een feest voor iedereen kan zijn.

Vraag	Waarom is gekozen voor een burgerberaad op dit thema?

Antwoord

Het onderwerp voldoet aan alle vier de criteria: maatschappelijke relevantie, politieke relevantie, een zichtbaar resultaat en het burgerberaad is een geschikte vorm voor het onderwerp. Er is bij betrokken bewoners veel draagvlak om met dit onderwerp te starten. Het in 2021 uitgevoerde belevingsonderzoek jaarwisseling laat zien dat het onderwerp erg leeft in de stad. Verder kunnen de uitvoerbare adviezen worden overgenomen met zichtbaar resultaat tijdens de jaarwisseling van 2024/2025 en is de vraagstelling niet te ruim of te smal. Ook kan de gemeente zelfstandig beslissen over dit onderwerp. Dat maakt de besluitvorming en de uitvoering na het besluit eenvoudiger. Een concreet en gericht onderwerp als oud & nieuw is hiermee zeer geschikt als eerste onderwerp voor een burgerberaad, ook om van te leren voor een volgend burgerberaad.

Vraagnummer: 85

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland, Linda Voortman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	12
Erratum	

Verbijzondering	Zo willen we de maatschappelijke sensitiviteit van de medewerkers verder versterken.

Vraag	Wat wordt bedoeld met maatschappelijke sensitiviteit? Hoe draagt dit bij aan diversiteit? Wordt er ook geinvesteerd in het aanpakken van geldende dominante normen, structuren en gedrag of enkel in het toevoegen en aantrekken van meer diversiteit?

Antwoord

Maatschappelijke sensitiviteit is gericht op de inwoner (en ondernemer) in de stad. Maatschappelijke sensitiviteit betekent dat je als ambtenaar je bewust bent van onder andere je eigen positie en aannames èn door te luisteren naar de ervaringen en omstandigheden van inwoners. Daardoor kunnen we het beleid en uitvoering beter laten aansluiten op de leefwereld van de inwoners. Diversiteit draagt bij aan maatschappelijk sensitief werken: meer diversiteit betekent meer perspectieven op en kennis van de leefwereld van inwoners in de stad. Dit ligt in het verlengde van werken aan inclusie binnen de organisatie: een inclusievere organisatie is beter in staat maatschappelijk sensitief te werken. Daaraan werken we door bewustwording, inclusief leiderschap en het helder stellen van normen.

Vraagnummer: 86

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.3 Onzekere inkomsten en stijgende kosten geven noodzaak tot bijsturen
Bladzijde (in pdf)	13
Erratum	

Verbijzondering	... stellen we ambitieuze ambities bij om het resterende financiële tekort op te lossen

Vraag	Wat betekenen deze 'ambitieuze ambities' concreet?

Antwoord

Op pagina 47 vindt u toegelicht op welke ambities wij gaan bijsturen. De concrete invullling wordt toegelicht in de programmabegroting.

Vraagnummer: 87

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries, Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	We stoppen met pilots, tijdelijke programma's en regelingen die geen structurele bijdrage leveren

Vraag	Welke pilots worden er stopgezet?

Antwoord

Het betreft een uitgangspunt. Hoewel er natuurlijk nooit met zekerheid van tevoren gesteld kan worden dat een tijdelijke regeling of pilot structureel bijdraagt, gaat het er bij dit uitgangspunt over dat we geen tijdelijke regelingen starten waar vooraf geen zekerheid bestaat dat er financiering beschikbaar is om dit voort te zetten of regelingen die door hun opzet sowieso een tijdelijk effect hebben. Dit soort regelingen vragen veel van onze partners (capaciteit) en van de organisatie en zorgen niet voor een duurzaam en blijvend effect in het voorkomen of beter oppakken van zorgvragen. Het verzoek om terughoudend te zijn met tijdelijke regelingen en pilots komt ook van onze samenwerkingspartners in het sociaal domein. Mede met het oog op de arbeidsmarktkrapte. De precieze uitwerking en impact op concrete regelingen wordt nog uitgewerkt.

Vraagnummer: 88

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	We zetten ter voorkoming van problemen in in op bestaanszekerheid, wonen, sport, voeding en lichamelijke ontwikkeling.

Vraag	In welke volgorde van belangrijkheid wordt er op deze pijlers ingezet? Staan wonen en bestaanszekerheid hierin bovenaan?

Antwoord

Er is geen sprake van een volgordelijkheid, we zetten in op alle pijlers die bijdragen aan het voorkomen van problemen.

Vraagnummer: 89

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	20
Erratum	

Verbijzondering	Steeds meer mensen maken gebruik van armoederegelingen, de vraagt neemt toe. Er wordt gesproken over de campagne 'weet waar je recht op hebt'.

Vraag	Hoe worden in deze campagne niet Nederlands sprekende Utrechters meegenomen/ bereikt?

Antwoord

Via de inzet van het sleutelpersonennetwerk worden inwoners bereikt die we als gemeente zelf moeilijk of niet bereiken, door bijv. een taalbarrière. Het sleutelpersonennetwerk maakt ook eigen communicatiemiddelen over de regelingen in verschillende talen, onder andere filmpjes. Deze worden gedeeld in whatsapp-groepen en via RTV Utrecht. Het sleutelpersonennetwerk zet zich er bovendien voor in om bij financiële spreekuren in de wijken meertalige hulp te realiseren. Daarnaast wordt er nu gewerkt aan een nieuwe flyer over hulp en ondersteuning met een verwijzing in meerdere talen: Arabisch, Turks, Engels, Dari en Tingrinya. Deze flyers verspreiden we gericht naar organisaties in de stad, die hier behoefte aan hebben.

Vraagnummer: 90

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	

Verbijzondering	We hebben de ambitie om mensen zo goed mogelijk te laten inburgeren.

Vraag	Hoeveel budget is hiervoor beschikbaar gesteld?

Antwoord

We ontvangen van het Rijk vanuit het gemeentefonds budget voor uitvoeringskosten inburgering. In 2023 is dit 3,5 miljoen euro, in 2024 is dit 2,6 miljoen euro en in 2025 1,9 miljoen euro. De afbouw komt met name doordat er incidenteel extra middelen toekegekend zijn door het rijk, voor de verhoogde instroom van vluchtelingen (2022 t/m 2024). Daarnaast ontvangen we met een een Specifieke Uitkering(SPUK) een vast bedrag per inburgeraar voor voorzieningen (dit zijn bijvoorbeeld de leerroutes en de maatschappelijke begeleiding). De hoogte van dit budget is afhankelijke van de instroom, in 2023 wordt dit begroot op 3,8 miljoen euro.

Vraagnummer: 91

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	23
Erratum	

Verbijzondering	Enerzijds vergt dit dat we de aangekondigde landelijke wetgeving voor middenhuur volgen in plaats van de strengere kaders uit het gemeentelijke Actieplan Middenhuur

Vraag	Waar zit het verschil tussen deze kaders hem precies in? Welke kaders raken we kwijt als we enkel de landelijke wetgeving volgen? En welke gevolgen heeft dit voor de (bovengrens) prijs van middenhuur?

Antwoord

De uitgangspunten van het Actieplan middenhuur en de aangekondigde landelijke wetgeving hebben een andere insteek. Het Actieplan gaat uit van een maximale prijs per m², afhankelijk van de plek in de stad (zone A, B, C). De landelijke wetgeving neemt het woningwaarderingssysteem als uitgangspunt om de maximale prijs te bepalen waarbij de factoren oppervlakte, energielabel en WOZ-waarde het meest bepalend zijn voor het aantal punten en de bijbehorende prijs.
Het verschil tussen beide op de te vragen huurprijs is zeer afhankelijk van de zone, de grootte van de woning en het aantal punten. In algemene zin zien we dat de landelijke regelgeving alleen woningen tot ongeveer maximaal 55-60 m2 BVO reguleert. Grotere woningen vallen buiten de middenhuur in de vrije sector. Ons Actieplan reguleert woningen tussen de 40-80 m² (afhankelijk van de zone). Met alleen de landelijke regulering kunnen dus geen woningen meer worden gebouwd in de middenhuur voor gezinnen, hiervoor blijven aanvullende afspraken nodig. Bij ons Actieplan is de huurprijs vaak lager dan bij de landelijke wetgeving. De indexatie voor de jaarlijkse huurverhoging is juist hoger in ons Actieplan (CPI+1%), maar zal door de landelijke regelgeving overruled worden. Omdat de regulering vrij complex is, zal nog voor de zomer een technische sessie worden aangeboden om de verschillen in meer detail toe te lichten.

Vraagnummer: 92

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries, Eelco Eerenberg,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	23
Erratum	

Verbijzondering	De wachttijd voor sociale huur is meer dan 10 jaar en de vraag ernaar stijgt.

Vraag	Wat is de reden dat ondanks de groeiende vraag en oplopende wachtlijsten het percentage te bouwen sociale huur niet meestijgt en middenhuur wel?

Antwoord

Het aandeel van de sociale huur van woningcorporaties is met 29% stabiel gebleven gedurende de afgelopen vier jaar. Absoluut gezien is er in deze periode sprake van een toename van sociale huurwoningen (+2.155) in bezit van corporaties. Deze toename is echter niet voldoende voor een zichtbare afname van de gemiddelde wachttijd. We zien wel een afname van het aandeel sociale huurwoningen van particuliere eigenaren. Deze afname wordt veroorzaakt door de huurprijsstijgingen in de afgelopen jaren, waardoor sociale particuliere huurwoningen zijn doorgeschoven naar het midden of dure segment. In tegenstelling tot corporaties is het moeilijker om afspraken te maken met (zeker de kleinere) particuliere verhuurders. Bij nieuwbouw worden afspraken met particuliere verhuurders voor 20 jaar vastgelegd. Daarna ontbreken deze mogelijkheden. Om het aandeel sociale huur te verhogen is in het coalitieakkoord vastgelegd dat bij nieuwe projecten 40% sociale huurwoningen gerealiseerd moeten worden. Ook wil het college sociale huur vasthouden door het principe sociale huur = corporatiehuur en wordt er een rem gezet op de verkoop van corporatiewoningen.

Vraagnummer: 93

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries, Eelco Eerenberg,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	23
Erratum	

Verbijzondering	Voor die investeringen in de openbare ruimte is 3,3 miljoen euro nodig. We stellen voor om dit te dekken met een uitname uit de reservering voor betaalbaar wonen (zie ook MPR paragraaf 5.3)

Vraag	Klopt het dat daarmee geld ingepland voor betaalbaar wonen eigenlijk gebruikt wordt om ook niet-betaalbare woonprojecten te financieren?

Antwoord

Met het budget van 3,3 miljoen euro willen we dat de productie van woningbouw in deze twee specifiek projecten gerealiseerd kan worden. Eén project betreft het louter sociale huurwoningen. Het andere project betreft een gemengd bouwprogramma van middenhuur, vrij sector woningen en andere functies. Meer informatie is opgenomen in de geheime bijlage van de MPR.

Vraagnummer: 94

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries, Eelco Eerenberg,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	24
Erratum	

Verbijzondering	Mogelijkheden daarbij zijn het knippen en faseren van projecten, een grotere rol voor corporaties, maatregelen die de kosten verlagen en maatregelen die de potentiële opbrengsten verhogen.

Vraag	Wat betekenen deze maatregelen concreet? Wat houdt een grotere rol voor corporaties in? Gaan we dan bezuinigen op de kwaliteit van sociale huur? Gaan we dan meer projecten doen waar we meer geld mee kunnen verdienen omdat er meer duurdere woningen worden gebouwd?

Antwoord

Een grotere rol voor corporaties houdt in dat we onderzoeken of projecten, die vertragen of stilvallen door tegenvallende verkoop, kunnen worden overgenomen door corporaties en dan voor een afgesproken periode worden verhuurd als sociale huurwoning.
Er zijn veel mogelijke maatregelen om de kosten te verlagen of opbrengsten te verhogen. Kosten kunnen bijvoorbeeld worden verlaagd door doorlooptijden te verkorten (bijvoorbeeld versnellen UPP,), regelgeving (tijdelijk) te versoepelen of betere samenwerking in de keten. Marktpartijen kunnen zelf bijdragen aan lagere kosten door de eigen processen te optimaliseren, slimmer te bouwen of anders te financieren. Voorbeelden om opbrengsten te verhogen zijn het aanpassen van programma zodat er meer gebouwd kan worden of meer segmenten toe te staan met een relatief hoge opbrengst. Ook subsidiëring van kopers (hypotheekrenteaftrek, koopsubsidie, starterslening) leidt tot hogere opbrengsten.

Vraagnummer: 95

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	27
Erratum	

Verbijzondering	Uitgangspunt bij dit soort investeringen is dat het dividend (na een aantal aanloopjaren) de rentelasten dekt en over de gehele looptijd het rendement positief is.

Vraag	Op welke manieren investeren we in het tegengaan van de klimaatcrisis waar het doel niet is om winstgevend te zijn?

Antwoord

In de programmabegroting is binnen het programma Duurzaamheid budget opgenomen waarmee we werken aan het behalen van de klimaatdoelstellingen. Deze inzet van middelen kan gezien worden als een investering van de gemeente in het tegengaan van de Klimaatcrisis. Daarom onderzoeken we nu deelnemingen in een warmtebedrijf, het netwerkbedrijf Stedin en de mogelijkheden voor een eigen ontwikkelbedrijf. Het gaat hierbij om publieke investeringen waarbij we vooralsnog niet uitgaan van een winstoogmerk. Uitgangspunt hierbij is dat dividend de rentelasten over de gehele looptijd van de deelneming dekt. Definitieve besluitvorming hierover is aan de raad.

Vraagnummer: 96

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	27
Erratum	

Verbijzondering	Er staan diverse klimaat maatregelen genoemd zoals investeren in het net, groen in de openbare ruimte etc. Maar een visie op de bijdrage van de in Utrecht gevestigde bedrijven op de klimaatcrisis ontbreekt.

Vraag	Wat is de verklaring voor het weglaten van de klimaatimpact van de in Utrecht gevestige bedrijven en hebben we inzicht in wat hun aandeel is?

Antwoord

Over het aandeel van zakelijk op de klimaatimpact in de gemeente Utrecht wordt gerapporteerd in het jaarlijkse voortgangsrapportage. Voor 2022 kunt u dat hier vinden. https://www.utrecht.nl/bestuur-en-organisatie/publicaties/onderzoek-en-cijfers/onderzoek-over-utrecht/voortgangsrapportage-energie/
Bedrijven zijn onderdeel van de opgave energietransitie, zowel om energie te besparen zoals beschreven in het door de Raad medio 2022 vastgestelde programma besparen, als in het plan verduurzamen bedrijventerreinen, zoals genoemd in bijlage 1 Planning uitvoering coalitieakkoord, kopje 3.1 bij deze VJN-1e berap. We verwachten u dit jaar te informeren over de drie pilots die we uitvoeren bij drie bedrijventerreinen. We voeren een onderzoek uit waaruit duidelijk wordt welke warmteoplossing voor deze bedrijventerreinen het meest geschikt is en wat dit betekent voor de energiebesparende maatregelen die moeten worden genomen. Op basis van deze resultaten kunnen we ook een planning maken wanneer welk bedrijventerrein van het aardgas af gaat. Uw raad ontvangt hiervoor in Q4 2023 een voorstel.
Daarnaast nemen we ook maatregelen om bedrijven te stimuleren om energie te besparen en handhaven actief op de verplichte energiemaatregelen. In de klimaatvisie komen we terug op de impact van bedrijven op de CO2 uitstoot in de stad.
Ter stimulering dat bedrijven verduurzamen en energie besparen hebben we aanvullend dit jaar een voucherregeling voor energiebesparende maatregelen voor klein MKB geopend, zoals in deze voorjaarsnota en 1e bestuursrapportage in bijlage 7 Totaaloverzicht budgettair neutrale wijzigingen wordt gerapporteerd.

Vraagnummer: 97

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	29
Erratum	Nee

Verbijzondering	Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn en wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone: We vinden het van groot belang dat het cultuuraanbod groeit in onze wijken. Daarom kiezen we er voor het budget dat in het coalitieakkoord was gereserveerd voor topcultuur in te zette

Vraag	Is er ook budget beschikbaar gesteld voor (de uitbreiding van) cultuur en culturele instellingen in andere wijken?

Antwoord

De specifieke investering in een jongerencultuurhuis in Leidsche Rijn en wijkcultuurhuis in de Merwedekanaalzone betreft de ontwikkeling van nieuwe voorzieningen in wijken waar veel (nieuwe) inwoners (komen) wonen en waar daardoor nog onvoldoende cultuuraanbod in verhouding tot het aantal inwoners is. In andere wijken zijn nu niet direct ruimtelijke ontwikkelingen waarin een culturele voorziening landt die opgenomen moest worden in de Voorjaarsnota, maar we investeren natuurlijk wel in cultuur in de andere wijken. Dit doen we via culturele subsidieregelingen (zoals de impuls- en projectsubsidies, de tweejarige regeling, de cultuurnota en regelingen gericht op cultuurparticipatie en –educatie) waar culturele makers en organisaties uit alle wijken van Utrecht gebruik van kunnen maken.

Vraagnummer: 98

Fractie	BIJ1
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	47
Erratum	

Verbijzondering	Het bedrag dat staat begroot voor handhaving op het nieuwe Zandpad is bijna twee keer zo hoog als het bedrag voor hulpverlening

Vraag	Hoe verhoudt dit verschil zich tot de visie om meer op zorg en zelfbeschikking te investeren dan op reguleren en criminaliseren van sekswerk?

Antwoord

Dit verschil zegt niets over de visie op zorg, zelfbeschikking en decriminalisering. Het bedrag sloeg op inzet ter plekke op het project Het Nieuwe Zandpad. Dit project is afgesloten. Hoe deze middelen in de toekomst verdeeld worden, is nog niet duidelijk.

Zie raadsbrief over Afsluiting project Zandpad

NB: naast dit bedrag subsidieren we stedelijke hulp- en dienstverlening en regionale en stedelijke uitstapprogramma's voor sekswerkers

Vraagnummer: 99

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries, Rachel Streefland,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.1 Groeien in blijvende onzekerheid
Bladzijde (in pdf)	9
Erratum	

Verbijzondering	Uitstroom uit opvang

Vraag	Hoe groot is het tekort aan woningen voor zowel jongeren als volwassenen uit opvangplekken nu?

Antwoord

De geprognotiseerde huisvestingsbehoefte voor kwetsbare Utrechters bedraagt ongeveer 1600 woningen in 2023. Jongeren en jongvolwassenen die uitstromen uit opvang (AZC, maatschappelijke opvang) zijn een onderdeel van deze breed samengestelde groep. Voor meer en gedetailleerdere informatie over dit tekort aan woonruimte zie de raadsbrief van 17 januari 2023 ('Groot tekort aan woonruimte voor kwetsbare Utrechters').

Vraagnummer: 100

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	10
Erratum	

Verbijzondering	Leerlingenvervoer

Vraag	De zin staat opgenomen: “We nemen financiële maatregelen die passen bij het stijgende aantal leerlingen met behoefte aan en recht op aangepast vervoer.” maar er lijkt geen investering tegenover te staan. Sterker nog, op pagina 17 is een afname zichtbaar. Kan dit worden toegelicht?

Antwoord

Er is geen sprake van een afname in investering, maar van een tekort op de begroting dat is ontstaan als gevolg van de stijgende vraag naar leerlingenvervoer. De omvang van het tekort staat weergegeven in de tabel op pag 17 van de Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2023. Zie ook het antwoord op vraag 58.

Vraagnummer: 101

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	10
Erratum	

Verbijzondering	Leerlingenvervoer

Vraag	Indien de lezing van de zin hierboven is dat deze op een bezuiniging duidt, is de vraag hoe dit zich verhoudt tot de eerder gevoerde debatten over leerlingvervoer en toezeggingen daar.

Antwoord

Er is geen sprake van een bezuiniging. De tabel op pagina 17 van Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2023 geeft het tekort aan dat is ontstaan als gevolg van de stijgende vraag naar leerlingenvervoer. We nemen de gevolgen mee in de integrale afweging van alle tekorten binnen het sociale domein. Zie ook het antwoord op vraag 58.

Vraagnummer: 102

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	10
Erratum	ja

Verbijzondering	MO - daklozen

Vraag	er wordt ingezet op het bereiken van dakloze zorgmijders met veldwerkers; hoeveel meer veldwerkers betreft dit t.o.v. eerdere jaren en hoe wordt dit vormgegegeven? Eerder is het veldewerk anders ingericht waardoor er minder veldwerkers overbleven. Komt met deze extra toevoeging het aantal veldwerkers op het oude niveau of zijn dat er meer? Kan een overzicht gegeven worden van capaciteit veldwerkers in de verslavingszorg van de afgelopen 5 jaar?

Antwoord

Veldwerk voor volwassenen wordt uitgevoerd door Jellinek (verslavingszorg).

1. Er wordt rijkssubsidie aangevraagd, maar dit kan niet (alleen) voor veldwerk ingezet worden
2. Deze middelen zijn per abuis onder de noemer Veldwerk opgenomen. Dit is opgenomen in het erratum. Het gaat om rijksmiddelen die veel breder ingezet moeten worden. De subsidie wordt door de gemeente Utrecht met verschillende externe partijen aangevraagd (ook politie en zorgpartijen hebben inspraak).
3. De afgelopen vijf jaar gaat het om ongeveer 2 fte structureel en ongeveer 2 fte incidenteel.

Vraagnummer: 103

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	10
Erratum	

Verbijzondering	aanpak woningnood

Vraag	Wat is verschil tussen taskforce tijdelijk wonen en realisatieteam? Is niet elk team bij de gemeente een realisatieteam?

Antwoord

De taskforce tijdelijk wonen is onderdeel van het realisatieteam. Het realisatieteam focust zich op een totale realisatie van sociale woonplekken en de taskforce richt zich specifiek op de realisatie van flexwoningen.

Vraagnummer: 104

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	10
Erratum	

Verbijzondering	Jeugd

Vraag	Welke aantallen jongeren zouden geen gebruik hoeven te maken van opvang wanner er voldoende woningen voor hen waren om naar uit te stromen?

Antwoord

De gemeente heeft in 2021 onderzoek laten uitvoeren naar de huisvestingsbehoefte van kwetsbare jongvolwassenen, dat is een groep die breder gedefinieerd is dan jongeren die gebruik maken van de (maatschappelijke) opvang. Hiervoor verwijzen wij u graag naar de raadsbrief van 5 oktober 2021 ('Huisvesting jongeren/ jongvolwassenen in kwetsbare positie'). Het onderzoek gaat over alle jongeren onder de 27 jaar die willen en kunnen uitstromen uit een vorm van een zorg met verblijf (zowel Jeugdwet als Wmo), jongeren met vergelijkbare vraagstukken die nog thuis wonen, maar ook over dak- of thuisloze jongeren en jonge, alleenstaande statushouders. Voor 2023 is de woningbehoefte voor kwetsbare jongvolwassenen geprognotiseerd op 280 wooneenheden (Utrecht-stad). Deze groep jongvolwassenen in kwetsbare positie is opgenomen in de tabel van ca. 1.600 woonplekken in 2023. Deze tabel is opgenomen de raadsbrief van 17 januari 2023 ('Groot tekort aan woonruimte voor kwetsbare Utrechters').

Vraagnummer: 105

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries, Linda Voortman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1 Nu kiezen voor de toekomst
Bladzijde (in pdf)	10
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Wanneer kunnen we als raad het voorstel uitgangspunten vormgeving Jeugd en Wmo verwachten?

Antwoord

We zijn op dit moment bezig met het formuleren van de beleidsnota's Jeugd en Wmo en deze zullen in Q3/Q4 aan de raad worden voorgelegd. Ook verwachten wij in het najaar de nota van uitgangspunten voor de subsidietenders buurtteams en sociale basis in het sociaal domein voor te leggen aan de raad.

Vraagnummer: 106

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	Nee

Verbijzondering	Cultuur groei van de stad

Vraag	Wat is het exacte verschil tussen jongerencultuurhuis en wijkcultuurhuis en waarom wordt in LR voor het één en MWKZ voor het andere gekozen? Vloeien deze keuzes voort uit eerdere besluiten van de raad, zo ja welke? Niet elke wijk heeft een jongerencultuur- of wijkcultuurhuis. op basis van welke analyse moet één van beide in MWKZ gerealiseerd worden?

Antwoord

Een wijkcultuurhuis is gericht op het bereiken van diverse doelgroepen, van jong tot oud. Jongerencultuurhuizen hebben een specifieke focus op jongeren tussen de 12 en 23 jaar. In beginsel wordt gekozen voor een breed toegankelijk wijkcultuurhuis, tenzij er in een wijk een specifieke behoefte is vanuit de jongeren doelgroep. Dat was in Leidsche Rijn het geval. De keuze voor een jongerencultuurhuis in Leidsche Rijn is voortgekomen vanuit een wens (en verschillende moties) van de raad ten aanzien van het investeren in cultuur voor jongeren in deze wijk. Hier woont 40% van de jongeren uit Utrecht terwijl het aanbod voor deze doelgroep onvoldoende meegegroeid was. Een ander deel van Utrecht waar nog relatief weinig cultuur dichtbij is, is Utrecht Zuid en de uitbreiding met de nieuwe wijk Merwede. Binnen deze gebiedsontwikkeling ontstonden kansen tot het ontwikkelen van een nieuwbouw wijkcultuurhuis met een brede en wijkoverstijgende functie, waarover we de raad geïnformeerd hebben in de raadsbrief Subsidie wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone).

Vraagnummer: 107

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	

Verbijzondering	We halen rommel naast ondergronde containers weg

Vraag	Hoe worden de rommelige containers gesignaleerd door de gemeente, zeker bij wijken waar minder snel rommel gemeld wordt?

Antwoord

We verzamelen data over bijplaatsingen en vervuiling van containers op basis van meldingen van inwoners, CROW-metingen en data verzameld door medewerkers. Zo zorgen we voor een evenwichtig beeld.

Vraagnummer: 108

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	

Verbijzondering	We halen rommel naast ondergronde containers weg

Vraag	Hoe worden de gelden over de stad verdeeld?

Antwoord

De aanpak hotspot – bijplaatsingen is een stadsbrede aanpak, de gelden worden dan ook niet over de stad verdeeld. Op basis van meldingen worden bijplaatsingen binnen 24 uur weg gehaald. Daar waar op basis van data en aanvullende informatie blijkt dat de problematiek het grootst is (hotspot) vindt extra inzet plaats. Dagelijks wordt er een hotspot route gereden om de bijplaatsingen op locaties met de meeste overlast te verwijderen.
Jaarlijks wordt over de inzet en resultaten van het verwijderen van bijplaatsingen bij containers gerapporteerd.

Vraagnummer: 109

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries, Linda Voortman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	15
Erratum	

Verbijzondering	Jeugdwet WMO

Vraag	Op pagina 15/16 staat toegelicht waardoor er tekorten ontstaan bij Jeugdhulp en WMO in vier bullets. Kunnen deze kwantitatief worden omgeschreven? Dus een inschatting/berekening hoeveel van het tekort aan welke ontwikkeling (bullet) is toe te wijzen? Specifiek daarin zijn we benieuwd hoeveel van het tekort door Rijksbeleid (laatste twee bullets) wordt veroorzaakt. Graag ook specificeren wat nog van het Rijk verwacht wordt, maar waar we een risicoinschatting maken.

Antwoord

Dit is niet voor alle vier de bullets zo concreet aan te geven omdat de diverse oorzaken met elkaar samenhangen en samen tot een tekort leiden. Wel zien we dat bijvoorbeeld de wijziging van het Woonplaatsbeginsel bij Jeugd een tekort oplevert, dit vraagt nog een nadere analyse. En de wijziging van het abonnementstarief voor Wmo in combinatie met de ingevoerde korting door het rijk leiden naar verwachting tot een nadeel van circa 0,5 miljoen euro. Het principe akkoord met betrekking tot de hervormingsagenda Jeugd is als volgt verwerkt: de korting is bevroren op het niveau van 2023 a 7,3 miljoen euro. Dit houdt in dat de korting voor 2024 1,6 miljoen euro en 2025 2,9 miljoen euro lager is. Deze wijze van berekenen is echter indicatief, het exacte bedrag is nog niet bekend.

In de meicirculaire 2023 wordt een deel van de extra inkomsten door het Rijk toegekend aan gemeenten, daarover wordt u voor de behandeling van de Voorjaarsnota 2023 geïnformeerd in een raadsbrief. Daarin worden ook de resterende risico’s uit de voorjaarsnota benoemd.

Vraagnummer: 110

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries, Eelco Eerenberg,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	15
Erratum	

Verbijzondering	Jeugd

Vraag	Welke rol spelen andere factoren dan die genoemd zijn bij de toename aan ontwikkelingsachterstanden en vraag naar jeugdhulp? daarbij denken we bijv aan Corona, koopkrachtcrisis en de effecten daarvan op en binnen gezinnen en de afname van het bereik van de voorschoolse educatie

Antwoord

Er zijn meerdere factoren die spelen bij de toenemende vraag op jeugdhulp. In de voorjaarsnota zijn bijvoorbeld de toenemende prestatiedruk, aantal jongeren dat opgroeit in gescheiden gezinnen, afstand tot de arbeidsmarkt van volwassenen en aantal gezinnen dat leeft onder het wettelijk sociaal minimum als factoren genoemd. Ook leefstijl en eenzaamheid onder jong volwassenen zijn factoren die een rol spelen.

Vraagnummer: 111

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries, Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	16
Erratum	

Verbijzondering	Jeugdwet WMO

Vraag	Er wordt gesteld dat het “gemeenten ontbreekt in de voorschool, het onderwijs en de Jeugdwet aan een passend en samenhangend instrumentarium om de onderliggende oorzaken van zorgvragen effectief aan te kunnen pakken". Hebben we die onderliggende zorgvragen voor Utrecht scherp in beeld? Wat zijn die? Op basis waarvan weten we dat? En weten we welk samenhangend instrumentarium nodig is om het aan te pakken?

Antwoord

Utrecht heeft goed in beeld dat een sociaal brede samenhangende en integrale aanpak nodig is om antwoord te bieden op (het waar mogelijk terugdringen van) de toenemende zorgvraag. Dit beeld is gebaseerd op eigen gegevens en informatie (zie bijvoorbeeld Utrecht in Cijfers en de Volksgezondheidsmonitor) en op externe onderzoeken van o.a. SCP, WRR, NJI en Trimbos. Deze aanpak is juist ook nodig vanwege de invloeden van buitenaf. Denk aan zaken als de toemende prestatiedruk die jeugd ervaart, de toenemende invloed van sociale media en de krapte op de arbeidsmarkt. Een gedragen handelingsperspectief op deze uitdagingen vraagt ook om een maatschappelijk debat over 'anders kijken naar- en organiseren van zorg'. Maar ook contextfactoren zoals bestaansonzekerheid in gezinnen rond bijvoorbeeld inkomen en wonen dragen bij aan stress on gezinnen wat kan leiden een zorg- of ondersteuningsbehoefte. Stapeling van de verschillende vormen van problematiek vraagt om een samenhangend instrumentarium om echt het verschil te kunnen gaan maken.

Vraagnummer: 112

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Eelco Eerenberg, Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	17
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	In scenario 2 is het idee dat financiering Wmo en Jeugd komt vanuit W&I of Volksgezondheid. Uit de jaarstukken komt dat Werk en inkomen -14,4 miljoen tekort heeft (verschil rekening begroting) door de energietoeslag. Hoe is dit tot elkaar te verhouden? Wat als er dit jaar weer sprake is van een incidentele uitgave zoals de energietoeslag? Wat voor risico heeft dit W&I dan wel Volksgezondheid als je daar middelen wegneemt?

Antwoord

Werk en Inkomen (W&I) had geen tekort door de energietoeslag, door het laat beschikbaar komen van de middelen (in de septembercirculaire) zijn de middelen niet meer verwerkt in de begroting van het programma. We kijken ook niet naar concrete financiering vanuit de programma's W&I en Volksgezondheid, maar gaan breed kijken naar oplossingen om de kosten van zorg en ondersteuning te verlagen. Dit kan er ook toe leiden dat op onderdelen juist investeringen worden gedaan om de oorzaken van (hogere) zorgvraag weg te nemen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de invloed van bestaanszekerheid (inkomen en wonen) op de zorgbehoefte.

Vraagnummer: 113

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2 Wat willen we bereiken
Bladzijde (in pdf)	18
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Hoe is het college van plan de prestatiedruk in onderwijs en op de arbeidsmarkt te verminderen? Dit vraagt een cultuuraanpassing in de maatschappij

Antwoord

Wij zien prestatiedruk inderdaad als een maatschappelijk vraagstuk. We zetten in op het verminderen van prestatiedruk in o.a. het onderwijs door het voeren van een maatschappelijke dialoog waarbij we in gesprek gaan met kinderen, jongeren, scholen en ouders over hoe zij prestatiedruk ervaren; wanneer ervaren zij dit, wat zien zij als oorzaken en wat zijn drempels in het (onderwijs-)systeem om de druk te verlichten.
In Vleuten pakken we dit wijkgericht aan door met kinderen, ouders, scholen en professionals te kijken wat knoppen zijn om aan te draaien zodat we de negatieve kanten van prestatiedruk kunnen verminderen: Vleuten Versterkt Entree - Vleuten Versterkt - BOKS (garageboks.nl).
Vanuit de Utrechtse Onderwijsagenda (UOA) wordt hier binnen de centrale thema's van de Werkagenda 2023-2026 aan gewerkt door aandacht voor de sociaal emotionele ontwikkeling en door meer te werken met 1 ontwikkellijn op eigen tempo.
Met het Mbo uitvoeringsplan 2023-2026 – Waardering voor vakmanschap werken we oa aan de maatschappelijke beweging om meer waardering voor de onderwijsroute richting (vakgerichte) beroepsopleidingen (vooral VMBO en MBO) te creeren bij jongeren, ouders en docenten. Impliciet werken we hiermee aan het verlagen van de druk om te streven naar "hoger is beter". Door termen als hoger en lager los te laten en onderwijs meer als een waaier te gaan beschouwen dragen we uit dat elke opleiding gelijk is.
Binnen het thema Mentale Gezondheid wordt ook samengewerkt met volksgezondheid op het gebied van prestatiedruk. Na deze zomer start een campagne over mentale gezondheid van jongeren met daarin als deelthema Prestatiedruk. Op vrijdag 2 juni jl. vond het Faalfestival voor jongeren van 18+ plaats. Daarnaast starten er projecten gericht op het versterken van de mentale gezondheid (indirect prestatiedruk tegengaan) van jongeren/jongvolwassenen. Enkele voorbeelden hiervan zijn taboe doorbreken over mentale gezondheid (project geestkracht), docenten trainen in het bespreekbaar maken van mentale gezondheid op MBO Utrecht, het versterken van de mentale veerkracht van jongeren via de methodiek van de cursus 'In Beeld' en GeluksCafés zodat jongeren elkaar op een laagdrempelige kunnen ontmoetingen om mentale gezondheid te versterken. Deze projecten worden gefinancierd vanuit de nadere regel herstel en veerkracht jeugd, zie de raadsbrief die u hierover recent hebt ontvangen.
Op dinsdag 13 juni 2023 is er een Raadsinformatiebijeenkomst over dit onderwerp geweest.

Vraagnummer: 114

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	Jeugdwet WMO

Vraag	Er wordt een lijst genoemd van onderwerpen waarop bij het Rijk lobby wordt gevoerd. Is deze lijst volledig? Er wordt niets rondom werk en inkomen genoemd, terwijl bestaanszekerheid essentieel is om mee te kunnen doen. Wordt geen lobby op bestaanszekerheid ingezet?

Antwoord

De lijst van lobbyonderwerpen is niet limitatief, ook op bestaanszekerheid, gezondheid en andere terreinen wordt net als afgelopen jaren actief lobby ingezet.

Vraagnummer: 115

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2 Wat willen we bereiken
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	In spoor 2 (Inhoudelijke aanpak) stap 4 staat dat we niet met nieuwe pilots, tijdelijke programma's en regelingen starten als ze niet structureel bijdragen aan de dagelijkse uitvoeringspraktijk. Wanneer weet je van te voren of een pilot, programma of regeling structureel bijdraagt?

Antwoord

Hoewel er natuurlijk nooit met zekerheid van tevoren gesteld kan worden dat een pilot structureel bijdraagt, gaat het er bij dit uitgangspunt over dat we geen pilots starten waar vooraf geen zekerheid bestaat dat er financiering beschikbaar is om dit voort te zetten of pilots die door hun opzet sowieso een tijdelijk effect hebben. Dit soort pilots vragen veel van onze partners, die over het algemeen niet positief staan tegenover pilots met incidentele financiering, en van de organisatie en zorgen niet voor een duurzaam en blijvend effect in het voorkomen of beter oppakken van zorgvragen.

Vraagnummer: 116

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	20
Erratum	

Verbijzondering	Jeugdwet WMO

Vraag	Bij tekort jeugdwet is sprake van een risicobereidheid van 35%. Waarom is bij tekort wmo niet voor risicobereidheid gekozen? Is dat wel overwogen? Speelt afschaffing abonnementstarief daarin geen rol van betekenis of andere factoren?

Antwoord

Bij Jeugd is sprake van een omvangrijke rijksbezuiniging, waarbij de risicobereidheid gebaseerd is op het principeakkoord hervormingsagenda jeugd. Bij Wmo is er vooral sprake van autonome groei van de zorgvraag. In de aannames die onder de prognose voor de Wmo liggen is wel rekening gehouden met het verwachte (negatieve) effect van de wijziging van het abonementstarief en daarvoor ingeboekte korting. Er is (ook op basis van de recente meicirculaire) geen reden om aan te nemen dat hier een positiever beeld uit komt.

Vraagnummer: 117

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2 Wat willen we bereiken
Bladzijde (in pdf)	22
Erratum	ja

Verbijzondering	veldwerkers verslavingszorg

Vraag	Op welke wijze worden deze extra middelen voor medewerkers verslavingszorg ingevuld? Kan daarnaast, indien haalbaar, enig inzicht gegeven worden in de aantallen medewerkers verslavingszorg over de laatste jaren/ decennia heen?

Antwoord

Deze middelen zijn per abuis onder de noemer Veldwerk opgenomen. Dit nemen we mee in het erratum. Het gaat om rijksmiddelen die veel breder ingezet moeten worden. De subsidie wordt door de gemeente Utrecht met verschillende externe partijen aangevraagd (ook politie en zorgpartijen hebben inspraak). Er zijn over de laatste jaren vier veldwerkers vanuit Jellinek verslavingszorg ingezet. Verslavingszorg breed: niet bekend.

Vraagnummer: 118

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Eva Oosters, Linda Voortman, Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	25
Erratum	

Verbijzondering	Groei in balans

Vraag	Bij stap 3 ‘Samen trap-af-trap-op’ wordt aangegeven nu nog geen inhoudelijke keuzes qua prioritering te maken. Waarom is er niet gekozen bepaalde uitgangspunten te formuleren om de discussie t.z.t. logischer/beter navolgbaar te maken? Hoe gaan we als raad deze uiteindelijk bijstelling komende keren helder terugzien met sturingsmogelijkheden? In hoeverre is het idee om wel uitgangspunten voor die keuzes vooraf al met de raad te delen?

Antwoord

Als bijsturingsmaatregel in het pakket met ruimtelijke investeringen hebben we ervoor gekozen om vanaf 2027 enkele budgetten met een gelijk percentage te verlagen. Dit zijn budgetten waarvoor nog geen programmering met specifieke projecten voor 2027 is opgesteld. Wanneer we weer extra groeimiddelen beschikbaar hebben, kunnen we de budgetten weer aanvullen. Bij de betreffende voorjaarsnota zullen we vervolgens voorstellen doen aan de raad op basis van een inhoudelijke prioritering. Uw raad maakt uiteindelijk de afweging over de budgettaire kaders.

In de prioritering van investeringen gebruiken we criteria en uitgangspunten die we ontlenen aan de Omgevingsvisie (RSU2040, Koersdocument leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen, en Gezondheid voor iedereen - volksgezondheidsbeleid Utrecht) en aan het coalitieakkoord.
Sinds de vaststelling van de RSU2040 kijken we 4 jaar vooruit met de budgetten voor ruimtelijke investeringen in plaats van één jaar vooruit. Daarmee zijn we beter in staat om investeringen te programmeren op de middellange termijn, in lijn met de ambities voor de RSU. Vier jaar vooruit is echter ook best ver in de toekomst voor het uitwerken van projectvoorstellen. We werken nu verder aan die uitwerking, zodat bij het MPR2024 beter geprioriteerd kan worden op projectniveau. We streven ernaar om volgend jaar een voorstel te doen op basis van deze inhoudelijke prioritering..

Vraagnummer: 119

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	30
Erratum	Nee

Verbijzondering	Sporthal Vleuten de Meern

Vraag	Er wordt gesteld dat de kosten voor de bouw van een sporthal in Vleuten De Meern de eerst twee jaar worden gedekt uit het spaarbedrag van één jaarschijf voor renovatie/vervanging van zwembaden. Hiermee kunnen de zwembaden nog steeds volgens planning worden gerenoveerd. Hoe kan dat met minder budget? Loopt de renovatie/vervanging van zwembaden dan niet vertraging op?

Antwoord

We kijken elk jaar kritisch naar noodzakelijke vervangingen. Op basis van deze herverdeling treedt er niet noodzakelijk vertraging op bij de renovatie van beide zwembaden. Een precieze kostenraming voor de vervanging van beide zwembaden moet nog worden uitgevoerd. Wel is duidelijk dat de huidige generatie zwembaden door strengere wet- en regelgeving (onder andere duurzaamheidseisen) om een hogere investering gaat vragen. Naast de betreffende reservering voor de zwembaden komt een groot deel van de investering voor de vervanging van de beiden zwembaden uit de vrijval van de bestaande kapitaallasten van Den Hommel en De Kwakel. De betreffende reservering – waar nu voor twee jaar de kosten voor sporthal Vleuten uit gedekt worden – is een aanvullende reservering om bij de herbouw van de baden te kunnen voldoen aan de eisen die dan gesteld worden. De impact van het voor twee jaar dekken van de sporthal Vleuten uit deze post is daarmee beperkt en zorgt niet voor vertraging. Zwembad Den Hommel en zwembad De Kwakel staan op de planning om vervangen te worden in respectievelijk 2032 en 2036. De incidentele ruimte in de budgettaire bandbreedte 2022 is gestort in de reserve vervanging zwembaden om de hogere investering deels te kunnen opvangen.

Vraagnummer: 120

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters, Dennis de Vries, Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2 Wat willen we bereiken
Bladzijde (in pdf)	30
Erratum	Nee

Verbijzondering	Domplein/ cultuur

Vraag	We lezen: "Om de exploitatie sluitend te krijgen door hogere huurinkomsten stellen we voor om een beheerder aan te stellen via een incidentele impuls voor twee jaar. Het uitgangspunt daarbij is dat door het pand maximaal te benutten er extra inkomsten komen waarmee we de exploitatie en de beheerder kunnen betalen." We hebben begrepen dat één van de partijen recent besloten heeft uit de samenwerking van Domus op Dompleinte stappen, oa ivm te hoge huur of afdracht aan Domus. Hoe verhoudt dit zich tot deze incidentele impuls? Hoe draagt dit bij aan de gezamenlijke doelen zoals eerder geformuleerd en hoe zou DomUnder hier al dan niet inpassen?

Antwoord

Er is 2 ton beschikbaar gesteld om voor twee jaar de beheerlasten en de daarbij behorende kostprijsdekkende huur te kunnen dekken. Er is gebleken dat de organisaties die op het Domplein ruimte huren om amateurkunsteducatie te verzorgen, binnen hun subsidie voor dit doel geen ruimte hebben om ook de beheertaak te kunnen uitvoeren. Zoals ook bij andere gebouwen met meerdere gebruikers een beheerrol wordt gefinancierd (bv Muziekhuis en Theaterhuis de Berenkuil), wordt dat hier ook onderzocht. Op dit moment wordt door een kwartiermaker in samenwerking met de hoofdhuurders gewerkt aan een business case. Deze kent verschillende fasen; in de huidige situatie, tijdens de verbouwing en de fase wanneer het pand optimaal gebruikt kan worden. Deze business case en de fine tuning over hoe het pand optimaal gebruikt kan worden, zorgt ook voor het definitieve plan voor de verbouwing. Pas wanneer dit volledig in gebruik is, hebben we ook goed in beeld welk deel van de kosten uit de exploitatie kan worden gehaald en of er dan voor een deel nog een bijdrage nodig is.
Danscentrum Utrecht is de kleinste organisatie die sinds 2020 voor haar lesaanbod ruimte huurt in het pand Domplein 4, naast Theaterschool Utrecht en De Utrechtse Muziekschool . Zij hebben inderdaad besloten om aan het eind van dit cursusjaar uit de samenwerking van DOMUS op het Domplein te stappen en voor het nieuwe cursusjaar elders ruimte te huren.
DOMUS huurt samen met DomUnder het pand. Vanuit de beheeropdracht wordt door de partijen op het Domplein, in samenspraak met de kwartiermaker en de gemeente bekeken hoe dit optimaal ingevuld kan worden. Er zijn meerdere partijen op zoek naar ruimte in de stad, we verwachten dat er snel een of meerdere partij(en) gevonden worden die past/passen bij DOMUS en

Vraagnummer: 121

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2 Wat willen we bereiken
Bladzijde (in pdf)	31
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	et aantal meldingen aan de gemeente met een handhavingsverzoek neemt toe. Meldingen worden laten liggen en later opgepakt. Heeft dit effect op de meldingen van straatintimidatie? Kan een melder nog binnen 5 dagen gebeld worden of wordt deze regeling uitgebreid aangezien een geen extra capaciteit is voor toezicht meldingen, terwijl de aandacht voor het meldingssysteem groter wordt door de bekendheid van het meldingssysteem door de ludieke acties en dus meer meldingen komen?

Antwoord

Zie antwoord 23, de meldingen over straatintimidatie kunnen op dit moment binnen vijf dagen worden afgedaan.

Vraagnummer: 122

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	32
Erratum	

Verbijzondering	arbeidsmarkttoelage toezicht

Vraag	Er is een fors budget gereserveerd voor arbeidsmarkttoelage toezicht gereserveerd. Hoe wordt dit budget besteed? Welke toelage krijgen medewerkers? Hoe verhoudt zich dit tot andere G4 gemeenten?

Antwoord

Vooruitlopend op de benchmark die uitgevoerd wordt met andere gemeenten, geven we toezichthouders en handhavers openbare ruimte een arbeidsmarkttoelage om de uitstroom te remmen (zie de tabel in paragraaf 2.4.). Zoals afgesproken informeren wij u over de resultaten van de benchmark.

Vraagnummer: 123

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	

Verbijzondering	Bezuinigingen

Vraag	Er wordt bezuinigd op publieksdienstverlening door het niveau van dienstverlening klant contact centrum te verlagen. Wat houdt deze verlaging precies in? In hoeverre knelt dit met de menselijke maat zoals onlangs door de raad vastgesteld in de visie publieksdienstverlening?

Antwoord

Op dit moment investeren we in het verder vereenvoudigen van de dienstverlening en ook in andere kanalen waarbij er geen interactie tussen een medewerker en inwoner nodig is. Dat wil overigens niet zeggen dat we de fysieke kanalen ontmoedigen. Inwoners zijn daar nog steeds welkom. Wel is het zo dat door het wegvallen van de 3 FTE we minder ruimte hebben om onverwachte piekmomenten op te vangen waardoor er langere wachttijden kunnen ontstaan. Daarmee kan het zijn dat de realisatie van de bereikbaarheidsnorm alsnog naar beneden gaat maar ook dat de implementatie van de visie publieksdienstverlening bij het KCC langzamer zal gaan. (idem voor vraag 6, 289 en 339)

Vraagnummer: 124

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	Nee

Verbijzondering	Bezuinigingen

Vraag	Klopt het dat er nog flink budget over is van de TONK middelen? Hoeveel van het resterende budget is in 2022 en 2023 besteed aan kwetsbare ondernemers en inwoners, zoals de motie opriep? Waar is dit aan besteed en hoe komt het dat er nog zoveel buget over is? Waar is al het TONK geld tot nu toe aan besteed, kan de raad een overzicht krijgen?

Antwoord

In 2023 is er nog voor 2,010 miljoen euro aan TONK-maatregelen te besteden. De budgetten 2022 en 2023 zijn en worden conform de motie besteed. Er is dus geen flink budget over. Ook worden de TONK -middelen niet anderszins besteed. Voor Ondernemer Centraal wordt in de Voorjaarsnota 2023 2,540 miljoen euro beschikbaar gesteld. Dit wordt deels gedekt door de al eerder beschikbaar gestelde TONK- middelen voor de aanpak Ondernemer Centraal. In de Voorjaarsnota 2023 wordt deze dekking op blz 46 als bezuiniging gepresenteerd. De inzet van de TONK- middelen verandert er echter niet door. Het blijft ingezet worden voor de aanpak Ondernemer Centraal.
Overzicht van de maatregelen en bijbehorende kosten in 2022 (afgerond) en 2023 (lopend):
Zie tabel hieronder

TEGEMOETKOMING VOOR ONDERSTEUNING NOODZAKELIJKE KOSTEN (TONK)
Ondersteuning kwetsbare inwoners, 2022 / 2023

Reeds afgeronde TONK maatregelen (2022)	**Besteed bedrag**
Verhoging subsidiebedrag van de compensatieregeling OZB niet woningen voor kwetsbare ondernemers	€ 28.288
Risicoafdekking Rijksmiddelen Regeling Coronatoegangsbewijs 2021	€ 505.000
Uitbreiding subsidiemogelijkheden voor kwetsbare ondernemers in Utrecht900 en ondersteuning evenementen Vuelta	€ 745.000
Energiecompensatieregeling 'tegemoetkoming energiekosten MKB Gemeente Utrecht' (nov - medio dec. 2022) vanuit TONK	€ 550.000
Compensatie kwetsbare inwoner voor gestegen energieprijzen via programma armoedebeleid (kledingpassen)	€ 1.500.000
TOTAAL	**€ 3.328.288**

Nog lopende TONK maatregelen (2023)	**Begroot bedrag**
Ondersteunen kwestbare ondernemers in evenementenbranche rond thema 'gezonde mensen en gezonde leefomgeving' aansluitend bij profiel van de stad en positionering van de regio	€ 300.000
Vitale winkelgebieden	€ 200.000
Ophoging subsidieplafond Energiecompensatieregeling, febr 2023	€ 210.000
Versterking aanpak Ondernemer Centraal	€ 1.300.000
TOTAAL	**€ 2.010.000**

Vraagnummer: 125

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg, Burgemeester Sharon Dijksma,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	

Verbijzondering	sekswerk Sorgdrager

Vraag	wat betekent de inzet van middelen die gereserveerd waren voor het Zandpad, zowel vanuit hulpverlening als toezicht en handhaving, voor het moment wanneer er op het Zandpad in de toekomst wel sekswerkplekken worden gerealiseerd?

Antwoord

Het is vooralsnog niet de bedoeling om op het Zandpad sekswerkplekken te creeren. Als er wel werkplekken zouden komen, kan het gereserveerde geld ook daar ingezet worden. Deze middelen zijn onder voorbehoud van vaststelling van de Voorjaarsnota. Zie ook de brief 'Modernisering Sekswerkbeleid" aan uw raad d.d. 2 juni 2023.

Vraagnummer: 126

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	Deel 1: Voorjaarsnota 2023
Bladzijde (in pdf)	54
Erratum	Nee

Verbijzondering	impuls jongerencultuur

Vraag	Hoe heeft de raad invloed (kunnen hebben) op de besteding van de impuls Jongerencultuur en is hierbij bijv het principe ongelijk investeren voor gelijke kansen toegepast?

Antwoord

De beschikking vanuit het Rijk voor de middelen voor jongerencultuur hebben wij in november 2022 ontvangen. Deze middelen moesten voor het eind van 2022 besteed zijn, anders zouden deze middelen weer terugvloeien naar het Rijk. Vanwege dit korte tijdsbestek hebben wij gekozen voor een snelle en brede uitvraag onder organisaties die activiteiten voor jongeren aanbieden. Het college is bevoegd om te beslissen over de besteding van deze middelen. De keuze van het Rijk om te investeren in jongeren is gelegen in de achterstand die jongeren tijdens de coronaperiode hebben opgelopen. Voor het budget voor de komende twee jaren zullen we de raad informeren over de beoogde inzet en zullen we het principe ongelijk investeren voor gelijke kansen ook toepassen, bijvoorbeeld door de middelen te laten landen in de wijken waar deze het meeste nodig zijn.

Vraagnummer: 127

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	57
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Op pagina 57 van de VJN wordt het Uitstapprogramma prostituees besproken. In het coalitieakkoord is afgesproken dat prostituees sekswerkers genoemd worden. Kan dit aangepast worden in de VJN en graag aandacht hiervoor zodat het in de toekomst niet herhaald?

Antwoord

Het gaat om een decentralisatie uitkering van het Rijk: decentralisatie uitkering Prostituees (DUUP). Dit is de naam van de uitkering. Wij zullen voortaan spreken over uitstapprogramma's voor sekswerkers of Decentralisatie Uitkering voor Uitstapprogramma's Sekswerkers.

Vraagnummer: 128

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg, Eva Oosters,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	78
Erratum	

Verbijzondering	jeugd educatie fonds

Vraag	Bij de PGB heeft de raad aangegeven dat de gestegen aanvragen bij het JEF van Utrechtse scholen betekenen dat hiervoor een hogere gemeentelijke subsidie nodig is om dit groter aantal aanvragen aan te kunnen. dit leek toen incidenteel geborgd. Onze vragen zijn hoe dit er nu en voor de nabije toekomst voorstaat.

Antwoord

Het jeugdeducatiefonds (JEF) functioneert als een vangnet achter de reguliere voorzieningen. Reguliere voorzieningen zijn bijvoorbeeld de U-pas, armoederegelingen en subsidies voor talentontwikkeling en cultuureducatie. We hebben de doelstelling om duurzame oplossingen te zoeken binnen deze voorzieningen en niet het vangnet te vergroten. Tot eind 2023 hebben we incidenteel 0,05 miljoen euro vrijgemaakt vanuit het onderwijsbudget gelijke kansen, op verzoek van de raad om het JEF geld te geven voor 10 extra scholen. De scholen die nu extra middelen hebben ontvangen van JEF , zullen wij ondersteunen in het vinden en benutten van bestaande budgetten en regelingen. Dit is vrijwel altijd mogelijk en biedt ons meer sturingsmogelijkheden dan deze middelen via het JEF te verspreiden. Tot eind 2023 monitoren we het gebruik van de JEF middelen waarna we samen met de schoolbesturen een keuze maken hoe in 2024 verder te gaan.

Vraagnummer: 129

Fractie	PvdA
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg, Dennis de Vries,
Document	MPR
Hoofdstuk	Bijlage 5 Hoofdstuk 2 van het Meerjarenperspectief Ruimte 2023
Bladzijde (in pdf)	128
Erratum	

Verbijzondering	Verwervingen

Vraag	Kan (desnoods in het geheim) aangegeven worden aan welke anticiperende of strategische verwervingen nu gedacht wordt, waar budget voor gereserveerd is conform pagina 128 in de MPR?

Antwoord

De recente aankoop, waarover de Raad geïnformeerd is, in deelgebied 6 van de Merwede Kanaalzone valt onder de noemer Anticiperende aankoop. Daarnaast wordt er onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om aan op bedrijventerrein Lage Weide percelen strategisch aan te kopen (deels in samenwerking met de ontwikkelmaatschappij Utrecht - OMU) en heeft het College afspraken gemaakt over het aankopen van de opstallen van een bedrijf aan de Verlengde Hoogravenseweg t.b.v. een beoogde gebiedsontwikkeling.

Vraagnummer: 130

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	Nee

Verbijzondering	

Vraag	Wat wordt er precies verstaan onder het begrip ‘topcultuur’, zoals beschreven in het kopje over levendige en leefbare stad?

Antwoord

In het coalitieakkoord 2022-2026 is dit als volgt beschreven: 'We willen in staat zijn om in te kunnen spelen op kansen die zich aandienen om het culturele (top)aanbod in de stad te verbreden.' We hebben voor verbreding gekozen door het budget in te zetten voor de invulling van twee nieuwe wijkcultuurhuizen.

Vraagnummer: 131

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Waarom worden specifiek in Overvecht, Rivierenwijk en West-Noordwest uitvoeringsmiddelen beschikbaar gesteld? Op p.28 staat dat deze wijken hier het meest bij gebaat zijn. Waar is dat op gebaseerd? Ook gezien het feit dat Overvecht de groenste wijk van de stad is.

Antwoord

In deze drie wijken lopen al langer projecten (veelal op basis van bewonersinitiatieven) omdat ze groenarm zijn en/of een gezondheidsachterstand hebben, omdat dit al het doel was in het in 2016 vastgestelde GroenStructuurPlan. Voor deze wijken hebben we daarom budget vanuit het meerjarengroenprogramma en co-financiering aanwezig om hier aan te werken.

Vraagnummer: 132

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	10
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Hoe zijn de kansen op deelname aan G4-pilot, valt dit onder verwachte inkomsten?

Antwoord

De kans op deelname aan het G4 experiment is groot. De benodigde inkomsten zijn nog niet opgenomen in de VJN, aangezien het rijk nog moet besluiten op deze middelen. Naar verwachting komen nieuwe middelen beschikbaar in het kader van Nationaal Programma Leefbaarheid en Veerkracht (NPLV).

Vraagnummer: 133

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	Nee

Verbijzondering	

Vraag	Wanneer wordt er meer bekend over Wijkcultuurhuizen Merwedekanaalzone en Leidsche Rijn?

Antwoord

Voor het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone is reeds een beoogd exploitant geselecteerd via een nadere regel, die aan tafel zit met de gemeente en de ontwikkelaar om inhoudelijk en ruimtelijk vorm te geven aan het wijkcultuurhuis. Ook loopt er een verkenning naar de concrete invulling van het jongerencultuurhuis Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern, waarbij precieze locatie(s) en invulling in zicht komen. In het Uitvoeringsprogramma cultuurparticipatie, wat in het derde kwartaal van dit jaar naar de raad komt, zullen we hier meer duidelijkheid over geven.

Vraagnummer: 134

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries, Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	16
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Wat zijn de beperkingen uit de huidige wetgeving? (Onder kopje 'knellende kaders') En wat zijn de mogelijkheden?

Antwoord

Hoewel gemeenten veel ruimte hebben vanuit de Jeugdwet en Wmo een lokale invulling te geven, zijn er toch een aantal beperkingen in de huidige wetgeving. Zoals de eigen bijdrage regeling voor de Wmo met het abonnementstarief en een maximum eigen bijdragen. Daarnaast zien wij een spanning tussen rechtsgelijkheid en -zekerheid en het principe van ongelijk investeren voor gelijke kansen (relatie met reikwijdte Jeugdwet). Ook zou het de gemeente Utrecht kunnen helpen als er wetgeving komt die (meer) handvatten biedt om tot een evenrediger verdeling van opvang en wonen voor aandachtsgroepen te komen.

Vraagnummer: 135

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	16
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Op dit moment zijn er steeds minder vrijwilligers te vinden staat er op pagina 16. Op welke manier wordt er nu gewerkt vanuit de gemeente om vrijwilligerswerk te promoten?

Antwoord

Werven en behouden van vrijwilligersis een belangrijk thema. Rondom het Feest van Utrecht 900 zijn we gestart met een campagne: 900 redenen om vrijwilliger te worden. Samen met de Vrijwilligerscentrale Utrecht, vrijwilligersorganisaties, het Netwerk Informele Zorg Utrecht en maatschappelijke partners geven we dit najaar een nieuwe impuls aan de wervingscampagne.

Vraagnummer: 136

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	18
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Spoor 1, 5: Op welke manier wordt dit slagvaardige proces ingericht en wanneer wordt dit aan de raad voorgelegd?

Antwoord

Met de vaststelling van deze voorjaarsnota stemt de raad in met de voorgestelde aanpak en het opzetten van een sterke (programma)organisatie. Deze organisatie gaat aan de slag om tot een gedragen set van maatregelen te komen. Bij punt 1. van dit spoor staan de momenten genoemd waarop de raad hierop kan bijsturen.

Vraagnummer: 137

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	18
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Spoor 2, 1: Welke oorzaken ziet het college?

Antwoord

De oorzaken worden geschetst onder 2.1.1:
Voor jeugd: steeds meer kinderen met een ontwikkelachterstand, impact van toenemende prestatiedruk en social media op jongeren, opgroeien met gescheiden opvoeders.
Voor volwassenen: een deel van de inwoners heeft steeds meer moeite met het vinden van aansluiting bij de arbeidsmarkt en samenleving, een behoorlijke groep inwoners leeft onder de armoedegrens en bestaansonzekerheid werkt door in gezondheid en daarmee zorg/ondersteuningsbehoefte; een steeds grotere groep mensen zakt door een ondergrens en heeft geen thuissituatie meer.
De groep ouderen ten slotte zal als gevolg van vergrijzing steeds verder groeien, waarbij mensen ook steeds ouder worden (dubbele vergrijzing). Dit zal leiden tot een toenemende zorgvraag.

Vraagnummer: 138

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Spoor 3, 1: Hoe is dit risico onderbouwd?

Antwoord

Zoals in de voorjaarsnota wordt weergegeven, is dit gebaseerd op de financiële afspraak van 650 miljoen euro (in lijn met het principeakkoord hervormingsagenda jeugd) op een totaal ambitieniveau van 1 miljard euro (gemeentefonds). Hiernaast is gekeken hoe andere G4 gemeenten hiermee zijn omgegaan. We verwachten dat het Rijk dit risico op een later tijdstip zal overnemen, dan wel een handreiking zal doen hoe dit op te lossen.

In de meicirculaire 2023 wordt een deel van de extra inkomsten door het Rijk toegekend aan gemeenten, daarover wordt u voor de behandeling van de Voorjaarsnota 2023 geïnformeerd in een raadsbrief. Daarin worden ook de resterende risico’s uit de voorjaarsnota benoemd.

Vraagnummer: 139

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries, Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Op welke manier is het college voornemens partijen ook te informeren over de nieuwe manier van inrichten van de subsidietenders voor de buurtteams en sociale basis?

Antwoord

Bij het formuleren bij de uitgangspunten voor een aantal voorzieningen in de sociale basis en basiszorg betrekken we de huidige subsidie-ontvangende partijen, maatschappelijke partnerorganisaties, inwoners en clientvertegenwoordigende organisaties. De planning is om deze uitgangspunten eind 2023 aan de Raad aan te bieden ter besluitvorming.

Vraagnummer: 140

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries, Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Bij de aanvullende maatregelen wordt een ’brede maatschappelijk dialoog’ aangedragen. Het College stelt daarbij voor dat de Raad het voortouw neemt. Waar komt dit voorstel uit voort? Welke resultaten worden hiermee beoogd behaald te worden? Op welke termijn moet dit dialoog plaats vinden? In welke vorm moet deze dialoog plaats vinden?

Antwoord

In de kern gaat het erom dat er een aantal thema's zijn in de samenleving die verband hebben met de vraag naar zorg. Denk bijvoorbeeld aan social media, prestatiedruk in het onderwijs, scheidingsproblematiek, vereenzaming en individualisering, te weinig bewegen en ongezonde voeding. Voor een duurzame oplossing voor het verminderen van de vraag naar jeugdzorg is het van belang dat de raad en het college met de samenleving in gesprek gaan over deze onderliggende oorzaken en wat we binnen de Utrechtse gemeenschap daaraan kunnen doen. Soms lopen deze gesprekken al in de stad, zoals een gelijkwaardige positie voor het Mbo. Andere gesprekken/thema's vragen de komende tijd nog nadere uitwerking

Vraagnummer: 141

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Inburgering: Wat is het risico dat we onze ambities niet overeind kunnen houden boven op het wettelijk noodzakelijke niveau?

Antwoord

Het risico dat we onze ambitie moeten bijstellen is reëel. Dit is vooral het gevolg van de hogere instroom in combinatie met de hogere ambities die in Utrecht door de raad zijn vastgesteld. En het ontbreken van voldoende financiele middelen vanuit het Rijk. We komen eind 2023 met scenario's hoe we met het verwachte financiële tekort en onze Utrechtse ambities om gaan.

Vraagnummer: 142

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Uit welke potjes is het geld dat nu gereserveerd wordt voor de uitvoering van de aanbevelingen van de commissie Sorgdrager precies afkomstig? Graag een gedetailleerde uitsplitsing hiervan.

Antwoord

0,425 miljoen euro uit Intensivering Toezicht en handhaving op het nieuwe Zandpad (VTH), 0,22 miljoen euro uit lagere subsidies Zandpad (Volksgezondheid). Zie ook pg 46, 47.

Vraagnummer: 143

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Op dit moment is er voor de komende 3 jaar 645.000 euro per jaar gereserveerd voor de uitvoering van de aanbevelingen van de commissie Sorgdrager. Waar is de hoogte van het bedrag precies op gebaseerd?

Antwoord

Dit is gebaseerd op het bedrag dat nog gereserveerd stond voor Het (Nieuwe) Zandpad. Het geld wordt besteed aan de opvolging van de adviezen van de commissie Sorgdrager, in de vorm van proeftuinen en beleidswijzigingen. Hier zijn gesprekken met alle betrokkenen aan vooraf gegaan. Verwezen wordt naar de brief 'Modernisering Sekswerkbeleid' aan uw raad d.d. 2 juni 2023.

Vraagnummer: 144

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Waar het geld dat gereserveerd is voor de uitvoering van de aanbeveling van de commissie Sorgdrager precies voor bedoeld? Hoe is dat op dit moment gedefinieerd?

Antwoord

Het geld wordt besteed aan de opvolging van de adviezen van de commissie Sorgdrager, in de vorm van proeftuinen en beleidswijzigingen. Hier zijn gesprekken met alle betrokkenen aan vooraf gegaan. Verwezen wordt naar de brief 'Modernisering Sekswerkbeledi' aan uw raad d.d. 2 juni 2023.

Vraagnummer: 145

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	ja

Verbijzondering	

Vraag	Zorgmijdende dakloze mensen: Hoe zeker is het dat we de rijkssubsidie krijgen?

Antwoord

Deze middelen zijn per abuis onder de noemer Veldwerk opgenomen. Het gaat om rijksmiddelen die veel breder ingezet moeten worden. De subsidie wordt door de gemeente Utrecht met verschillende externe partijen aangevraagd (ook politie en zorgpartijen hebben inspraak). De gelden zijn zeker, aan de besteding ervan zijn voorwaarden verbonden, dus voor veldwerk kunnen we deze middelen niet of nauwelijks inzetten.

Vraagnummer: 146

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Omscholingsregeling: Wat is effectief? En wanneer wordt de raad geïnformeerd over de evaluatie?

Antwoord

Met effectief bedoelen we: leidt het verstrekken van een subsidie voor omscholing tot een afgeronde opleiding richting en/of baan in één van de vier tekortsectoren (Zorg, ICT, Techniek, Onderwijs) en welke succesfactoren liggen daaraan ten grondslag. De evaluatie wordt Q3 2023 gedeeld met de raad.

Vraagnummer: 147

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Waarom is er voor gekozen om ‘modernisering van het sekswerkbeleid’ onder kopje 2.1.2 ‘Andere bijsturing voor meer kansengelijkheid’ te plaatsen?

Antwoord

Sekswerkers kunnen in een kwetsbare positie komen. Activiteiten om hun positie te verbeteren dragen daarom bij aan een betere kansengelijkheid, daarom vinden wij dat dit onderwerp het beste past onder het kopje "andere bijsturing voor meer kansengelijkheid".

Vraagnummer: 148

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	24
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	De capaciteit voor de realisatie van extra opvangplekken is kwetsbaar. Waar zit deze kwetsbaarheid in? En wat is het wettelijk noodzakelijke niveau?

Antwoord

Het is kwetsbaar omdat de zoektocht van extra opvangplekken wordt uitgevoerd door het realisatieteam Oekraine. Dit betreft een incidentele inzet, gekoppeld aan de tijdelijke inzet rondom de Oekraine-opvang. Als deze ophoudt, moeten we verder zoeken naar alternatieven. De begeleiding van de zoektocht .naar nieuwe opvanglocaties volgens de vastgestelde kaders vraagt een zorgvuldig proces en extra inspanning van de gemeente. Zeker met de toenemende krapte in de stad voor locaties voor opvang en huisvesting van kwetsbare doelgroepen. Utrecht stelt hogere kwaliteitseisen aan asielopvang (meerwaarde voor de buurt, Plan Einstein, max 300 plekken, gemengd wonen)

Vraagnummer: 149

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	25
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Bijsturen stap 2: Wat is de kans dat de ambities ook in 2027 niet uitgevoerd kunnen worden? En wat heeft het voor gevolgen als we nog verder moeten uitstellen?

Antwoord

Wij gaan ervan uit dat de ambities waarvoor geld is uitgetrokken in 2027, ook daadwerkelijk uitgevoerd kunnen worden.We hebben geen kansberekening uitgevoerd voor alternatieve scenario's. Als in de komende jaren blijkt dat sommige investeringen uitgesteld moeten worden, dan hebben inwoners van de stad pas later profijt van de voorzieningen waarin we investeren.

Vraagnummer: 150

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	27
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Is het mogelijk als het gaat om de netcongestie een prioritering aan te brengen hoe we de schaarse ruimte op het net verdelen?

Antwoord

In principe geldt nu dat degene die zich als eerste meldt als eerste toegang krijgt tot het elektriciteitsnetwerk (‘first come, first serve’). Dit is niet altijd wenselijk omdat zo projecten die congestieproblemen juist kunnen oplossen of beperken of projecten met maatschappelijke functies achteraan moeten sluiten. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft recent aangegeven dat nu te gaan veranderen. Daarvoor komt een codebesluit voor wijziging. Om te bepalen hoe er geprioriteerd gaat worden wordt in een werkgroep met EZK, ACM, IPO, VNG, Netbeheer Nederland, Provincies Noord Holland, Brabant en Flevoland, en de gemeente Amsterdam gewerkt aan prioriteringskader. Gemeente Utrecht zit in een werkgroep van de VNG die input levert aan het prioriteringskader. Dit kader zal gelijktijdig met de codewijziging van de ACM gepubliceerd moeten worden (naar verwachting eind juni). In de daaropvolgende consultatieperiode van 12 weken kunnen zienswijzen worden ingediend. Gemeente Utrecht gaat ook een zienswijze indienen en de raad hierover informeren.

Vraagnummer: 151

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	28
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	EML: Wat kost het huurders extra als je de gemaakte exploitatielasten direct verrekent met bijbehorend beleidsbudget?

Antwoord

Dit hangt af van het type maatregel. De gedachte achter de EML-maatregel is dat de huurder kosten bespaart door (stook)kosten, waardoor de subsidie verlaagd kan worden. De omvang hiervan hangt af van het type maatregel.

Vraagnummer: 152

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	29
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Meerkosten watergeven: Is er ook gekeken naar waar juist bespaard kan worden op water en zo ja, wat levert dat op?

Antwoord

Voor het dagelijks onderhoud van groen en het in stand houden van groenvoorzieningen is watergeven in tijden van grote droogte noodzakelijk. Er worden proeven gedaan met verschillende systemen (gietringen, waterzakken en vochtmeters) om jonge aanplant en bomen van water te voorzien en zo efficiënter met water om te gaan. Dit levert niet direct grootschalige besparingen op.

Vraagnummer: 153

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	29
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Men kiest ervoor om niet meteen de kolken voor dieren te vervangen, maar wanneer dan wel?

Antwoord

De Fauna Uittreed Passages (FUP's) in de kolken worden aangebracht in de nieuwe kolken als de kolken vanwege ouderdom of niet functioneren worden vervangen. We onderzoeken nog of we in wijken met heel veel amfibieën dit traject moeten versnellen. Zie hiervoor de raadsbrief over amfibievriendelijke kolken.

Vraagnummer: 154

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	30
Erratum	Nee

Verbijzondering	

Vraag	Sporthal Vleuten De Meern: Hoe noodzakelijk is een sporthal daar? Zijn er meer argumenten dan beschikbaarheid in de avonduren?

Antwoord

Zie het antwoord bij vraag 22

Vraagnummer: 155

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.2 Vertrekpunt financieel beeld
Bladzijde (in pdf)	41
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Op dit moment staat er bij de ‘wensen Raad’ 200.000 euro begroot voor het democratieprogramma. Op dit moment loopt er al een democratieprogramma vanuit de raad. Welke resultaten worden er beoogd behaald te worden met deze extra middelen? Waar wordt de 2 ton structureel die wordt besteed aan het democratieprogramma precies aan besteed?

Antwoord

Dit betreft geen nieuwe wens, maar de technische vertaling van de bestaande inzet voor het Democratieprogramma. Op 10 oktober 2022 heeft het presidium, n.a.v. de zorgen over opkomst en vertrouwen, de uitgangspunten voor het Democratieprogramma vastgesteld. Op 12 december 2022 heeft het presidium vastgesteld in te zetten op het bereiken van alle 25.000 jongeren in Utrecht, naast de bestaande inzet voor volwassenen, en te starten met 2 fte naast de bestaande 0,5 fte. Deze capaciteit is niet voldoende om iedereen te bereiken, maar de nieuwe medewerkers zijn 1 april jl. gestart met deze opdracht. Deze post in de voorjaarsnota is de technische vertaling van dat presidium besluit. Het budget wordt volledig gebruikt voor de medewerkers die uitvoering geven aan deze ambitie.

Vraagnummer: 156

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.2 Vertrekpunt financieel beeld
Bladzijde (in pdf)	41
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Hoeveel geld gaat er op dit moment naar het democratieprogramma?

Antwoord

Op dit moment gaat er 0,255 miljoen euro naar het Democratieprogramma ter dekking van de 2,86 fte aan medewerkers die het programma vorm geeft rond het Scholenprogramma, Gast van de Raad, Democratie in Utrecht, rondleidingen in het Stadhuis, Kinderraad, etc. Daarnaast proberen we, gelet op de focus van de raad op jeugd, ook stagiaires en trainees een tijdelijke plek te geven bij het programma.

Vraagnummer: 157

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.2 Vertrekpunt financieel beeld
Bladzijde (in pdf)	41
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Er wordt structureel 25.000 euro begroot voor de raadswissel. Dit zal gaan naar ‘onder meer opkomst-bevorderende maatregelen en inwerkprogramma’. Wat gaat er concreet met dit geld gebeuren?

Antwoord

Op 10 oktober 2022 heeft het presidium het budget voor de raadswissel geëvalueerd. Hierbij is besloten het budget te verhogen naar 0,3 miljoen euro en hiervoor jaarlijks 0,025 miljoen euro extra te reserveren. Deze verhoging zou (een deel van) de inflatie in deze vier jaar moeten dekken. De inzet in opkomst bevorderende maatregelen en (digitale) communicatie is traditiegetrouw aan de partijen die meedoen aan de gemeenteraadsverkiezingen. Het presidium heeft hen al wel enkele suggesties meegegeven. Daarnaast vindt het presidium een impuls in het inwerkprogramma voor commissieleden nodig. Dit was in 2022 een nieuwe groep en moet in 2026 goed ingebed zijn zodat ook zij een goede start kunnen maken.

Vraagnummer: 158

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	47
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Onderhoud locaties natuurbehoud: Gaat dit op een later moment niet extra veel geld kosten, omdat we de locaties niet goed onderhouden hebben?

Antwoord

Het onderhoud op de locaties zal door de bezuiniging in de toekomst niet lager worden. Uit onderzoek naar het onderhoud blijkt dat dit toch lager zal zijn dan voorheen was inschat. Met de structurele bijdrage van 0,61 miljoen euro zal het onderhoud van de objecten altijd op niveau blijven. Wij verwijzen hiervoor ook naar de beantwoording van schriftelijke vraag 12 (7 CDA).

Vraagnummer: 159

Fractie	CU
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland, Burgemeester Sharon Dijksma
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	8 Budgettair neutrale wijzigingen
Bladzijde (in pdf)	63
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	In het coalitie akkoord is 0,250 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het versterken van de digitale weerbaarheid. Deze middelen staan nu op het programma Overhead. Met deze mutatie wordt dit bedrag voor de uitvoering 50/50 verdeeld over de onderdelen Openbare Ruimte en Groen en Openbare orde en veiligheid. Waarom is dat? Kan dit worden toegelicht?

Antwoord

We investeren in het vergroten van de digitale weerbaarheid van inwoners en organisaties en in het verder op orde brengen van de Utrechtse crisisbeheersing. Daarnaast investeren we in het vergroten van de digitale weerbaarheid van gemeentelijke objecten in de openbare ruimte met een digitaal component, zoals bruggen, verkeersregelinstallaties en openbare verlichting. Om die reden zijn de middelen voor de uitvoering 50/50 verdeeld over onderdeel Openbare Orde en Veiligheid respectievelijkonderdeel Openbare Ruimte en Groen.

Vraagnummer: 160

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland, Dennis de Vries, Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	16
Erratum	

Verbijzondering	Er wordt aangehaald dat de zorgvraag toeneemt en dat onderdeel hiervan is dat ouderen ook steeds ouder worden

Vraag	1. Hoe combineert het college de uitdaging dat de ouderenzorgvraag groter wordt met de uitdaging van de woningnood? 2. Kunnen verschillende soorten woonvormen bijdragen aan een sociaal vangnet van ouderen waardoor meer informele zorg uit het eigen netwerk kan plaatsvinden?"

Antwoord

1. De opgaven voor de gemeente op de terreinen Wonen en Zorg (waar de uitdagingen in de ouderenzorg en ouderenhuisvesting onderdeel van zijn) zijn op zichzelf groot en zijn inderdaad ook een opgave in samenhang: om de groei van de vraag in de ouderenzorg aan te kunnen is een transitie van de sociale en medische zorg vereist. Om deze transitie te realiseren is passende huisvesting nodig. Dit alles in een context van (toenemende) schaarste in mensen, middelen en ruimte. Op verschillende manieren werkt de gemeente aan deze uitdagingen, bijvoorbeeld in de programmering van nieuwbouw (meerjarenprogramma ruimte), met partners wonen en zorg in het actieplan Thuis voor Ouderen en in de uitwerking van verschillende zorgakkoorden (WOZO, IZA, GALA en TAZ).
2. Ja, de doelgroep ouderen is zeer divers. Verschillende vormen zijn dus nodig om aan te sluiten bij verschillende wensen en leefstijlen van ouderen. De gemeente streeft naar het realiseren van aantrekkelijke woonvormen en een leefomgeving, die zelf- en samenredzaamheid bevordert, die aansluit bij de sociale, culturele en financiële situatie van de oudere, en waar de zorg effectief en efficiënt kan worden geleverd.

Vraagnummer: 161

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg, Eva Oosters,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	22
Erratum	

Verbijzondering	Er staat dat de in 2021 vastgestelde verordening huisvesting scholen eisen bevat voor gymzalen die niet aansluiten bij de normvergoeding voor het bouwen van gymzalen.

Vraag	1. Ontvangen wij hier gelden voor vanuit het Rijk? 2. Is het college al bezig met een lobby om dit gelijk te trekken?

Antwoord

1. Er is geen dekking vanuit het Rijk voor dit doel. Deze en andere uitgaven van onderwijshuisvesting worden bekostigd uit het gemeentefonds uit extra middelen worden nu met terugwerkende kracht gevraagd in de Voorjaarnota 2023, hetgeen gedekt wordt uit planningsoptimisme.
2. We voeren in de breedte een lobby over de bekostiging van onderwijshuisvesting, mede in relatie tot verduurzamingsopgave. Er is in deze lobby geen specifieke aandacht voor gymzalen. Het is gemeentelijk beleid, verankerd in de nieuwe verordening, maar geen wettelijke plicht.
   In het raadsvoorstel Verordening huisvesting scholen in 2021 zijn de eisen wel onderdeel geweest van het voorstel, maar hierin mist het expliciet gevraagd besluit voor extra benodigde middelen voor de KVLO normen.
   Zie Raadsvoorstel januari 2021

Vraagnummer: 162

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters, Eelco Eerenberg,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	22
Erratum	

Verbijzondering	Er staat dat er extra geld nodig is voor het bouwen van gymzalen volgens de norm huisvesting scholen

Vraag	1. Wat is de link tussen de extra investering in het beweegprogramma op scholen en de extra investering in gymzalen? 2. Kan hier iets meer over gezegd worden? Vindt het beweegprogramma meer plaats in de buitenruimte hierdoor bijvoorbeeld?

Antwoord

1. De eisen waar gymzalen aan moeten voldoen zijn verscherpt (volgens het ‘Handboek huisvesting bewegingsonderwijs’ van de Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding (KVLO)) en deze eisen gelden als minimumeisen voor een gymzaal, terwijl de normvergoeding voor het bouwen van gymzalen hetzelfde is gebleven. Dit staat los van de extra investering in het beweegprogramma.
2. Binnen het beweegprogramma gaat het niet alleen om sporten in een gymzaal, maar ook om buitenactiviteiten, bewegend leren etc. Deze activiteiten vinden plaats tijdens schooltijden in de klas of in de buitenruimte plaats en na schooltijd in de gymzalen en ook in de buitenruimte.

Vraagnummer: 163

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	nee

Verbijzondering	

Vraag	Er wordt extra geinvesteerd in beweegprogramma's op school, hoe verhoudt dit zich tot de uitvoering van het speelbeleid en de speelscans waarbij ook ruimte wordt gemaakt voor buitensport?

Antwoord

Beweegprogramma’s op school hebben als doel dat kinderen meer en beter leren bewegen. Op scholen bereiken we alle kinderen.
Buitenspelen, sporten en bewegen is belangrijk en verdient daarom een plek in de buitenruimte. We werken integraal aan sporten, spelen en bewegen in de openbare ruimte. Op basis van de speelruimtescans en de bevindingen uit het Mulier rapport (beweegvriendelijke openbare ruimte) bepalen we voor de verschillende wijken in de stad in welke (nieuwe) speel- en sportvoorzieningen in de openbare ruimte we investeren. In de speelruimtescans kijken we ook naar schoolpleinen in wijken waar de speelruimtenorm niet gehaald wordt. Soms kan het openbaar stellen van een schoolplein het knelpunt van het tekort aan ruimte voor sporten, spelen en bewegen in de openbare ruimte (deels) oplossen. Of schoolpleinen daadwerkelijk openbaar kunnen worden gemaakt, is van diverse factoren afhankelijk, waaronder de juridische status van het schoolplein.

Vraagnummer: 164

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Eva Oosters,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	27
Erratum	

Verbijzondering	Wij gaan onze eigen vloot elektrificeren

Vraag	Wat zijn de mogelijkheden om eisen te stellen aan de boten die buiten onze vloot in het binnenwater die reeds een ligplaatsvergunning hebben?

Antwoord

De gemeente kan eisen stellen aan boten die een ligplaatsvergunning hebben. Buiten de eigen vloot van gemeente betreft dit recreatieve vaartuigen (pleziervaart) en commerciële vaartuigen die worden verhuurd met of zonder schipper (passagiersvaart). In de Visie stadswater, die op 25 mei 2023 naar de raad is verzonden, doet het college voorstellen om het beleid rond ligplaatsvergunningen op een aantal punten aan te scherpen. Zie deze link naar de Visie stadswater met de verbetermogelijkheid 7.2 op pagina 55, 7.3 op pagina 55, 7.6 op pagina 58 en 9.1 (en tabel 9) op pagina 65/66.

Vraagnummer: 165

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Susanne Schilderman, Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	28
Erratum	

Verbijzondering	Er staat dat er groenloketten komen in drie wijken

Vraag	Op pagina 11 staat dat er een groenloket komt voor elke wijk en op pagina 28 dat deze er komt in drie wijken. 1. Hoe zit dit, hoeveel loketten komen er? 2. Zijn dit fysieke loketten?

Antwoord

Het loket wordt een onlineloket waar bewoners terecht kunnen voor het vergroenen van hun straat/buurt. Bewoners kunnen ook terecht bij het wijkbureau met initiatieven voor vergroening.

Vraagnummer: 166

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Susanne Schilderman, Eva Oosters; Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	28
Erratum	

Verbijzondering	Er staat dat er groenloketten komen in drie wijken

Vraag	Er wordt aangegeven dat bewoners uit andere wijken aanspraak kunnen maken op het initiatieven fonds voor vergroening. 1. Wordt hier verder geen service bij geleverd? Immers is er toegezegd om een menukaart te maken voor het opheffen van parkeerplekken, wordt deze niet breed beschikbaar gemaakt? 2. Is er een lichte procedure voor het opheffen van parkeerplaatsen voor vergroening bij het initiatievenfonds? Bijvoorbeeld ik kies optie B van de menukaart en dat is voldoende informatie?

Antwoord

1. In Q3 ontvangt de raad een brief, daarin wordt ook ingegaan op de menukaart
2. Er is nu geen lichte procedure voor opheffen parkeerplaats. Als er een aanvraag bij het initiatievenfonds komt, toetst de deelopgave parkeren of dit mogelijk is. Daarna is het aan de initiatiefnemer om draagvlak te vinden. Met de invoering van het groenloket willen we het voor bewoners makkelijker maken om met een voorstel te komen voor opheffen van parkeerplekken.

Vraagnummer: 167

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	28
Erratum	

Verbijzondering	Er wordt veel aandacht aan zelfbeheer geschonken

Vraag	Klopt het ook dat er aanvragen gedaan kunnen worden voor vergroening bij het initiatieven fonds waarbij het groen vervolgens bij het onderhoud van de gemeente valt in plaats van zelfbeheer, bijvoorbeeld bij het voorbeeld van parkeerplaatsen opheffen?

Antwoord

Als er vergroening of aanpassen van het groen via het Initiatievenfonds wordt aangevraagd gelden de regels van het initiatievenfonds. Dat betekent dat er draagvlak moet zijn en een vorm van eigen bijdrage van de aanvrager. Verder moet het technisch mogelijk zijn. De eigen bijdrage kan worden ingevuld via het zelfbeheer maar soms is ook het initiatief nemen, een plan uitwerken en draagvlak creëren al voldoende eigen bijdrage. Dan kan het onderhoud bij de gemeente blijven. Soms is het vanuit het beheer van de omliggende openbare ruimte gewenst of is het vanuit de benodigde kennis gewenst dat de gemeente zelf het onderhoud doet. Hierover is altijd overleg met Stadsbedrijven.

Vraagnummer: 168

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Linda Voortman,
Document	MPR
Hoofdstuk	9.4 Investeringsprojecten Openbare ruimte
Bladzijde (in pdf)	54
Erratum	

Verbijzondering	Er staat op pag. 54: Een uitwerking per schaalniveau is onder meer nodig om dit nauwkeuriger inzichtelijk te maken, ook naar samenwerkingspartners en naar andere overheden.

Vraag	Wordt deze uitwerking al gemaakt, staat dit op de planning of moet de Raad hiertoe nog een opdracht geven?

Antwoord

Hier wordt inderdaad aan gewerkt. Zie ook de brief Strategie voor groen, stand van zaken van 12 april 2023, onder Spoor 2, Verbreden.

Vraagnummer: 169

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma Water en Riolering Utrecht
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	22
Erratum	

Verbijzondering	Er staat: We hebben de jaren 2022 en 2023 nodig voor de planvorming en de uitwerking tot een maatregelenprogramma oppervlaktewaterkwaliteit. Daarom is het investeringsbudget in die jaren gegroeid van 0,8 miljoen in 2022 tot 1,3 miljoen in 2023. Vooralsnog

Vraag	Tijdens de vorige VJN is er uitgebreid gerapporteerd over de waterkwaliteit van Utrecht die zeer onvoldoende is. Er wordt een maatregelenpakket gemaakt. 1. Waarom wordt er de keus gemaakt om niet alvast geld te reserveren voor de grote opdracht die eraan gaat komen wanneer dat maatregelenpakket er is? 2. Lopen we hier geen onnodig risico als we voor deze uitdaging niet meer geld gaan reserveren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

1.In het programma Water en Riolering 2024-2028 hebben we jaarlijks 1,3 miljoen euro gereserveerd voor maatregelen ter verbetering van de waterhuishouding en de waterkwaliteit. We weten nu nog niet of dit voldoende is. Dit weten we naar verwachting bij het volgende Programma Water en Riolering 2025-2029 wel. Indien nodig zullen we u dan voorstellen meer geld vrij te maken. Dit beleid past in het algemene uitgangspunt van het programma, waarbij we ervoor gekozen hebben om zo sober mogelijk te begroten om te voorkomen dat we aan het eind van het jaar geld overhouden en daarmee onze bewoners een te hoge rioolheffing laten betalen.

2. We zien geen onnodig risico als we nu nog geen extra geld reserveren, omdat maatregelen voorbereidingstijd vragen en we daardoor het merendeel van de maatregelen pas in 2025 of later kunnen uitvoeren.

Vraagnummer: 170

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma Water en Riolering Utrecht
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	
Erratum	

Verbijzondering	In het programma water en riolering wordt gesproken over het opvangen van hemelwater

Vraag	1. Wat is de link tussen waterdoorlatende parkeerplaatsen en dit beleid? 2. Wordt bij de herinrichting rekening gehouden met de doelstellingen van dit programma, met andere woorden is dit goed genoeg geborgd in RO processen?

Antwoord

1. Het beschreven hemelwaterbeleid in het Programma Water en Riolering 2024-2028 komt voort uit de Visie Water en Riolering en de Visie Klimaatadaptatie. Hierbij houden we hemelwater zoveel mogelijk vast op de plek waar het valt door het nuttig te gebruiken of ter plekke te infiltreren via bijvoorbeeld waterpasserende verharding. In de hele stad passen we bij nieuwe projecten en herinrichtingen standaard waterpasserende verharding toe bij parkeerplaatsen.

2. Dit beleid is ook vastgelegd in het Handboek Openbare Ruimte. Ook werken we momenteel aan omgevingsplanregels. Als dit laatste geregeld is zijn de doelstellingen bij herinrichtingen volgens ons voldoende geborgd.

Vraagnummer: 171

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	8.5 Overhevelen via algemene dekkingsreserve
Bladzijde (in pdf)	64
Erratum	

Verbijzondering	"De nadere regel die hiermee samenhangt, herstel en veerkracht jeugd, is eind september 2022 opengesteld en heeft een looptijd tot halverwege 2025. Ook voor de overige activiteiten binnen versneld vernieuwen geldt een looptijd tot 2025. Nu de aanvragen be

Vraag	1. Waar is de verdeling van de middelen die vallen onder"Herstel & Veerkracht"over de periode 2023-2025 terug te vinden? 2. Hoe komt het dat er in de vjn wordt gerefereerd aan Herstel & Veerkracht, maar dat de informatie over wat het inhoud ontbreekt?

Antwoord

In de nadere regel herstel en veerkracht zijn twee soorten middelen samengevoegd. NPO middelen en een deel van de middelen versneld vernieuwen. De middelen versneld vernieuwen staan benoemd op paginga 64 van de voorjaarsnota en in bijlage 7 pagina 14 2. De raad is inhoudelijk geinformeerd via een raadsbrief van 7 juli 2022 (raadsbrief Versneld vernieuwen: rapportage Verwey Jonker Instituut Utrecht) en op bladzijde 93 van de tweede bestuursrapportage staat vermeld dat we werken aan deze nadere regel en middelen.

Vraagnummer: 172

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	22
Erratum	

Verbijzondering	Modernisering sekswerkbeleid

Vraag	1. Wat is er in concreto mogelijk met 645k gedurende 3 jaren? 2. Kan daarmee serieus uitvoering gegeven worden aan de adviezen van de commissie Sorgdrager?

Antwoord

1. Zie hiervoorde brief aan uw raad d.d. 2 juni 2023 'Modernisering Sekswerkbeleid'
2. Onze inschatting is op dit moment dat deze middelen voldoende zijn voor de eerste stappen die het college wil zetten. Indien dat anders blijkt, zullen we dit bespreken met uw raad.

Vraagnummer: 173

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	78
Erratum	

Verbijzondering	2.1 Volkshuisvesting en wonen

Vraag	De woningnood en behoefte aan betaalbare koopwoningen is gigantisch. Er is 3mln beschikbaar om een fonds mee te kick-starten, dat geld viel al vrij bij aanvang van 2023. 1. Waarom wordt er pas in Q4 2023 een concept kader Uitwerking Fonds Betaalbare Koop aan de Raad voorgelegd? 2. Wordt dit inderdaad dan aan de Raad voorgelegd?

Antwoord

De uitwerking van het fonds betaalbare koop heeft vertraging opgelopen. Enerzijds doordat de verdere uitwerking zorgvuldigheid vraagt omdat we de middelen zo effectief mogelijk willen inzetten en anderzijds door de mogelijke samenhang met een landelijk fonds voor betaalbare koopwoningen dat momenteel in de maak is.
In Q4 2023 zal een voorstel voorgelegd worden aan de Raad voor de uitwerking van het fonds betaalbare koop. We streven ernaar om vooruitlopend op het raadsvoorstel de raad te informeren over de uitwerking van het fonds en het actieplan betaalbare koop. We betrekken daarbij ook de uitwerking van de financieringsconstructie wooncoöperaties.
De gemeente stuurt overigens nu ook al op betaalbare koopwoningen via de nieuwbouwprogrammering.

Vraagnummer: 174

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	25
Erratum	

Verbijzondering	Bijsturen stap 1

Vraag	1. Welk deel van de risicoreservering wordt ingezet? 2. Wat betekent dit voor de omvang (procentueel) van de risicoreservering na uitname?

Antwoord

Met de voorstellen in de Voorjaarsnota daalt de omvang van de reserve naar 0 in 2026 om vervolgens weer toe te nemen naar 2,989 miljoen euro in 2027. Dit is de resultante van de volgende toevoegingen en onttrekkingen: In 2023 wordt 704 duizend euro toegevoegd aan de reserve. In 2024 wordt 5,199 miljoen euro onttrokken. In 2025 wordt 265 dzd euro toegevoegd. In 2026 wordt 1,561 miljoen euro onttrokken. In 2027 wordt 2,989 miljoen euro toegevoegd. Deze toevoeging is nodig vanwege schommelingen in de parkeerexploitatie vanaf 2028 (MPR blz. 18). Voor de periode 2028-2032 komen de nu geraamde parkeerinkomsten gemiddeld 0,6 miljoen euro lager uit dan in de programmabegroting 2023. Dat verschil van 0,6 miljoen euro is verwerkt als structurele tegenvaller. De reserve Groei in balans wordt hiermee ingezet als egalisatiereserve voor ruimtelijke investeringen. Na bovenstaande toevoegingen en uitnamen is er geen relatie meer tussen de omvang van de reserve en risico’s.

Vraagnummer: 175

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	27
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Wat betekent het probleem rondom netcongestie voor de 2 grote opwek projecten in Rijnenburg en Ockhuizen die op (relatief korte termijn) gepland zijn?

Antwoord

Rijnenburg: We verwachten dat er een mogelijkheid ontstaat om het windpark aan te sluiten op basis van capaciteitssturende contracten (waarbij het park wordt uitgeschakeld bij congestie). Als dat niet het geval is dan kan het windpark enkele jaren vertraging oplopen. Ockhuizen: Door netcogenstie ontstaat de dreiging dat er geen netaansluiting gerealiseerd kan worden. De initiatiefnemers hebben van Stedin de instemmingsbrief dat er een offerte komt. Daarmee verzekeren de initiatiefnemers zich van voldoende aansluit vermogen. Dat is 50% van het vermogen dat ze gaan installeren. Dat is een eis vanuit de SDE++, dus het maximum dat ze mogen reserveren.

Vraagnummer: 176

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2 Wat willen we bereiken
Bladzijde (in pdf)	17
Erratum	

Verbijzondering	2.1 Kansengelijkheid

Vraag	Hoe kijken sociale partners tegen (het voorgestelde) scenario 2 aan en hoe verhouden de besparingen binnen en buiten het domein zich tot de opgave die het tekort aan van ons vraagt?

Antwoord

De sociale partners zijn gelijktijdig met het openbaar maken van de voorjaarsnota geïnformeerd vanuit de gemeente. In de gesprekken die wij voeren met onzepartners merken wij dat zij zich mede verantwoordelijk voelen voor het oplossen van het houdbaarheidsvraagstuk. Dit is niet alleen ingegeven door schaarse aan financiële middelen, ook de schaarste aan personeel en de maatschappelijke onhoudbaarheid maken keuzes noodzakelijk.

Vraagnummer: 177

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2 Wat willen we bereiken
Bladzijde (in pdf)	17
Erratum	

Verbijzondering	2.1 Kansengelijkheid

Vraag	Wat/Hoeveel is nog beinvloedbaar onder scenario 2?

Antwoord

Concrete maatregelen en voorzieningen zijn nog niet vastgesteld. In de technische sessie van 23 mei is geschetst hoe de voorliggende voorjaarsnota bedoeld is om uitgangspunten op inhoud, proces en financiën vast te stellen. De beleidsnota's en nota's van uitgangspunten subsidietenders (najaar 2023) die aan de raad zullen worden voorgelegd zijn een volgende stap waarin een verdere uitwerking is opgenomen. Het tempo van uitwerking en implementatie van maatregelen zal gaan verschillen. Uitgangspunt is dat de raad in staat wordt gesteld overzicht te houden. In dit kader zal de raad periodiek geïnformeerd worden. De eerste keer zal in het najaar 2023 plaatsvinden.

Vraagnummer: 178

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2 Wat willen we bereiken
Bladzijde (in pdf)	17
Erratum	

Verbijzondering	Het college schrijft: Wel vinden wij dat we waar mogelijk heel kritisch moeten kijken naar inspanningen die niet direct bijdragen aan het wegnemen van deze oorzaken en meer gericht zijn op het dempen van de gevolgen

Vraag	Wat is het concrete afwegingskader dat het college toepast om de uiteindelijke beslissingen te nemen binnen dit scenario en hoeveel ruimte is er voor de raad om hierin mee te sturen?

Antwoord

In de beleidsnota's die de komende periode aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd worden de kaders uitgewerkt waarbinnen de afwegingen worden gemaakt. Wij zorgen er voor dat de verschillende nota's op elkaar worden afgestemd.

Vraagnummer: 179

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	

Verbijzondering	In de uitleg is te lezen dat er genoeg geld is om in 2024 het groeiende aantal kinderen op te vangen, maar dat dit voor daarna nog onzeker is ivm bredere bezuiniging sociaal domein. Dit jaar zijn er veel debatten geweest over het juist vergroten van de aa

Vraag	Het college geeft aan voor 2024 genoeg middelen in te zetten om de grotere vraag op leerlingenvervoer op te vangen. 1. Is hierbij ook rekening gehouden met de extra wensen die de raad heeft gedeeld en die zijn toegezegd te onderzoeken n.a.v. het debat over de nieuwe verordening leerlingenvervoer? 2. Op welke wijze is dit terug te zien/herleiden in dit besluit?

Antwoord

Het tekort op de begroting voor 2024 wordt opgelost vanuit de algemene middelen. Voor de verdere jaren worden de mogelijkheden om de kostenstijging op te vangen meegenomen in de brede heroverweging in het sociaal domein.

1. Zoals in het debat is afgesproken is aangegeven welke kansen er zijn op de korte termijn voor het leerlingenvervoer en waar de komende tijd op wordt ingezet. Daarnaast wordt geïnvesteerd in een plan van aanpak voor de lange termijn.
2. We richten ons momenteel op de doorbraken die bijdragen aan het efficiënter inzetten of aantrekken van chauffeurs en het verminderen van de instroom van leerlingen in het taxivervoer.

Vraagnummer: 180

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	Te lezen in VJN is: We richten onze inzet op het wegnemen van de oorzaken die leiden tot behoefte aan zorg en ondersteuning. Daarbij ontzien we in onze keuzes zoveel als mogelijk de maatregelen en basisvoorzieningen, die de behoefte aan zorg of ondersteun

Vraag	Wat betekent dit concreet betekent voor de inzet van middelen voor de voorschool n.a.v. de nieuwe aanpak passende kinderopvang, ook in het licht van de motie 'VE vanaf twee'?

Antwoord

Dit betekent dat we blijven inzetten op een kwalitatief goede voorschool en passende kinderopvang, zoals benoemd in de nota van uitgangspunten Passende Kinderopvang. Binnen deze aanpak wordt (zorg)ondersteuning geboden. Daarnaast wordt in het kader van de motie in Overvecht op basis van incidentele middelen ervaring worden opgedaan met (varianten van) voorschoolse educatie voor kinderen jonger tussen 2 en 2,5 jaar. We zien de voorschool (ook vóór 2,5 jaar) als belangrijk preventief instrument. We verwachten dat dit de druk op de specialistische zorg zal verminderen.

Vraagnummer: 181

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	Het college schrijft dat zij wil stoppen met pilots en programma's die niet bijdragen aan de uitvoeringskwaliteit.

Vraag	Welk effect heeft het willen stoppen met pilots en uitvoeringsprogramma's op bestaande pilots die mogelijk wel bijdragen aan preventie (ook doel van het inhoudelijke spoor 2) nu en in de toekomst, en betekent dit ook wat voor de huidige en toekomste beleidsregels die de fundering zijn voor subsidies? (d.w.z. is het college van plan hier ook beleidsregels op aan te passen, of is het alleen en tijdelijke maatregel vanwege de aangekondigde bezuiniging)

Antwoord

Het is niet de bedoeling om direct te stoppen met (bestaande) pilots die bijdragen aan preventie. Hoewel er nooit met zekerheid van tevoren gesteld kan worden dat een pilot structureel bijdraagt, gaat het er bij dit uitgangspunt over dat we geen pilots starten waarbij vooraf geen zekerheid bestaat dat er financiering beschikbaar is om dit voort te zetten. Ook stoppen wij metpilots die door hun opzet sowieso een tijdelijk effect hebben. Dit soort pilots vragen veel van onze partners en van de organisatie en zorgen niet voor een duurzaam en blijvend effect in het voorkomen of beter oppakken van zorgvragen. De precieze uitwerking en welke gevolgen dit heeft voor beleidsregels wordt momenteel nog uitgewerkt.

Vraagnummer: 182

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Welke landelijke ontwikkelingen en financieringsmogelijkheden ziet het college als het gaat om het mogelijk financieren/vergoeden van de inzet van het MBO team (bijv. door aangekondigde middelen voor de VSV aanpak), en hoe verhoudt zich dat tot de keuze voor het al dan niet afschalen van deze inzet?

Antwoord

Minister Dijkgraaf lijkt in de kamerbrief van 3 april 2023 voor de inzet te kiezen die nu is gerealiseerd in Utrecht (ROC MN en MBO Utrecht) middels de buurtteams MBO: ‘Daarnaast zet ik in op het vergroten van de toegankelijkheid van hulpverlening voor jongeren met persoonlijke problemen. Dit is ook een expliciete doelstelling van de Werkagenda MBO. Sommige mbo-scholen maken ondersteuning laagdrempelig door de ‘school als werkplaats’ te gebruiken, waarbij zorgverleners of hulpverleners standaard op school aanwezig zijn. Op die manier is de stap naar hulp voor studenten veel kleiner. In mijn ogen moet de ‘school als werkplaats’ de norm worden in het mbo. In het aanvalsplan voorkomen voortijdige schoolverlaters bekijk ik hoe deze werkwijze verder gestimuleerd kan worden.’
Voor de inzet van de Buurtteams MBO ontvangen we geen geoormerkte Rijksmiddelen. Voor de korte termijn zetten we in op een collectiever aanbod en voor de lange termijn koersen we op een regionale samenwerking en financiering om de inzet van de buurtteams MBO te continueren.

Vraagnummer: 183

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	Het college geeft aan: Samen met onze partners in de stad en regio gaan we aan de slag op basis van partnerschap en rekenschap. Daarbij staat de opgave centraal, werken we vanuit de gedeelde waarden, biedt de gemeente heldere kaders en randvoorwaarden, en

Vraag	1. Wordt in dit spoor ook het gesprek meegenomen met zowel partners als clientenplatformen en raden over de mogelijkheden om te sturen op scherpere bedrijfsvoering en monitoring van de resultaten i.r.t. de gestelde opdracht en financiering binnen de vierkantsbekostiging? 2. Zo ja: op welke wijze? 3. Welke mogelijkheden ziet het college om in het licht van het voorgestelde spoor 2 hierin ook te komen tot kostenbesparingen in het sociaal domein?

Antwoord

1. Ja. De organisatie investeert in sturen op impact, verbeteren van de monitoring en versterken van het accounthouderschap.
   Bij het formuleren van de kaders, die zijn beslag krijgen in de beleidsnota's worden partners, cliëntenplatforms en raden betrokken.
2. Wij zullen op basis van ons sturingsmodel het sturen op impact versterken, daarvoor onze monitoring verbeteren en het accounthoudersschap verbeteren.
3. De verwachting is dat verbetering van (bij)sturing en monitoring op zich geen kostenbesparing opleveren. Het verbetert wel het zicht op ontwikkelingen in bijvoorbeeld zorgvraag en het aanbod en biedt zo mogelijkheden om tijdig het gesprek te voeren over betere inzet van schaarse middelen (zowel financieel als personeel).

Vraagnummer: 184

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	29
Erratum	Nee

Verbijzondering	We vinden het van groot belang dat het cultuuraanbod groeit in onze wijken. Daarom kiezen we er voor het budget dat in het coalitieakkoord was gereserveerd voor topcultuur in te zetten voor de invulling van deze twee cultuurhuizen.

Vraag	Voor een gezonde Utrechtse cultuursector is de gehele keten van cultuuraanbod van belang. Van broedplaatsen voor net afgestudeerde HKU'ers, tot aan het aanbod in de Stadsschouwburg of de TivoliVredenburg. Cultuurhuizen en topcultuur vormen een hele andere plek in die keten en zijn niet te vergelijken. 1. Hoe reflecteert het college op het feit dat er nu minder geld is voor topcultuur? 2. Welke ideeen lagen er voor het invullen van die topcultuur post en waarom is het uiteindelijk daar niet heen gegaan?

Antwoord

In het coalitieakkoord 2022-2026 staat 'We willen in staat zijn om in te kunnen spelen op kansen die zich aandienen om het culturele (top)aanbod in de stad te verbreden.'
Er lagen nog geen concreet uitgewerkte ideeën voor de invulling van de post voor (top)cultuur. In het kader van ongelijk investeren voor gelijke kansen is er voor gekozen om het budget in te zetten voor kansen die zich voordoen in de verbreding van aanbod. Zonder cultuur in de breedte tenslotte geen (top)aanbod

Vraagnummer: 185

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	30
Erratum	Nee

Verbijzondering	Om de exploitatie sluitend te krijgen door hogere huurinkomsten stellen we voor om een beheerder aan te stellen via een incidentele impuls voor twee jaar. Het uitgangspunt daarbij is dat door het pand maximaal te benutten er extra inkomsten komen waarmee

Vraag	Domplein 4 is bedoeld als centrum voor de amateurkunst. Uiteraard is het goed als dit pand zoveel mogelijk gebruikt gaat worden, elk uur dat het leegstaat is zonde. 1. Wat zouden volgens het college de kaders moeten zijn waarbinnen deze beheerder verhuurt mag gaan worden? 2. Deelt het college de mening dat dit vooral bestemd moet worden voor amateurkunst of andere culturele uitingen? 3. Deelt het college het standpunt dat voor puur commerciele verhuur, dit alleen mag als dit ten goede komt van de culturele activiteiten van Domplein 4?

Antwoord

Het kader voor de verhuur is dat Domplein 4 gericht is op cultuurparticipatie, met een specifieke focus op amateurkunsteducatie en de wisselwerking tussen amateurkunst en professionele kunst. Het college deelt de mening dat bij dit pand het zwaartepunt ligt op amateurkunst(educatie) en cultuur in de breedte. Eventuele commerciële verhuur kan dan ten goede komen aan de culturele exploitatie van het pand.

Vraagnummer: 186

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Lot van Hooijdonk,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	27
Erratum	

Verbijzondering	De dekking voor deze voorgestelde reservering komt dan ook uit het verwachte dividend, in de periode 2024 tot en met 2026 aangevuld met middelen uit het Programma Energietransitie.

Vraag	1. Hoe hoog zijn de verwachte dividenduitkeringen? 2. Welke scenario's zijn hierbij gebruikt? 3. Kan daar (per investering) een overzicht van worden gegeven? 4. Hoe hoog is het risico per scenario dat het verwachte dividend niet volstaat?

Antwoord

1. Hoe hoog zijn de verwachte dividenduitkeringen?
In de aanhef van de betreffende alinea op pagina 27 wordt verwezen naar warmtenetten, netwerkbedrijf Stedin, waterbedrijf Vitens en het ontwikkelbedrijf. Van deze partijen is alleen van Stedin een financieel model beschikbaar. Deze heeft een planningshorizon tot en met 2046. De gemeente Utrecht zit, samen met gemeente Amersfoort en de Provincies Utrecht, Zuid-Holland en Zeeland in de aanloopfase naar een eventueel aandeelhouderschap. Het is vanwege de zgn. non-disclosure afspraken niet mogelijk om specifieke bedragen van verwachte dividenduitkeringen openbaar te maken. In algemene termen kan aangegeven worden dat op grond van dat financieel model verwacht wordt dat de dividenden de eerste jaren niet toereikend zullen zijn om de rentelasten van de investering op te vangen. In latere jaren zal dit naar verwachting worden goedgemaakt.

2. Welke scenario's zijn hierbij gebruikt?
3. Kan daar (per investering) een overzicht van worden gegeven?
Vooralsnog geen andere dan het financieel model van Stedin. Onder verwijzing naar voorgaand antwoord kunnen wij deze niet openbaar maken.

4. Hoe hoog is het risico per scenario dat het verwachte dividend niet volstaat?
Zoals hiervoor uiteengezet zijn afgezien van Stedin vooralsnog geen scenario’s uitgewerkt. Het risico dat het verwachte dividend niet volstaat is altijd aanwezig omdat m.b.t. energienetten ontwikkelingen kunnen spelen die nadelig effect hebben op de resultaatontwikkeling van het bedrijf. Maar hoe groot dat risico is, is gezien het huidige zicht op de cijfers moeilijk in te schatten. We verwachten met de opgenomen bedragen in de voorjaarsnota tot een haalbare businesscase te kunnen komen, waarbij naast investeringen in het elektriciteitsnet onder de schuldquote ook nog ruimte bestaat om leningen te financieren voor andere onderdelen van het energiesysteem (warmtebedrijf en ontwikkelbedrijf) en het drinkwatersysteem (Vitens)

Vraagnummer: 187

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	29
Erratum	

Verbijzondering	Locatieprofielen

Vraag	Wat betekent de ontwikkeling van de tien locatieprofielen voor de andere (nieuwe) locaties in de stad waar evenementen gehouden worden?

Antwoord

De gevolgen voor de locaties waarvoor geen locatieprofiel wordt opgesteld zijn afhankelijk van de betreffende locatie. Het kan betekenen dat het aantal evenementen toeneemt omdat een locatie in de omgeving het aantal evenementen begrenst maar het kan ook een afname betekenen omdat organisatoren kiezen voor een locatie waar een locatieprofiel meer duidelijkheid geeft over de mogelijkheden. Wij verwachten dat met de komst van de locatieprofielen de spreiding van evenementen over de stad en in de tijd evenwichtiger zal zijn. Dit dient bij te dragen aan een betere balans van leefbaarheid en levendigheid op de plekken waar nu in verhouding zowel weinig als veel evenementen plaatsvinden.

Vraagnummer: 188

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma Water en Riolering Utrecht
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	
Erratum	

Verbijzondering	E-coli wordt niet genoemd in het programma riolering.

Vraag	1. Wordt er met de vernieuwing van het riool verwacht dat de aanwezigheid van e-coli bacterie afneemt of zelfs kan verdwijnen? 2. Zitten hier verschillen in, in de stad?

Antwoord

1. Uitgangspunt bij rioolvervanging van gemengde riolering is dat bij de nieuwe riolering afvalwater en hemelwater voortaan via aparte riolering worden ingezameld en getransporteerd. Dit heeft als voordelen dat het aanbod van water op de zuivering afneemt, omdat we minder afvalwater vermengd met hemelwater naar de zuivering afvoeren. Ook raakt de riolering met afvalwater bij hevige neerslag niet meer overbelast waarbij met neerslag verdund afvalwater wordt geloosd op het oppervlaktewater. De E-coli bacterie wordt vooral aangetroffen in afvalwater en zal met deze maatregelen minder geloosd worden op het oppervlaktewater. Gezien de gemiddelde levensduur van een rioolbuis van 70 jaar is dit een lang traject.
2. Ja. Alleen de stadsdelen die gebouwd zijn voor 1970 hebben gemengde riolering. We kunnen niet alle gemengde riolering in één keer vervangen, dus daarmee zal er verschil zijn hoe snel de gemengde riooloverstorten gesaneerd zullen zijn.

Vraagnummer: 189

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman; Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	

Verbijzondering	Er worden incidentele middelen gereserveerd om rentelasten in deelnemingen te financieren

Vraag	1. Om welke bedragen gaat dit? 2. In hoeverre beinvloed dit de "business case" voor deze investeringen?

Antwoord

In de Voorjaarsnota is structureel 0,6 miljoen opgenomen om rentelasten te bekostigen behorend bij de investeringsvragen warmte, water en energie.
Dit bedrag is passend bij de verwachte investeringsvraag van de gemeente. De netto rentelasten (rentelasten minus opbrengsten uit investeringen) zullen naar huidige inzichten niet hoger zijn dan de nu gereserveerde bedragen. We verwachten met de opgenomen bedragen tot een haalbare businesscase te kunnen komen. Separate besluitvorming voor iedere deelneming wordt aan de raad voorgelegd.

Vraagnummer: 190

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	

Verbijzondering	Er wordt 0,7m beschikbaar gesteld voor deze tegemoetkoming, waarvan 0,2m binnen de parkeerexploitatie

Vraag	1. Was oorspronkelijk slechts 0,2m gereserveerd voor deze compensatie? 2. Hoe is dat bedrag bepaald?

Antwoord

Nee, voor de compensatie van lage inkomens waren tot aan de Voorjaarsnota 2023 geen middelen voor gereserveerd. Binnen de huidige parkeerbegroting is gezocht naar middelen om inwoners met een laag inkomen tegemoet te komen in de toegenomen parkeerkosten. Hiervan is 0,2 miljoen euro gevonden doordat het budget dat beschikbaar was voor maatregelen ter stimulering van het verplaatsen van auto’s van straat naar garage, de aflopen jaren is onderbenut. Over de exacte onderbouwing van het complete bedrag wordt u binnenkort middels een raadsbrief geïnformeerd.

Vraagnummer: 191

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk, Linda Voortman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	

Verbijzondering	Er wordt 0,7m beschikbaar gesteld voor deze tegemoetkoming, waarvan 0,2m binnen de parkeerexploitatie

Vraag	1. Hoeveel inwoners kunnen met dit bedrag (0,7m) worden geholpen? 2. Aan welke (inkomens?)criteria moeten zij voldoen? 3. En welk bedrag aan compensatie kunnen zij verwachten?

Antwoord

Over de uitwerking van de tegemoetkoming lage inkomens informeren wij u binnenkort met een raadsbrief. Hierin staat hoeveel mensen we gaan tegemoetkomen, hoeveel geld ze krijgen en waarom het 0,7 miljoen euro per jaar gaat kosten.

Vraagnummer: 192

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	3.1
Bladzijde (in pdf)	33
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Wanneer wordt naar verwachting bekend welke inkomsten vanuit het Rijk we vanaf 2026 kunnen verwachten?

Antwoord

Het Rijk heeft in haar Voorjaarsnota hiervoor extra middelen (1,1 miljard euro) beschikbaar gesteld, echter voor gemeenten is dit niet toereikend, omdat het nog steeds gaat om een bezuiniging van per saldo 3,4 miljard ten opzichte van 2025. In de meicirculaire 2023 wordt de verdeling naar gemeenten nader uitgewerkt, deze is eind mei verschenen. De impact voor Utrecht wordt op dit moment in beeld gebracht en u wordt daar voor de behandeling van de voorjaarsnota over geïnformeerd. Daarin worden ook de resterende risico’s uit de voorjaarsnota benoemd.

Vraagnummer: 193

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk, Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.3
Bladzijde (in pdf)	67
Erratum	

Verbijzondering	Voorgestelde wijzigingen betreffen zo'n 40m extra autorisatie

Vraag	1. Is dit bedrag in lijn met de verwachting? De grootste post is de Fietsenstalling Jaarbeurspleigebouw. 2. Hoe komt het dat hier zo'n groot extra bedrag wordt voorgesteld om extra te autoriseren?

Antwoord

1: Ja dit bedrag is lijn met de verwachting en vloeit voort uit eerdere besluitvorming en dit MPR (zie ook antwoord op vraag 291). De grootste post hiervan betreft inderdaad de fietsenstalling Jaarbeurspleingebouw van 21,16 miljoen euro (zie antwoord tweede deelvraag). Daarnaast is in 40,87 miljoen euro o.a. de verwerking van 9,94 miljoen euro aan bijdragen van de Provincie Utrecht voor Europalaan Zuid (MWKZ) en Busbaan Overvecht-USP opgenomen.
2: Het Jaarbeurspleingebouw is aanbesteed en we verwachten in het najaar te starten met de uitvoering. De bekostiging van de fietsenstalling bestaat uit rijkssubsidie van 12,3 miljoen euro en eigen middelen (8,86 miljoen euro). Omdat in Q3-2023 het college het besluit tot aankoop van de fietsenstalling zal worden voorgelegd is er voor gekozen om voor de volledige investering (inclusief de voorbereidingskosten) het krediet vrij te vragen.

Vraagnummer: 194

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.1 Financieel beeld
Bladzijde (in pdf)	36
Erratum	

Verbijzondering	De afvalstoffenheffing voor inwoners wordt bepaald op basis van het aantal personen per huishouden (een- of meerpersoonshuishoudens)

Vraag	In 2021 is Motie M360 Eerlijkere afvalstoffenheffing aangenomen, waarin het college wordt opgeroepen uiterlijk bij de Voorjaarsnota 2023 een voorstel te doen tot een meer gedifferentieerde vorm van afvalstoffenheffing. In deze Voorjaarsnota wordt hierover echter niets gemeld. Wat is de status van deze motie?

Antwoord

De raadsbrief waarin we hierop terugkomen gaat in juni naar de raad. Hierin gaan we in op een differentiatie van de hoogte van de afvalstoffenheffing naar 4 typen huishoudgroottes en een ingroeimodel naar deze manier van afrekenen.

Vraagnummer: 195

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	10
Erratum	

Verbijzondering	Realisatieteam

Vraag	1. Wat is dit realisatieteam precies, wie zitten erin (hoeveel fte ook), en wat gaat het doen? 2. Wat is het anders dan de taskforce tijdelijk wonen?

Antwoord

Het realisatieteam heeft als doel om zoveel mogelijk sociale woonplekken te realiseren, waaronder woonplekken voor kwetsbare Utrechters. Dit doen we vanuit een integraal programma via verschillende sporen:

- Toevoegen van permanente sociale huurwoningen
- Toevoegen van tijdelijke woningen op verschillende locaties in de stad (Taskforce tijdelijk wonen)
- Optimaal benutten van de bestaande voorraad
- Maximaal gebruik maken van mogelijkheden in de regio
- Aankoop/aanhuur van vastgoed van derden en inzet van eigen vastgoed en gronden
- Aanpassen van de wijze van toewijzing aan kwetsbare doelgroepen

Vanuit het realisatieteam vindt coördinatie en monitoring plaats, op basis waarvan zo nodig extra interventies worden ingezet om voortgang te boeken. Ook communicatie, omgevingsmanagement, stakeholdermanagement en het bestuurlijk traject worden integraal opgepakt.
Het kernrealisatieteam bestaat op dit moment uit circa 4 à 5 fte. Daarnaast zijn per spoor een of twee trekkers aangesloten die hun expertise vanuit hun reguliere werk in het team inbrengen. En er is een flexibele schil met inzet vanuit het team Opvang Oekraïne, opgave wonen, de gebieden, communicatie en bestuursadvies. De taskforce tijdelijk wonen is onderdeel van het realisatieteam.

Vraagnummer: 196

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	25
Erratum	Nee

Verbijzondering	Trap op/trap af

Vraag	1. Hier graag wat meer toelichting bij hoe dit werkt. Hoe gaat dit concreet werken? Door wie wordt wanneer en op basis waarvan besloten wel/niet de trap weer ‘op’ te gaan? 2. Welke sportaccommodatieprojecten gaan naar achter verschuiven of worden voorlopig geschrapt en voor welke jaarschijven geldt dat? (422K 2027, 248K struc) 3. De verdichting van de stad is in volle gang. Is het dan logisch om zo fors bij te sturen op spelen en sporten en bewegen in de openbare ruimte? (640K 2027, 376K struc)? Is een indicatie te geven in welke gebieden er bezuinigd/verschoven wordt?

Antwoord

Ad 1. Het “trap af, trap op” principe houdt in dat als er na 2027 meer middelen beschikbaar komen we de budgetten die in 2027 gekort zijn weer opplussen. Het percentage van 27% is gebaseerd op een korting naar rato op een aantal opgaven. Het gaat hierbij om het voor de fysieke investeringen bestemde deel van de middelen die voortkomen uit de groei van het aantal inwoners in combinatie met de stijgende parkeerinkomsten. In welk tempo de beschikbare middelen toenemen is dus mede afhankelijk van het tempo van de woningbouwproductie. Investeringen die doorgeschoven moeten worden zullen prioriteit krijgen ten opzichte van nieuwe investeringswensen. Een meer inhoudelijke afweging zal zo nodig bij de betreffende voorjaarsnota gemaakt worden, waarbij dan ook weer het tempo van de gebiedsontwikkeling betrokken wordt.
Ad 2. Keuzes hierin worden bij de volgende Voorjaarsnota voorgelegd, als onderdeel van de jaarlijkse actualisatie van het investeringspakket Groei in Balans. Voor sport kan het betekenen dat investeringen in de uitbreiding van sportvelden doorschuiven in de tijd. Welke dat precies zijn is nu nog niet te zeggen.
Ad 3. Nee, deze indicatie is op dit moment nog niet te geven. Voor Sporten, Spelen Bewegen is de voorgestelde bezuiniging volgens de “trap af, trap op” systematiek opgevoerd. Deze systematiek gaat niet uit van een inhoudelijke prioritering tussen opgaven. Dit heeft als reden dat er nog niet voor alle opgaven tot en met 2027 een vertaling is gemaakt naar concrete projecten en locaties in de stad. Pas als de projectprogrammering voldoende is uitgewerkt, kan er een inhoudelijk prioritering gemaakt worden. Deze afweging wordt ook verder toegelicht in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2023, pagina 19 en 20

Vraagnummer: 197

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	30
Erratum	Nee

Verbijzondering	Sporthal

Vraag	1. Graag meer toelichting waarom de sporthal Voordorp uit te stellen. Meerkosten van 3 gymzalen 1 sporthal maken, is dat dan zo duur? En tot wanneer wordt dit uitgesteld? Hoe is dit geland bij de partijen die hierover hebben meegedacht? 2. De renovatie van zwembaden blijft op schema, maar de opgenomen kosten worden gehalveerd. Hoe zit dit?

Antwoord

1. De toevoeging van een sporthal in Vleuten komt voort vanuit de geadviseerde verlaging van het kengetal voor sporthallen uit het Mulier rapport 2022, zie ook het antwoord bij vraag 22. Een belangrijke reden om te kiezen voor sporthal Vleuten is de combinatie met gymzalen voor bewegingsonderwijs. Indien we daar nu niet een sporthal realiseren worden er 3 gymzalen gebouwd. Deze zijn in een later stadium niet meer om te bouwen naar een sporthal. Sporthal Voordorp heeft geen relatie met bewegingsonderwijs, en kan dus ook later in de tijd worden gerealiseerd wanneer er voldoende middelen beschikbaar zijn. Zo kunnen we op termijn voldoen aan de geadviseerde verlaging van het kengetal voor binnensport. Op dit moment is wel onduidelijk wanneer er voldoende middelen zullen zijn. De ingeschatte kosten voor sporthal Voordorp zijn circa 15 miljoen euro. De ingeschatte meerkosten om van 3 gymzalen een sporthal te maken bedragen 8,5 miljoen euro. De betrokken partijen bij sporthal Voordorp zijn direct geinformeerd. Begrijpelijkerwijs was er teleurstelling over het uitstel van de sporthal. We gaan met hen in gesprek over de mogelijkheden bij sportpark Voordorp.
2. Zie het antwoord op vraag 73.

Vraagnummer: 198

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	Nee

Verbijzondering	Impuls sport

Vraag	1. Wat betekent ‘Inzet impuls sport’ concreet? 2. Wat wordt er nu niet (meer) of minder gedaan?

Antwoord

Ad 1. In het coalitieakkoord is vanaf 2024 een extra bedrag structureel toegevoegd aan de sportbegroting om wendbaar in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de stad. Op blz 10 van Coalitieakkoord 2022 Investeren in Utrecht - financiën heeft dit de naam ‘Impuls sport’ gekregen. Hier is naar verwezen in deze VJN. We zetten deze structurele middelen in voor een beweegprogramma op scholen.
Ad 2. Het betreft nieuwe middelen. Dit budget gaat dan ook niet ten koste van andere zaken

Vraagnummer: 199

Fractie	D66
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	Bijlage 8 Instellen reserves
Bladzijde (in pdf)	116
Erratum	

Verbijzondering	Betaalbaar wonen

Vraag	1. Waarom is besloten hier een aparte reserve van te maken? 2. Kan aangegeven worden wat de scope precies is van deze reserve? 3. En wat is de reden waarom dit uit de Investeringsimpuls RSU gehaald?

Antwoord

Het instellen van een aparte reserve voor betaalbaar wonen en woningbouwprojecten doet recht aan de specifieke herkomst en bestemming van deze middelen. De middelen voor betaalbaar wonen zijn nu onderdeel van de reserve Investeringsimpuls RSU. Deze reserve is bestemd voor vastgestelde projecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. De middelen voor betaalbaar wonen en woningbouwprojecten hebben een andere herkomst en besteding. Zie ook argument 8.3 (en de toelichting daarop) in het raadsvoorstel bij de Voorjaarsnota.

Vraagnummer: 200

Fractie	PVV
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.3 Investeringsprojecten Bereikbaarheid
Bladzijde (in pdf)	67
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Wat is er in het project Maliebaan/Malieblad al onontkeerbaar uitgegeven?

Antwoord

Het project Malieblad is klaar en heeft in totaal 1,75 miljoen euro gekost. Voor het project Maliebaan is tot op dit moment ca. 1,2 miljoen euro aan planvoorbereidingskosten gemaakt. Deze uitgaven zijn onomkeerbaar.

Vraagnummer: 201

Fractie	PVV
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.3 Investeringsprojecten Bereikbaarheid
Bladzijde (in pdf)	67
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Waar zijn de uitgaven voor bij het project OV-verbinding Overvecht-USP?

Antwoord

Het projectresultaat omvat de capaciteitsuitbreiding van de businfra op de Kardinaal de Jongweg en Sartreweg tussen de Mr. Tripkade en de Pythagoraslaan, waarbij de reistijd wordt verkort en de betrouwbaarheid verhoogd. Het gaat hierbij om uitbreiden van de businfrastructuur op de locaties van de busroute waar het busverkeer (en autoverkeer) de meeste vertraging ondervindt in de spitsuren:

- Mr. Tripkade: aanpassen kruising en inkorten groene golf, waarbij het deel groene golf tussen het Salvador Allendeplein en de Mr. Tripkade wordt opgeheven.
- Aanpassing verkeersregelingen Kardinaal de Jongweg: busstrook in combinatie met rechtdoor/rechtsafstrook op de noordbaan van de Kardinaal de Jongweg bij het kruispunt met de Jan van Galenstraat/Everdingenlaan
- Kardinaal Alfrinkplein: extra busstrook en verlenging van opstelstroken op Kardinaal de Jongweg (tot voorbij het spoor) en Sartreweg (extra busbaan in middenberm naar Alfrinkplein)
- Berekuil: rechtsafopstelstrook wordt bus opstelstrook met voorstart vanaf Waterlinieweg richting Sartreweg
- Versmallen hele Kardinaal de Jongweg: hiermee wordt de toegevoegde verharding elders gecompenseerd en groen toegevoegd

Vraagnummer: 202

Fractie	PVV
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.3 Investeringsprojecten Bereikbaarheid
Bladzijde (in pdf)	67
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Wat is er in het project Kanaalstraat/Damstraat al onontkeerbaar uitgegeven?

Antwoord

Voor de herinrichting Kanaalstraat – Damstraat is per 1 mei 2023 in totaal 5,8 miljoen euro onomkeerbaar uitgegeven. Dit betreft alle reeds gemaakte plan- en uitvoeringskosten en aangegane verplichtingen.

Vraagnummer: 203

Fractie	PVV
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.3 Investeringsprojecten Bereikbaarheid
Bladzijde (in pdf)	
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Welke uitgaven zijn er al gedaan aangaande het realiseren van 30 km/h zone door heel de stad?

Antwoord

Het programma “30 km Impuls” is gestart in 2019 met een budget van 0,5 miljoen euro per jaar (exclusief subsidies). Dit bedrag is ook volledig besteed. Vanaf 2023 is het budget opgehoogd naar 1 miljoen euro per jaar. De verwachting is dat ook dit bedrag volledig besteed zal gaan worden tijdens dit jaar. Zo wordt in 2023 bijgedragen om de volgende straten van 50 naar 30 km per uur te brengen: Rijnsweerd-Zuid (18 straten), Diamantweg, Rotsoord, Sweder van Zuylen, Julianaparklaan, Willem Dreeslaan.
Daarnaast kijken we voortdurend naar mogelijkheden om door middel van tijdelijke maatregelen van 50 naar 30 te gaan. Dit gebeurt momenteel op onder andere de Anton Geesinkstraat, Stadhouderslaan, Mauritsstraat, Jan van Scorelstraat en de Homeruslaan. Kosten en uitvoering hiervoor zijn nog niet bekend.

Vraagnummer: 204

Fractie	PVV
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.3 Investeringsprojecten Bereikbaarheid
Bladzijde (in pdf)	
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Wat is de financiele planning van de Fietsenstalling Jaarbeursplein?

Antwoord

Er is nog geen definitieve financiële planning voor de fietsenstalling Jaarbeursplein. In Q3-2023 zal het college het besluit tot aankoop van de fietsenstalling worden voorgelegd. Onderdeel van de koopovereenkomst zullen de termijnbetalingen zijn. Voorlopig gaan wij uit van 8 termijnbetalingen, de eerste termijnbetaling bij de start van de bouw (begin 2025). De laatste termijn betaling volgt bij oplevering van de fietsenstalling (medio 2028). De voorbereidende kosten verwachten we vanaf Q3 2023 te gaan maken. Tot slot verwachten wij eind 2023/begin 2024 de toegezegde rijkssubsidie ad 12,3 miljoen euro.

Vraagnummer: 205

Fractie	PVV
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.4 Investeringsprojecten Openbare ruimte
Bladzijde (in pdf)	68
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Wat is er omtrent Beeldende Kunst al onontkeerbaar uitgegeven?

Antwoord

Voor het beheer en onderhoud van Beeldende Kunst en Bijzondere Objecten in de openbare ruimte is in 2023 ongeveer 0,028 miljoen euro uitgegeven.

Vraagnummer: 206

Fractie	PVV
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Eva Oosters,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.4 Investeringsprojecten Openbare ruimte
Bladzijde (in pdf)	68
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Is (juridisch) het mogelijk om het budget voor Beeldende Kunst (695.000) in de Openbare Ruimte te gebruiken om de hondenbelasting te verlagen?

Antwoord

Het bedrag voor vervangingsinvesteringen Beeldende kunst in de openbare ruimte is geen structureel bedrag, dus dit kan niet worden ingezet voor een structurele verlaging van de hondenbelasting.

Vraagnummer: 207

Fractie	PVV
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.2 Investeringsprojecten Duurzaamheid
Bladzijde (in pdf)	66
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Is (juridisch) mogelijk om de budgettering voor de Tweede stedelijke upcycle-centra (Tractieweg en Lunetten) (GIB 16) voor het komende jaar te versoberen en dit uit te stellen naar een ander jaar?

Antwoord

Op basis van het coalitieakkoord, waarin de wens voor een upcylcecentrum is opgenomen, zijn er al allerlei zaken in gang gezet en voorbereid gericht op besteding van de financiële middelen in de jaren 2023-2026. Zo is er inmiddels een projectleider voor het project gecontracteerd. Ook is er al een tijd een samenwerkingsverband tussen gemeente, kringlopen, sociale werkplaatsen, repaircafe's, ROC en tweedehands bouwmarkt Buurman waarin de plannen een upcyclecentrum in de stad worden voorbereid. Daarin worden ook kosten gemaakt, wordt de uitwerking steeds concreter en wordt steeds duidelijker welke kosten er in 2023 en de komende jaren verder gemaakt moeten worden (planvoorbereiding- en investeringskosten). Nu is er voor de jaren 2023, 2024, 2025 en 2026 er 100K, 400K, 600K en 900K aan financiële middelen gereserveerd. De nog niet uitgegeven en gecontracteerde financiële middelen zijn hard nodig zijn om het gewenste resultaat te bereiken.

Vraagnummer: 208

Fractie	PVV
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.1 Investeringsprojecten Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed
Bladzijde (in pdf)	65
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Is (juridisch) het mogelijk om de budgettering voor de Tuinen van Moreelse (GIB 12) voor het komende jaar te versoberen en dit uit te stellen naar een ander jaar?

Antwoord

Ja, dat is mogelijk. In de Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2023 stellen we voor een krediet van 3,0 miljoen euro voor het project Tuinen van Moreelse te autoriseren. De raad kan door middel van een amendement voorstellen het krediet te wijzigen en/of anders te faseren.
Het wijzigen van het krediet heeft wel consequenties: we geven pas later (in geval van temporiseren) of helemaal niet (in geval van anders alloceren van de middelen) uitvoering aan het coalitieakkoord en de door ons vastgestelde visie en het ontwikkelkader Tuinen van Moreelse.

Vraagnummer: 209

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	10
Erratum	

Verbijzondering	Punt 1

Vraag	Op welke manier worden middelen vrijgemaakt om bij bepaalde projecten de start van de bouw te realiseren? En op welke manier wordt de keuze gemaakt om welke projecten dit zal gaan?

Antwoord

De gemeente heeft middelen voor betaalbaar wonen beschikbaar om woningbouw te stimuleren. Omdat we zien dat soms investeringen nodig zijn in andere zaken zoals openbare ruimte om woningbouwprojecten vlot te trekken, stellen we voor om het bestedingsdoel voor de gereserveerde middelen voor "betaalbaar wonen" te verbreden naar "betaalbaar wonen en het op gang houden van woningbouwprojecten", zie hiervoor de geheime bijlage bij het MPR.
Om tempo te blijven houden is het van belang dat er projecten worden geïdentificeerd die op korte termijn bij blijven dragen aan de woningbouwproductie. Door de te nemen maatregelen blijft start bouw eind 2023 of begin 2024 in beeld. Met de selectie van projecten is er gekeken naar welke projecten kunnen, met een steuntje in de rug, toch op korte termijn starten. Dit sluit aan bij de onlangs ontvangen brief vanuit het Rijk waarin gemeenten worden gevraagd om projecten aan te dragen voor de zgn. Startbouw subsidie (SBI). Dit betreft een nieuwe landelijke subsidie voor projecten met een (bijna) vergunning die met behulp van subsidie toch kunnen starten in 2024. Dit is een traject wat parallel loopt aan het gemeentelijke traject. Bij de selectie van projecten kijken we naar projecten die mogelijk ook dreigen stil te vallen of wellicht naar voren moeten worden gehaald in de planvorming om tempo te blijven maken in de planvoorbereiding.

Vraagnummer: 210

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	10
Erratum	

Verbijzondering	incidentele maatregelen

Vraag	In de tekst wordt genoemd dat er op de korte termijn incidentele maatregelen middelen vrijgemaakt uit het Meerjaren programma bereikbaarheid. Waarom wordt dat uit dit programma vrijgemaakt en waar wordt het dan voor ingezet?

Antwoord

Bij de integrale afweging bij de voorjaarsnota 2023 is door het college gekeken naar mogelijke ruimte in de begroting, herschikking van budget en bijstellen van beleid (zie tabel bezuinigen voorjaarsnota op pagina 46) waarbij de keuze is gemaakt ook te kijken naar de nog niet bestede middelen bereikbaarheid. De middelen uit het programma bereikbaarheid worden ingezet ten behoeve van het algemene financiële beeld (zie tabel voorjaarsnota op pagina 14). Ze zijn niet 1 op 1 toe te wijzen aan specifieke inzet/maatregelen.

Vraagnummer: 211

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	

Verbijzondering	klimaatcrisis tegengaan

Vraag	Is er een kostenindicatie te geven voor openen groenloket in elke wijk?

Antwoord

Er zijn in principe geen extra kosten voor openen van de loketten, want die loketten zijn er al, namelijk de wijkbureaus. Afhankelijk van de toename van vragen moeten we ervaren wat de extra kosten zijn bij de wijkbureaus. Dat hebben we nog niet in beeld. Mogelijk dat een toename van vragen gaat leiden tot extra kosten voor de realisering van de groeninitiatieven.

Vraagnummer: 212

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	

Verbijzondering	Realisatieteam

Vraag	Er wordt ambtelijke capaciteit vrijgemaakt voor het (nieuw op te zetten) realisatieteam. Waar gaat deze capaciteit vanaf? Wat zijn de te verwachten gevolgen daarvan? En wat is de toevoeging van dit team aan de al bestaande teams en de gesprekken die projectleiders hierover zelf met projectontwikkelaars voeren?

Antwoord

Er wordt capaciteit vanuit de Taskforce Tijdelijk Wonen breder ingezet in het realisatieteam (waar de Taskforce onderdeel van uitmaakt). Tevens wordt de capaciteit uitgebreid.
Daarnaast werken we samen met de uitvoeringsorganisatie rondom opvang Oekraïne.
Het realisatieteam heeft als doel om zoveel mogelijk sociale woonplekken te realiseren, waaronder woonplekken voor kwetsbare Utrechters. Dit doen we vanuit een integraal programma via verschillende sporen (o.a. benutten bestaande voorraad, inzetten vastgoed, permanente sociale woningbouw, flexwonen, inzet regio). Het realisatieteam vormt de koepel van waaruit een heldere integrale visie en maatregelen gaan ontstaan die de reeds bestaande teams kunnen meenemen in de uitvoering, zoals projectleiders richting ontwikkelaars. Denk daarbij aan communicatiestrategie, omgevingsmanagement, stakeholdermanagement, inzicht in (financiële) capaciteit of samenhang in het plaatsen van de diverse doelgroepen.
Tegenover de uitbreiding staat een bescheiden deprioritering bij het programma Thuis voor Ouderen. Een aantal projecten is onlangs voor TvO in gang gezet en andere acties worden via reguliere werkzaamheden opgepakt. We blijven de effecten hiervan volgen en evalueren.

Vraagnummer: 213

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	

Verbijzondering	We pakken alle kansen om bomen te planten, vertragen tov onze ambities

Vraag	Hoeveel wordt er vertraagd t.o.v. de huidige ambities en wat betekend dit op de lange termijn?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 57.

Vraagnummer: 214

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	

Verbijzondering	klimaatcrisis tegengaan

Vraag	Wat wordt er bedoeld met een groenloket? (zit er dan bijvoorbeeld iemand 5 dagen in de week in een buurtcentrum?)

Antwoord

Het loket wordt een onlineloket waar bewoners terecht kunnen voor het vergroenen van hun straat/buurt. Bewoners kunnen ook terecht bij het wijkbureau met initiatieven voor vergroening.

Vraagnummer: 215

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	

Verbijzondering	Herprioritering binnen bestaande budgetten

Vraag	Op welke manier veranderd de prioritering en hoe komt de nieuwe prioritering er uit te zien?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 57.

Vraagnummer: 216

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	17
Erratum	

Verbijzondering	Scenario 3

Vraag	Wat wordt bedoeld met "omdat de uitvoering van een gemeentebrede afweging meer tijd vraagt"? Waarom kost dit meer tijd?

Antwoord

Gemeentebrede afweging betekent dat alle beleidsvelden betrokken worden. Dit vraagt meer afstemming, en bij de afweging van de impact moeten meer relaties met andere beleidsvelden worden bekeken en vergeleken. Dit kost veel tijd.

Vraagnummer: 217

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	17
Erratum	

Verbijzondering	Scenario 3

Vraag	Wat wordt bedoeld met risico van dit scenario is dat we de voor een houdbaar systeem de noodzakelijke kentering niet kunnen uitvoeren? De raad kan daar toch gewoon een keuze in maken?

Antwoord

De raad kan inderdaad kiezen voor scenario 3. De risico's hiervan zijn beschreven in de VJN.

Vraagnummer: 218

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	Pilots en tijdelijke programma's

Vraag	In de tekst wordt vermeldt dat we stoppen met tijdelijke programma's en regelingen die geen structurele bijdrage leveren aan het verbeteren van de uitvoeringspraktijk. Hoe gaat dit anders zijn dan het huidige bestel, is er wel de ambtenaarscapaciteit om dit te waarborgen?

Antwoord

Dit is anders dan in het huidige bestel. Hoewel er nooit met zekerheid van tevoren gesteld kan worden dat een pilot structureel bijdraagt, gaat het er bij dit uitgangspunt over dat we geen pilots starten waarbij vooraf geen zekerheid bestaat dat er financiering beschikbaar is om dit voort te zetten of pilots die door hun opzet sowieso een tijdelijk effect hebben. Dit soort pilots vragen veel van onze partners en van de organisatie en zorgen niet voor een duurzaam en blijvend effect in het voorkomen of beter oppakken van zorgvragen. In plaats daarvan zetten we in op (bestaande) langdurige samenwerkingen gericht op preventie en blijvende resultaten. Dit zorgt dan ook niet voor meer benodigde capaciteit, maar dat we de huidige capaciteit gerichter kunnen inzetten.

Vraagnummer: 219

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	Aanvullend stellen wij voor: we verkennen met de raad de mogelijkheid voor een brede maatschappelijke dialoog met inwoners, ondernemers en partners uit de stad en de regio.

Vraag	Graag meer toelichting op wat precies bedoeld wordt met deze maatschappelijke dialoogen het aandachtspunt om de juiste mensen aan te spreken en geen perverse effecten te creëren.

Antwoord

In de kern gaat het erom dat er een aantal thema's zijn in de samenleving die verband hebben met de vraag naar zorg. Denk bijvoorbeeld aan social media, prestatiedruk in het onderwijs, scheidingsproblematiek, vereenzaming en individualisering, te weinig bewegen en ongezonde voeding. Voor een duurzame oplossing voor het verminderen van de vraag naar jeugdzorg is het van belang dat de gemeente (raad en college) met de samenleving in gesprek gaat over deze onderliggende oorzaken en wat we binnen de Utrechtse gemeenschap daaraan kunnen doen. Soms lopen deze gesprekken al in de stad, zoals een gelijkwaardige positie voor het Mbo. Andere gesprekken/thema's vragen de komende tijd nog nadere uitwerking. Ook een lobby richting het Rijk is hier onderdeel van.

Vraagnummer: 220

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	20
Erratum	nee

Verbijzondering	Toegenomen gebruik armoederegelingen

Vraag	De tekst vermeldt een (verwachte) toename van gebruik van armoederegelingen. Deze heeft echter geen financiële weerslag in de Voorjaarsnota. Wat zijn de verwachte financiële gevolgen van de toename van het gebruik van deze regelingen en kunnen deze binnen het huidige budget worden opgevangen?

Antwoord

Hier zijn geen concrete voorspellingen of exacte duiding voor te doen op dit moment. De inrichting van de bestemmingsreserve heeft als doel die onzekerheid af te dekken en verwachte knelpunten op te kunnen vangen binnen het programma.

Vraagnummer: 221

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	20
Erratum	

Verbijzondering	WMO

Vraag	Er wordt uitgegaan van een ingroeipad van twee jaar. Waarom wordt hiervan uitgegaan?

Antwoord

Hiervoor is gekozen om een zorgvuldige afweging te kunnen maken die ook aansluit op de termijnen van onze (subsidie)uitvragen en contractduren. Daarbij zijn we ook in staat om met dit ingroeipad in het kader van behoorlijk bestuur huidige afspraken, waar nodig, geleidelijk en zorgvuldig af te bouwen.

Vraagnummer: 222

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	23
Erratum	

Verbijzondering	3,3 mln uit de reservering voor betaalbaar wonen naar het op peil houden van woningbouwprojecten

Vraag	Wat zijn de risico's m.b.t. betaalbaar wonen?

Antwoord

Het budget blijft bedoeld om projecten te ondersteunen die bijdragen aan de doelstelling om meer betaalbare woningen te realiseren in de stad. Het bestedingsdoel wordt wel verbreed, omdat soms investeringen nodig zijn in andere zaken, zoals investeringen in openbare ruimte, om woningbouwprojecten vlot te trekken.

Vraagnummer: 223

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	24
Erratum	

Verbijzondering	Opvang asielzoekers en Oekrainse vluchtelingen

Vraag	Nu zijn de kosten voor opvang Oekrainse vluchtelingen incidenteel gedekt. Maar continuiteit is hierbij voorspelbaar nodig. Hoe wordt dit gedekt buiten incidentele budgetten?

Antwoord

De kosten voor opvang worden door het Rijk gedekt vanuit de "Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO). Dit is op dit moment nog een tijdelijke regeling welke afloopt in maart 2024. We gaan er vooralsnog vanuit dat het Rijk ook daarna middelen beschikbaar blijft stellen voor deze kosten. We volgen dit nauwgezet en zullen in gesprek met het Rijk gaan mocht dit mogelijk anders worden.

Vraagnummer: 224

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	27
Erratum	

Verbijzondering	Investerings en deelnemingsvraagstukken

Vraag	Komende jaren komen er naar verwachting verschillende investerings- en deelnemingsvragen op ons af (warmtenetten, netwerkbedrijf Stedin, Vitens en ontwikkelbedrijf), wordt tussen deze verschillende vragen een prioritering aangepast? Welke investering en/of deelneming is het hardst nodig en gebeurt als eerste? Hoe wordt bepaald hoeveel waarin geïnvesteerd wordt?

Antwoord

Vooralsnog is het niet nodig om te prioriteren. De leencapaciteit die we de komende drie jaar nodig denken te hebben voor Stedin, Vitens en een ontwikkelbedrijf past naar de huidige inzichten binnen de ruimte die er is voordat we de interne norm van 130% netto-schuldquote overschrijden.
Een investering in warmtenetten zou wel kunnen leiden tot overschrijding van deze interne norm, maar daarop kunnen we zelf sturen, bijvoorbeeld door het nemen van een kleiner aandeel. Voor elke deelneming wordt nu een afzonderlijke afweging gemaakt of en hoeveel we gaan investeren. Voor die afweging zijn nu nog geen generieke criteria vastgesteld. De raad is wel geinformeerd over de randvoorwaarden die het college wil hanteren voor eventuele deelnemingen in Stedin en een publiek warmtebedrijf. Naar verwachting zal een besluit over deelneming aan Stedin het eerste aan de orde zijn.

Vraagnummer: 225

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk, Linda Voortman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 klimaat
Bladzijde (in pdf)	27
Erratum	

Verbijzondering	Minder ambitieuze maatregelen op groen door maatregelen energietransitie

Vraag	Hoeveel budget wordt van maatregelen op groen overgeheveld naar maatregelen op energietransitie? Welke maatregelen betreffen dit precies?

Antwoord

Dit is niet aan de orde. In de Voorjaarnota is integraal afgewogen om 1,480 miljoen euro aan incidentele middelen in te zetten voor de netcongestie en de investeringsvragen- op het gebied van warmte, water en energie maar dit betreft geen overhevelingen van investeringen van groen. Wel is ervoor gekozen om bij deze voorjaarsnota het budget ten behoeve van het groenloket of de ambitie op het aantal bomen niet uit te breiden.

Vraagnummer: 226

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	29
Erratum	

Verbijzondering	Gezien de schaarse middelen kiezen we ervoor om het zelfstandige budget voor zelfbeheer niet mee te laten groeien met de stadsbrede vraag.

Vraag	Hoeveelzou het extra kosten als we het zelfstandige budget wel zouden laten meegroeien met met de stadsbrede vraag?

Antwoord

Wij schatten de extra kosten in op 0,1 miljoen euro per jaar.

Vraagnummer: 227

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	29
Erratum	

Verbijzondering	Locatieprofielen

Vraag	Wat zijn de kwantitatieve / financiële en kwalitatieve voordelen van het opstellen van locatieprofielen?

Antwoord

Locatieprofielen geven duidelijkheid over wat op een plek kan op het gebied van evenementen. Dat is een voordeel voor de omgeving (weten wat ze kunnen verwachten), organisatoren (waar kan ik mijn evenement organiseren) en ambtelijke organisatie (kaders voor vergunningverlening). In kwantitatieve zin geven ze duidelijkheid over: aantal, omvang en duur van evenementen gedurende het jaar. In kwalitatieve zin geven ze duidelijkheid over muziekgeluid, ecologie, erfgoed en bereikbaarheid. Wij verwachten dat met de komst van de locatieprofielen de spreiding van evenementen over de stad en in de tijd evenwichtiger zal zijn. Dit dient bij te dragen aan een betere balans van leefbaarheid en levendigheid op de plekken waar nu in verhouding zowel weinig als veel evenementen plaatsvinden. Meer informatie hierover is te vinden in onze raadsbrief start locatieprofielen evenementen van 24 maart 2023. De kosten voor het werken met de 10 locatieprofielen zijn begroot op 0,1 miljoen euro.

Vraagnummer: 228

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	29
Erratum	Nee

Verbijzondering	Exploitatie culturele instellingen

Vraag	Er zijn veel culturele initiatieven vanuit jonge makers zelf. Waarom worden zij niet meer betrokken bij besteding binnen cultuur?

Antwoord

Er is op verschillende manieren goed contact met Utrechtse makers. Voor het opstellen van de Cultuurnota 2025-2028 zijn er rondetafelgesprekken geweest met de Utrechtse sector, waaraan makers deelnamen. Het Onafhankelijk Makersplatform Utrecht (OMU) vertegenwoordigt een grote groep jonge makers, en is een vaste gesprekspartner van Culturele Zaken. Ook bij de ontwikkeling van de Nachtvisie 2030 en via het Streetculture overleg, hebben jonge makers een stem en rol bij de ontwikkeling van ons beleid. Bovendien hebben makers uit de wijk en jongeren een rol bij de realisatie en invulling van het nieuwe wijk- en jongerencultuurhuis. Zo vormden jongeren uit Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern de adviescommissie van de subsidieregeling voor jongerencultuur in deze wijken, waarover we in december 2021 een raadsbrief stuurden. .

Vraagnummer: 229

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	31
Erratum	Nee

Verbijzondering	Tabel Bijsturingen…stad - Kostendekkende huur en beheer Domplein 4

Vraag	Wat wordt betaald van de €200K? Is dat alleen de aanstelling van een beheerder of vallen daar meer posten onder?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 120.

Vraagnummer: 230

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.2 Vertrekpunt financieel beeld
Bladzijde (in pdf)	38
Erratum	

Verbijzondering	Knelpunt leerlingenvervoer

Vraag	Hoe is de bedrag van dit knelpunt becijferd? Kan dit worden onderbouwd?

Antwoord

De in beeld gebrachte kosten betreffen enkel de kosten die we maken binnen het contract met de vervoerder, kosten die we maken voor het stimuleren van zelfstandig reizen en middelen die we uitkeren voor OV en eigen vervoer. Daarbij zij twee kostenverhogende effecten meegenomen:

- Toenemend aantal leerlingen in het aangepast vervoer: we zien het aantal leerlingen met behoefte aan en recht op aangepast vervoer toenemen. Daarnaast stijgt ook het aantal unieke bestemmingen waar leerlingen naartoe reizen. Het gevolg is dat er meer routes met meer leerlingen per dag worden gereden.
- Loon- en prijsstijgingen leiden tot een indexatie voor leerlingenvervoer: De contractuele verplichting om jaarlijks de jaarlijks de kosten te indexeren aan de hand van de NEA index.

Daartegenover is een verwachte compensatie van de indexering van de gemeentelijke begroting in mindering gebracht.

Vraagnummer: 231

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.2 Vertrekpunt financieel beeld
Bladzijde (in pdf)	38
Erratum	

Verbijzondering	Knelpunt leerlingenvervoer

Vraag	Welke impact heeft het beschikbaar stellen van dit bedrag op de uitvoering en de kwaliteit van het leerlingvervoer?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 58

Vraagnummer: 232

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	42
Erratum	

Verbijzondering	Risico-inschatting en meicirculaire

Vraag	Welke duidelijkheid heeft de meicirculaire gegeven over de verwachte rijksinkomsten?

Antwoord

De eerste indruk is dat de extra middelen niet toereikend zijn om de korting uit het regeerakkoord te compenseren. De komende periode benutten we om de effecten voor Utrecht in beeld te brengen en daarover zullen we u voor de behandeling van de voorjaarsnota informeren.

Vraagnummer: 233

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	44
Erratum	

Verbijzondering	Aanvullende compensatie voor inflatie

Vraag	Kan een uitsplitsing worden gegeven van de aanvullende compensatie en waar deze voor wordt ingezet? Duswelk bedrag toegerekend wordt aan de bibliotheek/leerlingenvervoer/etc.

Antwoord

De aanvullende compensatie voor inflatie wordt generiek toegekend, voor alle budgetten. Een aantal specifieke knelpunten zijn als voorbeeld genoemd, zoals de bibliotheek met 1,1 miljoen euro incidenteel en leerlingenvervoer 0,25 miljoen euro structureel, echter de prijsstijgingen werken op veel onderdelen van de begroting door en worden dan ook breder ingezet dan de genoemde voorbeelden. Zo worden ook de indexatie van de contracten, projecten en inversteringen hieruit bekostigd.

Vraagnummer: 234

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	44
Erratum	

Verbijzondering	Aanvullende compensatie voor inflatie

Vraag	Waarom is de compensatie voor 2023 hoger dan voor 2024 en verder?

Antwoord

In de berekening van de compensatie voor de stijgende prijzen hebben we de extra stijging van het jaar geheel toegekend. In onze reguliere systematiek van het indexeren van de begroting werken we met een 3-jaarsgemiddelde. Dit betekend dat deze stijging in de reguliere systematiek deels (voor 1/3e deel) is meegenomen. Met dit bedrag is de aanvullende compensatie in 2024 verlaagd.

Vraagnummer: 235

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	44
Erratum	

Verbijzondering	Aanvullende compensatie voor inflatie

Vraag	Kan worden toegelicht waarom deze aanvullende compensatie bovenop de autonome prijsstijgingen nodig is, en met welke methodiek de bedragen zijn bepaald?

Antwoord

In 2022 was er sprake van de hoogste inflatie sinds de jaren 70, met name veroorzaakt door de sterk stijgende energieprijzen en de tekorten aan personeel en (bouw)materialen. Doordat aflopende energiecontracten moeten worden vernieuwd en steeds meer producenten de prijzen verhogen, raakt de inflatie steeds meer inwoners, bedrijven, maatschappelijke partners en ook de gemeente zelf. Met dit effect hebben we deels rekening gehouden in de Begroting 2023 enwordt met Voorjaarsnota aanvullend geïndexeerd.

Vraagnummer: 236

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	44
Erratum	

Verbijzondering	Huisvesting ISU

Vraag	Kan een uitsplitsing worden gegeven van de investeringen die vanwege planningsoptimisme worden uitgesteld en welk deel hiervan wordt ingezet om het resterende tekort voor huisvesting ISU te dekken?

Antwoord

Er worden niet bewust projecten uitgesteld. Planningsoptimisme ontstaat doordat projecten vertraagd zijn vanwege uiteenlopende redenen, zoals vertraagde gebiedsontwikkelingen of externe omstandigheden of schuifpuzzels (als één project vertraagt leidt dit vaak tot nieuwe vertragingen als gevolg van het volgtijdelijk gebruik van tijdelijke huisvestingslocaties gedurende de verbouwing). De kapitaallasten die hierdoor incidenteel over blijven tussen 2023 en 2025 (omdat ze pas later nodig zijn) worden o.a. ingezet voor het resterende tekort voor ISU ad 1,5 miljoen euro, met een benodigde jaarlijkse kapitaallast van 0,05 miljoen euro. Bij het IHP40 zal voor 2026 en verder een afweging worden gemaakt tussen knelpunten, ambities en beschikbare middelen. Voorbeelden van projecten waarbij planningsoptimisme van toepassing is zijn Merwedekanaalzone, Beurskwartier, College Overvecht, Limuscollege. Vertragingen in bouw zijn op dit moment eerder regel dan uitzondering. Mocht het echter zich niet voordoen dan zal rekenen op planningsoptimisme leiden tot een tekort.

Vraagnummer: 237

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	45
Erratum	

Verbijzondering	Inkomsten kosten EML

Vraag	De kosten voor de EML worden gemaakt vanaf 2024 maar de doorbelasting vindt pas plaats vanaf 2025. Waarom zit hier een jaar verschil tussen?

Antwoord

De uitgaven die worden gedaan voor EML-maatregelen worden terugverdiend door gefaseerde verrekening in de huur. Hier ziteen vertraging in, omndat niet alle uitgaven ineens worden verrekend

Vraagnummer: 238

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Lot van Hooijdonk,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	45
Erratum	

Verbijzondering	Leges vergunningen

Vraag	In de voorjaarsnota wordt benoemd dat leges voor vergunningen worden verhoogd. Geldt dit ook voor vergunningen voor verduurzamingsinitiatieven?

Antwoord

De systematiek voor duurzame leges wijzigt niet (de legeskorting blijft procentueel gelijk).

Vraagnummer: 239

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	

Verbijzondering	Taakstelling leerlingenvervoer

Vraag	Waar in deze tabel komt de taakstelling o.b.v. leerlingvervoer terug? Deze lijkt hier niet zijn opgenomen. Indien dat klopt, waarom niet?

Antwoord

De taakstelling leerlingenvervoer staat niet opgenomen in deze tabel, maar in die van pagina 20. Dit komt omdat het tekort voor 2024 wordt opgelost vanuit de algemene middelen. Voor de verdere jaren worden de mogelijkheden om de kostenstijging op te vangen meegenomen in de brede heroverweging in het sociaal domein.

Vraagnummer: 240

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	6 Uitvoering programma's
Bladzijde (in pdf)	53
Erratum	

Verbijzondering	Huisvestingsprogramma scholen 2023

Vraag	Wat wordt bedoeld met "deze incidentele middelen kunnen niet worden ingezet in 2023"? Waarom niet?

Antwoord

Volgens de gemeentelijke spelregels voor de resultaatbestemming kunnen alleen onbenut gebleven incidentele middelen worden overgeheveld naar een volgend jaar. Het kapitaallastenbudget voor onderwijshuisvesting is structureel. Daarom mag de onderbesteding van 2 miljoen euro aan kapitaallasten in 2022 niet worden ingezet voor uitgaven in 2023. Bij het opstellen van het "Huisvestingsprogramma scholen 2023" was hier ten onrechte wel mee gerekend.

Vraagnummer: 241

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	6 Uitvoering programma's
Bladzijde (in pdf)	53
Erratum	

Verbijzondering	Huisvestingsprogramma scholen 2023

Vraag	Wat wordt bedoeld met "door inzet van planningsoptimisme"?

Antwoord

Planningsoptimisme ontstaat doordat projecten vertraagd zijn vanwege uiteenlopende redenen, zoals vertraagde gebiedsontwikkelingen of externe omstandigheden of schuifpuzzels (als één project vertraagt leidt dit vaak tot nieuwe vertragingen als gevolg van het volgtijdelijk gebruik van tijdelijke huisvestingslocaties gedurende de verbouwing). De kapitaallasten die hierdoor incidenteel over blijven (omdat ze pas later nodig zijn) worden onder andere ingezet voor het resterende tekort voor ISU ad 1,5 miljoen euro, met een benodigde jaarlijkse kapitaallast van 0,05 miljoen euro.

Vraagnummer: 242

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	6 Uitvoering programma's
Bladzijde (in pdf)	53
Erratum	

Verbijzondering	Huisvestingsprogramma scholen 2023

Vraag	Hoe verhoudt het hier genoemde planningsoptimisme zich tot de dekking van het tekort voor de huisvesting ISU?

Antwoord

zie hiervoor het antwoord op vraag 241 en 236

Vraagnummer: 243

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	7 Corresponderende posten
Bladzijde (in pdf)	57
Erratum	

Verbijzondering	Uitstapprogramma prostituees

Vraag	Wat wordt bedoeld met "extra aanvullende activiteiten"? Welke extra activiteiten zijn voorzien?

Antwoord

Deze middelen komen uit een decentralisatieuitkering van het Rijk. Deze middelen zijn 1 juni 2023 uitgezet via een nadere regel subsidie. De subsidie kan worden aangevraagd voor drie groepen binnen de groep sekswerkers, nl. mannelijke sekswerkers, trans sekswerkers en jonge sekswerkers. Dit zijn groepen die we met de huidige middelen minder goed bereiken, vandaar de bewoording "extra aanvullende activiteiten". Zie ook de raadsbrief ‘Modernisering Sekswerkbeleid’ van 2 juni 2023.

Vraagnummer: 244

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	8.5 Overhevelen via algemene dekkingsreserve
Bladzijde (in pdf)	64
Erratum	

Verbijzondering	Mutatie algemene reserve

Vraag	Hoe verhoudt deze mutatie zich tot de kasschuif voor 2023 van 2,3 miljoen uit de Voorjaarsnota?

Antwoord

Ten behoeve van een sluitend financieel beeld worden middelen over de jaren via de algemene dekkingsreserve budgetneutraal verschoven. Daarna wordt over het lopende jaar alsnog een budgetneutrale actualisatie toegepast, die geen effect heeft op het structurele financieel beeld.

Vraagnummer: 245

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	47
Erratum	

Verbijzondering	Duurzame mobiliteit: liggen we op koers?

Vraag	De blokjes worden niet consequent gebruikt. Bij 'voetgangersnetwerk' betekend een blokje dat we achter lopen, bij 'autonetwerk' liggen we redelijk op koers. Liggen we op koers bij 'vervoer voor iedereen', 'deelmobiliteit', 'parkeerhubs', 'verkeersmanagement', 'hinderbeperking'? Bij deze onderwerpen is het niet duidelijk in de tekst.

Antwoord

De gebruikte grafische toelichting bij het MPB in de vorm van de blokjes is inderdaad niet overal eenduidig en begrijpelijk toegepast. Bij volgende versies willen we dat verbeteren.

Vervoer voor Iedereen
We liggen met Vervoer voor Iedereen voor wat betreft het beleidsvoornemen en de totstandkoming van het Uitvoeringsprogramma op dit moment op koers. Zo bent u onlangs geïnformeerd over het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Vervoersongelijkheid, met een maatregelenpakket voor deze collegeperiode. Daarbij voeren we diverse acties en maatregelen al uit, zoals de fietsdeals.
We gaan de voortgang en het effect van de acties in het uitvoeringsprogramma monitoren. Op basis daarvan zullen we de projectenlijst periodiek updaten.

Deelmobiliteit
We liggen op koers met het invullen van de ambitie voor deelmobiliteit. Het gebruik van deelmobiliteit in Utrecht blijft groeien. Er zijn op dit moment 150 elektrische deelbakfietsen, 1000 elektrische deelfietsen en 844 deelauto’s beschikbaar in de stad. De ambitie richting 2030 is stevig. Dit vereist o.a. een schaalsprong aan de aanbodzijde, het verbeteren van het gebruiksgemak en financieel aantrekkelijk maken van deelmobiliteit. In lijn met het plan van aanpak deelmobiliteit werken we hier de komende jaren verder aan.

*Parkeerhub*s
De uitrol van buurt- en wijkhubs voor deelmobiliteit loopt goed, in 2022 zijn de eerste buurt- en wijkhubs gerealiseerd en in 2023 komen er 10-15 bij. Ook voor de ringhubs liggen we op koers, voor de Hub XL zijn we het aanbestedingsproces gestart, voor de hub Westraven zijn we gestart met de pilot parkeren op afstand voor Rivierenwijk.
Voor de regiohubs beginnen we op koers te komen. Er lopen in U-Nedverband twee sporen: Ontwikkeling van Regiopoorten en Regionale parkeerhubs. Voor de Regiopoorten (goed verbonden mobiliteitsknooppunten met ontwikkelruimte in de nabijheid van de ov-knopen en bestaande voorzieningen) werken we nu met de U-Nedpartners aan een ontwikkelstrategie. Voor de aanpak van de regionale parkeerhubs werken we aan een gezamenlijke verkenning.

Verkeersmanagement
Voor het totaal van maatregelen op het gebied van verkeersmanagement liggen we redelijk op koers. Verschillende projecten met dynamisch verkeersmanagement (DVM) zijn in voorbereiding of in uitvoering. We sluiten hiervoor zoveel mogelijk aan bij herinrichtingsprojecten, maar we hebben

onvoldoende budget voor een stadsbreed dekkend netwerk. Daarnaast hebben de bezuinigingen in de voorjaarsnota op Anders Reizen negatieve impact op het beschikbare budget voor DVM. Voor de 1e tranche intelligente verkeerslichten (iVRI's) zijn er nog steeds technische uitdagingen, we zijn hier druk mee aan de slag met betrokken marktpartijen. Voor het vervolg met iVRI's wachten we de marktontwikkelingen af en komen we pas in actie zodra de iVRI's echt verkeerskundige meerwaarde gaan bieden.

Hinderbeperking
We liggen op koers met de hinderbeperking. We hebben een stedelijke bereikbaarheidsregisseur aangesteld. Deze regisseur initieert (en stuurt op) een goede en vroegtijdige afstemming tussen projecten, inclusief communicatie daarover en monitoring tijdens de uitvoering. En zorgt ervoor dat voetgangers en fietsers zoveel mogelijk de projecten in uitvoering kunnen passeren. Als dit echt niet kan zorgt hij voor goede alternatieve routes voor fietsers.

Vraagnummer: 246

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk; Linda Voortman
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	49
Erratum	

Verbijzondering	Bereikbaarheid op orde

Vraag	Welke essentiële bestemmingen zijn niet voor iedereen goed bereikbaar? En geldt dit voor bepaalde groepen?

Antwoord

In algemene zin geldt dat de kans dat mensen niet van A naar B kunnen komen, groter is bij inwoners met een laag inkomen, een fysieke of cognitieve beperking, een taalachterstand of een combinatie van deze factoren. In het Uitvoeringsprogramma Vervoersongelijkheid (pagina 4) dat u onlangs heeft ontvangen, zijn kwetsbare buurten aangeduid waar groepen wonen met een verhoogde kans om problemen te ervaren met vervoer. Een actie in het uitvoeringsprogramma (pagina 21), die dit jaar nog wordt uitgevoerd, is het maken van een analyse van de bereikbaarheid van specifieke, essentiële bestemmingen in Utrecht zoals banen, zorg en onderwijs vanuit de genoemde kwetsbare buurten die vindplaatsen zijn van bewoners met vervoersongelijkheid. Deze actie vindt plaats in het kader van het maken van een verzameling van kaarten als uitwerking van de Ruimtelijke Strategie Utrecht.

In de eerste helft van 2024 ontvangt u een (eerste) lijst die inzicht geeft in essentiële bestemmingen die niet voor iedereen goed bereikbaar zijn.

Vraagnummer: 247

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	52
Erratum	

Verbijzondering	Gezond leefklimaat met ruimte voor groen: liggen we op koers? Groene straten

Vraag	De blokjes geven weinig duidelijkheid over de voortgang. Liggen we op koers?En op welke manier kunnen projecten worden gestandaardiseerd?

Antwoord

We liggen nog niet op koers. Maar deze coalitieperiode doen we gemiddeld 6 miljoen euro extra per jaar. Daarmee verdubbelen we al het budget.
De standaardisering wordt uitgewerkt in de Groene Schaalsprong. Zie brief Strategie voor groen, stand van zaken 12 april 2023.

Vraagnummer: 248

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	53
Erratum	

Verbijzondering	Groen om de stad

Vraag	Bij Ockhuizen is een integrale gebiedsontwikkeling waardoor op korte termijn circa 7 hectare groen en op de lange termijn circa 42 hectare groen wordt toegevoegd. Wat maakt dat hier 23 jaar tussen zit?

Antwoord

De circa 7 hectare wordt directomgezet van agrarisch gebruik naar natuur wanneer het Omgevingsplan is gewijzigd en het zonneveld wordt gerealiseerd. Voor de circa 42 hectare geldt dat die wordt toegevoegd wanneer de exploitatietermijn (30 jaar) van het zonneveld afloopt en het zonneveld wordt verwijderd. Of daar precies 23 jaar tussen zit, is afhankelijk van de doorlooptijd van het toevoegen van de eerste 7 hectare en het aflopen van de exploitatietermijn van het zonneveld. Op basis van de huidige gegevens en kennis is de genoemde planning de meest reële inschatting.

Vraagnummer: 249

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	54
Erratum	

Verbijzondering	Ontwikkelen van extra 45 hectare groen

Vraag	Is het doel om 45 hectare groen toe te voegen gedurende deze coalitieperiode of 45 hectare groen bovenop de 20 hectare groen die per jaar nodig is? (Dus 125 hectare gedurende deze coalitieperiode)

Antwoord

Doel is 45 hectare deze coalitieperiode. Daarmee maken we een start van het versnellen om groen toe te voegen. Daarmee zitten we nog niet op het tempo van de Groene Schaalsprong van gemiddeld 20 ha per jaar tot aan 2040.

Vraagnummer: 250

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	54
Erratum	

Verbijzondering	Voor de lange termijn naar 2040 is meer nodig, zowel in de financiële zin als ook in de aanpak.

Vraag	Wat moet er meer worden gedaan in de aanpak en hoe gaat dit anders zijn dan het huidig bestel?

Antwoord

Hiervoor moeten we versnellen, verbreden en verankeren. Hoe we daartoe komen is opgenomen in het brief strategie voor groen, stand van zaken van 12 april 2023.

Vraagnummer: 251

Fractie	Volt
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	8 Budgettair neutrale wijzigingen
Bladzijde (in pdf)	61
Erratum	

Verbijzondering	Ontrekking reserve Utrechtse Energie

Vraag	Gezien de investeringen die in Energie verwacht worden, wat kan er niet meer gedaan worden als geld wordt overgeheveld van reserve Utrechtes Energie naar risicoreserve leningen. Is er een netto effect?

Antwoord

Nee er is geen netto effect. Voordat we een aparte reserve hadden gevormd voor deze risico afdekking, was een onderdeel van de reserve Utrechtse Energie hiervoor bestemd en niet inzetbaar voor andere doeleinden. Nu de omvang van het fonds, en dus ook de risico afdekking, toeneemt, hebben we een aparte reserve hiervoor gevormd (zoals voorgeschreven in de nota reserves).

Vraagnummer: 252

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma, Susanne Schilderman, Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.5 Uitvoering
Bladzijde (in pdf)	31
Erratum	

Verbijzondering	Geen extra capaciteit voor toename meldingen toezicht

Vraag	Graag cijfermatig inzicht in aantal meldingen in 2023 verdeeld naar type meldingen (overlast, openbare ruimtegebruik, bouwkundige)

Antwoord

Het totaal (tot 31-5-2023) aan ingekomen meldingen bedraagt 2138. Het aantal meldingen binnen de door u aangehaalde categoriën bedraagt (1) Overlast: 1244 , (2) Openbare ruimtegebruik: (IOG) 193 en (3) Bouwkundig: 637.

De meldingen ontwikkelen zich vooralsnog conform de verwachtingen, al moeten we altijd rekening houden met onvoorziene omstandigheden. Bij een (onverwachte) piek in de meldingen zullen we moeten prioriteren. U ontvangt binnenkort de geupdate algemene handhavingstrategie, die daarvoor handvatten biedt.

Vraagnummer: 253

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland, Linda Voortman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.5 Uitvoering
Bladzijde (in pdf)	32
Erratum	

Verbijzondering	Diverse en inclusieve gemeentelijke organisatie

Vraag	Waarom kunnen de structurele lasten voor opgave inclusie en diversiteit en de arbeidsmarkttoelage niet gedekt worden binnen de beschikbare middelen voor overhead? Betekent deze uitbreiding in kosten voor de organisatie tevens stijging in de kosten overhead? Zo ja, voor hoeveel?

Antwoord

De Raad heeft de wens om Inclusie & Diversiteit binnen de gemeente te bevorderen. De benodigde investering is deels uit de krappe overheadsruimte gedekt en landt in het programma Overhead.
De overheadmiddelen die beschikbaar komen conform de overheadsystematiek zijn hard nodig om de groei van de organisatie te ondersteunen. De aanvraag voor Inclusie & Diversiteit komt niet voort uit de groei van de organisatie. Dit geldt ook voor de arbeidsmarkttoelage. Indien de wens Inclusie & Diversiteit en arbeidsmarktoelage volledig uit de overheadruimte gefinancierd zou zijn, zouden we onvoldoende in staat zijn om de groei te ondersteunen

Vraagnummer: 254

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	3 Financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	33
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Kan de informatie uit de Meicirculaire gedeeld worden? En tevens waar relevant in de Voorjaarsnota de effecten van deze Meicirculaire vertaald worden naar financiele consequenties? Wellicht een overzicht met mee- en tegenvallers nav deze circulaire.

Antwoord

De meicirculaire is eind mei verschenen. De impact voor Utrecht wordt op dit moment in beeld gebracht en u wordt daar voor de behandeling van de voorjaarsnota over geinformeerd. De eerste globale indruk is dat de effecten conform onze inschattingen in de voorjaarsnota zijn.

Vraagnummer: 255

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	3 Financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	33
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Kunnen de overwegingen voor de risico-inschatting nader toegelicht worden? Bij wendbaarheid: betekent hoe meer sturing, hoe lager het risico? Bij omvang: wordt procentuele of absolute omvang gehanteerd? Welke ervaringen zijn relevant: interne of externe ervaringen? Zijn bij de mate onzekerheid ook de probabilistische risico's betrokken?

Antwoord

Met tijdig bijsturen bedoelen we dat we kunnen inspelen op de actualiteit waarmee we de beperkte middelen op een zo effectief mogelijke manier kunnen inzetten om onze doelen te realiseren. Bij omvang bedoelen we de absolute omvang van de berekende risico's ten opzichte van het begrotingstotaal. Zowel interne als externe ervaringen zijn relevant, we bedoelen hier met name risico's ten opzichte van externe partijen en ontwikkelingen. Bij de mate van onzekerheid hebben we verschillende scenario's gekwantificeerd.

Vraagnummer: 256

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.2 Vertrekpunt financieel beeld
Bladzijde (in pdf)	36
Erratum	ja

Verbijzondering	

Vraag	Onder "autonome ontwikkelingen" staat o.a. "bestemmen resultaat 2022". Te bestemmen resultaat is toch geen onderdeel van de autonome ontwikkelingen? Hoeveel lager dan begroot is de eenmalige compensatie door het Rijk in 2026 met 20,4 miljoen?

Antwoord

Voor het financieel beeld als vertrekpunt voor de begroting 2024 is het financieel resultaat van het afgelopen jaar een niet meer te beinvloeden gegeven, naast de genoemde autonome ontwikkelingen. In de paragraaf 4.2.1 staan de financiële ontwikkelingen toegelicht. In de tabel en toelichting staan deze apart opgenomen: autonome ontwikkelingen, groei van de stad, te bestemmen resultaat 2022 en vrijval coronamiddelen.
De eenmalige compensatie van het Rijk bedraagt 20,4 miljoen euro voor het jaar 2026. In de Begroting 2023 hebben wij deels rekening gehouden met te verwachten inkomsten van het Rijk. Hiervoor hebben wij een bedrag van 15 miljoen euro structureel begroot voor het voortzetten cq. afschaffen van de bevriezing van het gemeentefonds. Wij gaan er vanuit dat het Rijk gemeenten hiervoor alsnog structureel vanaf 2026 gecompenseerd.

In de meicirculaire 2023 wordt een deel van de extra inkomsten door het Rijk toegekend aan gemeenten, daarover wordt u voor de behandeling van de Voorjaarsnota 2023 geïnformeerd in een raadsbrief. Daarin worden ook de resterende risico’s uit de voorjaarsnota benoemd.

Vraagnummer: 257

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	44
Erratum	

Verbijzondering	“door bij het opstellen van de meerjarenplannen rekening te houden met planningsoptimisme is de financiële ruimte ingezet om ontwikkelingen zoals prijsstijgingen op te vangen”

Vraag	Hoe groot is de financiele ruimte in cijfers uitgedrukt?

Antwoord

De ruimte die ontstaat door de inzet van planningsoptimisme is sterk afhankelijk van de omvang van de investeringsportefeuille en het tempo van realisatie. Indicatief gaat het om voor het meerjarenprogramma Vastgoed en Onderwijs om een jaarbedrag van circa 1 miljoen euro.

Vraagnummer: 258

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Hoe zijn de boetes inspectie kinderopvang geprognosticeerd? Past dit in het huidige gevoerde beleid door de gemeente?

Antwoord

Boetes van de inspectie kinderopvang zijn tot nu toe niet begroot vanuit voorzichtigheidsprincipe. Wel zijn de afgelopen jaren elk jaar opbrengsten gerealiseerd. Omdat er een structureel karakter in deze baten zit, zullen we deze vanaf 2023 wel begroten.
Zie ook vraag 295.

Vraagnummer: 259

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	Ja

Verbijzondering	

Vraag	Hoe zijn de kosten gladheidsbestrijding geprognosticeerd? Is uitgegaan van mildere winters? Of worden minder wegen en fietspaden bestrooid?

Antwoord

Kosten van gladheidsbestrijding laten een grillig verloop zien. De laatste jaren lijken de kosten af te nemen als gevolg van klimaatverandering.
Hierop is ingespeeld bij de Voorjaarsnota 2023.
Het budget gladheidsbestrijding bestaat uit een deel vaste kosten (aannemers hebben immers materieel dat beschikbaar en onderhouden moet zijn). De kosten van het leveren van zout is inmiddels ondergebracht in het contract gladheidsbestrijding en er wordt uitgegaan van een aantal keer uitrukken op jaarbasis.
Er worden niet minder wegen en fietspaden bestrooid. In het uitvoeringsplan gladheidsbestrijding staat beschreven waar wel en niet wordt gestrooid.

Vraagnummer: 260

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Waarvoor zijn de incidentele middelen van 180k uit programma Volksgezondheid oorspronkelijk bedoeld? En waarom wordt op dit bedrag bezuinigd?

Antwoord

De 0,18 miljoen euro bestaat uit diverse plussen en minnen binnen het programma. Er wordt hier niet bezuinigd, maar er is sprake van een verwacht incidenteel voordeel op de totale lasten begroting van het programma Volksgezondheid van 30 miljoen euro.

Vraagnummer: 261

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	5.1 Samenvattend financieel beeld
Bladzijde (in pdf)	51
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Wat is het ziektepercentage bij het project managementbureau de afgelopen drie jaar tot en met nu? Op welke onderwerpen of terreinen is extra juridische inzet nodig?

Antwoord

Het tekort van 0,8 miljoen euro van het Projectmanagementbureau komt voort uit twee ontwikkelingen, te weten hoog ziekte verzuim en instroom van meer dan 25 medewerkers passend bij de schaalsprong van de stad en de toenemende aard van de complexiteit van de opgaven.
Ziekte verzuim:
Het ziekte verzuim van PMB in de afgelopen drie jaar t/m april 2023.
2020: 6%
2021: 7%
2022: 11%
2023 t/m april: 9%

Het ziektepercentage binnen projectmanagementbureau in 2022 was 11%.
Projectmanagementbureau heeft hierdoor eind 2022 de volgende maatregelen genomen waar de effecten in 2023 al te zien zijn.

- Door nauwe samenwerking met inzetbaarheidscoach en bedrijfsarts zijn het aantal langdurig zieken teruggebracht.
- Er is gekeken naar re-integratie, doorstroom en uitstroom. Voor de medewerkers die volgens MO 2022 meeste kans op burn-out klachten hebben, investeert projectmanagementbureau o.a. in meer werken in duo's (spreiden belasting) en intervisie (eerder bespreken zorgen) om zo preventief te kunnen handelen.

Om aan toename van kritieke en complexe opdrachten binnen de GU te voldoen (die horen bij de schaalsprong) zijn er bij PMB in 1e kwartaal van 2023 meer dan 25 medewerkers aangenomen. Het inwerken en opleiden van 25 nieuwe mensen (+/- 15% van de totaal formatie) vraagt dat werving, selectie en inwerken substantieel tijd benodigd

Voortdurend wordt geïnvesteerd om de toename van andere complexe dossiers goed af te handelen en de achterstanden die zijn ontstaan in te lopen en in de toekomst te voorkomen.
De afwikkeling van de vele procedures in het handhavingsdossier wijk Binnenstad vraagt de komende jaren extra inzet en capaciteit. Daarnaast zien we in dezelfde rechtsgebieden de werkdruk toenemen hetgeen extra medewerkers vraagt.

Vraagnummer: 262

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	5.3 Budgettair neutrale wijzigingen
Bladzijde (in pdf)	52
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Circa 90% van de 52,68 miljoen is specifieke uitkering Oekraiense vluchtelingen. Waarvoor is de overige 10% uitgekeerd? (5,3 miljoen afgerond)

Antwoord

In bijlage 7 zijn per programma de budgettair neutrale wijzigingen uiteengezet en verder toegelicht.

Dit betreft met name neutrale mutaties voor het programma duurzaamheid en programma veiligheid, zoals:

- Energiearmoede en Nationaal Isolatie Programma
- Europeese programma's ARV, IRIS en Scale
- voorkomen van georganiseerde en ondermijnende jeugdcriminaliteit voor een periode van 3 jaar
- preventieve aanpak tegen ondermijning (BOTOC)
- uitkering versterkingsgelden (NCTV) lokale aanpak 2023 en 2024

Vraagnummer: 263

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	5.4 Investeringen
Bladzijde (in pdf)	52
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Hoe tellen de investeringen op tot 203,9 miljoen euro? Kan hier een toelichting op komen of een verwijzing worden gemaakt naar andere paragrafen?

Antwoord

Dit betreft de optelling van alle kredietaanpassingen op de investeringen uit paragraaf 9 (Investeringen).

Vraagnummer: 264

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	5.2 Uitvoering programma's
Bladzijde (in pdf)	53
Erratum	Ja

Verbijzondering	

Vraag	Er staat "totaaloverzicht Eerste bestuursrapportage 2021". Moet dit niet 2023 zijn? Wat is de afwijking in 2023 op cultuur, aangezien deze op 0 euro geboekt is?

Antwoord

Dit moet inderdaad 2023 zijn. Deze aanpassing is opgenomen in het erratum en zal worden aangepast op de website.
De afwijking ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2023 bestaat uit een bijdrage van het Rijk van 0,4 miljoen euro ten behoeve van jongerencultuur. Hieraan gerelateerd zijn extra begrote lasten van 0,4 miljoen euro om jongerencultuur mogelijk te maken, zie onderdeel 6 'uitvoering programma's' van de Voorjaarsnota (pag. 54). Per saldo is de afwijking daarmee nul euro.
.

Vraagnummer: 265

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	5.2 Uitvoering programma's
Bladzijde (in pdf)	53
Erratum	

Verbijzondering	"Deze incidentele middelen kunnen echter niet worden niet ingezet voor het programma in 2023."

Vraag	In deze herhaling van dezelfde tekst als op bladzijde 44 staat twee keer een ontkenning in een zin, wat leest als dat de incidentele middelen wél in 2023 kunnen worden ingezet. Wat hoort hier te staan?

Antwoord

Deze incidentele middelen kunnen echter niet worden ingezet in 2023. Dit is meegenomen in het erratum.

Vraagnummer: 266

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	7 Corresponderende posten
Bladzijde (in pdf)	59
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Kloppen de jaartallen bij de toelichting op de post “Maatschappelijke opvang en OGGz”? Zo ja, wat betekent deze wijziging concreet voor deze bestuursrapportage (in financiele cijfers)? Zo nee, welke jaartallen moeten hier staan?

Antwoord

De toelichting hoort niet bij de gepresenteerde bedragen. De juiste toelichting (uit de septembercirculaire 2022) is: “Met ingang van 2022 is de verdeling van maatschappelijke opvang ten opzichte van de meicirculaire 2022 veranderd als gevolg van het gebruik van actuelere basisgegevens voor de maatstafaantallen”.Het CBS heeft namelijk hun cijfers over het aantal minderheden in Nederland geactualiseerd. Deze gewijzigde aantallen beinvloeden de verdeling binnen het gemeentefonds en dus de hoogte van de uitkering vanuit het gemeentefonds. Concreet betekent dit dat er 0,79 miljoen euro minder budget beschikbaar is voor Maatschappelijke opvang.

Vraagnummer: 267

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	5.3 Budgettair neutrale wijzigingen
Bladzijde (in pdf)	61
Erratum	Ja

Verbijzondering	

Vraag	Er wordt verwezen naar bijlage 5. Klopt het dat dit bijlage 7 moet zijn?

Antwoord

Dit moet inderdaad bijlage 7 zijn. Deze aanpassing is opgenomen in het erratum en zal worden aangepast op de website

Vraagnummer: 268

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	8.4 Overhevelen gelden naar ander programma
Bladzijde (in pdf)	63
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Waarom zijn de middelen bedoeld voor digitale weerbaarheid overgeheveld naar het programma Openbare Ruimte en Groen? Zijn dit de kosten voor de camera's in de openbare ruimte?

Antwoord

We investeren in het vergroten van de digitale weerbaarheid van inwoners en organisaties en in het verder op orde brengen van de Utrechtse crisisbeheersing. Daarnaast investeren we in het vergroten van de digitale weerbaarheid van gemeentelijke objecten in de openbare ruimte met een digitaal component, zoals bruggen, verkeersregelinstallaties en openbare verlichting. Om die reden zijn de middelen voor de uitvoering 50/50 verdeeld over onderdeel Openbare Orde en Veiligheid respectievelijkonderdeel Openbare Ruimte en Groen. De middelen zijn niet bestemd voor de camera's in de openbare ruimte.

Vraagnummer: 269

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2 Wat willen we bereiken
Bladzijde (in pdf)	18
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Bij spoor 2: aan welke maatregelen en voorzieningen moeten we dan concreet denken?

Antwoord

In de tekst van de Voorjaarsnota zijn een aantal denkrichtingen opgenomen. Concrete maatregelen en voorzieningen zijn nog niet vastgesteld. In de technische sessie van 23 mei is geschetst hoe de voorliggende voorjaarsnota bedoeld is om uitgangspunten op inhoud, proces en financiën vast te stellen. De beleidsnota's en nota's van uitgangspunten subsidietenders (najaar 2023) die aan de raad zullen worden voorgelegd zijn een volgende stap waarin een verdere uitwerking is opgenomen. Het tempo van uitwerking en implementatie van maatregelen zal gaan verschillen. Uitgangspunt is dat de raad in staat wordt gesteld overzicht te houden. In dit kader zal de raad periodiek geïnformeerd worden. De eerste keer zal in het najaar 2023 plaatsvinden.

Vraagnummer: 270

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2 Wat willen we bereiken
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	ja

Verbijzondering	Doorgaan met hulp aan zorg mijdende dakloze mensen

Vraag	Er is rijkssubsidie aangevraagd voor deze extra inzet. Wat is de hoogte van de aanvraag? En wanneer is hier zekerheid over? Wat betekent het als deze bijdrage niet wordt toegekend?

Antwoord

Veldwerk voor volwassenen wordt uitgevoerd door Jellinek (verslavingszorg). Er wordt rijkssubsidie aangevraagd, nl. 0,174 miljoen euro per jaar voor 2024 en 2025. De gelden zijn zeker, aan de besteding ervan zijn voorwaarden verbonden: dit kan niet (alleen) voor veldwerk ingezet worden NB Deze middelen zijn per abuis onder de noemer Veldwerk opgenomen. Dit is meegenomen in het erratum. Het gaat om rijksmiddelen die veel breder ingezet moeten worden.

Vraagnummer: 271

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2 Wat willen we bereiken
Bladzijde (in pdf)	22
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	wat uitzicht nu op pilot? Wanneer ermee starten?

Antwoord

Zie hiervoor het antwoord op vraag 63. Verwachting is dat het experiment kan starten vanaf 2024

Vraagnummer: 272

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	Bijlage 5 Hoofdstuk 2 van het Meerjarenperspectief Ruimte 2023
Bladzijde (in pdf)	98
Erratum	

Verbijzondering	Tabel 2.5

Vraag	In tabel 2.5 staan andere bedragen bij 2026 dan in het MPR zelf. Waar komt het verschil van 6 miljoen (-178 vs +5822) vandaan? Als hieraan een keuze ten grondslag lag, dan graag inzicht in die keuze.

Antwoord

In het MPR staan de correcte bedragen in tabel 2.5. De voorjaarsnota lag al bij de drukker toen de onjuiste bedragen in tabel 2.5 werden opgemerkt. In het MPR konden deze nog tijdig worden aangepast. Dit is opgenomen in het erratum.

Vraagnummer: 273

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	Bijlage 5 Hoofdstuk 2 van het Meerjarenperspectief Ruimte 2023
Bladzijde (in pdf)	98
Erratum	

Verbijzondering	Tabel 2.5

Vraag	In de inleiding van het MPR staat dat hoofdstuk 2 van het MPR wordt vastgesteld met de Voorjaarsnota. Kan het verschil in tabel 2.5 worden opgelost in een erratum? Welke andere verschillen zijn er tussen Hoofdstuk 2 van het MPR en bijlage 5 van de Voorjaarsnota en kunnen deze worden opgelost? (de paginanummers komen bijvoorbeeld ook niet overeen)

Antwoord

Met het erratum op de Voorjaarsnota kunnen twee verschillen worden opgelost tussen voorjaarsnota en MPR . Dit gaat ten eerste om de onjuiste bedragen bij 2026 in tabel 2.5 en ten tweede om de toevoeging van een extra regel in tabel 2.6, ter verhoging van de leesbaarheid van die tabel. Met die extra regel wordt zichtbaar dat tabel 2.6 voort borduurt op tabel 2.5.

Vraagnummer: 274

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	15
Erratum	

Verbijzondering	“Deze tweede correctie wordt nu geschrapt”

Vraag	Het is al jaren een wens van de raad om realistischer te begroten. Deze correcties waren daarvoor nodig. Op basis waarvan is deze tweede correctie geschrapt? En is de mening van de accountant hierbij meegewogen?

Antwoord

Voor planningsoptimisme wordt gecorrigeerd binnen de betreffende meerjarenprogramma’s. In de programmabegroting was daarbovenop abusievelijk nog een tweede correctie voor planningsoptimisme opgenomen, die niet alleen betrekking had op het eerste planningsjaar (2023), maar ook op latere jaren (2024 tot en met 2026). In de huidige MPR/Voorjaarsnota is deze tweede correctie geschrapt. De correcties binnen de betreffende meerjarenprogramma’s blijven we toepassen. De accountant heeft als aanbeveling gegeven om de realisatiekracht in balans te brengen met onze ambities. Met een juiste toepassing van planningsoptimisme verbeteren we het realiteitsgehalte van onze begroting.

Vraagnummer: 275

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	16
Erratum	

Verbijzondering	Tabellen in hoofdstuk 2 MPR

Vraag	In tabel 2.3 staat “extra kosten, subtotaal” en zijn de negatieve bedragen netto baten. In tabel 2.4 staat ook “extra kosten, subtotaal” maar zijn de negatieve bedragen netto lasten. In tabel 2.5 zijn deze vervolgens gecombineerd en zijn negatieve bedragen dus in de ene rij baten en in de andere rij lasten. Wat vindt het college van de leesbaarheid hiervan? Hoe gaat het college dit verbeteren?

Antwoord

In al onze stukken streven we naar goede leesbaarheid. In de tabellen 2.3 tot en met 2.5 had die leesbaarheid beter gekund, bijvoorbeeld door consequent te spreken over “hogere/lagere lasten” en “hogere/lagere baten”. We nemen dit mee als les voor het MPR2024.

Vraagnummer: 276

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland, Susanne Schilderman
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	17
Erratum	

Verbijzondering	Inzet vrije ruimte Groei in balans

Vraag	“Dit hangt samen met een taakstelling op uitvoeringskracht die in 2028 500 duizend hoger is dan in 2027”. Welke taakstellingen zijn er op dit vlak in andere jaren? Waarom kiest het college ervoor om pas na deze collegeperiode (in 2027) een hogere taakstelling in te boeken?

Antwoord

In de programmabegroting 2023 is dit toegelicht. Daarin is een taakstelling opgenomen “voor de organisatie in de gehele ruimtelijke keten inclusief de daarmee samenhangende uitvoering. De taakstelling start in 2023 met 0,4 miljoen euro en loopt daarna op tot 2,9 miljoen euro in 2028. De taakstelling kan behaald worden door de doorontwikkeling van de organisatie, gestoeld op de doelstellingen rond de gebalanceerde groei van de stad. Daarbij zullen ook de processen en werkwijzen tussen de verschillende organisatieonderdelen meer (gemeentebreed) gestandaardiseerd worden.
In 2026 heeft de taakstelling een omvang van 1,9 miljoen euro, in 2027 2,4 miljoen euro en in 2028 een omvang van 2,9 miljoen euro. Dit tijdpad is gekozen om de hiervoor benodigde veranderingen in processen en werkwijzen zorgvuldig te kunnen voorbereiden en implementeren.

Vraagnummer: 277

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	96
Erratum	

Verbijzondering	“Bij de raming van hetinvesteringsdeel van het groeikader geldt wel een aantal disclaimers.”

Vraag	“De raming houdt geen rekening met onzekerheden in de ontwikkeling van het gemeentefonds, zoals een mogelijke terugval van inkomsten in het zogenoemde ravijnjaar 2026. Zo’n terugval verkleint het groeikader.” Hoe omvangrijk is dit risico in geld uitgedrukt? Graag meer toelichting.

Antwoord

De raming voor het investeringsdeel van het groeikader in het MPR gaat uit van een structurele toename in 2026 van 4,8 miljoen euro en in 2027 van 5,6 miljoen euro. Als dit bijvoorbeeld 10% lager zou worden, dan scheelt dat structureel 1 miljoen euro per jaar.

Vraagnummer: 278

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	138
Erratum	

Verbijzondering	HUB XL

Vraag	Met welke tabelrij correspondeert de toelichting bij Hub XL? In de tabel is geen bedrag met deze tekst opgenomen.

Antwoord

Het bedrag correspondeert niet met de tabel. In de tabel zijn de investeringsprojecten opgenomen die gedekt worden uit de vrij investeringsruimte MPB. De aanloopverliezen Hub XL wordt voorgefinancierd uit de schaalsprongmiddelen ov. De toelichting is per abuis onder de verkeerde tabel opgevoerd.

Vraagnummer: 279

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	139
Erratum	

Verbijzondering	Mytylbrug

Vraag	De raad heeft in het verleden juist gevraagd om versnelling van de Mytylbrug in voorbereiding op de veranderingen bij de A27. De gemeente geeft wel 4 miljoen euro uit aan het uitwerken van het alternatief voor de A27, maar niet voor het volledig maken van het budget voor de Mytylbrug. Waarom? Is er aanleiding om te verwachten dat de Mytylbrug geen onderdeel uitmaakt van het alternatief? En wat is “tijdelijk” stilleggen? Graag uitgebreide toelichting op de keuze die heeft geleid tot het stilleggen van de ontwikkeling van de Mytylbrug.

Antwoord

De verbreding van de A27 heeft een directe ruimtelijke en financiële relatie met de Mytylbrug. Met het verbreden van de A27 zou de huidige oversteek van de Kromme Rijn direct langs de A27 komen te vervallen. De nieuwe Mytylbrug is compensatie voor die verbreding, en wordt daarom dus ook betaald door het Rijk. Daarom is de planvoorbereiding van de brug ook versneld opgestart. Uit die planvoorbereiding blijkt echter dat de brug fors duurder wordt dan oorspronkelijk gedacht.
Daarbij komt dat de minister de regio de ruimte heeft gegeven om een alternatief op te stellen voor het Tracébesluit. In het alternatief wordt de bak-A27 niet verbreed. Naar alle waarschijnlijkheid hoeft daardoor de huidige brug over de Kromme Rijn niet te wijken. Als het alternatief door het Rijk wordt omarmd, overleggen we met hen verder over de financiering voor de nieuwe Mytylbrug.

Het is niet op voorhand te stellen dat als het alternatief door de minister wordt omarmd en de huidige brug niet hoeft te wijken, de financiering vanuit het Rijk voor een nieuwe (extra) brug stand houdt. Dat zullen de gesprekken met het Rijk uitwijzen.
Die onduidelijkheid op zowel ruimtelijk- als financieel vlak, in combinatie met een financieel krap jaar, maakt dat we het project nu tijdelijk stilleggen en het geconstateerde tekort dit jaar niet als knelpunt opvoeren in het MPR.
Op dit moment is niet aan te geven wanneer er een besluit wordt genomen over het Alternatief. We zijn in gesprek met het Rijk over wat een goed moment is, wat een goed product is en wat een goed niveau van uitwerking is.

Vraagnummer: 280

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	143
Erratum	nee

Verbijzondering	Parkeerexploitatie

Vraag	In antwoord 15 van SV 2023/35 was een uitsplitsing gegeven van de tariefsverhoging 2023, 2024 en de geraamde opbrengst van de gebiedsuitbreidingen. Kan een nieuw overzicht worden gegeven van de verwachte baten van de gebiedsuitbreiding, inclusief 2027? Graag ook expliciet een weergave van het bedrag per jaar dat enkel wordt veroorzaakt door uitbreiding (dus niet door tariefsverhoging).

Antwoord

Zie onderstaand overzicht in tabel

Omschrijving	Eenheid	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo baten en lasten door uitbreiding obv tarieven 2023	in duizend euro	951	2.439	5.221	6.645	9.507
Aanvullende inkomsten door tariefsverhoging 2024 in uitbreidingsgebieden	in duizend euro	0	308	699	948	1.202
Meeropbrengsten van de uitbreiding	**in duizend euro**	**951**	**2.746**	**5.920**	**7.593**	**10.709**

In bovenstaande tabel zijn de meeropbrengsten van de uitbreiding weergegeven. Dit is uitgesplitst in baten die komen door de uitbreiding en baten in die uitbreidingsgebieden die kome

Vraagnummer: 281

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	Bijlage 7 Totaaloverzicht budgettair neutrale wijzigingen
Bladzijde (in pdf)	0
Erratum	Ja

Verbijzondering	Budgettair neutrale wijzigingen

Vraag	Bij diverse posten is de laatste zin van het “argument” afgebroken (bv. Bij Bewoners en Bestuur, Duurzaamheid, Openbare ruimte en groen). Welke informatie ontbreekt en kan dit worden aangevuld?

Antwoord

Bij het genereren van de tabellen in bijlage 7 is een aantal teksten weggevallen. De ontbrekende teksten zijn opgenomen in het Erratum en zullen worden aangepast op de website.

Vraagnummer: 282

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	Bijlage 7 Totaaloverzicht budgettair neutrale wijzigingen
Bladzijde (in pdf)	105
Erratum	

Verbijzondering	Voorstellen Bewoners en Bestuur

Vraag	De naturalisatieleges hebben een rijkscomponent en een gemeentelijk component. Het gemeentelijk component is €200,- in 2023. Welk effect hebben de verhoogde aantallen aanvragen en de daarmee gepaard gaande hogere gemeentelijke leges op de baten van dit programma? Welke (personele of andere) lasten komen kijken bij de verhoogde aantallen aanvragen?

Antwoord

Het effect van de verhoogde aantallen naturalisaties is dat de baten in het programma met 0,4 miljoen stijgen. Daarvan moet circa 79% (0,315 miljoen) afgedragen worden aan het rijk (rijksafdracht). Het restant dat bij de gemeente blijft, wordt gebruikt als dekking voor de extra personele capaciteit die nodig is om deze aantallen te realiseren.

Vraagnummer: 283

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	Bijlage 7 Totaaloverzicht budgettair neutrale wijzigingen
Bladzijde (in pdf)	108
Erratum	

Verbijzondering	Voorstellen Duurzaamheid

Vraag	De gemeente ontvangt in totaal 0,918 miljoen euro subsidie voor voucherregelingen isolatiemaatregelen en haalbaarheidsstudie Solarcarports. Valt de personele inzet binnen de gemeente ook binnen deze subsidie? Zo nee, welke niet-gesubsidieerde lasten verwacht het college voor de uitvoering hiervan?

Antwoord

De ontvangen subsidiemiddelen voor de voucherregeleingen (0,899 miljoen euro) worden in zijn geheel ingezet voor de het verstrekken van energievouchers aan inwoners. De personele inzet voor communicatie en projectleiding vallen buiten deze subsidie. De personele inzet op deze regelingen bedraagt dit jaar circa 0,2 Fte (0,025 miljoen euro) waarvoor dekking is binnen de begroting van het programma Duurzaamheid. Op de subsidie haalbaarheidsstudie solarcarports wordt ook de personele inzet verantwoord.

Vraagnummer: 284

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	31
Erratum	

Verbijzondering	“toelage toezichthouders en handhaver”

Vraag	De toelage toezichthouders en handhavers is incidenteel voor 2023 en 2024 een bedrag van 942 opgenomen. Deze is verder niet toegelicht: kan dit alsnog worden gedaan? In de tabel bij paragraaf 2.5 is daarnaast ook een toelage van 819 structureel opgenomen. Hoe verhouden deze toelages zich tot elkaar?

Antwoord

Het betreft hier twee verschillende soorten toezichthouders. Het gaat om 0,819 miljoen euro voor een herwaardering bij Toezicht en Handhaving Bebouwde Omgeving en om 0,942 miljoen euro voor een arbeidsmarkttoelage bij Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (zie ook antwoord op vraag 122).

Vraagnummer: 285

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	42
Erratum	

Verbijzondering	Inkomsten Rijk vanaf 2026

Vraag	“Wel is duidelijk dat de toevoeging van 1 miljard euro aan het gemeentefonds niet aansluit bij het bedrag dat gemeenten vanaf 2026 verwachten te ontvangen” en “onze insteek is dat… hiervoor gecorrigeerd moet wor”en". In het scenario van de 1 miljard die het Rijk ter beschikking stelt en dat er niet gecorrigeerd wordt, welk bedrag ontvangt de gemeente Utrecht dan naar verwachting? En hoe groot is het verschil met waar in deze Voorjaarsnota rekening mee is gehouden?

Antwoord

Wij schatten in dat de 1 miljard euro correspondeert met ca 20 miljoen euro voor Utrecht. Daarnaast houden we rekening met het structureel terugdraaien van de opschalingskorting van ca 15 miljoen euro (verwerkt in de Begroting 2023 als onderdeel van het coalitieakkoord). Het Rijk in deze voorjaarsnota niet besloten de opschalingskorting definitief terug te draaien en daarvoor ook geen middelen beschikbaar gesteld. Dit laat zij aan het volgende kabinet, het opgenomen bedrag is daarmee nog een risico. Wij verwachten een reële bekostiging van gemeenten voor de uitvoering van onze taken en gezamenlijke opgaven. Deze verwachte inkomsten van 15 miljoen euro vanaf 2026 zijn nog onzeker. Daarnaast verwachten wij nog aanvullende middelen voor de uitvoering van de Omgevingswet en wet kwaliteitsborging bouw (Voorjaarsnota 2022) van 1,8 miljoen euro vanaf 2026. Voor de behandeling van de Voorjaarsnota 2023 wordt u geïnformeerd over de uitwerking van de meicirculaire 2023 en daarmee de bedragen en impact hiervan voor Utrecht.

In de meicirculaire 2023 wordt een deel van de extra inkomsten door het Rijk toegekend aan gemeenten, daarover wordt u voor de behandeling van de Voorjaarsnota 2023 geïnformeerd in een raadsbrief. Daarin worden ook de resterende risico’s uit de voorjaarsnota benoemd.

Vraagnummer: 286

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	43
Erratum	

Verbijzondering	Inkomsten Rijk vanaf 2026

Vraag	"Een behoudenere optie is..." Kan het college dit behoudender scenario per jaarschijf met de raad delen? En kan het college een nadere risico-inschatting geven? (d.w.z.: Hoe veel behoudender is het? En hoe groot is het risico dat de gemeente nu loopt?)

Antwoord

Er zijn verschillende scenario's afgewogen en in samenhang bezien met motie 321 "Accres vanaf 2026".

In de bijlage zijn deze scenario's kort toegelicht inclusief het risico. Hieronder staat het financiële effect van de keuze per jaar.

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027	Structureel
scenario 0	0	0	0	-15.000	-15.000	-15.000
scenario A	0	0	0	0	0	0
scenario B	0	0	0	0	9.000	9.000
scenario C1	0	0	0	0	20.000	20.000
scenario C2	**0**	**0**	**0**	**0**	**23.352**	**26.452**
scenario D	0	0	0	0	40.000	40.000

In de meicirculaire 2023 wordt een deel van de extra inkomsten door het Rijk toegekend aan gemeenten, daarover wordt u voor de behandeling van de Voorjaarsnota 2023 geïnformeerd in een raadsbrief. Daarin worden ook de resterende risico's uit de voorjaarsnota benoemd.

.

Vraagnummer: 287

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	45
Erratum	

Verbijzondering	Bijsturen op huidige begroting

Vraag	Binnen de hoofdcategorie "bijsturen op de huidige begroting" zijn onder andere bedragen opgenomen onder de kop "Invulling coalitieakkoord". Daarnaast is er een hoofdcategorie "ambities uit het coalitieakkoord". Hoe is de schifting gemaakt tussen de bedragen onder "Invulling coalitieakkoord" en onder "ambities uit het coalitieakkoord"?

Antwoord

De voorstellen "invulling coalitieakkoord" betreffen gewijzigde inzet binnen beschikbare middelen uit coalitieakkoord voor hetzelfde doel. De categorie "ambities uit coalitieakkoord" betreffen voorstellen tot daadwerkelijke bijstelling van ambities en bijbehorend beschikbaar budget, om het financieel tekort op te lossen.

Vraagnummer: 288

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	

Verbijzondering	Bijsturen op huidige begroting

Vraag	Op basis waarvan verwachten we in 2027 en daarna een hoger bedrag aan dividenden?

Antwoord

Op basis van inzichten in het financiële model van één van de netwerkbedrijven (water, energie, warmte) is de verwachting dat de dividenden de eerste jaren niet toereikend zullen zijn om de verwachte rentelasten (0,6 miljoen euro) van investeringen te bekostigen. Vanuit de overige netwerkbedrijven zijn nog geen financiële modellen beschikbaar. Op basis van het beschikbare financiële model is de verwachting dat de dividenden in de aanloopfase niet toereikend zijn om de rentekosten van de investering te dekken. Daarom zijn in de jaren 2024 t/m 2026 deze inkomsten lager geraamd (0,250 miljoen euro) in het meerjarige financiële beeld. Om deze verwachte aanloopverliezen bekostigen in de jaren 2024 t/m 2027, wordt hiervoor 0,350 miljoen euro uit het Programma Duurzaamheid, onderdeel Energietransitie ingezet (pagina 46 VJN). Vanaf 2027 verwachten wij dat de dividend inkomsten toenemen en daarmee de financieringskosten volledig bekostigd kunnen worden. De verwachting is dat op zijn vroegst in het vierde kwartaal van dit jaar een raadsvoorstel voor investeringen in de netwerkbedrijven wordt voorgelegd.

Vraagnummer: 289

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	

Verbijzondering	Verlagen niveau van dienstverlening KCC

Vraag	Wat betekent de verlaging van het niveau van dienstverlening concreet? Naar welk niveau gaan we en wat accepteren we hierdoor aan extra wachttijd bij onze dienstverlening? Wat betekent dat voor de doelstellingen voor indicatoren die in de programmabegroting zijn opgenomen? (bv. Klanttevredenheid, Bereikbaarheidsnorm)

Antwoord

De bezuiniging van het KCC betekent concreet een bezuiniging van 3FTE. Die doen we door natuurlijk verloop.
Op dit moment investeren we in het verder vereenvoudigen van de dienstverlening en ook in andere kanalen waarbij er geen interactie tussen een medewerker en inwoner nodig is. Dat wil overigens niet zeggen dat we de fysieke kanalen ontmoedigen. Inwoners zijn daar nog steeds welkom. Wel is het zo dat door het wegvallen van de 3 FTE we minder ruimte hebben om onverwachte piekmomenten op te vangen waardoor er langere wachttijden kunnen ontstaan. Daarmee kan het zijn dat de realisatie van o.a. de bereikbaarheidsnorm of de klanttevredenheid alsnog naar beneden gaat.
(zie ook vraag 6,123 en 339)

Vraagnummer: 290

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	

Verbijzondering	Verminderen inzet handhaven en toezicht

Vraag	Wat betekent de vermindering van de inzet handhaven en toezicht concreet? Hoeveel minder handhavers zullen er zijn dan voorheen geraamd? Het is onmogelijk om met minder mensen hetzelfde niveau handhaving te hanteren. Op welke handhavings- en toezichttaken wordt hierdoor minder ingezet? Welke keuze maakt het college daarin?

Antwoord

Het betreft hier een taakstelling waaraan wij in het handhavingsprogramma 2024 invulling zullen geven.

Vraagnummer: 291

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.3 Investeringsprojecten Bereikbaarheid
Bladzijde (in pdf)	67
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	In de toelichting staat dat de kredieten bij de eerste Berap worden aangevraagd voor lopende projecten of projecten waarvan de uitvoering start in het lopende jaar. Voorstellen voor herprogrammering staan in het MPR. Sommige van de posten in deze tabel staan echter ook in de diverse tabellen in paragraaf 5.6 van het MPR. Hoe verhouden deze tabellen zich tot elkaar? Kan er een toelichting worden gegeven bij elke investering die niet in het MPR staat? En waar kan de raad een totaaloverzicht vinden van de wijzigingen in de investeringen binnen het meerjarenperspectief Bereikbaarheid?

Antwoord

De tabellen verhouden zich als volgt met elkaar.
In het MPR zijn de volgende tabellen opgenomen waarvan een deel van deze bedragen terugkomen in de 1e bestuursrapportage in de tabel Investeringsprojecten Bereikbaarheid als vrijgevraagde kredieten:

- ‘(Her)programmering knelpunten’ lopende investeringen
- ‘(Her)programmering aanvullende wenselijke investeringen’
- Technische mutaties’ worden de bijdragen benoemd van derden waarmee projectenbudgetten worden verhoogd.

Dit betreffen de projecten die reeds gestart zijn of projecten waarvan de uitvoering start in het 2023.

Daarnaast zijn er (ophoging van) kredieten opgenomen van projecten die voortkomen uit eerdere besluitvorming, waardoor deze niet terug te vinden zijn in het MPR 2023. Dit zijn de volgende projecten:

- Fietsmaatregelen om de Noord (NO-Regret)
- Herinrichting Malieblad en Maliebaan (Herenroute)
- Europalaan Zuid (MWKZ) no regret (PU subsidie)
- Busbaan Overvecht-USPno regret (PU subsidie)
- Fietsenstalling Jaarbeurspleingebouw
- Knoopstalling (Investeringsbudget schaalsprong Fiets)

Het totaaloverzicht is te vinden in de geheime bijlage van het MPR 2023 ‘Meerjaren Programmering Bereikbaarheid en Luchtkwaliteit’.

Vraagnummer: 292

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg, Eva Oosters,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	10
Erratum	

Verbijzondering	We starten een beweegprogramma...

Vraag	Welke gedachtegang heeft het college om ervoor te kiezen om een beweegprogramma op scholen te starten terwijl er bijvoorbeeld ook problemen zijn in het leerlingenvervoer? Vind het college het een goed idee om eerst de huidige problemen op te lossen in plaats van het starten van een nieuw programma?

Antwoord

De verdeling van middelen blijft altijd een politieke afweging. Het beweegprogramma gaat om extra aanbod gedurende de gehele dag waarbij er gestreefd wordt naar het vergroten van de kans dat kinderen aan de beweegnorm gaan voldoen. Door extra beweegmomenten in en rondom de school te realiseren en daarmee het dagelijks bewegen van kinderen te verhogen, zijn er veel gezondheidsvoordelen te benoemen zoals toegenomen aandacht en concentratie tijdens de lessen. Daardoor is er een grotere kans op betere leerprestaties, meer controle op impulsief gedrag, een betere stemming en een betere lichamelijke conditie. Daarnaast leidt het hebben van plezier in bewegen tot actieve kinderen die ook op latere leeftijd een actieve leefstijl hebben. Dit staat los van de problemen in het leerlingvervoer, die van andere aard zijn. Wel wordt bijvoorbeeld, om de zelfstandigheid en zelfraadzaamheid van leerlingen met recht op aangepast vervoer te bevorderen, gestimuleerd om te kiezen voor de fiets in plaats van busvervoer.

Vraagnummer: 293

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	20
Erratum	Nee

Verbijzondering	Armoederegelingen

Vraag	Is het college van plan om het armoedebeleid te herzien nu er een stijging in het gebruik en in de kosten is voorspeld? Zo ja, hoe? Zo nee, hoe wordt dit gedekt?

Antwoord

Er komt een nieuwe beleidsnota financiële bestaanszekerheid, zie deze raadsbrief.Uiteraard moet het nieuwe beleid en de beschikbare middelen op elkaar aansluiten.

Vraagnummer: 294

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	
Erratum	Nee

Verbijzondering	Algemeen

Vraag	Wat is het verschil in aantallen en in kosten op het gebied van armoederegelingen als het beleid van het college zich enkel zou richten op verplichtingen vanuit het Rijk in vergelijking met het daadwerkelijke beleid van het college? Graag een uitsplitsing van activiteiten.

Antwoord

De volgende armoederegelingen zijn wettelijk: Bijzondere bijstand (waaronder ook de vergoeding van de kosten voor beschermingsbewind), de individuele inkomenstoeslag, en de studietoeslag. Uiteraard zijn daarbinnen wel vervolgkeuzes te maken (in bijvoorbeeld de draagkrachtberekening of referteperiode). Samen vertegenwoordigen deze regeling een waarde in de begroting van 10 miljoen euro.
Het aanbieden van een minimapas is niet verplicht, datzelfde geldt voor de U-polis, bijdrage voedselbank of een workshop levensgebeurtenissen. Deze onderdelen vormen samen een waarde van 7,7 miljoen euro. Een en ander is los van de uitvoeringskosten die hiermee samenhangen. Een onderscheid aanbrengen tussen de uitvoering van een wettelijk verplichte regeling en een niet verplichte regeling is eigenlijk niet te doen, hier is de administratie niet op ingericht.

Vraagnummer: 295

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	

Verbijzondering	Digitaal kinddossier

Vraag	De boetes uit de kinderopvang moeten volgens het college de hogere kosten voor de aanbesteding van het digitaal kinddossier ondervangen. Hoe verhoudt dit zich tot het voornemen van het college om met mate te handhaven gezien de nijpende situatie in de kinderopvang? Wat zijn de opbrengsten van de boetes in 2022? Welke verhoging van de opbrengst in boetes ziet het college voor zich in 2023?

Antwoord

1. Er is geen voornemen om de mate van handhaving te veranderen. Wij blijven volgens regelgeving handhaven. waarbij we eerder waarschuwingen geven en meer ruimte is voor herstel
2. De opbrengst van de boetes in 2022 bedraagt 0,165 miljoen euro.
3. Wij schatten in om in 2023 minimaal 0,15 miljoen euro aan boetes te innen.

Vraagnummer: 296

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma, Linda Voortman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.5 Uitvoering
Bladzijde (in pdf)	0
Erratum	

Verbijzondering	Toezicht en handhaving

Vraag	Op deze pagina's staat dat er een (gedeeltelijke) functieherwaardering heeft plaatsgevonden bij publieksdienstverlening, maar (nog) niet bij toezicht en handhaving. Bij toezicht en handhaving is wel een toelage opgenomen. Wanneer vindt de functieherwaardering bij toezicht en handhaving naar verwachting plaats? Waarom is dit niet al eerder gedaan bijvoorbeeld tegelijkertijd met de gedeeltelijke herwaardering bij publiekdienstverlening?

Antwoord

Er wordt eerst een benchmark met andere gemeenten uitgevoerd, over de resultaten wordt u geïnformeerd. Publieksdienstverlening betreft een ander organisatieonderdeel/ andere functiegroep.

Vraagnummer: 297

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg, Burgemeester Sharon Dijksma,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	

Verbijzondering	Nieuwe Zandpad

Vraag	Het college maakt de middelen voor het Nieuwe Zandpad vrij t/m 2025. Dat geld vindt zijn oorsprong in het programma Veiligheid. Inmiddels lijkt de kans nihil te zijn dat er toezicht en handhaving nodig is op deze plek, aangezien de kans steeds groter wordt dat deze locatie niet wordt gerealiseerd (ook gelezen het advies van Sorgdrager). Waarom is dit bedrag niet teruggevloeid naar het programma Veiligheid voor toezicht en handhaving op andere plaatsen in de stad? En ook na 2025?

Antwoord

De middelen worden vanuit het programma Veiligheid incidenteel voor 3 jaar ingezet ter financiering van de opvolging van de adviezen van de commissie Sorgdrager (verwezen wordt naar de brief 'Modernisering Sekswerkbeleid'aan uw raad d.d. 2 juni 2023). De proeftuinen worden geëvalueerd. Pas dan zal bekend worden hoe verdere invulling gegeven wordt en welke middelen daarvoor benodigd zijn.

Vraagnummer: 298

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg, Burgemeester Sharon Dijksma,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	

Verbijzondering	Nieuwe Zandpad

Vraag	Hoe kan het dat het bedrag voor het uitwerken van aanbevelingen van de commissie Sorgdrager exact overeenkomt met het bedrag dat wordt vrijgemaakt vanuit handhaving en toezicht op het Nieuwe Zandpad? Welke raming is hiervan gemaakt?

Antwoord

Bij de opvolging van de adviezen van de commissie Sorgdrager, is het bestaande budget als kader genomen. Er is een eerste raming van de kosten gemaakt op basis waarvan verwacht wordt dat de middelen toereikend zijn.In de raming is rekening gehouden met de opvolging van de adviezen in de vorm van proeftuinen en beleidswijzigingen. Hier zijn gesprekken met alle betrokkenen aan vooraf gegaan. Zie ook de brief 'Modernisering Sekswerkbeleid' aan uw raad d.d. 2 juni 2023.

Vraagnummer: 299

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	Deel 1: Voorjaarsnota 2023
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	In de samenvatting staat "Komende jaren komen er naar verwachting verschillende investerings- en deelnemingsvragen op ons af. Zoals in warmtenetten, netwerkbedrijf Stedin, waterleidingbedrijf Vitens en een ontwikkelbedrijf voor energieopwekking. We stellen voor om nu incidentele middelen te reserveren om rentelasten in deelnemingen mee te kunnen financieren. Zodat we een bijdrage kunnen leveren aan de nodige ontwikkelingen, omdat we als grote stad de verantwoordelijkheid hebben om mee te betalen aan de (energie)transitie." We willen graag een expliciete bevestiging dat met het reserveren van de middelen en het vast stellen van deze VJN de raad niet besluit tot deelnemingen, maar dat daarvoor aanvullende besluitvorming noodzakelijk is?

Antwoord

Conform de besluitvorming die heeft plaatsgevonden bij het vaststellen van Nota Verbonden Partijen is een raadsbesluit nodig om een deelneming aan te gaan. Bij deze de bevestiging dat voor het aangaan van deelnemingen de budgettaire reservering niet volstaat en een apart raadsbesluit nodig is met inhoudelijke onderbouwing.

Vraagnummer: 300

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	23
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	"Externe factoren zijn beperkt beïnvloedbaar, maar we moeten ons er wel toe verhouden". Welke externe factoren en hoe verhouden we ons daartoe?

Antwoord

Dit wordt toegelicht in paragraaf 2.2 van het MPR: "Wereldwijde, nationale en lokale ontwikkelingen hebben invloed op de ruimtelijke ontwikkeling van Utrecht en op de woningbouw in het bijzonder. De bevolking neemt sneller toe dan verwacht en er zijn snel veel extra woningen nodig. Tegelijkertijd veranderen de omstandigheden op de woningmarkt door de inflatie en de daarmee gepaard gaande stijgende rente. Duurdere materialen en het tekort aan personeel zorgen voor stijgende bouwkosten. Netcongestie heeft gevolgen voor het aansluiten van woon-en werklocaties en leidt steeds vaker tot vertraging in projecten. Er zijn keuzes nodig welke projecten wel en niet aangesloten kunnen worden en daarmee al dan niet vertragen. Veranderende omstandigheden hebben daarmee invloed op het tempo waarin we onze ambities kunnen realiseren."

Vraagnummer: 301

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	24
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	"Daarnaast leidt op korte termijn toepassing van de nog vast te stellen Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen niet of nauwelijks tot extra inkomsten." Wijkt dit af van eerdere verwachtingen?

Antwoord

In het coalitieakkoord was vanaf 2024 10 miljoen euro per jaar aan dekking opgenomen. In de commissiebehandeling van de Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen hebben we aangegeven dat dit bedrag niet was gebaseerd op een gedegen raming. Nu we de nota hebben, zien we dat we op korte termijn nauwelijks of geen extra inkomsten kunnen realiseren. Dat komt doordat voor de meeste woningen die we in de komende jaren in de stad realiseren, al afspraken zijn vastgelegd in anterieure overeenkomsten, of ze worden gerealiseerd in gemeentelijke grondexploitaties.
Inmiddels hebben we wel een raming kunnen opstellen op basis van tarieven in de nota die we ter vaststelling aan de raad hebben voorgelegd. Deze raming is opgenomen op blz. 98/99 van het MPR. Deze raming valt veel lager uit dan het bedrag dat in het coalitieakkoord was opgenomen.

Vraagnummer: 302

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Eva Oosters,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	28
Erratum	

Verbijzondering	Dekking

Vraag	Het elektrificeren van de eigen vloot wordt opgevoerd onder 'Energietransitie'. Waarom wordt dit niet gedekt binnen de vervanging van de vervoersmiddelen zelf? En waarop is het bedrag van 250K structureel gebaseerd? Als dit een afschrijving is, is dit dan alleen de afschrijving van de extra investering of van de gehele vloot? Graag een toelichting.

Antwoord

De investering als gevolg van de elektrificatie is 4 miljoen euro. Dit bedrag is de extra investering op de bestaande vloot en zorgt voor een hogere kapitaallast. De huidige kapitaallast komen uit de reeds bestaande investeringen. Het bedrag van 0,25 miljoen euro is gebaseerd op de kapitaallasten voortkomend uit de investering van het elektrificeren van de vloot. Dit is vanaf jaar 2025, jaar van ingebruikname, een structurele kapitaallast.
Het betreft dus een kapitaallast op de extra investering dit nodig is voor de vloot.

Vraagnummer: 303

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	28
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Er wordt 3 maal 880K incidenteel vrijgemaakt voor Netcongestie. Lezen wij het correct dat dit puur menskracht is? Waarom is dit niet binnen de bestaande organisatie formatief beschikbaar bijvoorbeeld bij vertraagde energieprojecten?

Antwoord

Middelen voor inzet op het toenemend urgente vraagstuk van netcongestie zullen voornamelijk voor projecten, maatwerkoplossingen, onderzoek en communicatie zijn. Een beperkt deel zal voor personeel zijn. Naast de middelen die in de Voorjaarsnota zijn opgenomen wordt er binnen het programma Duurzaamheid, onderdeel Energietransitie ook binnen de huidige capaciteit inzet gepleegd op de netcongestie (circa 0,5 miljoen euro).

Vraagnummer: 304

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	31
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	De toelage toezichthouders en handhavers wordt in de tabel in paragraaf 2.4 opgenomen maar tekstueel niet in deze paragraaf van de begroting toegelicht. Graag een toelichting.

Antwoord

Zie beantwoording van vraag 122.

Vraagnummer: 305

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	31
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	In de tabel is 1 regel 'Vleuten De Meern' opgenomen. Is dit de sporthal Vleuten De Meern of is dit een bredere post?

Antwoord

Dit betreft de opwaardering van de gymzalen tot sporthal bij de in 2025 nieuw te realiseren VO school Vleuten De Meern

Vraagnummer: 306

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.2 Vertrekpunt financieel beeld
Bladzijde (in pdf)	38
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Voor GWW en Bouwkosten worden prijsstijgingen gegeven. In hoeverre wordt aan projecten de opdracht gegeven deze prijsstijgtingen op te lossen 'in het project' door bijvoorbeeld versoberingen, aanpassing van het materiaal gebruik en meer hergebruik van bestaande materialen?

Antwoord

Budgetten worden met betreffende indexen aangepast. Waar dit onvoldoende blijkt om de daadwerkelijke prijsstijgingen op te vangen, zullen de projecten moeten versoberen of anderszins bijstellen.

Vraagnummer: 307

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	7
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	De inkomsten uit woningbouw worden voor 2024 en verder op 0 gesteld. Terwijl in de programmabegroting nog van 10 miljoen vanaf 2024 was uitgegaan. Wat waren de uitgangspunten waarop in de PGB 2023 nog van 10mln in 2024 werd uitgegaan? Welke activiteiten hadden specifiek tot deze inkomsten moeten leiden? Wat is sinds dat moment (najaar 2022 en voorjaar 2023) veranderd dat een volledig wegvallen van een inkomstenpost te verantwoorden is?

Antwoord

“De bedragen en fasering zijn nog onzeker”, schreven we in de programmabegroting 2023 over de inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling (grondexploitaties, erfpacht en kostenverhaal voor bovenwijkse voorzieningen). We citeren uit de programmabegroting: “In aanloop naar de voorjaarsnota 2023 maken we een inschatting van de opbrengsten, op basis van actuele marktomstandigheden en de dan voorliggende Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen.” Deze inschatting is opgenomen in het MPR en de Voorjaarsnota.
In de programmabegroting was aangekondigd dat we rekening hielden met een neerwaartse bijstelling: “Recente inzichten geven aan dat 10 miljoen euro per jaar vanaf 2024 in elk geval te hoog is […]. Dat er in de eerste jaren nog niet zoveel dekking uit een N&FBV kan worden verwacht ligt deels aan de lange doorlooptijd van (grote) bouwprojecten. Voor het merendeel van de woningbouwprojecten (en overig vastgoed) die in de eerstkomende 10 jaar worden uitgevoerd, zijn al tijdens vorige collegeperioden overeenkomsten gesloten met ontwikkelaars. […] Ook externe factoren hebben invloed, zoals prijsstijgingen, stikstof en schaarste aan bouwmaterialen en personeel. Deze factoren en onze aangepaste woningbouwambities hebben naar verwachting effect op het bouwtempo.”
Vooruitlopend op de eerste anterieure overeenkomsten met deze vorm van kostenverhaal nemen we als opbrengst indicatief 0,25 miljoen euro op in 2026 en 0,5 miljoen euro vanaf 2027. Deze bedragen moeten te zijner tijd worden aangepast op basis van afgesloten overeenkomsten (zie blz. 98 MPR).

Vraagnummer: 308

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries, Eva Oosters,
Document	MPUV
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	In figuur 4 is een "Wijk: Bunnik" opgenomen. Wij nemen aan dat het hier het vastgoed van de Gemeente Utrecht op het grondgebied van de Gemeente Bunnik betreft. Is het mogelijk hier de categorie "Vastgoed buiten de gemeentegrenzen" van te maken.

Antwoord

Ja, dat kan. Een andere benaming nemen we volgend jaar op in de tabel.

Vraagnummer: 309

Fractie	VVD
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	MPUV
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	"De financiële verantwoording van de renovatie van de vier MFA's in Leidsche Rijn en Vleuten – De Meern wordt gerapporteerd via het programma Onderwijs (Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting in het najaar 2023)" Dit roept bij ons enige verwarring op omdat de voortgangsrapportages over de MFA's gedurende de volledige looptijd van het project zijn gestuurd in de porfeuille Vastgoed. Wat is de reden dat de financiële verantwoording over een nu bijna afgerond project dan nu plaats vindt bij een andere portefeuillehouder?

Antwoord

Onderwijs is voor deze MFA's de grootste gebruiker en financiert grotendeels van de betreffende MFA's. Om deze reden hebben wij deze projecten ook meegenomen in de Voortgangsrapportage Onderwijshuisvesting. De financiële verantwoording voor de MFA's ligt bij portefeuillehouder Vastgoed.

Vraagnummer: 310

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	23
Erratum	

Verbijzondering	Voor flexwoningen onderzoeken we de bereidheid voor gezamenlijk onderzoek naar haalbaar maken

Vraag	Wat wordt bedoeld met deze zin? Welke actoren zouden mede onderzoek willen doen?

Antwoord

Wij zijn actief bezig om alle mogelijkheden voor flexwoningen te onderzoeken. Bij dit onderzoek kijken we samen met de actoren naar de beschikbaarheid (duur), capaciteit, bereikbaarheid, milieucontouren, aansluitmogelijkheden op infrastructuur, beleid, relatie met de omgeving, etc. Dit doen we vooral met corporaties en we sluiten actoren zoals ontwikkelaars en beleggers niet op voorhand uit, maar we hebben de voorkeur om dit met corporaties op te pakken gezien de urgente behoefte aan op betaalbare woonplekken en het uitgangspunt sociale huur is corporatiehuur.

Vraagnummer: 311

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	24
Erratum	

Verbijzondering	Een realisatieteam gaat aan de slag met deze interventies door waar nodig doorbraken te creëren, processen en uitvoering te versnellen en onorthodoxe oplossingen te zoeken

Vraag	Wat zijn voorbeelden van onorthodoxe oplossingen? Is hier apart budget voor?

Antwoord

Het realisatieteam zoekt naar versnelling en daarmee creatieve oplossingen voor het aantal benodigde woonplekken. We zoeken daarbij naar ruimte in bestaande wet- en regelgeving, zoals de huisvestingsverordening (beter benutten van de bestaande voorraad). We denken daarbij bijvoorbeeld aan het toepassen van de experimentregeling. Ook komt er versnelling door betere samenwerking met onder andere de landelijke taskforce tijdelijk wonen en de corporaties, betrekken van woningzoekenden en kennisdeling tussen (regionale) partijen.
Hier is geen apart budget voor, maar wordt gedekt vanuit de middelen voor de taskforce en realisatieteam.

Vraagnummer: 312

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	24
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Welke maatregelen kunnen getroffen worden om te kosten te verlagen/opbrengsten te verhogen?

Antwoord

Er zijn veel mogelijke maatregelen om te kosten te verlagen of opbrengsten te verhogen. Marktpartijen kunnen zelf bijdragen aan lagere kosten door de eigen processen te optimaliseren, slimmer te bouwen of anders te financieren. De gemeente kan (marginaal) bijdragen door bijvoorbeeld doorlooptijden te verkorten (snellere besluitvorming raad), regelgeving (tijdelijk) te versoepelen of betere samenwerking in de keten. Voorbeelden om opbrengsten te verhogen zijn het aanpassen van programma zodat er meer gebouwd kan worden of meer segmenten toe te staan met een relatief hoge opbrengst. Dit vraagt een politieke afweging. Ook subsidiëring van kopers (hypotheekrenteaftrek, koopsubsidie, starterslening) leidt tot hogere opbrengsten. De financiële ruimte hiervoor bij de gemeente is echter zeer beperkt.
Zie ook beantwoording vraag 94.

Vraagnummer: 313

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	25
Erratum	

Verbijzondering	Bijsturen stap 3: 'samen trap-af-trap-op'

Vraag	Het is mogelijk dat de meevallers uitblijven. Wat zijn de gevolgen wannneer de verlaging van de budgetten niet kan worden teruggedraaid naar het oude niveau? Hoe zijn de percentages van het trap-op-trap-af systeem tot stand gekomen?

Antwoord

Als bijsturingsmaatregel in het pakket met ruimtelijke investeringen hebben we ervoor gekozen om vanaf 2027 enkele budgetten met een gelijk percentage te verlagen. Dit zijn budgetten waarvoor nog geen programmering met specifieke projecten voor 2027 is opgesteld. Wanneer we weer extra groeimiddelen beschikbaar hebben, kunnen we de budgetten weer aanvullen. Bij de betreffende voorjaarsnota zullen we vervolgens voorstellen doen aan de raad op basis van een inhoudelijke prioritering. Uw raad maakt uiteindelijk de afweging over de budgettaire kaders.

Als in de komende jaren zou blijken dat budgetten niet kunnen worden verhoogd naar het oude niveau, dan is er minder financiële ruimte om te investeringen in de schaalsprong groen, de schaalsprong fiets, sportvoorzieningen, voorzieningen voor sporten, spelen en bewegen in de openbare ruimte, en cultuurvoorzieningen. Deze budgetten zijn nog niet gekoppeld aan concrete projectvoorstellen; in veel gevallen moeten die nog nader worden uitgewerkt.
De percentages zijn gebaseerd op een korting naar rato op de betreffende budgetten.

Vraagnummer: 314

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	4
Erratum	

Verbijzondering	Bij twee van de drie projecten wordt de landelijke wetgeving voor middenhuur gevolgd

Vraag	Kan inzichtelijk gemaakt worden wat de verschillen zijn in termen van economische haalbaarheid van de plannen volgens het Actieplan Middenhuur en de landelijke wetgeving?

Antwoord

Het effect van de toepassing van de landelijke wetgeving middenhuur i.p.v. het Actieplan Middenhuur op de economische haalbaarheid van plannen verschilt sterk per project. Hierbij is afhankelijk hoe groot de woningen worden, het aantal woningen, het aantal woningwaarderingspunten en in welke zone (A, B, C) van het Actieplan de woningen worden ontwikkeld. Voor de twee geselecteerde projecten waarbij landelijke wetgeving wordt aangehouden, is het effect op de economische haalbaarheid positief. Dit verschil kan net het verschil maken om de businesscase haalbaar te maken. Daarbij moet wel vermeld worden dat de wetgeving voor middenhuur nog niet vastgesteld is en dus nog onzeker is. Omdat de regulering vrij complex is, zal nog voor de zomer een technische sessie worden aangeboden om de verschillen tussen het nieuwe landelijke middenhuurbeleid en het Utrechtse Actieplan Middenhuur in meer detail toe te lichten

Vraagnummer: 315

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	6
Erratum	

Verbijzondering	Voor ontwikkelende partijen kan het verleidelijk zijn om te wachten tot huizenprijzen weer aantrekken

Vraag	Op welke manier wordt dit getracht te voorkomen?

Antwoord

Wanneer de huizenmarkt weer aantrekt is geen goede verwachting op te geven. Ontwikkelende partijen willen ontwikkelen, bouwen en een bijdrage leveren aan het oplossen van het tekort aan woningen. Zij zijn er primair niet bij gebaat om te wachten. Dat is voor hen financieel niet altijd aantrekkelijk. Een en ander hangt ook af van de fase waarin het project verkeerd en uit welk programma het betreffende project is samengesteld. In sommige gevallen kan het inderdaad gunstig zijn om als ontwikkelende partij een pas op de plaats te maken. Bijvoorbeeld als het project nog moet starten qua planvorming of als het programma grotendeels uit vrijesectorkoopwoningen bestaat. Daar is op dit moment een stagnatie waarneembaar. Als gemeente zijn wij continu in gesprek met deze partijen om te beoordelen of projecten stagneren, aanpassingen nodig zijn of financieel niet haalbaar worden. In sommige gevallen kunnen maatregelen helpen om de projecten toch te continueren. Hierbij kan worden gedacht aan: wijziging samenstelling programma, beleidsaanpassing of een financiële bijdrage. Hierbij wordt opgemerkt dat deze maatregelen niet generiek zijn maar dat er maatwerk wordt toegepast, dat er sprake moet zijn van wederkerigheid en transparantie (‘open boeken’).

Vraagnummer: 316

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	26
Erratum	

Verbijzondering	"Op een aantal lopende projecten zijn knelpunten van in totaal 5 miljoen euro ontstaan, onder meer door prijsstijgingen, die we regulier binnen het programma zelf kunnen dekken."

Vraag	Hoe worden de knelpunten van in totaal 5 miljoen gedekt binnen het programma zelf? Wat wordt daarvoor gedaan? Waar gaat dit potentieel ten koste van?

Antwoord

Projecten lopen meerjarig. Jaarlijks word en bij de actualisatie van het meerjarenprogramma bereikbaarheid (MPB) de verwachte uitgaven van de projecten over de komen jaren bijgesteld (kasritme) en met voorrang eventuele financiële knelpunten op deze lopende projecten geprogrammeerd (zie hoofdstuk 5.6 van het MPR voor de toelichting deze actualisatie en op de 8 knelpunten 2023).
De knelpunten worden opgelost binnen de financiële ruimte van het MPB door met name resultaat op afgesloten projecten voorgaande jaren en prijsindexatie. Het geld dat wordt ingezet op knelpunten van bestaande projecten kan niet voor nieuwe projecten worden ingezet.

Vraagnummer: 317

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	26
Erratum	

Verbijzondering	Dat betekent concreet dat de bereikbaarheid onder druk komt te staan en we minder kunnen investeren in de schaalsprong fiets en fietsenstallingen zoals op de stations Overvecht, Vaartsche Rijn en Leidsche Rijn, en uitrol rekken/ trommels in de vooroorlogs

Vraag	Op basis waarvan is besloten dat op deze genoemde projecten bezuinigd gaat worden? Welke andere afwegingen lagen voorhanden?

Antwoord

We geven graag nu voorrang aan projecten die al zo ver in de planvorming zijn dat ze op korte termijn gerealiseerd kunnen worden of waar door het Rijk of de Provincie al cofinanciering is toegezegd. Voorbeelden zijn de Boorstraattunnel (Dom tot Damroute) en de Jaarbeurspleingebouwstalling. Daarvoor zijn de beschikbare middelen al gereserveerd en opgenomen in deze VJN.
Helaas kunnen niet alle ambities uit het coalitieakkoord op korte termijn gerealiseerd worden. Voor nieuwe fietsenstallingen op de genoemde stations en uitrol van rekken en trommels in vooroorlogse wijken is dan geen/ onvoldoende dekking beschikbaar. Met name de nieuwe stallingen kennen een lange voorbereidingstijd, we zijn nog ver van een financieringsbesluit verwijderd. Daarom hebben we er voor gekozen om voor deze projecten in de Voorjaarsnota 2023 nog geen dekking op te nemen. We gaan binnen de beschikbare ambtelijke capaciteit door met de studiefases zodat we verder kunnen als er op een later moment geld beschikbaar komt. Bij de uitrol van trommels en rekken in vooroorlogse wijken en de binnenstad gaan we wel al aan de slag met de langjarig beschikbare middelen voor plaatsing van fietsenrekken. We plaatsen meer fietsenrekken in de (beperkte) beschikbare openbare ruimte in de binnenstad, bijvoorbeeld op de Neude en de Mariaplaats. We creëren ook nieuwe ruimte door het opheffen van autoparkeerplekken, bijvoorbeeld op het Janskerkhof. In de vooroorlogse wijken starten we in Rivierenwijk en leren zo wat een effectieve en efficiënte aanpak is. Daarna breiden we de aanpak uit.

Vraagnummer: 318

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Linda Voortman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.2 Vertrekpunt financieel beeld
Bladzijde (in pdf)	39
Erratum	

Verbijzondering	Meerkosten watergeven +170.000.

Vraag	Kan er een inschatting van worden gegeven van hoeveel groen gespaard wordt door het extra watergeven en wat er zou gebeuren als deze meerprijs verlaagd zou worden?

Antwoord

Bij de keuze om bomen wel of geen water te geven in tijden van droogte maken we een zorgvuldige afweging of een boom water nodig heeft of niet. Dit is onder andere afhankelijk van de soort boom, de leeftijd en de ondergrond. Onze medewerkers hebben de kennis en ervaring om te weten wanneer er extra water gegeven moet worden.
Als algemene regel geldt dat we net aangeplante bomen (en ander groen zoals struiken en vaste planten) tot en met het derde jaar na aanplant altijd extra water geven bij droogte. Alle net aangeplante bomen, struiken en vaste planten zijn kwetsbaar bij droogte, omdat zij nog minder diep wortelen en daardoor sneller last krijgen als de toplaag van de bodem uitdroogt ten opzichte van dieper wortelende oudere bomen.
Het is lastig een inschatting te maken van de hoeveelheid groen die hierdoor gespaard wordt. Dit verschilt per jaar en hangt af van de mate van droogte.

Vraagnummer: 319

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	29
Erratum	

Verbijzondering	Samenvattende tabel

Vraag	In het hoofdstuk worden enkele onderwerpen genoemd waar de gemeente extra aandacht aan gaat besteden. Alleen komen deze vervolgens niet terug in de samenvattende tabel ondanks de stijgende kosten. Kan hier meer toelichting gegeven worden?

Antwoord

Om deze ambities in te vullen wordt in deze voorjaarsnota geen aanvullend budget beschikbaar gesteld. Binnen de huidig beschikbare middelen worden deze ingevuld zoals beschreven in de toelichtende tekst op pagina 28 en 29.

Vraagnummer: 320

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	22
Erratum	

Verbijzondering	"Er is grote behoefte aan woningen bij zowel reguliere woningzoekende als bij kwetsbare groepen."

Vraag	Wie vallen er onder deze kwetsbare groepen?

Antwoord

De volgende doelgroepen scharen we onder mensen in een kwetsbare positie: statushouders (asielzoekers met verblijfsvergunning gekoppeld aan Utrecht), LVV (Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen bedoeld voor vreemdelingen die geen recht (meer) hebben op verblijf, maar om uiteenlopende redenen niet zijn teruggekeerd naar hun land van herkomst), mensen die uitstromen uit Maatschappelijke opvang of Beschermd Wonen, jongvolwassenen in kwetsbare positie, mensen met een urgentieverklaring, citydeal (multi-probleem casuïstiek), uitstroom uit het corporatiehotel, ex-gedetineerden, uitstroom uit Onder de pannen en Kamers met aandacht en doorstroom na tijdelijkheid. We verwijzen u graag ook naar de raadsbrief Groot tekort aan woonruimte voor kwetsbare Utrechters (17-1-2023) waarin we in de eerste alinea enkele situaties schetsen waarin mensen in een kwetsbare positie zich bevinden op weg naar zelfstandig wonen.

Vraagnummer: 321

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.2 Vertrekpunt financieel beeld
Bladzijde (in pdf)	39
Erratum	

Verbijzondering	Voorzieningen structuur Leidsche Rijn +500.000.

Vraag	Tijdens de afgelopen voorjaarsnota riepen wij op dat Leidsche Rijn achterblijft in de faciliteiten. Deze zijn vrij homogeen. Destijds werd ons verteld dat de voorzieningen wel toerijkent zijn. Wat is er in de tussentijd gebeurd waardoor het nu nodig is om de voorzieningenstructuur van Leidsche Rijn met 500.00 euro te verhogen?

Antwoord

Bij de start van de ontwikkeling van Leidsche Rijn is ervoor gekozen de voorzieningen te realiseren voordat de bewoners zich vestigen. De gedachte hierachter was dat het stadsdeel van meet af aan kon functioneren op een vergelijkbaar niveau als de bestaande stad. Om dit te realiseren is een systematiek ontworpen, de voorzieningenstructuur Leidsche Rijn. De structurele dekking voor de (instandhouding van) de voorzieningen komt uit de extra gemeentefondsinkomsten en belastingopbrengsten dankzij de groei van Leidsche Rijn. Doordat de voorzieningen eerder zijn gerealiseerd ontstaan frictiekosten. Die komen ten laste van de stelpost referentiekader Leidsche Rijn en worden gedekt door de reserve Leidsche Rijn. Vooruitlopend op de realisatie van de groei in Leidsche Rijn zijn en wordenincidentele bedragen toegekend voor opgeleverde (maatschappelijke) voorzieningen en openbare ruimte. De structurele kapitaallasten, exploitatie-uitgaven en onderhoudslasten worden uiteindelijk gedekt uit de groeiruimte (opbrengsten dankzij gerealiseerde groei). Jaarlijks wordt op deze manier bij de Voorjaarsnota een deel van de structurele kosten van de gerealiseerde voorzieningen in Leidsche Rijn gedekt, dit jaar 0,5 miljoen euro.

Vraagnummer: 322

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Eelco Eerenberg, Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	17
Erratum	

Verbijzondering	"Gevolg kan zijn dat we niet alleen op uitvoering van Wmo en Jeugd bijsturen, maar dat we bijvoorbeeld ook beleid en uitvoering bij W&I of Volksgezondheid bijsturen om de Jeugdwet en Wmo te financieren.

Vraag	Als er wordt bijgestuurd op W&I en Volksgezondheid, waar liggen dan hierbij de grenzen? Hoe wordt besloten waarop wordt bijgestuurd? Graag meer toelichting.

Antwoord

Concrete uitwerking van de maatregelen moet nog plaatsvinden. Uitgangspunt is dat we breed kijken naar oplossingen om de kosten van zorg en ondersteuning te verlagen. Dit kan er ook toe leiden dat op onderdelen juist investeringen worden gedaan om de oorzaken van (hogere) zorgvraag weg te nemen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de invloed van bestaanszekerheid op de zorgbehoefte.
Als er budgettaire gevolgen zijn voor andere doelstellingen van de begroting, zal hiertoe een voorstel worden gedaan in de begroting of de voorjaarsnota.

Vraagnummer: 323

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries, Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	18
Erratum	

Verbijzondering	"Risico van dit scenario is dat we de voor een houdbaar systeem de noodzakelijke kentering niet kunnen uitvoeren."

Vraag	Waarom is dit een risico voor dit scenario? Is het niet mogelijk om bij elk scenario als doelstelling te nemen dat er een duurzaam en houdbaar systeem binnen Jeugd en WMO wordt opgezet?

Antwoord

De doelstelling van een duurzaam houdbare jeugdhulp en Wmo is het uitgangspunt achter ieder van de drie scenario's. Het verschil zit in de wijze waarin dit wordt gerealiseerd en de risico's die hiermee samenhangen. In scenario 3 wordt breder dan het sociaal domein gekeken om houdbare jeugdhulp en Wmo te realiseren. Dit heeft als risico dat een gemeentebrede afweging meer tijd vraagt (hoe breder, hoe meer betrokkenen en afstemming) en dat ambities op ruimte/ wonen en energie worden beperkt om de gewenste beweging in sociaal domein uit te voeren. Beperken van de ambities in andere domeinen kan door wisselwerkingen ook weer negatief uitwerken voor het sociaal domein, denk bijvoorbeeld aan wonen. Een voorbeeld van zo'n wisselwerking is bijvoorbeeld dat bij een gebrek aan woningen, dit gevolgen zal hebben voor de druk op opvangvoorzieningen.

Vraagnummer: 324

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries, Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	19
Erratum	

Verbijzondering	"We stoppen met pilots, tijdelijke programma's en regelingen die geen structurele bijdrage leveren aan het verbeteren van de uitvoeringspraktijk."

Vraag	Wie bepaalt dit en hoe wordt bepaald wat structureel bijdraagt?

Antwoord

Hoewel er natuurlijk nooit met zekerheid van tevoren gesteld kan worden dat een pilot structureel bijdraagt, gaat het er bij dit uitgangspunt over dat we geen pilots starten waar vooraf geen zekerheid bestaat dat er financiering beschikbaar is om dit voort te zetten of pilots die door hun opzet sowieso een tijdelijk effect hebben. Dit soort pilots vragen veel van onze partners en van de organisatie en zorgen niet voor een duurzaam en blijvend effect in het voorkomen of beter oppakken van zorgvragen. De inschatting wordt van tevoren zorgvuldig gemaakt door de inhoudelijk adviseurs en betrokken partners.

Vraagnummer: 325

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters; Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	9.3 Investeringsprojecten Bereikbaarheid
Bladzijde (in pdf)	67
Erratum	

Verbijzondering	Investeringsprojecten Bereikbaarheid

Vraag	Op welke manier is het bedrag van 1,646 miljoen euro tot stand gekomen bij het investeren in elektrische auto's in gemeentelijke garages? En waar komt de urgentie vandaan, is het noodzakelijk?

Antwoord

We willen dat parkeren (en dus ook laden) zo veel mogelijk buiten de openbare ruimte gebeurt. Het is daarom belangrijk om de laadpunten in de parkeergarages te maken. Echter, de hoeveelheid laadpunten in de gemeentelijke parkeergarages blijft achter bij de vraag. Uit extern onderzoek blijkt dat in 2030 370 laadpunten in de vijftien onderzochte garages nodig zijn om aan de laadbehoefte van bewoners, bezoekers en deelauto's te voldoen. Er moeten daarom 279 laadpunten worden toegevoegd, installaties worden aangelegd en netaansluitingen worden verzwaard.

De investeringssom is conform het gemeentelijke format voor de stichtingskosten (stiko) bepaald. De aanleg van de laadpunten en de benodigde energie-infrastructuur - inclusief risicoreserveringen - bedraagt circa 1,4 miljoen euro gedurende een periode van 3 jaar. De overige kosten (0,246 miljoen euro) zijn projectkosten, die relatief hoog zijn omdat er veel complex installatiewerk gedaan moet worden, waarvoor meer ontwerp en projectmanagement nodig is dan op een regulier project. De hele investering wordt in 10 jaar terugverdiend door een opslag op de laadprijs van circa 10 cent/kWh bovenop de gemeentelijke elektriciteitsprijs.

Vraagnummer: 326

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	24
Erratum	

Verbijzondering	Realiseren voldoende woonplekken

Vraag	'Het realiseren van voldoende woonplekken doen we dmv x interventies". In hoeverre wordt er hierbij gekeken naar extern vastgoed (buiten de gemeentelijke organisatie om). Welke investering wordt gekoppeld aan welke interventie en wat zijn hierbij de afwegingen geweest?

Antwoord

Aankoop/aanhuur van vastgoed (en inzet van eigen vastgoed) is een van de sporen waarlangs we extra sociale huisvesting willen realiseren. We onderzoeken de mogelijkheden die hiervoor zijn de komende jaren.
Aanhuur van Vastgoed wordt momenteel ingezet voor opvang/huisvesting Oekraïne. Indien mogelijk (looptijd beschikbaarheid) schakelen we op die locaties aanvullend door naar (tijdelijk) wonen voor andere doelgroepen.

Vraagnummer: 327

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Dennis de Vries
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	24
Erratum	

Verbijzondering	Realisatieteam

Vraag	Kan er meer informatie worden gegeven over de de manier waarop de taken van het realisatieteam worden uitgevoerd? Zoals: Hoe meet het realisatieteam de resultaten van doorbraken? Op welke manier zal het realisatieteam bepalen welke processen en uitvoering versneld moeten worden? Hoe zullen deze worden geïdentificeerd en geëvalueerd om ervoor te zorgen dat ze niet alleen creatief, maar ook effectief zijn? Hoe zal het realisatieteam ervoor zorgen dat de intensieve en resultaatgerichte werkwijze niet ten koste gaat van de kwaliteit en duurzaamheid van de interventies?

Antwoord

Het realisatieteam meet op basis van monitoring zowel de ontwikkeling aan de vraagkant (daadwerkelijke behoefte aan huisvesting voor aandachtsgroepen) als de aanbodkant (aantal woningen). De aanbodkant gaat over het aantal woonplekken die vanuit de verschillende interventies worden gerealiseerd en bepaalt op basis daarvan waar en op welke manier er interventies nodig zijn c.q. aanpassingen of versnellingen gewenst zijn.
Resultaatgerichtheid staat voorop, waarbij kwaliteit en duurzaamheid onderdeel uitmaken van de afweging om tot een goed resultaat te komen.

Vraagnummer: 328

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Eelco Eerenberg
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2 Wonen in een stad die groeit in balans
Bladzijde (in pdf)	25
Erratum	

Verbijzondering	Trap op, Trap af.

Vraag	Kunnen de afwegingen voor het kiezen van deze strategie worden duidelijk gemaakt? Waarom is er bijvoorbeeld niet voor gekozen om een aantal projecten te kiezen en daar volledig op in te zetten? Hoe kijkt het college er naar dat inzetten op vertraging juist het ongewente effect van vertraging kan veroorzaken? Op welke manier wordt er geprioriteerd in de verschillende ruimtelijke opgave? Hoe maakt het college inzichtelijk dat toekomstige investeringen nog steeds nodig zijn? Wat zijn hier de risico's?

Antwoord

Om een inhoudelijke afweging tussen verschillende investeringsprojecten te kunnen maken zijn eerst concreet uitgewerkte projectvoorstellen nodig. Zoals ook in het antwoord op vraag 118 is toegelicht, zijn deze nog niet voor alle opgaven voor 2027 beschikbaar.
We werken komend jaar aan verdere uitwerking van de projectvoorstellen, zodat in een volgend MPR een betere inhoudelijke afweging kunnen maken. Zo kunnen we direct doorpakken wanneer extra budget beschikbaar komt.
De manier van prioriteren wordt toegelicht in het antwoord op vraag 118. De noodzaak voor de toekomstige investeringen wordt onderbouwd in de RSU2040.

Vraagnummer: 329

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Rachel Streefland, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	15
Erratum	

Verbijzondering	Krapte op de arbeidsmarkt & inhuren externen

Vraag	Op welke manier brengt het college door middel van investeringen verandering in grote hoeveelheid ingehuurde externen? Waar treed de verwachte verandering nu in op ten opzichte van vorig jaar?

Antwoord

Uitgangspunt in de organisatie is dat voor regulier en structureel werk eigen medewerkers worden ingezet. Bij ‘piek en ziek’, bij niet tijdig in te vullen vacatures (in het kader van de krappe arbeidsmarkt) en bij specialistische functies maakt de organisatie echter gebruik van inhuur om de benodigde werkzaamheden tijdig en volledig te kunnen uitvoeren.

Vraagnummer: 330

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	27
Erratum	

Verbijzondering	Stedin zal bij nieuwe aandeelhouders om 300 miljoen extra eigen vermogen vragen

Vraag	Wat is de rol van de gemeente hierin? Wat gaat er gebeuren wanneer dit eigen vermogen niet rond komt?

Antwoord

De gemeente is één van de potentiële nieuwe aandeelhouders. In Q4 2023 komen we met een voorstel voor een deelname in Stedin, waarbij we een deel van de 300 miljoen euro voor onze rekening nemen. Of een voorstel om daarvan af te zien. Als Stedin onvoldoende eigen vermogen kan aantrekken van bestaande en nieuwe aandeelhouders, dan krijgt Stedin een slechtere rating en moet meer rente betalen op het aantrekken van vreemd vermogen. Dat kan er toe leiden dat Stedin investeringen moet vertragen.

Vraagnummer: 331

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	28
Erratum	

Verbijzondering	De kosten van EML worden doorbelast aan gebruikers. Binnen 10 jaar wordt dit terugverdiend

Vraag	Krijgen de gebruikers deze terugverdiende kosten dan ook weer teruggestort?

Antwoord

Dit hangt af van het type maatregel. De gedachte achter de EML-maatregel is dat de huurder kosten bespaart door (stook)kosten, waardoor de subsidie verlaagd kan worden. De omvang hiervan hangt af van het type maatregel.

Vraagnummer: 332

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Susanne Schilderman,
Document	MPR
Hoofdstuk	Bijlage 5 Hoofdstuk 2 van het Meerjarenperspectief Ruimte 2023
Bladzijde (in pdf)	
Erratum	

Verbijzondering	Grondexploitaties

Vraag	Hoe is het mogelijk dat de programmabegroting vorig jaar uitging van 10 miljoen euro aan inkomsten vanaf 2024, terwijl dit nu als een incorrecte inschatting wordt beschouwd? Wat waren de oorzaken van deze onjuiste inschatting? Hoe worden de extra inkomsten uit erfpacht in 2022 gebruikt voor projecten die bijdragen aan betaalbaar wonen? Welke mechanismen worden er gebruikt om ervoor te zorgen dat deze middelen effectief en doelgericht worden besteed? Hoe wordt de impact van deze bijgestelde raming voor inkomsten op lopende en toekomstige ruimtelijke investeringen beoordeeld? Zijn er projecten die moeten worden herzien of uitgesteld als gevolg van deze bijstelling?

Antwoord

Hoe is het mogelijk dat de programmabegroting vorig jaar uitging van 10 miljoen euro aan inkomsten vanaf 2024, terwijl dit nu als een incorrecte inschatting wordt beschouwd? Wat waren de oorzaken van deze onjuiste inschatting?
-> Zie vraag 307.
Hoe wordt de impact van deze bijgestelde raming voor inkomsten op lopende en toekomstige ruimtelijke investeringen beoordeeld?
-> In het hoofdstuk "Koers" van het MPR wordt uiteengezet op welke manier we inspelen op externe ontwikkelingen en op de (deels daaruit voortvloeiende) veranderingen in de beschikbare dekking. Tegenover een neerwaartese bijstelling voor inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling staat een meevaller in het groeikader.
Zijn er projecten die moeten worden herzien of uitgesteld als gevolg van deze bijstelling?
-> We hebben beoordeeld welke projecten later worden uitgevoerd in verband met externe ontwikkelingen, zoals vertraging van woningbouw. Dat is niet één op één gekoppeld aan een tegenvaller in een van de dekkingsbronnen voor ruimtelijke investeringen.
Hoe worden de extra inkomsten uit erfpacht in 2022 gebruikt voor projecten die bijdragen aan betaalbaar wonen?
-> De inkomsten uit 2022 bedragen 1,215 miljoen euro (zie blz. 132 MPR). De geheime bijlage Overzicht voorstellen betaalbaar wonen (opbrengsten conversieregeling Erfpacht 2017) geeft de geïnventariseerde projecten weer als richtinggevend kader voor het nog te bestemmen bedrag van 12,568 miljoen euro. Conform motie 2021/197 kunnen de middelen ook worden ingezet voor het realiseren van extra onzelfstandige studenteneenheden. In het raadsvoorstel bij de Voorjaarsnota 2023 stellen wij voor om het bestedingsdeel voor deze middelen te verbreden van “betaalbaar wonen” naar “betaalbaar wonen en het op gang houden van woningbouwprojecten”. En om 3,3 miljoen euro te onttrekken en dit te bestemmen voor investeringen in de openbare ruimte die nodig zijn om woningbouwprojecten op gang te houden.
Welke mechanismen worden er gebruikt om ervoor te zorgen dat deze middelen effectief en doelgericht worden besteed?
->Met onze sturing op (woningbouw)projecten zorgen we ervoor dat dit effectief en doelgericht gebeurt. De inzet van deze middelen wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Dat gebeurt via

besluitvorming over de Voorjaarsnota en het MPR of via voorstellen over de financiële kaders van projecten.

Vraagnummer: 333

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries, Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	
Erratum	

Verbijzondering	Er is vaker sprake van zwaardere psychische, psychosociale en lichamelijke klachten die leiden tot langere hulptrajecten.

Vraag	Is er bekend waar deze stijging vandaan komt en kan hier een extra toelichting op gegeven worden?

Antwoord

In de probleemschets worden al een aantal oorzaken benoemd: de toemende prestatiedruk in de huidige samenleving; de impact van sociale media, maar ook nog de doorwerking van corona. De afgelopen jaren is veel onderzoek verschenen waarin deze verbanden worden gelegd. Bijvoorbeeld: over de toename van ervaren prestatiedruk: Trimbos, HBSC, Gezondheid van jongeren in Nederland (2022), Nji/Trimbos, Naar gezamenlijke veerkracht en kansen voor iedereen (2021), NJI, Naar een andere kijk op Jeugdzorg (2023), RIVM, Kwartaalonderzoek mentale klachten jongeren (2023). Voor de impoact van corona zie:Gemeente Utrecht, De staat van de utrechtse Jeugd (2022). Voor de relatie tussen scheidingen en zorg, zie Significant Publiek, Relatie tussen scheidingen, GGZ-gebruik en jeugdzorggebruik (2022).

Vraagnummer: 334

Fractie	S&S
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Dennis de Vries, Rachel Streefland
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.1 Kansengelijkheid
Bladzijde (in pdf)	21
Erratum	

Verbijzondering	"We vangen dit op door de raming van de boetes door de inspectie kinderopvang aan te passen naar het niveau dat afgelopen jaren is gerealiseerd."

Vraag	Wat wordt hier precies mee bedoeld? Kan dit nader toegelicht worden?

Antwoord

Boetes van de inspectie kinderopvang zijn tot nu toe niet begroot vanuit voorzichtigheidsprincipe. Wel zijn de afgelopen jaren elk jaar opbrengsten gerealiseerd. Omdat er een structureel karakter in deze baten zit, zullen we deze vanaf 2023 wel begroten.
Zie ook het antwoord op vraag 295.

Vraagnummer: 335

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.2.2 Investeringen in de groei van de stad
Bladzijde (in pdf)	25
Erratum	

Verbijzondering	Een objectieve keuze tussen projecten is nu namelijk nog niet mogelijk. Dat komt doordat nog niet voor alle opgaven een vertaling is gemaakt naar concrete projecten en locaties in de stad. Pas als die projectvoorstellen verder zijn uitgewerkt, kunnen we i

Vraag	1: Als nog onbekend is wat deze bezuiniging precies betekent, dan is toch ook niet in te schatten of hierop verantwoord bezuinigd kan worden? Graag een toelichting. 2: de schaalsprong groen heeft meerdere doelen zoals ommetjes ,biodiversiteit, kwantiteit. Is het college het met de PvdD eens dat gezien de biodiversiteitscrisis er, als er al bezuinigd moet worden, beter bezuinigd kan worden op het toegankelijk maken, ommetjes en op papier vergroenen van gebieden die al groen zijn,en niet te bezuinigen op het toevoegen van groen en biodiverser maken van bestaand groen?

Antwoord

1. Er is geen sprake van een bezuiniging. De ambitie is hoger dan waar nu financiele middelen voor zijn.
2. Dit is een politieke vraag, geen technische. Die kunt u tijdens de behandeling in de commissie stellen.

Vraagnummer: 336

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3.2 Vergroening
Bladzijde (in pdf)	28
Erratum	

Verbijzondering	In het coalitieakkoord is de ambitie opgenomen om voor elke nieuwe woning een boom te planten, zonder dat daarvoor budget ter beschikking is gesteld.

Vraag	Als er al geen budget was voor de ambitie om meer bomen te planten, waarom leidt een bezuiniging nu dan tot verminderde ambitie?

Antwoord

Dit is geen bezuiniging, er is geen extra geld vrijgemaakt voor deze ambitie.

Vraagnummer: 337

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3.2 Vergroening
Bladzijde (in pdf)	28
Erratum	

Verbijzondering	"zoveel mogelijk hectares … zoveel mogelijk bomen"

Vraag	Wat is de globale inschatting van hoeveel hectares groen en hoeveel bomen er tot 2030 per jaar toegevoegd kunnen worden? (graag bij hectares groen opsplitsen naar de inschatting wat fysiek aan groen toegevoegd wordt en wat op papier toegevoegd wordt als groen maar nu ook al groen is)

Antwoord

Het tijdspad tot 2030 is nog niet per tijdsvak ingevuld. Aan het tijdspad tot 2040 wordt nu gewerkt zoals ook aangeven in de brief strategie voor groen, stand van zaken van 12 april 2023. We informeren u in Q4 over de concretisering van de Groene Schaalsprong. In het coalitieakkoord is aangegeven dat we streven naar 45 ha groen en per nieuwe woning een extra boom binnen deze coalitieperiode.

Vraagnummer: 338

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Burgemeester Sharon Dijksma, Susanne Schilderman,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3.3 Bijsturen op de huidige begroting
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	

Verbijzondering	Verminderen inzet handhaven en toezicht

Vraag	waar binnen het programma toezicht/handhaving wordt deze bezuiniging doorgevoerd? Op welke onderdelen en taken van handhavers gaat straks minder capaciteit gezet worden? Kan het college toezeggen dat er in elk geval niet (verder) bezuinigd wordt op de toezicht en handhaving rond het beschadigen van bomen?

Antwoord

Het betreft hier een taakstelling waaraan wij in het handhavingsprogramma 2024 invulling zullen geven.

Vraagnummer: 339

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3.3 Bijsturen op de huidige begroting
Bladzijde (in pdf)	46
Erratum	

Verbijzondering	Verlagen niveau van dienstverlening klant contact centrum

Vraag	hoe is nu de waardering van het kcc? Welke ondergrens van waardering/kwaliteit blijft minimaal overeind na deze bezuinging?

Antwoord

Conform de jaarstukken 2022 is het gerealiseerde KTO cijfer voor het KCC 7,1 en de doelstelling voor 2023 7,6. Dit blijft onze doelstelling.
Op dit moment investeren we in het verder vereenvoudigen van de dienstverlening en ook in andere kanalen waarbij er geen interactie tussen een medewerker en inwoner nodig is. Dat wil overigens niet zeggen dat we de fysieke kanalen ontmoedigen. Inwoners zijn daar nog steeds welkom. Wel is het zo dat door het wegvallen van 3 FTE- als gevolg van de bezuiniging- we minder ruimte hebben om onverwachte piekmomenten op te vangen waardoor er langere wachttijden kunnen ontstaan.
Daarmee kan het zijn dat de realisatie van het klanttevredenheid cijfer alsnog naar beneden gaat. (Zie ook antwoord vraag 6, 123 en 289).

Vraagnummer: 340

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	MPR
Hoofdstuk	Gezond leefklimaat met ruimte voor groen:
Bladzijde (in pdf)	54
Erratum	

Verbijzondering	"Voor de groene schaalsprong is een veelvoud van de nu in de MPR beschikbare financiële middelen nodig."

Vraag	Hoeveel is -ongeveer- "een veelvoud"?

Antwoord

Voor vergroening is in het Meerjaren Perspectief Ruimte en het MeerjarenGroenProgrammaP in deze coalitieperiode een bedrag opgenomen van gemiddeld 11 miljoen euro per jaar.
In de RSU2040 zijn de kosten van de groene schaalsprong tot en met 2040 ingeschat 1,6 miljard euro. Dat is ongeveer 80 miljoen euro per jaar.

Vraagnummer: 341

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	MPR
Hoofdstuk	Gezond leefklimaat met ruimte voor groen:
Bladzijde (in pdf)	0
Erratum	

Verbijzondering	Voor deze doelstelling voor de komende jaren wordt de ambitie nog niet volledig waargemaakt in het gewenste tempo.

Vraag	de ontwikkeling van groene straten, parkgebieden en groenblauwe routes ligt niet op koers. 1: als het tempo van dit college wordt doorgezet, hoeveel bomen en hoeveel m2 groen is er dan in Utrecht in 2026 en 2030? Hoe verhoudt dat zich tot het verwachte aantal inwoners in deze jaren? 2: welke inhaalslag zou een volgend college moeten maken om weer op koers te komen en de ambtie alsnog te realiseren ?

Antwoord

In het coalitieakkoord wordt gestreefd naar 45 hectare extra groen in 2026. We doen ook ons best om zoveel mogelijk bomen toe te voegen door in reguliere projecten extra bomen aan te planten en bomen weg te geven, waar mogelijk met nadruk op groenarme wijken.
Dit loopt nog niet in de pas met de verwachte groei van het aantal inwoners. In de raadsbrief Strategie voor Groen van 8 maart 2022 is dat tempo opgenomen als een ambitie voor de toekomst.
De meer precieze uitwerking waarbij we ook een inschatting kunnen maken voor komende colleges volgt in een brief die we u in Q4 toesturen.

Vraagnummer: 342

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Susanne Schilderman, Eva Oosters
Document	MPR
Hoofdstuk	Gezond leefklimaat met ruimte voor groen:
Bladzijde (in pdf)	52
Erratum	

Verbijzondering	inwonersloket voor vergroeningsaanvragen

Vraag	1: Hoe werkt het precies als inwoners een aanvraag voor vergroening van hun straat indienen? Kan dit altijd gerealiseerd worden? Zo niet, hoe wordt afgewogen of geprioriteerd welke aanvraag wel en niet gehonoreerd wordt? 2: Wat is het doel van het loket, bijvoorbeeld betrekken van inwoners, of inzichtelijk krijgen welke straten potentie hebben om te vegroenen of waar behoefte is aan vergroening? 3: Brengt / heeft het college zelf ook in beeld welke straten vergroend kunnen worden?

Antwoord

1. Een klein initiatief kan worden ingediend bij het initiatievenfonds. Daarbij geldt: als een initiatief fysiek haalbaar is en er is draagvlak voor, dan kan het worden gerealiseerd. Een initiatief kan fysiek niet haalbaar zijn door bijvoorbeeld bodemvervuiling of kabels en leidingen. Voor grotere initiatieven met een budget hoger dan 0,035 miljoen euro en die vallen in de wijken Noordwest & West, Rivierenwijk en Overvecht, wordt gekeken of deze worden gerealiseerd vanuit het Meerjaren Groen Programma (MGP).
2. Het loket is een toegankelijk laagdrempelig loket voor bewoners die initiatieven hebben voor het vergroenen van hun straat/buurt. Het loket is geen antwoord op alle initiatieven en hulpvragen en geen webpagina met informatie over vergroeningsambities van de stad.
3. Ja, dat hebben we indicatief op buurtniveau in beeld op basis van de hittestress kaart. Die indicatie komt uit op circa 800 straten.

Vraagnummer: 343

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Lot van Hooijdonk,
Document	MPR
Hoofdstuk	Gezond leefklimaat met ruimte voor groen:
Bladzijde (in pdf)	52
Erratum	

Verbijzondering	groenblauwe routes

Vraag	Hoe wordt gemeten hoeveel m2 groen een groenblauwe route toevoegt? Tellen bijvoorbeeld de oppervlaktes van fiets- en voetpaden in deze routes ook mee?

Antwoord

We tellen de totale hoeveelheid groen die wordt toegevoegd. Dat wordt vastgelegd in het beheersysteem. Verharde fiets- en voetpaden tellen hierin niet mee.

Vraagnummer: 344

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman, Susanne Schilderman,
Document	MPR
Hoofdstuk	Gezond leefklimaat met ruimte voor groen:
Bladzijde (in pdf)	0
Erratum	

Verbijzondering	biodiversiteit

Vraag	In het hoofdstuk over groen gaat het over aantallen hectares. Welke ambities zijn er voor bescherming en het herstel van de biodiversiteit? Hoel iggen we daarmee wel of niet op koers?

Antwoord

De ambities voor het herstel van de biodiversiteit staan opgenomen in het Groenstructuurplan.
We vergroten de ecologische kwaliteit van het bestaande stedelijk groen van Utrecht voor mensen, planten en dieren. We zorgen dat groengebieden goed verbonden worden met elkaar door ecologische verbindingen aan te leggen binnen de stad en naar buiten.
Ook zetten we in op natuurinclusief bouwen.
We sturen binnenkort een brief naar de raad over de biodiversiteitscrisis met meer informatie daarover.

Vraagnummer: 345

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma Water en Riolering Utrecht
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	

Verbijzondering	Het leidingwerk is verouderd waardoor er steeds meer defecten ontstaan die als gevolg hebben dat we niet instaat [sic] zijn om afvalwater te transporteren.

Vraag	Draagt deze veroudering ook bij aan extra riooloverstorten met onder meer dode dieren tot gevolg?

Antwoord

Nee. Ook onze oudere riolering functioneert nog steeds zoals deze bedoeld is, zo niet dan nemen we maatregelen. Als rioolvervanging nodig is dan is dit een kans om de riooloverstorten terug te dringen, omdat we bij rioolvervanging standaard als uitgangspunt hebben om gemengde riolering (afvalwater en hemelwater via dezelfde buis) te splitsen in aparte systemen voor afvalwater en hemelwater.

Vraagnummer: 346

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Linda Voortman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	30
Erratum	

Verbijzondering	Het niet of niet tijdig weghalen van bijplaatsingen heeft een aantrekkende werking voor nieuw bij te plaatsen afval, met gevolgen voor verrommeling, ongedierte en verontreiniging

Vraag	Het college had toegezegd nergens meer het woord 'ongedierte' te gebruiken. Dit is een hatelijk en respectloos woord, je kunt ook gewoon het woord 'ratten' gebruiken, want dat bedoelen jullie. Graag nooit meer gebruiken, in geen enkel stuk. Ratten zijn ook dieren met gevoel en recht op leven.

Antwoord

Onze excuses, wij hebben inderdaad toegezegd in plaats van ongedierte het woord plaagdieren te gebruiken. We zullen in de toekomst er beter op letten.

Vraagnummer: 347

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma Water en Riolering Utrecht
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	0
Erratum	

Verbijzondering	

Vraag	Waarom komt nergens in het document het woord klimaatcrisis voor? Waarom wordt de link tussen de noodzaak voor klimaatadaptatie en de klimaatcrisis niet gemaakt?

Antwoord

Wij hebben de link tussen klimaatmitigatie en klimaatadaptatie gemaakt in de Visie Klimaatadaptatie en de Visie Water en Riolering. We hebben ervoor gekozen om dit niet te herhalen in het onderliggende Programma Water en Riolering en te focussen op het doel klimaatadaptatie waar het programma het meest aan bijdraagt. Uiteraard draagt klimaatadaptatie bij aan het tegengaan van de negatieve effecten van klimaatverandering en de klimaatcrisis.

Vraagnummer: 348

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Linda Voortman,
Document	Programma Water en Riolering Utrecht
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	8
Erratum	

Verbijzondering	We respecteren het natuurlijke systeem en zorgen conform de doelstelling van de kaderrichtlijn Water ervoor dat bij ingrepen het natuurlijke systeem niet verslechterd.

Vraag	Wat wordt bedoeld met het respecteren van het natuurlijke systeem bij ingrepen in de openbare ruimte? Wat is dit natuurlijke systeem? Waarom wordt er bij ingrepen niet meteen voor gezorgd dat het natuurlijke systeem verbeterd in plaats van enkel "niet verslechterd"?

Antwoord

Het natuurlijke systeem is het systeem zoals dat functioneert zonder menselijk ingrijpen. Het uitgangspunt van de Europese Kaderrichtlijn Water is dat we bij ingrepen in het oppervlaktewatersysteem ervoor zorgen dat het systeem bij voorkeur verbetert, maar zeker niet verslechterd. Hoewel een volledige natuurlijke situatie in het door mensenhanden gecreëerde Nederland niet realistisch is, proberen we bij alle ingrepen wel altijd het uitgangspunt van de Kaderrichtlijn aan te houden.

Vraagnummer: 349

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	Programma Water en Riolering Utrecht
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	15
Erratum	

Verbijzondering	Gehele paragraaf rond de zin: "Eind 2023 worden er nieuwe klimaatscenario's verwacht."

Vraag	Waarom wordt er gewacht op nieuwe klimaatscenario's en extra onderzoeken voor het in de praktijk klimaatadaptiever maken van de openbare ruimte om zo het risico op wateroverlast te verminderen? Er is bij de vorige klimaatstresstest al aangetoond dat de openbare ruimte niet voldoet aan doelstellingen wateroverlast. In hoeverre gaat n.a.v. nieuwe klimaatscenario's en ergens in 2024 het starten met een nieuwe klimaatstresstest het daadwerkelijke risico op wateroverlast zo spoedig mogelijk afnemen?

Antwoord

We wachten zeker niet met het nemen van maatregelen. Met de vaststelling van de Visie Klimaatadaptatie en de Visie Water en Riolering streven we er naar dat elke ingreep in de openbare ruimte voortaan klimaatbestendig wordt uitgevoerd. Een voorbeeld wat we noemen in het programma is de herinrichting van de Amsterdamsestraatweg. Er zijn echter locaties waar we verwachten dat vanuit de reguliere vervangingsprogramma's tot 2050 geen ingrepen plaatsvinden. Gezien de hoge kosten die dan gemoeid zijn met maatregelen op die locaties, gaan we daar eerst aanvullend onderzoek doen, voordat we besluiten of en zo ja, welke maatregelen we nemen op die plaatsen. Hierbij nemen we de nieuwe klimaatscenario's mee. We hebben hiervoor enige tijd omdat we op basis van de eerdere stresstesten nu geen locaties zien waar ingrijpen zeer urgent is. Zie ook de Raadsbrief Indicatoren, tussendoelen klimaatadaptatie en biodiversiteitsagenda Utrecht.

Vraagnummer: 350

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	

Verbijzondering	We versterken de economische basis van onze stad met twee maatregelen:

Vraag	Waarom staat hier de campagne Heart of Health niet bij? Hoe lang loopt deze campagne en hoeveel betaalt de gemeente hier per jaar aan bij?

Antwoord

Utrecht, Heart of Health is inderdaad een aanscherping op onze regionale positionering, die al sterk gericht was op gezondheid. Onze bijdrage daaraan de aangescherpte regiopositionering die in opdracht van de EBU tot stand is gekomen. We zetten erop in dat alle partners dit langjarig gaan volhouden. De gemeente heeft 0,05 miljoen euro aan de aanscherping bijgedragen vanuit de begroting van Marketing en communicatie. De aangescherpte positionering moet onder anderen bijdragen aan het aantrekken van bij Utrecht passende en aanvullende bedrijven en organisaties. De lanceringscampagne door middel van de shirtsponsoring van FC Utrecht is door partners uit het bedrijfsleven betaald. De gemeente heeft hier niet financieel aan bijgedragen. Onze bijdrage zal er vooral uit bestaan om bestaande capaciteit en middelen meer te richten, zowel bij ons als bij de regionale partners.

Vraagnummer: 351

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	1.2 Scherper op ambities
Bladzijde (in pdf)	11
Erratum	Nee

Verbijzondering	Om dit mogelijk te maken gebruiken we het extra geld dat in het coalitieakkoord bestemd was voor topcultuur en economie.

Vraag	Wat bedoelt het college met topcultuur? In het coalitieakkoord was daar 500k voor uitgetrokken. op pag 29 staat dat bugdet voor topcultuur ingezet wordt voor wijkcultuurhuizen. wat blijft er over van dit budget?

Antwoord

Voor het antwoord op de eerste vraag verwijzen we naar het antwoord op vraag 184.
Vanaf 2028 is de verwachting dat het budget volledig benodigd is voor dekking van de exploitatiesubsidies van wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone en Jongerencultuurhuis Leidsche Rijn. Tot die tijd - in de periode 2023-2027 - resteert er in totaal nog 1,77 miljoen euro budget voor topcultuur. Wij stellen voor om dit budget in te zetten voor de groei van het cultuurbudget in relatie met de groei van de stad.

Vraagnummer: 352

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Susanne Schilderman, Eva Oosters,
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.3 Klimaat
Bladzijde (in pdf)	27
Erratum	

Verbijzondering	Met ingang van 2025 moet de bevoorrading in de binnenstad emissievrij zijn.

Vraag	Waarom wordt dan pas vanaf 2025 budget uitgetrokken om de eigen vloot te elektrificeren? Kunnden deze bedragen niet naar voren worden gehaald?

Antwoord

In 2024 zal geld uitgegeven worden, maar de hieruit voortvloeiende kosten zullen pas zichtbaar worden op het moment van ingebruikname van de vloot in 2025, doordat ze vanaf dat moment in de kapitaallasten als afschrijvingen zichtbaar worden.

Vraagnummer: 353

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.4 Levendige en leefbare stad
Bladzijde (in pdf)	29
Erratum	

Verbijzondering	Voor het beheer van en toezicht op de huidige locatieprofielen stellen we voor om 100.000 euro vrij te maken.

Vraag	Wat bedoelt het college met "huidige locatieprofielen". Er zijn geen locatieprofielen vastgesteld? om welke plekken gaat het en wordt die 100.000 vrijgemaakt per locatie of voor alle locaties?

Antwoord

Er zijn inderdaad geen locatieprofielen vastgesteld. Met "huidige locatieprofielen" wordt bedoeld de 10 locatieprofielen die nu worden opgesteld. Meer informatie hierover is te vinden in onze raadsbrief start locatieprofielen evenementen van 24 maart 2023. In deze brief zijn ook de tien locaties opgenomen waarvoor een locatieprofiel wordt opgesteld. De kosten voor het werken met de 10 locatieprofielen zijn begroot op 0,1 miljoen euro. Dit zijn de structurele uitvoeringsmiddelen voor extra personeelskosten bij vergunningverlening en extra kosten voor communicatie en ICT.

Vraagnummer: 354

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Eva Oosters
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	2.5 Uitvoering
Bladzijde (in pdf)	31
Erratum	

Verbijzondering	Wanneer de uitkomsten van het eerste burgerberaad leiden tot nadere uitvoeringskosten bekijken we op dat moment hoe we tot een dekkingsvoorstel komen.

Vraag	Hoe motiverend vindt het college deze zin voor de deelnemers van het eerste burgerberaad als nog niet zeker is dat de uitkomsten ook daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden. Zou deze zin eigenlijk niet gewoon vevangen moeten worden door een garantie dat de uitkomsten uitgevoerd gaan worden, plus een resveering daarvoor begroten?

Antwoord

Conform Voorjaarsnota 2023 worden de organisatiekosten van het eerste burgerberaad gedekt. We kunnen op dit moment de uitvoeringskosten nog niet begroten, omdat we nog niet weten wat het burgerberaad gaat adviseren, hoeveel dat dan gaat kosten en of daarvoor binnen de bestaande begroting dekking is. Als uw raad instemt met het raadsvoorstel startdocument burgerberaad en het raadsvoorstel over de vraagstelling en wijze van selectie, zal het burgerberaad begin 2024 haar advies uitbrengen. Dit is voordat de Voorjaarsnota 2024 aan de raad wordt aangeboden. Eventueel benodigde uitvoeringskosten zullen meegenomen worden in de integrale afweging van het college voor de Voorjaarsnota 2024, bij de Voorjaarsnota 2024 bent u in de positie om keuzes te maken.

Vraagnummer: 355

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk
Document	VJN-1e berap
Hoofdstuk	4.3 Uitwerking financiële strategie
Bladzijde (in pdf)	45
Erratum	

Verbijzondering	Compensatie Gazprom contract 700.000

Vraag	Waarom staat hier maar een bedrag van 700.000 terwijl Utrecht 11 mio extra kwijt was aan een nieuw gascontract? Is dit bedrag van 700.000 al verwerkt in de voorjaarsnota, zo ja waarvoor, of kwan de raad er nog een bestemming aan geven (bijvoorbeeld nieuw of aanvullend binnen programma duurzaamheid). Op pagina 54 is de inschatting een bedrag van 1,7 miljoen trouwens.

Antwoord

De genoemde 0,7 miljoen euro betreffen de geschatte extra kosten gemaakt voor gaslevering in 2022 omdat de gemeente is overgestapt van Gazprom naar Greenchoice en opnieuw haar gas heeft moeten inkopen. Dit bedrag is verwerkt in de voorjaarsnota om een aantal knelpunten mbt de hogere inflatie op te lossen. De genoemde 1,7 miljoen euro op pagina 54 betreffen de geschatte extra kosten voor gas in 2023 om dezelfde reden. De genoemde 11 miljoen euro betrof het totaal aan geschatte extra kosten voor zowel gas, elektriciteit als stadsverwarming over 2022 en 2023 vanwege de toegenomen energieprijzen

Vraagnummer: 356

Fractie	PvdD
Portefeuillehouder(s)	Lot van Hooijdonk, Linda Voortman,
Document	MPR
Hoofdstuk	
Bladzijde (in pdf)	139
Erratum	

Verbijzondering	Het project Mytylbrig komt tijdelijk stil te liggen.

Vraag	Was al een (grove) schatting hoeveel m2 groen en hoeveel bomen voor de realisatie van de brug vewijderd hadden moeten worden? zo ja, wat zijn die cijfers?

Antwoord

Voor de Mytylbrug is een concept functioneel ontwerp en programma van eisen opgesteld. Dus harde cijfers over het aantal bomen en groen dat er straks moet verdwijnen zijn nog niet te geven.
Er zullen wel bomen moeten wijken voor de inpassing van de brug en hellingbanen in het Kromme Rijn Oeverpark. Het gaat op dit moment om circa 15 bomen (verdeeld over de noord- en zuidzijde van de kromme rijn).
In een volgende fase zal nader onderzoek gedaan moeten worden naar de bomen, en moet er een herplantplan worden opgesteld voor de bomen die moeten wijken en niet verplant kunnen worden.
De aanleg van de fietspaden in het park leidt er ook toe dat er groen in het park verdwijnt. Het gaat om de delen waar het fiets/ voetgangerspad op het grondlichaam ligt. Waar de brug op palen staat hoeft er geen groen weg. Het gaat – bij het huidige functioneel ontwerp- om een oppervlakte van ca 260 m² aan de noorzijde van de Kromme rijn en 180 m² aan de zuidzijde.
Op deze plek verdwijnt dus groen maar in de directe en de ruimere omgeving van de brug komt er de komende jaren ook groen bij. Door de komst van de brug en de invoering van betaald parkeren stimuleren we het fietsen naar Maarschalkerweerd. We verwachten dat we hierdoor in de toekomst toekunnen met minder parkeerplaatsen in het gebied. Hierdoor komt ruimte vrij die we kunnen vergroenen en kunnen inzetten voor extra sport en recreatie. Dit is onderdeel van de plannen voor de Maarschalkerweerd tot Parklandschap (Onwikkelperspectief Maarschalkerweerd).
De precieze uitwerking van de groencompensatie is onderdeel van de verdere uitwerking van de plannen voor de brug.

3.2.a Risico inschatting: "Ravijn 2026" (1/2)

Aanleiding

In het jaar 2026 verlaagt het Rijk het gemeentefonds, zonder toelichting hoe dit bepaald is.

- Uitgangspunt is dat in 2026 het gemeentelijk belastinggebied wordt vergroot
- Daarmee kunnen gemeenten dit “ravijn” opvangen door eigen belastingen te heffen
- Gelijktijdig is het principe “trap op/ trap af” buitenwerking gezet vanaf 2026
- Daarmee groeit het gemeentefonds niet meer mee met beleidsimpulsen

Scenario’s omvang “ravijn 2026”

Basis jaar 2022 voor bepalen van omvang ravijn (i.v.m. uitzetten “trap op/ trap af”)

- **Scenario 0** (geen risico) -/-15 mln euro: terugdraaien risico inschatting uit coalitieakkoord
  Verwachting dat Ravijn 2026 niet wordt opgelost en de opschalingskorting wordt voortgezet

- **Scenario A** (enig risico) 0 mln euro: vasthouden aan keuze uit coalitieakkoord
  Verwachting dat opschalingskorting vanaf 2026 vervalt, deze is reeds begroot (15 mln euro)

- **Scenario B** (beperkt risico) 9 mln euro: gemiddelde groei gemeentefonds 2022-2025
  basis regeerakkoord zonder aanvullende prijs en volume compensatie
  gemiddelde i.v.m. oplopende investeringen regeerakkoord en algemene uitkering

Zie volgende sheet vervolg scenario’s.

3.2.a Risico inschatting: "Ravijn 2026“ (2/2)

vervolg scenario’s

- **Scenario C1** (risicovol) 20 mln euro: <u>2025 = 2026 gebaseerd op berekening regeerakkoord</u>
  <u>B</u>asis regeerakkoord zonder aanvullende prijs en volume compensatie

- **Scenario C2** (risicovoller) 20 mln + 3 mln per jaar <u>2025 = 2026 incl. volumegroei</u>
  Verwachting dat volumegroei weer wordt aangezet, dit is jaarlijks ca 1,82% (gebaseerd op CEP 2022), het grootste deel is bestemd voor referentiekader groei. Na deze correctie voor het referentiekader is de inschatting van de volumegroei vanaf 2027 6 miljoen euro. Zekerheidshalve rekenen we met 50% van dit bedrag.

- **Scenario D** (extreem) 40 mln euro: <u>2025 = 2026 gebaseerd op meicirculaire 2022</u>
  Basis regeerakkoord inclusief aanvullende compensatie voor prijs en volume

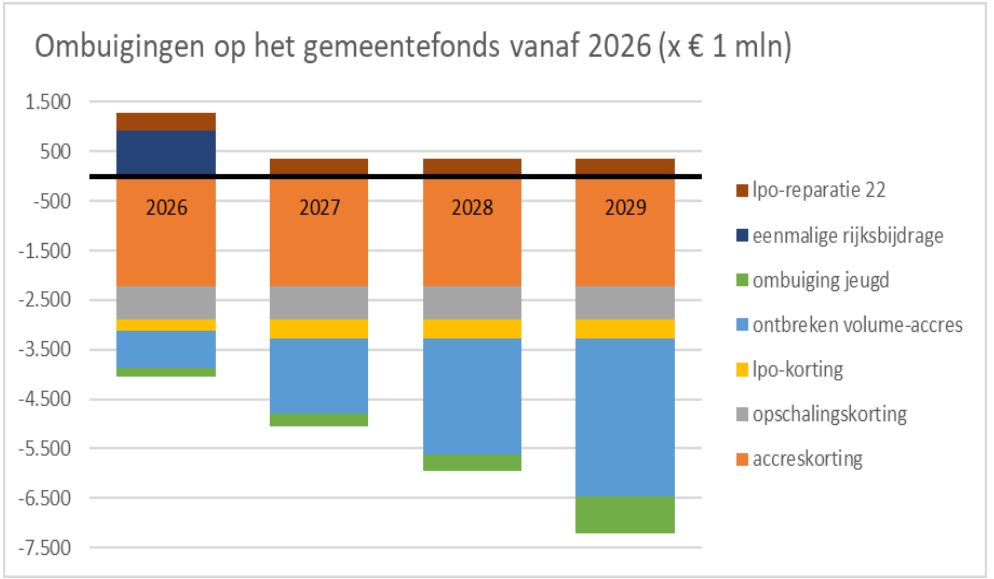

Gemeente Utrecht

Erratum Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2023

In de Voorjaarsnota en Eerste Bestuursrapportage 2023 staat een aantal onjuistheden. In dit Erratum vindt u de correcties. De aanpassingen zijn geel gearceerd. Deze correcties passen wij ook op de website aan.

Voorjaarsnota 2023

Voorjaarsnota 2023, blz 22 Tabel: Andere bijsturingen voor meer kansengelijkheid, Veldwerkers verslavingszorg*

De tekst bij het sterretje “Veldwerkers verslavingszorg is weggevallen. De tekst moet nog worden toegevoegd.

* De inzet van de gewenste additionele veldwerkers in 2024 en 2025 vindt enkel plaats als daar middelen voor gevonden worden, zoals mogelijk de aangevraagde rijkssubsidie voor hulp aan zorgmijdende dakloze mensen.

Voorjaarsnota 2023, Bijlage 1 Planning uitvoering coalitieakkoord, blz 78, tabel Contact maakt de stad, 1.9 Onderwijs, Onderzoek lotingssystematiek overgang PO-VO (uitvoering schooljaar 2024-2025)

Het klopt niet dat het onderzoek pas gepland is in 2024-2025, het is al gestart. Daarom wordt de tekst:

Onderzoek lotingssystematiek overgang PO-VO (uitvoering schooljaar 2023 – 2024)

Voorjaarsnota 2023, Bijlage 5 Hoofdstuk 2 van het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) 2023, Tabel 2.5 blz 11 en tabel 2.6 blz 12

In de Voorjaarsnota is in bijlage 5 het hoofdstuk 2 (“Koers”) van het MPR integraal opgenomen. In dat hoofdstuk in de Voorjaarsnota zijn twee correcties nodig, die al wel waren aangebracht in de integrale versie van het MPR die afzonderlijk aan de raad is aangeboden. Hieronder worden de twee correcties genoemd:

In tabel 2.5 staan twee verkeerde bedragen.

- 5.822 moet zijn -178
- -9.489 moet zijn -3.489

In het MPR moet in tabel 2.6 nog een extra regel toegevoegd.
Nieuwe tabel (met een nieuw ingevoegde regel):

Tabel 2.6:
Bijsturing stap 1 – verrekening met de reserve Groei in balans, bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027	struct
Saldo excl. bijsturing (zie tabel 2.5)	704	-5.199	265	-3.489	1.058	-2.264
Reserve Groei in balans: uitnamen (negatieve getallen) en toevoegingen (positieve getallen)	704	-5.199	265	-1.561	2.989	
Saldo na verrekening met reserve Groei in balans (stap 1)	**0**	**0**	**0**	**-1.928**	**-1.931**	**-2.264**

Oude tabel:

Tabel 2.6:
Bijsturing stap 1 – verrekening met de reserve Groei in balans, bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027	struct
Reserve Groei in balans: uitnamen (negatieve getallen) en toevoegingen (positieve getallen)	704	-5.199	265	-1.561	2.989	
Saldo na verrekening met reserve Groei in balans (stap 1)	**0**	**0**	**0**	**-1.928**	**-1.931**	**-2.264**

Eerste Bestuursrapportage 2023

Eerste Bestuursrapportage 2023, bijlage 7 Totaaloverzicht budgettair neutrale wijzigingen, blz 102 t/m 115 in de Voorjaarsnota (pagina 1/14 t/m 14/14 in de bijlage)

Bij het genereren van de overzichten in bijlage 7 zijn een aantal teksten weggevallen. Hieronder zijn de ontbrekende teksten opgenomen en geel gearceerd.

Pagina 1/14, programma Algemene middelen, onderwerp Verdeling middelen versneld vernieuwen (Coronapakket 2) over de jaren 2023-2025.
Argument:
Binnen de gemeentelijke begroting zijn vanaf 2020 middelen vrijgemaakt om de effecten van de coronamaatregelen te verzachten onder de noemer Versneld Vernieuwen (werkpakket 2: versterken bestaanszekerheid, maatregel 1. Voor 2023 is hiervoor 8 mln beschikbaar. In de raadsbrief van 7 juli 2022 en in de 2e bestuursrapportage 2022 is aangekondigd dat we vanwege diverse redenen voorstellen middelen te verdelen over de komende drie jaren. Bijvoorbeeld om initiatieven op te kunnen zetten die in de toekomst echt renderen, maar ook arbeidsmarktproblematiek die maakt dat het niet mogelijk is in één jaar iets volledig op te zetten wat dan ook meteen rendeert. De nadere regel die hiermee samenhangt, herstel en veerkracht jeugd, is eind september 2022 opengesteld en heeft een looptijd tot halverwege 2025. Ook voor de overige activiteiten binnen versneld vernieuwen geldt een looptijd tot 2025. Nu de aanvragen beoordeeld zijn is er een beeld van hoe de middelen verdeeld kunnen worden over de periode 2023 – 2025.

Pagina 2/14, programma Bewoners en Bestuur, onderwerp Hogere Naturalisatie leges
Argument:
We zien nu een paar jaar achter elkaar een toename in naturalisatieaanvragen (instroom van 6/7 jaar geleden uit onder andere Syriërs die zich laten naturaliseren). De verwachting is dat deze trend de komende jaren In ieder geval nog doorzet gezien de asielinstroom en de huidige oorlog in Oekraïne. Omdat het niet duidelijk is hoe deze trend zich blijft ontwikkelen passen we de begroting voorlopig ieder jaar incidenteel aan.

Pagina 2/14, programma Bewoners en Bestuur, onderwerp Lagere VOG leges
Argument:
De Verklaring omtrent Gedrag kan sinds een aantal jaar rechtstreeks en online bij Justis (Ministerie van BZK) aangevraagd worden zonder tussenkomst van de gemeente. De vraag naar dit product bij de gemeente neemt daardoor af. We zien dit als een structurele trend en daarom passen we onze begroting hierop structureel aan.

Pagina 3/14, programma Duurzaamheid, onderwerp Aanvullen risicoreserve duurzaamheidsleningen
Argument:
Het bedrag aan risicoafdekking van de Duurzaamheidsleningen stijgt door de toename van het aantal verstrekte leningen aan inwoners. Er wordt voorgesteld de hiervoor bestemde middelen in de reserve Utrechtse Energie, onder te brengen in de risicoreserve Leningen Utrechtse Energie.

Pagina 9/14, Openbare ruimte en groen (x 1.000 euro), onderwerp onttrekking reserve MGP
Argument:
In de reserve Meerjaren Groenprogramma zijn middelen gereserveerd om schommelingen in de uitgaven op de groenprojecten op te vangen. In de programmering van het Meerjarengroen programma worden deze middelen ingezet in 2023 voor de uitvoering van diverse groenprojecten.
Eerste Bestuursrapportage 2023, Hoofdstuk 6 Uitvoering programma's, blz 53

Er staat in de titel van de tabel "totaaloverzicht Eerste bestuursrapportage 2021". Het jaartal moet 2023 zijn.

Eerste Bestuursrapportage 2023, Hoofdstuk 8 Budgettair neutrale wijzigingen, blz 61

In de inleiding van dit hoofdstuk wordt verwezen naar bijlage 5 dit moet bijlage 7 zijn.

Eerste Bestuursrapportage 2023, Hoofdstuk 5.2 Uitvoering programma's, blz 52 en 53

Op blz 52 en 53 staat twee keer een ontkenning in onderstaande zin, wat leest als dat de incidentele middelen wél in 2023 kunnen worden ingezet. Hier hoort te staan:

Deze incidentele middelen kunnen echter niet worden ~~niet~~ ingezet in 2023.

Commissie Ruimtelijke Ordening en Grondzaken

Dossiernummer	3398
Vertrouwelijk	Ja
Vergaderdatum	29 juni 2023
Agendapunt	3
Titel	Raadsvoorstel Meerjaren Perspectief Ruimte 2023
ID	3594
Behandelend ambtenaar	Mathijs Lammers
Telefoon	0638113549
E-mail	mathijs.lammers@utrecht.nl
Datum collegebesluit	9 mei 2023
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Ruimtelijke ordening
Portefeuillehouder	Wethouder Eerenberg
Beleidsveld	Ruimtelijke Ordening
Referendabel	Nee
Reden niet referendabel	Sub d: Raadsvoorstel over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening.
Raadsadviseur (lijst)	Frank de Kok/Cie Ruimtelijke ordening en Grondzaken/06-20011476
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juni 2023
Commissie Ruimtelijke Ordening en Grondzaken	**29 juni 2023**
Gemeenteraad	6 juli 2023

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Meerjarenperspectief Ruimte 2023

Beleidsveld	Ruimtelijke Ordening
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opsteller	Margo Meijer
Kenmerk	11161952
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 3 lid 2 onder d Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Ja, deels

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het Meerjaren Perspectief Ruimte 2023 vast te stellen, met uitzondering van hoofdstuk 2 “Koers houden in een veranderende markt” dat als bijlage 5 onderdeel vormt van de Voorjaarsnota 2023, waarmee we de voortgang van de ambities uit de RSU analyseren en inzicht geven in financiële ontwikkelingen die relevant zijn voor uitvoering van de ambities.

2. De jaarlijkse bijstelling van het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB) vast te stellen en op basis van deze jaarlijkse bijstelling de begroting vanaf 2023 te wijzigen, waarmee het volgende wordt verwerkt:
   - oplossen van acute knelpunten op lopende projecten en aanvullende wensen
   - Inpassen van aanvullende (knellende) wensen zodat oa planontwikkeling doorgang kan vinden en aanvullende projecten kunnen worden uitgevoerd
   - actualisatie kasritmes en overige technische aanpassing zoals de budgettair neutrale bijsturingsvoorstellen

3. Een bedrag van 0,350 miljoen euro binnen het voorbereidingskrediet voor de Noordelijke Rondweg Utrecht (NRU) te bestemmen voor het onderzoeken en uitwerken van een definitief pakket van korte termijn maatregelen.

4. De voorstellen voor de jaarlijkse bijstelling van de Parkeerexploitatie zoals opgenomen in de actualisatie financieel beeld (paragraaf 5.7) vast te stellen en de begroting vanaf 2023 daarop te wijzigen, waarmee het volgende wordt verwerkt:
   - Verhogen baten in verband met meer naheffingen door meer scanauto's en de opbrengsten betaald parkeren op feestdagen
   - Tegemoetkoming voor lagere inkomens in verband met het invoeren betaald parkeren
   - Compensatie beloning toezicht en handhaving
   - Overige kleinere mutaties.

5. Het ‘Besluit tot wijziging van de ‘verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelastingen 2023 gemeente Utrecht’ vast te stellen, waarmee in zone B1 het aantal bezoekersuren per adres per kwartaal verhoogd wordt naar 120 uur.

6. De actualisatie van de grondexploitaties vast te stellen (programmering, geprognosticeerd financieel resultaat en bijbehorend risicoprofiel), in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2023 (MPR) voor de onderdelen a) Binnenstedelijke grondexploitaties, b) Leidsche Rijn en c) Stationsgebied

7. In te stemmen met overschrijding van de 10 jaarstermijn op de grondexploitaties Leidsche Rijn, BEFU en Beurskwartier en vast te stellen dat de looptijd van de grondexploitatie Leidsche Rijn per medio 2039 eindigt, dat de looptijd van de grondexploitatie BEFU eind 2036 eindigt en dat de

looptijd van de grondexploitatie Beurskwartier eind 2033 eindigt.

8. Het voorbereidingsbudget voor de planvorming en begeleiding Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn met 2,7 miljoen euro op te hogen en deze voorbereidingskosten te verantwoorden als immateriële vaste activa (IVA).

9. Een voorbereidingskrediet vrij te geven van 0,1 miljoen euro bestemd voor de realisatie van een transportstation ten behoeve van Stedin Netbeheer B.V. op (een deel van) het perceel aan het Attleeplantsoen in Kanaleneiland Noord en tot het moment van de te zijner tijd te openen grondexploitatie de reserve Grondexploitaties, het onderdeel 'pré grondexploitaties', te bestemmen als achtervang voor de dekking van dit krediet.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Geheimhouding

Het college heeft tijdelijke geheimhouding opgelegd op de bijlage "Programmering ruimtelijke ontwikkelingsprojecten 2023", de bijlage "Financieel overzicht meerjarenprogramma bereikbaarheid", de bijlage "Gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht" en de bijlage "Overzicht voorstellen betaalbaar wonen" op grond van artikel 87 Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 b de Woo totdat de projecten gerealiseerd zijn en de grondexploitaties zijn gesloten. Openbaarmaking van de genoemde documenten kan het economisch en financieel belang van de Gemeente Utrecht schaden. Deze bijlagen bevatten gedetailleerde (financiële informatie) over de uitvoering van het gemeentelijke grondbeleid, de gemeentelijke grondposities en investeringen in het kader van ruimtelijke en infrastructurele projecten. Derden (bijvoorbeeld ontwikkelaars of eigenaren) kunnen de informatie gebruiken bij onderhandelingen met de gemeente of bij aanbestedingen en daardoor kan de gemeente financieel nadeel oplopen. Daarnaast kan de gemeente financieel nadeel oplopen bij het verkrijgen van cofinanciering.

Daarnaast heeft het college op de bijlage 'Aanpak continuering woningbouw (Deel B Strategische projectinzet)' tijdelijke geheimhouding opgelegd op grond van artikel 87 van de Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub b en i van de Woo totdat aanbestedingen zijn uitgevoerd, de onderhandelingen zijn afgerond en de woningbouwprojecten zijn afgerond.
Openbaarmaking kan de (financiële) positie van de gemeente schaden. De bijlagen bevat financiële informatie voor de gemeentelijke inzet en de strategie per project. Deze informatie kunnen marktpartijen gebruiken bij aanbestedingen en onderhandelingen met de gemeente. Het is van belang dat marktpartijen geen inzage krijgen in onze financiële mogelijkheden, de inzet per project en strategische doelen die de gemeente daarmee wil bereiken. Daarom mag deze informatie niet openbaar worden.

Samenvatting

Het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) geeft aan in hoeverre we op koers liggen met de uitvoering en planontwikkeling van de thematische en gebiedsgerichte opgaven in relatie tot de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU). In het MPR worden ook de financiële reserves investeringsimpuls RSU, meerjarenprogramma bereikbaarheid (MPB), de parkeerexploitatie en de grondexploitaties geactualiseerd. Ook wordt voorgesteld om de parkeerbelastingverordening zo aan te passen dat het aantal uren van de bezoekersvergunning in zone B1 uit te breiden naar 120 uren.

Context

Aanleiding

De Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 is de koers voor de ruimtelijke ontwikkeling van de stad in de komende twee decennia. Hoe we uitvoering geven aan de ambities uit de RSU geven we weer in het MPR.

Vorig jaar is een eerste stap gemaakt om het MPR beter in te zetten als een monitor-, analyse- en bijsturingsinstrument van de RSU. Dit jaar hebben we stappen gezet in de doorontwikkeling van het MPR door een vernieuwde opzet die overzichtelijker is en eenvoudiger leesbaar. Het doel van de doorontwikkeling van het MPR is om beter te kunnen sturen op de doelen uit de RSU op stedelijk niveau.

Binnen de thematische en gebiedsgerichte opgaven geven we in het MPR aan waar we op dit moment staan en hoe we bijsturen om de doelen uit de RSU te realiseren. Op basis van deze informatie kunnen we een duiding geven in hoeverre we op koers liggen en waar eventuele bijsturingen en investeringen noodzakelijk zijn. Deze analyse is bedoeld om vervolgens, bij de integrale afweging, te komen tot inhoudelijke bijsturings- en investeringsvoorstellen.

Het MPR wordt gelijktijdig met de integrale afweging van de VJN ter besluitvorming vastgelegd door de raad. Hoofdstuk 2 van het MPR, waarin de financiële bijsturingsvoorstellen staan, is een integraal onderdeel van de besluitvorming van de VJN. De andere hoofdstukken liggen voor in dit raadsvoorstel, dit betreft onder andere de financiële actualisatie van de grondexploitaties en investeringen van bereikbaarheid.

De aanleiding voor de aanpassing van de Verordening Parkeerbelasting is de pilot aanpak invoering betaald parkeren Schepenbuurt en Cartesiusweg (zie ook raadsbrief van 9 november 2022). Een van de gewenste maatwerkaanpassingen gaat over de uitbreiding van het aantal uren van de bezoekersvergunning in zone B1 van 70 naar 120 uren. Hiervoor moet de parkeerbelastingverordening worden aangepast.

Juridische context

- Op grond van artikel 2 en artikel 7 van de Verordening Financieel beleid en beheer Utrecht biedt het college het Meerjarenperspectief Ruimte uiterlijk voor 1 juni aan de raad aan. In het Meerjarenperspectief Ruimte wordt de geactualiseerde stand gegeven van alle grondexploitatieprojecten. De raad is bevoegd de bijgestelde begroting voor de grondexploitatie te autoriseren. Dit vindt voor het lopend jaar plaats bij de vaststelling van de 2e begrotingswijzing en voor de meerjarenraming bij de Programmabegroting. Tevens wordt het actuele kasritme van de investeringen RSU en bereikbaarheid vastgesteld.
- Gelet op de artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en artikel 225 van de Gemeentewet is het vaststellen van een wijziging van de Parkeerbelastingverordening een raadsbevoegdheid.

Beslistermijn

De beslistermijn van het MPR 2023 valt samen met de beslistermijn van de Voorjaarsnota 2023.

Beoogd effect

Met MPR geven we de voortgang van de ambities uit de RSU weer en geven we inzicht geven in financiële ontwikkelingen die relevant zijn voor uitvoering van de ambities. Met de voorstellen voor investering en bijsturing worden stappen gezet in het realiseren van de ambities van de RSU met als doel gezond stedelijk leven.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- MPR 2022
- Raadsbrief Uitkomsten pilot invoering betaald parkeren Schepenbuurt en Cartesiusweg.

Afhandeling moties:

- 22/T393 en 22/T398: Wethouder Eerenberg zegt toe dat de raad bij de voorjaarsnota 2023 een analyse op ontwikkelingen (o.a. bouwkosten en hypotheekrente) bij de woningbouwopgave van Utrecht ontvangt. Dit het met oog op een verdere integrale afweging.
  Afhandeling: in hoofdstuk 2 op pagina 12 geven we een analyse van de huidige marktontwikkelingen voor de woningbouwopgave.
- 22/T258: Wethouder Eerenberg zal met de marktpartijen in gesprek gaan over het nieuwe beleid van het college en daar eind 2022 per brief op terugkomen.
  Afhandeling: in hoofdstuk 2 op pagina 10 geven we aan hoe we met marktpartijen in gesprek zijn.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Het Meerjaren Perspectief Ruimte 2023 vast te stellen, met uitzondering van hoofdstuk 2 "Koers houden in een veranderende markt" dat als bijlage 5 onderdeel vormt van de Voorjaarsnota 2023, waarmee we de voortgang van de ambities uit de RSU analyseren en inzicht geven in financiële ontwikkelingen die relevant zijn voor uitvoering van de ambities.
Argumenten	
1.1	Het Meerjaren Perspectief Ruimte is een monitor-, analyse- en bijsturingsinstrument van de RSU 2040 en brengt de ruimtelijke opgaven voor de korte én lange termijn (2040) in samenhang in beeld om zo beter te sturen op stedelijk niveau.
	Met het MPR monitoren en analyseren we hoe we op koers liggen om de doelen uit de RSU 2040 te behalen. De analyse is bedoeld om bij de integrale afweging in de Voorjaarsnota te komen tot inhoudelijke bijsturings- en investeringsvoorstellen.
1.2	Hoofdstuk 2 van het MPR wordt vastgesteld via het raadsvoorstel over de Voorjaarsnota
	In de Voorjaarsnota vindt de integrale afweging plaats over financiële bijsturing. En omdat dit hoofdstuk voorstellen bevat voor financiële bijsturing hoort besluitvorming daarover mee te lopen in de integrale afweging over de Voorjaarsnota.
Beslispunt	
2	De jaarlijkse bijstelling van het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid vast te stellen en op basis van deze jaarlijkse bijstelling de begroting vanaf 2023 te wijzigen, waarmee het volgende wordt verwerkt: • oplossen van acute knelpunten op lopende projecten en aanvullende wensen • Inpassen van aanvullende (knellende) wensen zodat oa planontwikkeling doorgang kan vinden en aanvullende projecten kunnen worden uitgevoerd • actualisatie kasritmes en overige technische wijzigingen zoals de budgettair neutrale bijsturingsvoorstellen.
Argumenten	
2.1	Hiermee kunnen acute budgettaire knelpunten op lopende mobiliteitsprojecten

	worden opgelost.
	Door diverse oorzaken (langere doorlooptijden, scope uitbreidingen of opgetreden risico's waaronder hoge inflatie) ontstaan budgettaire knelpunten op lopende projecten. Binnen het meerjarenprogramma bereikbaarheid worden knelpunten opgelost voor o.a. Blauwkapelseweg/Alexander Numankade, Studie Ring Utrecht/A27, de Kanaal/Damstraat, Fietsenstalling Stadstuin Leidsche Rijn, Socrateslaan/Linschotensingel en voorbereidingskosten Boorstraat.
2.2	Hiermee kunnen een aantal gewenste projecten doorgang vinden of verder worden ontwikkeld.
	Met het inpassen van de aanvullende (knellende) wensen kunnen de projecten doorgang vinden of verder worden ontwikkeld zoals verbeteren fietsnetwerk Lage Weide, Uitvoeringsprogramma Goederenvervoer, regionale doorfietsroutes Utrecht Hilversum en Houten-Lage Weide, plankosten Demkabrug, Dom tot Damroute en As Route Votulast.
2.3	De begroting sluit hierdoor weer aan op de actualisatie van het kasritme van de projecten.
	De uitvoeringsplanning binnen het meerjarenprogramma bereikbaarheid is geactualiseerd. Daardoor zijn de verwachte verrekeningen met de reserve gewijzigd. Deze worden door middel van een begrotingswijziging verwerkt.
Kanttekeningen/ Risico's	
2.1	Programmering betreft deels planvorming voor enkele projecten waarvoor uitvoeringsbudget nog komende jaren moet worden geprogrammeerd.
	Door nu budget in te passen voor betreffende projecten kunnen deze verder met planvorming inclusief raming zodat bij een volgende MPB uitvoeringsbudget kan worden geprogrammeerd binnen het beschikbare budget. Risico is dat (een deel van) deze projecten niet voor 2028 kunnen worden gerealiseerd als er onvoldoende middelen en financiële meevallers zijn om alle kosten van deze ambities te kunnen dekken.
Beslispunt	
3	Een bedrag van 0,350 miljoen euro binnen het voorbereidingskrediet voor de Noordelijke Rondweg Utrecht (NRU) te bestemmen voor het onderzoeken en uitwerken van een definitief pakket van korte termijn maatregelen.
Argumenten	
3.1	In afwachting van een definitieve koers voor de aanpak van de NRU is het gewenst op korte termijn - tegelijkertijd met asfaltonderhoud van de NRU - een aantal verbetermaatregelen te nemen voor een betere leefbaarheid, bereikbaarheid en oversteekbaarheid.
	Reguliere uitgaven van de projectkosten (projectteam etc) vinden plaats binnen het beschikbare voorbereidingskrediet. (Grotere) uitgaven die afwijken van de bestemming van het voorbereidingskrediet worden voorgelegd aan de Raad; dit krediet is bedoeld voor het verder onderzoeken en uitwerken van de verbetermaatregelen uit de quick scan (korte termijn maatregelen). Hiervoor zijn o.a. berekeningen om effecten te meten, haalbaarheidsonderzoeken, financiële doorrekening en overleggen met de omgeving nodig. De samenwerkende partijen accepteren de consequentie dat door nu te werken aan deze maatregelen, dit ten koste gaat van het budget bestemd voor een volledige reconstructie van de NRU. Met de voortgangsrapportage NRU (Regeling Risicovolle Projecten) en bent u

	geïnformeerd over de stand van zaken over de NRU.
Beslispunt	
4	De voorstellen voor de jaarlijkse bijstelling van de Parkeerexploitatie zoals opgenomen in de actualisatie financieel beeld (paragraaf 5.7) vast te stellen en de begroting vanaf 2023 daarop te wijzigen, waarmee het volgende wordt verwerkt: - Verhogen baten in verband met meer naheffingen door meer scanauto's en de opbrengsten betaald parkeren op feestdagen - Tegemoetkoming voor lagere inkomens in verband met het invoeren betaald parkeren - Compensatie beloning toezicht en handhaving - Overige kleinere mutaties
4.1	De meerjarenraming van parkeren is hiermee geactualiseerd.
	De meerjarenraming van parkeren wordt jaarlijks in het MPR geactualiseerd om deze in lijn te brengen met de reële prognose van lasten, baten en onttrekkingen aan de reserve.
Beslispunt	
5	Het ‘Besluit tot wijziging van de ‘verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelastingen 2023 gemeente Utrecht’ vast te stellen, waarmee voor alle gebieden in zone B1 het aantal bezoekersuren per adres per kwartaal verhoogd wordt naar 120 uur.
Argumenten	
5.1	Het verhogen van het aantal bezoekersuren in B1 gebied kwam als wens van bewoners uit de pilot Schepenbuurt, Cartesiusweg, door voor alle gebieden in zone B1 het aantal bezoekersuren gelijk te stellen voeren we consistent beleid uit
	De pilot Schepenbuurt Cartesiusweg werd gehouden omdat het de eerste keer was dat betaald parkeren nodig vanuit een gebiedsontwikkeling, zonder draagvlakmeting zou worden ingevoerd. De wens voor meer bezoekersuren kwam voort uit deze pilot. Artikel 225 Gemeentewet bepaalt dat een gemeente een parkeerbelasting mag heffen in het kader van de parkeerregulering. Hierbij past het dat in verschillende gebieden in de stad verschillende tarieven gelden. In dat artikel staat ook dat de tarieven van de parkeerbelasting objectief bepaald moeten worden, gebaseerd op: 1. de parkeerduur, 2. de parkeertijd, 3. de ingenomen oppervlakte 4. de ligging van terreinen of weggedeelten. Het toekennen van extra bezoekersuren voor alle adressen in B1 gebieden is juridisch te onderbouwen. Het verschil in uren met categorie A gebied is ingegeven door de (objectieve) verschillen in parkeerdruk vanuit de parkeerregulering. In dat geval wordt er niet in strijd met het gelijkheidsbeginsel gehandeld.
5.2	De parkeerdruk in zone B1 gebieden is gemiddeld lager dan in zone A1 en A2
	Op dit moment is het maximumaantal parkeeruren dat gekoppeld is aan de bezoekersvergunning in de hele stad gelijk, te weten 70 uren per kwartaal. Gelet op de parkeerdruk in de B1 gebieden, die gemiddeld lager is dan in A1 en A2, past een uitbreiding van het maximumaantal uren naar 120 binnen de kaders van de parkeerregulering.

5.3	De effecten van de maatregel voor de aantrekkelijkheid om met de auto te komen zijn zeer beperkt.
	Uitbreiding van het aantal bezoekersuren draagt niet bij aan vermindering van het aantal auto's op straat, maar de verwachting is dat het effect van de verhoging van het aantal bezoekersuren in B1-gebied op de aantrekkelijkheid om met de auto te komen zeer beperkt is. Het bezoek moet nog steeds betalen voor het parkeren op hun bestemming. Uit de praktijk blijkt dat een verwaarloosbaar percentage huishoudens meer dan 70 bezoekersuren nodig heeft.
Beslispunt	
6.	De actualisatie van de grondexploitaties vast te stellen (programmering, geprognosticeerd financieel resultaat en bijbehorend risicoprofiel), in het Meerjaren Perspectief Ruimte 2023 (MPR) voor de onderdelen a) Binnenstedelijke grondexploitaties, b) Leidsche Rijn en c) Stationsgebied
Argumenten	
6.1	In het kader van de Beleids- en beheersinstrumentarium-cyclus wordt de actualisatie van de grondexploitaties jaarlijks vastgesteld.
	Per 1 januari 2023 zijn alle grondexploitaties (en in lijn daarmee de voorziening negatieve grondexploitaties) geactualiseerd. De actuele geprognosticeerde resultaten zijn verantwoord in de Jaarstukken 2022. In het Meerjarenperspectief Ruimte zijn de geactualiseerde grondexploitaties 2023 opgenomen en wordt het actueel resultaat per grondexploitatie toegelicht. De grondexploitaties zijn geactualiseerd conform de richtlijnen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) van juli 2019.
6.2	Het saldo van de binnenstedelijke grondexploitaties is 14,3 miljoen euro positief. Het saldo van de binnenstedelijke grondexploitaties is verbeterd van 8,0 miljoen euro positief (per 1-1-2022) naar 14,3 miljoen euro positief (per 1-1-2023). Dit wordt veroorzaakt door drie zaken: de geopende grondexploitatie BEFU, de mutaties binnen de lopende grondexploitaties en het afsluiten van vier grondexploitaties. Conform BBV-regelgeving is de gemeente verplicht winst te nemen. Deze tussentijdse winstneming bedroeg over 2022 5,3 miljoen euro. De winstnemingen zijn toegevoegd aan de reserve grondexploitatie. Na verwerking van bovengenoemde gebeurtenissen leidt dat tot een positief saldo van 14,3 miljoen euro. De grondexploitatie Beurskwartier is geactualiseerd op basis van het vast te stellen Stedenbouwkundig Plan, dat medio april aan de gemeenteraad is aangeboden. Op basis van de uitgevoerde risico- en scenarioanalyse is de benodigde reservering voor het opvangen van risico's binnenstedelijke grondexploitaties als gevolg van de onzekerheden in de markt toegenomen met 3 miljoen euro.
6.3	Het saldo van de grondexploitatie Leidsche Rijn is verbeterd met 1,6 miljoen euro. De grondexploitatie Leidsche Rijn komt na actualisatie per 1-1-2023 uit op een positief saldo van 17,7 miljoen euro. De grondexploitatie laat een verbetering zien van 1,6 miljoen euro. De verbetering wordt met name veroorzaakt door deels gerealiseerde en deels door nog te realiseren hogere opbrengsten. De gemeente heeft conform BBV-regelgeving dit jaar verplicht winst genomen. Deze bedroeg over 2022 3,8 miljoen euro. Tot en met 2022 is binnen Leidsche Rijn 67,5 miljoen euro verplicht winst genomen. Vanwege de omvang en de looptijd van de

	grondexploitatie Leidsche Rijn kan het eindresultaat nog aanzienlijk veranderen. Daarnaast stijgt het risicoprofiel vanwege stijgende bouwkosten en druk op de uitgifteprijzen. Deze ontwikkelingen hebben naar verwachting vooral effect op de nog op te starten deelgebieden zoals Papendorp, Haarrijn en Strijkviertel.
6.4	De grondexploitatie Stationsgebied is, in combinatie met de gestelde voorziening, sluitend.
	De actualisatie grondexploitatie Stationsgebied is, in combinatie met de gestelde voorziening, sluitend en heeft geleid tot een vrijval uit de voorziening negatieve grondexploitatie Stationsgebied. De vrijval van de voorziening bedraagt 0,09 miljoen euro en is toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.
Beslispunt	
7	In te stemmen met overschrijding van de 10 jaarstermijn op de grondexploitaties Leidsche Rijn, BEFU en Beurskwartier en vast te stellen dat de looptijd van de grondexploitatie Leidsche Rijn per eind 2039 eindigt, dat de looptijd van de grondexploitatie BEFU eind 2036 eindigt en de looptijd van de grondexploitatie Beurskwartier per eind 2033 eindigt.
Argumenten	
7.1	In de notitie Grondbeleid van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is opgenomen dat de looptijd van een grondexploitatiecomplex in beginsel maximaal 10 jaar bedraagt, maar dat hier gemotiveerd van kan worden afgeweken.
	Om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken is het uitgangspunt dat de looptijd van een grondexploitatiecomplex in beginsel maximaal 10 jaar bedraagt. Deze 10 jaar dient te worden gehanteerd als richttermijn, die voortschrijdend moet worden bezien en waar alleen gemotiveerd van kan worden afgeweken. Een gemotiveerde afwijking houdt in dat deze motivatie is geautoriseerd door de raad en verantwoord in de begroting en de jaarstukken. De motivatie moet tevens zijn voorzien van risico-beperkende beheersmaatregelen die de gemeente heeft genomen om de onzekerheden en risico's die gepaard gaan met de langere looptijd te mitigeren.
7.2	Een looptijd van meer dan 10 jaar voor de grondexploitatie Leidsche Rijn is nodig vanwege de substantiële omvang en onderlinge samenhang van de opgave en het hanteren van een meerjarig marktconform afzettempo voor het nog te realiseren woningbouwprogramma en programma werkgelegenheid na 1 januari 2033.
	De risico-beperkende maatregelen die de gemeente heeft genomen, hieronder kort opgesomd, zijn gelijk aan het MPR 2022: Na het 10e jaar, nu 1 januari 2033, worden de inkomsten conform de aanbeveling van de commissie BBV niet geïndexeerd; Een aanzienlijk deel van het nog te realiseren kantoorprogramma is financieel op nihil gesteld. Na het 10e jaar is er geen opbrengstwaarde voor het geprogrammeerde kantoorprogramma opgenomen; Het behoedzaam opnemen van het uitgiftetempo bij nog uit te geven woningbouw- en commercieel programma (alleen bedrijventerrein) is een risico-beperkende maatregel, de substantiële omvang van de opgave Leidsche Rijn maakt mede dat de 10 jaar wordt overschreden.
7.3	Een looptijd van meer dan 10 jaar voor de grondexploitatie BEFU is nodig om een tijdelijke woonfunctie mogelijk te maken en tevens aanvullende opbrengsten te realiseren.

	Om de risico's van de langere looptijd voor de grondexploitatie te beheersen wordt rekening gehouden met de volgende uitgangspunten: De grondexploitatie is, in lijn met de vastgestelde werkwijze, doorgerekend op basis van behoedzame gekozen parameters. Bij het ramen van de opbrengsten van de tijdelijke en definitieve invulling is ten aanzien van de te realiseren volumes behoudend gerekend, wat ruimte biedt voor planoptimalisatie. Buiten de 10 jaarstermijn, nu 1 januari 2033, worden de opbrengsten conform de notitie van de commissie BBV, niet geïndexeerd. Na het tijdelijk gebruik bestaat de mogelijkheid om het plan voor de definitieve invulling te actualiseren en ten behoeve van het financiële resultaat bij te sturen.
7.4	<u>Een looptijd van meer dan 10 jaar voor de grondexploitatie Beurskwartier is nodig om de substantiële omvang en onderlinge samenhang van de opgave en het hanteren van een meerjarig marktconform afzettempo</u>
	Een looptijd van meer dan 10 jaar voor de grondexploitatie Beurskwartier is nodig vanwege de substantiële omvang en onderlinge samenhang van de opgave en het hanteren van een meerjarig marktconform afzettempo. Hoewel de laatste opbrengsten worden voorzien binnen de 10-jaarstermijn worden de laatste kosten pas na afloop van de bouw van de laatste bouwblokken verwacht. Daarmee overschrijdt Beurskwartier de 10-jaarstermijn.
Beslispunt	
8	Het voorbereidingsbudget voor de planvorming en begeleiding Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn met 2,5 miljoen euro op te hogen en deze voorbereidingskosten te verantwoorden als immateriële vaste activa (IVA).
Argumenten	
8.1	<u>Het budget is nodig om door te gaan met de voorbereiding van Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn.</u> Het voorbereidingsbudget is nodig om tot en met medio 2024 door te gaan met uitwerking van het Definitief Ontwerp en de voorbereiding van de uitvoering en moet geautoriseerd worden door de raad. Wij verwachten dat de grondexploitatie in 2023 nog niet geopend kan worden. In de raming van de haalbaarheidsanalyse van de investeringsopgave Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn is rekening gehouden met de kosten voor de planfase die we in 2023 en 2024 doorlopen. In lijn met de notitie grondbeleid hoofdstuk 5.3.2 en artikel 34 onderdeel b van het BBV verantwoorden wij de voorbereidingskosten financieel technisch als immateriële vaste activa (IVA). Tot het moment dat de grondexploitatie wordt geopend bestemmen wij het budget Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn in de reserve grondexploitaties als achtervang voor de dekking van deze kosten.
Beslispunt	
9	Een voorbereidingskrediet vrij te geven van 0,1 miljoen euro bestemd voor de realisatie van een transportstation ten behoeve van Stedin Netbeheer B.V. op (een deel van) het perceel aan het Attleeplantsoen in Kanaleneiland Noord en tot het moment van de te zijner tijd te openen grondexploitatie de reserve Grondexploitaties, het onderdeel 'pré grondexploitaties', te bestemmen als achtervang voor de dekking van dit krediet.
Argumenten	

9.1	Het voorbereidingskrediet is nodig om de plankosten te kunnen dekken die gemaakt moeten worden om te komen tot de uiteindelijke uitgifte in erfpacht aan Stedin
	Ten behoeve van de realisatie van het transportstation worden voorbereidingskosten gemaakt die te zijner tijd worden ingebracht in de nog te openen grondexploitatie. Deze grondexploitatie zal tegelijkertijd met het omgevingsplan ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd. Mocht niet besloten worden tot het openen van een grondexploitatie dan brengen we de komen de kosten ten laste van de reserve Grondexploitaties, het onderdeel 'pré grondexploitaties'.

Financiën
Voor de in het raadsvoorstel opgenomen voorstellen is dekking beschikbaar binnen het MPR. Zie nadere toelichting in hoofdstuk 5 van het MPR 2023.
Het voorstel voor het uitbreiden van het aantal uren van de bezoekersvergunning (voor parkeren) heeft beperkte financiële consequenties. Uit gegevens blijkt dat in de huidige B1 gebieden minder dan 3% van de bewoners met een bezoekersvergunning het aantal bezoekersuren per kwartaal volledig opmaakt.

Vervolg
Het Besluit tot wijziging van de 'verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelastingen 2023 gemeente Utrecht' wordt gepubliceerd op overheid.nl. Het Meerjaren Perspectief Ruimte 2023 en de projectenkaart met de ruimtelijke projecten in Utrecht worden gepubliceerd op ruimtelijkeprojectenutrecht.nl.

Participatie
Er heeft geen participatie plaatsgevonden over dit voorstel.

Communicatie
Bewoners in het parkeergebied B1 worden geïnformeerd over de verhoging van het aantal bezoekersuren.

(Niet)Referendabel
Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening (artikel 3 lid 2 onder d Verordening tot raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming:
- Meerjaren Perspectief Ruimte 2023
- Financieel overzicht bij hoofdstuk 2
- GEHEIM Programmering ruimtelijke ontwikkelingsprojecten 2023
- GEHEIM Financieel overzicht meerjarenprogramma bereikbaarheid en luchtkwaliteit
- GEHEIM Gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht
- Wijzigingsbesluit Verordening parkeerbelasting 2023

Bijlagen informatief:
- Meerjaren Programma Groen Ruimte voor Groen uitvoeringsprogramma 2023 - 2027
- Projectenlijst woningbouwprojecten 100+
- Projectenlijst Middenhuur
- GEHEIM Overzicht voorstellen betaalbaar wonen
- GEHEIM Aanpak continuering woningbouw

Gemeente Utrecht

Meerjaren Perspectief Ruimte 2023

Koers houden in ruimtelijke ontwikkeling

Gemeente Utrecht

Bekijk alle ruimtelijke projecten op de kaart

www.ruimtelijkeprojectenutrecht.nl

Inhoudsopgave

1.
Inleiding

We beschrijven het doel van dit MPR en lichten de relatie tussen de RSU en de VJN toe.

>

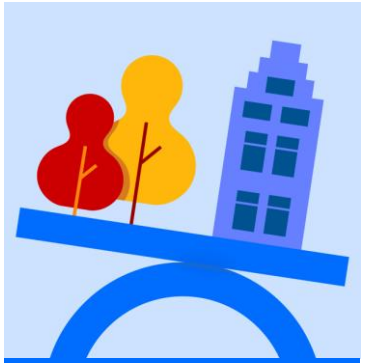

2.
Koers houden in een veranderende markt

Diverse externe ontwikkelingen beïnvloeden de investeringen in de stad. Welke zijn dat en hoe spelen we daarop in?

>

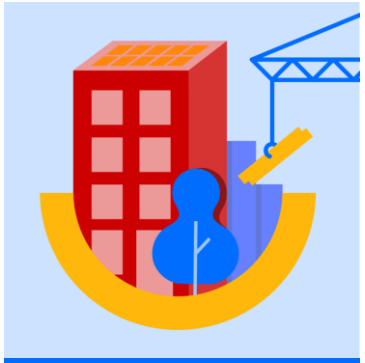

3.
Ruimtelijke opgaven

Per thema kijken we naar de opgave tot 2040. Liggen we op koers, wat zijn de conclusies en welke bijsturing is nodig?

>

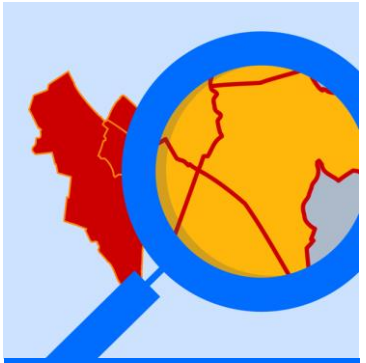

4.
Gezonde gebieds-ontwikkeling

We nemen de ontwikkelingen per gebied onder de loep. Ook hier kijken we vooruit naar de opgave tot 2040.

>

5.
Financieel beeld

We lichten de financiële actualisaties en ontwikkelingen toe en we geven de investeringsstrategie weer bij de opgaven tot 2040.

>

Inleiding

1. Inleiding

De doelen van het MPR

In het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) analyseert het college van B en W jaarlijks de voortgang van de uitvoering van ambities uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU2040). Dit doen we voor thematische opgaven, zoals wonen, duurzame mobiliteit, maatschappelijke voorzieningen en energie en voor gebiedsopgaven, zoals de ruimtelijke ontwikkeling van Overvecht, de binnenstad of Zuidwest. Hierbij combineren we de ambities uit de RSU zoveel mogelijk met de ambities vanuit beheer en onderhoud: in één keer goed. Per opgave geven we aan in hoeverre we op koers liggen met de realisatie van ambities. Ook biedt het MPR inzicht in financiële ontwikkelingen die relevant zijn voor uitvoering van de ambities.

Het MPR benoemt ook de interventies die het college voorstelt. Wanneer extra geld beschikbaar is voor de uitvoering van ambities die voortvloeien uit de RSU2040 en het collegeakkoord, wegen we in het MPR af hoe dit geld het beste ingezet kan worden voor de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Die afweging is nodig omdat er altijd sprake is van schaarse middelen voor onderling samenhangende en met elkaar concurrerende opgaven.

De kaders van de Omgevingsvisie Utrecht (waarvan de RSU2040 onderdeel uitmaakt) en het coalitieakkoord geven richting bij het afwegen van de verschillende belangen en ambities. In het MPR combineren we gebiedsgerichte en thematische opgaven en bewaken we het totaal aan ontwikkelingen in de stad. We sturen op de kwaliteit van nieuwe ontwikkelingen en van de bestaande stad (bijv. door multifunctioneel ruimtegebruik, ongelijk investeren voor gelijke kansen en werk met werk maken). De omvang van interventies om de ambities uit de RSU te realiseren is afhankelijk van de financiële ruimte. In het MPR laten we zien hoeveel geld ingezet kan worden voor ruimtelijke ambities. Daarvoor bieden we actueel inzicht in de ontwikkeling van het groeikader, van inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling en van parkeerinkomsten en we geven inzicht in de hierbij relevante reserves.

Bij de thema's en de gebieden in het MPR geven we aan in hoeverre we op koers liggen. Als hulpmiddel voor de lezer wordt dit ook visueel weergegeven. Dat gebeurt met een schaalverdeling in balkjes. Deze kunnen worden geïnterpreteerd als een indicatie van de ontwikkeling richting 2040: liggen we op koers om de doelen uit de RSU 2040 te halen?

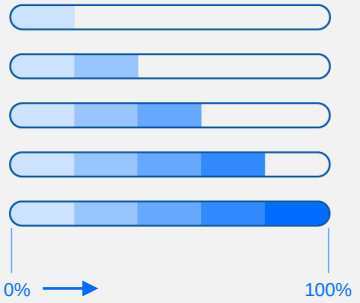

Beleidskaders en naslagwerk

We verwijzen, waar van belang, naar andere documenten (beleidskaders en naslagwerk). Deze verwijzingen zijn te herkennen aan dit icoon.

Investeringsstrategie

In de RSU 2040 worden omvangrijke ambities geschetst voor het toekomstbeeld van de stad. Het is belangrijk dat deze ambities haalbaar en betaalbaar worden, zodat ze daadwerkelijk te realiseren zijn. Per jaarschijf wordt bij de Voorjaarsnota besloten over de inzet van de dan bekende en beschikbare gemeentelijke investeringsruimte voor concrete (meerjarige) opgaven.

De ambities voor de stad worden realistisch en uitvoerbaar als de bekostigingsopgaven tijdig en in samenhang geadresseerd worden. Dit betekent slim faseren en integraal afwegen van de beschikbare schaarse middelen. Het ontwikkelen van woningen en werklocaties moet hand in hand gaan met investeringen in mobiliteit, maatschappelijke voorzieningen, groen en energie: zaken die randvoorwaardelijke zijn voor de groei van de stad.

Ongelijk investeren voor gelijke kansen

Een ander belangrijk uitgangspunt is voor ruimtelijke investeringen is het bestrijden van ongelijkheid. Daarbij hanteren we als leidend principe ‘ongelijk investeren voor gelijke kansen’, zowel voor het sociaal als fysiek domein. Dat houdt in dat we bij de programmering (verdeling van investeringen over de stad) ook kijken naar welke mensen en locaties deze het hardst nodig hebben. Kansenongelijkheid is in de ene wijk een groter probleem dan in de andere. We weten ook dat ruimtelijke condities en ontwerpkeuzes voor de openbare ruimte en de gebouwde omgeving invloed hebben op gezondheid, ontmoetingsmogelijkheden, mogelijkheden om te sporten en spelen, op goede bereikbaarheid en toegankelijkheid.

Doorontwikkeling Stedelijke Sturing

Ieder jaar maken wij in het MPR de balans op waar wij staan als stad ten opzichte van onze koers. De doorontwikkeling van de stedelijke sturing en het MPR verlopen stapsgewijs.

Door inzichten vanuit gebieden, thema’s en de stedelijke monitoring te combineren kunnen we beter onderbouwd toekomstige investeringen programmeren en keuzes maken. De confrontatie tussen ruimtevraag- en aanbod maakt het mogelijk om scherper en transparanter te programmeren in de keuzes die wij maken als stad. Dit doen we gemeentebreed op het ruimtelijke gebied en we leggen hierbij verbindingen met het Meerjaren Investeringsprogramma 2024-2029 van Stadsbedrijven en Maatschappelijke Ontwikkeling. Dit vraagt om gemeente brede programmeertafels voor het maken van afwegingen, keuzes en het bij elkaar brengen van planningen. Door dit proces elk jaar te verfijnen krijgen we nog beter overzicht en grip op het geheel van de ontwikkeling van de stad, en kunnen wij sturen op groei in balans.

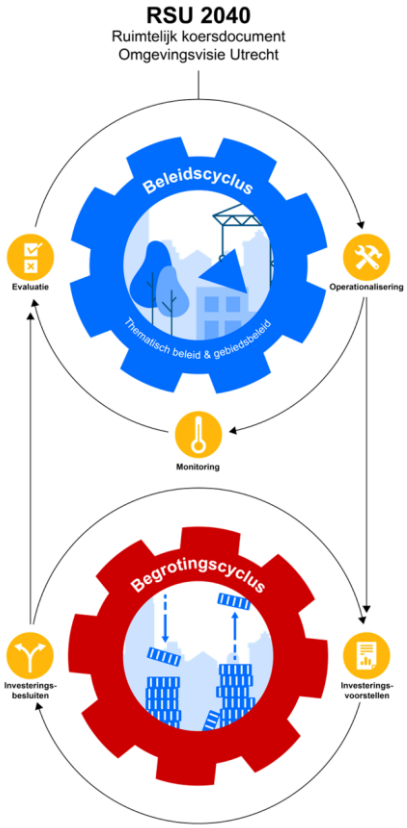

Op basis van onder andere de barcode als stedelijk hulpmiddel hebben we het afgelopen jaar in beeld gebracht hoe de stad er nu voor staat. Deze informatie geeft inzicht in het huidige ruimtegebruik en stelt ons in staat om afwegingen te maken in dit MPR. Het overzicht van waar we staan komt met name terug in de beschrijving van de thematisch opgaven en gebieden (hoofdstukken 3 en 4).

We verfijnen onze informatie steeds meer, waarbij we naar zowel kwantitatieve als kwalitatieve aspecten kijken, zoals de balans in ruimtegebruik (de Barcode), de nabijheid van functies (10-minutenstad) en de waardering van Utrechters (via o.a. de Utrechtmonitor). Het MPR benutten we in de doorontwikkeling van de stedelijke sturing. Het MPR heeft dit jaar een nieuwe vormgeving gekregen om de toegankelijkheid en leesbaarheid te vergroten.

Relatie tussen MPR en voorjaarsnota

Besluitvorming over wijziging van financiële kaders gebeurt in de voorjaarsnota. De voorjaarsnota is kaderstellend; daarin worden financiën van alle opgaven van de gemeente integraal afgewogen. Hoofdstuk 2 van het MPR maakt daarom integraal onderdeel uit van de besluitvorming van de Voorjaarsnota. Met een separaat raadsvoorstel stelt de gemeenteraad ook het MPR vast (exclusief hoofdstuk 2).

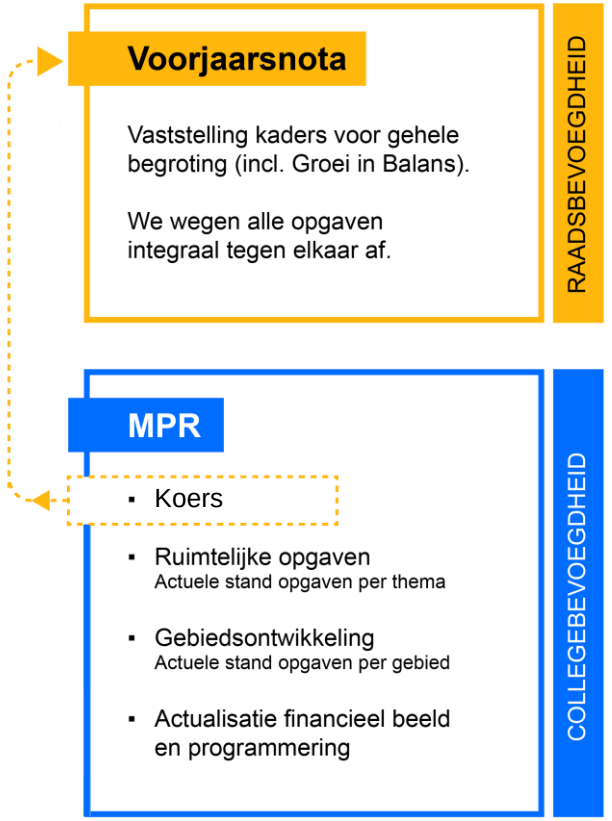

Koers houden in een veranderende markt

2. Koers

Koers houden in een veranderende markt

2.1 Inleiding

In de RSU2040 staan de ambities voor de stad. Gezond stedelijk leven voor iedereen staat hierin centraal. We willen mensen een plek geven in Utrecht en de stad tegelijkertijd ontwikkelen met kwaliteit én met voorzieningen die meegroeien met het aantal inwoners. In het coalitieakkoord is hiervoor een pakket aan maatregelen opgenomen. Dat pakket omvat extra investeringen in groen, integrale projecten in de openbare ruimte, maatschappelijke voorzieningen (zoals onderwijshuisvesting en sportaccommodaties) en mobiliteit (met name fiets en ov). Echter, door verschillende externe ontwikkelingen zien we dat woningbouw vertraagt en dat hiermee ook onze ambities op het gebied van gezond stedelijk leven mogelijk onder druk komen te staan.

In dit hoofdstuk gaan we allereerst in op externe ontwikkelingen, op de voortgang in woningbouw en op maatregelen om deze op peil te houden. Daarna gaan we in op de bijsturing in overige ruimtelijke investeringen.

Luchtfoto Utrecht

2.2. Inspelen op externe ontwikkelingen

Wereldwijde, nationale en lokale ontwikkelingen hebben invloed op de ruimtelijke ontwikkeling van Utrecht en op de woningbouw in het bijzonder. De bevolking neemt sneller toe dan verwacht en er zijn snel veel extra woningen nodig. Tegelijkertijd veranderen de omstandigheden op de woningmarkt door de inflatie en de daarmee gepaard gaande stijgende rente. Duurdere materialen en het tekort aan personeel zorgen voor stijgende bouwkosten. Netcongestie heeft gevolgen voor het aansluiten van woon- en werklocaties en leidt steeds vaker tot vertraging in projecten. Er zijn keuzes nodig welke projecten wel en niet aangesloten kunnen worden en daarmee al dan niet vertragen. Veranderende omstandigheden hebben daarmee invloed op het tempo waarin we onze ambities kunnen realiseren.

Tegelijkertijd blijft de druk op de woningmarkt onverminderd hoog. Veel mensen hebben moeite om een geschikte woning te vinden in Utrecht, met name voor de kwetsbaardere doelgroepen is dit probleem extra urgent. Vanwege het grote woningtekort in onze stad zetten we in op de voortgang van de woningbouw en het op peil houden van de productie. Door veranderende marktomstandigheden zien we echter dat ontwikkelingen vertragen. Dat is onwenselijk. De behoefte aan betaalbare woningen blijft immers onverminderd groot.

Balans in de ontwikkeling van de stad is en blijft hierbij het uitgangspunt. We willen dat onder andere groen en openbare ruimte, maatschappelijke voorzieningen, fietsinfrastructuur en OV en het aantal werklocaties meegroeien met het aantal inwoners van de stad. Deze voorzieningen zijn randvoorwaardelijk voor de groei van het aantal inwoners van de stad.

Investeringen in deze voorzieningen zijn nodig om onze doelstellingen op het gebied van gezond stedelijk leven voor iedereen te realiseren. We zetten de middelen die voorvloeien uit de ontwikkeling van woningbouw hiervoor in. Als woningbouw vertraagt, heeft dat op termijn gevolgen voor inkomsten uit gemeentefonds en ozb. Maar het heeft ook effect op de investeringen van marktpartijen. Die dragen bijvoorbeeld fors bij aan voorzieningen rondom de Merwedekanaalzone (onder andere in Park Transwijk, rondje Stadseiland, hov-busbaan). Laat de woningbouw op zich wachten, dan komen de investeringen in kwaliteit en leefbaarheid ook pas later. Voortgang van woningbouw is ook nodig om bijdragen van de rijksoverheid veilig te stellen, die zijn toegezegd via de woningbouwimpuls, versnellingsafspraken en het BO-MIRT.

In aanloop naar dit MPR hebben we onderzocht welke draaiknoppen benut kunnen worden om de woningbouw zo veel mogelijk op peil te houden. We hebben diverse stakeholders geconsulteerd zoals adviseurs, marktpartijen, andere gemeenten en de rijksoverheid. Ook hebben we geleerd van de vorige crises. Draaiknoppen voor voortgang van woningbouw kunnen zijn:

- het knippen en faseren van projecten;
- een grotere rol voor corporaties;
- maatregelen die de kosten verlagen;
- maatregelen die de potentiële opbrengsten verhogen, zoals aanpassing van het woningbouwprogramma.

Via het Development Netwerk Utrecht zijn we doorlopend in gesprek met marktpartijen over ontwikkelingen in de markt en het beleid van de gemeente.

Omdat geen twee gebiedsontwikkelingen in Utrecht gelijk aan elkaar zijn, brengen we per project in kaart welke maatregelen eventueel nodig zijn om het verschil te maken tussen niet bouwen en wél bouwen. Dit vergt altijd maatwerk, met oog voor kwaliteit in het gebied en balans in de stad als geheel. Het doel hiervan is om projecten die door de veranderende marktomstandigheden net geen doorgang kunnen vinden, toch door te kunnen laten gaan. De bouw van permanente woningen heeft daarbij onze voorkeur.

Op korte termijn richten we ons op een aantal specifieke interventies:

- Start permanente bouw 2023/begin 2024, aangevuld met benodigde flexwoningen: met concrete afspraken over gerichte maatregelen i.c.m. een start-bouw-garantie.
- Wat betreft de toekomstige productie monitoren we voor de middellange termijn de permanente projecten in de pijplijn (2024-2025), aangevuld met benodigde flexwoningen: met bereidheid tot gezamenlijk onderzoek naar haalbaar maken. Doelstelling daarbij is waar het kan de aantallen betaalbare woningbouw vast te houden en eventueel meer woningen toe te voegen. Dit doen we ook voor de periode na 2025.
- Inzetten op tijdelijkheid tot en met 2025: onderzoek naar gepaste locaties voor het toevoegen van tijdelijke woningen.

Op dit moment zien we drie projecten waarin we met gerichte maatregelen het verschil kunnen maken. Deze projecten worden toegelicht in een geheime bijlage “Aanpak continuering woningbouw” bij het MPR.
Bij twee van de drie projecten vergt de voortgang dat we de landelijk aangekondigde wetgeving voor middenhuur volgen in plaats van de strengere kaders uit het gemeentelijke Actieplan Middenhuur. Dit is nodig omwille van de economische haalbaarheid van de projecten, wat een uitzonderingsgrond is in het actieplan.
Ook verwachten we dat bij twee van de drie projecten extra gemeentelijke investeringen nodig zijn in de openbare ruimte om de woningbouw mogelijk te maken (bij één project zijn beide maatregelen nodig). Met die investeringen in de openbare ruimte is maximaal 3,3 mln euro gemoeid. In het raadsvoorstel bij de voorjaarsnota stellen we voor om dit te dekken met een uitname uit de reservering voor betaalbaar wonen (zie ook MPR paragraaf 5.3). Tot slot stellen we voor om het bestedingsdoel voor de gereserveerde middelen voor "betaalbaar wonen" te verbreden naar "betaalbaar wonen en het op gang houden van woningbouwprojecten". Ook dit is opgenomen in het raadsvoorstel bij de voorjaarsnota.

Bijdragen van rijksoverheid aan woningbouw en groei in balans

De grote behoefte aan woningen in Utrecht heeft de Rijksoverheid afgelopen jaar ertoe gebracht grote financiële bijdragen toe te zeggen die bijdragen aan woningbouw en groei in balans. Voor Zuidwest heeft het Rijk € 86,77 miljoen euro toegezegd voor mobiliteitsmaatregelen, die de ontsluiting van 6.200 woningen in Zuidwest mogelijk maken (“Versnellingsafspraken”).

Als onderdeel van dezelfde afspraken is bovendien € 16,52 miljoen euro gereserveerd voor mobiliteitsmaatregelen die bijdragen aan de realisatie van 1.544 woningen in Noordwest. Vanuit de woningbouwimpuls is in 2020 circa € 21 miljoen beschikbaar gekomen voor de randvoorwaardelijke investeringen in Merwedekanaalzone deelgebied 5 fase 1 en in 2021 was € 13 miljoen euro toegekend als bijdrage aan woningbouw en daarvoor benodigde investeringen in de openbare ruimte in Overvecht.

Voor Groot Merwede is bovendien eind 2022 een aanvullende reservering van 600 miljoen euro toegezegd als bijdrage aan de (deels) ondergrondse Merwedelijn (BO-MIRT). Rijk en regio hebben daarbij afgesproken “dat er tot en met 2030 in Utrecht Groot Merwede (Zuidwest Utrecht en Nieuwegein) 25.500 woningen worden gerealiseerd, waarvan minimaal 55% betaalbaar”.

Omslag in Utrechtse woningmarkt zet door

De belangrijkste oorzaak voor de omslag in de woningmarkt is de stijging van de rente (zie grafiek 1 hieronder). Daarnaast zien we andere ongunstige ontwikkelingen, zoals gestegen bouwkosten en krapte op de arbeidsmarkt. De gevolgen hiervan zijn op verschillende manieren zichtbaar.

Potentiële huizenkopers merken dat zij een minder hoge hypotheek kunnen afsluiten. Dit drukt de huizenprijzen. In het derde kwartaal van 2022 is die daling in Utrecht voor het eerst in de cijfers zichtbaar (zie grafiek 2 hieronder). Verkopers van bestaande woningen merken dat zij met minder winst genoegen moeten nemen. “Minder winst”, want sinds 2015 zijn de huizenprijzen in Utrecht meer dan verdubbeld. De prijzen zijn sneller gestegen dan het Nederlandse gemiddelde en zelfs sneller dan de huizenprijzen in Amsterdam.

Grafiek 1: rente
(10 jaar, obligatierendement)

Bron: Investing.com

Grafiek 2: prijsindex bestaande koopwoningen
(verkoopprijzen, 2015=100, t/m 2022)

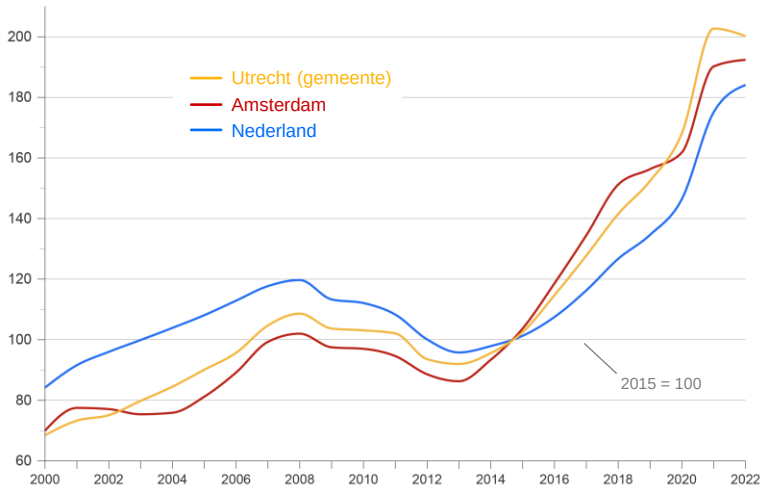

Bron: CBS

De rentestijgingen en de daling van huizenprijzen hebben grote gevolgen voor nieuwbouwprojecten. Voor nieuwbouw geldt dat de prijs minder gemakkelijk naar beneden aangepast kan worden dan voor bestaande woningen. Bouwkosten kunnen bijvoorbeeld niet snel worden verlaagd. Als gevolg van inflatie liggen die juist op een hoog niveau. Voor ontwikkelende partijen kan het daarom verleidelijk zijn om niet op korte termijn tegen hoge kosten te bouwen, maar te wachten tot huizenprijzen weer aantrekken. Dergelijke aanpassingen kunnen ertoe leiden dat een deel van de harde planvoorraad pas later wordt gebouwd dan eerder verwacht: de markt voor nieuwe koopwoningen heeft tijd nodig om zich aan de nieuwe prijzen aan te passen.

De stijging van de rente heeft ook gevolgen voor de realisatie van woningen in het middenhuursegment. Voor de financiering van deze woningen zijn institutionele beleggers nodig. Hun rendementseisen worden hoger als gevolg van de hogere rente. Zij kijken daardoor kritischer naar de start van nieuwe projecten. Zij hebben bovendien te maken met onzekerheid over de aangekondigde regulering van huurtarieven voor middenhuurwoningen. Die regulering is zeer wenselijk vanuit het perspectief van mensen die een betaalbare woning zoeken, maar tegelijkertijd zien we dat de onzekerheid over landelijke regulering in combinatie met het gemeentelijke beleid de bereidheid tot investeringen in middenhuur wegneemt bij institutionele beleggers.

Doordat onzekerheid over nieuwe wetgeving, zoals de Wet Regie op de volkshuisvesting en de Wet betaalbare huur, leidt tot uitstel van investeringsbeslissingen, is het niet mogelijk het effect te meten van beperking van de maximale huurverhoging op de bouw van middenhuurwoningen. Dit was wel toegezegd bij de aanpassing van het Actieplan Middenhuur (amendement A41, Toezegging 108 Effect op de bouw van middenhuurwoningen). Door de samenloop met de onzekerheid over regelgeving, gestegen bouwkosten en rentestijging zou onderzoek naar effect van beperking van huurverhogingen van CPI+1% naar CPI een vertekend beeld opleveren.

Welk effect de daling van huizenprijzen precies heeft op woningbouw en gebiedsontwikkeling, is nu nog niet met zekerheid te zeggen. Doordat koopwoningen en tot op zekere hoogte ook de middenhuurwoningen de motor zijn achter gebiedsontwikkelingen dreigt met de huidige marktontwikkelingen over de hele linie stagnatie. Dat geldt ook voor de productie van sociale huurwoningen die in gebiedsontwikkelingen meeliften met de bouw van duurdere woningen.

Bouwplaats Castellumlaan

2.3 Financiële bijsturing op ruimtelijke investeringen

De beschikbare middelen voor ruimtelijke investeringen zetten we in om de doelen te behalen die zijn afgesproken in het coalitieakkoord. Wij willen zo veel mogelijk blijven investeren in gelijke kansen, betaalbaar wonen en klimaat. De beschikbare financiële ruimte bepaalt in belangrijke mate hoe snel we kunnen gaan.

We kiezen ervoor om realistisch te begroten, uitgaande van een onzekerheidsmarge in de woningbouwproductie. De veranderde marktomstandigheden resulteren in een grotere onzekerheidsmarge in de verwachte woningbouwproductie. Dit leidt tot een grotere onzekerheidsmarge in onze investeringsruimte.

Per saldo is er tot en met 2026 minder geld beschikbaar voor ruimtelijke investeringen dan werd verwacht in de programmabegroting 2023. Dit kan vrijwel volledig worden opgevangen met incidentele meevallers. In 2027 is meer geld beschikbaar dan in de programmabegroting was voorzien. Toch ontstaat er in dat jaar een tekort. Dat komt doordat ook het gewenste investeringsniveau toeneemt. Het tekort is dus niet alleen het resultaat van mee- en tegenvallers in de budgetten voor ruimtelijke investeringen, maar ook van extra budget dat nodig is voor realisatie van ambities aan het slot van deze raadsperiode.

Om de begroting voor ruimtelijke investeringen sluitend te maken is bijsturing nodig vanaf 2026. Voor die bijsturing hanteren we een “Samen trap-af-trap-op”-methodiek, waarbij we voorstellen doen om enkele budgetten in 2027 te verlagen. Dat leidt vooralsnog tot een vertraging in de fasering van projecten. Zodra de financiële ruimte het toelaat, stellen we de investeringen “trap op” bij. Ondertussen blijven we werken aan planvorming en -voorbereiding, zodat we bij financiële ruimte direct “trap op” kunnen gaan.

Prioriteit bij uitvoering van het coalitieakkoord – ambitie Groei in balans

Met de beschikbare budgetten voor ruimtelijke investeringen willen we allereerst de ambities realiseren die zijn opgenomen in het coalitieakkoord. De verdeling van budgetten in het coalitieakkoord over verschillende opgaven, is hierbij gehanteerd als leidraad voor gebalanceerde groei van de stad.
Wanneer in komende jaren meer budget beschikbaar komt waarmee we aanvullende ambities kunnen bekostigen, dan wegen we te zijner tijd inhoudelijk af hoe dat extra budget verdeeld moet worden over opgaven en gebieden. Bij zo’n inhoudelijke afweging is ook weging van belang op basis van waarden als “ongelijk investeren voor gelijke kansen”.

Een deel van de ruimtelijke investeringen uit het coalitieakkoord (“meerjarenpakket Groei in balans”) was in de vorige begroting (nog) niet van voldoende budget waren voorzien, bijvoorbeeld omdat de kapitaallasten pas vanaf 2027 op de begroting zouden drukken. Zulke posten moeten nu wél vanaf 2027 in de meerjarenbegroting worden opgenomen (zie tabel 2.1 op de volgende pagina). Voorbeelden van zulke posten zijn het natuurgebied Zuilen en de aanleg van “groene ommetjes”; de planvorming hiervoor gaat uiteraard al eerder dan 2027 van start.

Ook voor investeringen in maatschappelijke voorzieningen is extra budget nodig in het begrotingsjaar 2027. Dit geldt in het bijzonder voor voorzieningen die onderdeel zijn van gebouwde omgeving in gebiedsontwikkelingen. Dit betreft met name investeringen in sporthallen, onderwijshuisvesting en wijkvoorziening voor cultuur in 2026, met kapitaallasten vanaf 2027. Deze investeringsbudgetten zijn nodig om nieuwe gebiedsontwikkelingen in balans te kunnen ontwikkelen. Ook is extra budget nodig voor sportvelden (zie ook hoofdstuk 3 pagina 43).

Tabel 2.1:
Extra budget voor ruimtelijke investeringen vanaf 2027, bedragen in 1.000 euro

	2027
Natuurgebied Zuilen	241
Gezond leefklimaat - groene ommetjes	142
Onderwijshuisvesting	390
Cultuur (wijkvoorzieningen)	480
Sportaccommodaties	1.582
Subtotaal extra budget voor ruimtelijke investeringen vanaf 2027	**2.835**

Overige budgettaire aanpassingen in ruimtelijke investeringen – realistisch begroten

De financiële krapte vergt extra aandacht voor realistisch te begroten: niet te veel en niet te weinig, niet te vroeg en niet te laat.

Realistisch begroten begint met het aanpassen van investeringsbudgetten aan externe ontwikkelingen (regel 2a in tabel 2.2). In veel gevallen zijn de planning en het kasritme van ruimtelijke investeringen mede afhankelijk van externe partijen en/of van de voortgang van gebiedsontwikkelingen. Een voorbeeld daarvan is de bouw van een basisschool in een nieuwe woonwijk. Als de woningbouw een jaar vertraagt, is de basisschool ook pas een jaar later nodig. Zulke situaties leiden tot incidentele meevallers, waarmee we tegenvallers kunnen compenseren. Voor buurtcentra is vanaf 2026 een extra investeringsbudget nodig (0,3 mln euro) en vanaf 2027 is ook extra budget nodig voor exploitatielasten gekoppeld aan eerdere parkeerinvesteringen (0,6 mln euro). Deze lopen structureel door.

Onderdeel van het realistisch begroten is ook dat we rekening houden met planningsoptimisme. Dat gebeurt via de betreffende (meerjaren)programma's. In de programmabegroting 2023 was echter een dubbele correctie voor planningsoptimisme verwerkt: via de betreffende programma's en (in de vorm van budgetkortingen) via het meerjarenpakket Groei in balans. Deze tweede correctie wordt nu geschrapt (regel 2b in tabel 2.2). Dit is van belang voor investeringen in groen (schaalsprong en icoonprojecten), mobiliteit (o.a. schaalsprong fiets) en integrale projecten openbare ruimte.

Tot slot verwerken we een aantal budgettair neutrale aanpassingen (regel 2c in tabel 2.2). De belangrijkste hiervan is de "bijdrage sparen Ockhuizen in het Meerjaren Groenprogramma", om realisatie van natuurgebied Ockhuizen mogelijk te maken. In 2023, 2024 en 2025 worden bijdragen opgenomen van 230 duizend euro per jaar. Deze worden in mindering gebracht op het budget in 2026 voor het Meerjaren Groenprogramma. Dat budget dient bovendien vanaf 2026 als dekking voor de jaarlijkse bijdragen.

Tabel 2.2:
Budgettaire wijzigingen ruimtelijke investeringen (tov programmabegroting 2023), bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027	struct
2a. Investeringsritme aanpassen aan externe ontwikkelingen	-1.288	-2.887	-4.011	-4.568	-2.484	816
2b. Financieel-technische correctie planningsoptimisme	565	595	1.129	2.975	0	0
2c. Overige, budgettair neutrale aanpassingen	430	180	-2.025	1.415	0	0
2. Realistisch begroten (budgettaire aanpassingen)	**-293**	**-2.112**	**-4.907**	**-178**	**-2.484**	**816**

Bijdrage aan knelpunten buiten domein ruimtelijke investeringen
Om incidentele knelpunten elders in de gemeentebegroting te kunnen dekken, is het nodig om in deze voorjaarsnota een bedrag van 5 mln euro over te hevelen naar de algemene middelen. Dit bedrag is gevonden door te korten op de nog niet geprogrammeerde middelen voor de schaalsprong fiets in het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB).

Autorisatie van kredieten
Voor een deel van de investeringen uit het meerjarenpakket Groei in balans waren in de programmabegroting 2023 nog geen kredieten geautoriseerd. De reden daarvoor was dat een deel van dekking voor ruimtelijke investeringen nog zo onzeker was dat besluitvorming over kredieten moest worden uitgesteld naar de integrale afweging in de Voorjaarsnota (zie ook de bijlage Investeringen versus kredieten bij de programmabegroting 2023). Met de dekking die nu beschikbaar is voor ruimtelijke investeringen kunnen de resterende kredieten alsnog worden vrijgegeven. Bij investeringen waarvoor al in 2023 uitgaven nodig zijn, gebeurt dit via de eerste bestuursrapportage. Voor de overige investeringen worden de kredieten zoals gebruikelijk via de programmabegroting geautoriseerd.

Tabel 2.3: Budgettaire wijzigingen ruimtelijke investeringen (tov PB2023), bedragen in 1.000 euro

Budgettaire wijzigingen ruimtelijke investeringen (tov PB2023)	2023	2024	2025	2026	2027	struct
1. Extra budget voor ruimtelijke investeringen vanaf 2027	0	0	0	0	2.835	2.835
2. Realistisch begroten (budgettaire aanpassingen)	-293	-2.112	-4.907	-178	-2.484	816
Extra kosten, subtotaal	**-293**	**-2.112**	**-4.907**	**-178**	**351**	**3.651**

Per saldo: tot 2026 lagere kosten, daarna hogere uitgaven
Met toepassing van bovenstaande uitgangspunten zien we in de jaren tot en met 2026 een daling van de uitgaven, en vanaf 2027 een toename die oploopt naar structureel 3,65 miljoen euro per jaar (zie tabel 2.3).

Veranderingen in beschikbaar budget voor ruimtelijke investeringen
Als dekkingsbronnen voor de ruimtelijke investeringen hanteert de gemeente inkomsten uit het groeikader, parkeerinkomsten en inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling (deze dekkingsbronnen worden nader toegelicht in paragraaf 5.1 en verder). Deze inkomsten worden elk jaar opnieuw geraamd, op basis van actuele inzichten en verwachtingen, onder meer over woningbouw en bevolkingsontwikkeling. In tabel 2.4 is samengevat hoeveel de actuele inzichten over dekkingsbronnen verschillen van de bedragen die waren opgenomen in de programmabegroting 2023. Per saldo is er tot en met 2026 aanzienlijk minder geld beschikbaar voor ruimtelijke investeringen dan werd verwacht in de programmabegroting 2023. In 2027 is er daarentegen 1,4 miljoen euro méér te besteden.

Tabel 2.4: Verandering in dekking MPR2023 tov in PB2023, bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027	struct
1. Groeikader (investeringsdeel)	0	4.079	5.152	5.435	10.990	10.990
2. Parkeerinkomsten	412	-1.390	207	649	-81	-603
3. Inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling	0	-10.000	-10.000	-9.750	-9.500	-9.500
4. Inzet vrije ruimte binnen GiB vanaf 2028	0	0	0	0	0	500
Extra kosten, subtotaal	**412**	**-7.311**	**-4.642**	**-3.667**	**1.410**	**1.387**

1) Investeringsdeel van het groeikader
We verwachten hier een meevaller. De raming van het investeringsdeel van het groeikader is voor dit MPR geactualiseerd, en er is zoals gebruikelijk ook een begrotingsjaar aan de raming toegevoegd. De nu verwachte inkomsten zijn 4 tot 11 mln euro per jaar hoger dan in de programmabegroting 2023 was geraamd. Belangrijke factoren daarbij zijn de bevolkingsontwikkeling (deze was in 2022 veel hoger dan verwacht), het aantal nieuwe woningen in de stad en de zogeheten frictiekosten Leidsche Rijn. In paragraaf 5.1 lichten we de ontwikkeling van het groeikader toe.

2) Parkeerinkomsten
In het coalitieakkoord is afgesproken dat de extra parkeerinkomsten die voortvloeien uit tariefsverhoging en uit uitbreiding van het gebied met betaald parkeren, bestemd zijn voor ruimtelijke investeringen. De raming van deze inkomsten wordt jaarlijks geactualiseerd. In de periode 2023-2027 komen de verwachte extra opbrengsten gemiddeld 0,2 mln euro lager uit dan waarmee rekening was gehouden in de programmabegroting 2023. Voor de periode 2028-2032 komen de actuele ramingen gemiddeld 0,6 mln euro lager uit dan was berekend in de programmabegroting 2023. Dat verschil van 0,6 mln euro is verwerkt als structurele tegenvaller. Vanwege schommelingen in de periode 2028-2032 is eind 2027 een budget in de reserve Groei in balans nodig van 3,0 mln euro. In paragraaf 5.1 gaan we dieper in op de uitkomsten van de parkeerraming en op de onzekerheden in die raming.

3) Inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling
Onze raming voor inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling (grondexploitaties, erfpacht en kostenverhaal bovenwijks) stellen we bij naar ¼ mln euro in 2026 en ½ mln euro per jaar vanaf 2027. In 2024 en 2025 verwachten we hieruit geen inkomsten die ingezet kunnen worden voor ruimtelijke investeringen. In de programmabegroting was vorig jaar uitgegaan van 10 miljoen euro aan inkomsten vanaf 2024. Dat was geen correcte inschatting.

De ontwikkeling van de reserve grondexploitaties is dit jaar zodanig dat geen extra storting noodzakelijk is. Het meerjarig beeld van de reserve grondexploitaties vertoont een klein tekort. Een onttrekking ten behoeve van andere investeringen dan grondexploitaties is daarom vooralsnog niet aan de orde. De ontwikkeling van deze reserve wordt nader toegelicht in paragraaf 5.3. Bij erfpacht zagen we in 2022 extra inkomsten die verantwoord zijn in de jaarrekening. Het resultaat 2022 uit de Conversieregeling Erfpacht 2017 is 1,215 miljoen euro. Wij bestemmen dit resultaat in lijn met motie 2017/191 voor projecten die bijdragen aan betaalbaar wonen (zie ook elders in dit hoofdstuk en in paragraaf 5.4).

Het kostenverhaal voor bovenwijkse voorzieningen is een nieuwe inkomstenstroom, die in de komende jaren zijn waarde moet gaan bewijzen. Op korte termijn leidt toepassing van de nog vast te stellen Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen niet of nauwelijks tot extra inkomsten. Dit komt doordat voor het overgrote deel van de woningbouw voor de eerste vijf tot tien jaar reeds anterieure overeenkomsten of gemeentelijke grondexploitaties zijn vastgesteld. Vooruitlopend op toekomstige anterieure overeenkomsten met deze vorm van kostenverhaal nemen we als opbrengst indicatief ¼ mln euro op in 2026 en ½ mln euro vanaf 2027. Deze bedragen moeten te zijner tijd worden aangepast op basis van afgesloten overeenkomsten. In paragraaf 5.1 is een raming opgenomen voor de opbrengsten op middellange termijn.

4) Inzet vrije ruimte uit pakket Groei in balans, vanaf 2028
Vanaf 2028 zijn de geraamde inkomsten die samenhangen met het groei-in-balans-pakket uit de programmabegroting 2023 500 duizend euro hoger dan de uitgaven. Dit hangt samen met een taakstelling op uitvoeringskracht die in 2028 500 duizend euro hoger is dan in 2027. Deze 500 duizend euro is beschikbaar als dekking voor ruimtelijke investeringen.

Financiële bijsturing op ruimtelijke investeringen
Na verwerking van de budgettaire wijzigingen in ruimtelijke investeringen en de daarvoor beschikbare dekking zien we dat positieve en negatieve saldi elkaar afwisselen in het financiële beeld (zie tabel 2.5). Om de begroting voor ruimtelijke investeringen sluitend te maken is bijsturing nodig. Die bijsturing is opgebouwd uit drie stappen, die we hieronder toelichten.

Tabel 2.5:
Financiering ruimtelijke investeringen exclusief bijsturing, bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027	struct
Subtotaal Budgettaire wijzigingen ruimtelijke investeringen (tov PB2023)	-293	-2.112	-4.907	-178	351	3.651
Extra dekking	412	-7.311	-4.642	-3.667	1.410	1.387
Saldo (excl. bijsturing)	**704**	**-5.199**	**265**	**-3.489**	**1.058**	**-2.264**

Bijsturing stap 1: Verrekening met de reserve Groei in balans
In 2024 is sprake van een tekort, dat kan worden verrekend met de reserve Groei in balans. In 2023 en 2025 is sprake van overschotten, die aan de reserve kunnen worden toegevoegd. Het tekort in 2026 kan slechts ten dele worden gecompenseerd met een uitname uit de reserve (zie tabel 2.6). De reserve komt in 2026 uit op nul (zie tabel 2.7). In 2027 moet de reserve worden aangevuld tot 2,989 miljoen euro, vanwege schommelingen in de parkeerexploitatie vanaf 2028.

Moreelsehoek

Tabel 2.6:
Bijsturing stap 1 – verrekening met de reserve Groei in balans, bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027	struct
Saldo excl. bijsturing (zie tabel 2.5)	704	-5.199	265	-3.489	1.058	-2.264
Reserve Groei in balans: uitnamen (negatieve getallen) en toevoegingen (positieve getallen)	704	-5.199	265	-1.561	2.989	
Saldo na verrekening met reserve Groei in balans (stap 1)	**0**	**0**	**0**	**-1.928**	**-1.931**	**-2.264**

Tabel 2.7:
Omvang reserve Groei in balans, na bijsturing MPR2023, bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027
Toevoegingen programmabegroting 2023	0	5000	0	791	0
Uitnamen en toevoegingen VJN2023 (zie ook tabel 2.6)	704	-5.199	265	-1.561	2.989
Omvang reserve groei in balans per 31 dec	704	505	770	0	2.989
Minimale omvang reserve op 31 december:	*0*	*0*	*0*	*0*	*2.989*

Bijsturing stap 2: Aanpassing kasritme

In de tweede bijsturingsstap stellen we voor om in 2026 enkele budgetten te verlagen en om die budgetten in 2027 met eenzelfde bedrag te verhogen. Dit betreft budgetten voor de schaalsprong groen, schaalsprong fiets en “spelen, sporten en bewegen”. Een deel van de ambities voor de betreffende terreinen kan daardoor nog niet in 2026 worden gerealiseerd, maar op zijn vroegst in 2027. Met deze tweede stap wordt het saldo in 2026 naar nul gebracht (zie tabel 2.8). Het op te lossen tekort in 2027 wordt hiermee navenant groter.

Tabel 2.8:
Bijsturing stap 2 – Aanpassing kasritmen, bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027	struct
Schaalsprong groen				-933	933	
Schaalsprong fiets				-622	622	
Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte				-373	373	
Subtotaal bijsturing stap 2				-1.928	1.928	
Saldo na aanpassing kasritmen (andere verdeling in tijd, stap 2)	**0**	**0**	**0**	**0**	**-3.858**	**-2.264**

Bijsturing stap 3: “Samen trap-af-trap-op”

Na uitvoering van stap 2 is in 2027 sprake van een tekort van 3,9 mln euro en van een structureel tekort van 2,3 mln euro. Deze tekorten kunnen worden weggewerkt door een aantal budgetten naar rato te verlagen (“samen trap af”). Bij toekomstige meevallers kan deze verlaging weer worden teruggedraaid (“samen trap op”). We stellen voor deze systematiek toe te passen op de volgende budgetten:

- Schaalsprong groen
- Schaalsprong fiets
- Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte
- Sportaccommodaties, kapitaallastenstijging 2027
- Cultuur, kapitaallastenstijging 2027

Deze systematiek gaat niet uit van een inhoudelijke prioritering tussen opgaven. Een objectieve keuze tussen projecten is nu namelijk nog niet mogelijk. Dat komt

doordat nog niet voor alle opgaven tot en met 2027 een vertaling is gemaakt naar concrete projecten en locaties in de stad. Pas als de projectvoorstellen voldoende zijn uitgewerkt, kan inhoudelijk geprioriteerd worden. Dit vraagt om gemeente brede programmeertafels voor het maken van afwegingen, keuzes en het bij elkaar brengen van planningen. Daar gaan we komend jaar mee aan de slag. Bij Voorjaarsnota 2024 verwachten we vervolgens wel die inhoudelijke prioritering te kunnen uitvoeren, gericht op balans in de groei van de stad en op basis van waarden als “ongelijk investeren voor gelijke kansen”.

Toepassing van de “trap-af-trap-op”-systematiek betekent voor de betreffende opgaven dat het investeringstempo vooralsnog in 2027 iets vertraagt (zie tabel 2.9). De gevolgen daarvan kunnen we op dit moment alleen op hoofdlijnen benoemen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om minder snelle uitbreiding van het aantal sportvelden, een iets lager investeringsbudget voor wijkcultuurvoorzieningen, minder budget voor de groene “kop” op integrale projecten in de openbare ruimte, minder snel wegwerken van achterstanden in het aantal speelvoorzieningen in de stad en minder snelle uitvoering van investeringen die bijdragen aan duurzame mobiliteit.

Tabel 2.9:
Bijsturing stap 3 – “Samen trap-af-trap-op” *(-27% in 2027; -16% struct.)*, bedragen in 1.000 euro

	2023	2024	2025	2026	2027	struct
Sportaccommodaties (t.o.v. extra kapitaallastenbudget vanaf 2027)	0	0	0	0	-422	-248
Cultuur (t.o.v. extra kapitaallastenbudget vanaf 2027)	0	0	0	0	-128	-75
Schaalsprong groen	0	0	0	0	-1.601	-939
Schaalsprong fiets	0	0	0	0	-1.067	-626
Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte	0	0	0	0	-640	-376
Subtotaal bijsturing "samen trap-af-trap-op"	*0*	*0*	*0*	*0*	*-3.858*	*-2.264*
Saldo na bijsturing stap 3	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Als we volgend jaar weer extra groeibudget kunnen inzetten voor ruimtelijke investeringen gaan we weer versnellen (“trap-op”). Ondertussen blijven we doorwerken aan planontwikkeling. Zo kunnen we direct doorpakken wanneer extra budget beschikbaar komt.

In tabel 2.10 (zie volgende bladzijde) is voor een aantal uitgavenposten een overzicht opgenomen van “oude” bedragen (zoals opgenomen in de programmabegroting 2023) en de nieuwe, gewijzigde bedragen in MPR/Voorjaarsnota 2023. Hierin zijn voor de genoemde posten de effecten opgeteld van alle aanpassingen in dit hoofdstuk (toevoeging van budget voor 2027, realistisch begroten rekening houdend met externe ontwikkelingen, en de bijsturingsstappen “aanpassing kasritme” en “samen trap-af-trap-op”).

In de bijlage “Financieel overzicht bij hoofdstuk 2 MPR” is een overzichtstabel opgenomen met alle budgettaire wijzigingen die in dit hoofdstuk zijn benoemd.

Tabel 2.10:
Was-wordt-tabel; in bovenste helft: budgettoevoegingen in programmabegroting 2023; in onderste helft aangepaste bedragen in MPR/VJN2023, bedragen in 1.000 euro

Programmabegroting 2023	2023	2024	2025	2026	2027	struct
Openbare ruimte en groen						
Schaalsprong groen	0	0	0	6.000	6.000	6.000
Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte	700	1.200	2.300	2.400	2.400	2.400
Duurzame mobiliteit						
Schaalsprong fiets	500	500	2.000	4.000	4.000	4.000
Kapitaallastenbudget ov-schaalsprong	0	0	0	3.300	3.300	3.300
Maatschappelijke voorzieningen						
Onderwijshuisvesting	2.134	3.903	7.044	7.796	7.796	7.796
Sportaccommodaties	273	348	1.254	3.734	3.734	3.734
Buurtcentra	0	223	223	223	223	223
Cultuur	0	192	779	1.541	1.541	1.541
MPR/Voorjaarsnota 2023	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**struct**
Openbare ruimte en groen						
Schaalsprong groen	230	230	230	4.377	5.332	5.061
Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte	500	1.200	2.300	2.027	2.133	2.024
Duurzame mobiliteit						
Schaalsprong fiets	500	500	2.000	3.378	3.555	3.374
Kapitaallastenbudget ov-schaalsprong	0	0	0	0	0	3.300
Maatschappelijke voorzieningen						
Onderwijshuisvesting	1.540	1.681	3.717	6.529	8.186	8.186
Sportaccommodaties	273	363	1.347	3.295	4.894	5.068
Buurtcentra	0	0	238	498	498	498
Cultuur	0	192	779	1.541	1.893	1.946

Ruimtelijke opgaven

3. Ruimtelijke opgaven

Realisatie van de ambities

In deze hoofdstukken schetsen we de realisatie van de ambities voor de thema's wonen, werken, duurzame mobiliteit, gezond leefklimaat inclusief groen, energie en maatschappelijke voorzieningen. We geven aan in hoeverre we op koers liggen met de realisatie van de ambities en welke bijsturing nodig is.

Wonen

Utrecht wil een passende en betaalbare woning voor iedereen die in Utrecht wil (blijven) wonen, Dit geldt voor de prijs, de kwaliteit en de grootte van een woning.

Werken

We streven naar een toekomstbestendige economie, met een goed en fijnmazig voorzieningenniveau en voldoende werkgelegenheid op alle niveaus.

Maatsch. voorzieningen

Deze moeten meegroeien met de groei van Utrecht. Ze zijn namelijk onmisbaar voor de ontwikkeling, beleving, ontmoeting en ondersteuning van alle inwoners.

Duurzame mobiliteit

We maken de transitie naar duurzame mobiliteit en we zorgen dat de bereikbaarheid op orde is.

Gezond leefklimaat

Utrecht wil een duurzame en circulaire stad zijn, waar mensen wonen, werken en verblijven in een gezond leefklimaat.

Energie

We versnellen de energie-transitie, zodat we in 2050 beschikken over een duurzaam energiesysteem.

Ruimtelijke opgaven

Wonen

De woningopgave in Utrecht is groot. We bouwen veel woningen en toch staat de woningmarkt al jarenlang onder grote, en groeiende druk. De Utrechtse woningmarkt is steeds moeilijker bereikbaar geworden voor veel woningzoekenden. Ook zien we dat mensen die nog wel een woning kunnen kopen of huren, eerder genoegen nemen met een woning die niet aansluit bij hun woonwensen. Met name mensen met een kleine portemonnee, kwetsbare groepen, spoedzoekers en starters komen steeds moeilijker aan een woning.

Wij willen deze opgave aanpakken door te groeien in balans. Het doel daarbij is een betaalbare woning voor iedereen die in Utrecht wil (blijven) wonen. We willen dat mensen die een woning zoeken een passende woning kunnen vinden, zowel qua prijs, kwaliteit als grootte. In de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 vertaalt zich dit in de groei met 60.000 woningen, waarbij we in 2040 streven naar een voorraad bestaande uit 35% sociale huur, 25% middencategorie (middenhuur en goedkope en betaalbare koop) en 40% vrije sector (huur en koop).

Om deze streefpercentages in 2040 te halen zet de coalitie in op de realisatie van 40% sociale huurwoningen, 35% woningen uit de middensegment en 25% vrije sector woningen.

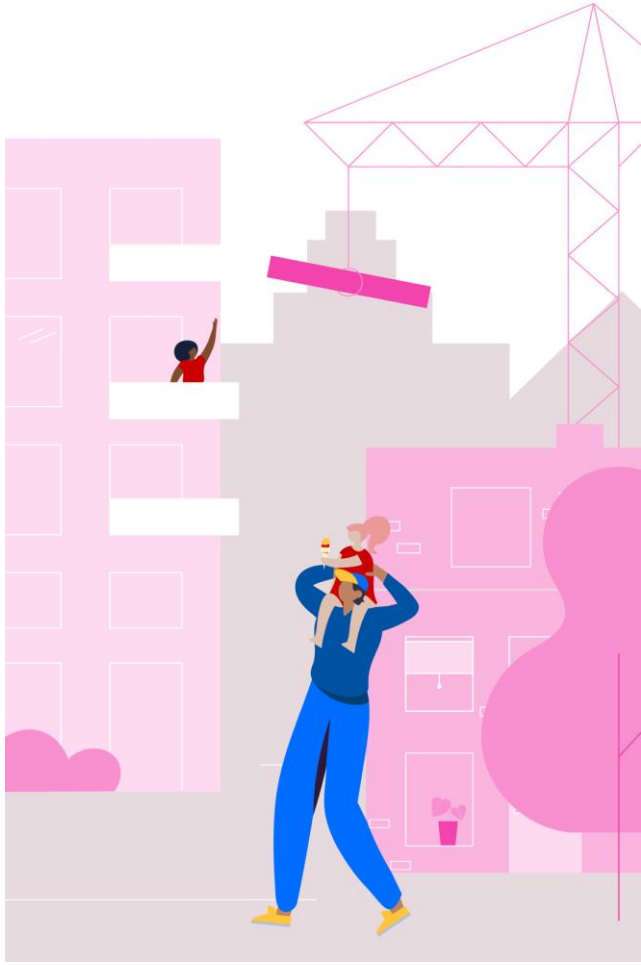

Woonvisie Utrecht beter in balans

Ruimtelijke opgaven

Wonen: liggen we op koers?

Bouwproductie

Groei woningvoorraad in balans

Sociale huur

Midden segment

Vrije sector

Behoefte aan 60.000 woningen tot 2040. Stagnatie in oplevering aantal nieuwe woningen
Om aan de behoefte van 60.000 woningen tot en met 2040 te kunnen voldoen, moet er jaarlijks gemiddeld 3.000 woningen worden gebouwd. De afgelopen jaren is dit gelukt, maar sinds 2022 is er sprake van een omslag op de woningbouwmarkt. De woningmarktomstandigheden zijn verslechterd als gevolg van de gestegen rente en de hoge bouwkosten (materiaal en personeel). Daarnaast belemmert de stikstofproblematiek vlotte vergunningverlening voor bouwprojecten. Het gevolg is dat we de komende jaren rekening moeten houden met een afnemend aantal opgeleverde woningen.

Als we kijken naar de verdeling van de vastgestelde plancapaciteit ziet de verdeling er als volgt uit:

- 32% sociale huurwoningen (waarvan 26% reguliere sociale huurwoningen en 6% zelfstandige studenteneenheden)
- 27% middensegment (waarvan 17% middenhuur en 10% betaalbare koop)
- 36% vrije segment (waarvan 20% koop en 16% huur)
- 4% onzelfstandige studenteneenheden

Daarbij bestaat de plancapaciteit in de periode 2023-2025 uit 33% sociale huur (exclusief flexwonen), 27% middensegment en 36% vrije sector. Van de plancapaciteit is 4% in deze periode bestemd voor onzelfstandige studentenwoningen.

Op basis van de actuele plancapaciteit woningbouw 2023-2040 bestaat de voorraad in 2040 uit 32% sociale huur, 26% middensegment en 39% vrije sector. Een belangrijke aantekening is daarbij dat de stijging van de huizenprijzen betekent dat een deel van het betaalbare koopwoningen verschuift naar de vrije sector. Dit heeft negatieve gevolgen voor de evenwichtige opbouw van de woningvoorraad en de samenleving.

Om de ambities uit de Woonvisie waar te maken, moet extra ingezet worden op het sociale huursegment en het middensegment. Hier ligt een belangrijke opgave voor corporaties.

Ruimtelijke opgaven

Wonen: de plancapaciteit

De actuele plancapaciteit woningbouw 2023 - 2040 is circa 66.000 tot 75.000 woningen (exclusief woningen taskforce tijdelijke woonruimte). Het gaat om dynamische gegevens die continu in beweging zijn, zeker naarmate potentiële locaties, projecten en initiatieven later op de planning staan. Het gaat dus om prognoses, niet om vaste gegevens.

Sinds het MPR 2020 brengen wij drie categorieën binnen de plancapaciteit in beeld:

1. **Harde plancapaciteit.** Van de plancapaciteit vallen ruim 22.000 woningen onder de door ABF (en Rijk) gehanteerde strikte definitie van harde plancapaciteit (minimaal vastgesteld of onherroepelijk planologisch juridisch kader). Deze cijfers zijn gelijk aan de Peilstok SO 2022 (peildatum 1 juli 2022).
2. **Aanvullende harde plancapaciteit.** De gemeente hanteert een ruimere definitie van harde plancapaciteit[1]. Deze gemeentelijke definitie resulteert in een ‘harde’ plancapaciteit van ruim 38.000 – 40.000 woningen. Onder deze categorie plancapaciteit vallen dus ook projecten die zich in een vroeg planstadium bevinden en waarbij we de intentie hebben uitgesproken om mee te werken of (bij eigen initiatief) te realiseren. Echter, daadwerkelijke realisatie is afhankelijk van vele voorwaarden op het gebied van mobiliteit, overeenkomst met ontwikkelende partijen, grondeigenaren, etc.
3. **Zachte plancapaciteit.** Aanvullend onderscheiden we nog een zachte potentiële plancapaciteit van ongeveer 23.000 - 31.000 woningen. Als uitwerking van het ontwikkelperspectief ‘Utrecht nabij’ en de RSU 2040 voeren we gebiedsonderzoeken uit, waarin we de mogelijke (bandbreedtes) voor woningbouw na 2030 onderzoeken. Met de uitkomsten stellen we de potentiële plancapaciteit mogelijk bij.

Plancapaciteit woningbouw 2022-2040 (opleveringen)

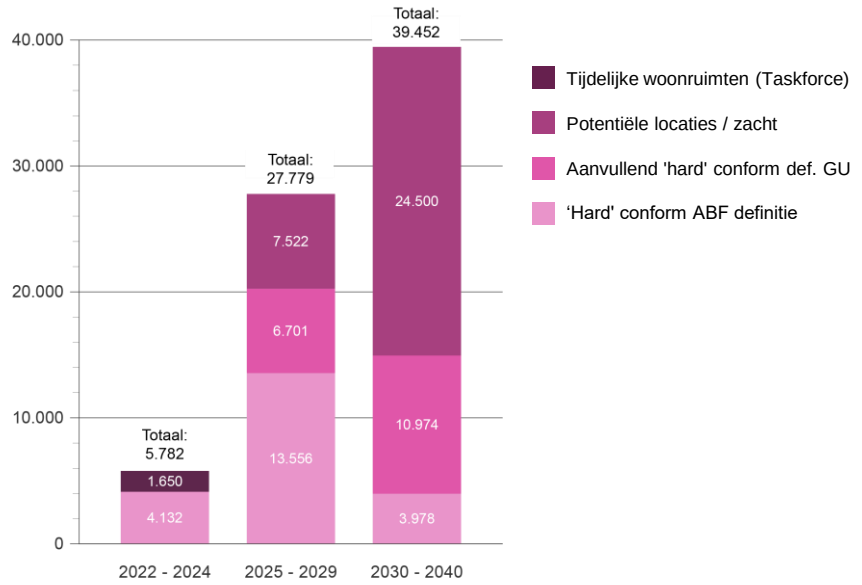

Ontwikkelperspectief ‘Utrecht nabij’

[1] **De gemeente Utrecht hanteert een ruimere definitie en definieert projecten die aan een van onderstaande criteria voldoen als harde plancapaciteit:**

- Intentiedocument/startdocument bestuurlijk vastgesteld door college;
- omgevingsvisie vastgesteld;
- onderdeel gemeentelijke grondexploitaties;
- onderdeel vastgestelde prestatieafspraken tussen gemeente en woningcorporaties;
- plannen direct via VTH met bouwsom > 1 miljoen euro.

Aanvullend is sinds medio 2021 de Taskforce Versneld toevoegen tijdelijke woonruimte gestart. Doel van deze Taskforce is op korte termijn aan de urgente woningvraag in het sociale huursegment te kunnen voldoen. Voor 850 tot 1.650 woningen is de plaats inmiddels bepaald en deze worden naar verwachting de komende jaren gerealiseerd.

Met het oog op de noodzakelijke bouwproductie moeten we de aanvullende harde plancapaciteit verzilveren door deze vast te leggen in bestemmingsplannen. Er zijn investeringen nodig in randvoorwaarden als mobiliteit, groen en voorzieningen om de bouwproductie aan te jagen. Tegelijkertijd zijn we afhankelijk van de medewerking van marktpartijen, die bij diverse projecten tevens de grondeigenaar zijn. Permanente woningen bouwen duurt lang, daarom willen we met verkorte procedures en versnelde voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van tijdelijke woonruimte de productie de komende jaren op peil houden. Door de verdeling van de plancapaciteit bij te sturen proberen wij onze ambitie bij de verdeling van de woningvoorraad in 2040 waar te maken.

De verdeling in deze figuur laat zien dat de harde plancapaciteit voor 33% (gelijk aan MPR 2022) bestaat uit zelfstandige sociale huurwoningen waarvan 6% zelfstandige studenteneenheden en 26% reguliere sociale huurwoningen. Dit ligt nagenoeg gelijk aan de Peilstok SO (peildatum 1 juli 2022). Destijds bestond 34% uit zelfstandige sociale huurwoningen. Het verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door afrondingsverschillen. Zoals gesteld in het Coalitieakkoord 2022-2026 willen we prioriteit geven aan meer onzelfstandige studentenhuisvesting. Dit doen we met een stimuleringsregeling onzelfstandige studentenhuisvesting en door te kijken of de erfpachtconversieregeling een bijdrage kan leveren. Op dit moment is het aandeel onzelfstandige studenteneenheden 4% van de harde plancapaciteit. Hierbij moet worden opgemerkt dat onzelfstandige eenheden in de Basisregistraties Adressen en Gebouwen' (BAG) - en daarmee in de woningvoorraad - niet worden geregistreerd.

Verdeling 'harde' plancapaciteit 2023 – 2040 (definitie gemeente Utrecht)

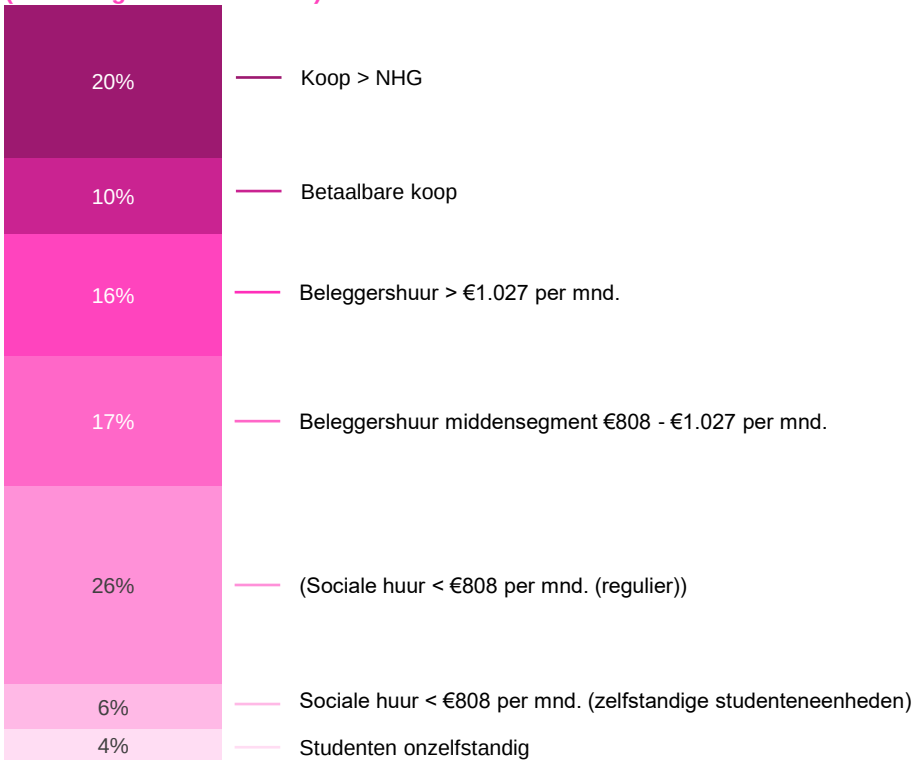

Van de totale plancapaciteit valt 27% in het middensegment (koop en huur). Dit valt uiteen in 17% middenhuur en 10% betaalbare koop. In de Woonvisie is 25% als middensegment gedefinieerd, in de MPR 2022 was het aandeel gelijk aan de Woonvisie. Doordat woningen duurder worden verschuiven betaalbare koopwoningen naar de vrijesector. Het gevolg is dat er in het middensegment sprake is van autonome erosie. Om in 2040 de gewenste samenstelling van de woningvoorraad te bereiken is extra inspanning nodig. Hierom is in het Coalitieakkoord 2022-2026 opgenomen dat bij nieuwe projecten een prijsklasseverdeling van 40% sociale huurwoningen en 35% uit de midden-categorie (huur en koop) wordt gehanteerd.

In 2022 zijn 1.032 woningen in aanbouw genomen. Hiervan is 33% sociaal (12% zelfstandige studenteneenheden en 21% reguliere sociale huurwoningen). Het aandeel onzelfstandige studenteneenheden bedroeg 8%. Binnen het middensegment is 12% middenhuurwoningen gestart en 5% betaalbare koopwoningen. Van alle in aanbouw genomen woningen bedroeg ruim een kwart (27%) vrije sector koopwoningen. Tot slot betreft 16% van alle in aanbouw genomen woningen dure huur.

De omvang en verdeling van de plancapaciteit zijn dynamisch en worden jaarlijks bijgesteld op basis van de actuele projectinformatie. Voor projecten waar bijvoorbeeld alleen een intentiedocument is vastgesteld waarin geen concrete uitspraken zijn gedaan over het te onderzoeken programma, is een inschatting gemaakt van het programma. Ook zijn voor gebiedsontwikkelingen waar in omgevingsvisies alleen percentages zijn vastgelegd voor specifieke categorieën (bijvoorbeeld aandeel sociale huur) aannames gedaan voor het overige deel van het programma (gelijkmatig verdeeld).

Stedelijke prognose woningbouw (start bouw) 2023 – 2025 per hoofdcategorie, incl. aftopping

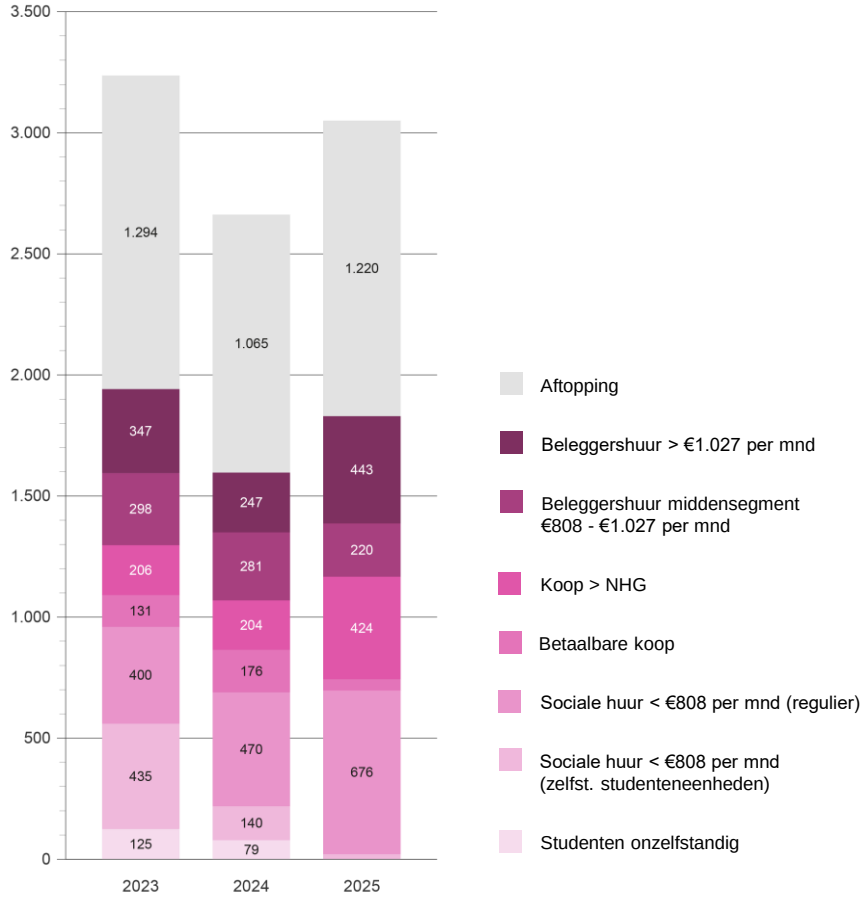

Op dit moment verwachten we ongeveer 2.000 woningen in 2023 in aanbouw te nemen en in 2024 1.600 woningen. In potentie kunnen we de aankomende drie jaren gemiddeld 3.000 woningen in aanbouw nemen (exclusief de tijdelijke woonruimtes van de taskforce). Een gemiddelde jaarlijkse productie van 3.000 woningen sluit aan bij de behoefte aan 60.000 extra woningen t/m 2040 (Primos, 2019). Rekening houdend met een aftopping van 40%, zoals ook in de Peilstok SO 2022 (peildatum 1 juli 2022) is aangekondigd, zien we een groot verschil in het aantal woningen dat we verwachten in 2023 en 2024 in aanbouw te nemen.

In het MPR 2022 hebben we aangegeven dat enkele grote gebiedsontwikkelingen met een fors aantal woningen in de eerste deelfasen, een belangrijk aandeel hebben in de geprognosticeerde woningbouwproductie in de aankomende jaren. Een vertraging leidt dus tot een stevige verschuiving van het aantal geprognosticeerde woningen in een jaar. Voor de komende jaren zien we dat dit zich voltrekt doordat de bouw van de eerste bouwfasen van de gebiedsontwikkelingen Cartesiusdriehoek, Merwedekanaalzone en High Five vertraagt.

Een verschuiving van projecten resulteert aanvankelijk in een lagere productie en waarschijnlijk tot in een hogere bouwproductie voor de direct daaropvolgende jaren. We zien ook dat de prognoses onzekerder worden doordat schaarste aan bouwmaterialen, stijgende bouwkosten en het tekort aan personeel (zowel in de voorbereidingsfasen als in de bouwfase) een grotere rol spelen. Tevens zien we dat besluitvormingsprocessen in combinatie met de complexiteit van de integrale opgaven bij een aantal projecten meer tijd en aandacht vergen. Met oog op de urgente vraag ten aanzien van de woningbehoefte op de (zeer) korte termijn is komende jaren extra aandacht en inzet nodig voor het op tempo houden van de bouwproductie. Hiervoor worden twee lijnen ingezet:

- Het opzetten van de Taskforce versneld toevoegen tijdelijke woonruimte (zie raadsbrief Aanpak realisatie van huisvestingsmogelijkheden in het sociaal segment).
- Continue aandacht en interventies om de planvorming, besluitvorming en uitvoering van de woningbouwprojecten (in samenhang met de andere opgaven) te optimaliseren, opdat vertragingen worden voorkomen c.q. versnellingen worden gerealiseerd.

Voortgang 100+ projecten/gebiedsontwikkelingen
Om meer inzicht te geven in de voortgang van de woningbouwproductie rapporteren we vanaf het MPR 2021 halfjaarlijks specifiek over de projecten (of gebiedsontwikkelingen) met meer dan 100 woningen (bijlage voortgang woningbouwprojecten 100+). In totaal gaat het op dit moment om 50 (deel)projecten. Daarnaast rapporteren we in de geheime bijlage projectenlijst middenhuur specifiek over middenhuurprojecten. We zien dat er verschillende factoren zijn die de doorlooptijd van projecten beïnvloeden.

De oorzaken van bijstelling in prognoses zijn divers; in de bijlage Voortgang woningbouwprojecten 100+ worden deze oorzaken benoemd in de kolom met toelichting. Planningen zijn onder andere bijgesteld vanwege de veranderde woningmarktomstandigheden en de complexiteit van sommige gebiedsontwikkelingen.

In het MPR en de Peilstok wordt twee keer paar jaar een prognose start bouw voor de korte termijn (3 jaar) gepresenteerd. Daarbij is per project de stand van zaken beoordeeld en vertaald in de planning. Vervolgens is, op basis van ervaringscijfers van en een analyse per jaarschijf, een percentage voor aftopping bepaald. We stellen uiteraard ons als doel om jaarlijks de bovenkant van de geprognosticeerde start bouw te realiseren, maar gelet op de factoren die de woningbouwproductie beïnvloeden is het vanuit behoedzaamheid wenselijk om een realistische bandbreedte te hanteren.

Ruimtelijke opgaven

Wonen: conclusies

De problemen op de woningmarkt nemen verder toe: ook in Utrecht

De huizenprijzen zijn in de afgelopen jaren enorm gestegen en het is voor veel mensen moeilijk om een huis te vinden. De wachtlijsten voor sociale huurwoningen groeien, het aantal woningzoekenden bij de aandachtsgroepen neemt toe. Tevens zien we dat het middensegment als gevolg van de prijsstijgingen erodeert. Dit betekent dat de doelgroepen die afhankelijk zijn van dit segment het steeds lastiger krijgen in de stad. Er is niet één oplossing voor de problemen op de woningmarkt. Uiteraard moeten er nieuwe (betaalbare) woningen worden gebouwd en we zetten in op een betere doorstroming op de woningmarkt door voor de juiste doelgroepen te bouwen. Hierbij moeten we rekening houden met toekomstige (demografische) ontwikkelingen zoals vergrijzing en verdunning van huishoudens. Het gaat dus niet slechts om de aantallen maar ook om het bouwen van de juiste woningen en het ontwikkelen en inzetten van instrumenten (met name op nationaal niveau) gericht op betaalbaarheid en doorstroming (bijvoorbeeld zelfbewoningsplicht en opkoopbescherming) om het aanbod van betaalbare woningen te beschermen en te vergroten.

Met de RSU 2040 geven we aan in de behoefte te voorzien door 60.000 extra woningen te bouwen met als uitgangspunt dat de stad moet groeien in balans. Afgelopen jaar heeft er kentering plaatsgevonden waardoor het bouwtempo en bereikbaarheid van de woningmarkt onder druk is komen te staan. Er is onzekerheid als gevolg van de oorlog in Oekraïne, de kosten voor energie en grondstoffen zijn toegenomen, als ook de inflatie en rentetarieven gestegen. Dit heeft tot gevolg woningzoekenden minder geld kunnen lenen voor een woning. Anderzijds zorgt dit voor stijgende bouwkosten en daarmee toenemende onzekerheid over de bouwproductie. We zien dan ook dat het aantal bouwaanvragen afneemt, als ook dat de bouwproductie terugloopt. Maar ook nieuwe landelijke wet en regelgeving zorgt voor terughoudendheid onder beleggers en investeerders. Tot slot blijft de stikstofproblematiek een rol spelen in het realiseren van woningen. Dit alles heeft tot gevolg dat de betaalbaarheid voor woningzoekenden onder druk staat, maar ook het realiseren van woningen in het sociale en middensegment onder druk staat.

Kansen

Om de trend tegen te gaan, is het van belang goed te kijken welke projecten zeker gerealiseerd kunnen worden en deze projecten wanneer nodig naar voren halen in de planning. Tegelijkertijd is dit het moment om de corporaties beter in positie te brengen. Dit geldt zowel voor de permanente bouw van sociale en middenhuurwoningen als tijdelijke woningen. Hierdoor kan de productie op gang blijven, maar wordt tegelijkertijd gewerkt aan de betaalbaarheid en de druk op de sociale - en middenhuurmarkt.

Risico’s

Wanneer we nu niet de productie stimuleren is er kans dat deze inzakt, met als gevolg dat de druk op de huur- en koopmarkt nog meer toeneemt, als ook de beoogde te realiseren woningen tot 2040 niet haalbaar is. In toenemende mate gaan de groepen die afhankelijk zijn van het sociale en middensegment hier negatieve effecten van ondervinden.

De productie kunnen we stimuleren door ons specifiek te richten op projecten, als ook bij grotere gebiedsontwikkelingen te kijken of corporaties eerder woningen kunnen realiseren dan aanvankelijk gepland staan. Tegelijkertijd moeten we onszelf (nog) geen crisis gaan aanpraten. Er zijn ook al tekenen van herstel. De economische groei is toch beter dan voorzien. Of we de productie vanuit overheid moeten gaan stimuleren is op dit moment wellicht voorbarig. Wel moeten we als overheid de ontwikkelingen goed in de gaten houden en – indien nodig – adequaat bijsturen.

Bouwplaats inspectie

Ruimtelijke opgaven

Werken

Utrecht wil een toekomstbestendige economie met een goed en fijnmazig voorzieningenniveau en voldoende werkgelegenheid op alle niveaus. In het coalitieakkoord wordt daarom onder andere ingezet op de ontwikkeling van meerdere ‘stadscentra’, zodat iedereen in de buurt van voorzieningen woont. Daarnaast wordt het Utrecht Science Park (USP) gezien als een kans voor verdere ontwikkeling van werkgelegenheid op alle niveaus.

Om het aantal banen in de pas te laten lopen met de groei van de Utrechtse beroepsbevolking zijn 70.000 extra arbeidsplaatsen in 2040 nodig, waarvan het grootste gedeelte in de periode tot aan 2030. Dit betekent dat werklocaties en bedrijfshuisvesting in de stad moeten meegroeien. Het is voor ondernemers, bedrijven en organisaties nu al erg moeilijk om in de wijken, op bedrijventerreinen en op kantoorlocaties een goede (en betaalbare) plek te vinden om zich te vestigen of uit te breiden. De beschikbaarheid in Utrecht van voldoende goed bereikbare werklocaties - en de betaalbaarheid ervan voor het MKB, startups en de creatieve sector - is daarom één van de grote thema’s voor de komende jaren.

Voor het monitoren van de ontwikkeling van het aantal banen wordt 2021 als peiljaar aangehouden. Jaarlijks wordt een update gegeven van waar de ontwikkeling van banen staat ten opzichte van het in de RSU 2040 vastgestelde doel van oorspronkelijk doel 70.000 extra arbeidsplaatsen in 2040. Onderstaande is een overzicht opgenomen met een onderverdeling van deze extra arbeidsplaatsen.

AANTAL EXTRA ARBEIDSPLAATSEN	
Kantoren	28.000
Bedrijventerreinen	13.000
Detailhandel/voorzieningen	1.000
Wetenschap (met name USP)	4.000
Werken in de wijken	24.000
Werken vanuit huis: 10.000	
Bedrijfsruimten: 1.000	
Overig (maatschappelijk, leisure, zorg, etc): 13.000	
TOTAAL	**70.000**

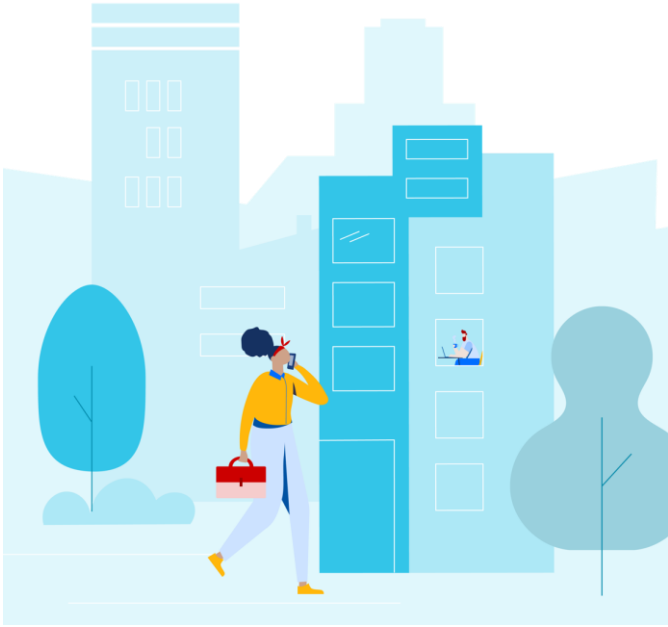

De doorvertaling van de werkopgave uit de RSU 2040 wordt in 2023 nader uitgewerkt in een visiedocument op Utrechtse werklocaties. Deze visie gaat richting geven aan de ruimtelijke opgave voor werkfuncties op nieuwe plekken in stad en verdichting en intensivering op bestaande werklocaties.

Ruimtelijke opgaven

Werken: liggen we op koers?

Kantoren

Kantoren (+ 28.000 banen): Hoge vraag, weinig aanbod maar lastige omstandigheden voor nieuwbouw
De vraag naar kantoren in Utrecht is hoog, door de verschuiving van het gebruik van kantoren van ‘places to work’ naar ‘places to meet’. In de RSU is opgenomen dat tot aan 2040 een netto toevoeging van ruim 530.000 m² bvo kantoren nodig is om aan te sluiten bij de groei van de stad. Het werkelijk aantal nieuw te realiseren vierkante meters kantoor is ruim 930.000 m² bvo, vanwege de vervangingsvraag. Alleen bij voldoende nieuwbouw ontstaat er ruimte voor transformatie van bestaande kantoren die op ongewilde locaties omgevormd kunnen worden naar andere functies zoals wonen en bedrijfsfuncties. Het terugbouwen van nieuwe kantoren gebeurt met name op nieuw te ontwikkelen knooppuntlocaties die beter aansluiten bij de vraag uit de markt én de ontwikkelvisie van de stad. Vigerend beleid van de Provincie blokkeert echter het ‘schuiven’ van kantoormeters naar deze nieuwe knooppuntlocaties. Met de oplevering van grote kantoorontwikkelingen Helix, Central Park en The Cath in 2022 en Rijnkade en Wonderwoods in 2023 wordt de moderne kantorenvoorraad in Utrecht met in totaal 69.000 m² uitgebreid (ongeveer 3.500 arbeidsplaatsen).

Voor 2023 en 2024 staat de start van de bouw van een aantal andere grote ontwikkelingen in de planning. Voor de komende jaren is de planvoorraad kantorenprogramma nog zo’n 400.000 m2 bvo, maar een winstwaarschuwing is nodig; de komende jaren moet rekening worden gehouden met uitstel en mogelijk zelfs afstel van verschillende projectontwikkelingen door de gestegen rente, gestegen bouwkosten, inflatie en door netcongestie. Dit betekent dat er voorlopig ook geen ruimte is voor transformaties.

Onderstaande grafiek laat zien dat de Utrechtse kantorenleegstand zich al enkele jaren op of onder de ondergrens van frictieleegstand bevindt. De verwachting is dat de komende jaren de schaarste aan kantoorruimte hoog blijft.

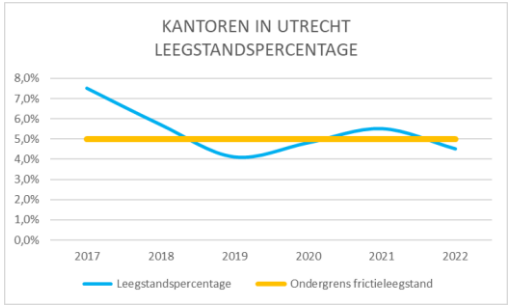

Bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen (+ 13.000 banen): Hoge vraag, groot tekort aan nieuwe bedrijventerreinen, intensivering bestaande bedrijventerreinen zeer complex
In de RSU 2040 is opgenomen dat bovenop de bestaande planvoorraad nog 74,3 hectare extra bedrijventerrein nodig is om de opgave van 13.000 extra banen op bedrijventerreinen in 2040 te realiseren. In deze extra planvoorraad wordt op dit moment niet voorzien in Utrecht. De nog uitgeefbare bedrijventerreinen (met name Strijkviertel) worden bovendien geraakt door netcongestie.

Met de U10 worden gesprekken gevoerd over de planning en ontwikkeling van regionale bedrijventerreinen. Onze insteek daarbij is één van de terreinen te reserveren voor specifiek circulaire (grondstoffen) bedrijven met een functie voor de regio. In studies naar nieuwe gebiedsontwikkelingen zal de urgente behoefte aan extra bedrijventerreinen betrokken worden.

Het benodigde volume aan extra bedrijventerreinen kan worden verminderd door intensivering op bestaande bedrijventerreinen en functiemenging op andere plekken in de stad. Met Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU) is een intentiedocument getekend voor samenwerking aan de intensiveringsopgave. Hiervoor zijn uit het coalitieakkoord middelen beschikbaar. Intensivering is echter een complexe opgave die een lange adem en een veelvoud aan investeringen vraagt. Naast de hoge grondprijzen als gevolg van druk vanuit de logistieke markt is in Lage Weide de mobiliteit een knelpunt met als gevolg dat de bebouwingsgrens is bereikt en slechts uitbreidingsruimte van 10% per kavel mogelijk is. Er wordt gewerkt aan een toekomstvisie voor het gebied. De beperkte grondpositie van de gemeente maakt goede samenwerking met private partijen extra belangrijk. Ook initiatieven voor intensivering vanuit de markt zijn complex; voor de initiatiefnemer, maar ook voor de gemeente die vanuit verschillende rollen en verantwoordelijkheden betrokken is. Het komen tot een gedragen integrale aanpak en constructieve samenwerking met marktpartijen is urgent en noodzakelijk. Hiervoor zoeken we ook nadrukkelijk de samenwerking met het Rijk.

Onderstaande grafiek laat zien dat de betaalbaarheid van bedrijfslocaties op Lage Weide steeds meer onder druk komt te staan voor MKB-bedrijven. De ondergrens voor huurprijzen is in een paar jaar tijd gestegen van €30 naar €55 per m2 per jaar.

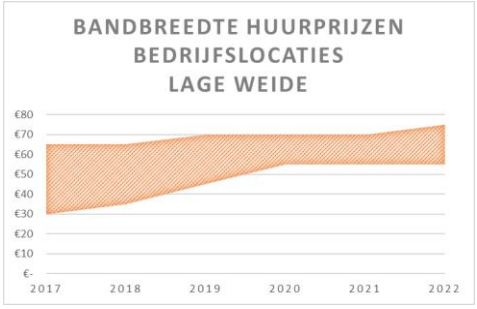

Werken in de wijken

Werken in de wijken (+ 24.000 banen): Meer aandacht nodig voor behoud van bestaande werkfuncties in wijken en meer prioriteit bij toevoegen van extra werklocaties
De opgave in de wijken betreft 14.000 extra banen op (werk)locaties in wijken en 10.000 extra aan huis gebonden banen (zzp'ers, beroepen aan huis).

De realisatie van de 14.000 banen op (werk)locaties in wijken vraagt de komende periode hoge prioriteit. Het uitgangspunt uit de RSU 2040 om bij transformatie van werkfuncties deze zoveel mogelijk in de wijk te compenseren, blijkt in de praktijk weerbarstig en niet altijd haalbaar. Op projectniveau moet werkprogramma concurreren met de ontwikkeling van wonen dat meer oplevert, soms ook beter inpasbaar is en doorgaans ook meer draagvlak heeft in de wijk. Kijkend naar de planvoorraad in verschillende wijken moet de komende periode netto substantieel meer ruimte voor werkfuncties in de wijken worden gerealiseerd; functiemenging in woongebieden en inzet op innovatieve vormen van woon-werkvastgoed moet meer dan nu het uitgangspunt zijn.

De verstedelijkingsopgave biedt kansen voor de programmering van nieuwe werkfuncties in de wijk. De nieuwe stadswijk Merwede (deelgebied 5 Merwedekanaalzone) is een voorbeeld van een ontwikkeling waar een substantieel volume aan banen in de wijken wordt gerealiseerd. Hier wordt ruim 100.000 m² aan voorzieningen gerealiseerd, waarbij ook bestaande gebouwen en functies worden ingepast. Voor deelgebied 6 wordt op dit moment een studie uitgevoerd naar werkfuncties in dit gebied. Ook grootschalige ontwikkelingen als Rubenskwartier en Galgenwaard bieden kansen voor een stevige programmering van werkfunctie. Een risico bij deze toekomstige ontwikkelingen zijn de veranderde marktomstandigheden, zoals netcongestie, stijgende rente, inflatie en bouwkosten.

De realisatie van de 10.000 aan huis gebonden banen (werken vanuit de woning) moet voor een belangrijk deel parallel lopen met de woningbouwontwikkeling in Utrecht. Hierbij is van belang dat voldoende woningen worden gebouwd die het werken voor deze doelgroepen ondersteunen. Het gaat dan om woningen met een kantoor-/werkruimte maar bijvoorbeeld ook woningen met grotere garage- en opslagruimten voor technische beroepen.

Retail

Retail (+1.000 banen): Bevolkingsgroei dempt effect veranderend consumentengedrag, prioriteit bij toekomstbestendigheid en borgen fijnmazig voorzieningenniveau

In de 10-minutenstad die Utrecht wil zijn, is de nabijheid en bereikbaarheid van voorzieningen essentieel. Met het sturen op de retailhoofdstructuur wordt ingezet op een fijnmazige voorzieningenstructuur. Voor de toekomstbestendigheid van winkelgebieden in de Utrechtse retailhoofdstructuur is transformatie noodzakelijk van pure aankoopplaatsen naar voorzieningenclusters met sterke aantrekkingskracht en een aantrekkelijke verblijfsfunctie. Inzet is het toevoegen van andersoortige functies als horeca, sport, cultuur en maatschappelijk. Shoppingcenter Overvecht, Winkelcentrum Nova en de winkelstrip aan de Jan van Galenstraat zijn voorbeelden waar marktpartijen plannen maken voor investeringen die bijdragen aan de toekomstbestendigheid en werkgelegenheid. Ontwikkelingen van nieuwe voorzieningenclusters met retail zijn voor de komende jaren voorzien in de Merwedekanaalzone, Beurskwartier en op Papendorp (Mobiliteitshub XL). Deze nieuwe voorzieningenclusters nemen samen met enkele nieuwe supermarktontwikkelingen een belangrijk deel van de opgave van 1.000 extra arbeidsplaatsen voor hun rekening. Detailhandel in bestaande gebieden binnen de retailhoofdstructuur zal naar verwachting redelijk stabiel blijven door de sterke bevolkingstoename. Met een lichte stijging van het aantal arbeidsplaatsen op termijn.

Het samenwerkingsverband met vastgoedeigenaren en binnenstad-partners ‘Morgen Mooier Maken’ boekt voor de Utrechtse binnenstad belangrijke resultaten. Ook hier staat de transformatie naar *place to be and to meet* centraal. In 2022 zijn grote stappen gezet om de problematische leegstand een halt toe te roepen. Tientallen nieuwe ondernemers en een diversiteit aan initiatieven zijn tijdelijk dan wel langdurig gestart. De succesvolle transformatie van bovenverdiepingen naar wonen zal naar verwachting de komende jaren doorzetten. Dit draagt niet alleen bij aan de woonopgave en de levendigheid in straten buiten openingstijden, maar is ook belangrijk voor vastgoedeigenaren om nu de winkelhuren gedaald zijn een rendabele exploitatie te kunnen realiseren.

Wetenschap (+4.000 banen)

De opgave voor het realiseren van 4.000 wetenschapsbanen betreft vooral de extra werkgelegenheid in het cluster Life Sciences & Health.
Een belangrijk deel van deze extra werkgelegenheid moet landen op het Utrecht Science Park (USP). Het aantal arbeidsplaatsen kan hier echter verder toenemen tot 8.000 indien substantiële investeringen plaatsvinden om de bereikbaarheid van het USP te verbeteren. De belangstelling van bedrijven en instellingen binnen het cluster Life Science & Health is groot om zich op het USP, op Rijnsweerd of nabij in de regio te vestigen.

Een aantal grotere kantoorontwikkelingen staat in de startblokken om te worden gerealiseerd. Nieuwe kantoorontwikkelingen betreffen bijna uitsluitend kantoren in het hogere huursegment. Dit aanbod is geschikt voor de bedrijven en instellingen die de opstart- of experimenteerfase al (ver) voorbij zijn en een werkend product of dienst hebben. Voor het aantrekken van startups (en nieuw talent en ideeën) is juist huisvesting met meer toegankelijke huren noodzakelijk. Dit kan worden gerealiseerd door herontwikkeling van bestaande gebouwen, bijvoorbeeld op het USP maar ook Rijnsweerd Noord biedt hiervoor mogelijkheden. Voor de komende jaren ligt prioriteit om dit aanbod te versterken. Daarnaast wordt nu actief ingezet om werkruimte voor labs en R&D-bedrijven te creëren. Hier is veel vraag naar, maar weinig aanbod voor. Bij wetenschap en laboratoria is naast volume ook diversiteit van belang. Het betaalbare segment in oudere lab-gebouwen verdwijnt op USP en er komen vooral in het topsegment laboratoria voor terug. Het creëren van lab-ruimtes kent een zekere complexiteit, bijvoorbeeld door de benodigde vergunningen en de startinvestering die een eigenaar moet doen. Vanuit gemeente en regiopartijen wordt actief ingezet om meer locaties kansrijk hiervoor in te zetten, vooral voor de korte termijn.

Ruimtelijke opgaven

Werken: conclusies

Ten minste 70.000 extra arbeidsplaatsen tot 2040

Tot 2040 zijn tenminste 70.000 extra arbeidsplaatsen nodig, waarvan het grootste gedeelte moet worden gerealiseerd in de periode tot 2030. Een klein aandeel uit het RSU-programma is gerealiseerd of reeds in ontwikkeling of uitvoering. De oplevering van een aantal grote kantoorvolumes in 2022 en 2023 is goed voor zo'n 3.500 arbeidsplaatsen, en ook op andere plekken in de stad is werkprogramma toegevoegd. Tegelijk zien we de afgelopen jaren, met name in de wijken, grote en kleine transformaties van werklocaties en voorzieningen naar woonfuncties. Het toevoegen van nieuw werkprogramma is vooralsnog onvoldoende om als stad in balans te groeien. De komende periode moet de focus verschuiven van werkfuncties 'behouden' naar het netto toevoegen van bedrijfsruimte en voorzieningen.

Onvoldoende planvoorraad bedrijventerreinen

De ruimtelijke opgave voor bedrijventerreinen is buitengewoon ingewikkeld en kostbaar en de planvoorraad ruim onvoldoende. Er is geen concreet zicht op nieuwe uitleggebieden, en eerste resultaten van intensivering laten vooralsnog op zich wachten door de grote complexiteit ervan. Voor zowel de intensivering van Lage Weide inclusief het 4e kwadrant als de groei van USP (en Rijnsweerd) geldt dat investeringen in mobiliteit cruciaal zijn om dit mogelijk te maken.

Werkprogramma onder druk door overbelasting van het elektriciteitsnetwerk, gestegen rente en inflatie

Waar de planvoorraad voor werkprogramma ten opzichte van een jaar geleden in zekere mate vergelijkbaar is, zijn de uitdagingen en de complexiteit om het te realiseren sterk toegenomen. De gestegen rente en inflatie (en bouwkosten) remmen de ontwikkeling van nieuw programma. En in gemengde ontwikkelingen zal het werkprogramma verder onder druk komen. Daar komt nu bij de problematiek rondom netcongestie en het stopzetten van nieuwe grootverbruik-aansluitingen. Het resterende programma Stationsgebied (ruim 12.000 banen), het nieuw te ontwikkelen circulaire bedrijvenpark Strijkviertel (ca. 1.900 banen), de uitbreiding van USP (4.000-8.000 banen) zijn voorbeelden van ontwikkelingen die door netcongestieproblematiek worden geraakt. Maar ook op het niveau van winkels en maatschappelijke voorzieningen in de wijken kunnen nieuwe gebouwen met deze functies voorlopig niet worden aangesloten op het elektriciteitsnet. Bovendien zijn er signalen dat ook marktpartijen investeringen in uitbreiding, intensivering of vestiging uitstellen of er helemaal van afzien. De omvang van de consequenties voor de korte en middellange termijn, evenals mogelijke oplossingen, worden op dit moment nader onderzocht.

Om de werkopgave uit de RSU 2040 integraal te kunnen borgen in de totale verstedelijkingsopgave van Utrecht wordt deze nader uitgewerkt in een ontwikkelvisie voor Utrechtse werklocaties. In deze visie wordt de ruimtelijke opgave voor het realiseren van 70.000 extra arbeidsplaatsen op gebiedsniveau en naar type werklocatie en/of bedrijfshuisvesting nader uitgewerkt.

Ruimtelijke opgaven

Maatschappelijke voorzieningen

Maatschappelijke voorzieningen moeten meegroeien met de stad, want deze zijn onmisbaar voor de ontwikkeling, beleving, ontmoeting en ondersteuning van alle inwoners. Het gaat om scholen, sportaccommodaties, buurtcentra, culturele voorzieningen en om speelruimte.

Het Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen en de thematische huisvestingsnota's beschrijven onze ambities. In de RSU zijn die kwantitatief vertaald in de barcode. Dit leidt tot een concrete programmering voor de eerstkomende jaren en tot een programmering op hoofdlijnen voor de langere termijn.

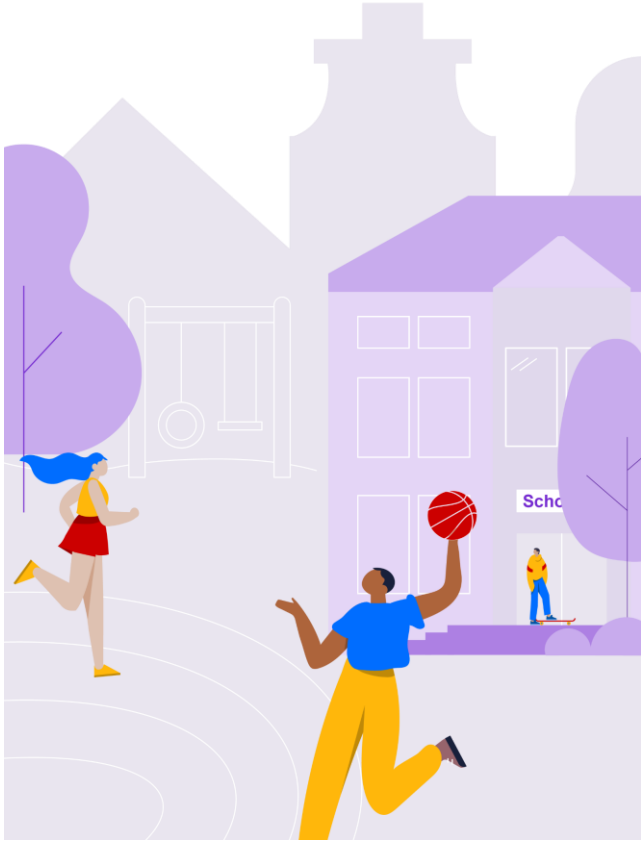

Koersdocument Leefbare Stad en Maatschappelijke Voorzieningen

Ruimtelijke opgaven

Maatschappelijke voorzieningen: liggen we op koers?

Sport

Sport: complexe en essentiële financiële en ruimtelijke opgave, vooral voor sportvelden
In 2022 actualiseerden we de opgave voor Sport t/m 2040 op basis van de bevolkingsprognoses en vraag- en aanbodonderzoek van het Mulier-instituut. We zien dat er ten opzichte van de RSU behoefte is aan meer voetbalvelden (4 naar 7), trainingscapaciteit voetbal (5 extra kunstgras), hockey (8 naar 9), rugby (3 naar 4), tennis (40 naar 54) en aan minimaal 1 extra sporthal. Om het aantal sportparken aan te laten sluiten bij de groei van de stad is (fysieke) ruimte nodig.
De woningaantallen in de gebiedsontwikkelingen zoals Merwedekanaalzone en het Beurskwartier vragen om extra capaciteit aan sportvoorzieningen. We bekijken de vraag stadsbreed; de groei van sportvoorzieningen blijft achter bij de groei van de stad. Als de sportvelden niet mee groeien leidt dit tot verdere wachtlijsten en een negatief effect op de sportdeelname van vooral de jeugd, terwijl onderzoek laat zien dat sportdeelname op jonge leeftijd de beste garantie biedt voor een leven lang sporten en bewegen.

In het investeringspakket Groei in Balans zijn de middelen opgenomen voor de benodigde uitbreiding van de sportvoorzieningen in deze collegeperiode, maar de daadwerkelijke realisatie van sportvelden is afhankelijk van het beschikbaar komen van ruimte én van aanvullende financiële middelen voor grondverwerving en verplaatsingen. Er loopt een aantal studies hiernaar, maar ook als de volledige potentie daarvan gerealiseerd kan worden is meer ruimte nodig om sport(velden) mee te laten groeien. Naar verwachting vraagt dit op een aantal plekken ook om herindeling van sportparken en verplaatsing van functies in de bestaande stad, bij onder andere Nieuw Welgelegen. Dat betekent ook aanzienlijke een aanvullende financiële en ruimtelijke opgave die in 2023 verder inzichtelijk gemaakt wordt.

In de periode 2023 – 2026 realiseren we de volgende accommodaties:
- In 2023 worden de sporthal Bontekoelaan (ZW/Globe College) en sporthal Berlijnplein (LR) opgeleverd.
- Vanaf 2023 starten de voorbereidingen van vier nieuwe sporthallen en het zwembad Maximapark.

- In 2024 wordt op sportpark Nieuw Welgelegen een natuurgrasveld vervangen door kunstgras.
- In 2025 staat Sporthal Cartesiusdriehoek op de planning.
- Vanaf 2025-2026 zijn een extra rugbyveld (variantenstudie Strijkviertel e.o) en een extra korfbalveld (zoekgebied Hoograven) nodig.
- De verdere programmering voor toevoeging van nieuwe sportvelden is afhankelijk van de ruimtelijke mogelijkheden op sportparken Strijkviertel, Maarschalkerweerd Noord en sportpark Nieuw Welgelegen. Hiervoor lopen drie variantenstudies.
- De trainingscapaciteit voetbal wordt vooral uitgebreid door omzetting van bestaande voetbalvelden op sportparken.
- Er staat een 6e sporthal op de meerjarenplanning met als zoekgebied Overvecht, te combineren met een VO-school. Bij de nieuwe VO-school in Vleuten De Meern kiezen we ook voor uitbreiding met een sporthal.

Onderwijs

Aanzienlijke uitbreidingen van het primair en voortgezet onderwijs. Onderzoek naar de behoefte op termijn

In de periode tot en met 2026 realiseren we een aanzienlijke uitbreiding van het primair en het voortgezet onderwijs. Er komen lagere scholen bij in de buurten Haarrijn, Leeuwesteyn en Groenewoud (Leidsche Rijn), in de Merwedekanaalzone, de Cartesiusdriehoek, en het Beurskwartier. Het voortgezet onderwijs breidt uit in de Merwedekanaalzone, in Leidsche Rijn, Overvecht, Vleuten-De Meern en in het USP/ Rijnsweerd (internationale school). In 2023 en 2024 werken we aan een nieuw meerjaren onderwijshuisvestingsplan (MPOHV) voor de periode vanaf 2026. Het geeft inzicht in de behoefte op de midden- en lange termijn op basis van de meeste recente bevolkingsprognoses. De locatie van de tussen 2027 en 2040 nog te realiseren scholen is in de meeste gevallen nog niet bekend.

Welzijn

Geplande nieuwe buurtcentra in de Merwedekanaalzone en in Overvecht. Daarnaast nog vier buurtcentra nodig.

In de periode tot en met 2026 komen er nieuwe buurtcentra in de Merwedekanaalzone en in Overvecht. Voor Overvecht betrekken we dit mogelijk bij de herontwikkeling van vrijkomende gemeentelijke maatschappelijk vastgoedlocaties. Bij de ontwikkeling van de Kruisvaartkade (Zuidwest) en het Lombokplein/Beurskwartier zijn buurtkamers voorzien. De middelen voor deze uitbreiding zijn opgenomen in het investeringspakket Groei in Balans. Tussen 2030 en 2040 zijn nog vier buurtcentra nodig, waarvan de locatie nog niet is bepaald. De buurtcentra en buurtkamers groeien mee volgens de in ons beleid vastgestelde normen per type wijk.

Cultuur

Culturele plannen stopgezet, maar behoefte is nog steeds groot.

Een aantal culturele plannen is in 2022 stopgezet, zoals de ontwikkeling van een gemeentelijke culturele voorziening in het Jaarbeurspleingebouw. Hiervoor bekijken we wat de inschrijvende marktpartijen aan invulling van de publieke functie kunnen realiseren. Beoogde oplevering is in 2027.

Ook het plan voor de Machinerie als centrum voor film en beeldcultuur in Werkspoor is gestopt als gevolg van macro-economische ontwikkelingen en de financiële gevolgen daarvan voor de betrokken partijen. De behoefte aan deze plekken is onverminderd groot, dus staan we voor nieuwe uitdagingen. Intussen wordt gewerkt aan de realisatie van cultuurcluster Berlijnplein en aan het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone, met beoogde oplevering in 2026/ 2027. Komend jaar moet duidelijk worden welke plek(ken) in Leidsche Rijn/Vleuten de Meern in aanmerking komen voor jongerencultuur en wat voor voorziening(en) hier gerealiseerd kan worden. Vanuit de ambitie om cultuur laagdrempelig en dichtbij te organiseren, zoeken we ruimte om tot 2040 in totaal 14.500 m2 aan wijkvoorzieningen toe te voegen, verspreid over alle wijken. Het kan daarbij gaan om herontwikkeling van bestaand gemeentelijk maatschappelijk vastgoed en om nieuwbouw, maar ook om het toevoegen van cultureel programma op bestaande locaties voor bijvoorbeeld welzijn of onderwijs. Het blijft daarnaast een enorme uitdaging om betaalbare meters te kunnen toevoegen aan creatieve werkruimte, met name bij nieuwbouw.

Ruimtelijke opgaven

Maatschappelijke voorzieningen: conclusies

Sportvelden onvoldoende meegegroeid met de ontwikkeling van de stad

Voor de meeste maatschappelijke voorzieningen lukt het tot nu toe deze mee te laten groeien met de groei van de stad en met de behoefte, ook al staat de betaalbaarheid onder druk en is de ruimte schaars. Voor de sportvelden geldt echter dat deze onvoldoende zijn meegegroeid en een verder oplopend tekort dreigt. Het vinden van fysieke ruimte hiervoor is urgent. En hoewel de middelen voor het realiseren van de velden voor deze collegeperiode zijn opgenomen in het investeringspakket Groei in Balans, leidt de herindeling en inpassing van ruimte voor sport in de bestaande stad waarschijnlijk tot een aanvullende financiële vraag, waarvan we de omvang nu nog niet kennen. Daarnaast zien we dat op basis van normbedragen voor bouwen in sterk verdicht gebied en actuele prijsniveaus meer budget nodig is voor een deel van de geprogrammeerde voorzieningen. Het investeringspakket Groei in Balans is hierop geactualiseerd.

Trends leiden tot andere behoefte

We zien een aantal trends - zoals vergrijzing en extramuralisering - die leiden tot meer behoefte aan ruimte voor ontmoeting, zowel binnen als buiten. We onderzoeken wat dit betekent en wat onze rol hierin is samen met andere partijen zoals woningbouwcorporaties.

Groei van niet-gemeentelijke organisaties net zo belangrijk

De groei van de stad vraagt ook om het meegroeien van maatschappelijke voorzieningen die de gemeente niet zelf ontwikkelt en/of financiert. Denk hierbij aan gezondheidscentra, verpleeghuizen of voorzieningen vanuit de wet langdurige zorg voor beschermd wonen voor mensen met een licht verstandelijke beperking. In gesprek met maatschappelijke organisaties willen we scherper krijgen wat er nodig is om deze voorzieningen een plek te geven, nu de ruimte schaarser en duurder wordt.

Ruimtelijke opgaven

Duurzame mobiliteit

De opgave mobiliteit heeft drie hoofddoelen:

1. Transitie naar duurzame mobiliteit (lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelmobiliteit);
2. Bereikbaarheid op orde (alle wijken, buurten en knooppunten zijn goed bereikbaar en toegankelijk voor iedereen);
3. Met de mobiliteitsinvesteringen bijdragen aan de kwaliteit van de openbare ruimte en gezond stedelijk leven voor iedereen.

We werken aan deze doelen door een aantal mobiliteitsaspecten die we toelichten op de volgende pagina's. Per aspect geven we de score weer ten opzichte van het einddoel zoals dat is vastgesteld in het Mobiliteitsplan 2040 en de Parkeervisie.

Ruimtelijke opgaven

Duurzame mobiliteit: liggen we op koers?

Verkeersveiligheid

In vergelijking met andere steden heeft Utrecht weinig ongevallen en verkeersslachtoffers. Na corona is voor het eerst een lichte verslechtering te zien, wellicht doordat er weer meer verkeer is dan tijdens corona. We blijven ons inzetten voor verdere verbetering van de verkeersveiligheid in de stad en focussen daarbij op de plekken met de hoogste veiligheidsrisico's.

30km/uur aanpak

We liggen matig op koers met de realisatie van 30 km/u in de hele stad. Het budget is te beperkt om volledig aan te sluiten op vervanging van wegdek en riolering. We prioriteren daarom in de planning. Er staan diverse projecten gepland, onder meer in Overvecht.

Fietsnetwerk

De realisatie van het fietsnetwerk verloopt goed, maar we moeten versnellen om de geplande nieuwe woningbouw mogelijk te maken. Met name bij de ontbrekende schakels (bruggen en tunnels) moeten we prioriteren binnen de beschikbare investeringsruimte. We sluiten bij de investeringen in het fietsnetwerk maximaal aan op vervanging van wegdek en riolering. Er staan veel belangrijke projecten op stapel, zoals de fietsroute om de Noord en diverse regionale fietsroutes, zoals Houten-Lage Weide.

Fietsparkeren

Het realiseren van beoogde hoeveelheid fietsparkeergelegenheid loopt achter. Op sommige plekken in de stad leidt dat tot overlast of gevaarlijke situaties. Waar voldoende stallingen zijn en geparkeerde fietsen tot hinder en/of gevaar leiden gaan we handhaven. De plekken voor extra stallingen zijn beperkt en ook de investeringsruimte. We moeten daarom keuzes maken. De komende jaren werken we aan realisatie van een aanzienlijk aantal stationsstallingen (Utrecht CS én voorstadstations), de uitrol van rekken in vooroorlogse wijken en voldoende stallingsruimte in de binnenstad. Omdat het fietsgebruik in Utrecht nog veel meer zal toenemen, zetten we daarnaast in op het gebruik van deelfietsen om de hoeveelheid geparkeerde fietsen te beperken.

Voetgangersnetwerk

De realisatie van het voetgangersnetwerk, voor de bestaande stad en voor de verdere groei van de stad loopt achter. Het aandeel voetganger is laag ten opzichte van steden waar de voorzieningen voor voetgangers goed op orde zijn. We willen daarom een inhaalslag maken en bereiden een plan van aanpak voor. Daarin zetten we onder andere in op meer ruimte voor voetgangers door knelpunten in routes op te lossen, groene ommetjes te realiseren en een hoofdwandelnetwerk dat belangrijke voorzieningen en centrumfuncties makkelijk, toegankelijk en veilig bereikbaar maakt.

Vervoer voor iedereen

Het aanbod en gebruik van deel(bak)fietsen en deelauto's groeien, maar er is nog een weg te gaan om het toegankelijk te maken voor iedereen en een breed aanbod beschikbaar te maken in alle buurten en voor alle doelgroepen. Wij zijn daarom voortvarend aan de slag met het uitvoeringsplan Deelmobiliteit. We verruimen het stadsbreed aanbod, zorgen voor meer hubs, voor diversiteit in concepten en we borgen de continuïteit en betrouwbaarheid. Hierdoor streven we na dat deelmobiliteit als publieke dienst wordt ervaren en voor steeds meer bewoners en werknemers een volwaardig alternatief is.

Ov-netwerk

Het huidige ov-netwerk in de stad loopt tegen z'n grenzen aan, de geplande woningbouwplannen (onder meer Groot Merwede) zijn alleen mogelijk als we het ov-netwerk snel realiseren. We zijn daarom gestart met een schaalsprong van het ov door te werken aan een ov-netwerk wiel met spaken. Met de provincie (verantwoordelijk voor het regionaal ov) en het Rijk zijn we gestart met de voorbereiding van de eerste delen van dat netwerk: de Merwedelijn, de Papendorplijn, de Waterlinielijn en de upgrade van de Uithoflijn, zodat daar meer reizigers mee vervoerd kunnen worden. We werken aan de voorbereiding van het projectbesluit voor deze ov-verbindingen en zetten in om dat met Rijk en regio in 2024 te kunnen nemen.

Autonetwerk

We liggen redelijk op koers met de herinrichting van het autonetwerk. We zoeken de balans tussen de hele stad goed bereikbaar houden met de auto en tegelijk het autoverkeer niet laten toenemen, ondanks de groei van het aantal inwoners en werknemers. Veel verbindingswegen en invalswegen richten we in als stadsboulevards en 30 km/u-wegen, waar meer ruimte is voor groen, fiets en voetganger. We zijn met eerste delen hiervan aan de slag, zoals de Westelijke Stadsboulevard en de Amsterdamse Straatweg.

Goederenvervoer

De transitie naar efficiënter en duurzamer goederenvervoer in de stad loopt achter door een gebrek aan urgentie bij de markt en onvoldoende gemeentelijke middelen om deze transitie te faciliteren en stimuleren. In 2022 werkten we aan maatregelen en acties om de transitie Goederenvervoer in de startblokken te zetten (bijvoorbeeld pilots en actualisatie beleid) en startten we met de opstelling van een uitvoeringsprogramma voor 2023 t/m 2026.

Deelmobiliteit

Het aanbod, gebruik en de voorzieningen voor deelfietsen, deelauto's en deelhubs groeien, maar we hebben nog een flinke weg te gaan. Daarom gaan we voortvarend verder met de uitvoering van het uitvoeringsplan deelmobilteit. We staan voor het vergroten naar een stadsbreed aanbod én het verbeteren van de kwaliteit van deelmobiliteit (onder andere diverser aanbod, gebruiksgemak, betrouwbaarheid) om daarmee een bredere adoptie bij inwoners en werknemers in de stad te realiseren.

Betaald parkeren in de hele stad

Op dit moment is in circa 30% van de stad betaald parkeren ingevoerd. Vergunningverlening, toezicht en handhaving werken goed. Vanaf 2023 starten we de invoering van betaald parkeren in de rest van de stad en ronden die volgens planning in 2034 af.

Parkeerhubs

We leggen een netwerk van parkeerhubs in de stad aan om te zorgen dat op straat zoveel mogelijk ruimte is voor verblijf, spelen, fietsen, lopen en groen. Dat doen we aan de rand van woonwijken, langs de ring en bij mobiliteitsknooppunten buiten de stad. We zijn gestart met het realiseren van buurt- en wijkhubs, de eerste ringhub (Hub XL) en onderzoeken wat er nodig is om Westraven (P+R) om te vormen tot ringhub.

Verkeersmanagement

Verschillende projecten met dynamisch verkeersmanagement zijn in voorbereiding of uitvoering. De eerste tranche van intelligente verkeersregelinstallaties is grotendeels gereed. Het goed werkend krijgen en beheer van deze installaties kost meer werk en investering dan gepland. Daarom gaan we in overleg met het ministerie van IenW en Goedopweg over de wijze waarop we de tweede tranche implementeren. Daarbij houden we rekening met de bezuiniging op het budget voor Anders Reizen conform de Voorjaarsnota.

Hinderbeperking

We voorkomen hinder zoveel mogelijk door onder meer goede planning van het werk, communicatie en alternatieve routes voor fiets en voetganger. Vroegtijdige, strategische afstemming tussen projecten en meer en effectiever monitoring en toezicht buiten op straat vragen nog meer aandacht. We hebben een bereikbaarheidsregisseur benoemd om deze afstemming te bevorderen.

Mobiliteitsmanagement

We liggen goed op koers met mobiliteitsmanagement. Veel acties voor mobiliteitsmanagement zijn in de coronaperiode succesvol uitgevoerd via het samenwerkingsverband Goedopweg, waarvan met name de werkgeversaanpakken bijdragen aan de transitie naar duurzame mobiliteit. De samenwerking in Goedopweg loopt tot en met 2024. Voortzetting mobiliteitsmanagement is uiteraard ook noodzakelijk na 2024. We maken in 2023 een plan voor de periode na 2024. Daarbij houden we rekening met de bezuiniging op het budget voor Anders Reizen conform de Voorjaarsnota.

Ruimtelijke opgaven

Duurzame mobiliteit: conclusies

Transitie naar duurzame mobiliteit

We zijn redelijk goed op weg met de transitie naar ruimte-efficiënte en duurzame mobiliteit. Daarmee dragen we bij aan gezond stedelijk leven voor iedereen en een goede kwaliteit van de openbare ruimte. De hoeveelheid fietsverkeer en ov zijn in de afgelopen 8 jaar fors toegenomen, de hoeveelheid autoverkeer is binnen de Ring Utrecht gelijk gebleven, terwijl het aantal inwoners en werknemers in Utrecht hard groeit.
Om de transitie door te zetten gaan we onverkort door met de investeringen in de schaalsprong fiets, gaan aan de slag met het voetgangersnetwerk en gaan verder met de uitwerking van de eerste stappen van het ov-netwerk (wiel met spaken) en de realisatie van het netwerk van mobiliteitshubs.

Bereikbaarheid op orde

We liggen redelijk op koers met het realiseren van een goede bereikbaarheid. Over het geheel genomen is de bereikbaarheid in Utrecht goed op orde, maar de verkeersnetwerken zijn op veel plekken vol en dat betekent dat - omdat het aantal inwoners en werknemers hard groeit - grote investeringen de komende decennia nodig blijven.
Daarnaast zijn essentiële bestemmingen niet voor iedereen goed bereikbaar. Dat betekent dat we extra inzetten op vervoer voor iedereen, onder meer door toegankelijk ov en fietsen voor mensen met een kleine portemonnee.

Met mobiliteitsinvesteringen bijdragen aan kwaliteit van de openbare ruimte en gezond stedelijk leven voor iedereen

We liggen matig op koers. Zover de investeringsruimte het toelaat, realiseren we een goede ruimtelijke kwaliteit en de doelen van gezond stedelijk leven. De investeringsmiddelen zijn niet toereikend om alle doelen van gezond stedelijk leven voor iedereen in 2040 te realiseren. We realiseren meer verblijfsruimte, ruimte voor groen en ruimte voor lopen en fietsen. We transformeren parkeerplaatsen in verblijfsruimte, groen, fietsparkeren, en spelen op straat. We investeren in verkeersveiligheid. We combineren de investeringen zoveel mogelijk met beheer- en onderhoud: in één keer goed. Ook daarvoor geldt dat we dat doen zover de investeringsruimte dat mogelijk maakt. Om volledig aan te kunnen sluiten bij de beheer- en onderhoudsplanning vanuit stadsbedrijven zou versnelling van de investeringen en verhoging van het budget nodig zijn.

Mobiliteitsplan 2040 / Monitor Mobiliteitsplan / Agenda mobiliteitsplan / Voortgangsrapportage programma bereikbaarheid (laatste versie)

Ruimtelijke opgaven

Gezond leefklimaat met ruimte voor groen

Utrecht wil een gezonde, duurzame en circulaire stad zijn waar mensen wonen, werken en verblijven in een gezond leefklimaat. Het is nodig om de stad actief te vergroenen in verband met de groeiende druk op de openbare ruimte, om in te spelen op klimaatveranderingen en om een bijdrage te leveren aan het herstel van de biodiversiteit. Een robuuste, groene openbare ruimte is essentieel voor het welbevinden en de gezondheid van onze inwoners en voor dieren en draagt daarnaast positief bij aan de waarde van vastgoed.

De ambitie in de RSU 2040 is dat groen en verdichting gelijk opgaan. Bij de toename van 60.000 woningen betekent dit dat 450 hectare extra groen binnenstedelijk moet worden gerealiseerd. We onderscheiden in deze opgave vijf schaalniveaus:

1. Groene straten, bestaand en nieuw (circa 200 ha.)
2. Groenblauwe routes (circa 100 ha.)
3. Nieuwe parkgebieden in de stad (circa 120 ha.)
4. Groene scheggen die stad en landschap verbinden (circa 30 ha)
5. Groen om de stad (circa 250 ha. nieuw recreatief groengebied in de directe omgeving van de stad).

	Groene buurten	Groenblauwe verbindingen	Nieuwe parkgebieden	Groene scheggen	Groene om de stad
opgave ▶	Integraal herinrichten van de openbare ruimte. Weghalenvan 10-15% verharding, meer groen in tuinen, daken en gevels.	Verbinden van buurten met het omliggende landschap. Gekoppeld aan waterlopen, historische lijnen of ecologische verbindingen.	Bestaande stadsparken tot parkgebieden uitbreiden en nieuwe parken aanleggen.	Robuuste groene stad - land verbindingen waarbij het landschap de stad in wordt getrokken.	Uitbreiding van recreatieve en natuurlijke groengebieden als een groene ring om de stad.
tempo ▶	40 straten per jaar vergroenen (nu: 1-2 straten per jaar)	10 verbindingen per jaar (nu: 2 verbindingen per jaar)	Elke 4-5 jaar een nieuw park (nu: elke 10 jaar een park)	2 hectare per jaar (nu: 0,2 - 0,5 hectare per jaar)	Elke 5 jaar een natuur- en recreatiegebied (nu: werken aan nieuwe regionale samenwerkingsvormen)

Bij elke ruimtelijke ingreep brengen we de kansen voor vergroening in beeld brengen en deze benutten we door toepassing van het ontwerpprincipe ‘groen, tenzij’. Dit houdt in dat we in Utrecht straten, pleinen, binnenterreinen, daken en gevels groen inrichten, tenzij dat op een specifieke plek niet kan vanwege de vereiste functionaliteit.

Ook werken we aan gezonde lucht, een prettig en acceptabel geluidsniveau en een veilige leefomgeving daar waar met gevaarlijke stoffen gewerkt wordt. We streven naar het versneld behalen van de advieswaarden voor gezonde lucht van de Wereldgezondheidsorganisatie. Uit onderzoek blijkt dat verkeer op lokale wegen, mobiele werktuigen en houtstook de belangrijkste bronnen zijn waarop we als gemeente invloed hebben. Daarom is besloten tot het nemen van maatregelen waarmee de uitstoot van deze lokale luchtverontreinigende bronnen versneld kan worden teruggedrongen. De maatregelen zijn in uitvoering. De oplaadinfrastructuur voor elektrische auto’s wordt verder uitgerold. Voor de Omgevingsvisie werken we aan het actualiseren van het beleid op gebied van luchtkwaliteit, geluid, bodem (waaronder regie op de ondergrond) en omgevingsveiligheid.

Ruimtelijke opgaven

Gezond leefklimaat met ruimte voor groen: liggen we op koers?

Groene straten

Voor de realisatie van 200 hectare aan groene straten zijn de volgende initiatieven in gang gezet.

1. We werken aan integrale projecten (zoals riolerings- en mobiliteitsprojecten) waar vergroening in mee wordt genomen. De komende jaren gaat het om de projecten Taagdreef, Amazonekwartier, Welgelegen en Oudegeinlaan.
2. We werken aan individuele groenprojecten, waarin straten vergroend worden. We zijn bezig in Rivierenwijk, Noordwest en west en in woonbuurten langs het Groene Lint.
3. We hebben een loket voor vergroeningsaanvragen en de opheffing van parkeerplaatsen opgericht. Bij dit loket kunnen inwoners een aanvraag indienen voor de vergroening van hun straat.

Met deze initiatieven verwachten we de komende coalitieperiode circa 9 hectare groene straten te realiseren. Standaardisatie van projecten en meer middelen kunnen leiden tot versnelling.

Groenblauwe routes

We willen diverse groenblauwe routes parallel aan de water- en/of weginfrastructuur van Utrecht realiseren. Om circa 100 hectare aan groenblauwe routes te realiseren, staat een aantal projecten gepland. Van het project Wagenaarkade is Fase 1 reeds gerealiseerd, en is Fase 2 in voorbereiding. Verder wordt in de huidige coalitieperiode de projecten Maliebaan, Jutphaseweg en Westelijke stadsboulevard gerealiseerd. Voor het project Rondje Stadseiland is inmiddels het kader door de raad vastgesteld, en de realisatie hiervan wordt deels meegenomen in de geplande gebiedsontwikkelingen. Deze coalitieperiode realiseren we naar verwachting 11 hectare aan vergroening. Meer middelen kunnen leiden tot versnelling.

Nieuwe parkgebieden in de stad

Om 120 hectare aan nieuwe parkgebieden te realiseren, werken we aan een aantal projecten in Utrecht. In de binnenstad zijn de eerste fasen van het project Moreelse Tuinen in gang gezet. Daarnaast werken we aan een kwaliteitsimpuls en verbetering van Park Transwijk en kan (op termijn) het Wilhelminapark uitgebreid worden door de verwijdering van verharding. Ondertussen zijn we op zoek naar nieuwe locaties in de stad waar parken gerealiseerd kunnen worden. Deze coalitieperiode realiseren we naar verwachting circa 13 hectare aan vergroening. Meer middelen kunnen leiden tot versnelling.

Groene scheggen

Voor de realisatie van 30 hectare aan groene scheggen werken we aan twee projecten. Voor de Kromme Rijnscheg voegen we groen toe in Maarschalkerweerd (Lunettenpark) en voor de Vechtscheg werken we aan Natuurgebied Zuilen. Deze projecten leveren naar verwachting 28 ha nieuwe natuur op. In de komende coalitieperiode gaat het om circa 13 hectare, opgeleverd in 2027. We liggen hiermee op koers om de doelen uit de RSU te halen.

Groen om de stad

We werken met de regio aan Groen Groeit mee, om in totaal 250 hectare aan nieuw recreatief groengebied te realiseren. Onderdeel hiervan is dat we werken aan het Kromme Rijn Linielandschap. Bij Ockhuizen is een integrale gebiedsontwikkeling waar energie, biodiversiteit en recreatie gecombineerd kunnen worden. Dit levert de komende jaren circa 7 hectare groen op en op de lange termijn (over 30 jaar) circa 42 hectare groen. Tenslotte kan – nu de Nedereindse Plas deels gesaneerd is – het gebied ingericht worden als natuur- en recreatiegebied. Onderdeel van de deelopgave Groen om de stad is inspelen op kansen die zich voordoen, bijvoorbeeld ook door de transformatie van landbouwgronden.

Ruimtelijke opgaven

Gezond leefklimaat met ruimte voor groen: conclusies

Vergroening nog niet in balans met groei van de stad

De RSU 2040 beschrijft de implicatie van de ambitie ‘groei in balans’ voor de schaalsprong Groen. Dit betekent een uitbreiding van het groen in de stad met 450 hectare (circa 900 voetbalvelden) en met circa 60.000 bomen in 2040. Om gelijke tred te houden met de groei van het aantal woningen moet de aanleg van nieuw groen toenemen van de huidige 4-6 hectare per jaar, naar minstens 20 hectare per jaar. Dit realiseren we met behulp van specifieke vergroeningsprojecten (zoals de aanleg van parken en het uitvoeren van vergroeningsprojecten met bewoners op straatniveau), en door een verbeterde verankering van groen in zowel de projectprogramma’s van integrale vervangingsprojecten van stadsbedrijven in de openbare ruimte als in woningbouw- of gebiedsontwikkelingsprojecten.

De huidige coalitie heeft al substantieel investeringsmiddelen vrijgemaakt voor een inhaalslag van groen op de woningbouw. De concrete doelstellingen voor de collegeperiode zijn:

- plannen ontwikkelen om voor elke nieuwe woning een extra boom te planten.
- ontwikkelen van extra 45 hectare groen.

Voor deze doelstelling voor de komende jaren wordt de ambitie nog niet volledig waargemaakt in het gewenste tempo. De nadruk ligt wel op het planten van bomen daar waar groen wordt toegevoegd met de maatregelen en budgetten die zijn opgenomen in het Meerjaren Groenprogramma (zie bijlage met het uitvoeringsprogramma 2023-2027 Ruimte voor groen).
Voor de lange termijn naar 2040 is méér nodig, zowel in financiële zin als ook in aanpak. Vanuit het MPR en de MJIP ontwikkelen we een samenhangende benadering van de openbare ruimte. De strategie voor groen is beschreven in de raadsbrief Strategie voor groen van maart 2022 als een proces van verankeren, verbreden en versnellen. Deze strategie wordt in deze collegeperiode voor de vijf onderscheiden schaalniveaus uitgewerkt tot een programmatische aanpak. Naast de vijf schaalniveaus die hoofdzakelijk betrekking hebben op de openbare ruimte, wordt in het verlengde van de klimaatvisie ook een aanpak uitgewerkt voor het stimuleren van de vergroening van de private ruimte. Voor de groene schaalsprong is een veelvoud van de nu in de MPR beschikbare financiële middelen nodig. Een uitwerking per schaalniveau is onder meer nodig om dit nauwkeuriger inzichtelijk te maken, ook naar samenwerkingspartners en naar andere overheden.

Ruimtelijke opgaven

Energie

Om de energietransitie te versnellen zetten we in op drie sporen. Om in 2050 de transitie naar een duurzaam energiesysteem te realiseren, onderscheiden we:

- **Gebouwen verduurzamen:** voor het besparen van energie zijn de gebouweigenaren aan zet. Denk aan isoleren en bijbehorende ventilatie, elektrisch koken en een andere warmtevoorziening voor warm water en verwarming. De opgave voor het gemeentelijk kernvastgoed (maatschappelijk vastgoed en kantoorgebouwen) is dat deze in 2040 energieneutraal is.
- **Energie-infrastructuur aanpassen**: De opgave is dat alle gebouwen in 2050 zonder aardgas verwarmen en koken. Hiervoor moet het elektriciteitsnet en warmtenet(ten) uitgebreid en verzwaard worden, en het gasnetwerk worden verwijderd. Dit is een grote opgave, want ongeveer 130.000 Utrechtse gebouwen zijn nu nog op aardgas aangesloten. In de transitievisie warmte staat hoe Utrecht op een haalbare en betaalbare manier overstapt naar een duurzame manier van verwarmen. Ook de capaciteit van het elektriciteitsnet is een grote opgave. De vraag naar stroom stijgt vele malen sneller dan de netbeheerders het elektriciteitsnet hierop kunnen aanpassen.
- **Bronnen verduurzamen:** Voor de groei van de stad conform de ambities uit de RSU is minimaal 0,04 terawattuur (TWh) elektriciteit nodig. Voor de verduurzaming van het energieverbruik van de bestaande stad (4 TWh elektriciteit, 8.5 PJ aardgas en 2 PJ warmte (afname)) is meer nodig.

Voortgangsrapportage Energie van de stad / De Utrechtse energie agenda (2016 – 2019) / Transitievisie warmte / Regionale Energiestrategie 1.0 / Regionaal uitvoeringsprogramma 1.0 (RES U16) / Programma energie besparen gebouwde omgeving / Programma zon op dak & netcongestie 2022 – 2026 / Samenwerkingsafspraken Bestaand Warmtenet Utrecht – Nieuwegein (2021) / Jaarplanbrief 2023

Ruimtelijke opgaven

Energie: liggen we op koers?

Gebouwen verduurzamen

Meerjarendoelstelling: het energieverbruik van de gebouwde omgeving is in 2050 met 35% afgenomen ten opzichte van 2020. Energiebesparing is een belangrijk onderdeel en richt zich op het isoleren en verduurzamen van gebouwen.

Doelstellingen voor 2023:

- In 10.000 woningen worden grotere energiebesparende maatregelen toegepast
- Plan van Aanpak ‘Bedrijventerreinen aardgasvrij’ afronden
- Collectieve inkoopacties. In 2022 hebben we een begin gemaakt met twee succesvol verlopen collectieve inkoopacties voor woningen. Deze acties herhalen we in 2023. Mogelijk breiden we in 2024 uit met een aanbod voor bedrijven.
- We intensiveren de werving voor onze subsidieregeling ‘Samen isoleren’, bedoeld voor initiatieven om meer dan vijf woningen te isoleren. We reageren daarbij op bewonersinitiatieven en nemen zelf actie wanneer uit onze analyse blijkt dat er collectieve natuurlijke momenten liggen of als we in overleg met corporaties buurten met kansen zien.
- Samen isoleren: Dakenaanpak renoveren van het dak waar isolatie wordt meegenomen (bv. Lunetten en Rijnsweerd), gespikkeld bezit (locaties Zuilen en Ondiep waar corporaties verduurzamen) en initiatieven, zoals Lunetten en Oog in al, 2023. We breiden dit uit met een aanpak voor eigenaren van bedrijfsmatig vastgoed. Hiermee verwachten wij een gerichte bijdrage te kunnen leveren aan de jaarlijks benodigde energiebesparing en 10.000 isolatiemaatregelen bij woningen, dit ligt op koers voor 2023. Voor (maatschappelijk) ondernemers hebben we het Energieloket, waar zij terecht kunnen voor advies op maat en een subsidieregeling. De bekendheid van het Energieloket is in 2022 gegroeid en we verwachten in 2023 rond de 150 ondernemers te kunnen activeren aan de slag te gaan met energiebesparende maatregelen. Daarnaast wordt in 2023 het plan van aanpak voor duurzame en aardgasvrije bedrijventerreinen vastgesteld.
- De verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed loop achter. Hierop is versnelling gewenst.

Bronnen verduurzamen

Meerjarendoelstelling: Alle mogelijkheden voor duurzame energieproductie zijn benut.
Doelstellingen voor 2023:

- 0,3 GWh duurzame elektriciteit (0,5 GWh per jaar vanaf april 2023).
- Conform het coalitieakkoord gaan we aan de slag met alle energieproductielocaties uit de RSU die gunstig uit de MER komen. Voor de geschikte locaties doorlopen we een zorgvuldig ruimtelijk proces, waarbij we diverse ruimtelijke belangen afwegen.
- In 2023 werken we aan zes projecten: Windmolens in Reijnenburg en Reijerscop, Zonnevelden in Meijewetering, Geluidswal A12, Haarrijnseplas, Nedereindse Plas en Ockhuizen. Het zonneveld Meijewetering leveren we in 2023 op. Dit project produceert 0,5 GWh elektriciteit per jaar. De andere vijf projecten produceren samen 164 GWh. We zijn bij het opleveren van deze projecten afhankelijk van vertragende factoren zoals de invulling van lokaal eigendom (in samenspraak met lokale energiecoöperaties), technische uitdagingen bij het ontwerp en problemen met de levering van materialen en/of problemen bij het verkrijgen van een aansluiting op het elektriciteitsnet.

Aanpassen energie-infrastructuur

Meerjarendoelstelling: De energie-infrastructuur is aangepast op duurzame bronnen.
Doelstellingen voor 2023:

- We stellen kaders en randvoorwaarden vast voor het publiek eigenaarschap van warmtenetten.
- We nemen een besluit over deelname in Stedin.
- We hebben zicht op oplossingen voor de negatieve effecten van congestie elektriciteitsnet.
- Elk Stedenbouwkundig Programma van Eisen en elke Bouwenveloppe bevat een energieplan.
- Aandeel hernieuwbaar in de stadswarmte 55% (vastgelegd in samenwerkingsovereenkomst met Eneco)
- We hebben de buurt in kaart voor de buurtaanpak aardgasvrij van Blok 1, opgevolgd door startbijeenkomsten Aardgasvrije wijken

In 2023 maken we een programma Elektriciteitsinfrastructuur waarin staat wat wij als gemeente bijdragen aan de realisatie van een toekomstbestendige elektriciteitsinfrastructuur. Dit programma gaat over knelpunten als netcongestie en de inpassing van elektriciteitsinfrastructuur in onze volle stad.
In 2023 starten we ook met de bouw van drie warmtebuffers (Lage Weide, Rijnsweerd en Overvecht).
De Wijkuitvoeringsplannen voor de 12 clusters en binnenstad en gebiedsaanpak bedrijventerreinen worden opgesteld en vastgesteld in de periode 2023 – 2025.

Ruimtelijke opgaven

Energie: conclusies

Belangrijke trends en ontwikkelingen

- De opgave energie ontwikkelt zich steeds meer tot een programma dat projecten naar de uitvoering gaat brengen. Komend jaar realiseren we het eerste zonnepark, willen we het eerste wijkuitvoeringsplan voor Overvecht Noord vaststellen en realiseren we de eerste warmtebuffers.
- We zien dat er extra aandacht is voor de verduurzaming van de gebouwen in de stad.
- We zien een verschuiving van de publieke rol in de energietransitie. Langzaam verschuift deze naar een steeds meer ondernemende rol om posities te nemen in het systeem. Een heroriëntatie van de marktordening is hier een van de thema's binnen.

Stijgende energieprijzen

Een belangrijke ontwikkeling in 2022 was de stijgende energieprijs. Als gevolg van de oorlog in Oekraïne is de energiemarkt extreem beweeglijk geworden. Het wegvallen van de levering van het Russisch gas aan het Europese gasnet betekent schaarste en een stijging van de gasprijzen. Op Europees niveau zijn daarom vrijwillige afspraken gemaakt om per lidstaat 15% energie te besparen. Het Rijk besloot tot het invoeren van een tijdelijk prijsplafond op energie voor alle huishoudens en andere kleinverbruikers. Ook komt het Rijk in het eerste kwartaal van 2023 met een regeling voor ondernemers om de hoge energieprijzen te compenseren. Omdat het prijsplafond tijdelijk is en de verwachting is dat de gasprijzen langjarig hoog blijven, is het nemen van energiebesparende maatregelen die structureel bijdragen aan het verminderen van het energieverbruik meer dan ooit nodig. Wij bekijken welke mogelijkheden hiervoor nu al zijn, aanvullend op de intensivering van het Programma Energiebesparing

Warmte-infrastructuur

In de nieuwe Warmtewet wordt opgenomen dat het college warmtekavels vaststelt voor nieuwe warmtenetten. In 2023 bereiden we deze besluitvorming en de afspraken die we daarover moeten maken met partners voor. Deze besluitvorming is nodig voor de Buurtaanpak Aardgasvrij. Op 21 oktober 2022 heeft het kabinet in een brief aan de Tweede Kamer aangegeven dat warmtenetten voor meer dan 50% in handen van publieke partijen moeten komen. In de eerste helft van 2023 onderzoeken wij op welke manieren wij deze bevoegdheden kunnen invullen. In de twee helft van 2023 willen wij de raad een voorstel doen voor besluitvorming over kaders en randvoorwaarden voor eventueel eigenaarschap door onze gemeente.

Aandachtspunten

Publieke sturen

Grootste uitdaging is de mate waarin publieke sturing gewenst is en hoe we dit het beste vormgeven. De afgelopen decennia heeft de overheid veel geliberaliseerd. De netwerkbedrijven voor gas en elektriciteit (voor Utrecht is dat Stedin) zijn in overheidshanden, maar veel gemeenten - waaronder Utrecht - hebben geen aandelen in dit netwerkbedrijf. Warmtebedrijven (voor Utrecht is dat Eneco) zijn in private handen. Met de nieuwe Wet Collectieve Warmte (WCW) die nu wordt vormgegeven komen op termijn de warmtebedrijven weer in handen van de overheid. De gemeente is bovendien aangewezen als regisseur van de energietransitie als het gaat om de verduurzaming van de gebouwde omgeving, het opwekken van duurzame energie op land en de buurtgerichte aanpak voor het aanpassen van de energie-infrastructuur. Gemeenten (en als Utrecht zien we dit ook) willen bij deze regierol ook meer publieke sturing op de energievoorzieningen, -distributie en ontwikkeling van duurzame bronnen.

Risico's

Netcongestie

In december 2022 is netcongestie afgekondigd, waardoor niet alle aanvragers een aansluiting krijgen op het Stedin netwerk. Dit heeft flinke consequenties voor de stadsontwikkeling. Voor woningbouw lijkt het mee te vallen, maar voor bedrijven en maatschappelijke voorzieningen worden voorlopig geen vergunningen meer gegeven. Ze verwachten dat er extra ruimte op het elektriciteitsnetwerk gaat komen vanaf de zomer. Echter, de congestieproblematiek blijft bestaan tot minimaal 2030.
Dat betekent dat we ons als organisatie hierop moeten inrichten. Vanuit de energietransitie kunnen we bijdragen aan oplossingen, lobby op wetgeving etc.

Wat is nu nodig

Om tot uitvoering te komen, zijn zeker vanuit ruimtelijk perspectief (duurzame opwek) keuzes nodig waar wel en waar geen duurzame opwek mogelijk is. In het coalitieakkoord staat de wens om zoveel mogelijk deze periode uit te voeren. Planvormingsprocessen moeten dan ook spoedig worden opgestart.
Op rijksniveau moet duidelijkheid komen op het thema betaalbaarheid / woonlastenneutraliteit t.b.v. het aardgasvrij maken van woningen en andere gebouwen.
Er zijn afspraken nodig met de corporaties en Eneco onder welke (o.a. financiële) condities het bestaande warmtenet uitgebreid mag worden.

De samenhang van de drie deelprogramma's binnen de opgave energietransitie is weergegeven in onderstaand schema. De beleidsproducten zijn hierin geordend naar de terminologie van de omgevingswet.

Gebiedsontwikkeling

4. Gebiedsontwikkeling

Gezonde gebiedsontwikkeling

In deze hoofdstukken schetsen we voor de gebiedsopgaven de thema's wonen, werken, duurzame mobiliteit, gezond leefklimaat inclusief groen, energie en maatschappelijke voorzieningen. We geven aan in hoeverre we op koers liggen met de realisatie van de opgave. Hierbij onderscheiden we de volgende gebieden:

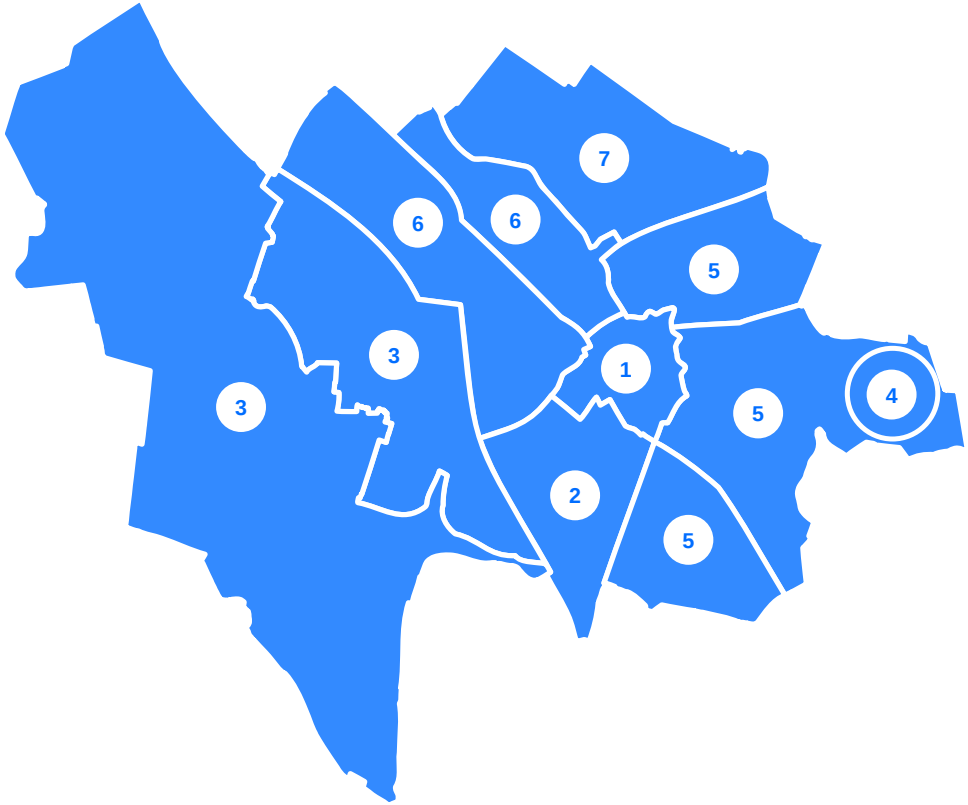

1. **Centrum**
2. **Zuidwest inclusief Merwedekanaalzone**
3. **Leidsche Rijn, Vleuten–De Meern en Rijnenburg**
4. **Utrecht Science Park (USP) en Rijnsweerd**
5. **Noordoost, Oost en Zuid**
6. **West en Noordwest**
7. **Overvecht**

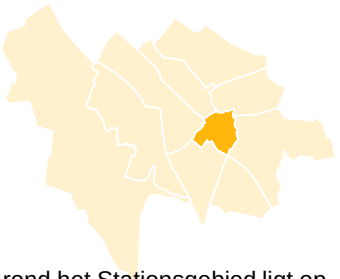

Gebiedsontwikkeling

Centrum

Het centrum is het economisch en culturele knooppunt van Utrecht. Zowel lokaal, regionaal, nationaal en in toenemende mate ook internationaal. Maar het is ook de huiskamer van de bewoners van de stad. De opgave is om het centrum een samenhangend geheel te laten vormen van historische binnenstad, stationsgebied en het te ontwikkelen Beurskwartier (inclusief Jaarbeurs) en het Lombokplein.

Komende jaren wordt het centrum vooral verder ontwikkeld aan de westkant van het spoor (Jaarbeurspleingebouw, de Knoop, Kruisvaartkade, Beurskwartier, Jaarbeurs, Lombokplein). In de historische binnenstad vinden vooral lokale interventies plaats (Wolvenplein, Oude Tivoli, Springweg etc.).

Voor de binnenstad is de Omgevingsvisie Binnenstad de leidraad en deze voeren we stapsgewijs uit. Ook voor Lombokplein (Omgevingsvisie, IPVE/FO en bestemmingsplan zijn vastgesteld). Voor Beurskwartier is de omgevingsvisie en het bestemmingsplan vastgesteld, het Stedenbouwkundig Plan is in procedure. De Jaarbeurs staat aan het begin van een nieuwe herijking en het Stationsgebied is bijna voltooid. Met name bij de grote ontwikkeling van Beurskwartier, maar ook bij Lombokplein heeft de gemeente een sturende rol en kan de gemeente de ambities uit het coalitieakkoord vormgeven. Bij een aantal andere ontwikkelingen blijven we afhankelijk van externe partijen, het meest zichtbaar bij de ontwikkeling van Jaarbeurs.

Het Centrum biedt ruimte aan diversiteit van mensen en functies en is als geheel veelzijdig. We stellen ontmoeten en verblijven in de openbare ruimte centraal; dit vraagt om hoogwaardige verblijfsplekken. De komende jaren ligt er in dit gebied een forse woningbouwopgave, vooral in het Beurskwartier.

Belangrijke aandachtspunten zijn het behoud van diversiteit in het woonaanbod, maar zeker ook het aanbod aan groen en voorzieningen dat hierin mee moet groeien.
Daarnaast ligt er de opgave voor het toevoegen van veel arbeidsplaatsen, zoals opgenomen in de RSU, waarbij de focus in en rond het Stationsgebied ligt op kantoren.

Door de groei neemt het gebruik van de binnenstad verder toe. Met de centrumontwikkeling proberen we het centrum te vergroten. De binnenstad van Utrecht blijft de plek waar alles samenkomt: wonen, werken, winkelen, studeren en uitgaan. Vooral het gebruik en beheer van de openbare ruimte vraagt om extra aandacht (fietsparkeren, afvalinzameling, verminderen autoparkeren, obstakels wegnemen, vergroenen), zodat de er meer ruimte ontstaat op dezelfde oppervlakte.

Bouwplaatsinspectie in stadscentrum

Gebiedsontwikkeling

Centrum: liggen we op koers?

Wonen

We realiseren met de harde plannen in het gebied een omvangrijke woningbouwopgave in verschillende (prijs)segmenten zoals in Beurskwartier 1 (2500+), Lombokplein (350), Smakkelaarspark (150) en Kruisvaartkade (560-600) die in de komende jaren in uitvoering gaan.
Recent heeft de Jaarbeurs haar koers verlegd en concentreert zich eerst op de vernieuwing van de hallen en het parkeren. Hiermee is woningbouw op Beurskwartier 3 (de huidige parkeerplek van de Jaarbeurs, ca. 2000 tot 4000) voorlopig van de baan.
Door de hoge bouwkosten staat de betaalbaarheid onder druk.

Werken

We realiseren in het Centrum, met name het Stationsgebied, een fors programma werkfuncties (bv. Knoop 2, Jaarbeurspleingebouw, Beurskwartier) waarvan een belangrijk deel kantoren. Met dit programma worden alleen al in Beurskwartier 5.000 werkplekken gerealiseerd. Hierbij hebben we ook aandacht voor specifieke doelgroepen als creatieve en innovatieve start ups zoals blijkt uit de tender voor Jaarbeurspleingebouw, waar tien goedkopere units zijn uitgevraagd. Naast het Jaarbeurspleingebouw zit ook de Knoop 2 en 3 en de herontwikkeling van Hojel 2 in de planning. Voor de langere termijn zien we kansen voor de ontwikkeling van de Westflank in het Stationsgebied. De winkelleegstand in de binnenstad is continu aandachtspunt vanuit het programma Morgen Mooier Maken.
Resumerend liggen we voor het werkprogramma zoals opgenomen in de RSU op koers. De omstandigheden om nieuwe werkgebouwen te ontwikkelen zijn de komende jaren echter niet eenvoudig. De hoge rente, inflatie, bouwkosten en het probleem van netcongestie kunnen vertragend gaan werken op nieuwbouwplannen.

Maatschappelijke voorzieningen

In de grote ontwikkelingen worden ook de maatschappelijke voorzieningen opgenomen zoals een basisschool, gymzaal, supermarkt, gezondheidscentrum in Beurskwartier 1 en een buurthuiskamer in Lombokplein. We hebben af moeten zien van een gesubsidieerde culturele voorziening in het Jaarbeurspleingebouw vanwege ontbrekende financiële dekking. Wel hebben we in de tender de markt gevraagd in de plint van het gebouw een stadsprogramma op te nemen, ook met nachthoreca. Een VO-school op Jaarbeursterrein is vooralsnog niet aan de orde vanwege de herijking van de plannen van Jaarbeurs.

Gezond leefklimaat met ruimte voor groen

We willen onder andere met de gebiedsontwikkelingen in Centrum extra groen en water toevoegen zoals op het Lombokplein (circa 12.000 m2 extra groen en water), Beurskwartier (twee parken), eerste fase van Tuinen van Moreelse en park Paardenveld (investeringspakket Groei in Balans). Vergroening is met name noodzakelijk voor de groenarme binnenstad. In studies verkennen we de mogelijkheden, bijvoorbeeld bij opheffen autoparkeerplaatsen en het verbeteren van het rondje singel aan de noordkant van de binnenstad. Momenteel worden gebiedsprofielen voor Domplein en Nobelstraat opgesteld.

Mobiliteit

Op korte termijn blijft de druk op de openbare ruimte onverminderd groot. Dit vraagt onder andere om aanvullende investeringen in fietsparkeren, het fietsnetwerk en het beslechten van barrières (zoals op termijn Nicolaas Beetstunnel en Binnenstadsas). We onderhandelen over fietsparkeren met Klépierre en bereiden een besluit voor over trappen aan de Moreelsebrug. Als onderdeel van Lombokplein maakt auto infra plaats voor meer ruimte voor fietsers en voetgangers, zoals een ongelijkvloerse kruising voor fietsers over het Westplein en een voetgangersbrug bij de Van Sijpesteijnkade.

Energie

Het stationsgebied maakt hoofdzakelijk gebruik van *stand alone* WKO-bronnen. We hebben een concessie verleend aan Eneco om het Beursgebied (is groter dan Beurskwartier) ook collectief Warmte en Koude te leveren. Hierbij is essentieel dat de bronnen in het tweede watervoerend pakket aangelegd mogen worden. Hiervoor is een pilot gestart.

Voor de binnenstad is maatwerk nodig. We zetten overlegstructuren op met beheer, ontwikkeling, energietransitie & autovrij maken en streven naar een integrale aanpak per straat of buurt. Dit is een langere termijn kwestie.

Gebiedsontwikkeling

Zuidwest inclusief Merwedekanaalzone

De wijk Zuidwest bestaat uit de buurten Merwedekanaalzone, Kanaleneiland, Transwijk, Rivierenwijk en Dichterswijk en het bedrijvengebied Woonboulevard en Westraven.

De Merwedekanaalzone (deelgebieden 4, 5 en 6) is aangewezen als één van de belangrijke verdichtingslocaties om de groei van de stad binnenstedelijk op te vangen. Hier worden maximaal 10.000 woningen gebouwd met bijbehorende werkgelegenheid en voorzieningen, zoals scholen, (kleine) bedrijven, winkels, horeca en een gezondheidscentrum.
Daarbij komt een hoogwaardige openbare ruimte met veel groen en mogelijkheden voor ontmoeting. Het bouwen in hoge dichtheden kan alleen met een innovatieve mobiliteitsstrategie, waarmee we de druk op het omliggende wegennet hanteerbaar houden. Deze strategie bestaat uit een pakket met maatregelen zoals dagelijkse voorzieningen op loopafstand, een fijnmazig fiets- en voetgangersnetwerk, hoogwaardig openbaar vervoer, deelmobiliteit en betaald parkeren in de omgeving en een lage parkeernorm.
Met de vaststelling van de Omgevingsvisie Merwedekanaalzone deel 2 in oktober 2021 zijn ook de Buurtagenda voor de Dichterswijk en de Buurtaanpak voor de Rivierenwijk vastgesteld, waar verschillende projecten in de openbare ruimte uit voortvloeien. In Rivierenwijk en Dichterswijk staan we voor de opgave om te vergroenen. Voor beide wijken staan we voor de opgave de toekomstige verkeerscirculatie (zowel langzaam- als snel verkeer) in samenhang met verschillende ontwikkelingen te bezien (waaronder gebiedsontwikkelingen als de Merwedekanaalzone, de verkeerskundige knip bij het Ledig Erf en de toekomstige Nicolaas Beetstunnel) en hier in de openbare ruimte rekening mee te houden.

Met de vestiging van een Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) aan de oostkant zijn concrete stappen gezet in de verdere planvorming van Deelgebied 6. Er wordt gewerkt aan een Nota van Uitgangspunten, welke medio 2023 wordt geagendeerd in de raad. Met deze Nota van Uitgangspunten wordt verder richting gegeven aan de invulling van dit gebied. Het vormt de opmaat naar een stedenbouwkundig programma van eisen, waar vervolgens een omgevingsplan op gebaseerd gaat worden.

Omgevingsvisie Merwedekanaalzone

In lijn met de vastgestelde Omgevingsvisie Kanaleneiland en Transwijk willen we 1.500- 2.000 woningen toevoegen, met meer variatie in grootte, type en prijs waarbij we het aandeel sociaal gelijk (ca. 48%) willen houden. Een forse opgave is de aanpak van de grotendeels verouderde openbare ruimte. In Kanaleneiland en Transwijk is het doel om ca. 7 ha te vergroenen, bestaand groen zoals Park Transwijk te verbeteren en groengebieden beter op elkaar aan te sluiten en klimaatbestendig te maken. We staan voor de opgave om de verkeersstructuur veiliger te maken, de auto een minder dominante rol te geven en juist meer ruimte te creëren voor de fietser en voetganger. De oost - west verbindingen van Kanaleneiland richting Merwedekanaalzone en Rivierenwijk - mede gericht op het samenbrengen van de verschillende buurten - zijn hier een belangrijk onderdeel in. Om de ontwikkeling van Merwedekanaalzone, woningbouw en verduurzaming mogelijk te maken, is onder meer een nieuw 50kV transformatorstation in Kanaleneiland noodzakelijk. De ontkoppeling van het aardgas vindt in Kanaleneiland en Transwijk t/m 2050 gefaseerd plaats. Een belangrijke opgave is het voorzien in voldoende sportfaciliteiten in Utrecht Zuidwest, geconcentreerd rondom Sportpark Nieuw Welgelegen (2 - 4 sportvelden).

De Woonboulevard, Westraven en Deelgebied 6 van de Merwedekanaalzone zijn onderdeel van de A12-zone. Binnen het programma Uned wordt op Rijks-regioniveau onderzocht hoe de A12-zone (inclusief Nieuwegein) kan transformeren naar een gemengd woon-werk gebied. We voeren een gebiedsonderzoek uit en werken de komende twee jaar aan een mobiliteitsstrategie. Om deze gebiedsonderzoeken te voeden, stellen we in 2023 een Utrechtse visie op voor de Woonboulevard. Voor de realisatie van een Merwedelijn zijn tijdens het BO-MIRT van november 2022 extra middelen toegezegd door het Rijk. Hoe deze Merwedelijn er precies uit komt te zien, is komende jaren ook nog onderwerp van onderzoek binnen Uned.

Luchtfoto Merwedekanaalzone

Gebiedsontwikkeling

Zuidwest inclusief Merwedekanaalzone: liggen we op koers?

Wonen

In het gebied wordt op meerdere plekken gebouwd, zoals in Merwedekanaalzone (MWKZ) deelgebied 4 en in diverse projecten, en er zijn veel projecten in voorbereiding. In Kanaleneiland en Transwijk voegen we tussen 1500-2000 woningen toe, o.a. bij ontwikkelingen aan de Lomanlaan, Winkelcentrum Nova en Krachtstation.
Om in de MWKZ door te kunnen groeien naar 10.000 woningen zijn passende mobiliteitsmaatregelen noodzakelijk. Zonder mobiliteitsoplossing komt de productie in de Merwedekanaalzone tot stilstand. De kansen voor het toevoegen van woningbouw op de lange termijn in de A12 zone onderzoeken we in de UNed gebiedsonderzoeken. Belangrijk hierbij zijn externe factoren zoals bouwkosten, inflatie, rente en aan de andere kant het behalen van de ambities van de gemeente. Dit kan leiden tot vertraging/ stagnatie in projecten.

Werken

In Merwede realiseren we ca 100.000 m² aan voorzieningen (waaronder kantoorruimte, horeca, leisure en maatschappelijke voorzieningen zoals scholen, cultuurhuis, sporthal en gezondheidscentrum). In zowel dit deelgebied als deelgebied 6 en de Woonboulevard zitten diverse scale-ups en broedplaatsen. Aandachtspunt in dit gebied is de groei van het aantal woningen en de stagnatie in groei van bedrijvigheid. Een ander aandachtspunt is het blijven faciliteren van lokale bedrijvigheid in de wijk en het inpassen van broedplaatsen en creatieve bedrijvigheid.

Maatschappelijke voorzieningen

Er zijn voldoende (maatschappelijke) voorzieningen in Zuidwest, sportvoorzieningen zijn een aandachtspunt. Aandachtspunt is de werkelijke verplaatsing van de soft- en honkvelden om extra sportvelden te realiseren en hier voldoende middelen voor beschikbaar te krijgen. Daarnaast bestaat de wens om horeca en een jongerenhuiskamer te realiseren in Kanaleneiland-Zuid. In de Merwedekanaalzone staan twee basisscholen en een middelbare school inclusief een sporthal gepland. Daarnaast komt er een wijkcultuurhuis en wordt er plaats geboden aan culturele broedplaatsen.

Gezond leefklimaat met ruimte voor groen

In Kanaleneiland en Transwijk maken we de **vergroening onderdeel van de integrale aanpak** van de openbare ruimte. Daarnaast komen we met een plan van aanpak voor park Transwijk en een aanpak voor de vergroening Rivierenwijk en Dichterswijk. Bij het realiseren van fase 2 MWKZ komen middelen beschikbaar om Park Transwijk kwalitatief te verbeteren. Voor de ambitieuze opgave in de openbare ruimte zijn onvoldoende financiële middelen beschikbaar. In Kanaleneiland staan we voor de opgave om in totaal ongeveer negen grootschalige integrale projecten uit te voeren vóór 2030, voor Transwijk gaat het om ongeveer vijf vóór 2035. Met de invoer van betaald parkeren (deels besloten in omgevingsvisie MWKZ deel 2 en overig conform coalitieakkoord) is er mogelijk een kans om meer te vergroenen. Voor de lange termijn is de verbinding van het groen in de A12 zone op stedelijk niveau belangrijk.

Mobiliteit

De studie Zuidwest beschrijft diverse mobiliteitsmaatregelen. De meeste cruciale maatregelen kunnen we realiseren door de Woningbouwimpuls (WBI) subsidie en eerder beschikbaar gestelde middelen uit de Voorjaarsnota. De Merwedelijn (Wiel met spaken) is nu al wenselijk, maar wordt mogelijk bij de ontwikkeling van Merwedekanaalzone deelgebied 6 en ontwikkeling A12 noodzakelijk. Hiervoor start vanuit UNed een MIRT verkenning.

Energie

Voor de energietransitie hebben we doelen geformuleerd die voor de hele stad gelden en in een aantal gevallen een gebiedsspecifieke doelstelling of actie kennen. In de Energievisie werken we op deelgebieden en op specifieke locaties doelen en maatregelen verder uit. Bij de uitwerking van de Transitievisie warmte concretiseren we de volgorde van de aanpak van de wijken in de wijkgerichte aanpak naar aardgasvrij. Kanaleneiland-Zuid, Rivierenwijk en Dichterswijk vallen in de eerste fase (aardgasvrij in 2034). Voor deze wijken wordt in de verschillende projecten (en programmering daarvan) de verbinding gelegd met de opgave aardgasvrij. Kanaleneiland-Zuid heeft de meeste prioriteit gezien de relatie met twee grootschalige integrale openbare ruimte projecten die in 2023 in de definitiefase zitten, met een geplande uitvoering 2025 – 2028. In de Merwede wordt gebruik gemaakt van een grootschalig bodemenergiesysteem (gebieds-WKO i.c.m. aquathermie uit het kanaal) waarmee de nieuwe woningen en voorzieningen (aardgasvrij) worden voorzien van warmte (en koude). De consequenties van het verzwaren en flexibeler maken van de energie infrastructuur wordt in de komende jaren in vrijwel alle wijken in de stad zichtbaar. In 2023 treffen we voorbereidingen om in Kanaleneiland een nieuw transformatorstation te ontwikkelen.

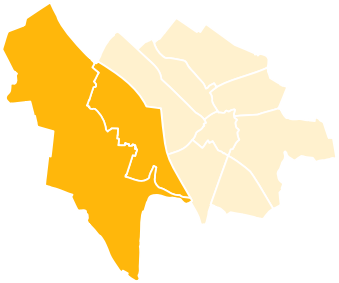

Gebiedsontwikkeling

Leidsche Rijn, Vleuten – De Meern en Rijnenburg

De wijken Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern vormen samen ongeveer 1/3 van het stedelijk gebied. Het kenmerkt zich door veel nieuwbouw welke in de afgelopen 25 jaar is gerealiseerd (Masterplan Leidsche Rijn) en de ingepaste dorpskernen De Meern en Vleuten. In het noordwesten liggen het Landinrichtingsgebied Haarzuilens, Kasteel de Haar en historische dorpskern Haarzuilens en buurtschap Ockhuizen. Ten zuiden van de rijksweg A12 bevindt zich het gebied Rijnenburg, bestaande uit polder Rijnenburg en een klein deel van polder Reijerscop. De Nedereindseweg vormt hier het belangrijkste lint.

In Leidsche Rijn, Vleuten-De Meern en Rijnenburg zien we grote verscheidenheid aan thematische opgaven, allen in verschillende fases van planvorming. Belangrijke opgave is de invoering van betaald parkeren in Leidsche Rijn en Vleuten- De Meern, dat is opgenomen in het coalitieprogramma. Voor deze opgave werken we een procesaanpak uit in nauwe samenwerking met de opgave Mobiliteit.

Leidsche Rijn

Het Masterplan Leidsche Rijn loopt tot circa 2040. Het is Utrechts grootste gebiedsontwikkeling met circa 40.000 woningen, 80.000 - 85.000 banen en een compleet voorzieningenaanbod, openbare ruimte en infrastructuur. Het geheel valt binnen één robuust financieel kader.
De komende jaren concentreren de werkzaamheden zich rond de deelgebieden Haarrijn, De Wetering Zuid, Leidsche Rijn Centrum, Leeuwesteyn, Papendorp, Groenewoud, Hooggelegen, Strijkviertel en Rijnvliet. Al deze gebieden liggen langs de rijksweg A2. Het gebied biedt de mogelijkheid fors bij te dragen aan de stedelijke ambities, waaronder betaalbare en duurzame (huur)woningen, het realiseren van diverse voorzieningen en het creëren van meer werkgelegenheid.
De complexe opgaven concentreren zich rond de stedelijke knooppunten Leidsche Rijn Centrum en Papendorp. Leidsche Rijn Centrum ontwikkelt zich door tot een compact gemengd stedelijk gebied en vormt een levendig centrum voor de wijk. In het 4e kwadrant LRC/Lage Weide zien we kansen het OV knooppunt Station Utrecht Leidsche Rijn verder te benutten. In Papendorp kunnen we verschillende mobiliteitsaspecten koppelen in een duurzame mobiliteitshub XL. In Strijkviertel werken we aan een nieuw circulair bedrijvenpark, dat het toonbeeld wordt van een circulaire bedrijvenlocatie.

Vleuten-De Meern

De grote bouwopgave in Vleuten-De Meern is inmiddels gerealiseerd. Hier ontwikkelen we de komende jaren op kleinere schaal woningbouw, komen transformatie initiatieven en openbare ruimte (her)inrichtingsprojecten. Het voorzieningenniveau breiden we ook uit, met enkele nieuwe onderwijsgebouwen, een extra zwembad e.d. Verder bereiden we ons tot 2040 met name voor op de energietransitie en faciliteren deze. Ook heeft Vleuten-De Meern zoekgebieden en ruimte voor diverse vormen van duurzame energieopwekking. In de RSU 2040 is voor het buitengebied omgeving Haarzuilens een forse groenopgave van stedelijk belang benoemd, namelijk de ontwikkeling van 100 hectare groen rondom de stad. Met het project gebiedsontwikkeling Ockhuizen zetten we hierin de eerste belangrijkste stappen.

Rijnenburg

In 2022 is de Ontwerpstudie Rijnenburg opgeleverd. In de Oplegger RSU 2040 is door de raad over de ontwikkeling van Rijnenburg besloten. De ontwikkeling van de compacte stadswijk Rijnenburg is in het begin van de planvorming. We werken de komende periode aan een Programmatisch Vertrekpunt vooruitlopend op de aanbesteding van een Masterplan. Hiervoor organiseren we diverse verdiepende thematische werksessies en doen we onderzoek. Daarnaast ontwikkelen we planologische producten en stellen procedures op voor de windmolens in het Energielandschap en uitbreiding van het hoogspanningsstation Oudenrijn. Voor het gebied (rondom de) Nedereindseplas werken we aan de recreatieve doorontwikkeling om zowel aan huidige als aan toekomstige bewoners voldoende groen en recreatiemogelijkheden te bieden.

Leidsche Rijn

Gebiedsontwikkeling

Leidsche Rijn, Vleuten – De Meern en Rijnenburg: liggen we op koers?

Wonen

Het opstellen van planologische producten voor de laatste deelgebieden verlopen grotendeels conform planning, stikstof vormt wel in enkele plannen een terugkerend aandachtspunt. Er is veel programma in voorbereiding waarbij we meer sociaal- en middenprogramma toevoegen. In Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern dragen we de komende jaren sterk bij aan de woningbouwopgave van de stad. Door macro-economische omstandigheden is vertraging in de realisatie van woningen aannemelijk. Met name het middenprogramma vormt een aandachtspunt. Als we kijken naar de actuele harde plancapaciteit woningbouw 2022-2040 voor dit gebied bevat deze ruim 10.250 (nog op te leveren) woningen. Dit is conform doelstellingen RSU 2040. Rijnenburg vormt nog geen harde plancapaciteit.

Werken

Er is weinig leegstand. Door de macro economische omstandigheden is de investeringsbereidheid afgenomen. In de komende 10 jaar staat gronduitgifte voor de bouw van bijna 100.000 m² bvo kantoren geprogrammeerd. En daarnaast is er de nodige programmering in horeca, leisure, hotel, commerciële- en maatschappelijke voorzieningen en creatieve bedrijvigheid. Er zijn nog beperkt bedrijfskavels beschikbaar. Aan circulair bedrijvenpark Strijkviertel werken we voortvarend aan het bestemmingsplan en een uitgiftestrategie. Voor de verdichtingsopgave op Oudenrijn moeten we een plan maken. Dit is een ingewikkelde opgave, omdat we afhankelijk zijn van kansen in de markt. De opgave Werkgelegenheid en Ontwikkel Maatschappij Utrecht (OMU) worden hierbij betrokken. Voor de langere termijn zien we kansen met de (her)ontwikkeling van het 4e kwadrant van LRC/Lage Weide. De voorbereiding hiervan is gestart. Voor het Programmatisch vertrekpunt Rijnenburg onderzoeken we de mogelijkheden voor werkgelegenheid in dit gebied.

Maatschappelijke voorzieningen

De wijken hebben een sterke groei doorgemaakt en hebben een passend voorzieningenniveau dat daarop continu wordt afgestemd. De voorzieningen zijn goed gespreid over de wijken en buurten, maar op een enkele plek kan beter gescoord worden op het principe van de 10 minutenstad. In het gebied realiseren we komende jaren nog diverse maatschappelijke- en culturele voorzieningen, woon-zorgcomplexen, eerstelijns- zorgcentra, nieuwe basisscholen, gymzalen, twee middelbare scholen, twee sporthallen, culturele voorziening Berlijnplein, een extra zwembad en uitbreiding van de sportpark Rijnvliet. Voor het jongerencultuurhuis zoeken we nog naar een of meerdere locaties binnen Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern.

Gezond leefklimaat met ruimte voor groen

Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern zijn groene wijken die voldoen aan de RSU-ambities met een robuust watersysteem. In sommige buurten moet het groen nog tot wasdom komen en ook kan het kwaliteitsniveau op ecologisch vlak worden vergroot. In het hart van het gebied ligt Utrechts grootste park, het Maximapark dat van hoge kwaliteit is. De komende jaren leggen we het nieuwe park Leeuwesteyn vlakbij Leidsche Rijn Centrum aan. Met de gebiedsontwikkeling Ockhuizen zetten we een belangrijke stap in de groenopgave van 100 hectare groen om de stad bij Haarzuilens. Voor Rijnenburg stellen we een Programmatisch vertrekpunt op.

Mobiliteit

In het gebied zijn robuuste fiets-, ov- en autonetwerken, maar in sommige buurten kunnen we het autogebruik terugdringen om ruimte te maken voor de voetganger. Er zijn enkele aandachtspunten op het gebied van verkeersveiligheid of doorstroming. Voor de groei van de stad in verschillende (hoog)stedelijke gebieden werken we aan de Mobiliteitshub XL in Papendorp voor parkeren op afstand. Hiervoor is ook een nieuwe fietsverbinding over het Amsterdam-Rijnkanaal ten zuiden van De Meernburg geprogrammeerd. Op langere termijn voorzien we een wens voor snellere fiets- en voetverbindingen tussen Nieuwegein-Papendorp richting Leidsche Rijn Centrum en vanuit daar naar Lage Weide en Zuilen. De inpassing van een mogelijke Papendorplijn, als onderdeel van het wiel met spaken kan ook een belangrijke actuele opgave worden. De invoering van betaald parkeren in het gebied gaat ook grote verandering geven. Hieruit volgen waarschijnlijk nieuwe opgaven voor andere vervoerwijzen in het gebied. Voor Rijnenburg doen we verdiepend mobiliteitsonderzoek.

Energie

Veel woningen en bedrijven in dit gebied zijn vrij nieuw en goed geïsoleerd. In Leidsche Rijn liggen warmtenetten. In Vleuten-De Meern zijn de nieuwste woonbuurten toekomstbestendig ontwikkeld, maar ook grote delen zijn voor hun warmtevoorziening nu nog afhankelijk van gas. De opgave Energie bereidt plannen voor de transitie op middenlange termijn. In dit gebied geldt dat we met de realisatie van Zonnepark Meijewetering en initiatieven op o.a. de geluidswal Veldhuizen en in Ockhuizen, tenders voor zonne-eilanden Haarrijnse Plas en Nedereindse Plas aanzienlijk kunnen bijdragen aan de opgave voor duurzame energieopwekking via zon. Ook biedt Rijnenburg in het noorden mogelijkheden voor windmolens, die gecombineerd kunnen worden met de plannen voor een compacte stadswijk.

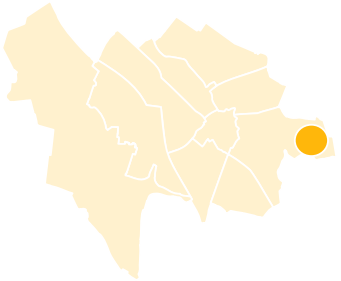

Gebiedsontwikkeling

Utrecht Science Park (USP) en Rijnsweerd

Het Utrecht Science Park is een dynamisch gebied waar gemiddeld dagelijks meer dan 70.000 mensen naar toe reizen om te leren, werken, onderzoeken, ontwikkelen en zorg te verlenen. Een gebied met een unieke concentratie van kennisinstellingen en bedrijven. Samen met het kantorengebied Rijnsweerd is het een van de belangrijkste werkgebieden voor de stad. De opgave voor USP is om het gebied verder te ontwikkelen tot een bruisend en innovatief kenniscentrum dat uitnodigt tot ontmoeting, beweging en verbinding.
De opgave voor Rijnsweerd is een transformatie van een monofunctioneel gebied naar een multifunctioneel gebied, waarin ruimte is voor werken en wonen.
Ook het landschap in en rond het Utrecht Science Park is bijzonder. De landgoederen en de Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn van grote natuurlijke, culturele en historische waarde voor de omgeving.

Het Utrecht Science Park (USP) is voortdurend in ontwikkeling. De Universiteit Utrecht (UU), het Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMCU), de gemeente en andere gebiedspartners hebben de opgave om het gebied vitaal en toekomstbestendig te maken.

De opgave van het gebied is vertaald in de inmiddels vastgestelde Omgevingsvisie USP 2040. Hierin zijn de volgende opgaven geformuleerd:

- 3.000 - 4.000 extra onderzoeksbanen (met extra mobiliteitsmaatregelen groei naar max. 8.000 banen mogelijk in de toekomst).
- 2.500 - 4.000 woningen ten opzichte van 2019, inclusief 800 woningen High Five: (USP-gerelateerd: 80-90% studentenwoningen, 10-20% ten behoeve van USP gerelateerde organisaties). Dit wijkt af van de 2000 woningen zoals opgenomen in de RSU.
- Uitbreiding sportcomplex Olympos met 1 voetbal- of hockeyveld en aanleg van kunstgras op een bestaand rugbyveld.
- Extra voorzieningen in centrum waaronder de wens voor een full-service supermarkt.
- Groen-blauw raamwerk: een netwerk gebaseerd op bestaande waarden op het gebied van natuur en erfgoed, het versterken van recreatie, biodiversiteit, klimaatadaptatie en (duurzame) landbouw en behoud van de kwaliteiten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.
- Mobiliteit: om USP bereikbaar te houden en ruimte te creëren voor bovengenoemde 4000 woningen en 4000 banen en om de verblijfskwaliteit in het centrumgebied te vergroten is een transitie nodig van autoverkeer naar OV en fiets/voetganger. Maatregelen als de herinrichting van en knips in de Leuvenlaan en Cambridgelaan om sluipverkeer door USP onmogelijk te maken, zijn hierbij randvoorwaardelijk. Tegelijkertijd wordt in het kader van de Mirt-verkenning onderzoek gedaan naar een mogelijke 2e HOV-as naar USP en frequentieverhoging van de tramlijn om de OV-bereikbaarheid van USP te verbeteren.
- Energietransitie: USP is zoekgebied voor windmolen(s), (kleinschalige) zonnevelden, geothermie en collectief-WKO.

In RSU is opgenomen dat Rijnsweerd een kantorenlocatie is, gemengd met ander stedelijk programma, maar waar werkruimte zeer belangrijk onderdeel blijft van de mix. Rijnsweerd geldt als overloopgebied voor USP-gerelateerde werkgelegenheid. Daarnaast is de ambitie om minimaal 2.000 woningen te realiseren. De focus ligt komende jaren op de ontwikkeling van Archimedeslaan 16 waar circa 1540 woningen gepland zijn met enkele voorzieningen.

Voor de komende 5 jaar concentreert de opgave USP-Rijnsweerd zich op:

- De financiële haalbaarheid van de ambities uit de Omgevingsvisie USP onderzoeken en samenwerkingsovereenkomst (SOK) met UU afsluiten
- Planontwikkeling noord UMC Utrecht, met inpassing Ronald McDonald Huis
- De realisatie van een nieuwe Internationale School voor VO en PO
- Nieuwe (tijdelijke en definitieve) woningen toevoegen op USP, bouw High Five
- Doorontwikkeling mogelijkheden nieuwe sciencebanen USP en Rijnsweerd
- De nieuwbouw van circa 1.550 woningen op het Archimedeskwartier

NB: In de Omgevingsvisie USP 2040 zijn veel hoge ambities opgenomen. Grondeigendom ligt vrijwel volledig bij UU en UMCU. De financiële uitvoerbaarheid van de Omgevingsvisie wordt momenteel nog onderzocht waarbij voor de bekostiging en realisatie van de ambities en randvoorwaardelijke maatregelen, vrijwel volledig geleund wordt op deze externe partijen. De gemeente heeft hierdoor beperkte sturingsmiddelen. In de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) met UU moeten afspraken gemaakt worden over de bekostiging en realisatie van deze ambities en maatregelen. Om hierover tot overeenstemming te komen zijn we met UU in gesprek.

Utrecht Science Park met regenboogfietspad

Gebiedsontwikkeling

Utrecht Science Park (USP) en Rijnsweerd: liggen we op koers?

Wonen

De plannen voor Archimedeskwartier en High Five, die bijdragen aan de beoogde woningbouwproductie, zijn in voorbereiding. Aandachtspunten bij de ontwikkeling van het Archimedeskwartier zijn enerzijds de afhankelijk van het al dan niet doorgaan van het Tracébesluit en anderzijds de heronderhandeling over het woonprogramma om dit in overeenstemming met de ambities uit het collegeakkoord. High Five voldoet aan de woningbouwambities uit de Omgevingsvisie USP. Aanvullende woningbouw is pas weer mogelijk als door verhuis- en sloop/nieuwbouwplannen van onderwijsgebouwen, fysieke ruimte vrij komt voor nieuwe woningen. Hiervoor zijn daardoor nog geen initiatieven van Universiteit (na High Five).

Werken

Het multi-tenant gebouw aan de Universiteitsweg (Plus Ultra, 22.000 m2 bvo science) is vergund op basis van het huidige bestemmingsplan. Binnen afzienbare termijn groeit daarmee het aantal arbeidsplaatsen maar dit maakt geen onderdeel uit van de beoogde groei van 4.000 banen uit de Omgevingsvisie. Randvoorwaardelijk voor deze 4.000 banen zijn bereikbaarheidsmaatregelen, zoals weren van doorgaand verkeer door herinrichting Leuvenlaan en de Cambridgelaan en het verbeteren van de OV-bereikbaarheid. Daarnaast is vergroting van de verblijfskwaliteit in het centrumgebied en de versterking van het groen-blauwe raamwerk nodig ter verbetering van het vestigingsklimaat. Hiervoor zijn (financiële) afspraken in de SOK noodzakelijk (zie vorige pagina onderaan).

Maatschappelijke voorzieningen

Er zijn veel voorzieningen in het gebied aanwezig die verder worden uitgebreid met bijvoorbeeld de vernieuwing UMCU (inclusief Ronald McDonaldhuis) en de nieuwbouw van de International School Utrecht (ISU). De UU onderzoekt de mogelijkheden de studentensportvoorzieningen uit te breiden, evenals uitbreiding van de huidige supermarkt. Ook hiervoor zijn (financiële) afspraken in de SOK noodzakelijk (zie vorige pagina).
In Rijnsweerd nemen we in het plan voor de Archimedeskwartier ook een gezondheidscentrum en een supermarkt op. Aandachtspunt hierbij is de afhankelijkheid van het al dan niet doorgaan van het Tracébesluit.

Gezond leefklimaat met ruimte voor groen

Met het groenblauwe raamwerk in de Omgevingsvisie USP leggen we stevige ambities neer op het gebied van o.a. recreatie, erfgoed, groen, ecologie en energie. In de Samenwerkingsovereenkomst moet nog tot overeenstemming gekomen worden met de Universiteit over het te doorlopen planproces voor dit groen-blauwe raamwerk en over de financiering van de ambities door de Universiteit. Zie vorige pagina onderaan.

Mobiliteit

De partijen in Rijnsweerd en USP werken samen op het gebied van duurzame bereikbaarheid (Gebiedsaanpak Utrecht Oost): beperken van automobiliteit en stimuleren van fiets en openbaar vervoer.
Voor de doorontwikkeling van het USP zijn op korte termijn diverse ingrepen randvoorwaardelijk (zoals knips in Leuvenlaan en cambridgelaan) en het verbeteren van de fietsinfrastructuur. Ook hier is de samenwerkingsovereenkomst met UU noodzakelijk om proces en bekostiging te borgen.
Op de (middel)lange termijn zijn de schaalsprong OV, waterlinielijnen, frequentieverhoging van de tramlijnen doortrekken tram/HOV naar regio in combinatie met ring-HUB (Zeist) noodzakelijk om weer verder te kunnen verdichten. Hiervoor is cofinanciering van het Rijk nodig.
In Rijnsweerd wordt de fietsstructuur verbeterd door de Archimedeslaan-noord ter hoogte van het provinciehuis tot fietsstraat om te vormen.

Energie

In de Omgevingsvisie is in het Noordwesten van USP een zoeklocatie voor windenergie opgenomen. Het initiatief voor het onderzoek naar de mogelijkheid en omvang van de opwekking van wind en zonne-energie, ligt bij UU. Voor windenergie wordt door de gemeente een Heritage Impact Assesment uitgevoerd om de gevolgen van windenergie in USP voor de kernwaarden van Unesco Werelderfgoed in beeld te brengen. De uitkomsten worden gebruikt om te komen tot het specificeren van zoekgebieden in de Klimaatvisie (voorzien eind 2023)
Voor het collectieve WKO systeem is een samenwerkingsovereenkomst in oktober 2022 vastgelegd. Uitvoering vanaf Q2 2024.

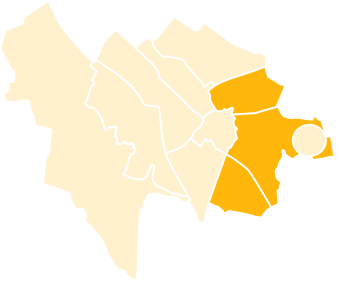

Gebiedsontwikkeling

Noordoost, Oost en Zuid

De opgave voor de wijken Noordoost, Oost en Zuid (NOOZ) is het toevoegen en versterken van aantrekkelijke, gemengde en toekomstbestendige woon-, werk- en leefgebieden. Hierbij hebben we aandacht voor een hoogwaardige inrichting van de openbare ruimte en het creëren van aantrekkelijke routes binnen de stad en naar het omliggende landschap (o.a. de Hollandse Waterlinie), waarbij ontmoeten, bewegen en gezonde mobiliteit ons uitgangspunt is. Aan de randen van het gebied liggen voor de oostkant de grootste kansen voor de groene schaalsprong en duurzame energieopwekking. Er ligt een grote uitdaging om de maatschappelijke voorzieningen (met name sportvelden) in te passen in het gebied. Voor de wijken Noordoost en Oost streven we naar een toename van sociale-/ en middenhuur woningen. In Oost zetten we op middellange en lange termijn grote stappen met de herontwikkeling van stadion Galgenwaard en het knooppunt Lunetten Koningsweg waar een mix van wonen, werken en voorzieningen wordt beoogd. We doen dit op basis van de Ruimtelijke strategie Utrecht (RSU).

In de RSU staan verschillende ambities opgenomen tot 2040, waaronder het ontwikkelen van 11.650 woningen in Oost. Dit is inclusief USP en Rijnsweerd. Hiervan zijn ongeveer 8000 woningen voorzien in Noordoost, Oost en Zuid. Er zijn op dit moment 3000 woningen in planvorming. Dat betekent dat er tot 2040 nog ruimte voor 5000 woningen moet worden gevonden. Wij voorzien hiervoor onder andere ruimte bij het toekomstige knooppunt Lunetten-Koningsweg en in het Rubenskwartier. Daarnaast is het streven om in 12.700 arbeidsplaatsen te voorzien in Oost (inclusief USP/Rijnsweerd). Ook staan in de RSU ambities omschreven voor de realisatie van maatschappelijke voorzieningen in Oost, namelijk een VO-school (inclusief sporthal), 1 extra sporthal, 1 zwembaduitbreiding en 11 sportvelden. Daarnaast is behoefte op basis van het principe van de 10-minutenstad aan andere voorzieningen zoals gezondheidscentra, buurtcentra en overige. Verder is het voornemen om de oostkant van de stad (inclusief USP en buitengebied) van 151 extra hectare groen te voorzien. In de RSU is het gebied Voordorpse Veld aangewezen als prioritair zoekgebied voor windenergie en zonne-energie. Een voorwaarde om alle bovengenoemde ontwikkelingen te realiseren is een passend mobiliteitsnetwerk.

We zetten in op opwaardering van het OV, het toevoegen/verbeteren van voetgangers- en fietsroutes, en het stimuleren van deelmobiliteit. In dit verband wordt bijvoorbeeld voor de langere termijn de mogelijkheden onderzocht voor de opwaardering van het openbaar vervoer d.m.v. een verbinding, de zogenoemde Waterlinielijn (van Westraven door of langs Lunetten en Maarschalkerweerd richting USP) en de opwaardering van het huidige Station Lunetten. Met de provincie wordt de route om de Zuid gerealiseerd, de fietsroute die Rijnsweerd verbindt met Hoograven-Lunetten. In Maarschalkerweerd stimuleren we gezonde mobiliteit door de aanleg van nieuwe en aantrekkelijke fietsverbindingen. Zo is de voorbereiding van de realisatie van de nieuwe Mytylbrug over de Kromme Rijn gestart en worden de routes in het Lunettenpark verbeterd.

Gebiedsontwikkeling

Noordoost, Oost en Zuid: liggen we op koers?

Wonen

Met de realisatie van de harde plancapaciteit (3.000 woningen) liggen we tot 2030 op koers en realiseren we een divers woningbouwprogramma, zoals bij de projecten Nieuw Buurland, Willem Dreeslaan 55, herontwikkeling Pieter Baan Centrum, Gansstraat 143 – 147, Brennerbaan 106 en Rotsoord 7. Voor de zachte plancapaciteit zien we diverse ontwikkelingsmogelijkheden zoals in het Rubenskwartier en herstructureringen/ herontwikkelingen in Lunetten en op lange termijn de nieuwe verstedelijkingsknoop Lunetten-Koningsweg. Voor de laatste plannen moet de planvorming nog starten, waardoor geen zekerheid is te geven dat de ambitie van ruim 8.000 woningen gehaald wordt voor 2040

Werken

Het toevoegen van werkgelegenheid in de wijken blijft belangrijk, want op basis van de lopende plannen zien we dat het aantal werkfuncties maar langzaam toeneemt. Dit komt onder andere door het beleid dat in het verleden gericht was op transformatie van leegstaande panden naar wonen. In meerdere lopende projecten wordt de laatste jaren daarom ingezet om een mix van wonen en werken (bijvoorbeeld Helling 12 – 14, Van Galenstraat/ Huizingalaan en Pieter Baan Centrum) mogelijk te maken.
Op middellange termijn zetten we stappen met de herontwikkeling van Galgenwaard (55.000 m2 niet-wonen) en Rubenskwartier, waar we onder andere 450 – 750 extra arbeidsplaatsen willen realiseren.
Op dit moment is er 63.000 m2 aan harde planvoorraad voor werken (inclusief Galgenwaard). Dit betekent dat er nog veel extra ruimte gezocht moet worden voor om de RSU ambities voor werken te realiseren. De gebiedsontwikkeling Lunetten-Koningsweg biedt de mogelijkheid om in de toekomst werkprogramma aan de stad toe te voegen.

Maatschappelijke voorzieningen

De realisatie van vier sportvelden en een sporthal in Voordorp, Voordorpse Veld en Maarschalkerweerd zijn in onderzoek of in ontwikkeling. Het staat nog niet vast of en onder welke condities we deze sportgelegenheden kunnen realiseren. Het risico doet zich vooral voor in Voordorpse Veld.
Er is nog geen zicht op concrete vervolglocaties waar we de gehele RSU doelstelling voor deze voorzieningen in Oost kunnen realiseren. Er zijn in het gebied extra onderwijsvoorzieningen in uitvoering (Bonifatiuscollege, Utrechts Stedelijk Gymnasium en de Mytylschool). Daarnaast zien wij mogelijkheden in de wijk Zuid om een extra VO-school te realiseren (nog in onderzoek). We knappen de forten van Lunetten op en realiseren zo culturele voorzieningen die (publiekelijk) toegankelijk zijn voor iedereen.

Gezond leefklimaat met ruimte voor groen

De ambitie is om tot 2040 ongeveer 151 extra hectare groen te realiseren aan de oostkant van de stad (inclusief USP en buitengebied), waarvan de helft in ‘groen om de stad’.
Bij iedere ontwikkeling in Noordoost, Oost en Zuid streven we naar het toevoegen van extra kwantitatief en kwalitatief groen. Door integraal en in samenhang met andere opgaves te werken en werk met werk mogelijk te maken, verzilveren we efficiencyvoordelen en groenkansen. Zo krijgt het gebied Lauwerecht-Staatslieden meer groen en een extra kwaliteitsimpuls in de openbare ruimte. In Rotsoord loopt de vergroening van de openbare ruimte door. Daarnaast werken we aan de realisatie van het nieuwe Lunettenpark. Ook versterken we de groene-blauwe structuren - zoals langs de Kromme Rijn - door het benutten van kansen bij de herontwikkelingen bij het Pieter Baan Centrum en de Mytylschool. Daarnaast is er een inventarisatie gemaakt hoe in het gebied de groenblauwe structuren versterkt kunnen worden. Ondanks al deze projecten is dit slechts kleine bijdrage aan de grote opgave van de 151 hectare extra groen. Want het grootste aandeel van deze opgave zit in het buitengebied (Krommerijn Linielandschap) wat nog nadere uitwerking en inzet vraagt. Het gebied is grotendeels grondgebied van buurgemeenten en deels in particulier bezit. Een gezamenlijke aanpak is nodig om de groene schaalsprong mogelijk te maken.

Mobiliteit

Voor de middellange en lange termijn zijn grote en complexe ingrepen nodig in het mobiliteitsnetwerk in het gebied om de ambities uit de RSU te halen. Daarvoor lopen verschillende onderzoeken (o.a. in MIRT en U Ned verband). De mobiliteitsvraagstukken vragen om keuzes en financiële middelen, waardoor het nog niet zeker is of de ambities gehaald kunnen worden.
Zo is de gebiedsontwikkeling Lunetten-Koningsweg onlosmakelijk gekoppeld aan ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit. In het Mobiliteitsplan 2040 zijn twee essentiële OV-maatregelen opgenomen, die grote invloed hebben op de mate van verstedelijking in dit gebied. Het betreft de realisatie van een IC-station Lunetten-Koningsweg en de realisatie van de Waterlinielijn als snelle tramlijn vanaf Westraven, via IC-station Lunetten-Koningsweg, naar het USP. Echter, er is nog veel onduidelijkheid over de haalbaarheid en (financiële) realiseerbaarheid van beide OV-maatregelen. Daarmee is de mate van verstedelijk van Lunetten-Koningsweg nog onduidelijk. Ook de gebiedsontwikkeling Galgenwaard is zeer afhankelijk van mobiliteitsontwikkelingen. Dit heeft onder andere te maken met de status van de Waterlinieweg en de keuzes die daarover gemaakt gaan worden.
Ook de doorontwikkeling van het sport- en recreatiegebied Maarschalkerweerd heeft een directe relatie met mobiliteitsingrepen. De in het mobiliteitsplan opgenomen nieuwe snelle OV-verbinding tussen USP en een te realiseren IC-station Lunetten-Koningsweg is een bedreiging voor de ambities van Maarschalkerweerd, omdat het een extra barrière kan gaan vormen.

Energie

Voor de energietransitie zijn in de RSU doelen geformuleerd die voor de gehele stad gelden. Voor NOOZ specifiek wordt Voordorpse Veld als prioritair zoekgebied benoemd. Voor Voordorpse Veld is onderzocht op welke manier de opgaven voor energie sport, groen, natuur en recreatie het beste ingepast kunnen worden in het gebied met cultuurhistorische waarden (Unesco werelderfgoedstatus). De Klimaatvisie (voorzien voor eind 2023) specificeert de zoekgebieden en de daaruit af te leiden doelstellingen voor duurzame energie. Dan moet blijken in hoeverre we het Voordorpse Veld kunnen inzetten voor het opwekken van energie en of daarmee de ambitie kan worden gehaald.
Bij de uitvoering van de Transitievisie Warmte concretiseren we de volgorde van de aanpak van de wijken in de wijkgerichte aanpak naar aardgasvrij. De consequenties van het verzwaren en flexibeler maken van de energie-infrastructuur wordt in de komende jaren in vrijwel alle wijken in de stad zichtbaar.

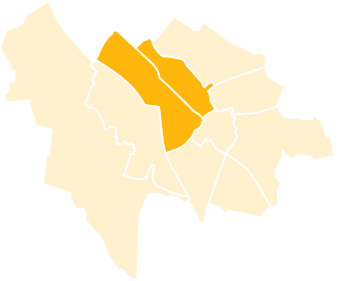

Gebiedsontwikkeling

West en Noordwest

In West en Noordwest verschuift het accent in de opgave van wonen naar werken. Met de realisatie van Cartesiusdriehoek en Wisselspoor (circa 2.800 en 1.100 woningen) komt een einde aan de beschikbaarheid van grotere woningbouwlocaties in het gebied. Bij Zuilense Vecht en in het gebied Welgelegen biedt nog kansen voor grotere woningbouwontwikkelingen, maar nieuwe woningbouwlocaties zijn kleiner en afhankelijk van de investeringspotentie van marktpartijen en woningcorporaties. Dit betreft voornamelijk kleine(re) inbreidingslocaties in de bestaande stad.

De werkopgave komt voornamelijk tot stand in Werkspoorkwartier en Lage Weide. Twee erg verschillende werklocaties met ieder zijn eigen ontwikkeldynamiek. Voor beide geldt een verdichtingsopgave, maar binnen een verschillend profiel. Zoals beschreven in de RSU willen we circa 1000 arbeidsplaatsen in Lage Weide toevoegen en zo'n 500 arbeidsplaatsen in het Werkspoorkwartier. In Lage Weide willen we de werkgelegenheid vergroten door intensiever ruimtegebruik in combinatie met nieuwe mobiliteitsoplossingen. Daarbij willen we ruimte behouden voor zwaardere en grootschaligere bedrijfstakken met een milieucontour, elders in de stad. We leggen de focus op bedrijven met meerwaarde voor de stad. Randvoorwaardelijk is het beter verbinden van de gebieden voor fiets en voetganger, deelmobiliteit en met het openbaar vervoer. Samen met de ondernemers van Lage Weide werken we de komende jaren aan een lange termijnvisie, om gericht aan de verdichtingsopgave te kunnen werken.

Ook het Werkspoorkwartier heeft verdichtingspotentie. Dit moet gebeuren in een stedelijk profiel van creatieve industrie en circulaire bedrijvigheid, maar ook groen, cultuur, horeca, sport en onderwijs. Belangrijk hierin is het bieden van betaalbare ruimte voor broedplaatsen en ruimte voor doorgroei voor de creatieve sector. De basis voor het profiel van het Werkspoorkwartier is gelegd in de Omgevingsvisie Werkspoorkwartier.
Het Vierde Kwadrant willen we conform de RSU doorontwikkelen tot een gemêleerd programma met kantoorfuncties, bedrijfsruimten en voorzieningen (140.000 m² bvo, circa 7.300 arbeidsplaatsen). Ook willen we hier onderwijsfuncties toevoegen die aansluiten bij de bedrijvigheid in Lage Weide en Werkspoorkwartier.

Omgevingsvisie Werkspoorkwartier

In het kader van de energietransitie vormt Lage Weide een zoekgebied voor duurzame energieopwekking (wind en zon). Tenslotte is Noordwest één van de groenarmste wijken van Utrecht, hier ligt dan ook de opgave om de openbare ruimte te vergroenen en klimaatbestendig te maken. Zoals beschreven in de RSU willen we op verschillende plekken groen toevoegen, met:

- park Vierde kwadrant (3 hectare)
- park Werkspoorkwartier (4,5 hectare)
- park rangeerterrein Cartesius (4 hectare, optioneel)
- groen-blauwe routes (7 hectare)
- nieuw buurt- en wijkgroen (17 hectare).

Qua voorzieningen werken we aan een sporthal in de Cartsiusdriehoek, onderzoeken we de mogelijkheid van sportvelden op het rangeerterrein Cartesius en onderzoeken we de mogelijkheden voor uitbreiding van het zwembad den Hommel.

Bouwplaats 2e Daalsedijk

Gebiedsontwikkeling

West en Noordwest: liggen we op koers?

Wonen

Met de ontwikkelingen Cartesiusdriehoek en Wisselspoor (beiden in uitvoering) voegen we in de aankomende jaren een groot aantal woningen toe (resp. ca 2.800 en 1.100). Omdat grote bouwlocaties niet meer voorhanden zijn zien we vooral kansen in de transformatie van vele kleinere locaties (zoals Zuilense Vecht) en verdichting door woningbouwcorporaties (zoals Omloop/ Laan van Chartroise). Bij het toevoegen van nieuwe plannen is bereikbaarheid en terughoudendheid met sloop/ nieuwbouw van sociale woningbouw een aandachtspunt.

Werken

Werkspoorkwartier is een **werklocatie** waar we, naast toevoeging van ca 500 arbeidsplaatsen, werken aan een verbreding van het profiel met cultuur, groen, onderwijs en recreatie. Daarnaast werken we aan professionalisering van de ondernemersvereniging, een mobiliteitsplan en aan een ruimtelijke visie voor omgeving Station Zuilen.

Voor Lage Weide maakten de ondernemers zelf een visie. Deze gebruiken wij als input voor het formuleren van het toekomstig profiel voor de lange termijn koers voor Lage Weide. Ook voor Lage Weide streven we naar verdichting van werkgelegenheid. Voor Lage Weide gelden op dit moment beperkte uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven. Voor het intensiveren van Lage Weide zijn mobiliteitsinvesteringen randvoorwaardelijk. Hierbij is de inspanning voornamelijk gericht op de modal shift van auto naar fiets en OV en goederenvervoer per water en spoor.

Maatschappelijke voorzieningen

Maatschappelijke voorzieningen ontwikkelen zich in het gebied in balans met de groei van de stad. Voor de Cartesiusdriehoek zijn er innovatieve ideeën op het gebied van preventieve gezondheidszorg. Ook komt in de Cartesiusdriehoek een basisschool en een sporthal. De mogelijke overkluizing van het rangeerterrein biedt kansen voor de realisatie van groen, recreatie en sport. Samen met Stichtse Vecht werken we aan het optimaliseren van de sportvelden Zuilense Vecht. In de bestaande stad is het behoud (en versterking) van maatschappelijke bestemmingen een uitdaging. In het Werkspoorkwartier leggen we de nadruk op het behoud van betaalbare ruimte voor broedplaatsen en creatieve bedrijvigheid.

Gezond leefklimaat met ruimte voor groen

Een groot deel van dit gebied, met name Noordwest, is relatief stenig en vraagt om vergroening. Op dit moment liggen we met de lopende plannen nog onvoldoende op koers om onze groenambities te realiseren. Wel voegen we veel toe in de ontwikkeling van Cartesiusdriehoek, met circa 30% groen. Ook lijken er kansen te liggen om nog meer groen te realiseren door een overkluizing van het rangeerterrein bij Cartesius. We studeren hier samen met ProRail op. Daarnaast werken we aan een plan voor de vergroening van Werkspoorkwartier (het transformeren van een deel van de Eneco locatie naar ca 4 ha groen blijft een doelstelling) en Noordwest (het toevoegen groen in Zuilense Vecht) en de stapsgewijze ontwikkeling van de parkzone langs het Amsterdam-Rijn-kanaal.

Mobiliteit

Voor alle verdichtingsopgaven, zowel wonen als werken, zijn mobiliteitsinvesteringen nodig. Denk hierbij aan de doorfietsroute Dom tot Dam inclusief verbetering van de Demkabrug en een fietsverbinding Boorstraat voor de ontsluiting van Wisselspoor en Cartesiusdriehoek. Mobiliteitsverbeteringen gaan hand in hand met verbeteringen in de openbare ruimte. We zetten hier stappen in met herinrichting van de Westelijke stadsboulevard, Kanaalstraat en de Amsterdamsestraatweg. Voor Lage Weide wordt gewerkt aan het verbeteren van de (fiets)veiligheid en wordt onderzocht hoe het gebied beter ontsloten kan worden voor fietsers, voetgangers en OV.

Energie

Voor de energietransitie zijn doelen geformuleerd die voor de hele stad gelden en in een aantal gevallen een gebiedsspecifieke doelstelling; Lage Weide is zoekgebied voor windenergie. De consequenties van het verzwaren en flexibeler maken van de energie infrastructuur worden in de komende jaren in vrijwel alle wijken in de stad zichtbaar. Bij de uitwerking van de Transitievisie warmte concretiseerden we de volgorde van de wijkgerichte aanpak naar aardgasvrij; Elinkwijk, Oog in Al en Ondiep zitten in blok 1 (uiterlijk gereed in 2034).

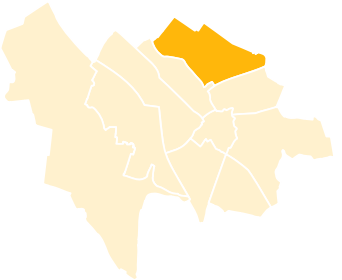

Gebiedsontwikkeling

Overvecht

Met de ruimtelijke opgave voor Overvecht dragen we bij aan de vijf ambities uit de wijkaanpak Samen voor Overvecht en verbeteren we de wijk stap voor stap. De ambitie ‘Plezierig wonen in een meer gemengde wijk’ staat bij de ruimtelijke aanpak centraal; meer woningaanbod voor verschillende mensen en een schone, groene, gezonde en veilige woonomgeving. Uitgangspunt is om Overvecht door te ontwikkelen tot een met de stad verbonden wijk voor iedereen. Met behoud van de identiteit en kwaliteit van het groene karakter, een ruim aanbod van diverse woningtypologieën en een centrum met een eigen profiel dat ruimte biedt voor stedelijke voorzieningen.

Voor het woningaanbod is de opgave meer woningdifferentiatie te ontwikkelen door (met name) woningen in het midden- en hogere segment toe te voegen, en daarmee het aandeel sociale huurwoningen (nu circa 67%) te verlagen. Hierdoor maken we een wooncarrière binnen de wijk mogelijk en houden we sociaal kapitaal vast. De ambitie in de RSU is om minimaal 6.800 woningen bij te bouwen in de periode tot 2040. 1.800 waren al voorzien in het MPR 2020, waarvan er nu ca. 1.000 zijn opgeleverd. De extra opgave is 5.000 (ondergrens). Daarbij is een globale verdeling aangegeven van circa 2.000 in Overvecht Centrum, 1.000 rondom het station, 500 in Overvecht zuid en 1500 in Overvecht noord. Daarnaast is een extra woon-zorgcomplex ook één van de opgaven.

We behouden én ontwikkelen cultuur, sport en landschap als basis voor gezondheid in de wijk. In de RSU zijn verschillende mogelijkheden voor de uitbreiding van sportvoorzieningen benoemd zoals bijvoorbeeld sportvelden in het Noorderpark. De uitbreiding van sportlocaties wordt meegenomen in de Omgevingsvisie Overvecht. Voor onderwijs zoeken we naar een locatie voor voortgezet onderwijs inclusief een sporthal. Voor creatieve ondernemers zoeken we naar mogelijkheden voor broedplaatsen in de wijk.

Overvecht is een groene wijk, maar juist de openbare ruimte is stenig, anoniem, verouderd en toe aan vernieuwing. Grootschalig onderhoud aan de riolering en wegen en aanleg van energievoorzieningen bieden kansen voor een integrale aanpak van de openbare ruimte met een centrale plek voor vergroenen, verblijven en verkeersveiligheid. Concreet zijn in de RSU groenopgaven benoemd: de uitbreiding van het Noorderpark (ca. 22 hectare), Natuurgebied Zuilen (ca. 25 hectare), opgaven voor groenblauwe routes (10 hectare) en nieuw buurt- en wijkgroen (23 hectare).

RSU2040 p. 148-151 / Ambitiedocument Samen voor Overvecht

Om Overvecht goed aan te sluiten bij de stad moeten we de bestaande barrières als de Vecht, de NRU en het spoor beter oversteekbaar maken en de bereikbaarheid met (h)ov en fiets verbeteren. We willen Overvecht Centrum en Overvecht Station ontwikkelen tot een stedelijk knooppunt. Daar hoort ook bij dat we de wijkeconomie willen versterken door meer levendigheid in de plinten en werkfuncties verspreid door de wijk, zo brengen we meer werk in de buurt. Voor het Bedrijventerrein Nieuw-Overvecht zetten we in op behoud van de functie werkgelegenheid, intensivering van ruimtegebruik en toevoegen banen, verduurzaming en veiligheid. Het streven is om circa 3.000 banen toe te voegen in de wijk Overvecht.

Om bovenstaande voornemens te concretiseren stellen we in 2023/2024 een Omgevingsvisie Overvecht op. De Omgevingsvisie geeft een toekomstbeeld van Overvecht in 2040 en welke aanpassingen er nodig zijn om dit te bereiken. In welke ‘dreef’ maken we bijvoorbeeld plaats voor de inpassing van het ‘wiel met spaken’, waar in Overvecht vinden we de ruimte voor extra woningen, werkruimtes en bijbehorende maatschappelijke voorzieningen en wat betekent dat voor de groene kwaliteit van de wijk? We kijken niet alleen naar het woongebied maar nemen ook de mogelijkheden van intensivering voor bedrijventerrein Nieuw-Overvecht mee. Deze (structuurbepalende) vraagstukken worden in samenhang en integraal uitgewerkt met als stip op de horizon 2040. We weten dat er spanning zit tussen verschillende thema’s, zoals bijvoorbeeld het behouden van de hoeveelheid groen en de toevoeging van woningen of het inpassen van mobiliteitsoplossingen. In de Omgevingsvisie brengen we de spanning in beeld, om afgewogen keuzes te kunnen maken.

Winkelcentrum Overvecht

Gebiedsontwikkeling

Overvecht: liggen we op koers?

Wonen

We liggen met de woningbouwopgave in het gebied op koers. We hebben grote projecten toegevoegd aan het MPR, namelijk Masterplan Overvecht Centrum (2.000-2.500 woningen) en het haalbaarheidsonderzoek Gagelkwartier (± 500 woningen). Ook zijn we in gesprek met een zorgverlener voor de uitbreiding van een woonzorgcomplex (± 300 woningen). Met overige lopende projecten (± 600 woningen) wordt de woningvoorraad, in lijn met de doelen uit de woonvisie, gemengder. Tegelijkertijd moeten we alert zijn: een aantal projecten is gestaakt of vertraagd omdat initiatiefnemers moeite hebben een financieel haalbaar plan te maken én invulling te geven aan de ambities van de gemeente. Aandachtspunt is dat voor verdere verdichting het verbeteren van de (kwaliteit van de) openbare ruimte & groen en mobiliteitsmaatregelen belangrijke voorwaarden zijn. Hiervoor werken we momenteel aan een omgevingsvisie voor de wijk.

Werken

Met de lopende projecten liggen we – gezien de gewenst groei - nog niet op schema, maar zien we wel veel potentie. In de Omgevingsvisie Overvecht zoeken we ruimte voor de toevoeging van arbeidsplaatsen, waaronder het intensiveren van bestaande bedrijventerreinen zoals Nieuw Overvecht. Binnen de Masterplan Overvecht Centrum komt op termijn ruimte voor nieuwe werkgelegenheid. Daarnaast zien we de knoop van Station Overvecht als plek voor meer werkgelegenheid. Aanvullend kijken we samen met de woningcorporaties naar meer spreiding van werkruimtes door de wijk.

Maatschappelijke voorzieningen

De opgave is om de maatschappelijke voorzieningen mee te laten groeien met de groei van de wijk. Omdat in Overvecht van oudsher functies als wonen en werken gescheiden zijn, zoeken we naar functiemenging in de verschillende woonbuurten. Recent is de vernieuwing van sportpark Vechtzoom afgerond (2 hockeyvelden). Ook ronden we de zoektocht naar een locatie voor een nieuwe VO-school voor 1.000 leerlingen met een sporthal in 2023 af. Voor zes gemeentelijke panden stellen we een visie op voor een nieuwe ontwikkeling met maatschappelijke voorzieningen meestal in combinatie met wonen. Op termijn moet ook Overvecht Centrum een belangrijke plek worden voor het toevoegen van voorzieningen. We zien dat de vraag naar ruimte voor sportfaciliteiten groter is dan het aanbod van ruimte. Ook het onderwerp maatschappelijke voorzieningen (waaronder de culturele broedplaatsen en extra sportvoorzieningen) krijgt een plek in de omgevingsvisie.

Gezond leefklimaat met ruimte voor groen

Overvecht is een groene wijk maar de openbare inrichting is stenig, anoniem en verouderd en vraagt om een kwaliteitsverbetering. Er is een vervangingsopgave voor de riolering en de verharding in de komende 20 jaar. We programmeren alle aanstaande integrale projecten in de openbare ruimte, om zoveel mogelijk werk gebundeld uit te voeren, bijvoorbeeld met de beheer- en onderhoudsopgaven. Hiervoor zijn de eerste integrale projecten zoals Taagdreef en Amazonekwartier in voorbereiding. Deze projecten dragen bij aan nieuw buurt- en wijkgroen, zoals opgenomen in de RSU. Toereikend budget voor extra projecten en de volgende fases voor integrale herinrichtingen ontbreken vooralsnog. In het gebied zien we met bijvoorbeeld de uitbreiding van het Noorderpark (ca. 22 hectare) kansen voor het toevoegen van substantieel groen voor de hele stad. Voor de realisatie hiervan zijn aanvullende middelen vereist. Naast het Noorderpark en nieuw buurt- en wijkgroen zijn in de RSU Natuurgebied Zuilen (ca. 25 ha) en groenblauwe routes (ca. 10 ha) kansen aangegeven om groen toe te voegen aan het gebied.

Mobiliteit

Overvecht is gebouwd in de tijd dat de auto dominant was en heeft brede dreven. De verkeersveiligheid is een probleem. Hier gaat de aanpak op het gebied van verkeersveiligheid en 30km/u in kleine stappen, zo veel mogelijk in combinatie met integrale openbare ruimte projecten. Hiervoor zijn aanvullende middelen vereist. Doordat men op dit moment nog gratis kan parkeren, lukt het terugbrengen van het autogebruik beperkt. Om alternatieven voor de auto aantrekkelijker te maken, zijn verbeteringen in het fijnmazig fietsnetwerk en het (h)ov-netwerk nodig, ook voor de verdere verdichting van Overvecht. De sporen 1 en 2 in project NRU liggen voorlopig stil. Er wordt noodzakelijk regulier onderhoud gepleegd, mogelijk aangevuld met verbetermaatregelen.

Energie

Overvecht Noord is proefwijk Aardgasvrij. Net is het besluit genomen om de eerste 320 woningen verplicht van het gas af te halen. 92% van de bewoners stemde voor. Overvecht is de eerste wijk die we aanpakken in de uitwerking van de Transitievisie warmte waarbij we met een wijkgerichte aanpak het gebied aardgasvrij maken. De grootschalige renovaties van de woningcorporaties kunnen goed bijdragen. Voorbeeld hiervan is de energieleverende flat van Portaal. De consequenties van het verzwaren en flexibeler maken van de energie infrastructuur wordt in de komende jaren in vrijwel alle wijken in de stad zichtbaar. De plannen zijn er, nu de uitvoering nog. In het Noorderpark is een zoekgebied voor windenergie aangegeven. Dat vraagt om een integrale afweging.

Financieel beeld

5. Financieel beeld

Inhoud van dit hoofdstuk

5.1 Wijzigingen in beschikbaar budget voor ruimtelijke investeringen
Achtergrondinformatie over de ontwikkeling van het groeikader, parkeerinkomsten en inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling (inclusief een raming van toekomstige inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling).

5.2 Omvang investeringsopgave RSU
Beknopte achtergrondinformatie over de kosten en dekkingsmogelijkheden van ruimtelijke ambities in fase 1 tot en met 3 van de RSU (tot circa 2035).

5.3 Grondexploitaties
Uitvoerige toelichting op de ontwikkeling van gemeentelijke grondexploitaties. Tip voor raadsleden: lees deze paragraaf in samenhang met de geheime bijlage over de grondexploitatieprojecten van de gemeente Utrecht.

5.4 Actualisatie reservering Betaalbaar wonen
Inzicht in omvang en bestedingsdoelen van middelen voor betaalbaar wonen en het op gang houden van woningbouwprojecten.

5.5 Actualisatie reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten
Beknopte toelichting over de ontwikkeling van deze reserve.

5.6 Actualisatie Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB)
Toelichting op mutaties in het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid. Dit is verdiepende informatie bij de paragraaf over Duurzame mobiliteit in het hoofdstuk Ruimtelijke Opgaven.

5.7 Actualisatie Parkeerexploitatie
Overzicht van ontwikkelingen op het gebied van fiets- en autoparkeren en de financiële implicaties daarvan.

5.1 Wijzigingen in beschikbaar budget voor ruimtelijke investeringen

Tabel 5.1: wijzigingen in beschikbaar budget voor ruimtelijke investeringen in vergelijking met programmabegroting 2023 (bedragen in 1.000 euro)

	2023	2024	2025	2026	2027	struct
Investeringsdeel van het groeikader	0	4.079	5.152	5.435	10.990	10.990
Parkeerinkomsten	412	-1.390	207	649	-81	-603
Inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling	0	-10.000	-10.000	-9.750	-9.500	-9.500
Inzet vrije ruimte binnen “Groei in balans” vanaf 2028	0	0	0	0	0	500
Totaal	**412**	**-7.311**	**-4.642**	**-3.667**	**1.410**	**1.387**

Investeringsdeel van het groeikader

De raming van het investeringsdeel van het groeikader is voor dit MPR geactualiseerd en zoals gebruikelijk is er een begrotingsjaar aan de raming toegevoegd. We verwachten hier een meevaller. De nu verwachte inkomsten zijn 4 tot 11 miljoen euro per jaar hoger dan in de programmabegroting 2023 was geraamd. Belangrijke factoren daarbij zijn de bevolkingsontwikkeling, het aantal nieuwe woningen in de stad en de zogeheten frictiekosten Leidsche Rijn.

In onderstaande grafiek is de geraamde ontwikkeling van het investeringsdeel van het groeikader weergegeven. De bovenste lijn toont de actuele raming in MPR/Voorjaarsnota2023 en de onderste lijn toont de vorige raming in de programmabegroting 2023. De afstand tussen de twee zwarte stippen in de grafiek markeert de omvang van de structurele meevaller in 2027. Die meevaller heeft een omvang van 11,0 mln euro.

Grafiek 5.1: Investeringsdeel van het groeikader, cumulatieve toename tov budget 2023 (bedragen in 1.000 euro)

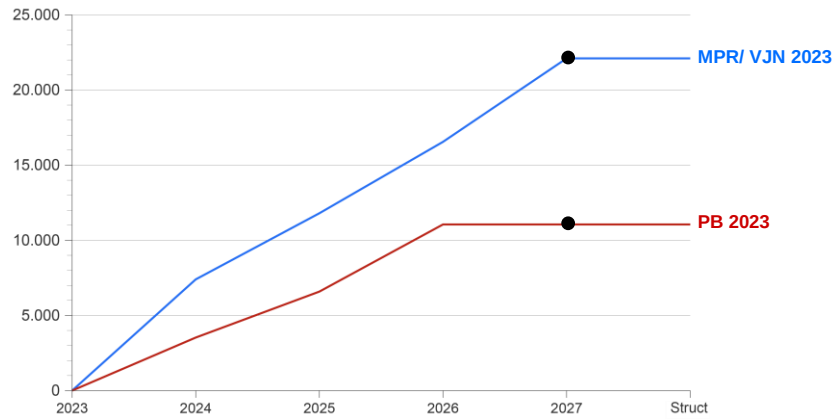

Aan de raming van het investeringsdeel van het groeikader zijn verschillende berekeningsstappen vooraf gegaan. Deze beginnen met ramingen van de bevolkingsontwikkeling en van de aantallen woningen die worden opgeleverd. Op basis daarvan wordt de omvang van het *gehele* groeikader geraamd. Dit bestaat uit twee delen: het zogeheten referentiekader en het investeringsdeel van het groeikader. Het referentiekader is budget voor gemeentelijke uitgaven die één op één meebewegen met het aantal inwoners van de stad. De omvang van dit referentiekader volgt uit een berekeningsmodel met een groot aantal parameters voor specifieke begrotingsposten. Na aftrek van dit referentiekader resteert het zogenoemde investeringsdeel van het groeikader. Alleen dit investeringsdeel is beschikbaar voor ruimtelijke investeringen.

In de raming voor het groeikader is uitgegaan van de bevolkingsprognose van eind 2022. Volgens deze prognose zou de bevolkingsomvang op 1 januari 2023 uitkomen op 367.029 personen. Dat is circa 2.000 personen méér dan in eerdere prognoses voor de programmabegroting 2023 (PB2023). Door deze extra stijging is het investeringsdeel van het groeikader vanaf 2024 aanmerkelijk hoger dan in de programmabegroting werd verwacht. Dit leidt tot een structureel voordeel van circa 4 miljoen euro per jaar.

Voor de volgende begrotingsjaren zijn ook de verwachte woningopleveringen van belang. Vanwege onzekerheid over de voortgang van woningbouw zijn we in de berekening van het groeikader uitgegaan van een behoedzaam scenario voor woningbouw met 1500 opgeleverde woningen per jaar in de jaren 2023 t/m 2025. Dit komt overeen met circa 40% uitval van woningbouw die nu in voorbereiding is, maar nog niet in uitvoering. Dit is een realistisch uitgangspunt, waarmee toekomstige tegenvallers zo veel mogelijk worden voorkomen. Als inspanningen om de woningbouw op peil te houden succesvol zijn, zal dat in komende jaren leiden tot meevallers in het groeikader.
In dit MPR betrekken we ook het jaar 2027 in de raming van het investeringsdeel van het groeikader. We ramen immers 4 jaar vooruit in de meerjarenbegroting (“t+4-systematiek"). Toevoeging van 2027 verklaart circa 5,5 mln euro in het investeringsdeel van het groeikader.

Op de bedragen voor het investeringsdeel van groeikader die zijn opgenomen in tabel 5.1 (zie vorige bladzijde), zijn de zogenoemde frictiekosten Leidsche Rijn reeds in mindering gebracht. Dit is conform de spelregels voor berekening van het groeikader, zoals deze door de gemeenteraad zijn vastgelegd. De frictiekosten hebben een omvang van 0,5 mln euro per jaar in 2024 en 2025. Na 2025 hoeven deze niet meer in mindering te worden gebracht. In de programmabegroting 2023 werd nog uitgegaan van een jaarlijks bedrag van 1,25 mln euro aan frictiekosten, structureel.

Bij de raming van het investeringsdeel van het groeikader geldt wel een aantal *disclaimers*. Zo houdt de raming geen rekening met onzekerheden in de ontwikkeling van het gemeentefonds, zoals een mogelijke terugval van inkomsten in het zogenoemde ravijnjaar 2026. Zo’n terugval verkleint het groeikader. Herijking van de parameters voor berekening van het referentiekader kan leiden tot een kleiner investeringsdeel van het groeikader, dat gebruikt kan worden voor ruimtelijke investeringen.

Parkeerinkomsten

Conform het coalitieakkoord worden extra parkeerinkomsten die voortvloeien uit tariefsverhoging en uit uitbreiding van het gebied met betaald parkeren, ingezet voor ruimtelijke investeringen. De raming van de parkeerinkomsten wordt jaarlijks geactualiseerd.

De uitkomsten van de nieuwe raming voor dit MPR wijken beperkt af van de doorrekening van afgelopen zomer in de programmabegroting 2023 (PB2023). Belangrijke factoren hierbij zijn de volgende:

- Het moment waarop betaald parkeren wordt ingevoerd in nieuwe gebieden. De raming is nu gebaseerd op actuele inzichten over uitbreiding met nieuwe gebieden. De raming bij PB2023 ging ervan uit dat uitbreiding altijd plaatsvindt per 1 januari, en dat meteen volledige jaarbedragen opgebracht worden. De nieuwe raming voor het MPR 2023 is gebaseerd op een gelijkmatige uitbreiding van het betaald parkeren gedurende het jaar. Ook is nu rekening gehouden met tijdelijk lagere inkomsten in de eerste maanden na invoering.
- De indexatie in 2024. Voor 2024 zijn de uurtarieven voor kort parkeren al bepaald. In de gebieden A1, A2 en B1 worden deze respectievelijk €7,50, €6,50 en €5,00 per uur. De tariefsverhoging van 2024 gaat deels op aan indexatie. In de programmabegroting 2023 werd uitgegaan van 3,5% indexatie in 2024. Nu gaan we uit van 7,85%. Door de hogere indexatie blijft er minder geld over voor ruimtelijke investeringen. (Vanaf 2025 worden de parkeertarieven weer op de gebruikelijke manier jaarlijks geïndexeerd.)

Grafiek 5.2: bandbreedte raming parkeeropbrengst, voortvloeiend uit onzekerheid over inkomsten in nieuwe gebieden

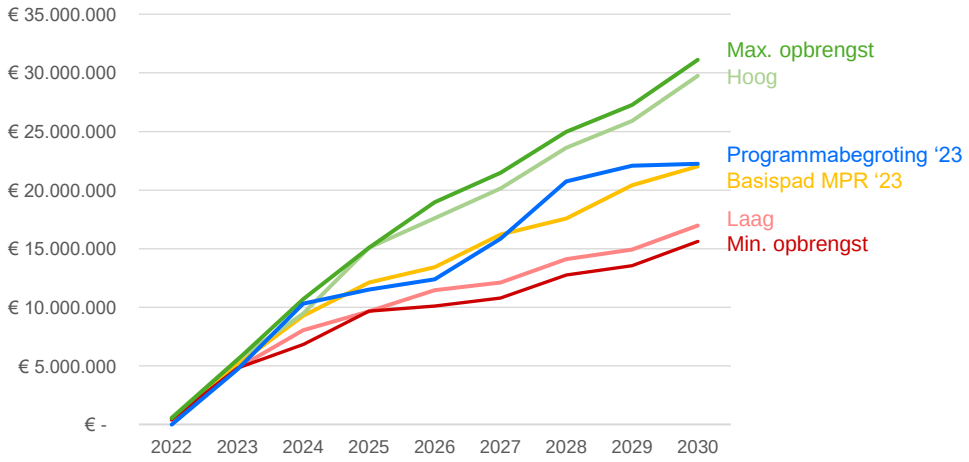

In de periode 2023-2027 komen de verwachte extra opbrengsten uit parkeren gemiddeld 0,2 mln euro lager uit dan waarmee rekening was gehouden in de programmabegroting 2023. Voor de periode 2028-2032 komen de ramingen nu gemiddeld 0,6 mln euro lager uit dan in de programmabegroting 2023. Dat verschil van 0,6 mln euro is verwerkt als structurele tegenvaller.
Voor al deze ramingscijfers geldt dat deze met veel onzekerheid zijn omgeven. Dat geldt zowel voor de inkomstenraming in nieuwe gebieden als voor gedragseffecten bij prijsverhogingen.

Als de kosten én opbrengsten in nieuwe gebieden tegenvallen of juist meevallen, dan kunnen de inkomsten in 2027 circa 5 mln euro lager of hoger uitkomen dan het basispad in de modelberekeningen (zie onderste en bovenste lijn in grafiek 5.2). Deze bandbreedte komt doordat kosten en opbrengsten geschat moeten worden voor gebieden waar nu nog geen betaald parkeren is ingevoerd. Voor die gebieden hebben we nog geen realisatiecijfers.

In de raming van de parkeerinkomsten zijn aannamen verdisconteerd over gedragseffecten die zich voordoen bij prijsverhogingen. Die gedragseffecten kunnen in de praktijk anders uitpakken dan in de berekeningen is verondersteld. (Deze onzekerheidsfactor is niet meegenomen in grafiek 5.2.)

Inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling
In de dekking voor het pakket Groei in balans was vorig jaar rekening gehouden met 10 miljoen euro aan directe inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling vanaf 2024 (grondexploitaties, kostenverhaal bovenwijks en erfpacht). Dat was geen correcte inschatting. In de huidige voorjaarsnota stellen we dit bij naar ¼ miljoen euro in 2026 en ½ miljoen euro per jaar vanaf 2027. In 2024 en 2025 verwachten we geen inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling die ingezet kunnen worden voor ruimtelijke investeringen. Deze bijstelling vloeit voort uit het inzicht dat er geen aanleiding is om een structurele toename van inkomsten uit grondexploitaties en erfpacht te veronderstellen en dat uit kostenverhaal voor bovenwijkse voorzieningen slechts beperkt extra inkomsten mogen worden verwacht.

Grondexploitaties
In dit MPR is geen storting nodig in de reserve grondexploitaties. Dit wordt toegelicht in paragraaf 5.3 over grondexploitaties.

Raming inkomsten kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen
Tot de inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling behoren ook de inkomsten op grond van de nog vast te stellen Nota Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen. Met deze nota wordt geregeld dat ontwikkelende partijen bijdragen aan investeringen in stedelijke groen- en mobiliteitsstructuren (“het casco van de stad”) die mede noodzakelijk zijn vanwege de groei van de stad. Dit gebeurt naar rato van het aantal ontwikkelde woningen ten opzichte van het totale aantal woningen in de stad.

Op korte termijn leidt toepassing van de nota niet of nauwelijks tot extra inkomsten. Dit komt doordat voor het overgrote deel van de woningbouw voor de eerste vijf tot tien jaar reeds anterieure overeenkomsten of gemeentelijke grondexploitaties zijn vastgesteld. Dit betreft de huidige harde planvoorraad, zie hoofdstuk 3 (Wonen).

Pas op middellange tot lange termijn kunnen substantiële extra inkomsten uit kostenverhaal voor bovenwijkse voorzieningen worden verwacht. Die vloeien dan voort uit anterieure overeenkomsten voor nieuwe gebiedsontwikkelingen die nu nog geen onderdeel uitmaken van de harde planvoorraad. In die nieuwe overeenkomsten worden vanaf inwerkingtreding van de nota afspraken opgenomen over deze vorm van kostenverhaal. Op de volgende bladzijde is een raming opgenomen van de structurele inkomsten uit deze vorm van kostenverhaal.

Vanwege de onzekerheden die samenhangen met ramingen voor toekomstige woningbouw verdient het aanbeveling toekomstige inkomsten uit deze vorm van kostenverhaal pas in de meerjarenbegroting op te nemen als (en voor zo ver) daarover afspraken zijn vastgelegd in anterieure overeenkomsten.
Vooruitlopend op de eerste anterieure overeenkomsten met deze vorm van kostenverhaal nemen we als opbrengst indicatief ¼ miljoen euro op in 2026 en ½ miljoen euro vanaf 2027. Deze bedragen moeten te zijner tijd worden aangepast op basis van afgesloten overeenkomsten.

Resultaat erfpachtconversie (motie betaalbaar wonen)
In 2022 hebben 40 erfpachters gebruik gemaakt van de Conversieregeling Erfpachten 2017 met een netto opbrengst van 1,215 miljoen euro. Conform motie 191/2017 wordt voorgesteld om deze opbrengst toe te voegen aan de reservering voor Betaalbaar wonen. Na toevoeging van dit extra bedrag is 12,5 miljoen euro beschikbaar voor Betaalbaar wonen.
Wij stellen de raad voor om het bestedingsdoel voor deze middelen te verbreden van “betaalbaar wonen” naar betaalbaar wonen en het op gang houden van woningbouwprojecten. Dit voorstel maakt onderdeel uit van het raadsvoorstel over vaststelling van de Voorjaarsnota.

Raming structurele opbrengsten uit kostenverhaal voor bovenwijkse voorzieningen

De extra inkomsten die op lange termijn (vanaf circa 2030) structureel extra verwacht kunnen worden uit deze vorm van kostenverhaal, schatten we nu in op circa € 2 miljoen euro per jaar (zie ook de bijgevoegde afbeelding). Daarbij gaan we uit van de volgende redenering:
Gedurende de looptijd van de RSU worden per jaar gemiddeld 3000 woningen opgeleverd.
Van deze 3000 woningen per jaar komt naar verwachting grofweg een derde tot stand in gemeentelijke grondexploitaties (1000 woningen per jaar) en twee derde (2000 woningen per jaar) in projecten van derden met een anterieure overeenkomst.
Kostenverhaal Bovenwijkse Voorzieningen bij gemeentelijke grondexploitaties levert geen extra opbrengsten op, omdat de bijdrage (die aan de gemeente moet worden afgedragen) ten koste gaat van het resultaat van de grondexploitatie (die uiteindelijke ook bij de gemeente landt).
Voor overige projecten geldt: kostenverhaal is alleen mogelijk als de totale opbrengsten hoger zijn dan de kosten. Deze “macroaftopping” is juridisch vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening (binnenkort Omgevingswet). We gaan ervan uit dat hiervan sprake is in grote gebiedsontwikkelingen, waarvoor dure mobiliteitsingrepen en andere investeringen nodig zijn. In deze raming gaan we ervan uit dat ten minste de helft van de woningen met een anterieure overeenkomst tot stand komt in een dergelijke gebiedsontwikkelingen met macroaftopping (1000 woningen per jaar).
Ook bij binnenstedelijke verdichting en herontwikkeling is vaak sprake van macroaftopping, als gevolg van hoge inbrengwaarden van bestaand vastgoed. In deze raming gaan we ervan uit dat dit geldt voor de helft van de resterende woningen die met een anterieure overeenkomst tot stand komen (circa 500 woningen per jaar)

Met deze uitgangspunten kan jaarlijks kostenverhaal voor bovenwijkse voorzieningen worden toegepast op circa 500 woningen per jaar. Met een gemiddeld tarief per woning van circa € 4000 euro zou dat conform de nota leiden tot een opbrengst van circa € 2 miljoen per jaar.
Deze raming van de opbrengsten uit kostenverhaal voor Bovenwijkse Voorzieningen is met veel onzekerheid omgeven. De opbrengsten kunnen bijvoorbeeld sterk worden beïnvloed door de omvang van benodigde mobiliteitsinvesteringen voor een gebiedsontwikkeling en door eisen aan woningbouwprogrammering (percentage betaalbare woningen), aan duurzaamheid en aan inrichting van openbare ruimte.

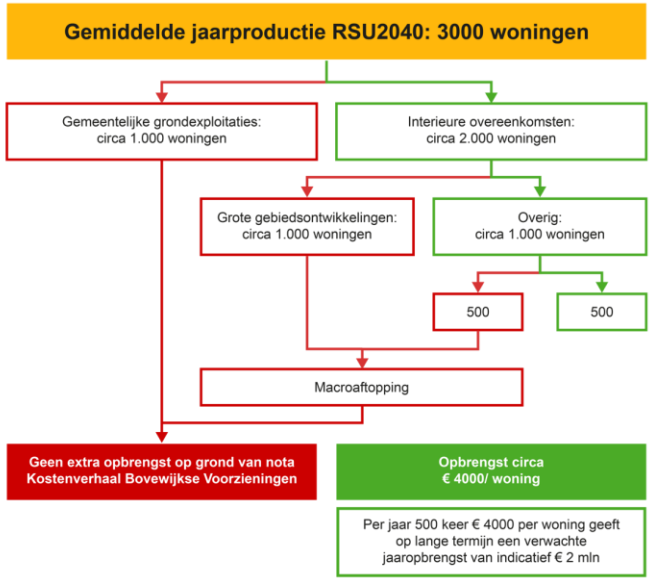

5.2 Omvang investeringsopgave RSU

Met de ruimtelijke investeringen in MPR/Voorjaarsnota2023 werken we aan uitvoering van de ambities in de RSU2040. Met die ambities is een grote publieke investeringsopgave gemoeid. Voor de fasen 1 tot en met 3 van de RSU2040 is de omvang van die investeringsopgave geraamd in de oplegger bij de RSU (zie ook grafiek hieronder). De beoogde planning voor fase 1 t/m 3 loopt tot ca. 2035. Op de volgende pagina's lichten we de ramingen beknopt toe, per thematische opgave. Daarbij noemen we ook de strategieën die we kunnen toepassen om de verschillen te overbruggen tussen beschikbare en benodigde budgetten (zie tabel hiernaast).

Tabel 5.1:
Voornaamste strategieën ter overbrugging van de resterende investeringsopgave

	Wonen	Werk	Maats. voorz.	Groen	Mob.	Energie
Baathebbers betalen mee (gebruikers en/of ontwikkelende partijen)		✓		✓	✓	✓
Toekomstige extra inkomsten gemeentefonds en ozb (groeikader)			✓	✓	✓	
Inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling (grex'en, erfpacht)	✓	✓				
(Aanvullende) bijdragen van andere overheden	✓	✓		✓	✓	✓
Bijsturing in projecten en/ of combineren met andere opgaven	✓	✓		✓		

Grafiek 5.3:
Indicatie omvang publieke investeringsopgave RSU2040, fase 1 t/m 3

Wonen

In de raming van de publieke investeringsopgave voor wonen wordt indicatief gerekend met een gemiddelde onrendabele top van 25.000 euro per woning. Met 30.000 woningen (fasen 1 t/m 3) telt dit op tot ¾ miljard euro.
Een onrendabele top ontstaat als de opbrengsten van een project lager zijn dan de toerekenbare kosten (denk aan bodemsanering, uitplaatsingen, (her)inrichting van openbare ruimte). De omvang is afhankelijk van specifieke omstandigheden en ambities in een project of gebied.
In sommige gevallen kan bij de rijksoverheid een WBI-subsidie worden aangevraagd. Deze dekt maximaal 50% van de onrendabele top. Zelf heeft de gemeente nauwelijks gelabeld budget. Er zijn beperkt middelen beschikbaar voor betaalbaar wonen (12,5 miljoen euro) en er is een bescheiden kapitaallastenbudget beschikbaar voor investeringen die randvoorwaardelijk zijn voor woningbouw op korte termijn. Hierbovenop zijn aanvullende bijdragen van de rijksoverheid nodig (Versnellingsafspraken), maar ook toekomstige inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling en kostenbesparing door combinaties met andere opgaven.

Werk

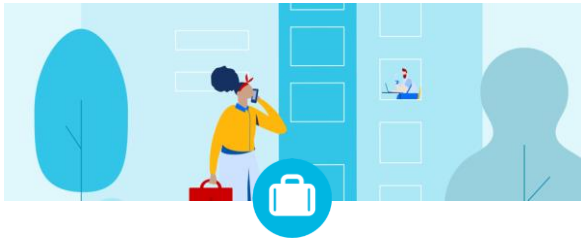

De kosten die samenhangen met de opgave “werk” komen vooral voort uit inpassingsmaatregelen voor nieuwe vormen van bedrijvigheid. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om een bijdrage aan mobiliteitsinvesteringen en herontwikkeling van bestaande terreinen. De publieke kosten die daarmee gemoeid zijn, zijn sterk afhankelijk van de ambities voor specifieke gebieden. Die publieke kosten betreffen een onrendabele top, die niet bekostigd kan worden door ontwikkelende partijen (net als bij woningbouw). Ook zijn er kosten die voortvloeien uit netcongestie.
In onze berekening gaan we ervan uit dat de verhouding tussen de onrendabele toppen voor wonen en werken gelijk is aan relatieve omvang van de bouwprogramma’s voor wonen en werken in de komende 10 jaar (ongeveer 3 staat tot 1). Daarmee komen we uit op een indicatieve raming van ¼ miljard euro. Hier staat geen geoormerkt gemeentelijk investeringsbudget tegenover. Aanvullende bijdragen van andere overheden zijn daarom onontbeerlijk.

Maatschappelijke voorzieningen

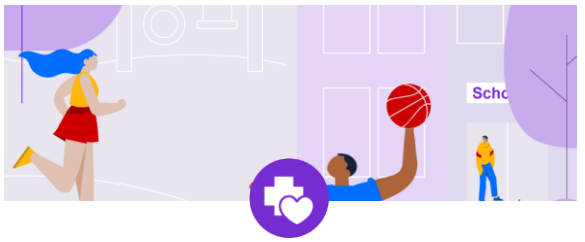

In de RSU2040 is geïnventariseerd hoeveel toevoeging van maatschappelijke voorzieningen (sport, onderwijs, cultuur en welzijn) nodig is om gebalanceerde groei mogelijk te maken. Deze kwantitatieve inventarisatie is vervolgens vermenigvuldigd met normbedragen per basisschool, per sportveld etc. Hiervoor is circa ½ miljard euro nodig. Circa de helft van de investeringen is nu van budget voorzien. Aanvullende investeringen (na 2026) kunnen naar verwachting grotendeels bekostigd worden uit het investeringsdeel van het groeikader. Daarbij is aandacht nodig voor de hogere kosten die samenhangen met bouw van maatschappelijke voorzieningen in sterk verstedelijkt gebied. Sommige kosten zijn nu nog niet goed in beeld, zoals de inpassingskosten voor sportvelden (o.a. grondverwerving en afboeking wegens functieverandering). Komend jaar willen we daarvoor een bekostigingsstrategie uitwerken.

Groen

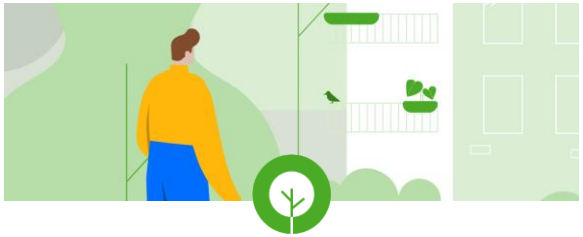

Voor de periode 2023-2035 is een globale kosteninschatting gemaakt voor de groene schaalsprong. Deze omvat groen om de stad, scheggen, groenblauwe routes, parken, vergroening van buurten en straten en overig groen, zoals toevoeging van meer bomen aan de stad ten behoeve van klimaatadaptatie.
De groene schaalsprong kan slechts voor een klein deel gedekt worden uit de middelen van het Meerjaren Groenprogramma. Aanhaken bij lopende ontwikkelingen zoals rioolvervanging, gebiedsontwikkeling, warmtetransitie of mobiliteitsopgaven verkleint de dekkingsbehoefte van de groene schaalsprong (“werk met werk maken”), maar aanvullend zijn ook bijdragen nodig van andere overheden en uit toekomstige gemeentelijke inkomsten (groeikader).

Mobiliteit

De duurste investering in fase 1 t/m 3 van de RSU2040 is de ondergrondse aanleg van de Merwedelijn. De kosten hiervan zijn momenteel globaal ingeschat op € 1,3 tot € 1,5 miljard. De overige maatregelen voor de eerste stap van de ov-schaalsprong kosten naar schatting € 190 tot € 330 miljoen. Hiervoor is een budget gereserveerd van 1,225 miljard euro. In het MPB is bovendien voor ongeveer 500 miljoen euro aan overige investeringen opgenomen, zoals de Noordelijke Randweg Utrecht. Met kapitaallastenbudgetten die zijn vrijgemaakt in het coalitieakkoord zijn aanvullende investeringen mogelijk van circa 140 miljoen euro (fiets, ov-schaalsprong). Bijdragen van andere overheden zijn de belangrijkste dekkingsbron om extra ambities te kunnen realiseren, in aanvulling op extra middelen uit het groeikader en van baathebbers, bijvoorbeeld na landelijke invoering van “betalen naar gebruik” vanaf 2030.

Energie

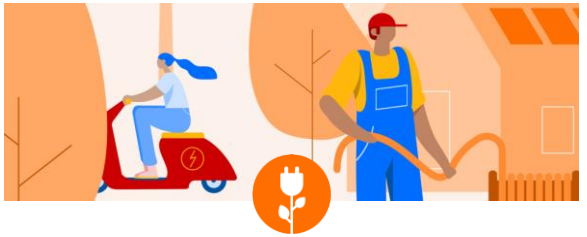

De totale maatschappelijke kosten die in Utrecht samenhangen met de energietransitie lopen tot en met 2050 in de miljarden euro’s. Dit betreft onder meer de transitie naar duurzame energie- en warmtebronnen en toepassing van energiebesparende maatregelen, zoals isolatie. De gemeentelijke voorbereidingskosten die hiermee verband houden, worden tot en met 2035 ingeschat op ongeveer 300 miljoen euro. We gaan ervan uit dat deze worden vergoed door de rijksoverheid, zoals gebruikelijk is met nieuwe gemeentelijke taken. Verder zien we een investeringsopgave op de gemeente afkomen die betrekking heeft op het in publiek eigendom brengen van warmtenetten. De omvang hiervan wordt nu in kaart gebracht (in de afbeelding wordt indicatief uitgegaan van 600 miljoen euro). Vooralsnog gaan we ervan uit dat deze investeringskosten verhaald kunnen worden op gebruikers via de energie- en warmterekening, in combinatie met bijdragen van de rijksoverheid.

5.3 Grondexploitaties

5.3.1 Actueel financieel beeld grondexploitaties op hoofdlijnen

De actualisatie grondexploitaties per 1 januari 2023 toont op hoofdlijnen een stabiel tot licht positief resultaat op de lopende grondexploitatieprojecten met programma in uitvoering.
In de peilstok grondexploitaties Stedelijke Ontwikkeling per peildatum 1 juli 2022 verwachtten wij dat het geprognosticeerd resultaat grondexploitaties zich per saldo nagenoeg budgettair neutraal zou ontwikkelen en dat met name het risicoprofiel van grondexploitaties zou toenemen als gevolg van marktontwikkelingen.
De problematiek als gevolg van de onzekere marktontwikkelingen, zoals beschreven in hoofdstuk 2, doet zich met name voor in de grondexploitatie projecten waar we nog moeten starten met het te realiseren programma. In deze projecten zien we dat de kosten stijgen, dat de opbrengsten onder druk staan, en dat het risicoprofiel toeneemt. De benodigde reservering in de reserve grondexploitatie is op ten opzichte van vorig jaar toegenomen met 3,1 miljoen euro. Op basis van alle actuele resultaten van de grondexploitaties en de actuele benodigde risicoreserveringen is de stand en het meerjarig verloop van de reserve grondexploitaties bepaald. In het MPR 2022 was een meerjarig beeld van de reserve gepresenteerd van 1,9 miljoen euro negatief (in jaarsnede 2026). Dit beeld kan worden bijgesteld.
In dit MPR is het negatief resultaat afgenomen tot 0,483 miljoen euro in jaarsnede 2027. Als het verloop van de reserve zich komende jaren niet positief ontwikkelt zullen wij in een volgende Voorjaarsnota voorstellen doen om de reserve meerjarig op een sluitend niveau te brengen.

Grondexploitatie Leidsche Rijn
Het saldo van de grondexploitatie Leidsche Rijn is verbeterd. Dit komt met name door gestegen opbrengsten van woningbouw binnen lopende deelgebieden. Voor Leeuwesteyn zien wij een verbetering die samenhangt met een drietal in 2023 lopende tenders. De minimale grondwaarde in de tenders ligt daar hoger dan begroot in de grondexploitatie. Deze tenders zijn nog niet afgerond; er zijn al wel geldige inschrijvingen. Omdat de ingediende plannen nog uitgewerkt moeten worden binnen de tendervoorwaarden en omdat er nog geen overeenkomsten zijn, is het meenemen van deze hogere opbrengsten een risico.

Planning en Controlcyclus
In de 2e bestuursrapportage rapporteerden wij in de peilstok grondexploitaties Stedelijke Ontwikkeling per peildatum 1 juli 2022 over de ontwikkelingen van de grondexploitaties. Per peildatum 1 januari 2023 hebben wij alle grondexploitaties geactualiseerd. Deze actuele geprognosticeerde resultaten zijn verantwoord in de Jaarstukken 2022, in het programma Ruimtelijke Ordening en Wonen en Erfgoed en in de paragraaf grondbeleid. In dit hoofdstuk van het Meerjarenperspectief Ruimte 2023 en in de geheime bijlage (gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht) worden de actuele geprognosticeerde resultaten per grondexploitatie, de actuele risico-en scenario analyses en de doorwerking daarvan op het verloop van de reserve grondexploitaties toegelicht.

Op basis van het BBV (POC methode) is de gemeente Utrecht verplicht om tussentijds winst te nemen op het positieve saldo van de grondexploitatie Leidsche Rijn. Tegelijkertijd zien we, zoals bij de peilstok al gerapporteerd, dat het risicoprofiel Leidsche Rijn stijgt. Dit is ook zichtbaar in de stijging van de kosten en de dalende opbrengsten. Deze ontwikkelingen zien we nu vooral in de nog te starten deelgebieden zoals Papendorp en Strijkviertel.

Grondexploitatie Stationsgebied
De grondexploitatie Stationsgebied inclusief voorziening verbetert licht. Dit houdt verband met de fase van het project. De realisatie is vergevorderd, waardoor een aantal budgetten voor het opvangen van tegenvallers in kosten infra en openbare ruimte kunnen vervallen. In het gemeentebrede

weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met de risico's grondexploitatie Stationsgebied (15,2 miljoen euro). De omvang van het benodigde weerstandsvermogen voor het opvangen van de risico's Stationsgebied blijft gelijk op basis van de actuele risico-inventarisatie. De te realiseren vastgoedbaten vormen nog de belangrijkste onzekere factor van invloed op het eindresultaat van de grondexploitatie Stationsgebied.

Merwedekanaalzone

Het geprognosticeerd resultaat van de grondexploitatie Merwedekanaalzone deelgebied 5 verslechtert met name door hogere plankosten, kosten van tijdelijk beheer en de doorwerking van de afgesproken parameters op de kosten van bouw- en woonrijp maken en de bijdrage aan bovenwijkse investeringen. Daar tegenover staat dat het resultaat Merwede deelgebied 4 (Defensieterrein) verbetert. Deze resultaten worden per saldo conform raadsbesluit verwerkt in het Financieel kader Merwede. Dit financieel kader blijft sluitend, maar de risico's en daarmee de kans op een niet meer sluitend financieel kader zijn aanzienlijk toegenomen.

Binnenstedelijke grondexploitaties

De grondexploitaties waarvan de uitvoering in een vergevorderd stadium is of die volledig gereed zijn ontwikkelen zich (per saldo) licht positief. Zo zijn er vier grondexploitaties (Befu-terrein, Opaalweg/Amethistweg, Overvecht Centrum en Nieuwe Zandpad) afgesloten in 2022 met een per saldo positieve mutatie ten opzichte van de getroffen voorziening. Door het aanpassen van de parameters voor rente en inflatie is er binnen een aantal grondexploitaties sprake van een negatieve mutatie, deze is vooral aan de orde bij projecten waarvan de uitvoering nog moet beginnen. Daarnaast is het risicoprofiel voor deze grondexploitaties toegenomen. Het resultaat van de grondexploitatie Beurskwartier verslechtert licht als gevolg van de doorwerking van de aangepaste paramaters voor indexatie op het saldo en daarnaast een stijging van de plankosten. Daartegenover staat een meevaller op de verwervingskosten. Per saldo laat deze grondexploitatie, welke is geactualiseerd op basis van het nu voorliggende Stedenbouwkundig plan, nog steeds een geprognosticeerd sluitend beeld zien. Het actueel geprognosticeerd resultaat grondexploitatie Zuilense Vecht is nog positief, maar het saldo is niet meer voldoende om de bijdrage aan het sportlandschap volledig te dekken. Conform besluitvorming wordt dit risico als een onttrekking ten laste van de reserve grondexploitatie geraamd. Ook de nieuw geopende grondexploitatie BEFU heeft zich negatief ontwikkeld door het aanpassen van de parameters. Wij hebben de risico- en scenarioanalyses voor de binnenstedelijke grondexploitaties geactualiseerd. Zoals hiervoor aangegeven zijn de onzekerheden in de markt toegenomen waardoor op basis van de uitgevoerde financiële risico- en scenario analyse en met name de gevoeligheid voor de parameters daarin, er een extra reservering binnen de reserve grondexploitaties nodig is voor het opvangen van deze risico's. De benodigde reservering in de reserve grondexploitatie was vorig jaar 9,8 miljoen euro en is toegenomen tot 12,9 miljoen euro.

5.3.2 Actualisatie van de grondexploitaties

De Gemeente Utrecht heeft een actieve rol in de gebiedsontwikkeling in de stad en geeft dit vorm door zowel zelf grondexploitaties te voeren als een faciliterende rol aan te nemen bij private ontwikkelingen. Het voeren van grondexploitaties geeft de Gemeente Utrecht de mogelijkheid om actief sturing te geven aan het realiseren van de beleidsambities op het gebied van stedelijke ontwikkeling zoals benoemd in voorgaande hoofdstukken. Deze paragraaf maakt inzichtelijk wat de financiële stand van zaken is bij deze grondexploitaties en hoe de Gemeente Utrecht omgaat met de bijbehorende risico's.

In hoofdstuk 2 'Koers houden in een veranderende markt' van dit MPR 2023 wordt al beschreven dat er een aantal cruciale ontwikkelingen op ons afkomt. Zo zien we woningbouw stagneren door stijging van de bouwkosten en verandering in de kapitaalmarkt zoals stijgende inflatie en rente. Deze ontwikkelingen hebben invloed op de fasering van de programmering en raming van kosten en opbrengsten in de grondexploitaties. De aanpak wat betreft het managen van deze risico's is tweeledig. In eerste plaats wordt de financiële stand van de grondexploitaties geactualiseerd van 1-1-2022 naar 1-1-2023. Daarnaast wordt er voor elke grondexploitatie een specifieke risicoanalyse uitgevoerd.

Wet- en regelgeving
Voor het verrichten van de financiële verantwoording is de gemeente gebonden aan de voorschriften van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In juli 2019 heeft de commissie BBV de Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken uitgebracht. Gemeente Utrecht actualiseert haar grondexploitaties conform de richtlijnen van deze notitie. In deze paragraaf geven we een toelichting op de parameters en methodieken die zijn gehanteerd bij de actualisatie naar 1-1-2023.

Vennootschapsbelasting positie grondexploitatieprojecten Gemeente
Per 1 januari 2016 is belastingplicht voor vennootschapsbelasting ingevoerd voor ondernemingen van overheden. In het coalitieakkoord van 2022 is met betrekking tot het grondbeleid besloten om binnen gebiedsontwikkelingen een stevigere rol te pakken om de maatschappelijke doelen van de coalitie te kunnen realiseren. In tegenstelling tot voorgaande jaren wordt actief grondbeleid en strategische grondposities ingezet waar dit een toegevoegde waarde heeft, mits de risico's zijn gewaarborgd. Het openen van nieuwe grondexploitaties is een vorm van actief grondbeleid. De afgelopen jaren zijn er nieuwe grondexploitaties geopend, tezamen met de lopende grondexploitaties zijn deze fiscaal verlieslatend. Daarmee is aan een eerste vereiste van ondernemerschap, namelijk winstgevendheid, niet voldaan. Bij de actualisatie van de grondexploitaties wordt dan ook geen rekening gehouden met de druk van vennootschapsbelasting op de grondexploitaties.

Actualisatie naar prijspeil 1-1-2023
In het jaar 2022 was er sprake van flinke inflatie en ook de kosten in de gebiedsontwikkeling waren hier geen uitzondering op. Om hierop te anticiperen is afgesproken om binnen de grondexploitaties zo veel mogelijke nieuwe civiele kostenramingen voor bouw- en woonrijp te maken. In situaties waar geen nieuwe kostenraming is gemaakt, is de bestaande kostenraming geïndexeerd met 5% van 1-1-2022 naar 1-1-2023. Voor de indexatie van de plankosten is gekeken naar de stijging van de interne gemeentelijke tarieven, deze stijgt met 3,6%. Voor de projecten waar geen nieuwe plankostenraming voor is gemaakt, wordt de bestaande raming daarom geïndexeerd met 3,6%.

Sociale grondprijzen
De gehanteerde sociale grondprijzen binnen de grondexploitaties sluiten aan op de grondprijzenbrief 2022. De sociale grondprijzen uit deze grondprijzenbrief worden geïndexeerd naar 1-1-2023. Deze indexatie is gelijk aan de gereguleerde sociale huurprijzen die gelijk is aan 3,1%.

Tussentijdse winstneming

De richtlijnen van het BBV schrijven voor dat winsten over grondexploitaties genomen moeten worden naar rato van de voortgang van de gebiedsontwikkeling. Om de mate van voortgang te berekenen wordt de POC-methode (percentage of completion) gebruikt. De formule is als volgt:

$$\text{POC} = \frac{\text{gerealiseerde uitgaven}}{\text{begrote uitgaven}} \times \frac{\text{gerealiseerde opbrengsten}}{\text{begrote opbrengsten}}$$

In het geval dat 80% van de kosten in een gebiedsontwikkeling is gerealiseerd en 50% procent van de kavels is uitgegeven. Dan is deze gebiedsontwikkeling volgens de POC-methode voor 40% compleet. Dit betekent dat 40% van de winstverwachting op de eindwaarde als tussentijdse winst genomen moet worden.

Parameters voor indexatie vanaf 1-1-2023

Voor een grondexploitatie is de bepaling van parameters voor indexatie essentieel om de berekeningen in de tijd uit te kunnen zetten. Zo liggen de prijzen van bijvoorbeeld bouwmaterialen in de toekomst waarschijnlijk hoger dan nu. Met behulp van indexcijfers kunnen deze prijzen bij benadering ingeschat worden.
Op basis van de vastgestelde kaders 2023 zijn de volgende parameters vastgesteld (een toelichting op berekening van de parameters volgt op de volgende pagina):

Parameters 2023	2022	2023	Looptijd
Rente	1,34%	1,48%	gehele looptijd
Disconteringsvoet	1,34%	1,48%	gehele looptijd
Opbrengstenstijging	1%	0%, 1%, 0%	0% 2 jaar (2023 en 2024), 1% (2025-2032), daarna 0%
m.u.v. bedrijfskavels	0%	0%.	gehele looptijd
m.u.v. kantoren	0%	0%.	gehele looptijd
m.u.v. detailhandel en horeca	0%	0%.	gehele looptijd
Kostenstijging	2%	4%, 3%, 2%	1 jaar 4%(2023), 1 jaar 3% (2024) daarna 2% gehele looptijd
m.u.v. verwervingskosten	n.v.t.	n.v.t.	Project specifiek bepalen

Rentepercentage 1.48%
Het rentepercentage wordt berekend zoals voorgeschreven door de BBV. De BBV stelt dat het rentepercentage moet worden gebaseerd op de daadwerkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen. Dit betekent dat er twee mogelijke scenario's zijn. Ten eerste kan er sprake zijn van projectfinancering. In dat geval is er een lening afgesloten voor een specifieke grondexploitatie, in deze situatie moet er dan met het rentepercentage voor die betreffende lening gerekend worden. Ten tweede, als er geen sprake is van projectfinancering, dan dient het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente gehanteerd te worden. Dit rentepercentage is voor 2023 berekend op 1.48%.

Disconteringsvoet 1.48%
De disconteringsvoet is het rekenpercentage dat gebruikt wordt om de contante waarde van toekomstige kasstromen te berekenen. De gehanteerde disconteringsvoet is gelijk aan het berekende rentepercentage. De disconteringsvoet is daarom 1.48%.

Opbrengstenstijging 0% (2023 en 2024), 1% (2025-2032), 0% resterende looptijd
De opbrengsten binnen een grondexploitatie worden bepaald door de gehanteerde grondprijs. De hoogte van deze grondprijs wordt voornamelijk residueel bepaald. Dit houdt in dat het verschil tussen de marktwaarde enerzijds en bouwkosten en bijkomende kosten anderzijds wordt berekend. Door de toepassing van deze residuele grondwaardemethodiek worden zowel de mutaties in de vastgoedmarkt als de mutaties in de bouwkosten meegenomen. In de afgelopen jaren hebben we een stijging gezien van deze residuele grondwaarde, dit omdat de prijzen van vastgoed harder stegen dan de bouwkosten. Gedurende 2022 is deze situatie echter aan het veranderen. Vanwege de stijgende (hypotheek-) rente stabiliseren de prijzen van vastgoed en is er in sommige gevallen zelfs sprake van een daling. Hiertegenover staat een sterke stijging van de bouwkosten. Gezien deze ontwikkelingen is de parameter voor opbrengstenstijging bepaald op 0% voor de komende twee jaar. Hierna verwachten we dat er weer een lichte stijging van de grondprijs zal ontstaan van jaarlijks 1%. Conform BBV mogen grondprijzen maximaal tot 10 jaar in de toekomst geïndexeerd worden in de grondexploitatie, na 2032 staat de opbrengstenstijging daarom op 0%.

Kostenstijging 4% (2023) 3% (2024) 2% (gehele looptijd)
De kosten voor met name het bouw- en woonrijp maken zijn het afgelopen jaar sterk gestegen. Gezien deze forse prijsstijgingen wordt er voor gekozen om alle civieltechnische ramingen binnen de grondexploitaties opnieuw tegen het licht te houden. Dit geeft de mogelijkheid om de prijsstijgingen goed te verwerken en daarnaast te kijken of er bezuinigd kan worden op de GWW-kosten. Voor de ramingen die niet herzien zijn is er een prijspeilcorrectie van 5% doorgevoerd om de ramingen van prijspeil 1-1-2022 naar 1-1-2023 te brengen. Naast deze prijspeilcorrectie wordt er in grondexploitaties ook gerekend met indexen voor de nog te verwachten prijsstijgingen. Op basis van ervaringscijfers binnen de Gemeente Utrecht en het raadplegen van extern advies wordt deze kostenindex voor 2023 ingeschat op 4%, voor 2024 op 3% en voor de resterende looptijd wordt weer aangesloten bij de langjarige streefinflatie van het ECB van 2%.

Financieel verloop gemeentelijke grondexploitaties over 2022
Onderstaande tabel geeft het financiële verloop van de gemeentelijke grondexploitaties over 2022 weer. De mutaties zijn een verschil tussen het geprognosticeerd resultaat op 1 januari 2022 en het nieuwe geprognosticeerd resultaat op 1 januari 2023. Deze mutaties zijn een optelsom van mee- en tegenvallers binnen de grondexploitaties. De projecttabladen die hierna volgen gaan verder in op de mutaties per project. Bij een beoordeling van de actieve grondexploitaties per eind 2022, op basis van de door het BBV voorgeschreven POC-methode, is er bij enkele grondexploitaties sprake van verplicht tussentijds winst te nemen. De tabel geeft inzicht in deze bedragen. De tussentijdse winstnemingen leiden niet tot een aanpassing van de voorziening negatieve grondexploitaties. De winstnemingen zijn uitsluitend gedaan bij grondexploitaties met een positief saldo.
De geprognosticeerde resultaten van de grondexploitaties worden verrekend met de reserve grondexploitaties en de voorziening negatieve grondexploitaties, waarover in paragraaf 5.3.5 wordt gerapporteerd.

In paragraaf 5.3.4 Risicomanagement Grondexploitaties wordt inzicht gegeven in de risico- en scenarioanalyses van de gemeentelijke grondexploitaties. De resultaten van deze paragraaf worden eveneens als input gebruikt voor paragraaf 5.3.5 Reserve grondexploitaties en voorziening negatieve grondexploitaties.

In 2022 is er één nieuwe grondexploitatie geopend, dit is grondexploitatie BEFU. In het betreffende projecttabblad wordt een verdere toelichting op dit project gegeven.

Daarnaast zijn er afgelopen jaar vier grondexploitaties afgesloten. Dit zijn: Befu-terrein, Opaalweg/Amethistweg, Overvecht Centrum en Nieuwe Zandpad. De gerealiseerde resultaten op deze grondexploitaties worden verrekend met de openstaande voorziening grondexploitaties.

Grondexploitatie (Euro's op Netto Contante Waarde)	Saldo MPR 2022	Mutatie geopende grondexploitaties	Mutatie afgesloten grondexploitaties	Mutatie lopende grondexploitaties	Winstneming over 2022	Saldo MPR 2023
Leidsche Rijn	+19,9 miljoen			+1,6 miljoen	3,8 miljoen	+17,7 miljoen
Stationsgebied *	-87,3 miljoen			-1,8 miljoen		-89,1 miljoen
Binnenstedelijke grondexploitaties	+8,0 miljoen	-1,8 miljoen	+12,0 miljoen	+1,4 miljoen	5,3 miljoen	+14,3 miljoen

* Na de toevoeging van een gemeentelijke bijdrage in de voorziening is het financieel beeld van het Stationsgebied verbeterd met 0,1 miljoen op eindwaarde. Deze € 0,1 miljoen is vrijgevallen uit de voorziening naar de Reserve Grondexploitaties.

Befu-terrein
De grondexploitatie Befu-terrein is in 2022 afgesloten. Hiermee worden de voorgenomen woningbouwplannen voor permanent wonen later in de tijd geplaatst. In plaats daarvan komt er nu een ontwikkeling voor tijdelijk wonen op de locatie. Zie het projecttablad BEFU voor een verdere toelichting op de geopende grondexploitatie ten behoeve van deze tijdelijke woningbouw.
Het negatieve resultaat van 1,9 miljoen euro van de afgesloten grondexploitatie Befu-terrein is verrekend met de voorziening grondexploitaties, dit is een verbetering van 1,2 miljoen ten opzichte van de getroffen voorziening.

Opaalweg/Amethistweg
De grondexploitatie Opaalweg is in 2022 afgesloten. Er zijn in het project 200 onzelfstandige studentenwoningen gerealiseerd. Daarnaast heeft er groencompensatie plaatsgevonden rondom het perceel. Het negatieve resultaat van 0,2 miljoen euro van de afgesloten grondexploitatie is verrekend met de voorziening grondexploitaties, dit is een verbetering van 0,2 miljoen euro ten opzichte van de getroffen voorziening.

Overvecht Centrum
De grondexploitatie Overvecht Centrum is in 2022 afgesloten. Met uitzondering van de vernieuwing van het parkeerterrein ten westen van het winkelcentrum en enkele kleinere werkzaamheden zijn alle werkzaamheden binnen de grondexploitatie Centrum Overvecht afgerond. Voor de kleinere af te ronden werkzaamheden is een zogenoemd nazorgbudget opgenomen. De grondexploitatie Centrum Overvecht is verbeterd met 3,3 miljoen euro door het niet aanleggen van de parkeerplekken. Als gevolg van de woningbouwontwikkeling in Overvecht Centrum zijn de kosten voor de herinrichting van het huidige parkeerterrein in 2022 uit de grondexploitatie van de NPD-strook gehaald. Zoals vastgesteld in het MPR 2022 reserveren wij dit bedrag voor de ontwikkeling van Overvecht Centrum als cofinanciering voor de toegekende rijksbijdrage uit de Woningbouwimpuls. Het resterende negatieve resultaat van 5,6 miljoen euro is verrekend met de voorziening grondexploitaties. De grondexploitatie verbetert daarmee met 3,3 miljoen euro ten opzichte van de in het MPR 2022 vermelde eindwaarde.

Nieuwe Zandpad
Zoals aangekondigd in het MPR 2022 en de Peilstok 2022 is de grondexploitatie Nieuwe Zandpad afgesloten omdat het plan zoals eerder door de Raad is vastgesteld niet gerealiseerd wordt. Hiermee wordt duidelijk dat er ook geen middelen beschikbaar zijn om de Jagerskade/Zandpad te herinrichten. De bestemming van het perceel blijft sekswerk, dus we kunnen opnieuw een grondexploitatie openen als de Raad op een later moment hier (kleinschaliger) sekswerk wil realiseren. Het negatieve resultaat van 4,4 miljoen euro is verrekend met de voorziening grondexploitaties, dit bedrag past binnen het bij het MPR 2022 opgenomen voorziening.

De gemeente kent na de afsluiting van de vier grondexploitaties en opening van één grondexploitatie nu negen lopende grondexploitaties. Voor toelichting op het projectverloop van deze negen grondexploitaties wordt verwezen naar de hier na volgende projectbladen. Deze projectbladen geven bondig inzicht in de toelichting op het gerealiseerde resultaat, project-specifieke risico's en inhoudelijke doelen van het project. Gedetailleerde onderliggende cijfers zijn opgenomen in de geheime bijlage (grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht) van de projecten.

Bij het project Merwedekanaalzone is naast actief grondbeleid sprake van faciliterend grondbeleid. Voor enkele woningbouwprojecten heeft de gemeente anterieure overeenkomsten afgesloten met ontwikkelaars. De voortgang van deze faciliterende projecten wordt tevens geduid. Voor Merwedekanaalzone zijn daarom twee projectbladen opgesteld: een voor de grondexploitaties en een voor het faciliterende deel.

Voor nadere detaillering en een overzicht van de eindresultaten per grondexploitatie wordt verwezen naar de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

5.3.3 Lopende grondexploitaties

Klik op de foto om direct naar de betreffende locatie te gaan.

Leidsche Rijn

Stationsgebied

Beurskwartier

Merwedekanaalzone: Grondexploitatie

Merwedekanaalzone: Faciliterend grondbeleid

Zuilense Vecht

Oudenrijn West

Hart van de Meern

Kern/ Centrumplan Vleuten

BEFU

Isotopenweg

Projectnaam: Leidsche Rijn

Doelstelling, inhoud en opgave
In Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern blijven we de komende jaren volop werken aan de ontwikkeling van de stad. Het wordt een volwaardige en levensloopbestendige woonwijk voor alle leeftijden met gemengde centra die zijn gelegen nabij vervoersknooppunten. Het gebied biedt de mogelijkheid fors aan de stedelijke ambities bij te dragen, waaronder het toevoegen van veel aanbod op de Utrechtse woningmarkt zoals betaalbare en duurzame (huur-) woningen, het realiseren van diverse voorzieningen en het creëren van meer werkgelegenheid. De strategische opgaven concentreren zich rond de in te passen HOV-verbinding vanuit Leidsche Rijn Centrum richting Papendorp-Westraven. Daarmee wordt Papendorp een belangrijke knoop in het Wiel met Spaken, zowel bij het Taatsenplein als bij de afrit A2/Marinus van Tyrusviaduct. Dat is de locatie waar we de kans zien om verschillende mobiliteitsaspecten te koppelen in een duurzame mobiliteitshub.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie Leidsche Rijn komt na actualisatie per 1-1-2023 uit op een positieve netto contante waarde van 85,2 miljoen euro netto contant. Ten opzichte van de positieve netto contante waarde op 1-1-2022 van 84,5 miljoen euro netto contant laat de grondexploitatie Leidsche Rijn een verbetering zien van 0,7 miljoen euro. Na tussentijdse winstnemingen tot en met 2022 van 67,5 miljoen euro, verplicht voorgeschreven door het BBV, bedraagt het positieve saldo 17,7 miljoen euro. De verplichte winstneming over 2022 is 3,8 miljoen euro.

Robuuste posten
Naast de circa 25 deelexploitaties zijn de zogenoemde robuuste posten onderdeel van de grondexploitatie Leidsche Rijn. De komende jaren komen de kosten voor mobiliteitshub Papendorp, sloop Utrechtse Bazaar, aankoop grond voor de ontwikkeling van Haarrijn, kosten voor de inrichting van het leefgebied van de grote modderkruiper en de aanleg van de fietsbrug Papendorp deels ten laste van deze robuuste posten. Na afstemming met de accountant nemen de robuuste posten hierdoor met €35,8 miljoen af.

Toelichting mutaties
De totale lasten vallen na actualisatie 17,7 miljoen euro hoger uit. De afwijkingen worden voornamelijk veroorzaakt door hogere verwachte plankosten en stijgende materiaalprijzen.
De totale baten vallen na actualisatie 20,9 miljoen euro hoger uit. De afwijkingen worden voornamelijk veroorzaakt door hogere in 2022 gerealiseerde opbrengsten in lopende deelgebieden, verwerken van gesloten uitgifteovereenkomsten, tenderresultaten Leeuwesteyn Noord, beperkte stijging van grondprijzen voor wonen en bedrijfsfuncties. Deze vangen per saldo de dalende opbrengsten van toekomstige deelgebieden Papendorp en Strijkviertel op.

Scenarioanalyse, risico's en beheersing
Vanwege de omvang en de looptijd van de grondexploitatie Leidsche Rijn kan het eindresultaat nog aanzienlijk veranderen. Daarnaast stijgt het risicoprofiel vanwege stijgende bouwkosten en druk op de uitgifteprijzen. Deze ontwikkelingen hebben naar verwachting vooral effect op de nog op te starten deelgebieden zoals Papendorp, Haarrijn en Strijkviertel.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Projectnaam: Stationsgebied

Doelstelling, inhoud en opgave
Deze grondexploitatie ziet op Fase 1 van het Stationsgebied. Dit is het gebied rondom de OV-terminal, grofweg tussen de Croeselaan aan de westzijde en Vredenburg aan de oostzijde. Kenmerkende (deel-)projecten binnen de grondexploitatie waar nog werkzaamheden plaatsvinden betreffen onder andere de Catharijnesingel, Smakkelaarsveld, Kop Amsterdamsestraatweg, het Jaarbeursplein (incl. Jaarbeurspleingebouw), Van Sijpesteijnkade en -tunnel en de trappen aan de Moreelsebrug.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie Stationsgebied komt na actualisatie per 1-1-2023 uit op een negatieve netto contante waarde van 89,1 miljoen euro. Ten opzichte van de negatieve netto contante waarde op 1-1-2022 van 87,3 miljoen euro laat de grondexploitatie Stationsgebied een negatieve mutatie zien van 1,8 miljoen euro. Na de toevoeging van een gemeentelijke bijdrage in de voorziening is het financieel beeld Stationsgebied verbeterd met 0,1 miljoen.

Toelichting mutaties
De totale lasten vallen na actualisatie 1,6 miljoen euro hoger uit. De afwijkingen worden voornamelijk veroorzaakt door gestegen plankosten en indexatie van de kosten van nog aan te leggen openbare ruimte van onder andere de Van Sijpesteijnkade en -tunnel en trappen aan de Moreelsebrug.
De totale baten vallen na actualisatie 0,8 miljoen euro hoger uit. De afwijkingen worden voornamelijk veroorzaakt door het laten vervallen van een risicoreservering op nog te ontvangen bijdragen en door het toevoegen van subsidies voor de herinrichting van de Laan van Puntenburg.
De overige mutatie van 1,0 miljoen wordt verklaard door de prijspeilverschuiving van 1-1-2022 naar 1-1-2023.

Scenarioanalyse, risico's en beheersing
De omvang van het benodigde weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's project Stationsgebied blijft ongewijzigd op 15,2 miljoen euro.
De vastgoedopbrengsten vormen de belangrijkste factor die van invloed is op het resultaat van de grondexploitatie Stationsgebied. De volgende projecten op grond van de gemeente zijn nog niet gecontracteerd. Het is nog niet zeker of de verwachte grondopbrengsten geheel worden gerealiseerd.

- Jaarbeurspleingebouw (kantoren/commerciële voorzieningen). Het overgrote deel van het project betreft kantoorvolume. De aanbestedingsprocedure is doorlopen. Na afronding contractvorming zal dit risico worden heroverwogen.
- Oude Daalstraat (woningen).
- Stationsplein (Event Space). In 2019 is besloten een 'proefperiode' aan te gaan tot 2022, waarna de vastgoedeigenaar het evenementenplein in gebruik heeft genomen. De afspraak is dat na de proefperiode het recht op de Event Space definitief uitgegeven wordt aan de vastgoedeigenaar. Momenteel lopen er gesprekken over eventuele verlenging van de proefperiode.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Planten bomen Catharijnesingel

Projectnaam: Beurskwartier

Doelstelling, inhoud en opgave
Beurskwartier wordt een hoogstedelijke wijk met tenminste 2500 woningen en een gemengd programma aan werken en voorzieningen. De openbare ruimte is hoogwaardig en richt zich op fietsers en voetgangers. Er komen geen parkeerplaatsen voor bewoners en bezoekers in het gebied. Wel is er plek voor elektrische deelmobiliteit. De grondexploitatie is geopend bij het vaststellen van het bestemmingsplan Beurskwartier 1 door de raad op 25 november 2021. Inmiddels is dit (globale) bestemmingsplan verder uitgewerkt tot een Stedenbouwkundig Plan wat op korte termijn ter besluitvorming aan college en raad voorgelegd zal worden.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie Beurskwartier komt na actualisatie op 1-1-2023 uit op een positieve netto contante waarde van 0,1 miljoen euro. Ten opzichte van de positieve netto contante waarde op 1-1-2022 van 1,5 miljoen euro laat de grondexploitatie Beurskwartier een verslechtering zien van 1,4 miljoen euro.

Toelichting mutaties
De totale lasten vallen na actualisatie 0,2 miljoen euro lager uit en de totale baten vallen na actualisatie 4,4 miljoen euro hoger uit. De afwijkingen worden veroorzaakt door het invoeren van de laatste planinzichten op basis van het vast te stellen Stedenbouwkundig Plan, wat inhoudt dat de grondexploitatie volledig herzien is. Het resultaat van de grondexploitatie Beurskwartier verslechtert licht als gevolg van de doorwerking van de aangepaste paramaters voor indexatie op het saldo en daarnaast een stijging van de plankosten. Daartegenover staat een meevaller op de verwervingskosten. Per saldo laat deze grondexploitatie nog steeds een geprognosticeerd sluitend beeld zien

Scenarioanalyse, risico's en beheersing
Voor het project Beurskwartier is een uitgebreide risicoanalyse opgesteld. Tot de belangrijkste risico's behoren onder meer dat het tweede watervoerend pakket niet (tijdig) beschikbaar is voor WKO, dat het bestemmingsplan nog behandeld moet worden door de Raad van State en de algehele complexiteit van het project. Voor een uitgebreidere toelichting zie de 'Financiële toelichting grondexploitatie Beurskwartier, behorende bij het Stedenbouwkundig Plan'.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht. Verder wordt bij de vaststelling het Stedenbouwkundig Plan Beurskwartier een financiële toelichting op de grondexploitatie Beurskwartier toegevoegd, waarin de grondexploitatie in meer detail beschreven wordt.

Omgewoelde parkeerterrein P3 van de Jaarbeurs

Projectnaam: Deelgebied 4 Defensieterrein en deelgebied 5 Merwede: OPG en Busstalling

Doelstelling, inhoud en opgave
De gemeente is eigenaar van het Defensieterrein in deelgebied 4. Voor het Defensieterrein is in 2014 een grondexploitatie geopend door de gemeenteraad. Op 10 maart 2022 het de gemeenteraad het bestemmingsplan ‘Merwedekanaalzone deelgebied 4, Defensieterrein, 1e herziening’ vastgesteld. Hiermee wordt het mogelijk om, bovenop de 600 reeds vastgestelde woningen, nog eens 350 extra woningen te realiseren. Dit betreft 100 sociale huurwoningen en 250 betaalbare woningen in het middensegment (huur en koop).
In deelgebied 5 is de gemeente eigenaar van het OPG-terrein en de Busstalling. Bij de vaststelling van het Stedenbouwkundig Plan Merwede door de gemeenteraad op 7 oktober 2021 is tevens de grondexploitatie Merwede: OPG en Busstalling geopend. Deelgebied 5 Merwede zal in twee fasen ontwikkeld worden. In de eerste fase worden 4.250 woningen ontwikkeld, waarvan ca. 140 door de gemeente. In de tweede fase volgen de resterende 1.750 woningen door de gemeente. Voor de ontwikkeling van fase 2 is met name een succesvolle mobiliteitsstrategie van belang. Op basis van verkeersberekeningen is de verwachting dat er voldoende perspectief is om ook fase 2 van Merwede binnen tien jaar te kunnen ontwikkelen.
De grondexploitaties maken onderdeel uit van het financieel kader Merwedekanaalzone, welke eveneens bij genoemde besluitvorming is vastgesteld. Hierin zijn de geldstromen van de deelgebieden 4, 5 en 6 van de Merwedekanaalzone in samenhang beschreven, waaronder bovenwijkse voorzieningen en openbare ruimte. Actualisatie van de grondexploitaties heeft effect op het financieel kader MWKZ.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie Defensieterrein komt na actualisatie op 1-1-2023 uit op een positieve netto contante waarde. Ten opzichte van de positieve netto contante waarde op 01-01-2022 laat de grondexploitatie een verbetering zien van 1,4 miljoen euro. Ten laste van deze grondexploitatie zijn, zoals voorgeschreven door het BBV, tot en met 2022 tussentijdse winstnemingen genomen.
De grondexploitatie Merwede OPG en Busstalling komt na actualisatie uit op 1-1-2023 uit op een positieve netto contante waarde. Ten opzichte de positieve netto contante waarde op 1-1-2022 laat de grondexploitatie een verslechtering zien van circa 8 miljoen euro.
Na actualisatie van de verschillende geldstromen is het financieel kader nog steeds sluitend (zie scenario-analyse, risico’s en beheersing en Geheime Bijlage). De risico’s en daarmee de kans op een niet meer sluitend financieel kader zijn aanzienlijk toegenomen.

Impressie Merwede buurtplein

Toelichting mutaties
De afwijkingen bij deelgebied 4 worden voornamelijk veroorzaakt door lagere raming bouw- en woonrijp maken, vervallen bijdrage aan de Heycopbrug conform amendement A129 en winstneming.
De afwijkingen bij deelgebied 5 worden voornamelijk veroorzaakt door hogere plankosten, tijdelijk beheer en afdracht bovenwijkse voorzieningen (indexatie). Daar staat een beperktere stijging van de opbrengsten tegenover.

Scenarioanalyse, risico's en beheersing
Deelgebied 4 kent het risico van potentiële vertraging bij de ontwikkelaar. Dit wordt beheerst door het periodieke overleg tussen gemeente en ontwikkelaar. Deelgebied 5 kent als grootste risico het niet kunnen ontwikkelen van fase 2.

Inrichting MWKZ4 Noord

Deze berekening is geactualiseerd en laat een verslechtering zien als gevolg van de hierboven genoemde oorzaken. Dit risico is vooralsnog afgedekt door de beschikbare financiële ruimte zoals besloten bij de programmabegroting 2021 en aanvullende middelen binnen het financieel kader MWKZ, waaronder winstnemingen deelgebied 4. Tevens verwijzen we naar de Regeling Risicovolle Projecten (RRP, waar de ontwikkeling van Merwede fase 1 onderdeel van is.)

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht waarin de actualisatie van de grondexploitaties en het financieel kader MWKZ nader wordt geduid.

Projectnaam: Faciliterende projecten Merwedekanaalzone en investeringsimpuls RSU

Doelstelling, inhoud en opgave
Naast actief grondbeleid (de grondexploitaties) is in de Merwedekanaalzone sprake van faciliterend grondbeleid. Dit betreft diverse private initiatieven in het gebied en eveneens de bepalingen en afspraken in (de door addendum gewijzigde) Samenwerkingsovereenkomst (SOK) deelgebied 5 Merwede over het verplichte kostenverhaal van de gemeente.

Actuele stand faciliterend grondbeleid
Voor de woningbouwprojecten Wilhelminawerf in deelgebied 4 en de Eendrachtlaan 10 in deelgebied 6 zijn anterieure overeenkomsten gesloten met de ontwikkelaars. De Wilhelminawerf is nagenoeg afgerond en bij de Eendrachtlaan 10 is de bouw begonnen. Bij deelgebied 4 waren er gesprekken tussen de gemeente en een initiatiefnemer over de herontwikkeling van de Koningin Wilhelminalaan 3-5. Maar deze herontwikkeling wordt op dit moment niet haalbaar geacht, waarop dit initiatief is stopgezet.

Voor deelgebied 5 zijn in de (door addendum gewijzigde) SOK uitgewerkte bepalingen en verplichtingen over het verplichte kostenverhaal opgenomen. Hierin zijn bijvoorbeeld afspraken gemaakt over de bijdrage aan bovenwijkse voorzieningen en het bouw- en woonrijp maken. Dit zijn taken waar de gemeente verantwoordelijk voor is en waarvoor de gemeente een bijdrage ontvangt van de grondeigenaren. Het deel van de te verrekenen kosten dat betrekking heeft op de gemeentelijke grondpositie zijn ingebracht in de vastgestelde grondexploitatie Merwede OPG en Busstalling. Over de betaalmomenten van deze bijdragen zijn afspraken vastgelegd in de SOK die zijn gekoppeld aan onherroepelijk bestemmingsplan en onherroepelijke omgevingsvergunning. Het bestemmingsplan is sinds 10 juni 2022 in werking. Dit betekent dat omgevingsvergunningen binnen dit bestemmingsplan kunnen worden aangevraagd en verleend. Echter, het bestemmingsplan is nog niet onherroepelijk, maar ligt vanwege een drietal beroepen bij de Afdeling van de Raad van State. Behandeling door de Afdeling laat echter op zich wachten vanwege personeelstekort en benodigde voorbereidingstijd.

Voor deelgebied 6 heeft de gemeenteraad in 2021 een conserverend bestemmingsplan vastgesteld. Daarnaast is op 15-09-2022 Wet Voorkeursrecht Gemeenten (Wvg) gevestigd op een deel van de gronden in dit deelgebied. Hiermee is de weg ingezet om de transformatie, zoals beoogd in de Omgevingsvisie Merwedekanaalzone, vorm te geven en te komen tot een omgevingsplan waarin dit juridisch-planologisch wordt geborgd. Hiertoe heeft de raad bij vaststelling van de Wvg eveneens een voorbereidingskrediet vastgesteld om te komen tot, in eerste instantie, een Nota van Uitgangspunten als opmaat naar het omgevingsplan.

Actuele stand investeringsimpuls RSU
De afgelopen Voorjaarsnota's zijn er middelen beschikbaar gesteld voor de Merwedekanaalzone ("investeringsimpuls RSU"). De nog beschikbare budgetten worden vermeld in de geheime bijlage Programmering ruimtelijke ontwikkelingsprojecten 2023. Het betreft middelen voor onverhaalbare plankosten, Rondje Stadseiland in deelgebied 6, plankosten voor de vergroening van de omgeving en middelen voor de verdichtingsopgave.

Projectnaam: Zuilense Vecht

Doelstelling, inhoud en opgave
De gemeenten Stichtse Vecht en Utrecht willen het gebied Zuilense Vecht gezamenlijk verbeteren. Door een open, groene verbinding te maken in samenhang met de omliggende buurten wordt een nieuwe groenstructuur gecreëerd. Deze draagt bij aan de groeiende behoefte aan sporten, bewegen en recreëren, ook buiten verenigingsverband om. Ook draagt het plan bij aan de ontmoetingsfunctie. De niet optimaal functionerende sportparken die nu monofunctioneel worden gebruikt worden compacter, toekomstbestendig en multifunctioneel ingericht. De woningen die worden toegevoegd, zorgen voor de verbinding tussen de bestaande wijken Zuilen en Op Buuren en dragen bij aan een sluitende business case. Het positieve resultaat van de grondexploitatie is bestemd voor de aanleg van het sportlandschap.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie Zuilense Vecht komt na actualisatie op 1-1-2023 uit op een positieve netto contante waarde van 1,9 miljoen euro. Ten opzichte van de positieve netto contante waarde op 1-1-2022 van 2,1 miljoen euro laat de grondexploitatie Zuilense Vecht een verslechtering zien van circa 0,2 miljoen euro. Het saldo is door de verslechtering niet meer voldoende om de bijdrage aan de aanleg van het sportlandschap volledig te dekken. Conform besluitvorming wordt dit risico als een onttrekking ten laste van de reserve grondexploitatie geraamd.

Toelichting mutaties
De totale lasten vallen na actualisatie 0,3 miljoen euro hoger uit. De afwijkingen worden voornamelijk veroorzaakt door de indexatie van de nog te maken kosten voor het aanleggen van de openbare ruimte.
De totale baten vallen na actualisatie 0,5 miljoen euro hoger uit. De afwijkingen worden voornamelijk veroorzaakt door het toevoegen van woningen als gevolg van aanpassingen in het VO-SP.

Scenarioanalyse, risico's en beheersing
Voor het project Zuilense Vecht zijn twee project-specifieke risico's benoemd.
- Als gevolg van de stijgende bouwkosten (macro-economisch) is het mogelijk dat de schadeloosstelling hoger uitvalt.
- Tegenvallende grondopbrengsten.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Sportpark in Zuilense Vecht

Projectnaam: Oudenrijn West

Doelstelling, inhoud en opgave
Het project Oudenrijn West betreft de ontwikkeling van bedrijventerrein Oudenrijn West, dat inmiddels volledig bouwrijp en grotendeels ook woonrijp gemaakt is. Het totale plangebied is ca 47 ha groot waarvan 28 ha uitgeefbaar. Nog twee kavels moeten worden uitgegeven.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie komt na actualisatie op 1-1-2023 uit op een positieve netto contante waarde van 0,5 miljoen euro. Ten opzichte van de positieve netto contante waarde op 1-1-2022 van 0,6 miljoen euro laat de grondexploitatie een verslechtering zien van 0,1 miljoen euro. Ten laste van deze grondexploitatie zijn tussentijdse winstnemingen genomen, verplicht voorgeschreven door het BBV.

Toelichting mutaties
De totale lasten vallen na actualisatie 0,2 miljoen euro lager uit. De afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door het aanpassen van de raming voor bouwrijpmaken;
De totale baten vallen na actualisatie 0,3 miljoen euro lager uit. De afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door de verplichte winstneming over 2022.

Scenarioanalyse, risico's en beheersing
Ook voor dit project is een generieke scenarioanalyse conform systematiek van de Binnenstedelijke grexen uitgevoerd. Hier wordt in een volgend blad verder op ingegaan. Daarnaast is sprake van een projectspecifiek risico. Met dit risico is rekening gehouden in de risico analyse. Verdere informatie staat in de Geheime Bijlage.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Beefland

Projectnaam: Hart van de Meern

Doelstelling, inhoud en opgave
Het Hart van de Meern bestaat uit drie kwadranten die gefaseerd worden ontwikkeld. De eerste drie kwadranten zijn vrijwel volledig gereed. Voor de Zuidoostkwadrant wordt een woningbouwontwikkeling voorzien op de locatie van de huidige parkeerplaats. Er wordt op dit moment gewerkt aan een vernieuwd plan voor dit kwadrant, waarover besluitvorming kan plaatsvinden.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie Hart van de Meern komt na actualisatie op 1-1-2023 uit op een negatieve contante waarde van 0,8 miljoen euro. Ten opzichte van de negatieve contante waarde op 01-01-2022 van 0,7 miljoen euro laat de grondexploitatie Hart van de Meern een verslechtering zien van 0,1 miljoen euro. Er is geen sprake van tussentijdse winstneming voor deze grondexploitatie.

Toelichting mutaties
De totale lasten vallen na actualisatie 0,2 miljoen euro hoger uit. De afwijkingen worden voornamelijk veroorzaakt door toename van de kosten voor tijdelijk beheer van de panden die de gemeente beheert en de indexatie van de budgetten voor bouw- en woonrijp maken.
De totale baten vallen na actualisatie 0,1 miljoen euro hoger uit.

scenarioanalyse, risico's en beheersing
Voor het project wordt rekening gehouden met verwervingskosten. De aankoopkosten betreffen een risico. Bij te hoge kosten kan worden overwogen deze percelen in te passen. Voor de Zuidoostkwadrant wordt nagedacht over een nieuwe planinvulling, waardoor op verschillende aspecten wijzigingen (zowel positief als negatief) zouden kunnen optreden.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Meerndijk

Projectnaam: Kern/ Centrumplan Vleuten

Doelstelling, inhoud en opgave
Dit project betreft het inpassen en toevoegen van een gezondheidscentrum en enkele woningen die de centrumfunctie versterken. Verder is het openbaar gebied bij het Wijkservicecentrum heringericht zodat het beter aansluit bij het dorpse karakter van Vleuten. Er worden nog enkele kavels voor woningbouw uitgegeven.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie komt na actualisatie op 1-1-2023 uit op een negatieve contante waarde van 8,1 miljoen euro. Ten opzichte van het negatieve contante waarde op 01-01-2022 van 8,2 miljoen euro laat de grondexploitatie een verbetering zien van 0,1 miljoen euro. Van tussentijdse winstnemingen is in dit project geen sprake.

Toelichting mutaties
De totale lasten vallen na actualisatie 0,3 miljoen euro nominaal hoger uit. De afwijkingen worden voornamelijk veroorzaakt door aanvullende plankosten en rentebijschrijving.
De totale baten vallen na actualisatie 0,4 miljoen euro nominaal hoger uit. De afwijkingen worden voornamelijk veroorzaakt doordat uit externe taxatie blijkt dat de grondwaarde hoger is dan waar in de grondexploitatie van was uitgegaan.

Scenarioanalyse, risico's en beheersing
Er is geen sprake van projectspecifieke financiële risico's en/of kansen.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Nieuwe Gezondheidscentrum op het Dorpsplein

Projectnaam: BEFU

Doelstelling, inhoud en opgave
Op het terrein van de voormalige betonmortelfabriek Utrecht (BEFU) in Hoograven worden circa 135 flexwoningen gerealiseerd, die hier 10 jaar blijven staan. Vanwege geluidsbeperking door de A12 is ontwikkeling van permanente woningbouw nu (nog) niet mogelijk. We verwachten dat over 10 jaar permanente woningbouw wel gerealiseerd kan worden, omdat dan geluidsschermen zijn gerealiseerd langs de A12 (relatie met tracébesluit A27). Er kunnen dan circa 75 woningen gerealiseerd worden.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie BEFU komt na actualisatie op 1-1-2023 uit op een negatief contante waarde van 2,1 miljoen euro. Ten opzichte van de negatieve contante waarde op 01-01-2022 van 1,8 miljoen euro laat de grondexploitatie BEFU een verslechtering zien van 0,3 miljoen euro.

Toelichting mutaties
De totale lasten vallen na actualisatie 0,15 miljoen euro hoger uit. De afwijking wordt veroorzaakt door de indexering van prijspeil 2022 naar 2023.
De totale baten vallen na actualisatie 0,05 miljoen euro hoger uit. De afwijking wordt veroorzaakt door de indexering van prijspeil 2022 naar 2023.

Scenarioanalyse, risico’s en beheersing
Vanwege de vertrouwelijkheid zijn de projectspecifieke risico's opgenomen in de 'geheime bijlage' (onder nadere financiële toelichting).

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

Luchtfoto van BEFU

Projectnaam: Isotopenweg

Doelstelling, inhoud en opgave
De grondexploitatie Isotopenweg betreft een ontwikkeling van een kavel op het bedrijventerrein Lage Weide. De locatie met een potentiële grootte van circa 10.000 vierkante meter ligt op een goed ontsloten plaats nabij het water, het spoor en de snelweg. De locatie is met name geschikt voor logistieke functies. Momenteel wordt er gewerkt aan gemeentelijke plannen om een Museumdepot en een vrachtwagenparkeerplaats op de kavel te realiseren.

Actueel geprognosticeerd resultaat
De grondexploitatie Isotopenweg komt na actualisatie op 1-1-2023 uit op een netto contante waarde van 0,0 miljoen euro. Ten opzichte van de netto contante waarde op 01-01-2022 van 0,0 miljoen euro blijft de grondexploitatie Isotopenweg een neutraal resultaat behouden.

Toelichting mutaties
Er zijn geen toe te lichten mutaties.

Scenarioanalyse, risico’s en beheersing
Er is geen sprake van projectspecifieke financiële risico's en/of kansen.

Relatie met de Geheime Bijlage
Voor meer details en achtergrondinformatie, zie de geheime bijlage gegevens grondexploitatieprojecten Gemeente Utrecht.

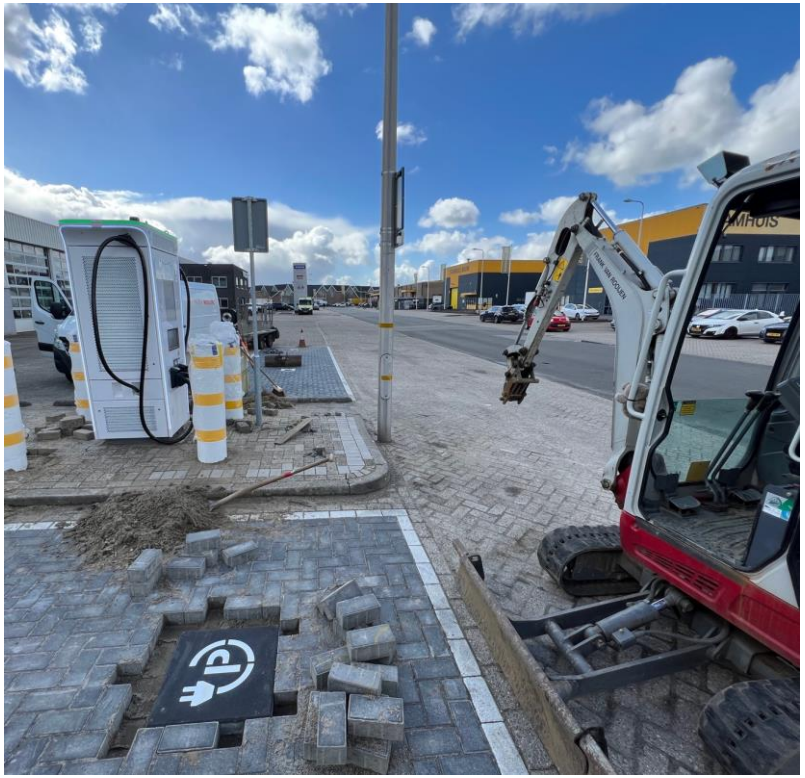

Isotopenweg

5.3.4 Risicomanagement Grondexploitaties

Risicomanagement
Conform de door de raad vastgestelde nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen, worden de risicoanalyses voor de gemeentelijke grondexploitaties twee keer per jaar geactualiseerd (bij de Jaarstukken en bij de Programmabegroting). Het weerstandsvermogen voor het opvangen van de risico's van de grondexploitatie Stationsgebied is onderdeel van het gemeentebrede weerstandsvermogen. Voor het opvangen van de risico's grondexploitatie Leidsche Rijn en de binnenstedelijke grondexploitaties is op basis van het actuele financiële beeld geen gemeentebreed weerstandsvermogen nodig. Deze risico's kunnen worden opgevangen binnen respectievelijk de grondexploitatie Leidsche Rijn en de reserve grondexploitaties. Dekking voor de risico's binnen Merwedekanaalzone zijn afgedekt door de beschikbare financiële ruimte zoals besloten bij de programmabegroting 2021 en aanvullende middelen binnen het financieel kader MWKZ. Het financiële kader Merwedekanaalzone wordt nader toegelicht binnen de geheime bijlages.

De omvang van het benodigde weerstandsvermogen voor het opvangen van de risico's van de grondexploitatie Stationsgebied blijft ongewijzigd. Ook het benodigde weerstandsvermogen binnen de grondexploitatie Leidsche Rijn blijft ongewijzigd. In verband met de risico's verbonden aan de ontwikkelingen in onder andere Papendorp Noord en Groenewoud is vorig jaar 8,8 miljoen euro van het tussentijds genomen resultaat beklemd binnen de reserve grondexploitaties. Deze risico's zijn nog steeds aanwezig en mede (maar niet uitsluitend) het gevolg van de afhankelijkheid van deze ontwikkelingen van het realiseren van Parkeren-op-afstand. Momenteel is de Hub XL de aangewezen locatie, waarvan de investering en dekking nog onzeker is. Ook andere gebiedsontwikkelingen (Beurskwartier, Merwede) zijn afhankelijk van het Parkeren-op-afstand.
Wij hebben de risico- en scenario analyses voor de binnenstedelijke grondexploitaties geactualiseerd. Zoals eerder aangegeven zijn de onzekerheden in de markt toegenomen waardoor op basis van de uitgevoerde financiële risico- en scenario analyse en met name de gevoeligheid voor de parameters daarin, een extra reservering binnen de reserve grondexploitaties nodig is voor het opvangen van deze risico's. De benodigde reservering in de reserve grondexploitatie was vorig jaar 9,8 miljoen euro en is toegenomen tot 12,9 miljoen euro. Voor het opvangen van de risico's van Merwedekanaalzone, Leidsche Rijn en Stationsgebied gelden conform raadsbesluitvorming specifieke risicoafslagen. Ook deze zijn geactualiseerd.

De belangrijkste scenario's, inclusief de belangrijkste project specifieke risico's ultimo 2022, worden hieronder kort beschreven. Effecten van bestuurlijke besluitvorming zijn hierin niet opgenomen. Voor alle scenario's geldt dat het mogelijke ontwikkelingen zijn. De huidige maatschappelijke ontwikkelingen maken dat de toekomstige effecten moeilijker zijn in te schatten, zowel aan de opbrengsten- als aan de kostenkant. Er is echter vooralsnog geen directe aanleiding dat de scenario's zich voordoen in beschreven hoedanigheid, omdat bij de meest recente actualisatie voorgedane effecten deels al verwerkt zijn. Toch is de waarschijnlijkheid dat deze scenario's zich kunnen voordoen ten opzichte van vorig jaar toegenomen.

Grondexploitatie (Euro)	scenarioanalyse 2022	scenarioanalyse 2023
Leidsche Rijn	8,8 miljoen	8,8 miljoen
Stationsgebied	15,2 miljoen	15,2 miljoen
Merwedekanaalzone	Financieel kader	Financieel kader
Binnenstedelijke grondexploitaties	9,8 miljoen	12,9 miljoen

Risicomanagement: de belangrijkste scenario's

Scenario 1: vertraging
- Toelichting: de opbrengsten van de binnenstedelijke grondexploitaties vertragen één jaar.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 3 (50/50).

Scenario 2: aanpassing grondprijzenbeleid
- Toelichting: de grondprijzen dalen eenmalig met gemiddeld 2,5 %.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 3 (50/50).

Scenario 3: uitblijven opbrengstenstijging
- Toelichting: de opbrengsten in de binnenstedelijke grondexploitaties stijgen niet: opbrengstenindex is 0%.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 2 (klein).

Scenario 4: renteverhoging van 1,48 % naar 3%
- Toelichting: de rekenrente van de gemeente Utrecht (nu 1,48%) stijgt vanaf 2023 tot einde looptijd naar 3%.
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 3 (50/50).

Scenario 5: hogere kostenstijging in 2023 eenmalig +10%
- Toelichting: in 2023 wordt eenmalige kostenstijging van 10% op civiele werken en plankosten verwacht
- Mate van waarschijnlijkheid conform Nota Weerstandsvermogen: categorie 2 (klein).

Generieke risico's	Ongewogen risico	Weging	Gewogen risico
Scenario 1	-1.600.000	50%	-800.000
Scenario 2	-5.140.000	50%	-2.570.000
Scenario 3	-3.600.000	25%	-900.000
Scenario 4	-5.900.000	50%	-2.950.000
Scenario 5	-9.040.000	25%	-2.260.000
Subtotaal			-9.480.000
Projectspecifieke risico's			
Grondprijsrisico			-275.000
Stagnatie			-2.490.000
Kostenoverschrijdingen			-650.000
Subtotaal			-3.415.000
Totaal			-12.895.000

5.3.5 Reserve grondexploitaties en voorziening negatieve grondexploitaties

Toelichting op de reserve
De reserve grondexploitaties is bestemd voor het opvangen van niet begrote financiële tegenvallers in grondexploitatieprojecten en voor het afdekken van financiële risico's bij het nemen van initiatieven in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Sinds 2021 is ook de tussentijdse winstneming over de robuuste posten uit de grondexploitatie Leidsche Rijn in deze reserve opgenomen. Het bedrag van deze tussentijdse winstneming is gelabeld aan de grondexploitatie Leidsche Rijn.

Verloop reserve grondexploitaties
Op basis van de actuele resultaten van de grondexploitaties en de actuele benodigde risicoreserveringen is de stand en het meerjarig verloop van de reserve grondexploitatie bepaald.
In paragraaf 5.8.0 vermelden wij onder 'Actueel financieel beeld grondexploitaties samengevat' de tussentijdse winstneming op de binnenstedelijke grondexploitaties (5,3 miljoen euro) en op de grondexploitatie Leidsche Rijn (3,8 miljoen euro). Deze is in 2022 in de reserve gestort en is dus opgenomen in het beginsaldo per 1 januari 2023.
De reserve grondexploitaties heeft een negatief meerjarig beeld van 0,483 miljoen euro in jaarsnede 2027. Dit beeld is een realistische weergave van de huidige situatie en een verbetering ten opzichte van het negatieve beeld in het MPR 2022 van 1,9 miljoen euro in jaarsnede 2026. Als het verloop van de reserve zich de komende jaren niet positief ontwikkelt zullen wij in een volgende voorjaarsnota voorstellen doen om de reserve meerjarig op een sluitend niveau te brengen.

Reserve grondexploitaties
De geprognosticeerde resultaten op de binnenstedelijke grondexploitaties en tussentijdse winstnemingen op de grondexploitatie Leidsche Rijn worden als storting meegenomen in het meerjaren verloop van de reserve grondexploitaties en zijn onderdeel van het huidig saldo. De tussentijdse winstnemingen worden berekend op basis van de POC-methode (Percentage of Completion) en op eindwaarde.

	2023	2024	2025	2026	2027
Beginsaldo per 1 januari	177.829	177.361	152.401	158.753	163.495
Stortingen	9.823	12.543	9.310	7.700	7.350
Onttrekkingen	10.291	37.503	2.958	2.958	2.958
Saldo na stortingen en onttrekkingen	177.361	152.401	158.753	163.495	167.887
Reserveringen	162.215	139.825	139.825	142.025	145.775
Risico reserveringen	22.595	22.595	22.595	22.595	22.595
Ruimte reserve grondexploitaties	-7.449	-10.019	-3.667	-1.125	-483

Verloop voorziening negatieve grondexploitaties
Het vormen van de voorziening vindt onderbouwing in artikel 44, lid 1a van het BBV, waarin staat: *"Voorzieningen worden gevormd wegens verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten".* Bij vaststelling door de raad van een grondexploitatie met een negatief saldo of bij een mutatie bij de jaarlijkse actualisatie wordt de voorziening aangepast. Bij het afsluiten van een grondexploitatie met een negatief saldo vindt verrekening met de voorziening plaats. De aanpassingen van de voorziening ten gevolge van planvaststelling, planwijziging of afsluiting worden en uit de reserve grondexploitaties gedekt.

Voorziening negatieve grondexploitaties	MPR 2022	Mutatie 2022	MPR 2023
Binnenstedelijk	26.338	-14.668	11.670
Stationsgebied	90.868	959	91.827

Binnenstedelijk
In 2022 zijn de negatieve grondexploitaties BEFU terrein, Centrum Overvecht, Opaalweg en Het Nieuwe Zandpad afgesloten. Het resultaat van 11,372 miljoen euro is onttrokken aan de voorziening negatieve grondexploitaties. Op grond van de actualisatie van de grondexploitatieprojecten, is per 31 december 2022 een voorziening van 11,670 miljoen euro nodig. Om de voorziening op dit niveau te brengen, is 3,296 miljoen euro onttrokken en toegevoegd aan de reserve grondexploitaties.

Stationsgebied
In 2022 is een gemeentelijke bijdrage van 1,050 miljoen toegevoegd aan de voorziening. De actualisatie van de grondexploitatie Stationsgebied heeft geleid tot een onttrekking van 0,091 miljoen euro. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve grondexploitaties.

Voorziening negatieve grondexploitaties
Tegenover de grondexploitaties met een negatief saldo staat de voorziening negatieve grondexploitaties. Het (negatieve) resultaat van de grondexploitaties en de stand van de voorziening worden beide berekend op eindwaarde waardoor er meerjarig sprake is van een sluitend financieel beeld. Bij vaststelling door de raad van een grondexploitatie met een negatief saldo, of bij een mutatie bij de jaarlijkse actualisatie, wordt de voorziening met hetzelfde bedrag aangepast. Positieve en negatieve tussentijdse mutaties worden verrekend met de reserve grondexploitaties. Bij het afsluiten van een grondexploitatie met een negatief saldo, vindt verrekening met de voorziening plaats.

Toevoeging reserve grondexploitaties

- Op basis van de POC-methode worden de toekomstige winstnemingen uit de grondexploitatie Leidsche Rijn in de reserve gestort.
- Positieve eindsaldi van binnenstedelijke grondexploitaties worden in de reserve gestort. In 2023 wordt het project Isotopenweg afgesloten.
- In 2024 wordt bij het afsluiten van een anticiperende verwerving een resultaat verwacht.
- In de Voorjaarsnota's 2016 tot en met 2018 en in de Programmabegroting 2021 zijn meerjarige tranches bestemd voor de gebiedsopgaven Merwedekanaalzone en Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn.

Onttrekking Reserve grondexploitaties

- De bijdrage aan de algemene middelen betreft taakstellingen (verlaging van plankosten en efficiencymaatregelen) waarover in het verleden besluiten zijn genomen
- De bijdrage aan de producten van Ruimte is bestemd voor bestemmingsplankosten in het kader van grondexploitaties (0,3 miljoen euro), voor de inzet van ruimtelijk regisseurs bij voorstellen voor locatieontwikkelingen (0,4 miljoen euro) en voor promotie en acquisities (0,1 miljoen euro).
- We verwachten de grondexploitatie Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn in 2024 te openen. Ter dekking van het geprognosticeerd tekort van deze grondexploitatie wordt 32,3 miljoen euro onttrokken. In 2024 is voor deze onttrekking 27,0 miljoen euro financiële ruimte gereserveerd. Het verschil van 5,3 miljoen euro wordt voorgefinancierd uit de tranches 2025 en 2026 voor de ontwikkelopgave Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn.
- In 2021 heeft de raad besloten 2,3 miljoen euro uitvoeringskrediet toe te kennen aan het Sportpark Zuilense Vecht en hiervoor de reserve grondexploitaties aan te wijzen als dekking. Bij het afsluiten van de grondexploitatie Zuilense Vecht wordt de reserve weer aangevuld met het positieve saldo van de grondexploitatie. Deze onttrekking en storting zijn onderdeel van het vastgestelde financiële kader van het project Zuilense Vecht.
- In 2021 heeft de raad besloten om 1,7 miljoen euro beschikbaar te stellen uit het budget Betaalbaar Wonen voor het plan Zuilense Vecht.
- In de Voorjaarsnota 2021 is een integraal investeringspakket vastgesteld. Voor de realisatie van dit pakket worden in 2023 en 2024 bedragen onttrokken.

Toevoeging	2023	2024	2025	2026	2027
Winstafdracht grondexploitatie Leidsche Rijn	5.630	6.970	5.560	3.950	3.600
Eindsaldo binnenstedelijke grondexploitaties	8	515			
Resultaat anticiperende verwerving		423			
Tranches voorjaarsnota's + programmabegroting	4.185	4.635	3.750	3.750	3.750
Totaal	**9.823**	**12.543**	**9.310**	**7.700**	**7.350**

Onttrekking	2023	2024	2025	2026	2027
Bijdrage algemene middelen	2.126	2.126	2.126	2.126	2.126
Bijdrage producten Ruimte	832	832	832	832	832
Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn		32.325			
Krediet sportpark Zuilense Vecht	2.323				
Betaalbaar wonen Zuilense Vecht	1.700				
Investeringspakket voorjaarsnota 2021	3.310	2.220			
Totaal	**10.291**	**37.503**	**2.958**	**2.958**	**2.958**

Reserveringen

Reserveringen	2023	2024	2025	2026	2027
Strategische verwervingen	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Anticiperende verwervingen	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Pre Grondexploitaties	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Plankosten voorbereidingsfase faciliterend grondbeleid	4.751	4.751	4.751	4.751	4.751
Merwedekanaalzone OPG en Busstalling VJN 2016 en 2017	6.743	7.843	7.843	7.843	7.843
Saldo Merwedekanaalzone DG4 en 5 behouden voor ontwikkeling Merwedekanaalzone	3.750	3.750	3.750	3.750	3.750
Mobiliteit in Dichterswijk	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400
Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn	23.490				
Investeringsruimte Lombokplein				2.200	5.950
Centrum Overvecht WBI	3.300	3.300	3.300	3.300	3.300
Leidsche Rijn Robuuste posten	107.781	107.781	107.781	107.781	107.781
Totaal	**162.215**	**139.825**	**139.825**	**142.025**	**145.775**

Toelichting op de reserveringen in de reserve

- Voor het afdekken van risico's op het strategisch aangekochte vastgoed is een reservering opgenomen. Conform beleid wordt dit vastgoed eens per vier jaar geherwaardeerd.
- Voor het opvangen van risico's op anticiperende verwervingen is een reservering opgenomen. Hiermee kunnen wij ook aankopen doen waarmee wij ambities uit de RSU 2040 realiseren. Het gaat dan om locaties waar grondpositie cruciaal is voor het realiseren van de gewenste ruimtelijke opgave (waaronder dubbel ruimtegebruik).

- Met de investeringsruimte voor pre-grondexploitaties kunnen wij voorstellen doen voor het oppakken en doelmatig invullen van een gebiedsontwikkeling. Hierbij kan worden gedacht aan het beschikbaar stellen van voorbereidingskredieten of aanvullende gewenste investeringen ten laste van gebiedsontwikkelingen waar een batig saldo op wordt verwacht die niet onder het BBV vallen, maar wel de doelmatigheid van de ontwikkeling vergroten en bijdragen aan het realiseren van de (ruimtelijke) ambities in de RSU. De investeringsruimte is beschikbaar gesteld voor voorbereidingskredieten voor de gebiedsontwikkelingen Overvecht Centrum (1,7 miljoen euro), Galgenwaard (0,65 miljoen euro) en voor de herontwikkeling van Deelgebied 6 Merwedekanaalzone (0,2 miljoen euro). Deze voorbereidingskosten worden op basis van BBV regelgeving verantwoord onder de immateriële vasta activa. Tot het moment van openen van de grondexploitatie geldt de investeringsruimte als achtervang. Na het openen van de grondexploitatie wordt het voorbereidingskrediet ten laste van de grondexploitatie gebracht en is de investeringsruimte pre-grondexploitaties opnieuw beschikbaar.
- Om het risico van het niet kunnen verhalen van de plankosten (faciliterend grondbeleid) in de RSU 2040 genoemde ontwikkelgebieden is een reservering opgenomen in de reserve grondexploitaties. Bij veel van de in de RSU 2040 genoemde gebieden is aan de voorkant niet duidelijk of we een overeenkomst kunnen sluiten, omdat er sprake is van een tekort en er aanvullende middelen (subsidies) nodig zijn.
- Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2021 is besloten om middelen te reserveren voor de dekking van het risicoprofiel voor de ontwikkelpositie in fase 2 van de grondexploitatie OPG en Busstalling (resterende 1.750 woningen). Als fase 2 niet gerealiseerd kan worden laat de grondexploitatie een negatief saldo zien. Met de beschikbare financiële ruimte voor het risicoprofiel voor fase 2 lossen we dit op. Per jaar zal gekeken worden in welke mate dekking nodig is voor het risicoprofiel. Indien het risicoprofiel afneemt, kunnen we conform het besluit de financiële ruimte inzetten voor dekking van de gemeentelijke (publieke) bijdrage aan de bovenwijkse investeringen van fase 1 (maximaal 4.250 woningen). Wanneer fase 2 doorgaat is de risicoreservering niet nodig. De middelen kunnen we dan inzetten voor de gedeeltelijke (publieke) dekking van de bij deze fase horende bovenwijkse voorzieningen. Deze bovenwijkse voorzieningen worden immers slechts gedeeltelijk gedekt door de gebiedsontwikkeling Merwede.
- Bij de vaststelling van de Programmabegroting 2021 is het besluit genomen om de positieve resultaten (inclusief tussentijdse winstnemingen) op de grondexploitaties in deelgebied 4 en 5 van de Merwedekanaalzone te behouden voor het gebied. Deze middelen zijn nodig om de noodzakelijke bovenwijkse investeringen van gemeentelijke (publieke) dekking te kunnen voorzien.
- De gereserveerde gelden voor de Heycopbrug binnen de grondexploitatie Merwedekanaalzone DG 4 worden geïnvesteerd in het verbeteren van de mobiliteit in Dichterswijk (amendement A129 2021).
- In de Voorjaarsnota's 2017 en 2018 en de Programmabegroting 2021 zijn meerjarige tranches bestemd voor de dekking van de investeringsopgave Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn (9,1 miljoen euro tot en met 2023). Aanvullend daarop is in de Voorjaarsnota 2021 incidenteel 14,4 miljoen euro bestemd. Tot aan de opening van de grondexploitatie reserveren wij deze financiële ruimte in de reserve grondexploitaties.
- Na de onttrekking in 2024 ter dekking van het geprognosticeerd resultaat op de grondexploitatie Lombokplein resteert investeringsruimte. Deze financiële investeringsruimte vanaf 2026 bestemmen wij voor de kapitaallasten Graadt van Roggenweg. Bij de opening van de grondexploitatie Lombokplein zullen wij hiervoor een voorstel doen.

- Als gevolg van de woningbouwontwikkeling in Overvecht Centrum zijn de kosten voor de herinrichting van het huidige parkeerterrein in 2022 uit de grondexploitatie van de NPD strook gehaald. Zoals vastgesteld in het MPR 2022 reserveren wij dit bedrag voor de ontwikkeling van Overvecht Centrum als cofinanciering voor de toegekende rijksbijdrage uit de Woningbouwimpuls.
- Voor de resultaatbepaling van de grondexploitatie Leidsche Rijn worden de robuuste ramingen buiten beschouwing gelaten en in de reserve grondexploitaties gestort. Het gestorte bedrag is gelabeld aan de grondexploitatie Leidsche Rijn. Op basis van de actualisatie van de grondexploitatie Leidsche Rijn is een deel van de ramingen robuuste posten onderbouwd. Het bedrag aan robuuste posten is hierdoor in de reserve grondexploitaties verlaagd met 35,8 miljoen euro. De komende jaren zal het bedrag aan robuuste posten verder afnemen.

Leidsche Rijn

Risicoreserveringen

Risicoreserveringen	2023	2024	2025	2026	2027
Risicoanalyse binnenstedelijke grondexploitaties	12.895	12.895	12.895	12.895	12.895
Specifieke risico's grondexploitatie Leidsche Rijn	8.800	8.800	8.800	8.800	8.800
Risico planschade actualiserende bestemmingsplannen	900	900	900	900	900
Totaal	**22.595**	**22.595**	**22.595**	**22.595**	**22.595**

Toelichting op de risicoreserveringen in de reserve

- Het totale risicoprofiel voor de binnenstedelijke grondexploitaties is ingeschat op 12,9 miljoen euro. Hiervoor is een reservering opgenomen. Voor de toelichting hierop: zie paragraaf 5.8.13 risico management grondexploitaties
- Voor specifieke risico's in de grondexploitatie Leidsche Rijn is een risicoreservering opgenomen van 8,8 miljoen euro. Voor de toelichting hierop: zie paragraaf 5.8.13 risico management grondexploitaties
- Bij het in procedure brengen van actualiserende bestemmingsplannen is het niet mogelijk om eventuele planschadeclaims te dekken uit de business case van het betreffende gebied, aangezien er nog geen sprake is van een gebiedsontwikkeling. Bij de Voorjaarsnota 2021 is voor het opvangen van deze specifieke risico's 0,9 miljoen euro gereserveerd.

5.4 Actualisatie reservering Betaalbaar wonen

Actualisatie reserve betaalbaar wonen

Reserve betaalbaar wonen	
Saldo begin 2023	20.863
Toevoeging 2023	1.215
Reeds bestemd	9.510
Nog te bestemmen	**12.568**

Toelichting op de reserve
In hoofdstuk 2 stellen wij voor om het bestedingsdoel voor deze reserve te verbreden van betaalbaar wonen naar betaalbaar wonen en het op gang houden van woningbouwprojecten.

De reserve Betaalbaar wonen wordt gevoed met de opbrengsten uit de Conversieregeling Erfpacht 2017. Motie 191/2017 draagt het college op om de opbrengst uit deze conversieregeling jaarlijks te oormerken voor het toevoegen van meer betaalbare woningen. Daarnaast is in de Voorjaarsnota 2021 een extra toevoeging van 7 miljoen euro aan de reserve gedaan, uit de opbrengst van de ontwikkeling van deelgebied Haarrijn in de grondexploitatie Leidsche Rijn.

NB Kasschuif 2023/2024: in 2023 wordt als dekking voor het investeringspakket Groei in Balans 2,177 miljoen euro onttrokken aan de middelen betaalbaar wonen. In 2024 wordt dit bedrag weer teruggestort.

Besteding reserve
In de reserve is 9,510 miljoen euro bestemd voor:
- Lombokplein en doorvaarbare Leidse Rijn: 5,500 miljoen euro (raadsvoorstel Voorjaarsnota 2021)
- Overvecht Centrum (cofinanciering WBI): 4,010 miljoen euro (raadsvoorstel MPR 2022).

De geheime bijlage Overzicht voorstellen betaalbaar wonen (opbrengsten conversieregeling Erfpacht 2017) geeft de geïnventariseerde projecten weer als richtinggevend kader voor het nog te bestemmen bedrag van 12,568 miljoen euro. Conform motie 2021/197 kunnen de middelen ook worden ingezet voor het realiseren van extra onzelfstandige studenteneenheden.

De daadwerkelijke inzet wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd bij voorstellen over de financiële kaders van projecten. In het raadsvoorstel bij de Voorjaarsnota 2023 stellen wij voor om 3,3 miljoen euro te onttrekken en dit te bestemmen voor investeringen in de openbare ruimte die nodig zijn om woningbouwprojecten op gang te houden.

Actualisatie voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties

Voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporties	
Saldo begin 2023	22,386
Reeds bestemd	15.212
Nog te bestemmen	**7.174**

Toelichting op de voorziening
Op basis van de Stedelijke afspraken 2020-2022 met woningcorporaties en huurdersorganisaties is in die periode 2/3e deel van de meerwaardeafdracht bij bestemmingswijziging van sociale huurwoningen gestort in de voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties. Woningcorporaties doen een bestedingsvoorstel voor dit deel van de afgedragen meerwaarde. Voor de nog beschikbare afgedragen meerwaarden tot en met 2020 (totaal 15,212 miljoen euro) zijn concrete bestedingsvoorstellen vastgesteld.

In het coalitieakkoord 2022-2026 is een stop op de verkoop van sociale huurwoningen opgenomen. Daarmee vervallen de begrote meerwaardeafdrachten en tevens de begrote stortingen in de voorziening meerwaarde prestatieafspraken woningcorporaties.

Besteding voorziening
In de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling 2023 (onderdeel van de 2e bestuursrapportage) nemen wij een bestedingsvoorstel op voor de meerwaardeafdrachten 2021 en 2022 (totaal 7,174 miljoen euro).

5.5 Actualisatie reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten

Reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten	
Saldo begin 2023	17.185
Resultaatbestemming 2022	1.454
Toevoeging 2023	5.484
Nog te bestemmen	**24.123**

Toelichting op de reserve
De reserve ruimtelijke ontwikkelingsprojecten (voorheen reserve investeringsimpuls RSU) is bestemd voor – vastgestelde – projecten die bijdragen aan het realiseren van de ruimtelijke ambities uit de RSU 2040. In het coalitieakkoord 2022-2026 zijn deze projecten onderdeel van het investeringspakket Groei in Balans.

Besteding reserve
De bijlage ‘Programmering ruimtelijke ontwikkelingsprojecten 2023’ geeft een actueel beeld van de voortgang van alle projecten en van de begrote kosten. Op basis van de actuele stand is er financiële ruimte voor het ophogen van de knelpuntenvoorziening met 0,381 miljoen euro. Met deze voorziening kunnen wij onvoorziene tegenvallers (zoals prijsstijging) in de projecten opvangen. Ook hebben wij de risicovoorziening kostenverhaal aangevuld met 0,318 miljoen euro. Hiermee dekken wij het risico af van het niet kunnen verhalen van plankosten. Daarnaast is er - op basis van de geactualiseerde programmering – financiële ruimte bestemd voor de subsidieregeling Ruimte voor Initiatief. Tenslotte is het budget voor de herinrichting van de Taagdreef herschikt.

Aankoopbudget ten behoeve van groen en sport
In de Voorjaarsnota 2021 is 3 miljoen euro beschikbaar gesteld om aangekochte grond om te kunnen zetten naar de bestemming groen of sport. Met dit bedrag kan de waardedaling van de grond en de inrichting worden bekostigd.

Uit het beschikbare budget hebben wij 0,075 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de aankoop en herinrichting van drie percelen aan de Offerhausweg. Verder bestemmen wij 1,5 miljoen euro voor de ontwikkeling van Ockhuizen. Voor dit bedrag kopen wij percelen voor de ecologische en recreatieve corridor in het noorden en de landschappelijke zone ten zuiden van het zonneveld en wijzigen de bestemming van deze percelen. Tot slot onderzoeken wij herontwikkelingsmogelijkheden voor de locatie Verlengde Hoogravenseweg 203 en 223 e.o. die bijdragen aan de ambities om een groene schaalsprong te maken in combinatie met extra sportfaciliteiten om zo de omvang en de kwaliteit van het groen en sport gelijke tred te laten houden met de verdichting van de stad.

Overige ontwikkelingen
in de beantwoording van RV 2022-145 hebben wij u geïnformeerd over de stijgende bouwkosten van het pand Vlampijpstraat 63, de toekomstige locatie van dB's. Samen met het consortium Cartesius staat de gemeente garant voor een groot deel van deze bouwkosten. Voor de actuele stand verwijzen wij naar de geheime bijlage 'Programmering ruimtelijke ontwikkelingsprojecten 2023’.

5.6 Actualisatie meerjarenprogramma bereikbaarheid (MPB)

Jaarlijks wordt het meerjarenprogramma bereikbaarheid (MPB) geactualiseerd. Projecten lopen meerjarig en leggen beslag op de middelen in de komende jaren. Bij de actualisatie van het MPB worden de verwachte uitgaven van de projecten over de komen jaren bijgesteld (kasritme). Daarnaast wordt bepaald welke financiële ruimte er beschikbaar is gekomen als gevolg van bijvoorbeeld afgesloten projecten bij de jaarverantwoording en bijdragen van derden. In dit hoofdstuk lichten we toe welke middelen beschikbaar zijn voor herprogrammering, hoe deze worden ingezet en wat de actualisatie betekent voor het financiële beeld van het programma bereikbaarheid.

Toelichting financiële systeem
Jaarlijks wordt een bedrag vanuit gemeentelijke middelen toegevoegd aan het meerjaren investeringsprogramma bereikbaarheid. Daarnaast wordt een deel van de investeringen gedekt vanuit gelden van derden (met name subsidies). Met dit beschikbare meerjarige investeringsbudget programmeren we projecten over de jaarschijven. Deze jaarschijven worden opgenomen in de begroting. Binnen het meerjarenprogramma bereikbaarheid is een reserve ingesteld waardoor de fasering van de uitgaven in een jaar niet gelijk hoeven te lopen met de beschikbare budgetten in een bepaald jaar. De verschillen worden verrekend met de reserve en deze reserve mag niet onder nul uitkomen.

Daarmee wijkt deze financiële systematiek voor het investeringsprogramma bereikbaarheid af van de reguliere systematiek van jaarlijks in de begroting terugkerende budgetten en bestedingen. De financiële voordelen uit afgesloten projecten worden ingezet binnen het programma waarmee o.a. tegenvallers op lopende projecten kunnen worden opgevangen. Jaarlijks worden de uitvoeringsplanning en de verwachte bijbehorende uitgaven van projecten over de jaren bepaald en eventueel bijgesteld (kasritme). Naast de resultaten op afgesloten projecten bepaalt de geactualiseerde uitvoeringsplanning de ruimte in de reserve.

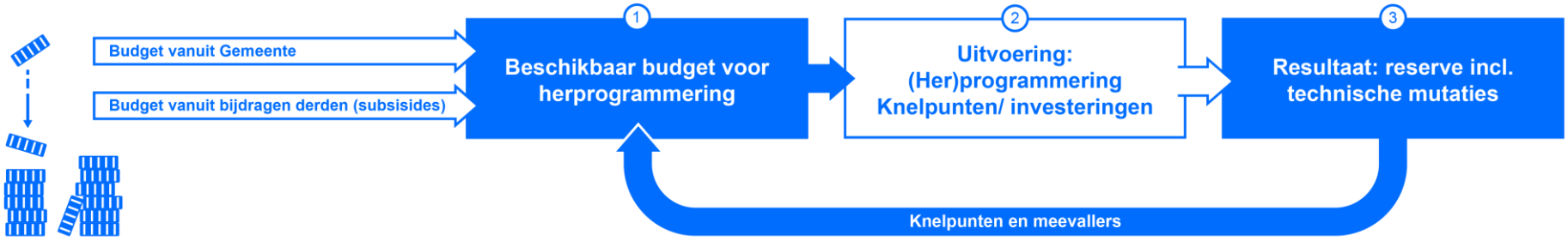

Beschikbaar budget in 2023 voor herprogrammering

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Voor- en nadelen op af te sluiten projecten	4.980.000			
Loon en prijscompensatie*	1.150.780	1.150.780	1.150.780	1.150.780
Totaal herprogrammeren	**6.130.780**	**1.150.780**	**1.150.780**	**1.150.780**

Voor- en nadelen op af te sluiten projecten
Bij de jaarrekening 2022 worden de volgende projecten afgesloten: Nachtegaalstraat/Reigerstraat (0,73 mln), Voorstraat (0,52 mln), Dafne Schippersbrug (2,10 mln), Locomotiefstraat (0,98 mln), Subsidie Mereveldseweg (0,6 mln) en 't Goylaan (0,05 mln). Per saldo leidt dit tot een eenmalige vrijval van 4,98 miljoen euro. De vrijval wordt toegelicht in de jaarrekening 2022 bij het onderdeel paragrafen, af te sluiten investeringen.

Inzet budget loon- en prijscompensatie:
De middelen voor loon- en prijscompensatie worden jaarlijks toegekend en het bedrag voor 2023 bedraagt 1,150 miljoen euro structureel. Primair gebruiken we de bedragen voor loon- en prijscompensatie om knelpunten op bestaande projecten, o.a. in verband met gestegen prijzen, op te lossen. Het uitgangspunt is dat de budgetten voor de investeringen taakstellend zijn maar voor lang lopende projecten kan gelden dat sterk gestegen prijzen niet kunnen worden opgevangen binnen het oorspronkelijke budget en de (risico)reserveringen die o.a. voor prijsstijgingen geraamd. Bij een volgende fase van een project (bijvoorbeeld van schetsontwerp naar voorlopig ontwerp) beoordelen we of ophoging van het budget in verband met prijsstijging noodzakelijk is.
Het niet bestede deel voegen we toe aan het “Investeringsbudget bereikbaarheid” zodat het beschikbaar blijft voor toekomstige investeringen. Hiermee wordt het totale investeringsbudget geïndexeerd en voorkomen we dat we steeds minder kunnen doen voor hetzelfde budget.

Verlagingen budget bereikbaarheid (Schaalsprong Fiets en overig)
Op bladzijde 15 en 19 van dit MPR is te lezen dat het budget bereikbaarheid Schaalsprong fiets is verlaagd met incidenteel 5 miljoen euro als dekking voor knelpunten buiten het ruimtelijke domein en structureel met 0,626 miljoen euro om bij te dragen aan de knelpunten in de ruimtelijke investeringen.

Daarnaast is 0,850 miljoen structureel gekort vanaf 2024 op het investeringsbudgetvoor bereikbaarheid ten opzichte van de begroting 2023 (bezuiniging huidig beleid). De structurele verlaging van het investeringsbudget bereikbaarheid heeft ook effect op het deelprogramma Anders Reizen (waaronder Deelmobiliteit, Verkeersmanagement, Mobiliteitsmanagement en Goederenvervoer). Het gaat voor dit deelprogramma om een bezuiniging van 0,063 miljoen euro in 2024 en zo’n 0,4 miljoen vanaf 2025 . Hierdoor hebben we vooralsnog onvoldoende investeringsmiddelen voor de samenwerking met Goedopweg vanaf 2025 en verdere ontwikkeling en opschaling van Dynamisch Verkeersmanagement. Deze investeringen blijven nodig om de groeiende stad bereikbaar en leefbaar te houden. Dit betekent dat we bij een volgende voorjaarsnota/MPR ruimte zullen blijven zoeken voor de noodzakelijke investeringen in bereikbaarheid waaronder Anders Reizen.

Ruimte in de reserve voor urgente knelpunten
Binnen de bouwwereld zien we nog steeds de knelpunten in de beschikbaarheid van (bouw)materialen en personeel en sterke prijsstijgingen. Deze ontwikkelingen hebben, bij ongewijzigd beleid, een impact op de kosten van een project of contract. Hierdoor zal de spanning op de beschikbare budgetten steeds groter worden. In de reserve houden wij daarom ruimte om urgente knelpunten op lopende projecten ten gevolge van deze prijsstijgingen gedurende het jaar op te kunnen vangen. Daarbij streven we ernaar om een buffer van circa 10% van het jaarlijkse gemeentelijke budget aan te houden. Wanneer dit niet toereikend is zullen we bijsturen door middel van versoberen, prioriteren, uitstellen (of stopzetten) van een project. Bij een volgende integrale afweging zal dan opnieuw een prioritering gemaakt moeten worden tussen directe noodzaak en ambities.

(Her)programmering knelpunten

Projecten Bedragen x € 1.000,-	**Bedragen in Euro's**
Blauwkapelseweg kruising Alexander Numankade	700
Studie Alternatief Ring Utrecht/A27	950
Kanaalstraat/Damstraat	750
Knip Catharijnesingel	290
Fietsenstalling Stadstuin Leidsche Rijn	1.000
Archimedeslaan	230
Voorbereidingskosten (ontwerpproces) Boorstraat	385
Socrateslaan incl. Linschotensingel	650
Totaal knelpunten ((bedragen x € 1000)	**4.955**

Blauwkapelseweg kruising Alexander Numankade. Dit project valt onder de "in een keer goed aanpak" voor integrale projecten en we voeren het uit in combinatie met gepland onderhoud. Benodigd budget voor de realisatie is, ten opzichte van de oorspronkelijke raming, naar boven bijgesteld als gevolg van indexering en prijsstijgingen en risicoreservering.

Studie Alternatief Ring Utrecht/A27. We voeren samen met de provincie een studie uit naar een alternatief voor het Tracébesluit Ring Utrecht/A27. De kosten hiervoor zijn voor 2023 nog niet gedekt.

Kanaalstraat/Damstraat. Als gevolg van prijsstijgingen is er een tekort ontstaan op de uitvoering van maaiveld inrichting van de Damstraat. Zonder dit aanvullende budget kan er niet worden gestart met de aanbesteding en herinrichting van de Damstraat aansluitend op de lopende werkzaamheden op de Kanaalstraat.

Knip Catharijnesingel. De Knip Catharijnesingel is door de raad vastgesteld en het PVE/VO is in voorbereiding. Er was in eerste instantie 0,1 mln euro beschikbaar gesteld. In verband met de brede planvoorbereiding en voor de monitoring is voor de eerste fase extra budget nodig (290.000 euro).

Fietsenstalling Stadstuin Leidsche Rijn. Met dit aanvullend bedrag kan deze belangrijke fietsenstalling voor de nieuwe Stadstuin en Leidsche Rijn centrum volledig worden gerealiseerd, dus inclusief fietsenrekken etc. Een klein deel van de totale kosten (1,44 mln euro) wordt gedekt uit de grex van Leidsche Rijn en het resterende deel van 1 mln euro is voor het MPB.

Archimedeslaan. Het oplossen van dit tekort maakt dit "in een één keer goed" project inclusief een stevige vergroening mogelijk. Provincie is cofinancier. Het alternatief is een veel soberder variant met vrijwel alleen de strikt noodzakelijke verkeersingrepen.

Boorstraat. Is onderdeel van de Dom tot Damroute en tbv het ontsluiten van de woningbouwlocaties Wisselspoor en Cartesius. Daarnaast biedt het een alternatief voor de drukke Amsterdamsestraatweg en maakt het de tunnel Lage Weide beter bereikbaar met de fiets. Zonder Boorstraattunnel is de route niet te realiseren. Het Rijk is cofinancier in het kader van de versnellingsafspraken.

Socrateslaan en Linschotensingel. Op dit herinrichtingsproject is sprake van een aanbestedingstegenvaller van 0,4 miljoen euro. Omdat we juist hadden voorzien dat er een restbudget zou zijn op dit project, dat we in wilden zetten op het project herinrichting kruispunt 't Goylaan – Linschotensingel, is er nu op dit laatste project een knelpunt van 0,25 miljoen euro.

Overige ingepaste knelpunten: OV-alliantie (incl. Programmakosten en uitwerking Schaalsprong OV). Daarnaast is de OV-alliantie (0,33 mln euro in 2023 en 2024) ingepast ten laste van de middelen schaalsprong OV. Daarvoor zijn middelen OV-schaalsprong (0,66 mln euro) naar voren gehaald. Er is dekking nodig voor capaciteit en het uitvoeren van het programma OV-Alliantie.

(Her)programmering aanvullende wenselijke investeringen

Projecten Bedragen x € 1.000,-	**Bedragen in Euro's**
Plankosten Demkabrug	400
Verbeteren fietsnetwerk Lage Weide	1.500
Uitvoeringsprogramma Transitie Efficiënter en duurzamer Goederenvervoer 2023-2026	1.850
Klimaatvisie vanuit mobiliteit	250
Uitbreiding Fietsdeals	200
Dom tot Damroute (excl. Demkabrug)	300
Vervoer voor Iedereen	500
Maatregelen Voetganger	250
Regionale doorfietsroute Utrecht-Hilversum	1.750
Regionale doorfietsroute Lage Weide-Houten	2.000
Regionaal Multimodaal Verkeersmanagement	200
Plankosten As Votulast	300
Fietsdepot	650
Totaal aanvullende wenselijke investeringen (bedragen x € 1000)	**10.150**

HUB XL. Ten aanzien van de exploitatie HUB XL verwachten we aanloopverliezen van 2,66 mln euro. Over de gehele periode is, op basis van de huidige businesscase, de exploitatie positief. De aanloopverliezen financieren we voor uit de schaalsprongmiddelen OV. De businesscase wordt nog geactualiseerd en zal ook de komende jaren steeds worden bijgesteld. Daarbij zal steeds worden getoetst of de middelen tijdig terugkomen om de benodigde investeringen in de schaalsprong OV te kunnen doen of dat tijdelijke / aanvullende dekking binnen het investeringsbudget Bereikbaarheid nodig is. Tevens is de parkeerexploitatie de achtervang voor tegenvallende exploitatieresultaten.

Plankosten Demkabrug. We dekken nu de voorbereidingskosten. Het benodigde investeringsbudget bepalen we aan de hand van een raming en mogelijke cofinanciering.

Verbeteren fietsnetwerk Lage Weide. Op Lage Weide voeren we de komende jaren onderhoud aan riolering en wegen. Verbeteringen aan het fietsnetwerk kunnen we hierin meenemen. Een bijdrage van circa 1,5 mln euro is nodig om het verkeersveilig te maken. We verwachten ook cofinanciering van de provincie van max. 0,4 mln euro.

Ultvoeringsprogramma Goederenvervoer. De huidige korte termijn aanpak Goederenvervoer liep af op 31 december 2022. In het huidige coalitieakkoord is opgenomen dat we meer regie gaan voeren op goederenvervoer.
Om de gestelde doelen vanuit het coalitieakkoord te behalen is het nodig dat we de werkzaamheden kunnen voortzetten. Daarvoor moeten we nu de dekking regelen voor dit jaar en de jaren daarna.

Klimaatvisie vanuit mobiliteit. Voor de klimaatvisie van de gemeente moeten we de mobiliteitsambities, doelstellingen en maatregelen uitwerken. Dit vraagt budget voor capaciteit en onderzoek.

Uitbreiding Fietsdeals. Om binnen de coalitieperiode aan de vraag (schatting aanvullend 1.330 fietsdeals) te voldoen en de huidige infrastructuur voor uitgifte van de deals beschikbaar te houden is aanvullend 0,2 mln euro benodigd in de periode 2023-2026.

Dom tot Damroute (excl. Demkabrug). We dekken nu alleen de plankosten (0,3 mln euro). Vanaf 2024 is naar verwachting een bedrag van circa 4,5 mln euro nodig voor de verdere uitwerking en realisatie.

Vervoer voor iedereen. In de eerste helft van 2023 wordt (cf. toezegging aan de raad) het Uitvoeringsprogramma Vervoer voor Iedereen opgeleverd. Voor dekking van programmakosten, capaciteit en de opzet van monitoring is 0,25 mln euro benodigd in 2023 en in 2024.

(Her)programmering aanvullende wenselijke investeringen

Maatregelen Voetganger. Dit is onderdeel van de Aanpak Voetganger, het uitwerken en implementeren van het netwerk en aanpak van knelpunten.

Regionale doorfietsroute Utrecht-Hilversum. Dit project betreft onder andere de aanpak van oversteek Eykmanlaan – Bastionweg en spoorwegovergang. In de tweede helft van 2023 verwachten we een bestuursovereenkomst met de provincie af te sluiten. De Provincie zal 65% van het totaal bekostigen. Daarna start de planvorming aan onze kant. Realisatie is voorzien in 2024/2025.

Regionale doorfietsroute (Lage Weide – Houten). Dit betreft onder andere de aanpak van de Atoomweg (Lage Weide) en er liggen kansen voor vergroening. In 2023 is er een samenwerkingsovereenkomst ondertekend, waarbij provincie 65% van het totaal bijdraagt. Het investeringsbudget (2 mln totaal in 2024 en 2025) kunnen we mogelijk dekken door werkzaamheden te combineren met gepland onderhoud (rioolvervanging Atoomweg) en vanuit middelen Versnellingsmaatregelenpakket Woningbouwimpuls. In de propositie Zuidwest is een fietsverbinding tussen Papendorp en Leidsche Rijn Centrum opgenomen die overlapt met deze doorfietsroute.

Regionaal Multimodaal Verkeersmanagement. We werken al ruim 10 jaar samen met de regio aan regionaal verkeersmanagement. Daarin maken we gebruik van elkaars systemen. Tot eind 2023 was deze samenwerking gedekt vanuit beschikbare Rijksmiddelen, vanaf 2024 niet meer. Zonder financiële bijdrage: 1. komen we regionale bestuurlijke afspraken niet na 2. kunnen we geen aanspraak meer doen op de gezamenlijke regionale verkeersmanagement systemen. De kosten voor de samenwerking bedragen tussen 0,2 en 0,45 mln euro, afhankelijk van mogelijke bijdragen vanuit het Rijk. We zetten in op dekking van het Rijk voor de jaren na 2024. Wanneer dit niet mogelijk is zullen we in het MPB 2024 opnieuw moeten kijken voor inpassing voor na 2024.

Plankosten As Votulast. De plankosten zijn nodig om het plan voor het oostelijke deel van de route Votulast, waaronder het Willem van Noortplein en de A.Matthaeuslaan te kunnen opstellen. Voor de realisatie is naar verwachting budget beschikbaar (vanuit verkeersveiligheid/MPB, beheer en riolering).

Nieuwe fietsdepot. De investeringen voor het nieuwe fietsdepot (ter vervanging van tijdelijke depot op bedrijventerrein in Overvecht) worden naar verwachting in 2026 gedaan. Tot die tijd zijn er beperkte voorbereidingskosten voor realisatie nieuwe locatie in Werkspoor. We lopen anders het risico de locatie mis te lopen en geen oplossing voor het fietsdepot te hebben. We kunnen dan onze handhavingstaken op fout gestalde fietsen niet uitvoeren.
Er is gezien de doorlooptijd van dit soort trajecten nog beperkte tijd om een nieuw depot te realiseren. Het nieuwe depot moet uiterlijk eind 2028 gereed zijn vanwege aflopen van het huidige huurcontract.

Fietsvoorziening Boorstraat en Mytylbrug (beiden niet opgenomen in de totaaltelling van wensen gezien de onzekerheid van de omvang van het bedrag). Door kostenstijgingen en extra inpassingskosten zien we bij de Boorstraat een tegenvaller aankomen (aanzienlijke onzekerheid in de omvang). Met het huidige inzicht denken we nog 5,9 mln euro nodig te hebben (de variantenstudie moet nog volgen waarmee dit een eerste inschatting is. Het project Mytylbrug kent volgens de meest actuele raming nog een tekort van circa 1 mln euro. Dit project heeft een financiële relatie met de verbreding van de A27. Gezien de ontwikkelingen van het Alternatief voor de verbreding van de A27 kiezen we er nu voor dit tekort nog niet op te voeren en het project tijdelijk stil te leggen.

Technische mutaties

Projecten Bedragen x € 1.000,-	**Bedragen in Euro's**
Toegankelijke Bushaltes	500
Fietsenrekken bij bushaltes	249
Fietsparkeren	260
Elektrisch Vervoer	90
Leges Milieuheffingen	200
Uivoeringskosten Klimaatakkoord	103
Uitvoeringskosten Klimaatakkoord (CDOKE)	1.055
Uitvoeringskosten Klimaatakkoord Deelmobiliteit	767
ZE-Zones (CDOKE)	387
Slimme Kruisingen	951
Buurthubs	300
MAAS Pilot	290
DIT4tram	87
Proof of Concept	78
Schaalsprong fiets	-390
Totaal technische mutaties (bedragen x € 1000)	**4.927**

Daarnaast zijn er bijdragen van derden verwerkt in het MPB. Dit zijn technische mutaties waarmee projectenbudgetten worden verhoogd en middelen aan het programma worden toegevoegd. De belangrijkste mutaties zijn:

Toegankelijke bushaltes. Binnen dit project wordt gewerkt de aan het verbeteren van de toegankelijkheid van bushaltes samen met vervoerders, OV-autoriteit (provincie Utrecht) en SOLGU Stedelijk Overleg Gehandicapten Utrecht). De bijdrage (0,5 mln euro) betreft een provinciale subsidie.

Fietsrekken bushaltes tranche 3. Binnen dit project worden de parkeergelegenheden bij bushaltes verbeterd. Na het succes van tranche 1 en tranche 2 (nog in uitvoering) is besloten om tranche 3 te starten. De bijdrage (0,249 mln euro) betreft een provinciale subsidie.

Fietsparkeren Zuilen, Lunetten, Overvecht, Vaartsche Rijn en Vleuten. Op diverse locaties in de stad onderzoeken we hoe we de parkeervoorzieningen kunnen verbeteren. Het gaat hierbij om zowel oplossingen boven het maaiveld als onder het maaiveld. Deze projecten worden gezamenlijk met de provincie Utrecht en Prorail opgepakt. De bijdrage (0,26 mln euro) betreft een provinciale subsidie.

Elektrisch Vervoer. Binnen het project Elektrisch Vervoer zijn afspraken gemaakt met de andere G4 steden om binnen diverse deelprojecten een bijdrage te leveren op de (beleids)inzet die vanuit de gemeente Utrecht plaatsvindt. De totale bijdrage van de andere G4 gemeenten bedraagt 0,09 mln euro.

Leges Milieuheffingen. Voor voertuigen die niet aan de toelatingseisen van de milieuzone voldoen wordt in sommige gevallen een ontheffing verleend. Hiervoor worden leges in rekening gebracht. De totale bijdrage in 2023 t/m 2026 wordt geraamd op 0,2 mln euro.

Uitvoeringskosten Klimaatakkkoord. Vanuit het rijk zijn in de meicirculaire 2022 middelen ontvangen voor de uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord die deels worden ingezet worden voor apparraatskosten voor het versterken van de laadinfrastructuur, dit betreft 0,103 mln euro.

Uitvoeringskosten Klimaatakkoord (CDOKE). Vanuit de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) zijn middelen beschikbaar gesteld voor de apparaatskosten die gemaakt worden voor het implementeren laadinfrastructuur. Dit betreft 1,055 mln euro voor de jaren 2023 t/m 2025.

Technische mutaties

Uitvoeringskosten Klimaatakkoord Deelmobiliteit Vanuit de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) middelen beschikbaar gesteld voor de apparaatskosten die gemaakt worden voor deelmobiliteit. Dit betreft 0,767 mln euro voor de jaren 2023 t/m 2025.

Zero Emissie (ZE) Zones (CDOKE). Vanuit de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) zijn er middelen beschikbaar gesteld voor de apparaatskosten die gemaakt worden voor het implementeren van een Zero-Emissie Zone.

Slimme kruisingen. In opdracht van de provincie voeren we diverse werkzaamheden uit op het gebied van intelligente Verkeersregelinstallaties en glasvezelverbindingen. De kosten (0,951 mln euro) worden volledig vergoed door de provincie.

Buurthubs. Voor het realiseren van enkele buurthubs en mobiliteitshubs op het gebied van deelmobiliteit is er een subsidie van 0,300 mln euro toegekend.

Maas Pilot. Bij de Maas pilot (Mobility as a Service) is er met behulp van een applicatie gewerkt aan het verbeteren van het aanbod van vraag gestuurde mobiliteitsdiensten en reismogelijkheden voor bewoners, werknemers, scholieren en recreatief verkeer. Dit project is in 2022 formeel afgerond en in 2023 ontvangen we de financiële bijdrage van de Provincie Utrecht (0,290 mln euro).

DiT4TRAM. Voor het Europese subsidieproject DIT4Tram wordt een subsidie toegekend van 0,087 mln euro. Het doel van het project is het ontwikkelen, implementeren en testen van een generiek systeem (o.a. machine learning) toepasbaar op het niveau van verkeersmanagement, mobiliteitsmanagement, en deelmobiliteit die op alle stedelijke schaalniveaus kunnen worden ingezet.

Proof of Concept. Voor het verder toepassen van het Dynamisch Verkeersmanagementsysteem in Utrecht Zuid ontvangen we van de Provincie 0,078 mln euro.

Schaalsprong Fiets. Binnen het budget voor de schaalsprong fiets is per saldo 0,39 mln euro subsidie in mindering gebracht in verband met de volgende projecten:

- De inrichting van de Mereveldseweg wordt volledig door Stadsbedrijven uitgevoerd. De toegekende Provinciale subsidie van 0,49 mln euro komt daarmee te vervallen binnen de schaalsprong fiets middelen.
- Fietsdeals gemeente Utrecht; dit project bevordert het pakken van de fiets door het aanbieden van een goedkope fiets (inclusief een jaar de mogelijkheid tot reparatie) aan U-pas houders. De provincie Utrecht draagt hieraan 0,1 mln euro bij.

Verloop van de reserve Bereikbaarheid (financieel beeld komende 10 jaar) Bedragen x € 1.000,-

Jaren	Beginstand reserve	Jaarlijkse toevoegingen	Jaarlijkse onttrekkingen	Inpassing knelpunten en wensen MPB 2023	Eindstand reserve
2023	23.401	28.826	18.723	3.635	**29.868**
2024	29.868	31.470	29.823	5.455	**26.061**
2025	26.061	30.422	29.891	4.645	**21.946**
2026	21.946	28.011	36.079	680	**13.199**
2027	13.199	32.805	33.409	479	**12.565**
2028	12.565	39.953	49.540	29	**1.949**
2029	1.949	37.980	37.489	29	**2.411**
2030	2.411	38.143	34.640	29	**5.885**
2031	5.885	34.340	25.290	28	**14.907**
2032	14.907	33.202	21.954	28	**26.127**
2033	26.127	33.202	21.706	28	**37.595**

In bovenstaande tabel is de ontwikkeling van de reserve Bereikbaarheid voor de komende 10 jaar opgenomen. De jaarlijkse toevoeging betreft de budgetten die beschikbaar zijn vanuit de gemeentelijke begroting voor investeringen binnen het programma bereikbaarheid. De jaarlijkse onttrekking betreft de netto verwachte uitgaven (van alleen de gemeentelijke budgetten) op basis van de uitvoeringsplanning van projecten voor komende jaren inclusief de herprogrammering 2022. In bovenstaande tabel zijn verwerkt:

- De bijstellingen voorjaarsnota 2023 ten opzichte van de begroting 2023 namelijk de bijdrage van 5 mln euro uit het MPB (zie pagina 16) en de structurele bijstelling op het investeringsbudget van het programma Bereikbaarheid van 0,85 mln vanaf 2024 ten behoeve van het brede financiële beeld en de structurele korting op de middelen schaalsprong fiets ten behoeve van het investeringspakket (pagina 19). Daarnaast zijn alle mutaties zoals in dit hoofdstuk toegelicht verwerkt.

De laagste stand van de reserve komt uit op ongeveer 2 miljoen euro in 2028 en dit geeft gedurende het jaar nog ruimte om knelpunten op te kunnen vangen.

5.7 Actualisatie Parkeerexploitatie

In de gemeente Utrecht is gekozen voor groei binnen de bestaande stad, met de ambitie om de groeiende stad gezond, aantrekkelijk en bereikbaar te houden voor iedereen. Een goed georganiseerde stedelijke mobiliteit is een belangrijke voorwaarde om deze ambities waar te maken. Het parkeerbeleid voor fietsen en auto's is als onderdeel van het mobiliteitsbeleid, een belangrijk instrument dat we kunnen inzetten om de stad leefbaar en bereikbaar te houden. Dit doen we o.a. door de parkeerdruk te reguleren, alternatieven voor straatparkeren te bieden en voldoende ruimte te geven aan fietsparkeren.

De parkeerexploitatie is meerjarig geactualiseerd. In de actualisatie is de uitrol van stadsbreed betaald parkeren, het jaarlijks opheffen van parkeerplekken, de ambities voor fietsparkeren en besluitvorming van deze voorjaarsnota verwerkt.

Meerjarenraming parkeerexploitatie Bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027
Baten						
Uitvoeren maatregelen autoparkeren	51.972	61.558	68.836	74.010	78.658	82.632
Uitvoeren maatregelen fietsparkeren	1.409	1.386	1.386	1.386	1.386	1.386
Totaal Baten	53.382	62.944	70.222	75.396	80.044	84.018
Lasten						
Uitvoeren maatregelen autoparkeren	21.198	22.708	26.822	29.947	32.333	33.614
Uitvoeren maatregelen fietsparkeren	10.394	9.663	10.734	11.328	12.048	12.043
Totaal lasten	31.592	32.372	37.555	41.274	44.381	45.657
Saldo baten en lasten	**21.790**	**30.573**	**32.667**	**34.122**	**35.663**	**38.362**
Mutatie reserves						
Toevoeging reserves	0	969				
Onttrekking reserves	0	293	26	240	0	0
Sado na mutatie reserves	**21.790**	**29.897**	**32.693**	**34.362**	**35.663**	**38.362**

Beschrijving context, aandachtspunten en risico's
Voor zowel fietsparkeren als autoparkeren hebben we forse ambities en opgaves.

Voor fietsparkeren zien we de volgende ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de exploitatie:

- Met de NS hebben we afspraken gemaakt over de exploitatie van de stationsstallingen Utrecht CS tot eind 2023. Vanwege deze onzekerheid werken we met NS, rijk en provincie aan een tijdelijke oplossing voor de exploitatie in het overbruggingsjaar 2024. Er is nog veel onzekerheid over de structurele bijdrage aan de exploitatie van de stationsstallingen Utrecht CS via NS ofwel het Rijk vanaf 2025. We verwachten eind 2023 duidelijkheid vanuit de nieuwe vervoersconcessie die het Rijk aan NS gunt voor de periode 2025-2035. We nemen in deze gesprekken ook de geplande nieuwe stalling onder het Jaarbeurspleingebouw mee.
- Er lopen verschillende onderzoeken naar nieuwe stallingen bij stations, in de binnenstad en nieuwe stadsdelen. De kosten voor de exploitatie nemen daardoor de komende jaren toe. We onderzoeken in 2023 op welke wijze we deze stallingen kosteneffectief kunnen beheren op de langere termijn. Voorbeelden hiervan zijn de bezoekersstallingen die gerealiseerd worden in Leidsche Rijn Centrum en de fietsenstalling in de mobiliteitshub XL en P+R Westraven.
- We starten in 2023 klein met een onderzoek naar uitbreiden van fietsparkeren in vooroorlogse wijken in Rivierenwijk vanwege de combinatie die daar te maken is met andere projecten. We doen dat vanuit het bestaande budget voor fietsenrekken.
- De kosten van de exploitatie van de fietsenstallingen en het fietsdepot stijgen waarschijnlijk verder door een toename van het minimumloon en kostenstijgingen als gevolg van de inflatie.
- Vanwege toenemende druk op de openbare ruimte door geparkeerde fietsen neemt het beroep op fietshandhaving toe.

Voor autoparkeren zien we de volgende ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de exploitatie:

- De Mobiliteitshub XL zal de parkeerbehoefte van diverse gebiedsontwikkelingen faciliteren, waaronder het 'parkeren op afstand' voor bewoners Jaarbeurskwartier en Merwedekanaalzone. De aanbesteding voor een voorlopig ontwerp start in de zomer van dit jaar. De start bouw is voorzien in 2024.
- P+R Westraven zal worden omgevormd naar een ringhub zodat de voorziening ook geschikt is voor bewoners die hun auto op afstand parkeren. In 2023 wordt een PvE voor de voorziening opgeleverd. Daarbij worden de ervaringen meegenomen uit de proef parkeren op afstand voor bewoners van Rivierenwijk. Deze proef start 1 mei as en zal tot medio 2024 duren.
- We zien een toename van elektrische voertuigen in zowel de openbare ruimte als in de gemeentelijke parkeergarages. Om in 2030 te kunnen voldoen aan de laadbehoefte van bewoners, bezoekers en deelauto's, en laden van voertuigen zo veel mogelijk buiten de openbare ruimte gebeurt, starten we dit jaar met de uitbreiding van de laadpunten in onze parkeergarages.

Actueel beeld stadsbreed invoeren betaald parkeren

De implementatie van de nieuwe aanpak invoeren betaald parkeren in de hele stad start naar verwachting in 2024. In de uitwerking verdelen we de stad in drie prioriteitsblokken die elkaar opvolgen in de tijd (zie afbeelding). We hebben een afwegingskader gemaakt, waarmee we binnen de prioriteitsblokken de volgorde voor invoeren van betaald parkeren bepalen.

De nieuwe aanpak gaat uit van invoering gedurende een periode van 10 - 12 jaar, waarbij jaarlijks voor 10.000 adressen betaald parkeren wordt ingevoerd. Voorafgaand aan de start van ieder blok leggen we een voorstel voor prioritering van gebieden binnen dat blok voor aan de raad. Het college actualiseert deze planning ieder jaar.

Tegemoetkoming lage inkomens
Betaald parkeren in de hele stad komt de leefbaarheid en bereikbaarheid van Utrecht nu en in de toekomst ten goede. Voor inwoners met een laag inkomen kost deze verandering een aanzienlijk deel van hun inkomen. Zoals is toegezegd en conform het coalitieakkoord volgen we dan ook de wens om inwoners met lage inkomens te compenseren voor de toegenomen parkeerkosten. Binnen de parkeerexploitatie is daarvoor 0,704 miljoen euro gereserveerd. Bij de begroting 2024 volgt de uitwerking op welke wijze dit wordt gerealiseerd.

Parkeerinkomsten
Als gevolg van de uitbreiding betaald parkeren en tariefsverhoging nemen zowel de parkeerbaten als de -lasten de komende jaren toe. In het coalitieakkoord is afgesproken dat de extra parkeerinkomsten die voortvloeien uit tariefsverhoging en uit uitbreiding van het gebied met betaald parkeren, bestemd zijn voor ruimtelijke investeringen. In paragraaf 5.1 is dit verder toegelicht.

Afbeelding: invoering betaald parkeren, per blok

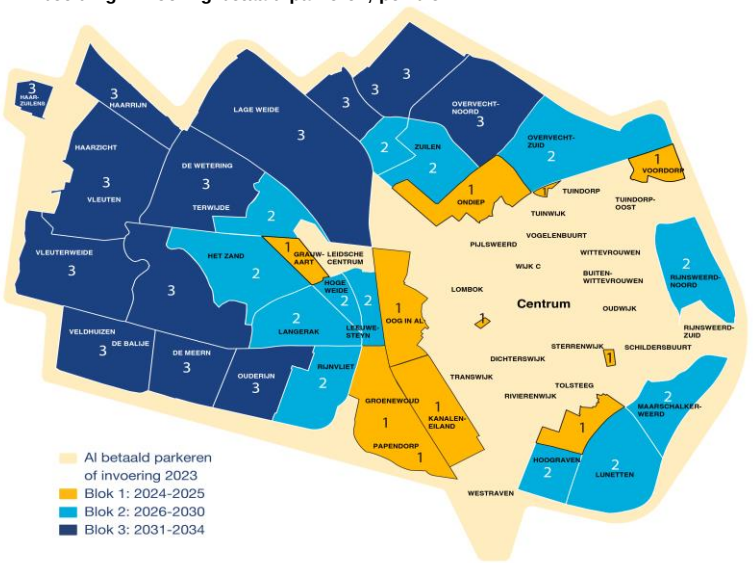

Opheffen parkeerplekken

We hebben de ambitie om jaarlijks circa 0,75% van de bestaande parkeerplekken op straat om te vormen naar ruimte voor ontmoeten, lopen, verblijven, fietsen en vergroening. In de binnenstad gaat het jaarlijks om 50 plekken.

In de aanpak van het opheffen van parkeerplaatsen hanteren we 3 sporen:

1. Voorstellen van bewoners, in te dienen via het loket, in 2023 operationeel.
2. Het opstellen van integrale buurtplannen voor prioritaire wijken. Dit zijn concrete voorstellen voor vergroenen, fietsparkeren, deelmobiliteit en andere verbeteringen die zorgen voor een levendige en aantrekkelijke openbare ruimte door het opheffen van parkeerplaatsen en ontwerpen maken vanuit het groen tenzij-principe.
3. Extra vergroenen en opheffen parkeerplaatsen bij integrale herinrichtings- en onderhoudsprojecten. Dit doen we door inventariseren en verzilveren van kansen bij recent gestarte en nog te starten projecten, zoals Route om de Noord, Koningsweg, Gageldijk.

De op te heffen parkeerplekken zijn naar rato verdeeld over de verschillende parkeerzones. In de binnenstad gaat het om jaarlijks 50 plekken. In de meerjarenraming uitbreiden betaald parkeren is rekening gehouden met de inkomstenderving en deze is vanaf 2024 verwerkt in de parkeerexploitatie. Voor inrichting van de vrijgekomen ruimte is geen dekking beschikbaar binnen de parkeerexploitatie.

Opheffen parkeerplekken	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal aantal parkeerplaatsen in Utrecht	**149.060**	**149.060**	**147.934**	**146.816**	**145.706**
Reductie t.o.v. voorafgaand jaar					
reductie in zone A1		50	50	50	50
reductie in zone A2		87	87	86	85
reductie in zone B1		165	164	163	161
reductie gratis parkeerplaatsen		824	817	811	805
Totaal op te heffen parkeerplaatsen		**1.126**	**1.118**	**1.110**	**1.101**

Beschikbare middelen	2023	2024	2025	2026	2027
MPR 2022 (binnenstad)	105	175	175	175	175
Coalitieakkoord 2022-2026		366	732	1.096	1.458
Totaal (bedragen x € 1.000)	**105**	**541**	**907**	**1.271**	**1.633**

Toelichting mutaties parkeerexploitatie

Mutaties autoparkeren

- Sinds 1 januari 2023 geldt de vrijstelling van parkeerbelasting niet meer op feestdagen. Dit leidt tot hogere parkeerbaten.
- Door verdere optimalisatie van de inzet van scanauto's worden er meer controles uitgevoerd. Per saldo leidt dit tot meer inkomsten.
- Binnen de parkeerexploitatie is ruimte gecreëerd om inwoners met een laag inkomen tegemoet te komen in de toegenomen parkeerkosten (0,704 miljoen euro). Hiervan is 0,2 miljoen euro gevonden doordat het budget dat beschikbaar was voor maatregelen ter stimulering van het verplaatsen van auto's van straat naar garage, de aflopen jaren is onderbenut.
- De arbeidskrapte zorgt ervoor dat het naar verwachting de komende jaren zeer moeilijk is om personeel aan te trekken en te behouden (zoals we ook afgelopen jaar hebben gezien). In het bijzonder doet zich dit voor bij de functies van toezichthouders en handhavers. Om het personeel te kunnen behouden en de uitstroom te beperken is een arbeidsmarkttoelage noodzakelijk.
- Een aantal camera's in de parkeergarages heeft het einde van de levensduur bereikt en software is niet meer compatibel bij updates. Hierdoor is er grote kans op uitval en relatieve dure ad-hoc vervangingen. Vervanging in één keer zorgt ervoor dat alle camerasystemen voor een aantal jaar weer up-to-date zijn.

Mutaties fietsparkeren

- De fietsenstalling Moreelsepark is gesloten omdat het huurcontract door de verhuurder is beëindigd. We hebben op deze locatie in de huidige situatie voldoende stallingsruimte voor reizigers en bezoekers. We zijn nog in gesprek met de verhuurder over de realisatie van fietsenstallingen in winkelcentrum Hoog Catharijne.
- Ten behoeve van de fietshandhaving is met UW een nieuw contract afgesloten, in het vernieuwde contract is de toename van het minimumloon en kostenstijging als gevolg van de inflatie verwerkt.

Mutaties parkeerexploitatie Bedragen x € 1.000,-	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Autoparkeren	**594**	**0**	**0**	**0**	**0**
Parkeren op feestdagen (hogere baten)	500	500	500	500	500
Naheffingen (hogere baten)	400	400	400	400	400
Maatregelen t.b.v. vergunninghouders (lagere lasten)	200	200	200	200	200
Tegemoetkoming parkeerkosten lage inkomens	-	-704	-704	-704	-704
Functieschaal BOA's	-396	-396	-396	-396	-396
Vervanging camera's in parkeergarages	-110				
Fietsparkeren	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sluiting fietsenstalling Moreelsepark	178	178	178	178	178
Inzet fietshandhaving UW	-178	-178	-178	-178	-178
Totaal	**594**	**0**	**0**	**0**	**0**
Besteding	**594**				
Storting parkeerreserve	594				
Saldo baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Ontwikkeling van de parkeerreserve en onderhoudsvoorziening

Parkeerreserve
De parkeerreserve is ingesteld om schommelingen in parkeerbaten en of -lasten tussen de jaren te egaliseren. De reserve heeft een plafond van maximaal 15% van de parkeerbaten. Op dit moment heeft de reserve een omvang van circa 7% t.o.v. de begrote parkeerbaten in 2023.

- Stortingen; In 2023 storten we per saldo 0,969 miljoen euro in de parkeerreserve. Dit bestaat uit het netto parkeerresultaat over het boekjaar 2022 en besluitvorming MPR 2022, het overige deel is het surplus parkeerinkomsten 2023.

- Onttrekkingen; De aanloopverliezen parkeergarage Croeselaan zijn nog gebaseerd op onderzoek voor de coronaperiode. Een onzekerheid die nog meespeelt bij het garageparkeren is het (structurele) effect van de coronacrisis op toekomstig woon-werkverkeer.

Verloopoverzicht parkeerreserve Bedragen x € 1.000,-	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1 januari	**4.362**	**5.038**	**5.012**	**4.772**	**4.772**
Stortingen					
▪ Resultaat jaarrekening 2022	255				
▪ MPR 2022	120				
▪ Actualisatie 2023	594				
Onttrekkingen					
▪ Aanloopverlies parkeergarage Croeselaan	-293	-26	-240	-	-
Stand per 31 december	**5.038**	**5.012**	**4.772**	**4.772**	**4.772**

Onderhoudsvoorziening
De onderhoudsvoorziening is ingesteld om de schommelingen van het meerjarig groot onderhoud aan parkeergarages, transferia en stallingsvoorzieningen op te kunnen vangen. Bij het parkeervastgoed zien we een trend van stijgende kosten en oplopende onderhoudskosten. Hoge inflatie en hoge ambities ten aanzien van veiligheid en duurzaamheid spelen hierbij een grote rol.

Verloopoverzicht onderhoudsvoorziening Bedragen x € 1.000,-	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Stand per 1 januari	**1.259**	**903**	**668**	**477**	**282**
Onttrekkingen					
▪ Mutatie voorziening (MJOP)	-356	-236	-191	-196	-171
Stand per 31 december	**903**	**668**	**477**	**282**	**111**

Gemeente Utrecht

Bekijk alle ruimtelijke projecten op de kaart

www.ruimtelijkeprojectenutrecht.nl

Totaaltabel bij hoofdstuk 2, MPR

Budgettaire wijzigingen ruimtelijke investeringen (tov PB2023), excl. bijsturing	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*struct*
Dit willen we financieel mogelijk maken in MPR2023:						
1. Extra budget voor ruimtelijke investeringen vanaf 2027	*0*	*0*	*0*	*0*	*2.835*	*2.835*
Natuurgebied Zuilen (onderdeel van pakket GiB)	0	0	0	0	241	241
Gezond leefklimaat - groene ommetjes (OR&G)	0	0	0	0	142	142
Onderwijshuisvesting	0	0	0	0	390	390
Cultuur (wijkvoorzieningen)	0	0	0	0	480	480
Sportaccommodaties	0	0	0	0	1.582	1.582
2. Realistisch begroten (budgettaire aanpassingen)	*-493*	*-2.062*	*-2.652*	*-2.283*	*-2.484*	*816*
2a. Investeringsritme aanpassen aan externe ontwikkelingen	*-1.288*	*-2.887*	*-4.011*	*-4.568*	*-2.484*	*816*
Gezond leefklimaat, icoonprojecten - gedeelte van rondje Stadseiland (OR&G)	-167	-83	-83	188	1	1
Gezond leefklimaat, icoonprojecten - Maarschalkerweerd (ROWE)	223	425	259	-68	-67	-67
Gezond leefklimaat, icoonprojecten - Paardenveld (ROWE)	0	0	0	1	2	2
Gezond leefklimaat, icoonprojecten - Tuinen van Moreelse (ROWE)	0	0	0	0	1	1
Gezond leefklimaat, icoonprojecten - Amelisweerd (OR&G)	0	0	0	-60	0	0
Gezond leefklimaat - voorbereidingskosten investeringen sporten, spelen en bewegen (ROWE)	-200	0	0	0	0	0
Mobiliteit - Investeringen randvoorwaardelijk voor woningbouw op korte termijn (Bbh)	0	0	-670	-1	-1	-1
Mobiliteit - fiets - Oostelijke brug Waterlinieweg (Bbh)	-400	-400	-400	3	4	4
Parkeren: exploitatielasten gekoppeld aan investeringen (Bbh)	-150	-399	101	101	601	601
Vrijval kapitaallastenbudget ov-schaalsprong	0	0	0	-3.300	-3.300	0
Sportaccommodaties (S&S)	0	15	93	-439	0	0
Buurtcentra (Merwedekanaalzonde, Overvecht, Kruisvaartbuurt) (S&S)	0	-223	15	275	275	275
Onderwijshuisvesting (Ond)	-594	-2.222	-3.327	-1.267	0	0
2b. Financieel-technische correctie planningsoptimisme	565	595	1.129	2.975	0	0
Overige integrale projecten, programmering op korte termijn	*60*	*180*	*360*	*0*		
Schaalsprong groen	*0*	*0*	*0*	*1.200*		
Icoonprojecten - Paardenveld	*33*	*33*	*13*	*13*		
Icoonprojecten - gedeelte van rondje Stadseiland	*67*	*67*	*67*	*29*		
Icoonprojecten - Tuinen van Moreelse	*40*	*40*	*40*	*23*		
Icoonprojecten - Amelisweerd	*20*	*20*	*40*	*40*		
Icoonprojecten - Maarschalkerweerd	*205*	*115*	*36*	*36*		
Gezond leefklimaat - groene ommetjes	*40*	*40*	*40*	*40*		
Mobiliteit - Investeringen randvoorwaardelijk voor woningbouw op korte termijn	*0*	*0*	*134*	*134*		
Schaalsprong Fiets	*100*	*100*	*400*	*800*		
OV-schaalsprong, toekomstige kapitaallasten (Bbh)	*0*	*0*	*0*	*660*		
2c. Overige budgettair neutrale aanpassingen	*230*	*230*	*230*	*-690*	*0*	*0*
Bijdrage sparen Ockhuizen in MGP	230	230	230	0	0	0
Bijdrage sparen Ockhuizen in MGP	0	0	0	-690	0	0
Technische mutaties en actualisaties projectplanningen, budgettair neutraal	*200*	*-50*	*-2.255*	*2.105*	*0*	*0*
Integraal project Overvecht Amazonekwartier (ROWE)	-300	-600	-900	1.800	0	0
Integraal project NOOZ - Rotsoord (ROWE)	500	350	-850	0	0	0
Gezond leefklimaat, icoonprojecten - Tuinen van Moreelse (ROW	-100	0	100	0	0	0
Tweede stedelijke upcycle-centra (Tractieweg en Lunetten) (OR&	100	200	-605	305	0	0
subtotaal (+ is verslechtering van saldo; min is verbetering)	**-293**	**-2.112**	**-4.907**	**-178**	**351**	**3.651**

Dekking (budgetwijzigingen tov PB2023)	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*struct*
(plus is hogere dekking; min is lagere dekking)						
1. Groeikader (investeringsdeel)	0	4.079	5.152	5.435	10.990	10.990
2. Parkeerinkomsten	412	-1.390	207	649	-81	-603
3. Inkomsten uit woningbouw en gebiedsontwikkeling	0	-10.000	-10.000	-9.750	-9.500	-9.500
PM Aanvullen reserve grondexploitaties	pm	pm	pm	pm	pm	pm
4. Inzet vrije ruimte binnen GiB vanaf 2028	0	0	0	0	0	500
Extra dekking, subtotaal	**412**	**-7.311**	**-4.642**	**-3.667**	**1.410**	**1.387**

Saldo (excl. bijsturing)	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*struct*
Subtotaal Budgettaire wijzigingen ruimtelijke investeringen (tov PB2023), excl. bijsturing	-293	-2.112	-4.907	-178	351	3.651
Extra dekking, subtotaal	412	-7.311	-4.642	-3.667	1.410	1.387
Saldo (tussenstand)	**704**	**-5.199**	**265**	**-3.489**	**1.058**	**-2.264**

Bijsturing stap 1 *(verrekening met reserve Groei in balans)*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*struct*
Reserve Groei in balans: uitnamen (negatieve getallen) en toevoegingen (positieve getallen)	704	-5.199	265	-1.561	2.989	
Omvang reserve groei in balans (per 31 dec, excl saldi 2027 en structureel)	*704*	*505*	*770*	*0*	*2.989*	
Minimale omvang reserve op 31 december:	*0*	*0*	*0*	*0*	*2.989*	
Saldo na verrekening met reserve Groei in balans	**0**	**0**	**0**	**-1.928**	**-1.931**	**-2.264**

Bijsturing stap 2 *(aanpassing kasritme)*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*struct*
Budgetaanpassingen (wijziging kasritme)						
Schaalsprong groen				-933	933	
Schaalsprong fiets				-622	622	
Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte				-373	373	
Subtotaal bijsturing stap 2				*-1.928*	*1.928*	
Saldo na budgetaanpassing (andere verdeling in tijd)	**0**	**0**	**0**	**0**	**-3.858**	**-2.264**

Bijsturing stap 3 *("Samen trap-af-trap-op")*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*struct*
Samen trap-af-trap-op (-27% in 2027; -16% struct.) en 5 mln extra bijsturing MPB via 'Fiets'						
Sportaccommodaties (extra kapitaallastenbudget in vanaf 2027)	0	0	0	0	-422	-248
Cultuur (extra kapitaallastenbudget in vanaf 2027)	0	0	0	0	-128	-75
Schaalsprong groen	0	0	0	0	-1.601	-939
Schaalsprong fiets	0	0	0	0	-1.067	-626
Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte	0	0	0	0	-640	-376
Subtotaal korting ivm "samen trap-af-trap-op"	*0*	*0*	*0*	*0*	*-3.858*	*-2.264*
SALDO TOTAAL	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 2.10 in MPR2023:

	WAS (Programmabegroting 2023)						**WORDT (MPR/Voorjaarsnota 2023)**					
	2023	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*struct*	*2023*	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*struct*
Openbare ruimte en groen												
Schaalsprong groen	0	0	0	6.000	6.000	6.000	230	230	230	4.377	5.332	5.061
Spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte	700	1.200	2.300	2.400	2.400	2.400	500	1.200	2.300	2.027	2.133	2.024
Duurzame mobiliteit												
Schaalsprong fiets	500	500	2.000	4.000	4.000	4.000	500	500	2.000	3.378	3.555	3.374
Kapitaallastenbudget ov-schaalsprong (aanvulling op spaarbedragen)	0	0	0	3.300	3.300	3.300	0	0	0	0	0	3.300
Maatschappelijke voorzieningen												
Onderwijshuisvesting	2.134	3.903	7.044	7.796	7.796	7.796	1.540	1.681	3.717	6.529	8.186	8.186
Sportaccommodaties	273	348	1.254	3.734	3.734	3.734	273	363	1.347	3.295	4.894	5.068
Buurtcentra	0	223	223	223	223	223	0	0	238	498	498	498
Cultuur	0	192	779	1.541	1.541	1.541	0	192	779	1.541	1.893	1.946

Besluit tot wijziging van de Verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelastingen gemeente Utrecht

De raad van de gemeente Utrecht;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van xx xx 2023;
Gelet op artikel en156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en artikel 225 van de Gemeentewet;
Overwegende dat de gemeenteraad op 25 november 2021 de Parkeervisie en module Aanpak betaald parkeren heeft vastgesteld;
Gezien de raadsbrief uitkomsten pilot invoering betaald parkeren Schepenbuurt en Cartesiusweg van 9 november 2022;
Besluit de Verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelastingen 2023 gemeente Utrecht als volgt te wijzigen:

Artikel I

De Verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelastingen 2023 gemeente Utrecht wordt als volgt gewijzigd:

A. In de tarieventabel onder paragraaf 6 wordt ‘voor een bezoekersvergunning (maximaal 70 uur per kwartaal): het uurtarief is 1/2x tarief kortparkeren (afgerond naar boven)’ vervangen door ‘voor een bezoekersvergunning: het uurtarief is 1/2x tarief kortparkeren (afgerond naar boven)’ en daarbij toegevoegd onder 6a voor zone A1 ‘(maximaal 70 uur per kwartaal)’, onder 6b voor zone A2 ‘(voor maximaal 70 uur per kwartaal)’ en onder 6c voor zone B1 ‘(voor maximaal 120 uur per kwartaal)’.

Artikel II

Dit besluit wordt aangehaald als: ‘Besluit tot wijziging van de Verordening op de heffing en invordering van Parkeerbelastingen 2023 gemeente Utrecht, vaststelling bezoekersuren per adres zone B1’.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking op 15 juli 2023.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van <datum>.
De burgemeester
Sharon A.M. Dijksma

De griffier,
Merel van Hall

MGP Ruimte voor Groen uitvoeringsprogramma 2023 - 2027

Jaar/ project	2023	Reserve 2023	Bijdragen 2023	2024	Reserve 2024	Progr. Derden 2024	2025	Reserve 2025	Prog. Derden 2025	2026	Reserve 2026	Prog. Derden 2026	2027	Reserve 2027	Prog. Derden 2027
Groene straten	2023	R2023	D2023	2024	R2024	D2024	2025	R2025	D2025	2026	R2026	D2026	2027	R2027	D2027
Groene Lint Overvecht	€ 360.000		€ 580.000										€ -		
Groener Rivierenwijk	€ 400.000		€ 492.000	€ 300.000		€ 500.000	€ 300.000		€ 500.000	€ 700.000			€ 700.000		
Vergroening NW en W /ommetjes	€ 900.000		€ 133.333	€ 500.000			€ 500.000			€ 700.000			€ 700.000		
Loket	€ 100.000			€ 100.000			€ 100.000			€ 100.000					
Overige wijkvergroening	€ 100.000	€ -	€ 150.000	€ 650.000	€ -	€ -	€ 1.050.000	€ -	€ -	€ 1.400.000	€ -	€ -	€ 1.600.000	€ -	€ -
Extra bomen in de stad, incl. Tiny Forest	€ 270.000	€ -	€ 30.000	€ 500.000	€ -	€ -	€ 750.000	€ -	€ -	€ 1.050.000	€ -	€ -	€ 1.250.000	€ -	€ -
Totaal werk met werk maken - bijdragen groene straten	€ 191.000	€ -	€ -	€ 326.000	€ -	€ 50.000	€ 200.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Groene straten	**€ 2.321.000**	**€ -**	**€ 1.385.333**	**€ 2.376.000**	**€ -**	**€ 550.000**	**€ 2.900.000**	**€ -**	**€ 500.000**	**€ 3.950.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 4.250.000**	**€ -**	**€ -**
Groenblauwe routes	2023	R2023	D2023	2024	R2024	D2024	2025	R2025	D2025	2026	R2026	D2026	2027	R2027	D2027
Vechtzone	€ 250.000	€ -	€ 100.000	€ 400.000	€ -	€ -	€ 150.000	€ -	€ -	€ 700.000	€ -	€ -	€ 100.000	€ -	€ -
Groene web, ecologische structuren	€ 300.000	€ -	€ -	€ 350.000	€ -	€ -	€ 350.000	€ -	€ -	€ 350.000	€ -	€ -	€ 350.000	€ -	€ -
Icoon - Rondje Stadseiland	€ 600.000	€ -	€ -	€ 1.050.000	€ -	€ 421.000	€ 270.000	€ -	€ -	€ 353.000	€ -	€ -	€ 995.000	€ -	€ -
Overige Groen/blauwe routes	€ -			€ -			€ 200.000			€ 200.000			€ 1.000.000		
Totaal werk met werk maken - bijdragen groenblauwe ro	€ 200.000	€ -	€ -	€ 300.000	€ -	€ -	€ 600.000	€ -	€ -	€ 600.000	€ -	€ -	€ 100.000	€ -	€ -
Totaal Groenblauwe routes	**€ 1.350.000**	**€ -**	**€ 100.000**	**€ 2.100.000**	**€ -**	**€ 421.000**	**€ 1.570.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 2.203.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 2.545.000**		**€ -**
Nieuwe en bestaande parkgebieden	2023	R2023	D2023	2024	R2024	D2024	2025	R2025	D2025	2026	R2026	D2026	2027	R2027	D2027
Kwaliteitsverbetering en uitbreiding parken	€ 45.000				€ -		€ 650.000	€ -	€ -	€ 650.000	€ -	€ -	€ 650.000	€ -	€ -
Totaal - werk met werk maken - bijdragen nieuwe parkg	€ 200.000			€ 50.000	€ -		€ 200.000	€ -	€ -	€ 100.000	€ -	€ -	€ 200.000	€ -	€ -
Totaal Nieuwe en bestaande parkgebieden	**€ 245.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 50.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 850.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 750.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 850.000**	**€ -**	**€ -**
Groene Scheggen	2023	R2023	D2023	2024	R2024	D2024	2025	R2025	D2025	2026	R2025	D2026	2027	R2027	D2027
Icoon Natuurgebied Zuilen - 5 miljoen budget uitvoerir	€ 300.000	€ 100.000	€ -	€ 300.000	€ -	€ -	€ 280.000	€ -	€ 280.000	€ 280.000	€ -	€ -	€ 240.000	€ -	€ -
Totaal nieuwe scheggen	€ -	€ -	€ -	€ 100.000	€ -	€ -	€ 200.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal- werk met werk maken - bijdragen Maarschalkerw	€ 100.000	€ -	€ -	€ 100.000	€ -	€ -	€ 100.000	€ -	€ -	€ 300.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Groene Scheggen	**€ 400.000**	**€ 100.000**	**€ -**	**€ 500.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 580.000**	**€ -**	**€ 280.000**	**€ 580.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 240.000**	**€ -**	**€ -**
Groen om de stad	2023	R2023	D2023	2024	R2024	D2024	2025	R2025	D2025	2026	R2026	D2026	2027	R2027	D2027
Icoon - Kromeerijnlinie Landschap	€ 130.000	€ 50.000	€ -	€ 200.000	€ -	€ -	€ 250.000	€ -	€ -	€ 300.000	€ -	€ -	€ 19.333	€ -	€ -
Groen om de stad - overig	€ 330.000	€ -	€ -	€ 530.000	€ -	€ -	€ 530.000	€ -	€ -	€ 330.000	€ -	€ -	€ 530.000	€ -	€ -
Totaal - werk met werk maken- bijdragen Groen om de	€ 47.500	€ -	€ -	€ 333.000	€ -	€ -	€ 250.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Groen om de stad	**€ 507.500**	**€ 50.000**	**€ 0**	**€ 1.063.000**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 1.030.000**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 630.000**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 549.333**	**€ 0**	**€ 0**
Beleidsuitwerking	2023	R2023	D2023	2024	R2024	D2024	2025	R2025	D2025	2026	R2026	D2026	2027	R2027	D2027
Totaal Beleidsuitwerking (o.a. Schaalsprong Groen)	**€ 2.020.000**	**€ -**	**€ 35.000**	**€ 1.940.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 1.330.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 1.380.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 1.430.000**	**€ -**	**€ -**
Programmasturing en ondersteuning	2023	R2023	D2023	2024	R2024	D2024	2025	R2025	D2025	2026	R2026	D2026	2027	R2027	D2027
Totaal programmasturing en ondersteuning	**€ 700.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 700.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 750.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 795.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 795.000**	**€ -**	**€ -**
	2023			2024			2025			2026			2027		
Totaal	**€ 7.543.500**	**€ 150.000**	**€ 1.520.333**	**€ 8.729.000**	**€ -**	**€ 971.000**	**€ 9.010.000**	**€ -**	**€ 780.000**	**€ 10.288.000**	**€ -**	**€ -**	**€ 10.659.333**	**€ -**	**€ -**
Beschikbaar programmabegroting (MGP) P2.2.1	**€ 4.265.406**			**€ 4.265.406**			**€ 4.265.406**			**€ 4.265.406**			**€ 4.265.406**		
(incidentele) toezeggingen en aanvragen	**€ 600.000**			**€ 1.000.000**			**€ 700.000**			**€ 500.000**					
Coalitieakkoord 2022-2026 minus 20% overprog	**€ 757.600**			**€ 1.320.000**			**€ 1.752.000**			**€ 3.373.000**			**€ 4.000.000**		
Beschikbaar budget	**€ 7.293.339**			**€ 7.556.406**			**€ 7.497.406**			**€ 8.138.406**			**€ 8.265.406**		
Begroot (som): MGP, reserve en bijdrage derden	**€ 9.213.833**			**€ 9.700.000**			**€ 9.790.000**			**€ 10.288.000**			**€ 10.419.333**		
Bedrag overprogrammering	**€ 1.920.494**			**€ 2.143.594**			**€ 2.292.594**			**€ 2.149.594**			**€ 2.153.927**		
Percentage (over)programmering	**26%**			**28%**			**31%**			**26%**			**26%**		
RESTANT reserve beschikbaar op 1-1	€ 338.000			€ 188.000			€ 188.000			€ 188.000			€ 188.000		
RESTANT reserve beschikbaar op 31-12	*€ 188.000*			*€ 188.000*			*€ 188.000*			*€ 188.000*			*€ 188.000*		
Begroot (som):minus overprogrammering	**€ 7.293.339**			**€ 7.556.406**			**€ 7.497.406**			**€ 8.138.406**			**€ 8.265.406**		

Bijlage MPR 2023: Voortgang woningbouwprojecten 100+					Peilstok 2021 (peildatum 1 jul 2021)	MPR 2021 (peildatum 1 feb 2021)	Peilstok 2022 (peildatum 1 juli 2022)		MPR 2023 (peildatum 1 feb 2023)		
Gebied	**Projectnaam**	**Ontwikkelaar**	**Fase**	**Aantal woningen**	**start bouw**	**start bouw**	**start bouw**	**oplevering**	**start bouw**	**oplevering**	**Toelichting**
Centrum	Kruisvaartkade	MRP/Danube	Voorbereiding	564	2021	2021	2023	2026	2023	2026	Momenteel onderhandelen we over een allonge op de privaatrechtelijke afspraken (bv over WKO) en de ontwikkelaar is bezig met de prijsvorming met een aannemer.
Centrum, stationsgebied	Beurskwartier 1	Gemeente	Ontwerp	2.501	2023	2023	2024	2031	2024	2031	SP is in procedure bij de Raad. Bestemmingsplan lopen enkele procedures bij de Raad van State, van één bewoner, maar met name van de grote buren zoals CBRE, Jaarbeurs, Rabo en andere. Planning is nog steeds om in 2024 de eerste paal te slaan, maar hangt dus af van onherroepelijk bestemmingsplan.
Centrum, stationsgebied	Amrath Galaxy Tower (hotel + woningen)	Amråth	Uitvoering	317	2018	2018	2018	2023	2018	2023	De planning was oplevering voorjaar 2024. Maar de problemen tussen opdrachtgever en aannemer zijn bekend. Dit zal de oplevering vertragen.
Centrum, stationsgebied	Lombokplein	Gemeente	Ontwerp	360	2024	2023	2024	2030	2024	2031	2024 is start realisatie Lombokplein; dan wordt gestart met herstructurering van de openbare ruimte, voordat de bouwlocaties ontwikkeld kunnen worden. Start realisatie woningbouw is naar verwachting 2026/2027. Oplevering 2031.
Centrum, stationsgebied	Smakkelaarspark	Lingotto	Voorbereiding	150	n.v.t.	n.v.t.	2020	2025	2020	2025	Project bestaat uit 2 fasen. Fase 1 (overkluizing tram- en busbaan) is reeds gerealiseerd. Fase 2 (woningbouw) is nog niet gestart. Gemeente en Lingotto doen er alles aan de verdere bouw van Smakkelaarspark nog dit jaar vlot te trekken.
Centrum, stationsgebied	Wonderwoods	G&S Vastgoed	Uitvoering	419	2020	2020	2020	2024	2020	2024	De bouw van Wonderwoods verloopt voorspoedig en oplevering is in najaar/winter 2024 gepland.
Leidsche Rijn	Groenewoud	Loostad	Definitie	1.500	2023	2022	2025	2034	2025	2035	SP vastgesteld, anterieure overeenkomst vordert voltooiing. BP vertraagt ivm enkele discussies in AO.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Noord Hoogbouwkavel	Stadswaarde, Koopmans Bouwgroep (TBI) en J.P. van Eesteren (TBI)	Ontwerp	1.015	2023	2022	2024	2028	2024	2030	Complex project, concept afspraken doelgroepengarage, last van macro-economische omstandigheden. Bestemmingsplan dit jaar vast te stellen.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok G11 + G12	Wonam, Mitros en Heijmans	Ontwerp	264	2023	2023	2023	2025	2024	2027	Vertraagd ivm bouwkosten. Optimalisaties worden doorgevoerd.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok F12	Heijnmans	Uitvoering	163	n.v.t.	n.v.t.	2022	2025	2023	2026	Project is in verkoop. Verwachte start bouw medio 2023.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok I5	SBB	Ontwerp	122	n.v.t.	n.v.t.	2023	2025	2024	2026	Vertraagd ivm bouwkosten en kaders middenhuur.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok: G13, F11a en G15a	Vorm	Voorbereiding	127	n.v.t.	n.v.t.	2023	2026	2023	2026	Project is in verkoop. Start bouw maart/april 2023.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost, bouwblok E9	Cazas	Ontwerp	247	n.v.t.	n.v.t.	2023	2025	2023	2026	Verwachte start bouw eind 2023.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Kern bouwblok D4	ASR / Vesteda	Voorbereiding	187	n.v.t.	n.v.t.	2022	2024	2024	2027	Vertraagd ivm hoge bouwkosten.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Kern bouwblok E4	ASR / Vesteda	Voorbereiding	184	n.v.t.	n.v.t.	2022	2024	2024	2027	Vertraagd ivm hoge bouwkosten.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Kern bouwblok E5	Dura Vermeer / Bo-ex	Voorbereiding	149	n.v.t.	n.v.t.	2023	2025	2023	2026	Verwachte start bouw medio 2023.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Zuid bouwblok F1a	Portaal, Woonin, Wonam	Uitvoering	147	n.v.t.	n.v.t.	2020	2023	2020	2023	In aanbouw, dit jaar opgeleverd.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Zuid bouwblok F1b	Portaal, Woonin, Wonam	Uitvoering	127	n.v.t.	n.v.t.	2020	2023	2020	2023	In aanbouw, dit jaar opgeleverd.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Zuid bouwblok G1	Portaal, Woonin, Wonam	Uitvoering	180	n.v.t.	n.v.t.	2021	2024	2021	2024	In aanbouw, 2024 opgeleverd.
Leidsche Rijn	Terwijde bouwveld E, winkelcentrum (locatie huidige tijdelijke school)	Bo-Ex, Habion	Ontwerp	160	n.v.t.	n.v.t.	2023	2024	2024	2026	Combinatie van sociale huur en serviceflat/aanleunwoningen, verwachte start bouw eind 2024
Leidsche Rijn	Rijnvliet Oost bouwveld 2.6	Van Wanrooij	Uitvoering	198	n.v.t.	n.v.t.	2021	2023	2021	2023	
Leidsche Rijn	Papendorp	ntb	Ontwerp	2.000	2024	2024	2025	2035	2026	2036	BP in voorbereiding. Planning afhankelijk van plan Groenewoud.
Leidsche Rijn	Leeuwesteijn bouwveld 1a	Woonin	Uitvoering	111	n.v.t.	n.v.t.	2022	2024	2022	2024	
Merwedekanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 1	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Ontwerp	4.250	2023	2023	2023	2030	2023	2030	Stijgende bouwkosten en netcongestie kunnen zorgen voor vertraging. De Raad van State heeft daarnaast advies gevraagd aan het STAB. We verwachten de uitspraak in de tweede helft van 2023. Dit maakt dat de geprognosticeerde start bouw (Q3 2023) vertraagd. Dit vraagt om extra aandacht, mede vanwege de WBI-subsidie.
Merwedekanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 2	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Ontwerp	1.750	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2028	2033	
Merwedekanaalzone	Merwedekanaalzone deelgebied 4: voormalig Defensieterrein	BPD / Mitros	Uitvoering	978	2020	2020	2020	2028	2020	2028	De start bouw van het kooppprogramma van de 2e fase schuift waarschijnlijk op naar 2024. Vanwege de tegenvallende verkoopcijfers is de start bouw beslissing (nog) niet genomen. Het huurprogramma fase 2a start wel in 2023.
Noordoost	Kögllaan 26 en Voorveldse Polder	Explorius Vastgoedontwikkeling i.s.m. Woonin	Definitie	193	n.v.t.	n.v.t.	2024	2025	2024	2026	De planning is vertraagd. Dit doordat de haalbaarheidsfase langer heeft geduurd dan gepland. Dit mede door discussies over m.n. bouwkosten, daaarnaast heeft het Didam arrest ook voor vertraging gezorgd.
Noordoost	Nieuw Buurland (Lauwerecht : complex 2 en 4)	Mitros	Ontwerp	285	2022	2022	2023	2026	2024	2026	De planning van het BP is iets vertraagd. Was Q1 en wordt Q2. Het beantwoorden van de zienswijzen heeft meer tijd nodig, waardoor we de raad van februari niet halen
Noordwest	2e Daalsedijk Wisselspoor, deelgebied 2-4	Synchroon	voorbereiding/ontwerp	1.021	2022	2022	2023	2029	2023	2029	Deelgebied 2 t/m 4 telt 1.021 woningen. Deelgebied 4 telt circa 538 woningen. Eind januari 2023 hebben Synchroon en bouwer Van Wijnen de prijsafspraken vastgelegd voor de bouw van deelgebied 4. Verwachte start bouw is medio juni 2023– oplevering 2025. De resterende deelgebieden (2 en 3) bestaan uit circa 483 woningen. Dit jaar 2023 gebruikt NS voor het opstellen van een strategie hoe zij de deelgebieden 2 en 3 opnieuw in de markt wil zetten. De nieuwe strategie van NS heeft naar alle waarschijnlijkheid impact op de afgesproken planning in het ontwikkelkader. Een deel van het ontwerp zal opnieuw uitgevoerd moeten worden. Er is extra sturing vanuit de gemeente nodig op de integrale aanpak van de gehele gebiedsontwikkeling.
Noordwest	Omloop/Laan van Chartroise	Mitros	Uitvoering	285	2022	2021	2022	2025	2022	2025	Alhoewel er vertraging zit in de start van de verschillende deelgebieden is de opleverdatum nog ongewijzigd gebleven.
Noordwest	Sportpark Zuilense Vecht	Gemeente Utrecht	Ontwerp	289	2024	2024	2024	2027	2025	2028	Start bouw woningen in 2025 en oplevering ook een jaar later. Oorzaak: door andere onderzoeken in het bijzonder stikstofdepositie lopen we vertraging op. Spve en BP maken max 300 woningen mogelijk, het aantal woningen is verhoogd van 289 naar 300
Noordwest	Van Heukelomlaan	Woonin	Definitie	190	n.v.t.	n.v.t.	2025	2027	2025	2027	Vaststelling bouwenvelop is een jaar opgeschoven. Dit heeft te maken met de motie van de raad om aanvullend onderzoek te doen naar de renovatievariant. Verwachting is dat project hier geen vertraging door oploopt
Oost	De Kwekerij (KPN Campus) fase 3 (uitvoering) en 4 (ontwerp)	SSH/Jebber	Uitvoering / Ontwerp	283	2020	2020	2020	2025	2020	2025	Initiatiefnemer heeft een voorstel ingediend bij de gemeente om bij fase 4 meer programma (onzelfstandige studenteneenheden) te realiseren. Deze ambitie past bij de ambities en afspraken Convenant studentenhuisvesting en prestatieafspraken. Planning fase 4 is afhankelijk van de realisatie van een duurzame parkeeroplossing.

Oost	Gebiedsontwikkeling Galgenwaard	Galgenwaard Onroerend Goed B.V., Herculestoren C.V. en gemeente Utrecht	Definitie	500-1.000	2025	nvt	2025	2030	2025	2030	In opdracht van deze 3 initiatiefnemers, Galgenwaard Onroerend Goed B.V., Herculestoren Utrecht C.V. en de gemeente Utrecht, is Mecanoo bezig met een stedenbouwkundige uitwerking voor de gebiedsontwikkeling Galgenwaard. Rond de zomer van 2023 moet deze stedenbouwkundige uitwerking klaar zijn. Vervolgens kan deze in een Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPvE) vertaald worden. De planning is onder meer afhankelijk van de financiële haalbaarheid van de plannen binnen de gemeentelijke kaders.
Oost	Herontwikkeling Pieter Baan Centrum	Kondor Wessels	Ontwerp	118	n.v.t.	n.v.t.	2024	2025	2024	2025	
Overvecht	Ivoordreef	Bo-Ex, Amvest en ERA Contour	Definitie	307	2022	2022	2023	2025	2023	2025	Bestemmingsplan in dec 2022 vastgesteld door de Raad, startbouw in 2023 wel afhankelijk van beroep bij de Raad van State op Bestemmingsplan.
Overvecht	Rosendael, Indusdreef 5	Careyn/VORM ontwikkeling BV	Definitie	344	2022	2022	2025	2027	2026	2028	Tijdelijk stilgelegd door initiatiefnemer. Careyn past plannen aan i.v.m. veranderende zorgconcepten en bekostiging van zorg en woningen voor ouderen. Verwachte doorstart: Q1 2023
Overvecht	Gagelkwartier	Bo-Ex/Woonin/Portaal/Heijmans/Wonam/ERA Contour namens Werkplaats Overvecht	Initiatief	640	n.v.t.	n.v.t.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Afhankelijk van uitkomsten haalbaarheidsstudie.
Overvecht	Gebiedsontwikkeling Centrum Overvecht	Gemeente Utrecht i.s.m. marktpartijen	Definitie	2.000	n.v.t.	n.v.t.	2027	2035	2027	2035	Planning is ambitieus. We zitten nu nog in Masterplanfase.
Overvecht	De Mix Utrecht: Camera Obscuradreef	BPD / Woonin	Voorbereiding	181	n.v.t.	n.v.t.	2023	2024	2023	2024	Sloop gestart. Start bouw in 2023.
USP/Rijnsweerd	Archimedeslaan 16	KWP	Definitie	1.539	2023	2023	n.t.b.	n.t.b.	2025	2029	De voortgang van dit project hangt af van hoe het verder gaat met de A27. Enerzijds is dat het huidige TB dat nu bij de Raad van State ligt en anderzijds is dat de gemeente en regio nav het reageerakkoord opnieuw naar alternatieven gaan kijken. Vraag is wat er in deze alternatieven wordt meegenomen t.a.v. knooppunt Rijnsweerd. Voorlopig gaan we er voor het project vanuit dat het TB doorgaat en dat het SPVE najaar 2023 ter inzage kan worden gelegd. Op basis hiervan is de planning opgesteld.
USP/Rijnsweerd	High Five	SSH	Voorbereiding	925	2023	2023	2023	2024	2023	2025	Anterieure overeenkomst is gesloten met SSH. Vanwege rol UU (grond rondom High Five) is ook een overeenkomst gesloten met de UU. Bestemmingsplan is 22 december 2022 vastgesteld door de raad en ligt vanaf 5 januari 2023 ter visie voor beroep.
Vleuten-De Meern	Haarrijn	ntb	Ontwerp	688	2023	2023	2023	2029	2024	2030	BP vastgesteld, 1 bezwaar/beroep ingesteld, anterieure overeenkomst getekend, bouwrijp maken en tenders in voorbereiding. Tender energie-eilanden succesvol afgerond.
Vleuten-De Meern	Kloosterweide - Hindersteinlaan	Kloosterweide B.V.	Definitie	176	n.v.t.	n.v.t.	2023	2025	2024	2029	De benodigde onderzoeken worden afgerond, gevolgd door het opstellen van de bouwenvelop en inspraak met omgeving. Daarna kan de BP- /omgevingsplanprocedure worden doorlopen.
West	Cartesiusdriehoek, fase 1	Keystone Vastgoed B.V.	Uitvoering	322	2021	2021	2021	2023	2021	2023	De eerste 80 woningen worden in april 2023 opgeleverd. De overige volgen eind 2023. Hier hebben huidige marktomstandigheden geen invloed op.
West	Cartesiusdriehoek, fase 2-6	MRP / Ballast Nedam	Voorbereiding	2.530	2022	2021	2023	2029	2023	2029	In 2023 start de bouw van het eerste bouwblok van fase 2, later in het jaar starten ook andere bouwblokken van deze fase. De huidige marktomstandigheden hebben voornamelijk invloed op de koopwoningen die in deze fase worden gerealiseerd. De ontwikkelaar merkt dat de markt, vooral voor het hogere segment, ingewikkelder is geworden. De deelgebieden bestaan echter ook deels uit vrijesector huur (contracten met belegger reeds gesloten) en sociale huur, waarin de marktomstandigheden minder effect hebben.
West	Thomas a Kempisplantsoen	Mitros/Portaal	Ontwerp	349	2023	2023	2024	2025	2024	2025	Hoogstwaarschijnlijk vertraging van ca een half jaar in het BP. Andere reden dan marktomstandigheden.
West	Ravellaan Noord	De Waal	Definitie	400	n.v.t.	n.v.t.	2024	2027	2025	2028	De ontwikkelaar is niet akkoord met het SPvE, en heeft een eigen SPvE gemaakt. Vertraging, moeilijk in te schatten hoeveel.
Zuid	Brennerbaan 106	Portaal	Definitie	200	n.v.t.	n.v.t.	2025	2026	2025	2028	SPvE fase is in 2023 gestart. Verwachte start bouw is eind 2025. Bouwtijd van 1 jaar is te weinig voor een project van deze omvang, verwachte oplevering vindt plaats begin 2028.
Zuid	Oudegeinlaan nieuwbouwdeel fase 4 (Linschotensingel en Vronesteinlaa	Portaal	Uitvoering	132	n.v.t.	n.v.t.	2021	2024	2021	2023	
Zuidwest	Livingstonelaan 609	Slokker Vastgoed BV en Synchroon	Definitie	569	2023	n.v.t.	2024	2026	2024	2026	De bouwenvelop heeft ter inzage gelegen. Stijgende bouwkosten kunnen mogelijk zorgen voor vertraging.
Zuidwest	Heycopstraat 41, woningbouw locatie Intertaste	CBRE/Mitros	Uitvoering	416	2020	2020	2020	2023	2020	2023	
Zuidwest	Krachtstation en wisselstrook herontwikkeling	Krachtstation Beheer B.V.	Definitie	522	2023	2023	2024	2028	2025	2029	Als gevolg van o.a. de gestegen bouwkosten staat de financiele haalbaarheid van het plan onder druk

Bijlage overzicht middenhuurprojecten

Wijk	Projectnaam	Ontwikkelaar	Project soort	Type project	Fase	Middenhuur (app)	Middenhuur (egw)	Tijdsvak Provincie
Binnenstad	Kruisvaartkade S1	MRP/Danube	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Voorbereiding	17		2023 - 2027
Binnenstad	Kruisvaartkade S2	MRP/Danube	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Voorbereiding	12		2023 - 2027
Binnenstad	Kruisvaartkade S4	MRP/Danube	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Voorbereiding	8		2028 - 2032
Binnenstad	Kruisvaartkade S6	MRP/Danube	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Voorbereiding	36		2028 - 2032
Binnenstad	Kruisvaartkade S7	MRP/Danube	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Voorbereiding	2		2028 - 2032
Binnenstad	Wolvenplein	AM en Levenslang	Particulier Initiatief	Transformatie	Definitie	6		2028 - 2032
Leidsche Rijn	Burgermeester Verderlaan 9	ELFI	Particulier Initiatief	Transformatie	Definitie	18		2028 - 2032
Leidsche Rijn	Grauwaart: Dirck Hoetweg 5	Allin Real Estate	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	25		2028 - 2032
Leidsche Rijn	Groenewoud fase 1 Bouwveld 1A-1B-1C-1D-2-3-4	Loostad	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	45		2028 - 2032
Leidsche Rijn	Groenewoud fase 2 Bouwveld 5A-5B, 6A-6B-7-8A-8B-8C	Loostad	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie		14	2028 - 2032
Leidsche Rijn	Groenewoud fase 3 Bouwveld 10A-10B-10C-13A-13B-13C-16A-16B-20	Loostad	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	19	17	2028 - 2032
Leidsche Rijn	Groenewoud fase 4 Bouwveld 9-11-12-14-15-17-18A-18B	Loostad	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	46	47	2033 - 2037
Leidsche Rijn	Groenewoud fase 5 Bouwveld 22C-23-24-26-27-31	Loostad	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	43		2033 - 2037
Leidsche Rijn	Groenewoud fase 6 Bouwveld 21A-B-22A-22B-25-28-29-30	Loostad	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	20		2033 - 2037
Leidsche Rijn	Het Zand, Leidsche Maan blok 5.2a	VABO	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Uitvoering	21		2023 - 2027
Leidsche Rijn	Het Zand, Leidsche Maan blok 5.3a	Ovast	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Uitvoering	34		2023 - 2027
Leidsche Rijn	Het Zand, Leidsche Maan blok 5.4a	Ovast	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Uitvoering	41		2023 - 2027
Leidsche Rijn	Het Zand, Leidsche Maan blok 5.5a	VABO	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Uitvoering	5		2023 - 2027
Leidsche Rijn	Leeuwesteyn bouwveld 13b	Plegt-Vos	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Voorbereiding	50		2023 - 2027
Leidsche Rijn	Leeuwesteyn bouwveld 14a	Trebbe	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Uitvoering	48		2023 - 2027
Leidsche Rijn	Leeuwesteyn bouwveld 16 (de Wiel)	ntb	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Ontwerp	66		2028 - 2032
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Kern bouwblok E5	Dura Vermeer / Bo-ex	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Voorbereiding	50		2023 - 2027
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Noord bouwblok V, X : Hoogbouwkavel – fase 1	Stadswaarde, Koopmans Bouwgroep (TBI) en J.P. van Eesteren (TBI)	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Ontwerp	57		2028 - 2032
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Noord bouwblok V, X : Hoogbouwkavel – fase 2	Stadswaarde, Koopmans Bouwgroep (TBI) en J.P. van Eesteren (TBI)	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Ontwerp	98		2028 - 2032
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Noord bouwblok V, X : Hoogbouwkavel – fase 3	Stadswaarde, Koopmans Bouwgroep (TBI) en J.P. van Eesteren (TBI)	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Ontwerp	99		2028 - 2032
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok G11 + G12	Wonam, Woonin en Heijmans	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Ontwerp	108		2023 - 2027
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok I5	SBB	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Ontwerp	122		2023 - 2027
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Zuid bouwblok F1a	Portaal, Woonin, Wonam	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Uitvoering	35		2023 - 2027
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Zuid bouwblok F1b	Portaal, Woonin, Wonam	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Uitvoering	57		2023 - 2027
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Zuid bouwblok G1	Portaal, Woonin, Wonam	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Uitvoering	48		2023 - 2027

Bijlage overzicht middenhuurprojecten

Leidsche Rijn	Papendorp fase 1		Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Ontwerp	105	2028 - 2032
Leidsche Rijn	Papendorp fase 2		Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Ontwerp	105	2033 - 2037
Leidsche Rijn	Papendorp fase 3		Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Ontwerp	105	2033 - 2037
Leidsche Rijn	Papendorp fase 4		Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Ontwerp	105	2033 - 2037
Leidsche Rijn	Rijnvliet Oost bouwveld 2.6	Van Wanrooij	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Uitvoering	49	2023 - 2027
Merwede-kanaalzone	Concorde, Eendrachtlaan 10	Duqer	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Uitvoering	45	2023 - 2027
Merwede-kanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 1 (4.250 woningen)	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	45	2023 - 2027
Merwede-kanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 1 (4.250 woningen)	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	106	2023 - 2027
Merwede-kanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 1 (4.250 woningen)	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	106	2028 - 2032
Merwede-kanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 1 (4.250 woningen)	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	106	2028 - 2032
Merwede-kanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 1 (4.250 woningen)	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	106	2028 - 2032
Merwede-kanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 1 (4.250 woningen)	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	106	2028 - 2032
Merwede-kanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 1 (4.250 woningen)	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	56	2028 - 2032
Merwede-kanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 2 (1.750 woningen)	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	50	2028 - 2032
Merwede-kanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 2 (1.750 woningen)	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	106	2028 - 2032
Merwede-kanaalzone	Merwede (deelgebied 5), fase 2 (1.750 woningen)	Gemeente,ontwikkelaars en eigenaren	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	114	2033 - 2037
Merwede-kanaalzone	Merwedekanaalzone deelgebied 4: voormalig Defensieterrein fase 3	BPD	Binnenstedelijke grex	Nieuwbouw	Ontwerp	100	2028 - 2032
Noordoost	Aartsbisschop Romerostraat 330-338	Rejoko BV	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	12	2028 - 2032
Noordoost	Christiaan Krammlaan 2 - 10	Krammlaan 2 B V	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	21	2028 - 2032
Noordoost	Kögllaan 26 en Voorveldse Polder	Explorius Vastgoedontwikkeling i.s.m. Woonin	Gemeentelijke uitgifte	Nieuwbouw	Definitie	15	2028 - 2032
Noordoost	Nieuw Buurland (Lauwerecht : complex 2 en 4)	Woonin	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	75	2028 - 2032
Noordoost	Van Galenstraat/Van Ginnekenlaan/Huizingalaan	Kerckebosch Beleggingsmaatschappij B.V.	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	33	2028 - 2032
Noordoost	Willem Dreeslaan 55	Wonam	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Voorbereiding	40	2023 - 2027
Noordwest	Bethelkerk	Protestantse Gemeente Utrecht	Particulier Initiatief	Transformatie	Voorbereiding	3	2023 - 2027
Noordwest	Minister Talmastraat 20-22	Looye Vastgoed en VABO	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	29	2023 - 2027
Noordwest	Omloop/Laan van Chartroise bouwblok 2b	Woonin	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	12	2023 - 2027
Noordwest	Omloop/Laan van Chartroise bouwblok 3	Woonin	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Voorbereiding	17	2023 - 2027
Noordwest	Sportpark Zuilense Vecht	Gemeente Utrecht	Binnenstedelijke grex	Nieuwbouw	Ontwerp	36	2028 - 2032
Noordwest	Van Heukelomlaan / Berlagestraat	Woonin	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	50	2028 - 2032
Oost	Gansstraat 143-147/Gruttostraat	Vireo Vastgoed BV	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	9	2023 - 2027
Oost	Gebiedsontwikkeling Galgenwaard (fase 1)	Galgenwaard Onroerend Goed B.V., Herculestoren C.V. en gemeente Utrecht	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	94	2028 - 2032
Oost	Herontwikkeling Pieter Baan Centrum	Kondor Wessels	Particulier Initiatief	Transformatie	Ontwerp	35	2028 - 2032
Overvecht	De Mix Utrecht: Camera Obscuradreef	BPD / Woonin	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Voorbereiding	181	2023 - 2027
Overvecht	Gebiedsontwikkeling Overvecht Centrum	Gemeente i.s.m. marktpartijen	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	1000	2033 - 2037
Overvecht	Hanoidreef	Bo-Ex	Particulier Initiatief	Renovatie	Voorbereiding	4	2023 - 2027
Overvecht	Ivoordreef app	Bo-ex	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	74	2023 - 2027
Overvecht	Jagerskade 13-15	Oscar de Goede	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Uitvoering	33	2023 - 2027
Overvecht	Rosendael, Indusdreef 5: gebouw B en C	Careyn/VORM ontwikkeling BV	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	62	2028 - 2032
Stationsgebied	Beurskwartier 1	Gemeente	Grondexploitatie Stationsgebied	Nieuwbouw	Ontwerp	55	2028 - 2032
Stationsgebied	Beurskwartier 1	Gemeente	Grondexploitatie Stationsgebied	Nieuwbouw	Ontwerp	55	2028 - 2032
Stationsgebied	Beurskwartier 1	Gemeente	Grondexploitatie Stationsgebied	Nieuwbouw	Ontwerp	55	2028 - 2032
Stationsgebied	Beurskwartier 1	Gemeente	Grondexploitatie Stationsgebied	Nieuwbouw	Ontwerp	55	2028 - 2032

Bijlage overzicht middenhuurprojecten

Stationsgebied	Beurskwartier 1	Gemeente	Grondexploitatie Stationsgebied	Nieuwbouw	Ontwerp	58		2028 - 2032
Stationsgebied	Knoop 2 en 3 (voorheen De Generaal (Westflank-Zuid))	RVB	Grondexploitatie Stationsgebied	Nieuwbouw	Ontwerp	70		2028 - 2032
Stationsgebied	Lombokplein	Gemeente	Grondexploitatie Stationsgebied	Nieuwbouw	Ontwerp	130		2028 - 2032
Stationsgebied	Ondaatje (voorheen De Foreest)	Gemeente	Grondexploitatie Stationsgebied	Nieuwbouw	Definitie	16		2023 - 2027
Stationsgebied	Rabobank/Matserterrein	Rabobank	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	42		2028 - 2032
Stationsgebied	Smakkelaarsveld	Lingotto	Grondexploitatie Stationsgebied	Nieuwbouw	Voorbereiding	30		2023 - 2027
Stationsgebied	Wonderwoods	G&S Vastgoed	Grondexploitatie Stationsgebied	Nieuwbouw	Uitvoering	60		2023 - 2027
USP/ Rijnsweerd	Archimedeslaan 16	KWP	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	85		2028 - 2032
Vleuten de Meern	Haarrijn fase 1A Bouwblok 11.1	VABO	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Ontwerp	12		2023 - 2027
Vleuten de Meern	Haarrijn fase 1B: Bouwblok 7.11, 7.12, en 10.2	ntb	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Ontwerp		11	2028 - 2032
Vleuten de Meern	Haarrijn fase 4; Bouwblok 7.3 t/m 7.6	ntb	Grondexploitatie Leidsche Rijn	Nieuwbouw	Ontwerp		32	2028 - 2032
Vleuten de Meern	Kloosterweide - Hindersteinlaan fase 1	Kloosterweide B.V.	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	88		2028 - 2032
West	Cartesiusdriehoek, fase 1a (Spoorblok)	Keystone Vastgoed BV	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Uitvoering	225		2023 - 2027
West	Cartesiusdriehoek, fase 1b (Solitair)	Keystone Vastgoed BV	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Uitvoering	70		2023 - 2027
West	Ravellaan Noord	De Waal	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	100		2028 - 2032
West	Thomas a Kempisplantsoen (Mitros)	Woonin	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	25		2023 - 2027
West	Thomas a Kempisplantsoen (Portaal)	Portaal	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	46		2023 - 2027
Zuid	Brennerbaan 106	Portaal	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	50		2028 - 2032
Zuid	Helling 12-14	Coltavast BV	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	22		2023 - 2027
Zuid	Kop van Smaragd	Midned	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	20		2028 - 2032
Zuid	Oudegeinlaan nieuwbouwdeel fase 4 (Linschotensingel en Vronesteinlaan)	Portaal	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Uitvoering	36		2023 - 2027
Zuid	Rotsoord 7	Gebiedsontwikkeling I BV	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	12		2023 - 2027
Zuidwest	Beneluxlaan 901	Huys te Voorn	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Uitvoering	200		2023 - 2027
Zuidwest	Europalaan 33 - 45	AVM Vastgoed	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Definitie	30		2023 - 2027
Zuidwest	Heycopstraat 41, woningbouw locatie Intertaste fase 2	Eigenaar/CBRE/Woonin	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Uitvoering	68		2023 - 2027
Zuidwest	Lomanlaan 103-105 'De Zusters'	Woonin	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	54		2023 - 2027
Zuidwest	Marco Pololaan 111 - 113	MPL Real Estate B.V.	Particulier Initiatief	Nieuwbouw	Ontwerp	79		2028 - 2032
					Totalen	6.422	133	

Besluit tot wijziging van de Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen gemeente Utrecht

Burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht;
Gelet op artikel 3, derde lid, van de Parkeerplaatsenverordening 2014;
Overwegende dat:

- bewoners in Utrecht een bezoekersvergunning kunnen aanvragen. De geldigheidsduur van de bezoekersvergunning is voor alle parkeerzones gelijkgesteld op maximaal 70 uur per kwartaal.
- uit de pilot invoeren betaald parkeren Schepenbuurt en Cartesiusweg de wens naar voren is gekomen om het aantal bezoekersuren in zone B1 te verhogen naar 120 uur per kwartaal.

Besluiten de Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en garageplaatsen gemeente Utrecht als volgt te wijzigen:

Artikel I

A. Artikel 12 in de Algemene toelichting te vervangen door:

Artikel 12 Bezoekersvergunning

Bewoners in gefiscaliseerd gebied kunnen, ongeacht of zij zelf een parkeervergunning hebben, een bezoekersvergunning aanvragen. Met de bezoekersvergunning kunnen bewoners voor hun bezoek voor een maximaal aantal uur per kwartaal tegen gereduceerd tarief parkeergeld betalen. Niet gebruikte kortingsuren kunnen niet meegenomen worden naar het volgende kwartaal.

Artikel II

Dit besluit wordt aangehaald als: ‘Besluit tot wijziging van de Nadere regel uitgifte parkeervergunningen en parkeerplaatsen gemeente Utrecht, vaststelling bezoekersuren per adres zone B1’.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in het gemeenteblad.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van <datum>
De burgemeester
Sharon A.M. Dijksma

De griffier,
Merel van Hall

Commissie Ruimtelijke Ordening en Grondzaken

Dossiernummer	3397
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	29 juni 2023
Agendapunt	4
Titel	Raadsvoorstel Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2023
ID	3593
Behandelend ambtenaar	Nicole Stolk
Telefoon	06-44911273
E-mail	nicole.stolk@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Volksgezondheid en milieu
Portefeuillehouder	Wethouder De Vries
Beleidsveld	Vastgoed
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Mariska de Vos/Cie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen/06 38628458
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juni 2023
Commissie Ruimtelijke Ordening en Grondzaken	**29 juni 2023**
Gemeenteraad	6 juli 2023

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2023

Beleidsveld	Vastgoed
Organisatieonderdeel	Vastgoedorganisatie Utrecht
Opsteller	Nicole Stolk & Annemieke Lubbert
Kenmerk	11155047
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee
Geheim	Ja, een of meer bijlage(n)

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2023 vast te stellen, waarin:
   a. Verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde vastgoedbeleid in het afgelopen boekjaar;
   b. Vooruitgekeken wordt naar de trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op de (financiële) positie van de vastgoedportefeuille nu en in de toekomst, en;
   c. In de Voortgangsrapportage Nota Kapitaal Goederen de stand van zaken – inclusief wijzigingen daarin - van de vervangings- en uitbreidingsinvesteringen in het maatschappelijk vastgoed wordt gegeven.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Geheimhouding

Het college heeft permanente geheimhouding opgelegd op ‘Bijlagen 2, 3, 4 en 5 MPUV 2023’ op grond van artikel 87 Gemeentewet om redenen genoemd in artikel 5.1 lid 2 sub b en f van de Wet open overheid.
Openbaarmaking kan het economisch en financieel belang van de Gemeente Utrecht schaden Deze bijlagen 2) ‘Eigenaarslasten en aansluiting op Jaarstukken 2022’, 3) ‘Overzicht Investeringsprojecten 2024 – 2027’ 4) ‘Overzicht investeringen MPUV 2023’ en 5) ‘Accommodatielijst VGU t.b.v. MPUV 2023’ bevatten gedetailleerde financiële informatie over investeringen, huurovereenkomsten, ramingen, etc..
Als de betreffende informatie openbaar wordt, kan deze de verhoudingen bij overheidsaanbestedingen en onderhandelingen negatief beïnvloeden. Derden kunnen de informatie gebruiken bij onderhandelingen met de gemeente of bij aanbestedingen en daardoor kan de gemeente financieel nadeel oplopen. Het overzicht bevat ook aan concurrentiegevoelige gegevens van derden die bij openbaarmaking geschaad kunnen worden in hun belangen.

Samenvatting

Het MPUV brengt jaarlijks bij de Voorjaarsnota transparant en systematisch het beheer van de gemeentelijke vastgoedportefeuille (panden en percelen) in beeld en geeft een toekomstperspectief over de trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op de positie van de vastgoedportefeuille. Tevens wordt een voortgang gegeven op de investeringsprojecten en bijgestuurd daar waar nodig.

De rapportering in het MPUV loopt in hoofdzaak langs de lijn van de 3 (hoofd)doelen voor het maatschappelijk vastgoed, zoals vastgelegd in de Programmabegroting, voor het vastgoed, te weten:
(1) voldoende en optimaal gespreid vastgoed (hoofdstuk 4);
(2) tevredenheid van huurders en eindgebruikers (hoofdstuk 5);
(3) mens en milieubewust bouwen aan vastgoed (hoofdstuk 6).

Context

Aanleiding
Jaarlijks wordt, zoals vastgelegd in de Kaderbrief Vastgoed 2017, bij de Voorjaarsnota het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) aan de gemeenteraad aangeboden.

Algemene context
De totale vastgoedportefeuille in beheer bij de Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU) is onderverdeeld in vier programma's: Utrechts Vastgoed, Sport & Samenleving, Bereikbaarheid en Onderwijs. Het vastgoed in deze vier programma's wordt begroot en verantwoord in de administratie van de VGU. De verantwoording in dit MPUV over het gevoerde vastgoedbeleid betreft het gehele programma Vastgoed en het vastgoeddeel in de programma's Sport & Samenleving en Bereikbaarheid. De verantwoording over het programma Onderwijs wordt afgelegd in de Voortgangsrapportage Onderwijshuisvesting (deze rapportage wordt u in het najaar van 2023 aangeboden).
De VGU verleent ook diensten voor de programma's Stedelijke Ontwikkeling, Maatschappelijke Ontwikkeling en Volksgezondheid; het vastgoed hiervan wordt niet begroot en verantwoord in administratie van VGU, omdat de lasten hiervan worden verantwoord in desbetreffende programma's.

In het MPUV wordt enerzijds verantwoording afgelegd over het gevoerde vastgoedbeleid in het afgelopen boekjaar 2022. Anderzijds wordt in het MPUV ook vooruit gekeken naar de trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op de positie van de vastgoedportefeuille nu en in de toekomst. Daarnaast rapporteert het MPUV 2023 integraal op systeemniveau over de gehele gemeentelijk vastgoedportefeuille, in lijn met de visie op het gemeentelijke vastgoedbeleid, dat in de Kaderbrief Vastgoed 2017 is geformuleerd. Daarmee wordt het beheer van de vastgoedportefeuille (panden en percelen) transparant en systematisch in beeld gebracht.

In de Nota Kapitaal Goederen Maatschappelijk Vastgoed 2019-2023 (NKG) is bepaald dat jaarlijks een tussenrapportage over de projecten en de herijkingsmomenten via het MPUV bij de Voorjaarsnota wordt gedaan (raadsbesluit d.d. 3 oktober 2019). De voortgangsmelding van de lopende projecten en de bijsturing op de Nota Kapitaalgoederen is opgenomen in de bijlage van het MPUV 2023.
Voor de investeringsprojecten die starten in het kalenderjaar 2023 wordt een toelichting gegeven en is autorisatie gevraagd bij de Programmabegroting 2023. Eventuele bijstelling van kredieten wordt gedaan via de eerste en tweede bestuursrapportage, in lijn met de begrotingscyclus van de gemeente.

Juridische context
Omdat het MPUV meeloopt met kader stellende beleidsdocumenten, waarover de raad beslissingsbevoegd is, wordt het MPUV zelf ook aan de raad ter vaststelling voorgelegd.

Beslistermijn
De beslistermijn van het MPUV 2023 valt samen met de beslistermijn van de Voorjaarsnota 2023.

Beoogd effect
Systematisch inzicht geven in de gemeentelijke vastgoedportefeuille, de ontwikkeling daarvan en een vooruitblik op de trends en ontwikkelingen die gevolgen hebben voor het maatschappelijk vastgoed en rapporteren over de voortgang van de investeringsprojecten.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening
- 29 juni 2018 raadsbesluit Kaderbrief Vastgoed 2017
- 6 oktober 2019 raadsbesluit Nota Kapitaal Goederen Maatschappelijk Vastgoed 2019-2023 (NKG)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1.	Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2023 (MPUV) vast te stellen, waarin: a. Verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde vastgoedbeleid in het afgelopen boekjaar; b. Vooruitgekeken wordt naar de trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op de positie van de vastgoedportefeuille nu en in de toekomst, en; c. In de Voortgangsrapportage Nota Kapitaal Goederen de stand van zaken - inclusief wijzigingen daarin - van de vervangings- en uitbreidingsinvesteringen in het maatschappelijk vastgoed wordt gegeven.
Argumenten	
1.1	Het MPUV 2023 verschaft inzicht in de positie van de vastgoedportefeuille, het te verwachten resultaat en de daarmee samenhangende (financiële) risico's.
	Hiermee wordt gerapporteerd over het gevoerde vastgoedbeleid in de vastgoedportefeuille in overeenstemming met de Kaderbrief Vastgoed 2017. Conform de afspraken uit de Kaderbrief Vastgoed 2017 wordt jaarlijks het MPUV ter vaststelling aangeboden aan het college.
1.2	Door middel van de voortgangsmelding en bijsturing op de Nota Kapitaalgoederen jaarlijks in het MPUV wordt duidelijkheid gegeven over de aanstaande investeringsplannen.
	De jaarlijkse voortgangsrapportage van de Nota Kapitaal Goederen is onderdeel van het MPUV 2023 (Bijlage 1). In de rapportering wordt enerzijds teruggeblikt op de voortgang van de lopende investeringsprojecten (vervanging en uitbreiding) uit de Nota Kapitaal Goederen en een update gegeven voor de prognose van de vervangings- en uitbreidingsinvesteringsprojecten over de periode 2022 tot en met 2024.
1.3	Het beheer van de vastgoedportefeuille wordt transparant en systematisch in beeld gebracht.
	Door een integraal en systematisch beeld van de ontwikkeling en het toekomstperspectief van de gehele vastgoedportefeuille te geven wordt de controletaak van de raad ondersteund.
Risico's	
1.1	Het budget voor investeringen en onderhoud staat onder druk. Vastgoed wordt geconfronteerd met sterk stijgende prijzen voor zowel investeringsprojecten als onderhoud. Daarnaast wordt het inzicht in de zorgplicht voor het vastgoed steeds concreter. De wettelijke eisen die hieraan worden gesteld worden steeds strenger. Gevolg van deze ontwikkelingen is dat het budget steeds meer onder druk komt te staan. In de VJN zijn deze problemen voor de komende twee jaar opgevangen door de inzet van (extra) indexering, het spreiden van werkzaamheden in de tijd en het inzetten van buffers. Op lange termijn schiet het budget

	mogelijk tekort als gevolg van deze ontwikkelingen. Wij adresseren deze binnen de P&C cyclus van de gemeente.

Financiën
De financiële consequenties zijn verwerkt in de Voorjaarsnota 2023.

Vervolg
Programmabegroting 2024: de autorisaties voor investeringsprojecten in het maatschappelijk vastgoed die starten in het kalenderjaar 2024 worden aangevraagd via de eerste en tweede berap. Na goedkeuring hiervan worden deze opgenomen in de Programmabegroting 2024.

Participatie
Er heeft over dit voorstel geen participatie plaats gevonden.

Communicatie
Geen specifieke communicatie voorzien.

Niet-Referendabel
Op dit raadsbesluit is de Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht niet van toepassing omdat het een raadsbesluit betreft dat betrekking heeft op en samenhangt met de stukken betreffende de vaststelling van de gemeentelijke begroting en rekening (artikel 3 lid 2 onder d Verordening tot raadgevend referendum gemeente
Utrecht).

Bijlage(n)
Bijlagen besluitvorming:
- Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2023
- GEHEIM Bijlagen 2, 3, 4 en 5 MPUV 2023: ‘Eigenaarslasten en aansluiting op Jaarstukken 2022’, ‘Overzicht Investeringsprojecten 2024 – 2027’, ‘Overzicht investeringen MPUV 2023’ en ‘Accommodatielijst VGU t.b.v. MPUV 2023’.

Bijlagen informatief:
-

Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2023

Gemeente Utrecht

Colofon

Uitgave
Vastgoedorganisatie Utrecht
Gemeente Utrecht
030 - 286 00 00
secretariaatvgu@utrecht.nl

In opdracht van
Afdeling Vastgoedorganisatie Utrecht
Gemeente Utrecht

Internet
www.utrecht.nl

Inhoud

Samenvatting Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2023

1. Inleiding 7
1.1 Vastgoedportefeuille Vastgoedorganisatie Utrecht 7
1.2 Leeswijzer MPUV 8
1.3 Moties en toezeggingen 9

2. Trends en ontwikkelingen 10
2.1 Ontwikkelingen in de vastgoedmarkt 10
2.2 Ontwikkelingen in wet- en regelgeving, jurisprudentie 12

3. Algemene ontwikkelingen binnen de gemeentelijke vastgoedkaders 14
3.1 Financieel overzicht vastgoedportefeuille 14
3.2 Onderhoud 15

4. Voldoende en optimaal gespreid gemeentelijk vastgoed 18
4.1 Omvang, samentelling en spreiding 18
4.2 Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040, aanbod en spreiding 19
4.3 Verhuurbeleid, leegstand & tijdelijk beheer 20
4.4 Voortgang programma Utrechts Vastgoed 22
4.5 Voortgang programma Bereikbaarheid 33
4.6 Voortgang programma Samenleving & Sport 34
4.7 Dienstverlening aan programma Stedelijke Ontwikkeling 37
4.8 Voortgang programma Openbare Ruimte/ Stadsbedrijven 37

5. Tevredenheid van huurders en eindgebruikers 38
5.1 Klanttevredenheid 38
5.2 Vastgoedexploitatie 40

6. Mens & milieubewust bouwen aan gemeentelijk vastgoed 43
6.1 Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 en mens en milieubewust bouwen 43
6.2 Opgave Energie Transitie 44
6.3 Opgave veerkracht en gelijke kansen 47
6.4 Opgave vergroenen & verdichten in balans 48

Bijlage 1 Voortgangsrapportage Nota Kapitaal Goederen 2020-2023 49

Samenvatting Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed 2023

In het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2023 leggen we verantwoording af over het gevoerde vastgoedbeleid in het afgelopen boekjaar. Ook blikken we vooruit en sturen we bij op de vastgoedprogramma's Utrechts Vastgoed, Samenleving en Sport en Bereikbaarheid en een deel van het programma Openbare Ruimte en Groen.

De onderwijspanden exclusief de MFA's maken geen deel uit van dit MPUV. Het MPUV brengt het beheer van de vastgoedportefeuille (panden en percelen) transparant en systematisch in beeld. In hoofdzaak wordt langs de lijn van de drie hoofddoelen voor het maatschappelijk vastgoed, zoals vastgelegd in de Programmabegroting, verantwoord t.w.:

1. Voldoende en optimaal gespreid vastgoed;
2. Tevredenheid van huurders en eindgebruikers;
3. Mens en milieubewust bouwen aan vastgoed.

Trends en ontwikkelingen

Zoals in voorgaande jaren, signaleren we ook in 2023 trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op het Utrechts Maatschappelijk Vastgoed. De trend van de stijgende kosten voor het Maatschappelijk Vastgoed zet zich voort. Oorzaken zijn de marktontwikkeling, hoge inflatie, het bouwen in hoge dichtheden, en onze eigen ambities ten aanzien van duurzaamheid en gezondheid. In diverse projecten over de hele stad, maar zeker in gebieden als Leidsche Rijn Centrum, omgeving Berlijnplein, Beurskwartier en Merwede zien we dat de normbudgetten die we hanteren niet meer passen bij de hoogstedelijke uitgangspunten en ambities. Daarnaast leidt voortschrijdend inzicht in ons vastgoed tot hogere kosten, denk aan brandveiligheid en andere wettelijke eisen.

Begin 2022 is door de landelijke beheerder van ons elektriciteitsnet netcongestie afgekondigd in Utrecht. In November 2022 is deze verbreed ook naar de afname, specifiek voor grootgebruikers wordt er geen toestemming meer gegeven nieuwe aansluitingen in gebruik te nemen of bestaande aansluitingen te verzwaren. Nieuwe aanvragen komen op een wachtlijst. Een ontwikkeling die van invloed is op de start, uitvoering en voortgang van vastgoedprojecten in de stad. Tot slot heeft netcongestie een negatief effect op twee andere opdrachten waarvoor uitvoeringsprogramma's via het gemeentelijk vastgoed ontworpen worden: 1) Utrecht Aardgasvrij en 2) de herijking van de versnellingsopgave. De technische haalbaarheid van deze opgaves staat onder druk.

Voor de noodopvang van Oekraïense vluchtelingen zijn 1.000 plekken in ons eigen vastgoed gerealiseerd. Alhoewel de doelstelling 1.200 is, is er in Utrecht geen tekort. Een deel van de 1.450 vluchtelingen hebben zelf een onderkomen geregeld of zijn ondergebracht in een gastgezin. Toch blijft het een constante zoektocht naar nieuwe geschikte locaties.

Uit onderzoek blijkt dat de Utrechtse bouwproductie in Natura 2000 gebieden niet zorgt voor een extra stikstofdepostitie en we daarom vooralsnog geen last krijgen van beperkende maatregelen. We maken ons wel zorgen over toenemende regelgeving en strenger wordende normen en daarom houden we contact met deskundigen binnen de gemeente Utrecht. Het toepassen van de uitspraak in het HR Didam arrest heeft relatief grote impact op de organisatie en de verhuurprocessen. Binnen VGU is hier in 2022 een werkwijze voor opgesteld en wordt gevolg gegeven aan de maatstaf zoals in dit arrest neergelegd.

Onderhoud

In het jaarplan 2023 was voor het programma Utrechts Vastgoed planmatig onderhoud een forse stijging geprognotiseerd. De redenen hiervoor zijn het opvoeren van extra zorgplicht handelingen, de inflatie en de prijsstijgingen uit de markt. Vanwege de beperkte beschikbare middelen is een deel van dit onderhoud naar latere jaren verschoven. De noodzakelijke budgetten voor de zorgplicht (brandscans, reparaties t.a.v. de brandscans, NEN1010 en reparaties van de NEN1010) hebben we eveneens uitgesmeerd over meer jaren, waarbij het waarborgen van de veiligheid altijd voorop staat. Bij de knelpuntenlijst van de Voorjaarsnota 2023 hebben we aangegeven dat er voor de komende twee tot drie jaar voldoende budget is om het noodzakelijke onderhoud uit te kunnen voeren.
De prognose in de Meerjaren Onderhoudsvoorziening (MJOP) blikt vier jaar vooruit. Als we wat verder vooruit kijken naar de meerjaren onderhoudskosten voor het maatschappelijk vastgoed, verwachten we ook na 2025 een verdere stijging en een oplopend tekort voor onderhoud. Structureel en op de lange termijn is er echter een probleem omdat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn om te kunnen voldoen aan alle onderhoudsverplichtingen.

Leegstand- en tijdelijk beheer

Het leegstaand vastgoed wordt op twee manieren tijdelijk beheerd. Op klassieke wijze, kortdurend voor 0-6 maanden en maatschappelijk gericht leegstandsbeheer voor de periode van langer dan zes maanden. Voor het klassiek leegstandsbeheer is in 2022 een nieuwe aanbesteding voorbereid die april 2023 gereed is.
Voor de periode van meer dan zes maanden wordt in 2023 onderzocht welke verschillende vormen van tijdelijk beheer er zijn waarbij we meer willen werken met een flexibele en/of buurtgerichte inzet van het tijdelijk leegstaand vastgoed. Onderzocht wordt welke financiële, juridische en praktische consequenties dit heeft.

Klanttevredenheid

Monitoren en bijstellen: VGU meet tweejaarlijks door middel van deelname aan de Benchmark gemeentelijk vastgoed de tevredenheid over de werkzaamheden van de vastgoedorganisatie en de diverse aspecten die leiden tot (on)tevredenheid. Denk aan de samenwerking, communicatie en kwaliteit van het vastgoed. De resultaten bieden belangrijke managementinformatie. Het geeft inzicht in de tevredenheid van de huurders over het beheer en onderhoud, de communicatie, dienstverlening en welke aspecten daarvan volgens de huurders aandacht vragen.
In het MPUV 2022 hebben we het belang van het meten van de klanttevredenheid onderschreven en een aantal KPI's benoemd. Vorig jaar zijn we hiermee aan de slag gegaan. Het beeld wat in het MPUV 2022 is afgegeven, om op alle onderdelen op een gemiddelde van de benchmark uit te komen, is niet geheel realistisch geschetst. We verwachten niet dat we de benoemde KPI's voor 2022 en 2023 volledig gaan halen. De geschetste sprongen zijn te groot om in een relatief korte tijd te behalen. In 2023 investeren we daarom verder in de dienstverlening, het proces rondom het onderhoudsjaarplan en het verhogen van de respons op enquêtes. Tevens neemt VGU in 2023 opnieuw deel aan de benchmark om de klanttevredenheid te meten. Op basis van deze uitkomsten weten we hoe we scoren ten opzichte van 2021 en kunnen verdere verbeterpunten voor 2024 worden vastgesteld.

Vastgoedexploitatie

Bij elke accommodatiesoort verschilt de optimale vorm en de indicator die we willen meten. Voor bezetting en bezoekers is in 2022 voor 11 van de 12 indicatoren op de norm of daarboven gescoord. Bij VGE zetten we de klant centraal. Belangrijke waarden in 2023 zijn: klanttevredenheid vergroten, investeren in klantkennis en klantbinding en het gebruiksgemak van onze voorzieningen.

Opgave Energietransitie

De opgave Energietransitie gaat over het verlagen van de CO_2-uitstoot, hernieuwbare energieopwekking en het aardgasvrij maken van de stad. In samenwerking met het beleidsveld Energietransitie is in 2019 het beleid- en uitvoeringskader "Versnellingsopgave Energieneutraal Kernvastgoed 2040" in het leven geroepen om aan deze opgave gehoor te geven. Vanwege de complexiteit en diversiteit van de portefeuille zijn er destijds verschillende deelopgaven geformuleerd op het kernvastgoed, onderwijshuisvesting, Zon op Dak en monumenten. Helaas heeft dit uitvoeringsprogramma tot teleurstellende prestatie geleid zoals ook beschreven in het

Rekenkamerrapport “Onbegonnen Werk” wat het beperkte resultaat onderschrijft en constateringen doet met betrekken tot financiële tekorten. Het evaluatierapport door Ecorys, wat het resultaat beaamt, komt met aanbevelingen van organisatorische aard ter verbetering van de opgave. Tegelijkertijd zijn er ook twee additionele rapporten afgerond. De eerste betreft Zon op het Dak van Ecorys, waaruit blijkt dat energieneutraliteit op onze panden niet mogelijk is en deze doelstelling enkel op gebiedsniveau gehaald kan worden. De tweede betreft het Monumentenplan vanuit TNO waarin de speciale rol van monumentaal vastgoed gespecificeerd wordt met bijbehorend afwijkend ambitieniveau.

Deze rapporten zijn eind 2022 gepresenteerd aan de raad samen met een plan van aanpak om tot een herijking van het beleid en uitvoeringsprogramma te komen. In het voorjaar wordt de raad geïnformeerd over de vervanging van de Versnellingsopgave.

Utrecht Standaard Toegankelijk

Uitgangspunt bij renovatie en nieuwbouw van gemeentelijk vastgoed is dat we projecten toetsen aan toegankelijkheid conform UST (Utrechtse Standaard Toegankelijk). Op verzoek van de raad is de UST in 2022 geëvalueerd en zijn stevige aanbevelingen naar voren gekomen.
Voordat we overgaan tot het verder uitvoeren van toegankelijkheidsmaatregelen, willen we een beter beeld hebben van de mogelijke aanpassingen in de verschillende panden. Daarom laten we ons nu uitgebreider informeren door het opstellen van professionele inventarisaties. Dit kost meer tijd, maar geeft ons wel een beter beeld van de mogelijkheden, waardoor door de uitvoering naar achteren is geschoven. Dit betekent een onderbesteding van de beschikbare middelen voor het programma toegankelijkheid.

Nota Kapitaal Goederen

De Nota Kapitaal Goederen 2021-2023 Maatschappelijk Vastgoed (NKG) geeft inzicht in de geplande vervangings- en uitbreidingsinvesteringen van het vastgoed. In de bijlage van dit MPUV wordt een actualisatie ten opzichte van het moment van vaststelling (d.d. 3 oktober 2019) van de NKG gepresenteerd. Deze voortgangsrapportage betreft voornamelijk de tijdsplanning van en nadere specificatie van het kostenoverzicht van de investeringsprojecten.

Het MPUV en de NKG zijn aan vernieuwing toe. Een nota die verder vooruit kijkt, beter aansluit bij andere beleidsnota’s en de nieuwe koers rond sturen en verantwoorden. Het jaar 2023 wordt gebruikt om dit verder vorm en inhoud te geven.

1. Inleiding

In het Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2023 leggen we verantwoording af over het gevoerde vastgoedbeleid in het afgelopen boekjaar. Ook blikken we vooruit en sturen we bij op programma's. Dit betreft zowel het gehele programma Vastgoed, als het vastgoeddeel in de programma's Bereikbaarheid en Sport. De onderwijspanden exclusief de MFA's maken geen deel uit van dit MPUV. Het MPUV brengt het beheer van de vastgoed-portefeuille (panden en percelen) transparant en systematisch in beeld.

1.1 Vastgoedportefeuille Vastgoedorganisatie Utrecht

De totale vastgoedportefeuille in beheer bij de Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU) is onderverdeeld in vier programma's: Utrechts Vastgoed, Samenleving en Sport, Bereikbaarheid en Onderwijs. Het vastgoed in deze vier programma's wordt begroot en verantwoord in de administratie van VGU. Daarnaast adviseert VGU over en voert taken uit voor de programma's Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen en Erfgoed, Maatschappelijke Ontwikkeling en Volksgezondheid.

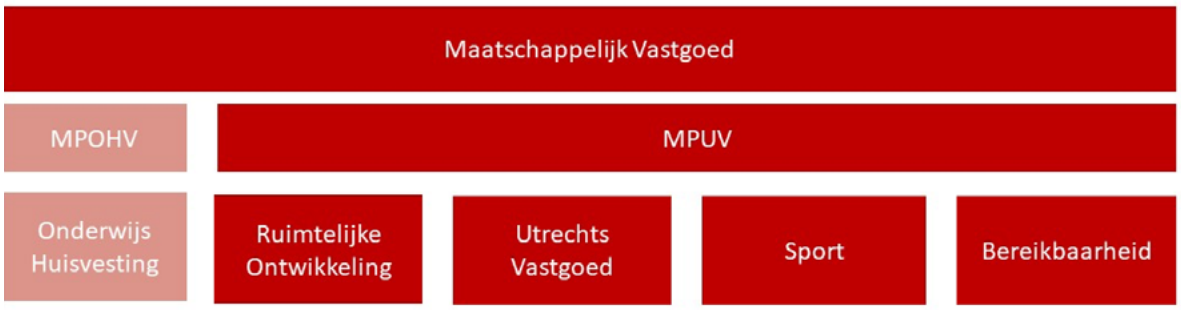

De verantwoording in dit MPUV over het gevoerde vastgoedbeleid betreft het gehele programma Vastgoed en het vastgoeddeel in de programma's Samenleving en Sport, Bereikbaarheid en een deel van Openbare Ruimte en Groen. Deze rapportering biedt een beleidsmatig en integraal overzicht van het totale maatschappelijk vastgoed.

In de jaarstukken wordt daarnaast per programma verantwoording afgelegd. Deze verantwoording vindt plaats aan de hand van de effect- en prestatiedoelstellingen en daarbij behorende kpi's per programma (m.u.v. onderwijshuisvesting).

De verantwoording over het vastgoed in programma Onderwijs vindt plaats in Meerjaren Perspectief Onderwijs Huisvesting (MPOHV) en Voortgangsrapportage Onderwijs Huisvesting. Over het vastgoed dat in bezit is bij de uitvoeringsorganisatie Stadsbedrijven (panden voor het doel eigen huisvesting van Stadsbedrijven) wordt in het MPUV gerapporteerd in hoofdstuk 4.

Organisatieontwikkeling VGU
Op 1 februari 2021 zijn de Utrechtse Vastgoedorganisatie en Vastgoedbeheer samengevoegd tot Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU). Hiermee zijn alle taken en verantwoordelijkheden van het Utrechts gemeentelijk vastgoed samengebracht in één vastgoedorganisatie. In 2022 is de nieuwe organisatie verder uitgebouwd en vorm gegeven. Dit creëert de randvoorwaarden voor uniforme werkwijzen en -processen. Zo zorgen wij samen voor voldoende veilig, duurzaam en eigentijds maatschappelijk vastgoed in een groeiende en verdichtende stad.

In de raadsbrief van 19 april 2023 bent u geïnformeerd over het verder op orde brengen van de Vastgoedorganisatie Utrecht.

1.2 Leeswijzer MPUV

Het MPUV richt zich op de verantwoording over het gevoerd vastgoedbeleid. De verantwoording in het MPUV gaat over het gehele programma Utrechts Vastgoed en het vastgoeddeel in de programma's Samenleven en Sport en Bereikbaarheid en een deel van Openbare Ruimte en Groen.

Hoofdstukken 2 tot en met 6
Dit MPUV rapporteert in hoofdzaak langs de lijn van de drie hoofddoelen voor het maatschappelijk vastgoed, zoals vastgelegd in de Programmabegroting, t.w.:

4. Voldoende en optimaal gespreid vastgoed (hoofdstuk 4)
5. Tevredenheid van huurders en eindgebruikers (hoofdstuk 5)
6. Mens en milieubewust bouwen aan vastgoed (hoofdstuk 6).

In *hoofdstuk 2* worden de algemene trends en ontwikkelingen voor de gehele vastgoedportefeuille belicht. Deze trends beschrijven de context waarin dit MPUV is geschreven en welke ontwikkelingen er gaande zijn. Daarnaast beschrijven we welke effecten de trends op het maatschappelijk vastgoed kunnen hebben, nu en in de toekomst.

Vervolgens in *hoofdstuk 3* bespreken we de ontwikkelingen binnen de gemeentelijke vastgoedkaders. Dit hoofdstuk gaat over ontwikkelingen in de programma's in relatie tot de gemeentelijke vastgoedkaders zoals financiën, risicobeheer, onderhoud en verhuurbeleid.

In *hoofdstukken 4 t/m 6* worden de ontwikkelingen binnen de 3 hoofddoelen beschreven. We blikken terug op de effecten van de verschillende uitvoeringsprogramma's (in ontwikkeling) en het resultaat op de maatschappelijke vastgoedportefeuille van de gemeente.

Voortgangsrapportage en bijstelling NKG
De *Nota Kapitaal Goederen 2020 – 2023 Maatschappelijke Vastgoed (NKG)* geeft inzicht in de geplande vervangings- en uitbreidingsinvesteringen van het vastgoed in de programma's Utrechts Vastgoed, Samenleving en Sport en Bereikbaarheid. In deze Nota zijn vanuit het programma Bereikbaarheid alleen de parkeergarages en het fietsparkeren in beeld gebracht, de overige investeringen zijn terug te vinden in het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR).
De gepresenteerde actualisatie ten opzichte van het moment van vaststelling van de Nota Kapitaal Goederen (d.d. 3 oktober 2019) omvat voornamelijk de tijdsplanning van de investeringsprojecten en een nadere specificatie van het kostenoverzicht van deze projecten. Hiervoor wordt in de eerste Bestuursrapportage om autorisatie gevraagd.

In *bijlage 1* wordt teruggeblikt op de voortgang van de lopende investeringsprojecten uit de Nota Kapitaal Goederen en een update gegeven voor de vervangings- en uitbreidingsinvesteringsprojecten over de periode 2023 tot en met 2025. De totale investeringsbedragen worden gepresenteerd in het verwachte jaar van aanvang van de werkzaamheden. De individuele projecten worden per programma inhoudelijk toegelicht.

Op de investeringsprojecten die gestart zijn in het kalenderjaar 2023 wordt een toelichting gegeven en is reeds autorisatie gevraagd bij de Programmabegroting 2023.

Nieuw format MPUV & NKG 2024
De huidige NKG heeft een looptijd van 2020-2023. De financiële verordening schrijft voor dat de NKG moet worden vervangen “als daartoe aanleiding is”. Dit jaar geven we de vernieuwing van de NKG verder vorm en werken we deze uit met als doel in het voorjaar van 2024 een nieuwe NKG op te leveren. We willen daarbij ook de naamgeving van het document herzien en in lijn brengen met vergelijkbare beleidsrapportages die naar de raad gaan, zoals het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) en het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting (MPOHV). In lijn met het MPOHV willen we daarbij ook verkennen of het mogelijk is een “NKG nieuwe stijl” in te richten met een langere doorkijk (10 a 15 jaar i.p.v. 4 jaar).

Daarnaast wordt bekeken hoe het MPUV en de NKG beter aangesloten kunnen worden bij de nieuwe gemeentelijke programma indeling van de Programmabegroting die op dit moment wordt ontwikkeld. Dan kunnen het MPUV en de NKG aangepast worden op de nieuwe visie op sturen en verantwoorden die ook betekenis heeft voor gemeentelijke producten die naar college en raad gaan.

1.3 Moties en toezeggingen

Moties en toezeggingen die in dit MPUV worden behandeld:

Moment	Nummer	Beschrijving	Verwijzing MPUV
Raad 15-07-21	Toezegging 21/T250	M289 ‘Community Right to Bid’ (overgenomen): In kader 4 van de Kadernota 2023 is hier invulling aan gegeven. Raadsbrief Pilotprojecten Ambitiedocument Maatschappelijke Waarde Vastgoed Utrecht – iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)	Kadernota 2023
Raad 15-07-21	Toezegging 21/T251	In Kader 1 van de Kadernota wordt invulling gegeven aan maatschappelijk leegstandsbeheer als leidend principe. In de raadsbrief van 20 januari 2023 is aangegeven dat de invulling hiervan nader wordt uitgewerkt. Daarnaast wordt een stand van zaken in het MPUV opgenomen.	Hoofdstuk 4, paragraaf 4.3
Cie ROGV 20-11-22	Toezegging 22/T395	In de raadsbrief van 13 april 2023 is de raad geïnformeerd over de stand van zaken van de toegankelijkheid van het eigen vastgoed. Daarnaast wordt een stand van zaken in het MPUV opgenomen.	Hoofdstuk 6, paragraaf 6.3

2. Trends en ontwikkelingen

In dit hoofdstuk wordt de context waarin dit MPUV zich bevindt beschreven aan de hand belangrijke trends en ontwikkelingen. Deze trends en ontwikkelingen hebben invloed op het Utrechts maatschappelijk vastgoed.

2.1 Ontwikkelingen in de vastgoedmarkt

Kostenstijgingen maatschappelijk vastgoed
De afgelopen jaren merken we dat de kosten van het maatschappelijk vastgoed blijven stijgen. Oorzaken zijn de marktontwikkeling, hoge inflatie, het bouwen in hoge dichtheden, en onze eigen ambities ten aanzien van duurzaamheid en gezondheid. In diverse projecten over de hele stad, maar zeker in gebieden als Leidsche Rijn Centrum, omgeving Berlijnplein, Beurskwartier en Merwede zien we dat de normbudgetten die we hanteren niet meer passen bij de hoogstedelijke uitgangspunten en ambities.

- Marktontwikkeling
  De inval in Oekraïne heeft afgelopen jaar tot stijgende energieprijzen en een grotere schaarste aan bouwmaterialen geleidt. Tegelijkertijd stond de markt al onder druk door de impact van de coronacrisis op de beschikbaarheid van bouwmaterialen, personeel en de aanhoudende vraag. De stijgende prijzen hebben ook het effect gehad dat de centrale banken het afgelopen jaar de rente zijn gaan verhogen. Wat de impact hiervan op de bouwsector zal zijn en hoe lang deze effecten aan zullen houden is op dit moment nog moeilijk te voorspellen.

- Inflatie
  Na een periode van relatief lage inflatie in de afgelopen jaren, zijn de prijzen in de zomer in de lift gekomen en heeft deze ontwikkeling zich verder voortgezet. Op jaarbasis is het inflatiecijfer in februari 2023 gestegen naar 6,2%.
  Het CPI-prijsindexcijfer volgt hiermee de trend die eerder al was ingezet in bouwwereld (onderhoud). Aanvankelijk was de stijging van de cijfers voornamelijk te wijten aan de stijging van de energieprijzen na aflopen van de coronacrisis. Het is nu lastig te voorspellen of deze stijging stand zal houden of zal gaan afvlakken, mede door de ontwikkelingen in Oost-Europa.

De gecombineerde problematiek van de stijgende energieprijzen, de inflatie en de huurindexaties zorgt bij onze huurders voor financiële zorgen. Het is juist de combinatie van zaken waardoor de problematiek cumuleert. In 2022 is daarom besloten om de huren eenmalig met een lager percentage te indexeren. In 2023 kijken we hoe we in 2024 gaan indexeren. Daarnaast wordt er in 2023 een pakket aan maatregelen gelanceerd om onze maatschappelijke partners te ondersteunen die door de prijsstijgingen in de problemen raken.

Hierover is de raadsbrief “CPI-indexatie van de huurprijzen voor gemeentelijk huurders eenmalig terugbrengen tot kerninflatie” verzonden.

Daarnaast heeft de gemeente als tegemoetkoming een aantal steunmaatregelen in het leven geroepen:
1. Noodsteun voor maatschappelijke instellingen (3 miljoen euro per jaar voor 2023 t/m 2025).
2. Incidentele tegemoetkoming in de gestegen prijzen voor maatschappelijke instellingen (4,5 miljoen euro voor 2023).
3. Structurele generieke tegemoetkoming gestegen prijzen. De inzet van deze middelen is o.a. bedoeld voor stijgende kosten van buurt- en dorpshuizen (ca. 6 miljoen euro structureel). Hierover is de raadsbrief “Tegemoetkoming prijsstijgingen maatschappelijke partners” verzonden.

Noodopvang oorlogsvluchtelingen Oekraïne
In 2022 is de oorlog in Oekraïne uitgebroken en die duurt ook in 2023 nog voort. Velen zijn gevlucht voor de oorlog en opgevangen in de EU. In Utrecht werken MO-VGU-Ruimte samen aan het realiseren van opvang en verzorging van de vluchtelingen in het programma 'Opvang Oekraïne'.

Gemeente Utrecht heeft als doelstelling om 1.200 opvangplekken te realiseren. Daarvan is nu een groot deel gereed, maar gezien de tijdelijk aard van de meeste opvangplekken blijft het een constante zoektocht naar nieuwe locaties. Voor een deel is deze opvang nu gerealiseerd in eigen vastgoed, voor een deel in aangehuurd vastgoed en in tijdelijke huisvesting.

Hoewel de doelstelling van 1.200 opvangplekken nog niet gehaald is, is er geen tekort. Het streven is om met de ontwikkeling van nieuwe plekken ongeveer gelijk te lopen met de behoefte. Er stromen nu mensen vanuit gastgezinnen door naar gemeentelijke opvang, op dit moment is er geen sprake van een wachtlijst. De gemeente Utrecht beschikt nu over ongeveer 1000 plekken en deze groeien door als dat nodig is. Ondanks het feit dat er op dit moment 1.450 Oekraïense vluchtelingen in Utrecht zijn, is er geen sprake van een tekort aan opvangplekken. Een deel van de vluchtelingen heeft zelf een plek geregeld of zijn ondergebracht in een gastgezin.

Netcongestie
Tennet, de landelijke netbeheerder van onze elektriciteit, heeft begin 2022 netcongestie afgekondigd in Utrecht. In November 2022 is deze verbreed ook naar de afname, specifiek voor grootgebruikers wordt er geen toestemming meer gegeven om nieuwe aansluitingen in gebruik te nemen of bestaande aansluitingen te verzwaren. De aanvragen worden door Stedin op een wachtlijst gezet.

Bij het grootste deel van het gemeentelijk vastgoed hebben we te maken met grootverbruik-aansluitingen (een elektriciteitsaansluiting groter dan 3 x 80 ampère). Bestaand vastgoed ondervindt gelukkig geen significant negatieve effecten door de netwerkcongestie. Met het vastgoed dat we op het moment ontwikkelen lopen we echter wel een groot risico op vertraging. Dit geldt voor zowel nieuwbouw als voor de renovaties van bestaande panden.

Uit een eerste inventarisatie blijkt dat er ongeveer 20 vastgoedprojecten zijn die we dit jaar voorbereiden op uitvoering. Het gaat vaak om projecten in grootschalige gebiedsontwikkelingen, bijvoorbeeld nieuwe scholen. Deze projecten komen op de wachtlijst van Stedin. Een andere mogelijkheid is dat we projecten terugbrengen naar de tekentafel. In beide situaties loopt het project vertraging op en bestaat het risico dat een pand niet tijdig opgeleverd kan worden. Als een project terug moet naar de tekentafel, zoeken we naar haalbare alternatieven om het project met zo min mogelijk vertraging door te laten gaan. We verwachten dat geen enkele oplossing op korte termijn toepasbaar is op de brede projectenportefeuille. Het is in ieder geval reëel om rekening te houden met significante meerkosten door overmacht die niet ingecalculeerd zijn. Een alternatieve keuze is om een project te stoppen.

Tot slot heeft netcongestie een negatief effect op twee andere opdrachten waarvoor uitvoerings-programma's via het gemeentelijk vastgoed ontworpen worden: 1) Utrecht Aardgasvrij en 2) de herijking van de versnellingsopgave. De technische haalbaarheid van deze opgaves staat onder druk.

Stikstof
In veel natuurgebieden slaat er meer stikstof neer dan de natuur aan kan en worden depositie-waarden overschreven. Het kabinet stelt dat in 2030 74% van het stikstofgevoelig Natura 2000-areaal onder de kritische depositiewaarde moet zijn gebracht. Er is onderzocht hoe groot de stikstofbijdrage is van Utrechtse bouwproductie in Natura 2000 gebieden. De eerste resultaten laten zien dat veel Utrechtse bouwprojecten niet zorgen voor extra stikstofdepositie en daarom geen last krijgen van beperkende maatregelen. In de lopende projecten voor maatschappelijk vastgoed zijn we hier ook nog niet tegen aan gelopen. We maken ons wel zorgen over toenemende regelgeving en strenger wordende normen en daarom houden we contact met de deskundigen binnen de gemeente Utrecht.

Covid-19 crisis
Gedurende de covidcrisis heeft de gemeente haar huurders ondersteund middels het verstrekken van huurkortingen tussen maart 2020 en juni 2022. In totaal is er voor ruim € 650.000 aan (voorlopige) huurkortingen verstrekt. Aan de raad is hierover op 14 september 2022 een uitgebreide brief gestuurd.

Figuur 1 | Huurkortingen mrt 2020 -juni 2022

	Totaal	Gem. per maand
Huurkorting maart - juni 2020	€ 198.499	€ 49.625
Huurkorting juli - december 2020	€ 197.760	€ 32.960
huurkorting januari - april 2021	€ 164.085	€ 41.021
Huurkorting mei - september 2021	€ 105.853	€ 21.171
Huurkorting oktober - december 2021	€ 28.130	€ 9.377
Huurkorting januari - maart 2022	€ 28.261	€ 9.420
Huurkorting april - juni 2022	€ 10.230	€ 3.410
Totaal 2020-2022	**€ 732.818**	
Definitieve huurkorting 2020	*-71.000*	
Totaal 2020-2022	**€ 661.818**	

Voortgang Investeringsprojecten
Mede door de gevolgen van de COVID-19 crisis zijn verschillende reguliere investeringsprojecten vertraagd. Hierover treft u in de bijlage 1 Voortgangsrapportage Nota Kapitaal Goederen een nadere toelichting aan.

2.2 Ontwikkelingen in wet- en regelgeving, jurisprudentie

Omgevingswet & Besluit Bouwwerken Leefomgeving
De invoering van de Omgevingswet wordt voor de vijfde keer uitgesteld. De Omgevingswet zal inwerking treden op 1 januari 2024. De nieuwe Omgevingswet bundelt en vereenvoudigt de regels voor ruimtelijke projecten. Waar men voor de komst van de Omgevingswet meerdere bronnen en wetten moest raadplegen, informeren en kon toetsen, is dit met de komst van 1 digitaal loket vereenvoudigd. Het moet makkelijker worden om op deze manier ruimtelijke projecten te starten.

Uitspraak zaak Didam
De Didam uitspraak van de Hoge Raad van 26 november 2021 heeft grote impact. De Hoge Raad oordeelt in de Didam uitspraak dat wanneer de gemeente grond of vastgoed verkoopt, zij alle potentiële kopers “gelijke kansen” moet bieden als er meerdere gegadigden (te verwachten) zijn. Deze verplichting vloeit voort uit het gelijkheidsbeginsel. De verplichting om gelijke kansen te bieden houdt in dat de gemeente alle potentieel geïnteresseerde partijen in de gelegenheid moet stellen om onder gelijke voorwaarden mee te dingen naar het te verkopen vastgoed, door middel van een openbare selectieprocedure. De Hoge Raad biedt één uitzondering: als op basis van objectieve, toetsbare en redelijke criteria mag worden aangenomen dat er maar één serieuze gegadigde is. In dat geval moet de gemeente haar voornemen tot verkoop, inclusief de motivering waarom zij denkt dat er op grond van de hiervoor bedoelde criteria maar één serieuze gegadigde is, tijdig voorafgaand aan de verkoop bekend maken. Binnen de in de publicatie genoemde termijn kunnen derden zich melden.

In navolging van deze uitspraak is in de lagere rechtspraak inmiddels geoordeeld dat de maatstaf uit het Didam arrest ook geldt voor huur en pacht.

Binnen VGU is hier inmiddels een werkwijze voor opgesteld en wordt gevolg gegeven aan de maatstaf zoals neergelegd in het HR Didam arrest. Dit vraagt wel een nieuwe manier van werken voor de Vastgoedorganisatie. Het toepassen van de uitspraak heeft relatief grote impact op de organisatie en de verhuurprocessen. Daarnaast is er op het gebied van huur nog veel onduidelijk en brengt dit beperkingen met zich mee ten aanzien van wijzigingen van overeenkomsten, toekennen van eerste rechten van huur en/of koop, etc. De ontwikkelingen in de jurisprudentie worden nauwlettend in de gaten gehouden en indien nodig wordt de werkwijze daarop aangepast.

Wijziging Wet Markt en Overheid
Er is een wetsvoorstel ingediend voor wijziging van de Wet Markt en Overheid. Met dit wetsvoorstel komt het tijdelijk karakter van de Wet Markt en Overheid te vervallen. De voorwaarden voor het gebruik van de uitzonderingen op basis van het algemeen belang (de algemeen belang besluiten) worden aangescherpt. Dit zal waarschijnlijk impact hebben voor de algemeen belang besluiten die toezien op het gebruik en verhuur van vastgoed. Gedacht werd dat de wetswijziging 1 juli 2023 in werking zou treden. Op dit moment ligt het voorstel nog voor besluitvorming in de Tweede Kamer en is onduidelijk of de wetswijziging dit jaar zal plaatsvinden.

Verplichting energielabel C kantoorruimte
Per 1 januari 2023 is het voor kantoorruimte verplicht om minimaal energielabel C te hebben. Dit geldt ook voor de kantoorruimte in de vastgoedportefeuille van de gemeente. Alle kantoorpanden van de gemeente voldoen aan label C. De gemeente is hard op weg om verdere duurzaamheidsmaatregelen te realiseren. Verwacht wordt dat in 2030 een kantoorruimte minimaal energielabel A dient te hebben.

Wet opvang asielzoekers
Er is een nieuwe wet in de maak op basis waarvan er een wettelijke plicht tot opvang van asielzoekers zal ontstaan. De gemeente spant zich hard in om opvanglocaties te realiseren. Gekeken wordt welk effect dit mogelijk gaat hebben, de verwachting is echter dat de invloed van deze wet op zichzelf beperkt zal zijn. Uiteraard blijft de daadwerkelijk opvang van asielzoekers en het realiseren van opvanglocaties een onverminderd grote uitdaging.

3. Algemene ontwikkelingen binnen de gemeentelijke vastgoedkaders

Dit hoofdstuk gaat over ontwikkelingen in de programma's in relatie tot de gemeentelijke vastgoedkaders zoals financiën, risicobeheer, onderhoud en verhuurbeleid.

3.1 Financieel overzicht vastgoedportefeuille

Het vastgoed binnen de vier programma's Utrechts Vastgoed, Sport en Samenleving, Bereikbaarheid en Onderwijs, wordt begroot en verantwoord in de administratie van de VGU. Hierbij wordt de gebruikelijke planning en control-cyclus van de gemeente gevolgd.

Eigenaarslasten
Onder de eigenaarslasten van de vier bovenstaande programma's vallen de zakelijke lasten (OZB, rioolrecht, watersysteemheffing en verzekeringen), de kapitaallasten, de kosten voor het portefeuillemanagement en de kosten voor het onderhoud op de panden. Bij de baten gaat het voornamelijk om huurinkomsten. In bijlage 2 zijn de cijfers van de eigenaarslasten van de hierboven benoemde programma's weergegeven. Het uitgangspunt bij dit overzicht is de Jaarstukken 2022. Bij het programma Onderwijs zijn de eigenaarslasten direct terug te vinden in de jaarstukken onder de desbetreffende subdoelstelling. Bij de andere programma's is dit niet het geval omdat er ook andere (exploitatie)kosten en opbrengsten op de subdoelstellingen worden geadministreerd. In bijlage 2 is voor deze programma's een overzicht opgenomen waarin de aansluiting wordt gepresenteerd tussen de cijfers uit figuur 4 en de jaarstukken. De specifieke toelichting op de verschillen tussen de begroting en de realisatie is terug te vinden in de Jaarstukken 2022 bij de desbetreffende programma's en subdoelstellingen.

WOZ-waarde
De totale WOZ-waarde van de gemeentelijke vastgoedportefeuille bedraagt ruim € 1,448 miljard euro. Dit is een stijging van 1,6% ten opzichte van vorig jaar. Veruit het grootste aandeel van de WOZ-waarde zit in het programma vastgoed, €661 miljoen. Daarna volgt het programma onderwijs €465 miljoen en het programma Samenleven en Sport € 177 miljoen.

Figuur 2 | WOZ-waarde per programma

WOZ waarde

Peildatum	Programma						
	Beheer tbv derden - M.O.	Bereikbaarheid	Onderwijs	Sport	Stedelijke Ontwikkeling	Vastgoed	Totaal
31-12-2012			217 053 000	56 600 000	137 803 675	345 783 000	**757 239 675**
31-12-2013		32 267 000	292 086 000	134 685 000	136 854 000	367 636 000	**963 528 000**
31-12-2014	1 013 000	37 936 000	368 801 000	165 464 000	129 381 000	371 224 000	**1 073 819 000**
31-12-2015	2 056 000	47 759 000	359 047 000	165 945 000	114 194 000	673 034 000	**1 362 035 000**
31-12-2016	2 047 000	44 994 000	359 361 000	163 139 000	91 019 000	662 618 000	**1 323 178 000**
31-12-2017	1 807 000	61 420 000	386 395 000	161 841 000	82 904 000	630 558 000	**1 324 925 000**
31-12-2018	770 000	57 245 000	403 373 000	171 447 000	78 061 000	627 652 000	**1 338 548 000**
31-12-2019	7 446 000	74 335 000	447 649 000	171 746 000	35 385 000	661 895 000	**1 398 456 000**
31-12-2020	1 993 000	83 814 000	455 092 000	176 771 000	36 719 000	673 567 000	**1 427 956 000**
31-12-2021	1 859 000	82 316 000	461 763 000	173 698 000	33 313 000	672 457 000	**1 425 406 000**
31-12-2022	1 846 000	101 644 000	465 074 000	176 923 000	41 708 000	661 504 000	**1 448 699 000**

Weerstandsvermogen
De in hoofdstuk 2 beschreven bouwkostenstijging is ook in 2023 het belangrijkste risico. Doordat de prijsontwikkeling nog steeds bovengemiddeld is, staan investeringskredieten onder druk en zien we ook bij lopende opdrachten dusdanige prijsstijgingen, dat het risico niet eenzijdig volledig bij opdrachtnemers neergelegd kan worden. Binnen het MPUV zal moeten worden geprioriteerd om te compenseren voor de verwachte prijsstijging van nog te starten projecten, daar waar deze niet uit een verhoging van de huur kunnen worden gedekt.

Debiteuren
Debiteurenbeheer is een belangrijk aspect voor een verhuurder. Er bestaat altijd een risico dat (gemeentelijke) debiteuren hun rekeningen niet (op tijd) betalen.

In 2022 is gesignaleerd dat in de sportsector problematische betalingsachterstanden ontstonden. Na overleggen met een tweetal huurders is op basis van bedrijfseconomische gronden besloten om een deel van de huurachterstand kwijt te schelden. Bij het toekennen hiervan zijn vanuit juridisch perspectief het gelijkheidsbeginsel en het eventuele risico op staatssteun in acht genomen.

Eind 2021 is een nieuw kader voor het omgaan met (dubieuze) debiteurenrisico opgesteld. Er wordt niet meer gekeken naar de ouderdom in de jaren van de vordering, omdat de ervaring leert dat er geen relatie is tussen oninbaarheid en ouderdom. Voor de bepaling van de voorziening dubieuze debiteuren is gekeken naar de openstaande posten van eind 2022. Alle posten van openbare lichamen en subsidies worden hieruit verwijderd, omdat voor deze posten het risico op oninbaarheid nihil is. Ook de posten die als dubieus op de balans staan (posten die zijn overgedragen aan incassobureau, deurwaarder, of failliet zijn, of in behandeling zijn bij advocaat) worden hieruit gehaald. Deze posten hebben een hoger risico op oninbaarheid (inschatting kans op oninbaarheid 20%). Van de rest is uit het verleden gebleken dat bij VGU gemiddeld 1,9% oninbaar zal zijn. Voor VGU betekent dit dat voor de dubieuze posten € 2.762,02 in de voorziening wordt opgenomen en voor de overige debiteuren € 118.420,01.

3.2 Onderhoud

In deze paragraaf rapporteren we over de onderhoudswerkzaamheden die we verrichten aan het gemeentelijke vastgoed. We lichten kort toe hoe we door middel van de Utrechtse Onderhoud Methodiek de (technische) kwaliteit van het vastgoed borgen en we presenteren het financiële resultaat van 2022.

Kader: Utrechtse Onderhoud Methodiek
Het onderhoud aan het vastgoed van de gemeente Utrecht wordt uitgevoerd volgens de Utrechtse Onderhoud Methodiek 2013 (UOM 2013) en de Kadernota Maatschappelijk Vastgoed: kader 8 Conditie gestuurd onderhoud volgens de NEN 2767.

Door de UOM zijn we in staat om het vastgoed op een vooraf vastgesteld onderhoudsniveau te onderhouden. We maken onderscheid tussen dagelijks onderhoud (storingen & preventief onderhoud) en planmatig onderhoud. Het geplande onderhoud voor de komende jaren wordt geprognotiseerd in een Meerjarige Onderhoud Prognose (MJOP). Door middel van de genormeerde NEN 2767-systematiek wordt op een transparante wijze geprognotiseerd hoeveel middelen er nodig zijn om de portefeuille op minimaal onderhoudsniveau 3 te houden.

Jaarplan 2022
Het vastgoed van de gemeente Utrecht is onderverdeeld in diverse programma's. Deze programma's zijn:

1. Utrechts Vastgoed
2. Sport en Samenleving
3. Bereikbaarheid
4. Onderwijs

Programma Utrechts Vastgoed is hiervan het grootste programma, hierin zitten multifunctionele accommodaties, welzijn, zorg, cultuur, erfgoed, gemeentelijke huisvesting, veiligheid en overige panden.

Voor het jaar 2022 geldt voor alle programma's in grote lijnen dezelfde conclusie t.a.v. instandhouding onderhoud. Planmatige bestede onderhoudskosten vallen wat lager uit ten opzichte van de prognoses opgenomen in het Jaarplan 2022. Het saldo is aan de voorziening planmatig onderhoud toegevoegd, in lijn met de bedoeling van deze voorziening. VGU heeft relatief hoge kosten voor het preventief en correctief onderhoud.

Jaarplan 2023
In het jaarplan 2023 was voor het programma Utrechts Vastgoed planmatig onderhoud een forse stijging geprognotiseerd. De redenen hiervoor zijn het opvoeren van extra zorgplicht handelingen, de inflatie en de prijsstijgingen uit de markt. Vanwege de beperkte beschikbare middelen is een deel van dit onderhoud naar latere jaren verschoven. De noodzakelijke budgetten voor de zorgplicht (brandscans, reparaties t.a.v. de brandscans, NEN1010 en reparaties van de NEN1010) hebben we eveneens uitgesmeerd over meer jaren, waarbij het waarborgen van de veiligheid altijd voorop staat. Bij de knelpuntenlijst van de Voorjaarsnota 2023 hebben we aangegeven dat er voor de komende twee tot drie jaar voldoende budget is om het noodzakelijke onderhoud uit te kunnen voeren; structureel is er echter een probleem omdat daarna er onvoldoende middelen beschikbaar zijn om te kunnen voldoen aan alle onderhoudsverplichtingen.

Onderhoudswerkzaamheden worden daar waar mogelijk en voorgeschreven is duurzaam uitgevoerd. De Erkende maatregelenlijst bevat de energiebesparende maatregelen die dit betreft. Vanaf 2024 is een bedrag van jaarlijks € 3,45 miljoen opgenomen in de onderhoudsbegroting. Dit bedrag wordt terugverdiend in de huur of in vergoedingen.

Onderhoudsprogramma's 2023-2032
Afgelopen jaar is er nog meer aandacht besteed aan het opvoeren van handelingen t.a.v. de zorgplicht. Daarnaast wordt er in 2023 een onderzoek door een extern bureau uitgevoerd t.a.v. de compliance zorgplicht om ervoor te zorgen dat we ook voldoen aan onze zorgplicht volgens wettelijke normen. Door dit inzicht in de staat van het onderhoud is het meerjarenbudget voor onderhoud naar verwachting onvoldoende. Op korte termijn wordt de oplossing gevonden in het temporiseren. Structureel is er onvoldoende budget voor het uitvoeren van planmatig onderhoud. Voor de overige programma's, waar het jaarlijkse onderhoudsbudget aanzienlijk lager is dan bij het Utrechts Vastgoed, speelt deze problematiek niet of in mindere mate.

Loden leidingen
In 2022 zijn bij 126 van 194 mogelijke risico panden (bouwjaar < 1960) metingen uitgevoerd. Bij 60 panden bleek een verhoogd percentage lood aanwezig te zijn. Na het uitvoeren van een tweede meting blijkt dat bij 40 panden alsnog een verhoogde concentratie lood wordt gemeten. Eind 2022 is een start gemaakt met het bemonsteren van deze 40 panden volgens een andere meetmethodiek, de resultaten hebben we in Q1 2023 ontvangen.

Volgens de in Nederland geldende meetmethode moeten alle tappunten bemonsterd worden, ook die nooit gebruikt worden. Volgens een andere methodiek (Duitse methode) moeten alle tappunten eerste gespoeld voordat er bemonsterd wordt. Vervolgens worden de tappunten nogmaals bemonsterd, na minimaal 6 uur stilstand. Met deze laatste methode wordt een beter beeld gevormd van de kwaliteit van het drinkwater en de installatie. Afhankelijk van de uitslag van deze metingen wordt een vervolg actieplan opgesteld. Verwacht wordt dat medio april 2023 het actieplan gereed is, ondertussen zijn zes urgente panden in uitvoering of worden de werkzaamheden binnenkort gestart.

4. Voldoende en optimaal gespreid gemeentelijk vastgoed

In dit hoofdstuk staat sturing op het hoofddoel “voldoende en optimaal gespreid gemeentelijk vastgoed” centraal. We kijken terug op de resultaten van afgelopen jaar en blikken we op onderdelen vooruit.

4.1 Omvang, samentelling en spreiding

De totale vastgoedportefeuille in beheer bij Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU) is onderverdeeld in de programma’s Utrechts Vastgoed, Sport en Samenleving, Bereikbaarheid en Openbare Ruimte/ Stadsbedrijven. De onderwijspanden exclusief de MFA’s maken geen deel uit van dit MPUV. Figuur 5 & 6 geven een overzicht van aanbod en spreiding van alle gemeentelijke gebouwen en het bruto vloeroppervlak in de stad.

Figuur 3 | Spreiding van gemeentelijk vastgoed in de stad

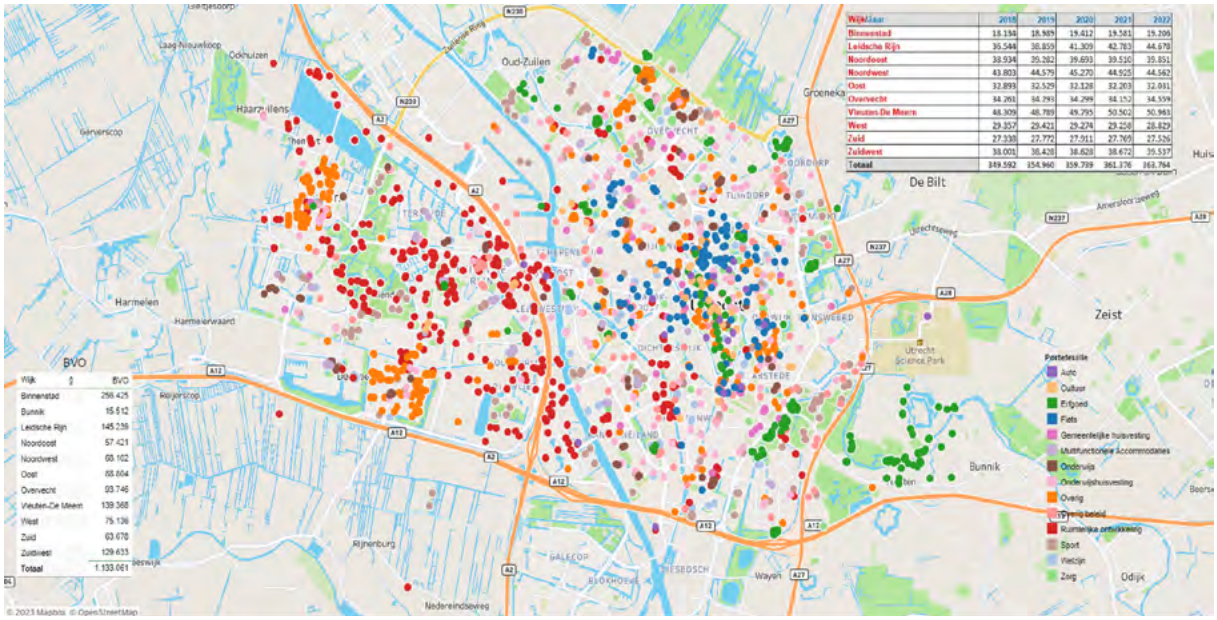

Figuur 4 | Spreiding van bruto vloeroppervlak per wijk van het gemeentelijk vastgoed

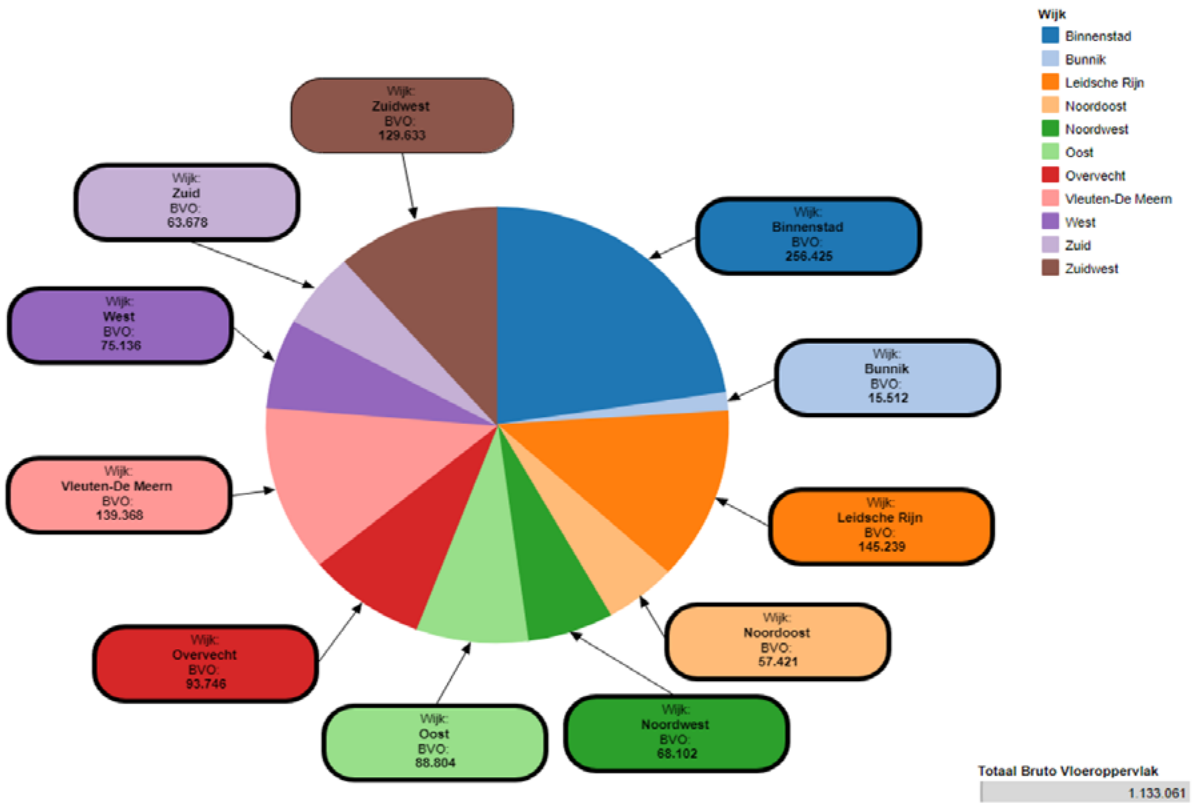

4.2 Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040, aanbod en spreiding

In de RSU2040 is de ambitie gesteld om gebalanceerd te groeien, waarbij gezond stedelijk leven centraal staat. De stad mag ontwikkelen met kwaliteit en met voorzieningen die meegroeien met het aantal inwoners.

Een jaar geleden is geconstateerd dat de stad nog niet helemaal groeit met balans, en dat bijsturing noodzakelijk was. In het coalitieakkoord is daarom een pakket maatregelen opgenomen om de balans te herstellen. Dat pakket omvat extra investeringen in groen, in integrale projecten in de openbare ruimte, in maatschappelijke voorzieningen, zoals onderwijshuisvesting en sportaccommodaties, en in mobiliteit (met name fiets en ov).

In de afgelopen twaalf maanden hebben externe ontwikkelingen nieuwe uitdagingen opgeleverd voor de ontwikkeling van de stad. Er heeft zich een grote omslag in de woningmarkt voorgedaan die nieuwbouw hindert, met overbelasting van het elektriciteitsnetwerk waardoor grootverbruikers geen aansluiting kunnen krijgen (“netcongestie”), en met allerhande tekorten op de arbeidsmarkt. Utrecht heeft in 2022 bovendien veel vluchtelingen uit de Oekraïne ontvangen. Mede daardoor zien we dat het aantal inwoners in 2022 sneller is toegenomen dan eerder was verwacht.

In financieel opzicht leidt de combinatie van ontwikkelingen van de afgelopen 12 maanden tot mee- en tegenvallers in de budgetten voor ruimtelijke investeringen. Door de hoger dan verwachte bevolkingstoename in 2022 is er sprake van een structurele meevaller in het financiële groeikader. Daar staat tegenover dat in de komende jaren nauwelijks tot geen extra inkomsten wordt verwacht uit woningbouw en gebiedsontwikkeling (grondexploitaties, kostenverhaal voor bovenwijkse voorzieningen, erfpacht). In het structurele beeld (vanaf 2027) houden deze ontwikkelingen elkaar

ongeveer in evenwicht. In de tussenliggende jaren hebben we te maken met een incidenteel tekort. Dit incidentele tekort kan grotendeels worden opgevangen met incidentele meevallers.

In de voorjaarsnota wordt een bijsturingsvoorstel opgenomen voor ruimtelijke investeringen. Met het bijsturingsvoorstel blijft werken aan groei in balans centraal staan door in te zetten op kwaliteit in de bestaande stad, op integrale projecten in de openbare ruimte, op groen en op duurzame mobiliteit. Ook wordt budget vrij gemaakt voor investeringen sportaccommodaties, onderwijshuisvesting en cultuur.

4.3 Verhuurbeleid, leegstand & tijdelijk beheer

Verhuurbeleid
In 2023 wordt de nieuwe Kadernota Maatschappelijk Vastgoed ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. In dit voorstel wordt het verhuurbeleid van de Kaderbrief Vastgoed 2017 geactualiseerd naar de laatste wet- en regelgeving. Het Ambitiedocument Maatschappelijke Meerwaarde, het nieuwe coalitieakkoord, ‘wonen voor aandacht groepen’ en de gewijzigde visie op het leegstandsbeheer worden daarbij opgenomen.

In de kern wordt het verhuurbeleid niet aangepast: voor panden die een beleidsdoel dienen, wordt een kostprijs dekkende huur in rekening gebracht. Wanneer de kostprijs dekkende huur hoger is dan de markthuur, betaalt de huurder de lagere markthuur. Het beleidsveld dient het verschil tussen markt- en kostprijs dekkende huur vooraf te dekken. Huurders die geen beleidsdoel dienen, betalen een marktconforme huur. Er wordt in alle gevallen door de Vastgoedorganisatie geen subsidie of oneigenlijke staatsteun verstrekt via een lagere huurprijs.

De wijze waarop een toekomstige huurders een kans krijgt om gemeentelijk vastgoed te huren is sinds het Didam-arrest verbeterd. Een overheidslichaam is volgens de Didam maatstaf gehouden om gelijke kansen te bieden zodra redelijkerwijs te verwachten is dat er meerdere gegadigden zijn. Deze verplichting is gebaseerd op het gelijkheidsbeginsel, of wel het bieden van gelijke kansen. Via het Makelpunt worden door de gemeente openbare selectieprocedures georganiseerd waarbij het huisvesten van huurders met beleidsdoelen en maatschappelijke waarde creatie voor de buurt veelal de belangrijkste criteria zijn.

In 2023 gaan wij verder met het opstellen van pandvisies en ontwikkeling van een afwegingskader waarin duidelijk wordt op welke wijze we bij herbestemming van panden tot een integrale afweging komen wat nieuwe passende functies zijn.

Leegstandsbeheer
Het leegstandsbeheer van de gemeente Utrecht heeft de aandacht, omdat de stad groeit en we aan deze groeiende vraag willen voldoen binnen onze beperkte ruimte. Om deze reden is ook leegstandsbeheer belangrijk, zodat we ons maatschappelijk vastgoed zo optimaal mogelijk inzetten. Een vastgoedportefeuille heeft altijd te maken met tijdelijk beheer. Een zekere mate van leegstand is nodig om de flexibiliteit te hebben om snel huisvesting mogelijk te maken.

Er is sprake van leegstandsbeheer bij:

- Frictieleegstand: het pand dient een beleidsdoel en zal weer worden ingezet voor een beleidsdoel, maar is in een bepaalde periode niet voor een doel ingevuld.
- Strategisch bezit: Dit staat gekenmerkt als leegstand, maar het pand is leeg omdat het in afwachting is van gebiedsontwikkeling, sloop, verkoop of een bestemmingsplanwijziging.

Utrecht heeft met circa 3,3 % in 2022 (peildatum 1-1-2023) relatief weinig leegstand. Er is een kleine vermindering van 0,45 % ten opzichte van het jaar ervoor.

Figuur 5 | Contractstatus van alle huurobjecten van de gemeente Utrecht

Contract status totaal

Beslisboom vastgesteld	Gebouw/Perceel	Aantal huurobjecten	BVO	% van totaal BVO along Tab..
Leegstand	GEBOUW	83	37.693	3,28%
Leegstand met reden	GEBOUW	15	13.639	1,19%
Aflopend contract	GEBOUW	18	8.947	0,78%
Lopend contract ter verlenging	GEBOUW	71	31.406	2,73%
Lopend contract	GEBOUW	1.188	1.058.883	92,03%
Totaal		1.375	1.150.569	100,00%

Tijdelijk beheer

Tijdens de raadsvergadering op 15 juli 2021 is de motie M290 ‘Divers leegstandsbeheer’ overgenomen. In deze motie werd opgeroepen om actiever met leegstandsbeheer om te gaan en daarbij te gaan werken met meerdere aanbieders van leegstandbeheer met verschillende profielen. Tevens werd gevraagd om voor de periode van maximaal 6 maanden leegstand het ‘klassieke leegstandsbeheer’ te voeren.

In april 2023 loopt het huidige contract met onze leegstandsbeheerder Ad Hoc af. Dit is dan ook een natuurlijk moment voor een nieuwe werkwijze. In deze werkwijze willen we invulling geven aan de overgenomen motie en daarnaast werken aan de afspraak uit het Coalitieakkoord 2022 – 2026 om in 2023 een slag te maken naar meer maatschappelijk gericht leegstandsbeheer. We willen hiermee ons maatschappelijke vastgoed nog meer inzetten voor verschillende doelgroepen en initiatieven waarbij een integrale afweging plaats vindt.

Om hieraan uitvoering te geven starten wij twee trajecten:

- Een eerste traject om het contract voor het ‘klassieke leegstandsbeheer’ van 0 tot 6 maanden te vernieuwen en aan te besteden, zodat deze vanaf 1 april 2023 geëffectueerd kan worden. Dit ‘klassieke leegstandsbeheer’ beleggen we bij een externe partij omdat zij de expertise hebben om vastgoed voor een korte termijn met maatschappelijke functies te kunnen invullen. Voor het klassiek leegstandsbeheer is in 2022 een nieuwe aanbesteding voorbereid die begin 2023 wordt uitgezet.

- Een tweede traject om voor de periode van meer dan 6 maanden te komen tot actief tijdelijk beheer door middel van verhuur. Waarbij de keuze is tussen aanbesteden of in eigen beheer uit te voeren. Hiermee gaan wij werken aan een flexibele en/of buurtgerichte inzet van het vastgoed van de gemeente Utrecht. Voor dit traject stellen we een plan van aanpak op. Om de keuzes verder in kaart te brengen onderzoeken we de financiële, juridische en praktische consequenties van de verschillende vormen van actief maatschappelijk tijdelijk beheer van meer dan 6 maanden. Als eerste is reeds gestart met een grondige analyse van de huidige contracten (termijnen, gebruikers, kosten, opbrengsten). Hierna onderzoeken we de vormen van nieuw tijdelijk beheer. Mogelijke financiële consequenties worden in de vormen meegenomen en waar nodig overlegd.

4.4 Voortgang programma Utrechts Vastgoed

Hier beschrijven we het hoofddoel ‘voldoende en optimaal gespreid gemeentelijk vastgoed’ binnen het programma Utrechts Vastgoed. We kijken terug op de resultaten van afgelopen jaar per portefeuille.

Multifunctionele accommodaties
In Utrecht zijn enkele multifunctionele accommodaties (MFA’s) gebouwd. Het grootste aantal rond de millenniumwisseling. De multifunctionele accommodaties zijn bedoeld als een centrale plek in een buurt of wijk, waar de gebundelde voorzieningen samen meer maatschappelijke waarde creëren dan afzonderlijk van elkaar. De inhoudelijk voordelen van de MFA’s kwamen echter in de schaduw te staan van de complexe organisatorische vraagstukken die in de MFA’s speelden en soms nog spelen. Ondanks dat het bouwen en beheren van een MFA complex is, is het met een verdichtende stad onvermijdelijk dat er functies gezamenlijk onder een dak komen en vierkante meters multifunctioneel gebruikt worden. Daarbij zien we ook een maatschappelijke vraag naar meervoudig ruimtegebruik. De afgelopen jaren zijn er doorontwikkelingen ontstaan op de MFA’s, waar geleerd is van de beheer- en organisatievraagstukken die spelen in de bestaande MFA’s. De beheer- en organisatievorm die het best lijkt te functioneren, ligt dicht bij de vorm zoals die wordt gehanteerd voor de Utrechtse kind-centra die onderdeel vormen van het programma Onderwijs.

Figuur 6 | Spreiding MFA’s

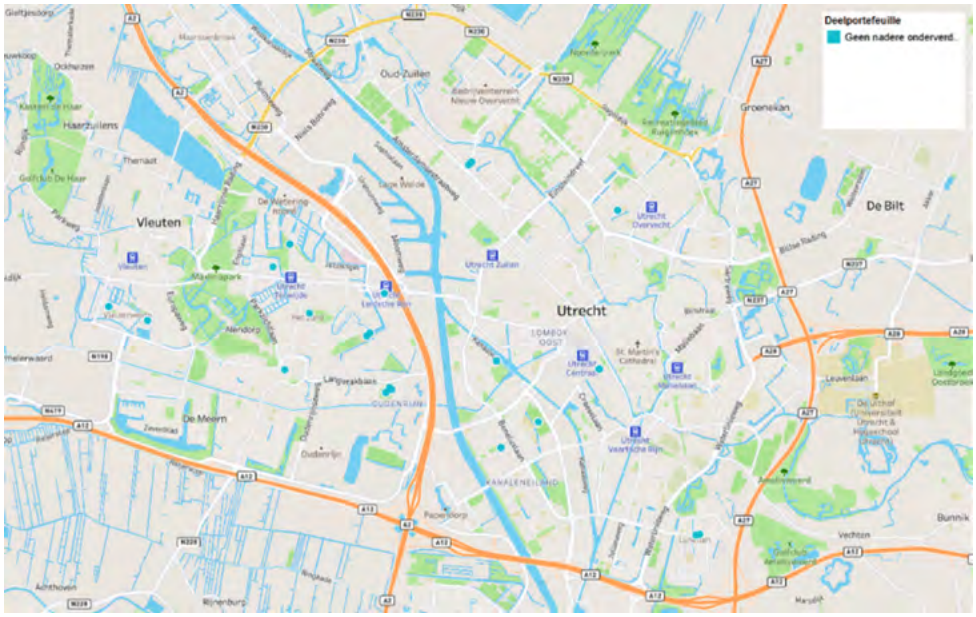

De opgedane ervaring met de aanpak van de vier MFA’s in Leidsche Rijn, leert dat aandacht hiervoor noodzakelijk is en blijft. In de verschillende investeringsprojecten worden de beheer- en organisatievraagstukken gelijkwaardig aan het bouwproces ontwikkeld. Zo wordt aan de voorkant ingezet op heldere structuren en afspraken en het vastleggen hiervan vóór aanvang van de bouwwerkzaamheden. De theorie is eenvoudig, de praktijk blijft complex. Des te belangrijker om de geleerde lessen uit de bestaande MFA’s toe te blijven passen. Juist om te waarborgen dat er in nieuwe situaties een duurzame en succesvolle samenwerking kan ontstaan, met meerwaarde voor onze stad, en de aandacht niet voortdurend hoeft te gaan naar beheer- en organisatievraagstukken. Inzet voor de komende jaren blijft dan ook het verbeteren van de structuren en afspraken in de bestaande MFA’s, en het implementeren van de geleerde lessen en ervaringen in andere samenwerkingsvormen binnen het maatschappelijk vastgoed.

De financiële verantwoording van de renovatie van de vier MFA's in Leidsche Rijn en Vleuten – De Meern wordt gerapporteerd via het programma Onderwijs (Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting in het najaar 2023).

Cultuur
De portefeuille cultuur bestaat uit diverse panden die worden ingezet als theater, museum, poppodium, atelier/werkplaats of als kantoorruimte.

Figuur 7 | Spreiding portefeuille Cultuur

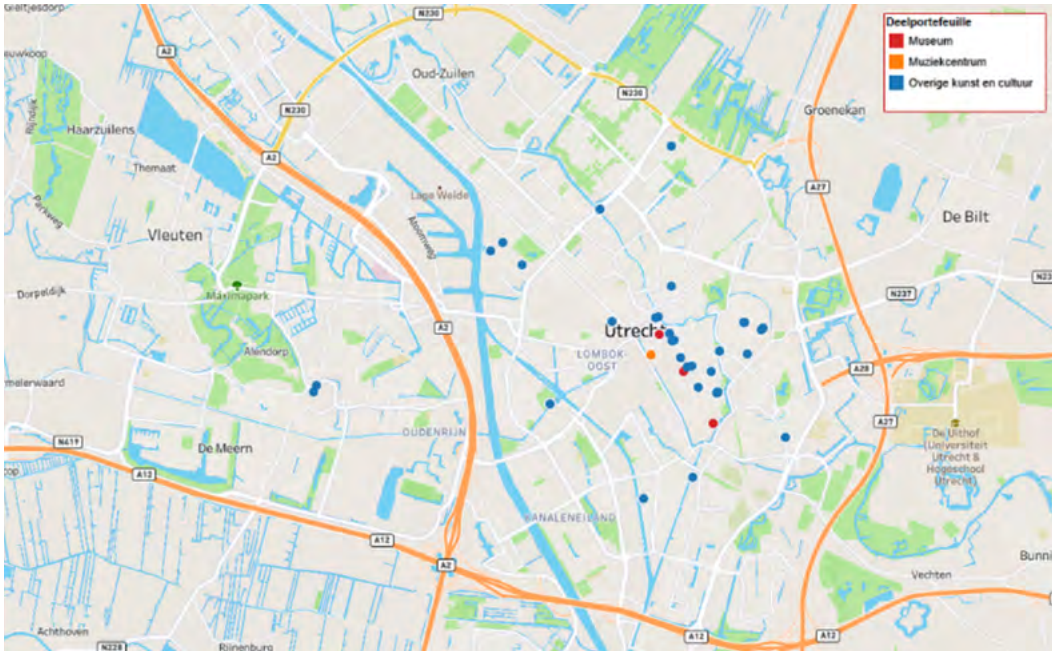

Groei van de stad
Door de groei van de stad is de verwachting dat de vraag naar culturele voorzieningen zal toenemen en daarmee de portefeuille Cultuur in aantal m^2 zal toenemen. Hierbij wordt aangesloten bij de Cultuurnota 2021 – 2024 'Kunst kleurt de stad'. Met diverse subsidies stimuleert de gemeente een gevarieerd en vernieuwend cultuuraanbod voor iedereen, in alle Utrechtse wijken.
Zo zetten we ons in voor een zoekvraag naar een jongerencultuurhuis in Leidsche Rijn/Vleuten de Meern. Ook is uit de nulmeting gebleken dat in Lunetten beperkt culturele voorzieningen aanwezig zijn. Daarom wordt er gekeken in de wijk Lunetten naar het huisvesten van een wijkcultuurhuis. Daarnaast is de behoefte aan een bovenregionale voorziening in de stad nog niet ingevuld. In 2023 zal hier een hoofdlijnenberaad over plaatsvinden. Ook dit kan consequenties hebben op de omvang van de portefeuille cultuur. Als laatst wordt er concreet onderzocht of er aanvullende broedplaatsen gerealiseerd kunnen worden, deels permanent en deels tijdelijk. De verwachting is daarom dat er binnen de portefeuille cultuur veel dynamiek zal zijn de aankomende jaren.

Beleid Culturele Zaken
Het beleidsveld heeft haar ambities en wensen vanuit de cultuurnota 'Kunst kleurt de stad' vertaald naar de uitvoeringsnota cultureel en creatief vastgoed. Dit is een kader waarin de vraag naar culturele meters nu, voor de middellange en lange termijn worden geconcretiseerd en benoemd. In dit kader worden tevens benoemd voor welke onderwerpen verdere uitwerking nodig is. De inzichten vanuit de nulmeting zijn hierin meegenomen, denk onder andere aan spreiding van culturele voorzieningen over de stad. Het college heeft deze uitvoeringsnota in het najaar van 2021 vastgesteld.

Hieruit voortvloeiend heeft de gemeente met het broedplaatsennetwerk begin 2022 een convenant gesloten. Daarin hebben we een inspanningsverplichting afgesproken, om gezamenlijk te

onderzoeken hoeveel (betaalbare) vierkante meters waar en op welke wijze in de stad gerealiseerd kunnen worden. In 2022 zijn deze onderzoeken opgestart en de voortgang hiervan is met de raad gedeeld via de Raadsbrief Voortgang uitvoeringsnota cultureel en creatief vastgoed Utrecht – iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl) d.d. 22 november 2022. Daarnaast is in het eerste kwartaal van 2023 de nachtvisie vastgesteld. In deze visie wordt ook aangegeven dat het gebrek aan ruimte in de stad één van de knelpunten is voor een levendige nachtcultuur. Er wordt in 2023 voor drie gemeentelijke panden onderzocht in hoeverre hier nachtcultuur mogelijk is.

In 2025 komt er een nieuwe cultuurnota. De uitgangspunten hiervan worden ook in de Voorjaarsnota (VJN) 2023 vastgesteld. Op het moment dat een instelling geen subsidie meer ontvangt in de nieuwe cultuurnota en wel gemeentelijk vastgoed huurt, zal dit consequenties hebben voor vastgoed. In de aanloop naar de nieuwe cultuurnota zal er samen met Culturele Zaken bekeken worden of dit aan de orde komt en hoe we op tijd nieuwe huurders zoeken, zodat leegstand wordt voorkomen.

Meerjaren Strategisch Programma Cultuur
Voor de portefeuille Cultuur is in nauwe samenwerking met het beleidsveld een Meerjaren Strategisch Programma (MSP) in ontwikkeling. De basis hiervan is een nulmeting van de portefeuille met als doel te komen tot een visie waar beleid, vraag & aanbod, nieuwe ontwikkelingen en financiën worden samengebracht. Zodoende kunnen de ambities van het College van Burgemeester & Wethouders worden vertaald naar een actueel en toekomstbestendig portefeuillemanagement. De reeds uitgevoerde nulmeting, inclusief een klanttevredenheidsonderzoek, heeft in 2020 plaatsgevonden. In 2022 is de meerjaren programmering voor het cultureel vastgoed grotendeels gereed gemaakt. In 2023 zal de vertaalslag worden gemaakt naar de financiële consequenties. Dit vormt de basis voor de NKG vanaf 2024 en verder. Voor onderliggend MPUV heeft de huidige programmering van het MSP als basis gediend. Dit heeft ertoe geleidt dat een aantal investeringsprojecten die geprognotiseerd stonden in de NKG voor 2019 nu later in de tijd zijn geprogrammeerd en er prioriteit wordt gegeven aan andere projecten. De toelichting per project staat omschreven in hoofdstuk 7. Hierbij is ook speciaal aandacht voor de projecten die in het coalitieakkoord zijn genoemd, namelijk Domplein 4-5 en Magazijn De Zon.

Erfgoed
De portefeuille Erfgoed omvat objecten en terreinen, die beschermd zijn als monument, of waarvan op enige wijze is aangegeven dat ze van cultuurhistorisch belang zijn of daar een samenhang mee hebben. Het gaat om gebouwen en terreinen die de stad van oudsher in bezit heeft, om eigendom dat is verworven voor eigen gebruik vanwege het belang voor de stedelijke samenleving (Amelisweerd/ Rhijnauwen) of vanwege het belang van die objecten op zichzelf (o.a. torens en forten). Het behoud van dit bezit is van grote betekenis voor de stad en het bezit ervan dient een stedelijk belang.

Figuur 8 | Spreiding portefeuille Erfgoed

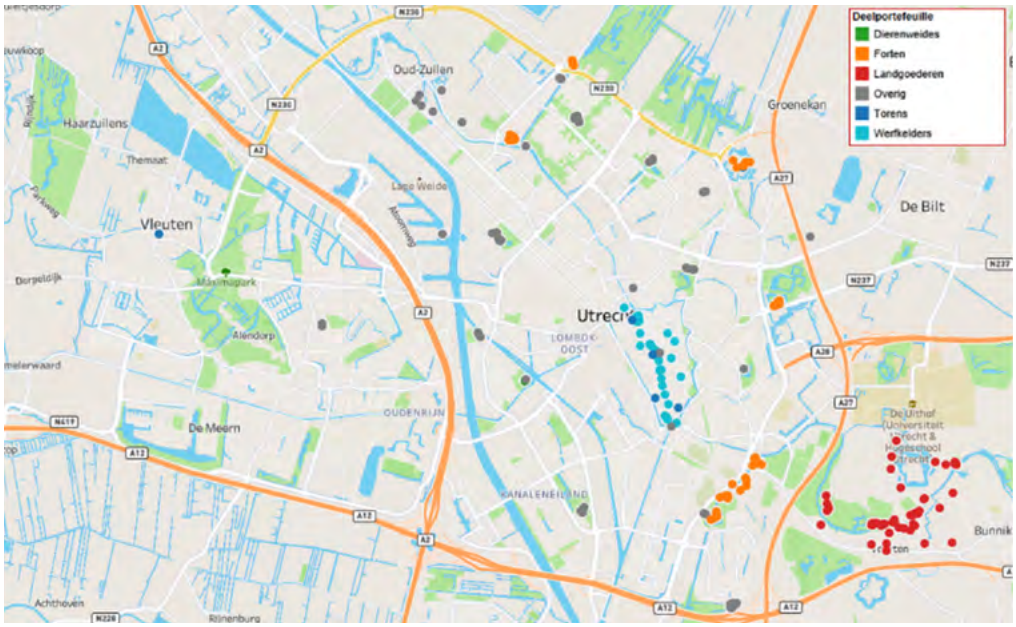

Alle monumenten vragen onderhoud, waar bij een aantal geen kostprijs dekkende huur tegenover staat. Een voorbeeld hiervan zijn de torens. Een deel van het erfgoed zit in andere portefeuilles, omdat het daar functioneel in thuis hoort. Zoals onder andere de Stadsschouwburg in de portefeuille Cultuur en het Stadhuis in de portefeuille Eigen huisvesting en daarnaast diverse onderwijspanden.

Meerjaren Strategisch Programma Erfgoed
Ook voor de portefeuille Erfgoed is, in nauwe samenwerking met het beleidsveld, een nulmeting uitgevoerd. Deze portefeuille bevat monumenten die in eigendom zijn van de gemeente en geen ander beleidsdoel dienen. De portefeuille heeft een omvang van 196 objecten waarvan 103 rijksmonumenten en 8 gemeentelijke monumenten, verdeeld over 6 categorieën:

1. Forten
2. Torens
3. Landgoederen
4. Werfkelders
5. Steedes, dierenweides & educatieve tuinen
6. Overig

De portefeuille Erfgoed vervult een speciale rol binnen het gemeentelijk vastgoed. Een groot deel van de objecten in deze portefeuille genereert geen of onvoldoende huur om de kosten te dekken, ondanks dat zij wel een grote betekenis vervullen voor de stad, ze zijn de identiteit van de stad.

De conclusies en aanbevelingen uit de nulmeting vormen samen met de Erfgoednota ‘Utrechts erfgoed verbindt mensen en tijden’ een fundament voor het Meerjaren Strategisch Programma (MSP) Erfgoed, dat wordt opgesteld. Als onderdeel van het MSP wordt een financiële meerjaren strategie uitgewerkt met een overzicht van subsidieregelingen, ten behoeve van de instandhouding, verduurzaming en initiatieven om het erfgoed beter beleefbaar te maken. Met het MSP ontstaat inzicht om tot een goede planning te komen en mogelijke kansen voor ontwikkeling te benutten en zo maatschappelijke waarde te creëren. Op dit moment is er een overzicht van alle thema’s waarop een pand of object kan worden getoetst, bijvoorbeeld toegankelijkheid, beleefbaarheid van de monumentale waarden en verhuurcontracten. Dit overzicht wordt vertaald naar een programmering op korte termijn, middellange termijn en lange termijn.

Forten

Sinds het einde van de vorige eeuw is de gemeente Utrecht de eigenaar van acht rijks monumentale forten behorend tot de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW), zijnde Fort aan de Klop, Fort de Gagel, Fort Blauwkapel, Fort De Bilt (noordzijde) en de Vier Lunetten. De NHW is een 'Nationaal Landschap' en het grootste rijksmonument. Sinds 2021 is de NHW aangewezen als Werelderfgoed en samen met de Stelling van Amsterdam vormen ze de 'Hollandse Waterlinies'. De aanwijzing als werelderfgoed is belangrijk voor het bewaren en ontwikkelen van de forten en voor het toerisme.

Afgelopen jaren is door de gemeente met financiële bijdragen van Rijk en Provincie een grote inspanning geleverd om invulling te geven aan het in 1997 door de raad vastgestelde programma "Van Geheim naar Publiek Domein". De forten werden gerestaureerd en kregen een nieuwe bestemming en werden hiermee meer toegankelijk gemaakt voor het grote publiek. Fort de Gagel is het laatste fort dat nog her ontwikkeld is vanuit dit programma. Dit fort is eind 2022 opgeleverd en nu toegankelijk voor publiek. Daarnaast is in 2022 gestart met de uitvoering van de restauratie van de bekledingsmuren en kazematten van de Vier Lunetten. Parallel daaraan wordt momenteel onderzocht hoe deze vier forten meer toegankelijk en beleefbaar kunnen worden gemaakt voor een breed publiek. Uitgangspunt daarbij is het onderzoek dat is uitgevoerd door Bureau Buiten. Dit onderzoek is bij de Raadsbrief 'Vervolg toekomstig gebruik forten "De Vier Lunetten"' d.d. 22 november 2022 gedeeld met de raad.

Werfkelders

In samenwerking met het Programma Wervengebied wordt gekeken naar de aanpak van de werfkelders in eigendom van VGU. Er zijn werkafspraken gemaakt over de samenwerking, waarbij de gemeentelijke werfkelders voor het Programma Wervengebied gebruikt kunnen worden voor onderzoek. De werf- en straatkelders onder Magazijn De Zon zullen als eerste volledig worden opgeknapt in 2023.

Steedes, dierenweides en educatieve tuinen

In het coalitieakkoord zijn structureel middelen vrijgemaakt voor het groot onderhoud en vervanging van het gemeentelijk vastgoed gebruikt voor milieu- en natuureducatie (steedes). In 2023 wordt er een plan van aanpak gemaakt waarbij gekeken wordt naar hoe we deze middelen in kunnen zetten. Daarnaast wordt deze programmering meegenomen in het MSP Erfgoed. Waar mogelijk haken we aan op bestaande ontwikkelingen, zoals bij park Transwijk.

Gemeentelijke huisvesting

De Gemeente Utrecht heeft de ambitie een gezond stedelijk leven te realiseren voor iedereen. Meer met en in de stad geldt hierbij als uitgangspunt. Dit vraagt om een andere manier van organiseren en samenwerken van de organisatie. De wijze waarop de organisatie gehuisvest is dient hierop aan te sluiten. In de kern betekent dit twee hoofdlocaties, meerdere gebiedsgerichte locaties en een flexibele schil van huisvesting bij partners in de stad. Op deze manier houden we verbinding met de stad en creëren we flexibiliteit om de groei van het aantal ambtenaren op te vangen.

Figuur 9 | Spreiding portefeuille Gemeentelijke Huisvesting

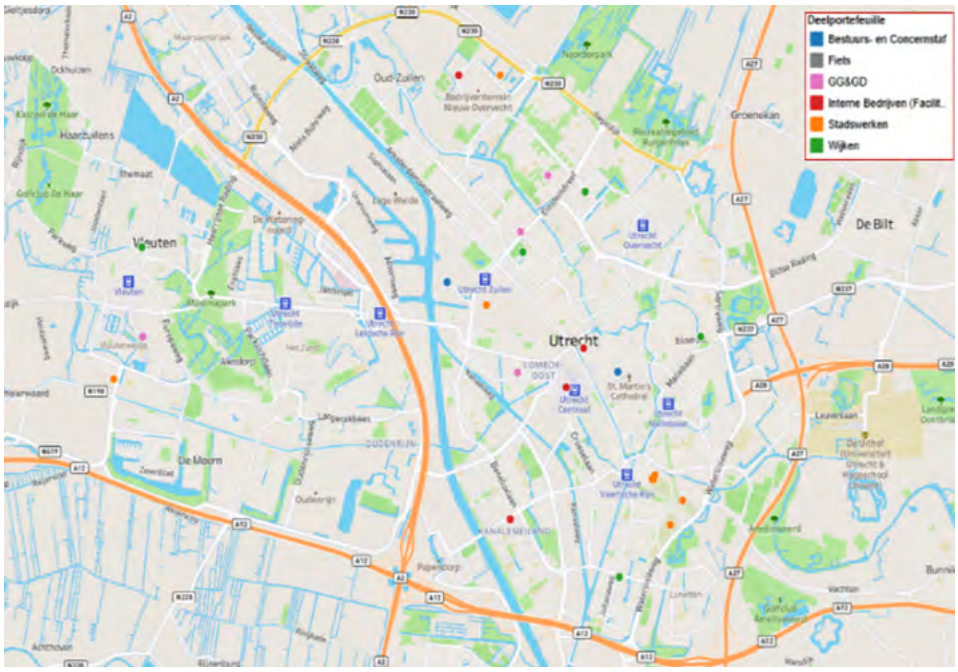

Nulmeting en Meerjaren Strategisch Programma
De stad Utrecht groeit; de druk op de openbare ruimte neemt toe, we werken anders; deze veranderingen vragen ook iets van onze eigen huisvesting. Om na te kunnen gaan hoe het vastgoed optimaal kan worden ingezet is er in 2022 een nulmeting uitgevoerd. Deze geeft inzicht in o.a. de omvang, de staat van het vastgoed en de financiële situatie van deze portefeuille.

Het inzicht verkregen uit deze nulmeting zal als basis dienen voor het, in 2023, nog op te stellen Meerjaren Strategisch Programma (MSP). In het MSP worden de beschikbare voorzieningen afgezet tegen de behoeften en worden de (kwalitatieve en kwantitatieve) maatregelen in beeld gebracht die nodig zijn om de voorzieningen in balans te brengen met de huidige en toekomstige ontwikkelingen. Verder laat het MSP zien welke resultaten er reeds zijn bereikt binnen deze portefeuille.

Stadskantoor
Voordat maatregelen werden ingesteld om de verspreiding van COVID-19 in te perken, was de bezetting/benutting van het Stadskantoor “hoog”. Vanuit de beleidslijn Werken 3.0 wordt ingezet op meer effectief gebruik van ruimte en wordt beoogd tijd- en plaats-onafhankelijk werken te faciliteren. Belangrijke pijlers zijn een gezond werkklimaat (fysiek, sociaal en mentaal), opgavegericht werken en duurzaamheid. Doordat de thuiswerkplek onderdeel van de werkomgeving is geworden, biedt het stadskantoor na de implementatie van werken 3.0 tot 2026 voldoende ruimte. Geconcentreerd werken en videobellen vindt veelal thuis plaats, waardoor het stadskantoor steeds vaker gebruikt gaat worden voor samenwerken en ontmoeten.

Het concept werken 3.0 wordt momenteel uitgerold op het Stadskantoor en in het wijkservicecentrum Vleuten-De Meern (Dorpsplein 1) die tevens de achtervanglocatie is voor Publiekszaken van het Stadskantoor. Naast dat de gebouwen gereed gemaakt worden voor Werken 3.0 worden er tegelijkertijd reguliere onderhoudswerkzaamheden (MJOP) en duurzaamheidsmaatregelen uitgevoerd.

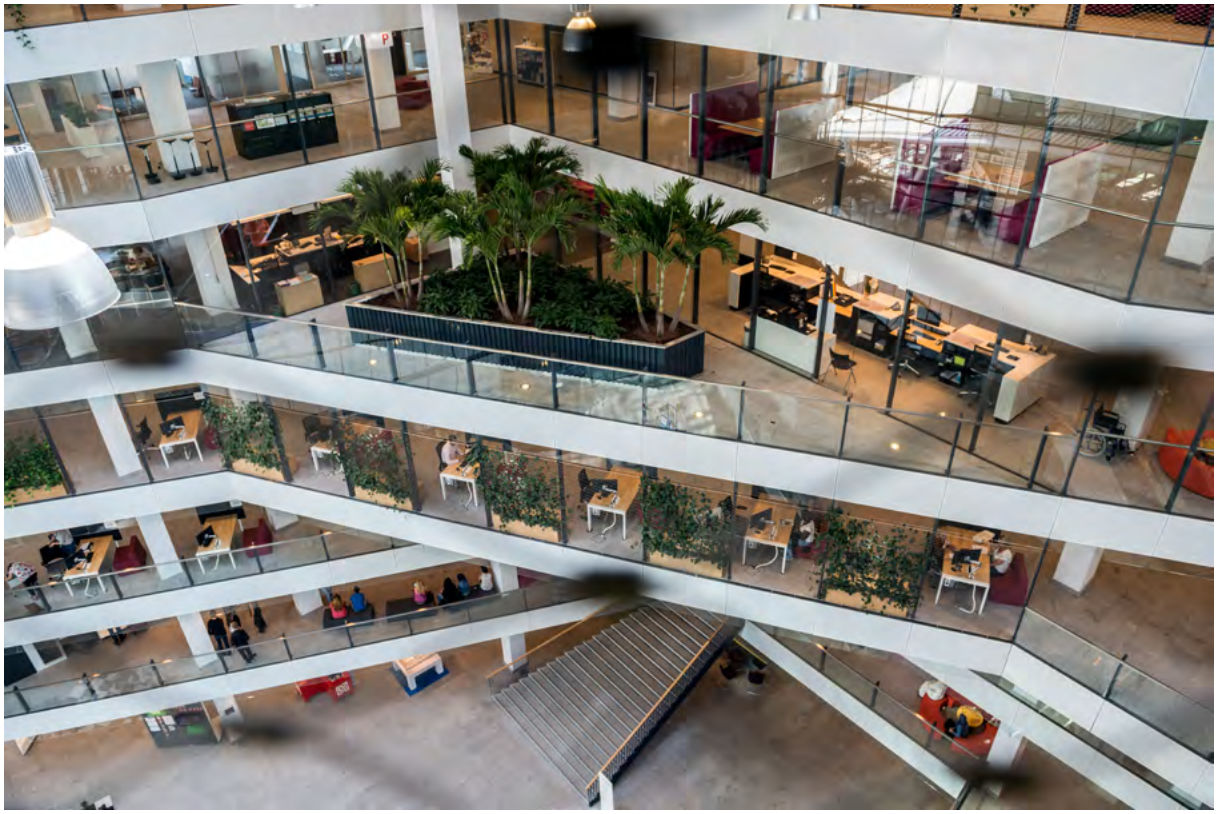

Wijkbureaus
Door te investeren in de huisvesting van wijkbureaus dragen wij bij aan het versterken van onze zichtbaarheid in wijken en verstevigen van de samenwerking met partners in de stad. Er is een nieuwe plek voor wijkbureau West gevonden in de voormalige Directievilla Cereol. Ook wordt gewerkt aan een verbeterslag in de huisvesting voor wijkbureau Vleuten-De Meern.

Centra Jeugd en Gezin
Op basis van de bevolkingsprognose tot 2040 is eerder ingeschat dat de extra behoefte aan jeugd-gezondheidszorg waarschijnlijk kan worden ingevuld in de bestaande voorzieningen. In 2023 wordt een Strategisch Huisvestingsplan opgeleverd. Hierin worden de stappen gevisualiseerd die nodig zijn voor een juiste afstemming tussen vraag en aanbod voor nu en in de toekomst.

Openbare Orde en Veiligheid
In de portefeuille veiligheid zitten de panden die de gemeente in eigendom heeft ten behoeve van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). De gemeente stelt de kazernes aan de VRU volledig ingericht ter beschikking zodat zij uitvoering kan geven aan haar diensten. Momenteel ligt er vanuit het bestuur van de VRU een ambtelijke opdracht om te komen tot een visie op huisvesting. Deze exercitie leidt mogelijk tot een wijzing of herijking van de huidige afspraken met de VRU en de inzet van het gemeentelijk vastgoed in de portefeuille Veiligheid. Naast de 7 brandweerkazernes bestaat de portefeuille Veiligheid ook uit 2 coffeeshop locaties.

Welzijn
Samen met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en vrijwilligers maken we van Utrecht een stad waar plaats is voor iedereen. Utrecht bruist en groeit, maar we zien in toenemende mate mensen die het moeilijk hebben om mee te doen. Denk aan meer langdurig werklozen en een steeds groter aantal kinderen dat opgroeit in armoede. Daarom willen we voorzieningen beter fysiek en sociaal toegankelijk maken, zodat Utrechters elkaar blijven zien en ontmoeten. We investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van onze maatschappelijke voorzieningen om deze beweging mogelijk te maken. Het gaat hier met name om buurtcentra, jongerenhuiskamers/buurtkamers en de beheerde speeltuinen. De resultaten van de Rapportage Evaluatie beleid Utrechtse Buurtcentra worden hierbij meegenomen. Het gaat dan vooral om het verbeteren van de uitstraling, functionaliteit en zichtbaarheid in de wijk. Op dit moment heeft Welzijn weinig leegstand. Het huisvesten van nieuwe initiatieven of het vinden van vervangende tijdelijke huisvesting, wanneer een Buurtcentrum wordt gerenoveerd, is daardoor een uitdaging.

Figuur 10 | Spreiding portefeuille Welzijn

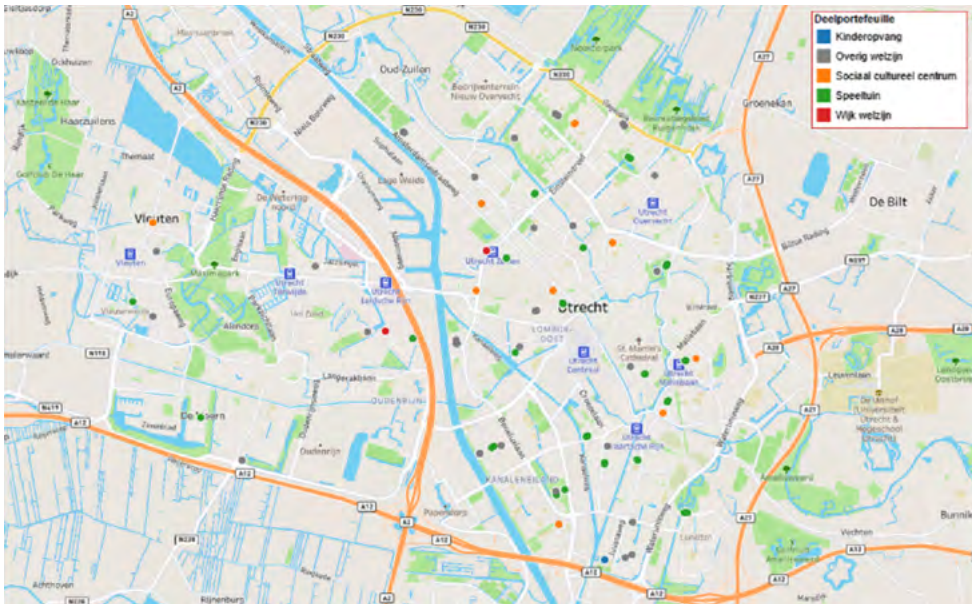

Buurtcentra
Vanuit de groei van de stad is het nodig om het aantal buurtcentra en/of buurtkamers uit te breiden. Het gaat om de locaties Buurtkamer Kruisvaertkade, Buurtcentrum Merwedekanaalzone, Buurtkamer Lombokplein en een nieuw buurtcentrum in Overvecht/Vechtstrook. Deze behoefte is voorzien in de uitvoeringsnotitie “Maatschappelijk Initiatief Onderdak” (MIOD). Vanuit dit meerjarig perspectief op vraag, aanbod én kwaliteit van de buurtcentra per wijk zijn en/of worden er verschillende buurtcentra verplaatst en verbouwd. Ook vindt er nieuwbouw plaats, zoals bij Buurtcentrum Zuilen, Buurtcentrum Sterrenzicht en Buurtcentrum De Leeuw. Na voltooiing van de nieuwbouw is de geografische spreiding van buurtcentra over de stad grotendeels op orde. Projecten die leiden tot een kwaliteitsverbetering van de buurtcentra zijn al opgestart.

Jongerenhuiskamers en buurtkamers
Voor specifieke doelgroepen van welzijnsbeleid op buurtniveau zijn jongerenhuiskamers en buurtkamers in beheer. Op nieuwe locaties worden jongerenhuiskamers en buurtkamers veelal geïntegreerd in buurthuizen en/of andere welzijnsvoorzieningen. De tijdelijke jongerenhuiskamers aan de Meerndijk en aan de Gambiadreef moeten op termijn een vaste plek krijgen. De locatie aan de Meerndijk zal meegenomen worden in de lokale gebiedsontwikkeling.

Speeltuinen
Het beleidskader “Speelruimte maken we samen” uit 2017 geeft bewoners in de wijk de mogelijkheid om het beheer op ‘hun’ speeltuin uit te voeren. De grond wordt door VGU verhuurd en alle opstallen worden met een huurafhankelijk opstalrecht tijdelijk in eigendom gegeven bij de bewoners die alle middelen ontvangen voor de instandhouding en vervanging. Er zijn momenteel 8 van de 21 speeltuinen verzelfstandigd. De verwachting is dat in de komende jaren de overige speeltuinen gaan verzelfstandigen mits hiervoor draagvlak is bij bewoners. Het voldoende aantrekken van vrijwilligers en het oppakken van technisch beheer- en onderhoud vormen daarbij de grootste uitdagingen.

Zorg
Het Utrechtse model voor zorg en ondersteuning kent drie sporen:
1. Een sterke sociale basis: ondersteunen van het zelf organiserend vermogen, zowel individueel als collectief;
2. Sociale basiszorg: generalistisch werkende buurtteams, dichtbij en laagdrempelig;
3. Aanvullende zorg: specialistisch en intensief als dit nodig is.

Figuur 11 | Spreiding portefeuille Zorg

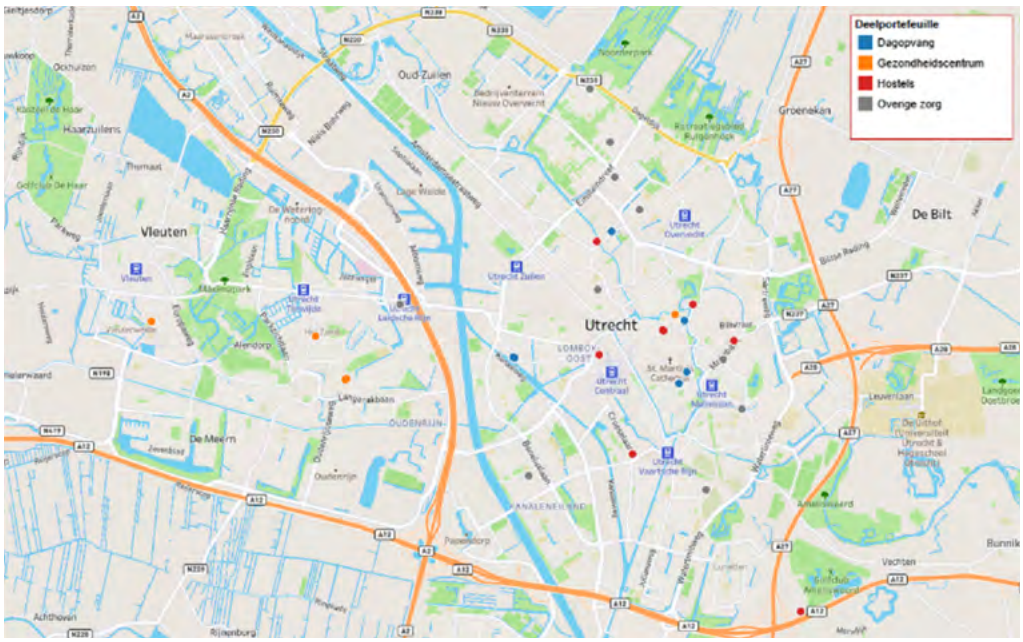

In de portefeuille Zorg wordt vastgoed ingezet om met name het tweede en derde spoor te faciliteren. Slechts een klein deel van de totale huisvestingsbehoefte uit dit beleidsveld wordt ingevuld met eigen vastgoed of aangehuurd vastgoed. Het merendeel van de huisvesting wordt verzorgd door de zorgaanbieders zelf.

Buurtteams
De buurtteamorganisaties zijn zelf verantwoordelijk voor hun huisvesting. De huidige huisvesting bestaat uit een mix van particulier en gemeentelijk vastgoed op circa 20 locaties. Met de groei van de stad neemt de behoefte aan maatschappelijk vastgoed toe, en daarmee ook de behoefte aan huisvesting van de buurtteams. We werken nauw samen om huisvesting mogelijk te maken en zetten in op synergie met andere maatschappelijke voorzieningen.

Buurtgerichte specialistische jeugdteams
De aanvullende zorg is integraal georganiseerd en per buurt is gekomen tot een team van samenwerkende professionals. Deze zorg is aanvullend op de sociale basiszorg van buurtteam, huisartsen en jeugdartsen. Deze teams werken op een schaalgrootte van de buurt zodat samenwerking met de buurtteams, huisartsen, jeugdartsen en andere partijen in de buurt optimaal wordt gefaciliteerd. Idealiter is het team gevestigd in dezelfde ruimte als die van het buurtteam, in een gezondheidscentrum of bij de jeugdartsen in een buurt. Vanuit de wens om te voldoen aan de groei van de stad zetten we voor bestaand vastgoed in op clustering van gemeentelijke zorgfuncties op buurtniveau.

Thuis voor iedereen
De huisvesting van dak- en thuislozen, jongeren in een kwetsbare positie en ouderen staat in toenemende mate onder druk. Samen met onze stakeholders willen we de ontwikkeling van wooneenheden voor daklozen, jongeren en ouderen versnellen en versterken. We jagen bestaande ontwikkelingen aan, verbinden specifieke expertise van de doelgroepen aan ontwikkeling van nieuwe gebieden, benutten de bestaande voorraad en vrijkomend vastgoed, en realiseren nieuwe woonconcepten en mogelijke tijdelijke flexibele oplossingen. Via het Programma (T)huis voor iedereen wordt dit in onderlinge samenhang opgepakt.

Maatschappelijke opvang
Er is mede door de krapte op de woningmarkt een groeiende behoefte aan (tijdelijke) huisvesting om de in- en doorstroom in de maatschappelijke opvang te kunnen opvangen. Wij verkennen – samen met onze partners en regiogemeenten – hoe dit op te lossen. Belangrijke trends in de maatschappelijke opvang betreft het aanbieden van huisvesting die kleinschalig is, waarbij deze gespreid is over de stad/regio en geclusterd is met andere zorgvoorzieningen. Het college heeft de ambitie geformuleerd om de bestaande nachtopvang om te vormen naar een opvang die 24 uur per dag toegankelijk is voor bezoekers. Hierdoor komen bezoekers meer tot rust en kunnen zij beter werken aan hun herstel. Ons huidige vastgoed is inmiddels gedeeltelijk aangepast op deze huisvestingsbehoefte.

Vluchtelingen en ongedocumenteerden
Vanuit beleid wordt zoveel mogelijk ingezet op het behouden van kleinschalige opvang verspreid over de stad en het blijven exploiteren van twee middelgrote locaties. Echter, de in- en uitstroom van vluchtelingen en ongedocumenteerden kenmerkt zich door onvoorspelbaarheid. Door de huidige ontwikkelingen zoeken we samen met onze partners naar flexibele huisvestingsoplossingen voor een groeiende groep vluchtelingen. Dit vraagt om flexibiliteit in ons huisvestingsprogramma.

Vervangende nieuwbouw activiteitencentrum WIJ 3.0 Merwedekanaalzone
In de Merwedekanaalzone komt vervangende nieuwbouw voor de Stadsbrug van Wij 3.0. Het voornemen is dat de gemeente de nieuwe ruimte gaat huren voor Wij 3.0. Ook de Merwedekanaalzone heeft te maken met stijgende bouwkosten. Dit zal effect hebben op de huurprijs die wordt gevraagd voor de nieuwe ruimte. De exacte huurprijs is op dit moment nog niet bekend, maar naar verwachting zal deze hoger uitvallen dat de huidige huurlasten van de Stadsbrug.

Overig beleid, strategisch bezit
De deelportefeuilles ‘Overig’ en ‘overig beleid’ zijn deelportefeuilles onder het programma Utrechts Vastgoed. Deze panden en percelen in deze portefeuilles hebben met elkaar gemeen dat ze op dit moment geen beleidsfunctie vervullen.

Binnen deze deelportefeuilles kennen we drie categorieën.

1. **Economische Zaken**
   Dit betreft een pand dat de gemeente in eigendom heeft als bedrijfsverzamelgebouw.
2. **Strategisch Bezit: benzineverkooppunten**
   Dit betreft de verhuur van gronden waarop de benzineverkooppunten gevestigd zijn. Deze gronden zijn strategisch bezit ten behoeve van gebiedsontwikkelingen in de stad.
3. **Strategisch Bezit**
   In het deel Strategisch bezit zitten panden en percelen die op dit moment tijdelijk geen beleidsfunctie vervullen en niet in bovenstaande drie categorieën vallen of een functie hebben die specifiek is en niet onder andere portefeuilles te vatten zijn.

Toekomstvisie portefeuille overig beleid, vastgoed als strategisch bezit
Het doel is om de gebouwen en percelen in deze portefeuille zo veel mogelijk maatschappelijke waarde te geven. De categorie Strategisch bezit omvat circa 60 kansrijke panden met een totale omvang van zo’n 50.000m^2 waarvoor in de komende jaren pandvisies worden ontwikkeld.
Aan de hand van een op maat gemaakte pandvisie en een integrale inhoudelijke afweging zal worden vastgesteld welke vorm van toekomstig gebruik de meeste maatschappelijke meerwaarde oplevert.

Met de Wijkaanpak ‘Samen voor Overvecht’ zijn voor 6 panden pandvisies in onderlinge samenhang opgesteld. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de gebouwen, maar ook naar de kavels als geheel. De komende periode worden deze verder uitgewerkt in participatie met bewoners, huurders en andere stakeholders. Uitgangspunt daarbij is multifunctioneel ruimtegebruik van de locaties met een clustering van functies die elkaar versterken. In 2023 worden de resulterende pandvisies opgeleverd.

4.5 Voortgang programma Bereikbaarheid

De gemeente beschikt over een areaal aan parkeervoorzieningen die een bijdrage leveren aan de opgave Duurzame Mobiliteit van het programma Bereikbaarheid. De voorzieningen zijn ondergebracht binnen Vastgoed Organisatie Utrecht (VGU) in de portefeuille Mobiliteit bestaat uit de deelportefeuilles auto en fiets.

Figuur 12 | Spreiding portefeuille Bereikbaarheid

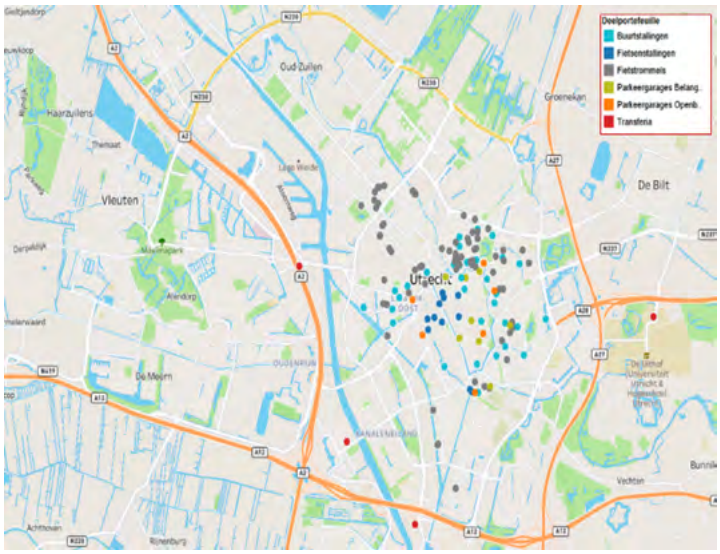

De deelportefeuille auto bestaat uit: P+R-voorzieningen, een tijdelijk P+R terrein, openbare parkeergarages en belanghebbendengarages. Daarnaast bestaat de deelportefeuille fiets uit: openbare fietsstallingen, pop-up stallingen, een tijdelijk fietsdepot, buurtstallingen waarvan een groot deel gehuurd.

Impact van RSU2040 op de portefeuille bereikbaarheid
Het strategisch kader van de RSU 2040 heeft een aanzienlijke impact op de Vastgoedorganisatie Utrecht (VGU). Het gaat deels om nieuw te ontwikkelen vastgoedproducten en vastgoeddiensten waar Utrecht landelijk gezien in voorop loopt en waar dus nog relatief weinig kennis en kunde voor beschikbaar is.

Het betreft hier o.a.:

- Het ontwikkelen van een Mobiliteitshub XL in Papendorp
- Het Mobiliteitsbedrijf in de Merwedekanaalzone
- De verplaatsing van het fietsdepot van de tijdelijke locatie naar een permanente locatie in Cartesius
- De (her)ontwikkeling van totaal circa 13 P+R-locaties tot 2040
- Het ontwikkelen van deelhubs in openbare parkeergarages
- Het verder uitbreiden van met name het aantal fietsgarages en buurtstallingen en
- Fietstrommels, zowel bemand als onbemand
- Conform module fietsparkeren (2030) uitbreiden met 13.400 plekken binnenstad. Het uitbreiden van fietsstallingsplaatsen in het stationsgebied met minimaal 9000 stallingsplaatsen 7.000 plekken overige stations (excl. Lunetten Koningsweg) en 11.000 plekken vooroorlogse wijken
- Het verduurzamen en slimmer maken van de huidige parkeer- en fietsgarages en P+R-locaties met laadpalen, zonnepanelen waar mogelijk en gewenst, een groene wand en/of dak, de parkeergarage als “batterij” en “accu” voor het opvangen van piekbelasting, etc.
- Het onderzoeken van Mobiliteitswinkels waar deelmobiliteitsdiensten kunnen worden Afgenomen.

Nulmeting en Meerjaren Strategisch Programma Mobiliteitsvastgoed
Het integreren in- en opwaarderen van de parkeer- en fietsgarages, P+R-locaties, en verkeer ICT-infrastructuur binnen een verdere verdichting van Utrecht en daarmee samenhangend de mobiliteitsontwikkeling, heeft een stevige impact op deze vastgoedportefeuille van de gemeente Utrecht.

De komende jaren zullen:
- Er minder autoparkeerplaatsen op maaiveld worden aangeboden.
- Er meer parkeervoorzieningen in buurt, wijk of ringhubs worden gerealiseerd.
- Er meer fietsparkeervoorzieningen worden gerealiseerd.

Om de portefeuille meer strategisch te kunnen richten, adequaat en proactief in te kunnen blijven spelen op de veranderende en stijgende vraag nu en in de (nabije)toekomst, is het noodzakelijk een Meerjaren Strategisch Programma Mobiliteitsvastgoed (MSP) te ontwikkelen.

Om een MSP te kunnen ontwikkelen moet goed in beeld zijn wat de portefeuille omvat en wat de eigendomspositie is. Ook dient inzichtelijk te zijn wat de bezetting, kosten, inkomsten en staat van onderhoud van de voorzieningen is. Om dit inzicht te krijgen wordt er op dit moment een nulmeting uitgevoerd. De basis wordt hiermee op orde gebracht, een belangrijk fundament voor de ontwikkeling van het MSP. Medio 2023 wordt gestart met de ontwikkeling van het MSP.

4.6 Voortgang programma Samenleving & Sport

Utrechters zijn betrokken bij elkaar, ondernemen samen activiteiten en iedereen kan zichzelf zijn. Zij kunnen sporten en bewegen in een toegankelijke en kwalitatief goede infrastructuur. Een mooie doelstelling voor Sport. Een concrete subdoelstelling daarbij is: Alle Utrechters kunnen sporten en bewegen in een toegankelijke en kwalitatief goede sportinfrastructuur.

Figuur 13 | Spreiding portefeuille Sport

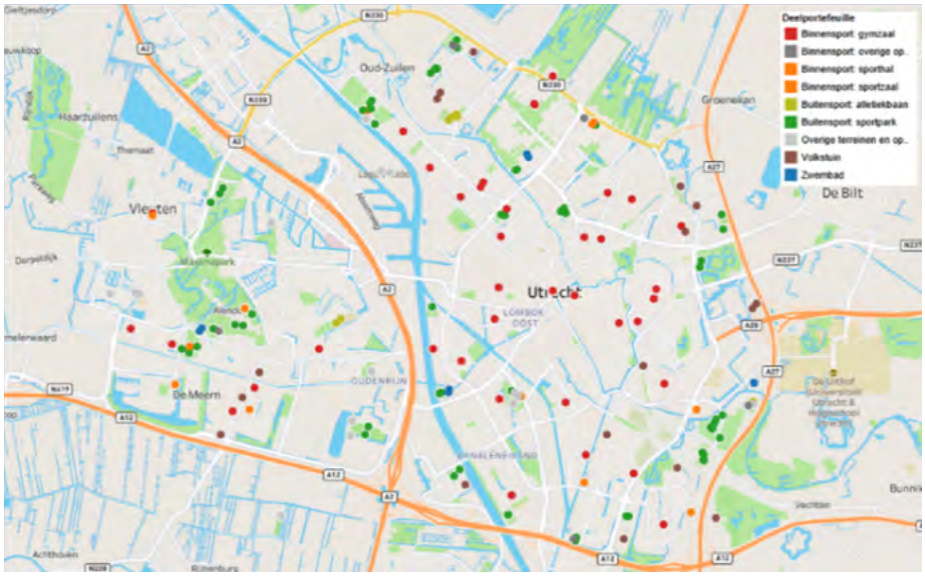

Buitensportaccommodaties
Door de groei van de stad neemt ook de behoefte aan buitensportcapaciteit toe. In 2022 is gewerkt aan variantenstudies voor inpassing van extra sportvelden op de sportparken Maarschalkerweerd-Noord, Nieuw Welgelegen en Rijvliet/Strijkviertel. Er liggen verschillende varianten die in 2023 verder worden uitgewerkt en bestuurlijk worden voorgelegd.

In 2022 zijn in totaal 7 velden aangelegd of gerenoveerd, waaronder:

- Op sportpark Zuilen is een nieuw combiveld American Football-voetbal aangelegd als onderdeel van de herontwikkeling Zuilense Vecht samen met gemeente Stichtse Vecht.
- Er zijn 4 reguliere renovaties voetbal kunstgras uitgevoerd
- Op sportpark Marco van Basten is een miniveldje opgewaardeerd naar een half kunstgrasveld. Dit veld kan nu ook gebruikt worden door de wijk.
- Bij kindercluster Voorn is het bestaande zandveld vervangen door een non infill veld. Dit is gedeeltelijk circulair uitgevoerd met kunstgras dat is vrijgekomen in de gemeente Amsterdam
- Op sportpark Rijnvliet is een start gemaakt met de aanleg van een 4e hockeyveld, dit wordt in 2023 opgeleverd.
- Er vindt uitvoering plaats voor de herinrichting van terrein Overvecht Noord, Manitobadreef 8 naar aanleiding van gemaakte afspraken met de sportverenigingen

Bij sportveldrenovaties worden extra maatregelen genomen in kader van duurzame aanleg en een gezonde leefomgeving. Zoals circulaire inzet van materialen, extra opvang/buffering van regenwater, kantplanken en roosters om de verspreiding van microplastics tegen te gaan. Daarnaast worden er extra bomen geplaatsten komt er aanvullende beplanting op de sportparken met oog voor diversiteit van de beplanting.

In 2023 staan deze werkzaamheden gepland:

- Omzetting van een natuurgrasveld naar een kunstgrasveld op sportpark Fletiomare oost.
- Aanleg kunstgrasveld voor voetbal op sportpark Zuilen, intentie is om hier een slag te maken in duurzaamheid. Te denken valt aan energie opwekken door een toplaag op het veld, wateropslag onder of in veldconstructie, het koelen van het veld in de zomer. Deze mogelijkheden worden onderzocht.
- De aanleg van een natuurgras veld op sportpark Zuilen als onderdeel van de herontwikkeling ‘Zuilense Vecht’ samen met gemeente Stichtse Vecht.
- Het trapveld bij Forum Waterwin wordt gerenoveerd
- Sportpark Rijnvliet wordt uitgebreid met een vierde hockeyveld.
- Op Sportpark Humphrey Mijnals wordt de conventionele verlichting door LED vervangen
- Op Atletiekbaan Maarschalkerweerd wordt de conventionele verlichting door LED vervangen
- Op Atletiekbaan Overvecht wordt de complete lichtinstallatie vervangen waarbij wordt overgegaan naar LED.

Binnensportaccommodaties

Als gevolg van de groei van de stad zijn er nieuwe sporthallen nodig om te voorzien in de toenemende vraag naar binnensportcapaciteit. In 2023 worden drie nieuwe sporthallen opgeleverd. Dat zijn;

- Sporthal Het Plein (Q3);
- de tijdelijke sporthal op Sportpark Loevenhoutsedijk (Q3);
- de sporthal aan de Bontekoelaan, die gerealiseerd wordt door het schoolbestuur van PCOU.

Een aantal sporthallen bevindt zich in de planvormingsfase.

- Voor de nieuwe sporthal op Sportpark Voordorp wordt een bouwenvelop opgesteld. Overige ontwikkelingen op het sportpark worden hierin meegenomen.
- In Overvecht komt een nieuwe sporthal samen met een nieuwe VO school. Hiervoor worden plannen verder uitgewerkt.
- Hetzelfde geldt voor de locatie aan de Hindersteinlaan in Vleuten waar onder meer een nieuwe sporthal en VO school worden gerealiseerd.
- Het definitief ontwerp voor sporthal Cartesiusdriehoek wordt in 2023 afgerond. De oplevering staat gepland voor eind 2025.
- Voor sporthal Merwede wordt in 2023 het voorlopig ontwerp afgerond. Oplevering is voorzien voor begin 2027.

Over het algemeen geldt dat sporthallen in hoogstedelijke gebieden zoals Utrecht een grote stijging laten zien in de benodigde investeringen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de wens om sporthallen verdiept te bouwen, het benodigde parkeren ondergronds te realiseren, maar ook door

sporthaldaken als gebruiksgebieden in te passen zoals een beloopbaar dak. Een beloopbaar dak kent, naast het niet kunnen plaatsen van voldoende zonnepanelen ten behoeve van de gewenste energieneutraliteit van het gemeentelijk vastgoed, een grote constructieve uitdaging om de wedstrijdruimte inclusief aanliggende tribuneruimte kolom vrij te kunnen bouwen.

De aanbesteding van de duurzame renovatie van de gymzaal Wevelaan (onderwijs project) is gestart en uitgevoerd in 2022 in combinatie met de renovatie van naastgelegen basisschool “De Regenboog”. Voor de nieuwe gymzaal (voor De Jazz Singel) aan het Ella Fitzgeraldplein 233 naast winkelcentrum Terwijde is de uitvoering gestart. De geplande oplevering is begin augustus 2023 en de gymzaal wordt ENG gebouw (energie neutraal-warmtepompen-PV panelen- groene gevels en daken).

Zwembaden
Voor zwembad Den Hommel is er gestart met de technische uitwerking van het groot onderhoud aan de installaties en het verduurzamen van de locatie. Dit wordt in 2023 afgerond. Zwembad Den Hommel is de locatie waar het gemeentelijk initiatief ‘Solar carports’ op haalbaarheid onderzocht gaat worden, passend in het coalitieakkoord om zon op daken te realiseren. Indien haalbaar wordt hierdoor het zwembad verder verduurzaamd. Voor zwembaden Fletiomare en Krommerijn wordt het plaatsen van een PV installatie op haalbaarheid onderzocht.

Als gevolg van de groei van de stad is extra zwemcapaciteit nodig. Een nieuw zwembad is voorzien in het Maximapark. In 2023 wordt de voorbereiding verder uitgewerkt. Oplevering van dit nieuwe zwembad is voorzien in 2026.

4.7 Dienstverlening aan programma Stedelijke Ontwikkeling

De gemeente heeft ook vastgoed en grondposities in bezit als strategisch instrument voor stedelijke ontwikkeling. Dit vastgoed heeft niet een beleidsinvulling. Het betreft vastgoed dat de gemeente in (tijdelijk) eigendom heeft om toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Het betreft 46.546 m^2 BVO, 43.342 m^2 VVO, 4.636.499 m^2 perceel oppervlak, 41 panden en 123 percelen.

Figuur 14 | Spreiding Programma Stedelijke Ontwikkeling

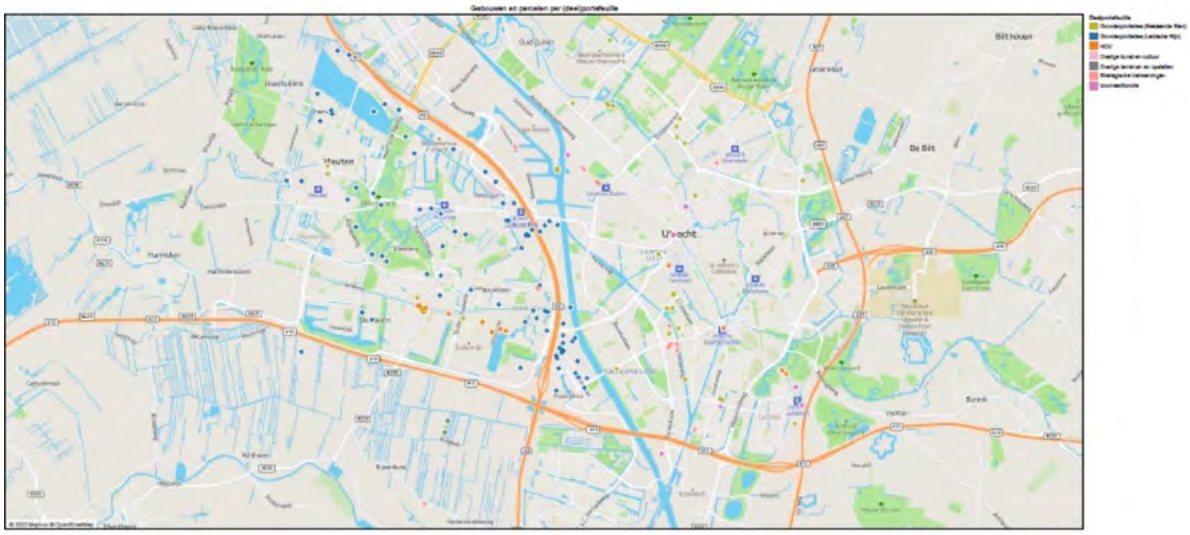

Het vastgoed kan onderdeel uitmaken van een grondexploitatie, als een gebied ontwikkeld wordt. Het vastgoed is veelal bestemd voor (her)ontwikkeling; sloop of verkoop behoren daarbij tot de mogelijkheden. Vooruitlopend op de ruimtelijke ontwikkelingen heeft VGU de taak om het vastgoed (zowel objecten als gronden) zo goed mogelijk in overeenstemming met de ruimtelijke plannen en het gemeentelijk vastgoedbeleid tijdelijk te beheren. Dit gebeurt door te zoeken naar passende huurders/ gebruikers die invulling geven aan het (tijdelijk) beheer. De financiële verantwoordelijkheid voor dit vastgoed blijft bij het programma Stedelijke Ontwikkeling, dat de opdracht heeft gegeven voor het tijdelijk beheer.

4.8 Voortgang programma Openbare Ruimte/ Stadsbedrijven

De uitvoeringsorganisatie Stadsbedrijven heeft een aantal panden in eigendom en beheer voor de eigen huisvesting. Deze panden maken onderdeel uit van het programma Openbare Ruimte.
Voor deze panden is een huisvestingsstrategie in ontwikkeling; het streven is om in 2023 de strategie af te ronden. In de strategie worden interne en externe ontwikkelingen vertaald naar vastgoedopgaven in samenspraak met Stadsbedrijven, VGU en Facilitair & Huisvesting. De schouw van panden en de huisvestingsbehoefte resulteren in oplossingsrichtingen met een focus op de hoofdlocatie Tractieweg. Bij formuleren van een voorkeursscenario wordt ook in beeld gebracht welke modificaties nodig zijn om aan te sluiten bij de ambitie van het coalitieakkoord voor energieneutraal gemeentelijk vastgoed in 2040, en welke middelen daarvoor nodig zijn.

5. Tevredenheid van huurders en eindgebruikers

In dit hoofdstuk staat sturing op het hoofddoel ‘beheren en exploiteren van gemeentelijke voorzieningen naar tevredenheid van huurders en eindgebruikers’. centraal. We blikken terug op en we kijken vooruit naar de bezetting en het gebruik van de door de Gemeente Utrecht geëxploiteerde accommodaties. Dit zijn de welzijnsaccommodaties, sportaccommodaties (binnen en buiten), de zwembaden en daarnaast ook parkeervoorzieningen en begraafplaatsen.

5.1 Klanttevredenheid

Visie
We leveren kwaliteit en leggen verbinding. In goed overleg met klant en bestuur bepalen en beheren we het gewenste kwaliteitsniveau van onze gebouwen. De basis hiervan is:

- Integraliteit in afwegingen ten aanzien van de stedelijke ambities en sturing op levensduurcycli van de gebouwen.
- Proactief acteren op basis van inzet van vastgoed-vakmanschap voor de maatschappelijke opgaven en sturing op de gewenste ontwikkeling van de vastgoedportefeuille. Inclusief actief leegstandbeheer.
- Een actieve en open manier van communiceren door de vastgoedorganisatie over zowel de beleidsmatige, financiële en/of juridische afspraken met het bestuur, huurders/klanten en leveranciers.

Acties
In de organisatieontwikkeling van VGU staat de klant centraal en dat komt in de volle breedte van het werk terug. Zoals bij het ontwikkelen van nieuwe werkwijzen en werkprocessen. Daarnaast wordt er op basis van de uitkomsten van de Benchmark gemeentelijk vastgoed 2021 een aantal concrete acties uitgezet die direct gekoppeld zijn aan het hoofddoel ‘beheren en exploiteren van gemeentelijke voorzieningen naar tevredenheid van huurders en eindgebruikers’.

Klanttevredenheidsonderzoek huurders VGU
Monitoren en bijstellen: VGU meet tweejaarlijks door middel van deelname aan de Benchmark gemeentelijk vastgoed de tevredenheid over de werkzaamheden van de vastgoedorganisatie en de diverse aspecten die leiden tot (on)tevredenheid. Denk aan de samenwerking, communicatie en kwaliteit van het vastgoed. De resultaten bieden belangrijke managementinformatie. Het geeft inzicht in de tevredenheid van de huurders over het beheer en onderhoud, de communicatie, dienstverlening en welke aspecten daarvan volgens de huurders aandacht vragen. Zo kunnen wij bepalen of het relatiemanagement, de klant- en pandvisie nog voldoen of moeten worden bijgesteld. Op basis van de uitkomsten gaan de huurder en vastgoedorganisatie met elkaar in gesprek.

In het najaar van 2021 is voor het eerst deelgenomen aan de Benchmark gemeentelijk vastgoed. In het MPUV 2022 hebben we het belang van het meten van de klanttevredenheid onderschreven en een aantal KPI’s benoemd.

Tevredenheid	Gemeente Utrecht	Benchmark
Dienstverlening –huisvestingszaken	38%	49%
Dienstverlening –klacht, schade, storing	19%	45%
Planmatig onderhoud	55%	-
Tevredenheid Vastgoed	75%	73%

In 2022 is VGU aan de slag gegaan met de benoemde speerpunten in het MPUV 2022, op de onderdelen dienstverlening, planmatig onderhoud en de verhoging van de respons op de enquête. Het beeld wat in het MPUV is afgegeven, om op alle onderdelen op een gemiddelde van de benchmark uit te komen, is niet geheel realistisch geschetst. We verwachten niet dat we de benoemde KPI's voor 2022 en 2023 volledig gaan halen. De geschetste sprongen, voornamelijk op de onderdelen dienstverlening huisvestingszaken als klacht, schade en storing, zijn heel groot om in relatief korte tijd een bepaald effect te kunnen meten. De VGU blijft werken aan de verbetering van scores op de benoemde KPI's. Zo zijn wij in 2022 gestart met het nader onderzoeken welke onderdelen van onze bedrijfsvoering het meeste bijdragen aan het doelbereik voor de KPI's, hoe krijg je tevreden klanten: wat moet je dan doen of laten. Hier geven we verder invulling aan. Met de uitkomsten van de benchmark 2023 toetsen we of we op de goede weg zitten.

Wat is er tot nu toe gedaan om te verbeteren, en gaan we in 2023 mee verder:

- Dienstverlening; het proces rondom 'huisvestingszaken' en het proces rondom 'klachten, schade en storingen' is onder de loep genomen. Bij beide processen is duidelijk geworden dat er behoefte is aan een CRM-systeem om klantcontacten te kunnen loggen en dat er direct voldoende informatie beschikbaar is om de meeste vragen te kunnen beantwoorden. Het proces is dan niet meer persoonsafhankelijk en alle medewerkers van VGU kunnen dan bij de laatste informatie, om zo de klant beter van dienst te kunnen zijn. Deze behoefte is omgezet in een aanbesteding. VGU bevindt zich nu in de test- en implementatie fase. Verwacht wordt dat het systeem in het najaar van 2023 operationeel is.
- Planmatig onderhoud; het proces van omzetten MJOP in een jaarplan, inclusief financiële dekking, wordt aangepast om zo voor aanvang van een nieuw jaar duidelijk te hebben wat een huurder dat jaar aan onderhoud aan zijn pand kan verwachten. Dit proces zit nu in de uitwerkingsfase. Voor 2023 is er al een verbetering ten opzichte van 2022. Dit moet in de toekomst alleen maar beter gaan.
- Respons enquête; hier is weinig tot geen actie opgezet in 2022. De ambitie is om in 2023 het respons percentage omhoog te brengen, door meer communicatie vooraf en het benadrukken van het belang van deelname de respons te verhogen.

Ambities 2023

Het jaardoel klanttevredenheid staat op de agenda van VGU. De ambitie is om in 2023 wederom deel te nemen aan de Benchmark gemeentelijk vastgoed om de Klanttevredenheid te meten. Op basis van deze uitkomsten weten wij hoe we scoren ten opzichte van het onderzoek uit het najaar van 2021 en kunnen wij de verdere verbeterpunten voor 2024 vaststellen.

Wij gaan natuurlijk door met verbeteren, dat doen wij langs de volgende lijnen:

- Voor de dienstverlening blijven wij de processen optimaliseren en waar het kan automatiseren;
- We gaan verder met het bestendigen van de relatie met de huurder;
- We maken het 'jaarplan onderhoud' steeds concreter en zorgen dat het plan eerder gereed is. Met de grootste huurders, met complexiteit aan pand, onderhoud of techniek, wordt jaarlijks het jaarplan door de assetmanagers besproken, de overige huurders worden tijdige geïnformeerd wanneer er onderhoud wordt uitgevoerd.

5.2 Vastgoedexploitatie

Vastgoedexploitatie (VGE) is verantwoordelijk voor het dagelijks onderhoud en de exploitatie van een groot deel van de Utrechtse vastgoedportefeuille. Het aanbod van Vastgoedexploitatie bestaat uit binnensportaccommodaties, buitensportaccommodaties, zwembaden, multifunctionele accommodaties, buurtcentra, volkstuinen, begraafplaatsen, garages en speeltuinen. VGE voegt maatschappelijke waarde toe door ervoor te zorgen dat bewoners gebruik kunnen maken van veilige, toegankelijke en duurzame accommodaties, door een optimale bezetting van onze accommodaties en door te streven naar een hoge klanttevredenheid.

Overzicht van de accommodaties

Figuur 15 | Overzicht accommodaties in beheer bij Vastgoedexploitatie

	Aantal 1-1-2023
Sport/zwembaden	3 binnenzwembaden 1 binnen-/buitenzwembad
Sport/binnen	14 sporthallen 1 turnhal 8 sportzalen 42 gymzalen
Sport/buiten	3 atletiekbanen 26 sportparken met 150 sportvelden 15 volkstuinen
Welzijn/MFA's	14 Speeltuinen 25 Buurtcentra 4 multifunctionele accommodaties 12 jongerenvoorzieningen 2 speelgarage/speelgoed uitleen
Parkeren (auto)	8 belanghebbenden-autoparkeergarages 5 kortparkeer-autogarages 4 P+R-garages
Parkeren (fiets)	6 openbare stallingen 40 buurtstallingen 106 trommels 4 pop-up stallingen
Begraafplaatsen	2 monumentale begraafplaatsen 2 begraafplaatsen

Visie vastgoedexploitatie

Om de maatschappelijke meerwaarde te verhogen sturen we in de periode 2018-2022 via de volgende sturingslijnen:

- De klantwaarde
- Optimale bezetting/benutting
- Duurzaamheid

Investeren in maatschappelijke voorzieningen en gemeenschapskracht.
Het is van cruciaal belang dat er een stevige sociale basis is met goede algemeen toegankelijke voorzieningen op wijkniveau op het gebied van onderwijs, gezondheid, opvang, sport en voor het ontmoeten voor alle inwoners. Door deze maatschappelijke voorzieningen te realiseren en de informele zorg en de inzet van vrijwilligers te steunen, versterken we de kracht van de stad. Zowel in de nieuw te ontwikkelen gebieden als waar verdichting plaatsvindt in bestaande wijken zetten we in op het meegroeien van de maatschappelijke voorzieningen: scholen, sportaccommodaties, buurtcentra, speelplekken. Ze zijn rand voorwaardelijk voor ontmoeting, ontwikkeling, beleving en ontspanning voor iedereen en daarmee nodig in de hele stad. We willen in de periode 2022-2025 investeren in maatschappelijke voorzieningen en gemeenschapskracht.

Resultaten klanttevredenheidsonderzoek
Uit het klanttevredenheidsonderzoek onder de gebruikers van sport- en gymzalen wordt een tevredenheidscijfer van 7.3 gegeven en de sporthal gebruiker gaf dit een cijfer van 7.7. Uit de analyse blijkt dat bij de sporthallen met name het aanspreekpunt (in de vorm van een beheerder) extra wordt gewaardeerd. Bij de sport- en gymzalen wordt de toegang via een codeslot verleend. De continumeting binnen de zwembaden laat na de stijging in 2021 (afgezien van de sluiting vanwege coronamaatregelen) weer een stabiele klantenwaardering van 7.1 zien. De overige VGE onderdelen laten een klanttevredenheid zien tussen de 6.8 en 7.7.

Bezetting accommodaties
Bij exploiteren ligt het accent in 2023 op het optimaal benutten van de accommodaties waarbij we de beleidsdoelen zo veel mogelijk ondersteunen. Dat doen we door een intensieve samenwerking met de collega's van Maatschappelijke Ontwikkeling, Bereikbaarheid of Openbare Ruimte.

De marketingplannen zijn ondersteunend aan de beleidsdoelstellingen en dragen bij tot het verbeteren van de bezetting. Dit doen we door het aantrekken van nieuwe gebruikers. Zo bieden we de mogelijkheid om als individuele hardloper een baan te huren op de atletiekbaan en brengen we het aanbod van buurtcentra onder de aandacht van jongvolwassen. Hierbij wordt de data uit de verhuur- en zwembadsystemen en de kennis van onderdelen ingezet om de doelgroepen te bereiken.

De beschikbare groene ruimte bij de begraafplaatsen stellen we open voor bewoners door het realiseren van wandelpaden op de begraafplaatsen en ook door het plaatsen van kunstwerken. Inwoners worden uitgedaagd om in deze bijzondere omgeving een plek te vinden om tot rust en bezinning te komen. De rode draad in onze marketingcommunicatie is waarde creatie.

Bij elke accommodatiesoort verschilt de optimale vorm en de indicator die we willen meten. Bij parkeren gaat het enerzijds om het beter benutten van een aantal parkeerplekken en anderzijds om het beter spreiden van fietsbezoekers. Bij welzijn streven we naar een gemiddelde norm van 43 uur bezetting per week. Bij zwembaden is naast het aantal bezoekers ook de aandacht voor zwemvaardigheid en de doorstroom van zwemlessen een belangrijke indicator.

De onderstaande tabel Bezetting en bezoekers laat zien dat in de realisatie in 2022 voor 11 van de 12 indicatoren op of boven de gestelde norm is gerealiseerd. Dit geeft mooi weer dat de gebruikers de accommodatie na de Coronaperiode weer weten te vinden en te waarderen.

Figuur 16 | Ontwikkeling bezetting & bezoekers (norm & realisatie)

Gemeente Utrecht

Bezetting en bezoekers

Bezetting/bezoekers | Heel VGE | Jaarplan 2023

		2018		2019		2020		2021		2022	
		Norm	Realisatie	Norm	Realisatie	Norm	Realisatie	Norm	Realisatie	Norm	Realisatie
Begraafplaatsen	Aantal begrafenissen	320	327	320	308	320	307	320	335	320	327
Binnenaccomoda	Bezetting gym- en sportzalen	37,2%	34,8%	38,0%	42,5%	42,0%	48,5%	42,0%	35,5%	42,0%	46,3%
	Bezetting sporthallen	49%	53%	51%	54%	51%	52%	51%	36,3%	51%	52,6%
Buitenaccomodat..	Bezetting	77%	80%	81%	80%	81%	83%	81%	88%	81%	86%
Welzijn	Bezetting	42	39	42	41	43	27	42	30	43	43
Zwembaden	Bezoekersaantall en zwembaden..	750.000	908.226	850.000	893.128	870.000	496.396	870.000	374.981	870.000	808.359
Bedrijfsbureau	Vastgoedloket verhuurde uren ..	320.000	356.501	330.000	362.498	330.000	86.320	330.000	347.956	330.000	390.131
	Vastgoedloket verhuurde uren ..	300.000	257.364	280.000	274.110	280.000	183.534	280.000	269.137	280.000	330.148
Parkeren	Bezetting buurtstallingen	90%	91,8%	90%	95,1%	90%	92,8%	90%	95,14%	90%	90,40%
	Bezetting trommels	90%	90,1%	90%	91,3%	90%	92,1%	90%	93,26%	90%	98,10%
	Aantal transacties fiets..	900.000	1.017.256	950.000	980.497	950.000	283.186	950.000	260.156	950.000	1.172.762
	Gem. dagbezetting au..	Norm bepaler	975	1000	1.104	1000	870	1000	824	1000	1.524

De acties van vastgoedexploitatie op korte termijn
De klant is de persoon die bij gemeentelijke voorzieningen een locatie boekt en/of bezoekt, maar ook organisaties en personen waar we mee samenwerken. Bij VGE zetten we de klant centraal. Belangrijke waarden in 2023 zijn:

- **Klantvriendelijkheid vergroten:** We zijn vaak het eerste contact met de klant. We weten hoe we de klant moeten behandelen en weten hoe zij behandeld willen worden. We weten hoe we de klant een welkom gevoel kunnen geven en vriendelijk te woord kunnen staan. Gastheerschap is belangrijk. Door onszelf (de medewerkers) te blijven te ontwikkelen en eventueel nieuwe sociale vaardigheden aan te leren, kunnen we beter en sneller tegemoetkomen aan de veranderende vraag van de klant.

- **Klantkennis:** We vinden het belangrijk om te weten wat onze klanten vinden van onze voorzieningen en service. Daarom meten we via klanttevredenheidsonderzoeken of we voldoen aan de verwachtingen van onze gebruikers. Voor elk onderdeel meten we 1x per 2 jaar de klanttevredenheid. Waar mogelijk, bijvoorbeeld bij de zwembaden is dit een continu proces. In 2022 scoren we gemiddeld een 7,5 voor klanttevredenheid. We zorgen dat we de klant kennen en ook weten wat zij verwachten en/of willen.

- **Klantbinding:** We hebben een klantrelatie met bewoners die gebruik maakt van een voorziening. In 2023 willen we hierop voortborduren en dit uitbreiden. Enerzijds willen we deze klanten over andere voorzieningen informeren en inspireren er ook gebruik van te maken. Anderzijds willen wij ervoor zorgen dat klanten ambassadeurs worden. De ambassadeurs kunnen de informatie via mond-tot-mond reclame verder uitdragen naar hun eigen netwerk (het olievlekprincipe), zodat ook zij de mogelijkheden ontdekken van de gemeentelijke voorzieningen.

- **Gebruiksgemak:** We verbeteren onze digitale vindbaarheid en online informatievoorziening (bv. De website met klantgerichte visuele middelen of animaties). We maken onze klanttools gebruiksvriendelijk (denk aan het verhuursysteem van de accommodaties of het kassasysteem van de zwembaden) en we verkorten de responstijd.

6. Mens & milieubewust bouwen aan gemeentelijk vastgoed

Gezonde verstedelijking staat centraal bij ruimtelijke ontwikkelingen in de stad. Naast opgaven op het gebied van energietransitie, circulariteit en sociale inclusie is door de coronapandemie ook het belang van gezonde gebouwen groter geworden binnen het doel mens & milieubewust bouwen aan gemeentelijk vastgoed.

6.1 Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 en mens en milieubewust bouwen

In de RSU staan een aantal richtinggevende principes genoemd die belangrijk zijn voor de technische aspecten van het gemeentelijk vastgoed:

- Geen dak blijft onbenut;
- Groen tenzij;
- Circulair tenzij;
- Versterken boven gelijk houden;
- Meervoudig gebruik gaat boven mono-functionaliteit;
- Publieke (binnen-)ruimte is openbaar toegankelijk;
- Bovengrondse energievoorzieningen inpandig tenzij.

De bovenstaande principes vragen niet alleen om een integrale afweging op het schaalniveau van gebieden. Op gebouwniveau is het ook belangrijk om deze principes in samenhang met elkaar te beschouwen en af te wegen. Bij het gemeentelijke vastgoed, wat gezien wordt als een effectief instrument bij het geven van het goede voorbeeld in de stad, is deze afweging extra van belang vanwege de inzet van publieke financiële middelen. We werken daarom samen met organisatie

onderdelen die beleid maken integraaldoel ‘mens- en milieubewust bouwen aan gemeentelijk vastgoed’. Dit doen we om bovenstaande uitgangsposities van de RSU te verwezenlijken in Utrecht.

6.2 Opgave Energie Transitie

De opgave Energietransitie gaat over het verlagen van de CO_2-uitstoot, hernieuwbare energie-opwekking en het aardgasvrij maken van de stad. In samenwerking met het beleidsveld Energietransitie is in 2019 het beleid- en uitvoeringskader “Versnellingsopgave Energieneutraal Kernvastgoed 2040” in het leven geroepen om aan deze opgave gehoor te geven. Vanwege de complexiteit en diversiteit van de portefeuille zijn er destijds verschillende deelopgaven geformuleerd op het kernvastgoed, onderwijshuisvesting, zon op dak en monumenten. Helaas heeft dit uitvoeringsprogramma tot teleurstellende prestatie geleid zoals ook beschreven in het Rekenkamerrapport “Onbegonnen Werk” wat het beperkte resultaat onderschrijft en constateringen doet met betrekken tot financiële tekorten. Het evaluatierapport door Ecorys, wat het resultaat beaamd, komt met aanbevelingen van organisatorische aard ter verbetering van de opgave. Tegelijkertijd zijn er ook twee additionele rapporten afgerond. De eerste Zon op het Dak van Ecorys, waaruit blijkt dat energieneutraliteit op onze panden niet mogelijk is en deze doelstelling enkel op gebiedsniveau gehaald kan worden. De tweede het Monumentenplan vanuit TNO waarin de speciale rol van monumentaal vastgoed gespecificeerd wordt.

Deze rapporten zijn eind 2022 gepresenteerd aan de raad samen met een plan van aanpak om tot een herijking van het beleid en uitvoeringsprogramma te komen in de raadsbrief Plan van aanpak energietransitie gemeentelijk vastgoed van 4 november 2022. In het voorjaar 2023 wordt de raad geïnformeerd over de vervanging van de Versnellingsopgave in de raadsbrief over de Uitgangspunten voor een verduurzamingsagenda gemeentelijk maatschappelijk vastgoed.

CO_2 uitstoot, energieverbruik & energieopwekking
Elk jaar maken we stappen in het inzichtelijk maken van het totale werkelijke energieverbruik van de huurders in onze panden. Dit gaat geleidelijk door de uitrol van steeds meer slimme meters voor het verbruik van elektriciteit, warmte, gas en water. We hebben in veel gevallen toestemming nodig van huurders om deze meters uit te lezen. Inmiddels hebben we inzicht in het werkelijk verbruik bij 37% van gebouwen in de programma’s vastgoed, sport en bereikbaarheid. Dit is niet meer dan vorig jaar, en acties om meer toestemming te krijgen van huurders heeft geen resultaat opgeleverd. Er wordt onderzocht of contractueel dit inzicht verzorgt kan worden.

De onderstaande grafieken zijn gedistilleerd uit deze verbruiksgegevens. In de onderstaande grafiek is het energieverbruik van 2019-2022 in beeld gebracht. We hebben onderscheid gemaakt in verschillende energiebronnen: elektriciteitsverbruik, gasverbruik en warmte. Alle verbruiken zijn omgezet in primaire energiebehoefte (GJp). Daardoor kunnen de verschillende vormen van energie eerlijk onderling vergeleken worden.

Figuur 17 | Energieverbruik en CO_2 per bron binnen totaal inzichtelijk portfolio

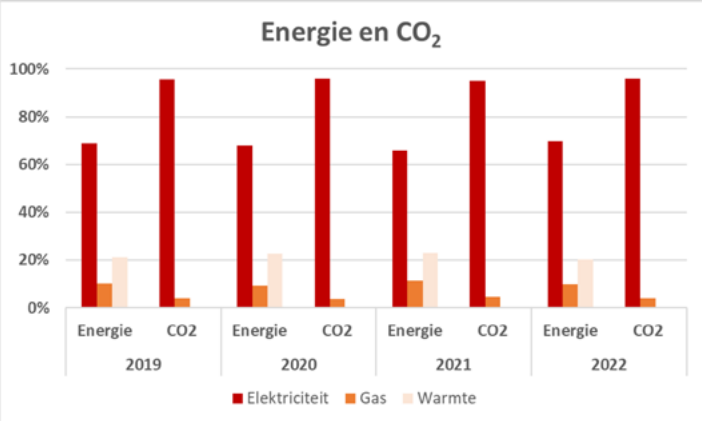

Er is niet significant veel verandert ten opzichte van voorgaand jaar, na het herstel van COVID-maatregelen. Een lichte stijging van elektriciteit t.o.v. gas, wat het resultaat is van het aardgas vrij maken enkele panden. Elektrificatie bespaard geen energie, maar verplaatst deze, daardoor is er netto weinig verandering in energieverbruik.

Figuur 18 | Aandeel energieverbruik per deelportefeuille

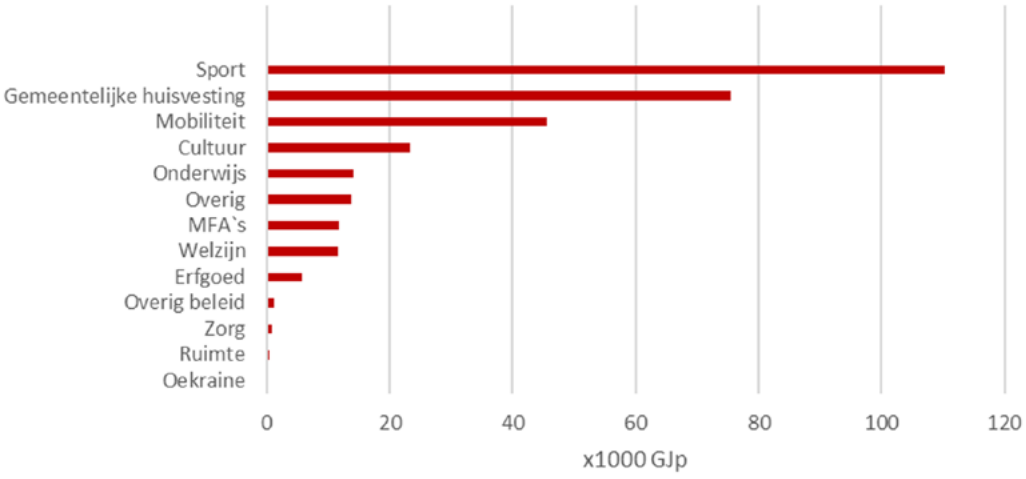

In de bovenstaande grafiek is het aandeel energieverbruik per deelportefeuille inzichtelijk gemaakt. De drie deelportefeuilles met de grootste energieverbruiken (absoluut) zijn sport, gemeentelijke huisvesting en mobiliteit.

De energiebehoefte laat ook zien dat sport de grootste energiebehoefte heeft. Dit wordt vooral veroorzaakt door de vier zwembaden in deze portefeuille.

Duurzaamheidsdashboard
De afgelopen jaren is er hard gewerkt aan de ontwikkeling van het Duurzaamheidsdashboard, specifiek het “energiedashboard’. De ontwikkeling van het Duurzaamheidsdashboard heeft in 2021 gedeeltelijk stilgelegen naar aanleiding van het bevriezen van activiteiten via het platform waarop dashboards data binnen kunnen halen. Dit bevriezen van activiteiten is gedaan naar aanleiding van risico’s rondom dataveiligheid. Werkzaamheden zijn in Q2 van 2022 weer hervat en in Q4 afgerond, daarmee is het dashboard gereed voor intern gebruik.

Het energiedashboard ondersteunt de identificatie van het natuurlijk moment, de energieprestatie en bijbehorende energieverbruiken en de prestatie van het energieneutraal maatregelenpakket. Hiermee borgen we de Plan-Do-Check-Act cyclus zodat we ons continue kunnen verbeteren. Twee functies, het identificeren van het natuurlijke moment en de monitoring van energetische gebruiksgegevens, zijn opgesplitst. Dit komt door voortschrijdend inzicht, de ontwikkeling van een opgave breed dashboard en de organisatorische transitie die in 2022 is voltrokken. De natuurlijke momenten zijn toegevoegd aan het bredere vastgoeddashboard voor de afdeling Vastgoedopgave, en de energie-monitoring en prestaties zijn toegespitst op toekomstig gebruik door vakspecialisten bij beheer en adviseurs bij de afdeling Vastgoedmanagement. Daarmee sluit het dashboard aan bij de nieuwe organisatie en dit helpt bij het integraal op orde krijgen en verbeteren van data.
Op termijn liggen er kansen om met het energiedashboard huurders pro-actief te ondersteunen en laten zien waar kansen voor verduurzaming liggen, er moet nog onderzocht worden of en hoe dit organisatorisch een plek gegeven kan worden.

Kantoren energielabel plichtig 2023
Volgens wettelijke verplichtingen moeten gebouwen met als hoofdfunctie kantoor geen monument zijnde, op 1 januari 2023 minimaal energielabel C bezitten. De gemeente heeft al de in haar bezit zijnde betreffende kantoren tijdig, dus voor 1 januari 2023, naar minimaal energielabel C gebracht.

Zon op Gemeentedak 2021
In de zonnemonitor 2022 staat dat 32% is van het gemeentelijke vastgoed is belegd met zonne-panelen. Een prestatie waarmee wij, samen met de gebruikers van het vastgoed, het goede voorbeeld geven aan de stad.
Monumenten, zoals werfkelders en kerktorens en strategisch aangekochte gebouwen in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, zijn hierin niet meegenomen, omdat deze gebouwen vaak erfgoedwaarde verliezen door introductie van zonnepanelen of bouwtechnisch ongeschikt zijn voor een dergelijke ingreep.

Naar aanleiding van de toezegging 22/T457 onderzoeken we wat de consequenties en mogelijkheden zijn voor Buurtstroom op gemeentelijke daken.

Alert: Netbeheerder Stedin (via Tennet) heeft netcongestie afgekondigd tot en met 2029. In november heeft Stedin een tweede golf netcongestie (Netcongestie 2.0) aangekondigd waarbij zelfs nieuwe elektra aansluitingen, het verzwaren van bestaande aansluitingen en het verkrijgen van tijdelijke aansluitingen voor bouwwerkzaamheden op dit moment stopgezet is. Dit heeft significante gevolgen voor de toekomstige plaatsing van middel- en grote PV aansluitingen aan het net.

Netcongestie afgekondigd tot 2026 provincie Utrecht
In februari 2022 is er netcongestie afgeroepen op het elektriciteitsnet van provincie Utrecht. Utrecht volgt na een groot aantal andere gebieden in Nederland waar reeds netcongestie is afgekondigd. Netcongestie treedt op omdat het huidige netwerk niet bestand is tegen de hoeveelheden (piek) energie die via het net vervoerd moet worden, en netbeheerder TenneT kondigde daarom aan tot en met 2029 geen terugleverercontracten meer te vergeven voor middel- en grote aansluitingen (op dit moment worden wachtlijsten opgebouwd). In november 2022 werd de netcongestie verzwaard. Ook verzoeken voor aansluitingen voor nieuwe grootgebruikers (bijvoorbeeld scholen en maatschappelijk vastgoed als onderdeel van nieuwe stedelijke ontwikkeling), bestaande grootgebruikers die een verzwaring van hun aansluiting behoeven (bijvoorbeeld panden die van het gas proberen over te stappen naar elektrische alternatieven) en zelfs tijdelijke aansluitingen voor de bouw (bijvoorbeeld voor nieuwbouw) worden afgewezen. Dit heeft verstrekkende consequenties, waaronder dreigende vertraging voor alle nieuwbouw, grootschalige renovaties en energie-neutrale projecten. Tevens dreigt het een zware klap te worden voor energie-ambitie zowel op pand als op stedelijk niveau. Zo komen de ambities waaronder het afstappen van gas en ambities zoals beschreven in het klimaatakkoord onder tijdsdruk te staan. Op dit moment wordt er gemeente breed onderzoek gedaan naar de omvang en mogelijke oplossingen, gecoördineerd onder de opgave Energietransitie.

Nog wat goed nieuws, want op dit moment zijn kleingebruikers (<3x80A) nog uitgezonderd van de netcongestie maatregelen van de netbeheerders. Daaraan mag dus nog gewerkt worden en is er energetische verduurzaming mogelijk.

6.3 Opgave veerkracht en gelijke kansen

Utrecht is een gezonde én inclusieve stad, vanuit de techniek van vastgoed betekent dit concreet dat iedereen gemeentelijke gebouwen op een veilige en toegankelijke manier kan gebruiken. Dit betekent dat het niet mag uitmaken dat je gebonden bent aan een rolstoel, slechtziend of slechthorend bent of een verstandelijke beperking hebt. Iedereen kan, bij voorkeur zelfstandig, gebruik maken van de maatschappelijke voorzieningen in gemeentelijke gebouwen. Daarnaast gaat het ook om veilig gebruik maken van de gebouwen.

Utrecht Standaard Toegankelijk (UST)
Uitgangspunt bij renovatie en nieuwbouw van gemeentelijk vastgoed is dat we projecten toetsen aan toegankelijkheid conform UST (Utrechtse Standaard Toegankelijk). Op verzoek van de raad is de UST in 2022 geëvalueerd en zijn stevige aanbevelingen naar voren gekomen. In de raadsbrief van 13 april 2023 bent u hierover geïnformeerd.

Om deze opgave de komende jaren voortvarend te kunnen oppakken, is het noodzakelijk dat we lessen trekken uit deze evaluatie. In de kern geven de aanbevelingen aan dat toegankelijkheid in de vastgoedprojecten en organisatie veel meer sturing, standaardisering en monitoring vereist.
De stevigere sturing gaat helpen en wordt direct toegepast bij het toegankelijk(er) maken van het bestaand maatschappelijk vastgoed.

Toegankelijk maken van gemeentelijk vastgoed
In de raadsbrief van 16 september 2022 is aangegeven welke panden toegankelijker gemaakt zouden worden. Deze lijst met panden is kritisch tegen het licht gehouden. Voordat we overgaan tot het verder uitvoeren van toegankelijkheidsmaatregelen, willen we een beter beeld hebben van de mogelijke aanpassingen in de verschillende panden. Daarom laten we ons nu uitgebreider informeren door het opstellen van professionele inventarisaties. Dit kost meer tijd, maar geeft ons wel een beter beeld van de mogelijkheden, waardoor door de uitvoering naar achteren is geschoven. Dit betekent een onderbesteding van de beschikbare middelen voor het programma toegankelijkheid.

Voor de uitvoering van de inventarisaties zijn wij bezig met een meervoudige onderhandse aanbesteding. In verband met een bezwaar van een van de bij de aanbesteding betrokken partijen duurt dit langer dan verwacht. Zodra we een concrete planning hebben zullen wij de raad hierover berichten. Daarnaast rapporteren we over de voortgang via onder meer het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed (MPUV).

Er is in 2022 extra budget ontvangen, 3 miljoen euro bovenop het budget uit 2021 (7,15 ton).
Het totale budget voor dit programma betreft 3,715 miljoen euro.

Ruimte bieden aan maatschappelijke initiatieven
In de raadsbrief van 7 maart 2022 is een tweetal maatschappelijke initiatieven genoemd welke als pilotproject worden uitgevoerd. Het eerste initiatief betreft de verhuring van de ruimte onder de Monicabrug aan de Stadskraan, een mooi initiatief wat zorgt voor reuring, sociale werkgelegenheid en bedrijvigheid. Het tweede initiatief betreft wederom een brug, de Oranjebrug, waarbij het brugwachtershuisje ruimte biedt voor een buurtinitiatief. We zijn volop bezig met de aanbestedings- en selectieprocedure.

6.4 Opgave vergroenen & verdichten in balans

Door gemeentelijke gebouwen groener, en met meer oog voor de natuur, te maken kan een bijdrage geleverd worden aan een gezonde en prettige leefomgeving. We doen dit bijvoorbeeld door goed na te denken over de wijze waarop we bouwen zonder natuurlijke hulpbronnen onnodig uit te putten, de leefomgeving te vervuilen en ecosystemen aan te tasten. Door ruimte te bieden aan kwetsbare, gebouw bewonende diersoorten en door het verbeteren van biodiversiteit en luchtkwaliteit via groene daken en gevels.

Utrecht Circulair 2020
De afgelopen periode zijn de volgende activiteiten gerealiseerd op het gebied van circulariteit:

- De pilot voor circulaire ontmanteling en hergebruik van de Utrechtse Bazaar is uitgevoerd en er is een partij gevonden die het gehele pand wil verhuizen;
- Het schetsontwerp voor het circulair cultuurcluster Berlijnplein is afgerond.

Visie op het sturen op circulariteit
Wij willen bij het ontwikkelen, onderhouden en ontmantelen van gemeentelijk vastgoed sturen met indicatoren die bijdragen aan de kerndoelen voor die door platform CB'23 Platform CB'23 - Meten van circulariteit – Leidraad 2.0) zijn geformuleerd. Deze doelen zijn gericht op het beschermen van (1) materiaalvoorraden, (2) het milieu en (3) bestaande waarde. Er vindt veel ontwikkeling plaats met betrekking tot het ontwikkelen en implementeren van een centrale methodologie voor circulariteit binnen de gemeente. VGU sluit zich daarmee gemeente breed aan bij Utrecht Circulair en helpt bij de ontwikkelingen die plaatsvinden op dit gebied met betrekking tot vastgoed.
Vanwege de vele ontwikkelingen op het gebied van circulair bouwen is het op dit moment nog moeilijk om een centrale doelstelling voor de gehele vastgoedportefeuille te ontwikkelen. De afgelopen jaren zijn er enkele pilots uitgevoerd om de circulaire aanpak te verkennen. Samen met Utrecht Circulair wordt er de komende tijd gezocht naar een manier om structureel circulariteit te integreren in de verschillende aspecten van het maatschappelijk vastgoed. Hierdoor krijgt circulariteit in de toekomst een stevige positie bij de integrale afweging die gemaakt wordt ten behoeve van gezond stedelijk leven en het gemeentelijke vastgoed.

Diervriendelijk bouwen
Sinds april 2017 beschikken we over een gebiedsgerichte ontheffing op de Wet natuurbescherming omdat we een soortenmanagementplan (SMP)33 hebben opgesteld. Het SMP is gericht op alle gebouwen waar de gemeente zelf eigenaar van is. Op basis van het SMP voegen we nieuwe verblijfplaatsen voor beschermde dieren in de stad toe, voordat bestaande verblijfplaatsen verdwijnen. Bijvoorbeeld als we gebouwen slopen of verbouwen. Ook zorgen we dat in de buurt van ontwikkelingsgebieden alvast voldoende verblijfsplaatsen zijn voor beschermde dieren, zoals huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. Het afgelopen jaar hebben we tijdens nieuwbouw, renovatie en onderhoud verschillende maatregelen toegepast via deze alternatieve ontheffingsregeling.

Bijlage 1
Voortgangsrapportage
Nota Kapitaal Goederen 2020-2023

1. Inleiding

De investeringsplanning uit de Nota Kapitaal Goederen 2020-2023 is dit jaar geactualiseerd en aangepast aan de nu geldende werkelijkheid, de mogelijkheden en behoeften in de stad. Tevens omvat de totale doorkijk nu ook projecten met een geplande start in 2027. Hiermee komen wij tot het volgende totaaloverzicht:

Figuur 19 | Overzicht geplande investeringen

Dit overzicht geeft het totaal van alle investeringen per programma. De kolom 'Totaal geautoriseerde uitgaven' geeft de actuele stand weer op basis van de programmabegroting 2023, gecorrigeerd voor de gereed meldingen bij de Jaarstukken 2022 en de wijzigingen die bij de eerste bestuursrapportage 2023 worden voorgesteld.

x € 1.000

Programma	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2023	Gereedmeldingen Jaarstukken 2022	Wijzigingen 1e berap 2023	Autorisaties t/m 2023	Start in: 2024	2025	2026	2027
Utrechts Vastgoed	251.492	-3.026	55.874	304.342	64.672	24.044	30.587	5.877
Bereikbaarheid	2.858	-	-2.858	-	-	-	-	-
Samenleven en Sport	90.684	-4.282	70.186	156.589	35.301	3.677	1.005	376
Totaal	345.034	-7.308	123.202	460.930	99.973	27.721	31.592	6.253

In het bovengenoemde figuur zijn de bedragen van de vervangingsinvesteringen en uitbreidingsinvesteringen gecombineerd. Hieronder volgt per programma een nader overzicht en toelichting van de lopende investeringen. De geplande vervangings- en uitbreidingsinvesteringen met een start in de periode 2024-2027 staan in bijlage 3. Voor een overzicht van de onderliggende projecten en een toelichting op de voorgestelde wijzigingen verwijzen wij naar de bijlage waar autorisatie voor nodig is.

Jaarlijks worden alle budgetten van de gemeente Utrecht geïndexeerd, waarbij een onderscheid gemaakt wordt in lonen en materiële kosten. In 2023 is ervoor gekozen om voor de materiële kosten een gedifferentieerde index te hanteren, namelijk Grond-, Weg- en Waterbouw index(GWW) en de Bouwindex en de IMOC. De budgetten die verantwoord worden in het MPUV zijn geïndexeerd met de Bouwindex. Vooralsnog is niet bekend wat de prijscompensatie op basis van de bouwindex over 2024 gaat worden.

Afwijkingen, zoals een tegenvallende aanbesteding of lokale marktontwikkelingen zullen, indien nodig, volgens de financiële spelregels in beeld gebracht worden bij een volgende Voorjaarsnota.

2. Programma Utrechts Vastgoed

In dit onderdeel wordt een korte toelichting gegeven over voortgang bij investeringsprojecten die wij hebben benoemd in de Nota Kapitaal Goederen 2020-2023.

Overzicht investeringen

Figuur 20 | Overzicht lopende vervangings- en uitbreidingsinvesteringen programma Utrechts Vastgoed
In het startjaar wordt autorisatie gevraagd voor de totale verwachte uitgaven van de investeringen. Uitgangspunt bij bovenstaande tabel is de geautoriseerde uitgaven t/m de programmabegroting 2023. De investeringen die gereed gemeld zijn bij de jaarstukken 2022 en de wijzigingsvoorstellen van de eerste bestuursrapportage 2023 zijn separaat weergegeven.

x € 1.000

	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2023	Gereedmeldingen Jaarstukken 2022	Wijzigingen 1e berap 2023	Autorisaties t/m 2023	Start in: 2024	2025	2026	2027
Vervangingsinvesteringen	146.406	-3.026	40.127	183.508	6.891	18.906	25.449	740
Uitbreidingsinvesteringen	91.819	-	15.747	107.566	8.780	-	-	-
Uitbreidingsinvesteringen B*	13.267	-	-	13.268	49.001	5.137	5.137	5.137
Totaal	251.492	-3.026	55.874	304.342	64.672	24.044	30.587	5.877

x € 1.000

	LOPENDE VERVANGINGSINVESTERINGEN				LOPENDE UITBREIDINGSINVESTERINGEN			
	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2023	Gereedmeldingen Jaarstukken 2022	Wijzigingen 1e berap 2023	Totaal geautoriseerde uitgaven	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2023	Gereedmeldingen Jaarstukken 2022	Wijzigingen 1e berap 2023	Totaal geautoriseerde uitgaven
Uitgaven per portefeuille								
Cultuur	16.576	-2.426	5.492	19.642	82.049	-	12.040	94.089
Erfgoed	51.757	-	910	52.667	-	-	-	-
Gemeentelijke huisvesting	2.978	-	810	3.788	1.749	-	185	1.934
MFA's	51.058	-600	455	50.914	-	-	-	-
Welzijn	14.591	-	6.452	21.043	7.778	-	3.522	11.300
Zorg	4.824	-	-	4.824	-	-	-	-
Overig/Overig beleid	4.622	-	26.008	30.630	243	-	-	243
Subtotaal uitgaven	146.406	-3.026	40.127	183.508	91.819	-	15.747	107.566
Dekking incl. subsidies								
Kapitaallasten budget				90.498				4.766
Huurverhoging				42.982				53.450
Groei van de stad				-				7.513
Duurzaamheid onrendabel				9.941				-
Duurzaamheid rendabel				13.254				-
Onderhoudsgelden				950				-
Vaste activa reserve				13.882				41.837
Bijdragen derden (extern)				12.002				-
Stedenbouwkundige eisen				-				-
Subtotaal dekking	-	-	-	183.508	-	-	-	107.566
SALDO	-	-		-	-	-		-

Hieronder zal per portefeuille nadere toelichting worden gegeven op de voortgang van de investeringsprojecten.

Cultuur

Tivoli Vredenburg – Hallo Plein
Naar aanleiding van de motie uit 2017 (M59 Maak van Vlaamse en Hollandse Toren levendige straten) waarin de raad heeft opgedragen om te komen met een voorstel voor een aanpak van de Vlaamse en Hollandse toren om het gebied rondom Tivoli Vredenburg aantrekkelijker te maken zijn projectinitiatieven met betrekking tot de omgeving en het gebouw in onderzoek genomen. Eén van de projectinitiatieven betreft de aanpassing van de gevel en entree op de hoek van de Vlaamse en Hollandse Toren: “Hallo Plein”. De uitvoering staat gepland voor 2023-2024 waarin de raad heeft opgedragen om te komen met een voorstel voor een aanpak van de Vlaamse en Hollandse toren om het gebied rondom Tivoli Vredenburg aantrekkelijker te maken zijn projectinitiatieven met betrekking tot de omgeving en het gebouw in onderzoek genomen. Eén van de projectinitiatieven betreft de aanpassing van de gevel en entree op de hoek van de Vlaamse en Hollandse Toren: “Hallo Plein”. De uitvoering staat gepland voor 2023-2024.

Tivoli Vredenburg klimaat kantoren
Het verbeteren van het klimaat in het kantoor van Tivoli Vredenburg. Dit betreft voornamelijk installatietechnische aanpassingen die moeten leiden tot betere koeling. In 2023 wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om deze werkzaamheden uit te voeren, tegelijk met de Erkende Maatregelen Lijst (EML).

Agnietenstraat 1-3 – Centraal Museum
In 2022 is gestart met groot onderhoud en verduurzaming van de dakvlakken en installaties van de (monumentale) gebouwdelen van de 1920-vleugel. In 2023 worden de werkzaamheden van de 1920-vleugel afgerond. We gaan, zover de cultuurhistorisch dak detaillering het toelaat zo veel mogelijk isoleren. Dit omdat de vervangingscyclus van de dakleien gelijkstaat met de levensduur van het gebouw. Voor dit soort panden is een grote verbeterslag mogelijk met de huidige technieken, maar is volledig energieneutraal nog niet mogelijk, zonder daarbij de cultuurhistorische waarde aan te tasten. Daarover zijn afspraken gemaakt met de huurder: Centraal Museum.

Isotopenweg Depot Centraal Museum
Al sinds 2012 wordt gekeken naar een nieuwe adequate plek voor het verouderde depot waarin Centraal Museum, Erfgoed van de Gemeente Utrecht en Erfgoed van de Provincie Utrecht nu gevestigd zijn. Het huidige depotgebouw aan de Vlampijpstraat 87 -89 is vol en voldoet klimatologisch en technisch niet meer aan de eisen rond museaal depotbeheer.

In december 2020 heeft de gemeenteraad steun gegeven aan de inhoudelijke en financiële kaders van de ontwikkeling van het nieuwe gebouw aan de Isotopenweg. Inmiddels maakt het Universiteitsmuseum ook deel uit van de voorbereiding. De Vastgoedorganisatie Utrecht, Culturele Zaken en Erfgoed werken nauw met alle gebruikers samen aan de voorbereiding. Het integraal ontwerpteam heeft het definitief ontwerp afgerond. De aanvraag van de omgevingsvergunning en de aanbesteding worden nu voorbereid. De verwachte oplevering van het depot is in 2026.

Vlampijpstraat 50 – DePlaatsmaker
Het voornemen is om het gebouw grootschalig te renoveren met het uitgangspunt het realiseren van een Energie Neutraal Gebouw (ENG). In 2022 is het eerdere plan verder uitgewerkt om te komen tot een realistische businesscase. Naar verwachting kan in 2023 het plan verder worden uitgewerkt en in 2024 uitgevoerd worden.

Domplein 4-5
In het Domplein 4-5 zijn we voornemens een aantal ingrepen te doen om de functionaliteit van het pand op korte termijn te verbeteren, waardoor de amateurkunsteducatiepartijen hier voor de lange termijn hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. De belangrijkste aanpassingen zitten in het gastvrijheidsconcept en in het verbeteren van het gebruik van de Marnixzaal en de Theaterzaal. Het doel is om van het pand aan het Domplein 4-5 een plek voor én van de stad, waar cultuur en erfgoed samen komen, te maken. Daarom is een participatietraject gestart, deze zorgt voor een langere doorlooptijd.

Culturele voorziening Merwedekanaalzone
In de nieuw te ontwikkelen stadswijk Merwede is een wijkcultuurhuis gepland voor 2026. Vanuit de gebiedsontwikkeling is het van belang dat hier maatschappelijke en culturele voorzieningen hun plek krijgen waartussen synergie ontstaat.

Helling 7 – De Helling
In 2020 is groot onderhoud uitgevoerd aan het dak inclusief het plaatsen van zonnepanelen. In 2021 is de luchtbehandeling vernieuwd, waarbij rekening is gehouden met het toepassen van PCM's als duurzame oplossing voor de klimaatverbetering. Het project is eind 2021 opgeleverd en in 2022 hebben er nog diverse nazorgwerkzaamheden plaatsgevonden. De werkzaamheden in de Helling zijn uitgevoerd ten tijde van de coronapandemie. Er lag een strakke deadline voor oplevering vanwege de heropening van de poppodia. Voor de Helling was het uitermate belangrijk om op dat moment te kunnen heropenen vanwege de mogelijkheid om weer inkomsten te genereren na een lange periode

van sluiting tijdens corona. De planning heeft op dat moment voorrang gekregen, door de stijgende bouwkosten en beperkte capaciteit in de markt heeft dit geleid tot een kostenoverschrijding. Vanwege de planning is gekozen voor een tijdelijke oplossing. De werkzaamheden kunnen alleen in de zomerperiode worden uitgevoerd, daarom zal het project pas in 2023 worden afgesloten.

Hof van Monaco 1-3 – De Vrijstaat
In 2022 is de renovatie van boerderij Hofstede Ter Weide opgeleverd voor de duurzame huisvesting van wijkcultuurhuis/ kinderkunstwerkplaats De Vrijstaat. Vanaf september zijn zij weer gehuisvest in de Rijks monumentale boerderij Hofstede Ter Weide, op de cultuur-as van Leidsche Rijn Centrum. Nazorg van het project loopt tot begin 2023.

Hof van Monaco 1-3 – De Vrijstaat Zomerhuis
Het zomerhuis is onderdeel van een ensemble met o.a. een boerderij dat nu gerenoveerd wordt voor de huisvesting van de Vrijstaat. Het gebouw zit nu nog in programma Stedelijke Ontwikkeling. Het voornemen was het gebouw eind 2022 over te dragen naar het programma Utrechts Vastgoed, in het cluster Cultuur en Erfgoed. Het behoort dan tot het cultureel kernvastgoed bij de VGU.
Deze overdracht heeft nog niet plaatsgevonden, omdat er nog geen sluitende businesscase is. De investering voor de renovatie is dusdanige hoog dat de kostprijsdekkende huur te hoog is voor de beoogde huurder. Samen met Cultuur en Erfgoed is een huurder gevonden die voldoet aan de gewenste conceptuele invulling. Het pand is bedoeld voor partijen die bijdragen aan:

- Toegankelijkheid van cultuur voor een brede doelgroep
- Inclusie en diversiteit van het culturele veld
- Verbinding van het culturele veld aan maatschappelijk gesprek, debat en media
- Verbinding tussen makers onderling en makers met publiek
- Verbinding tussen amateurs en professionals

In het eerste kwartaal van 2023 wordt samen met de afdeling Erfgoed en Cultuur gezocht naar een mogelijke oplossing om het gebouw te kunnen verhuren aan de geselecteerde huurder.

Berlijnplein Leidsche Rijn Centrum
De gemeente Utrecht is samen met een groot aantal Berlijnpleinpartners de kavel aan het Berlijnplein stapsgewijs aan het ontwikkelen tot een plek met een divers cultureel programma voor een breed publiek rond het thema ‘De toekomst van de stad’. Uitgangspunt hierbij is: vorm volgt ambitie. Het creatieve karakter van deze plek is nu al terug te zien in de tijdelijke bebouwing van de kavel. Door zoveel mogelijk (bouw)producten en grondstoffen te hergebruiken wordt er invulling gegeven aan het overkoepelende thema ‘De toekomst van de stad’. Deze circulaire ambities gelden zeker voor het ontwerp van de permanente bebouwing. In juni 2019 heeft de Gemeenteraad van de gemeente een besluit genomen over het Ontwikkelkader Berlijnplein ‘De toekomst van de stad’ en leidende principes vastgesteld voor het Cultuurcluster, en in mei 2021 over het investeringskrediet. De oplevering van het Cultuurcluster staat gepland in 2025.

Pauwstraat 13A – DePlaatsmaker
De financiële haalbaarheid van het project is onderzocht. Gebleken is dat de beschikbaar gestelde middelen niet in lijn liggen met de wensen en ambities. Het natuurlijke moment voor volledige verduurzaming is nu niet aanwezig, daarom faseren we het project, waarbij in fase 1 met de beschikbare middelen de meest noodzakelijke werkzaamheden worden uitgevoerd. Dit betreft het aanpassen en verduurzamen van de achtergevel inclusief verbeteren van de ventilatie in de foyer. Deze werkzaamheden worden in het eerste kwartaal van 2023 uitgevoerd. Dit zijn ‘no regret’ maatregelen die verdere verduurzaming niet in de weg staan. Tevens zal worden onderzocht of en wanneer een grootschalige verbouwing met verduurzaming en de functionele wensen financieel haalbaar is.

Waterstraat 27 – 29
De Waterstraat 27-29 huisvest het Volksbuurtenmuseum. In het pand zijn werkzaamheden ten behoeve van groot onderhoud gepland, daarnaast zijn er verduurzamingsambities en

gebruikerswensen. In 2023 wordt onderzocht welke investering nodig is en welke dekkingsbronnen beschikbaar zijn. Op basis van deze haalbaarheidsstudie zal een investeringskrediet worden aangevraagd.

Attleeplantsoen
In de voormalige Rafaelschool aan het Attleeplantsoen in Kanaleneiland wordt onderzocht of het pand geschikt kan worden gemaakt voor culturele broedplaatsen. Een deel van het pand wordt gesloopt en met het daarbij horende kavel overgedragen aan Ruimte voor een energiestation van Stedin. In 2023 wordt de haalbaarheid van de transformatie naar culturele broedplaatsen onderzocht in samenwerking met Culturele Zaken. Op basis van deze haalbaarheid zal een investeringskrediet worden aangevraagd.

Erfgoed

Forten Lunetten
Van de acht forten liggen er vier aan de oostzijde van Utrecht, de Vier Lunetten. Deze forten hebben gemetselde bekledingsmuren, de lage muren langs het water. Sinds de verwerving van deze forten, omstreeks de jaren ’70 is er aan deze bekledingsmuren geen onderhoud uitgevoerd. Dit met uitzondering van Fort Lunet III; de bekledingsmuren en één van de twee kazematten van dit fort zijn in 2011/2012 gerestaureerd. Uit onderzoek is gebleken dat ook aan de bekledingsmuren van Fort Lunet I, II en IV op grote schaal metsel- en voegwerkherstel noodzakelijk is. Ook is restauratie van twee kazematten op Lunet II en Lunet III noodzakelijk.

In maart 2022 is gestart met de voorbereidende werkzaamheden. De restauratie wordt gefaseerd uitgevoerd, waarbij voor ieder fort ongeveer een half jaar benodigd is.
Eind januari 2023 zijn de werkzaamheden van de bekledingsmuren van Lunet I afgerond en is de restauratie van de kazemat op Lunet III in een vergevorderd stadium. Inmiddels is gestart met de werkzaamheden op Lunet IV en II. De werkzaamheden worden naar verwachting eind 2023 afgerond. Bij de werkzaamheden wordt zo goed als mogelijk rekening gehouden met de flora en fauna en de huidige gebruikers op de forten.

Herbestemming Lunetten
In 2021 en 2022 heeft er onderzoek plaatsgevonden naar de mogelijke invulling van de Vier Lunetten. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met diverse betrokkenen en experts, wat heeft geleid tot een aantal scenario’s. In 2023 worden deze scenario’s verder uitgewerkt en geconcretiseerd, zodat de diverse objecten op de forteilanden bij gaan dragen aan toegankelijke en beleefbare forten. Op basis van deze uitwerking wordt bekeken welke investeringen noodzakelijk zijn om sommige objecten (beter) verhuurbaar te maken.

Oude Liesbosweg 52 (Lunet IV)
Aan de Oude Liesbosweg 52 huurt Zomo dagbesteding een pand van de gemeente. Dit pand is verouderd en de huidige huurder, Zomo, wil graag verduurzamen. Uit onderzoek is gebleken dat renovatie van het huidige pand niet opweegt tegen de kosten van sloop-nieuwbouw. De haalbaarheid van sloop-nieuwbouw is onderzocht en hiervoor is krediet aangevraagd. Daarnaast wordt de mogelijkheid onderzocht of op het terrein extra bebouwing mogelijk is. Wanneer deze businesscases haalbaar blijken te zijn, wordt er een aanvullend investeringskrediet aangevraagd.

Restauratie en herontwikkeling Fort De Gagel
In 2017 is de haalbaarheid van de herontwikkeling van Fort de Gagel nader onderzocht met als doel het fort open te stellen voor het publiek. Eind 2018 is de haalbaarheid van de restauratie en herontwikkeling vastgesteld, onder meer met een subsidie van de Provincie en dekking vanuit de vastgoedexploitatie. De uitvoering van de restauratie en herontwikkeling is nagenoeg afgerond. De fortgebouwen zijn opgeleverd voor gebruik en er wordt de laatste hand gelegd aan de oplevering van het eiland en de omgeving. De afronding van het totale project (gebouwen en omgeving) is voorzien in het tweede kwartaal van 2023. De kosten overschrijding is ontstaan door de tegenvallende aanbesteding, de onvoorziene aanwezigheid van Chroom6 in het schilderwerk, onvermijdelijke kosten

toeleidende infrastructuur, kosten vanwege vertraging en prijsstijgingen van materialen (2022), en onvermijdelijke technische aanpassingen in verband met ventilatieproblematiek. We lossen deze overschrijding op binnen programma Utrechts Vastgoed. Bij de eerste bestuursrapportage 2023 doen we hiervoor een bijsturingsvoorstel.

Fort aan de Klop 1e Polderweg
Op Fort aan de Klop zou aanvankelijk een nieuwe loods worden gerealiseerd. De verouderde loods G (geen onderdeel van de Rijksmonumentale aanwijzing) is hiervoor reeds gesloopt. Vanwege prijsstijgingen is gebleken dat de investeringskosten van een nieuwe loods hoger waren dan het beschikbare budget. Omdat het fort in de wijk Overvecht ligt waarvoor de pilot 'gasloze wijk' is gestart en de gebruiker de wens heeft om het fort te verduurzamen is de scope gewijzigd en wordt gekeken naar de mogelijkheden om te komen tot een gasloos fort.

Restauratie Domtoren
Doel van de restauratie van de Domtoren is het zodanig verbeteren van de technische staat van de toren dat deze 50 jaar zonder grootschalig onderhoud zou moeten kunnen met maximaal behoud van cultuurhistorisch belangrijk materiaal. In 2019 is in bouwteamverband het definitieve restauratieplan opgesteld en uitgewerkt in een bestek. Op basis van dit bestek heeft de aannemer eind 2019 de opdracht gekregen voor de uitvoering van de restauratiewerkzaamheden. Deze werkzaamheden lopen momenteel goed op schema en worden naar verwachting afgerond medio 2024. Dit is maanden eerder dan gepland. Tevens vallen de geraamde restauratiekosten tot heden binnen de eerder vastgestelde kaders.

Julianaparklaan 1000 – Antje Drijverpaviljoen
In 2023 wordt onderzoek gedaan naar het vervangen van de LBK/ventilatie. Het huurcontract met de huidige huurder liep af. Hierover zijn nieuwe afspraken gemaakt samen met het wijkbureau. Hiermee blijft het pand de aankomende 2 jaar de huidige huurder houden.

Utrecht Natuurlijk
Er zijn in het coalitieakkoord middelen vrijgemaakt voor de steedes van Utrecht Natuurlijk, Momenteel wordt onderzocht welke investeringsruimte dit biedt om deze panden toekomstbestendig te maken, inclusief verduurzaming. Op basis van deze haalbaarheidsstudies zal er investeringskrediet worden aangevraagd voor de werkzaamheden.

Gemeentelijke Huisvesting

Het vastgoed in deze portefeuille wordt ingezet om de eigen gemeentelijke organisatie te huisvesten. Het gaat om het stadskantoor, het stadhuis, de wijkbureaus, de Centra voor Jeugd en Gezin en overige gemeentelijke locaties.

Stadsplateau 1- Stadskantoor
Voor het stadskantoor wordt onderzocht welke (onderhouds- en verduurzamings-) werkzaamheden kunnen samenvallen met het uitvoering geven aan de beleidslijn Werken 3.0.

Dorpsplein 001
Het wijkservicecentrum Vleuten-De Meern is verkleind ten behoeve van de ontwikkeling van een nieuw gezondheidscentrum. Aanvullend wordt het pand heringericht en verduurzaamd. Het project bevindt zich in de haalbaarheidsfase en de start van de uitvoering is naar verwachting in 2024.

Koploperstraat 50 – Stadswerf
Deze locatie is tijdens de coronaperiode ingezet als corona-testlocatie en voor opvang van dakloze coronapatiënten en wordt nu getransformeerd naar 68 opvangplekken voor vluchtelingen. Op het terrein komen ook dertien onzelfstandige woonunits die ruimte kunnen bieden aan 65 personen. Primair zijn de woonunits voor de duurzame opvang van "Oekraïense" vluchtelingen. Daarnaast wordt tevens gekeken naar mogelijkheden om de woonunits ook in te zetten als opvanglocatie voor Oekraïense vluchtelingen die vanwege een meer intensieve begeleidingsbehoefte (tijdelijk) moeilijk

op een reguliere opvanglocatie geplaatst kunnen worden. Door bovenstaande ontwikkelingen wordt de erfpachtovereenkomst met NS verlengd tot eind 2024. Dit is mogelijk omdat de fasering van de woningbouw op de locatie is uitgesteld naar 2025.

Mostperenlaan 2 – De Stits
We gaan de gebiedspost De Stits verder verduurzamen. Het gebouw wordt aardgasvrij en energieneutraal gemaakt. Het voorlopig ontwerp is afgerond en op dit moment wordt gewerkt aan de uitvraag. De start van de uitvoering is naar verwachting eind 2023.

Maansteenweg 1
Op begraafplaats Tolsteeg wordt een nieuw te bouwen duurzame opslagloods en schaftlocatie gerealiseerd. Het ontwerp is vastgesteld en de omgevingsvergunning is ingetrokken door bezwaren vanuit de omgeving. Momenteel wordt een nieuwe uitgebreide vergunningsprocedure doorlopen. De start van de uitvoering staat gepland voor het vierde kwartaal 2023.

Ventilatie Maansteenweg, Koningsweg en Floridadreef
Uit onderzoek is gebleken dat niet alle gebouwen op de Utrechtse begraafplaatsen voldoen aan de Ventilatie eisen van het Bouwbesluit 2012. Daarom worden de ventilatiesystemen aangepast zodat het voldoet aan de normen van het Bouwbesluit en de ARBO-eisen van de gemeente. Aan het einde van Q2 2023 worden de eerste ruimten conform het Bouwbesluit opgeleverd op de Begraafplaats Tolsteeg aan de Maansteenweg 1.

Everard Meijsterlaan 3
De Directievilla Cereol wordt gerestaureerd en gereed gemaakt voor verhuur aan Wijkbureau West. Om het pand te verduurzamen wordt het gebouw geïsoleerd en gasloos opgeleverd. De werkzaamheden vallen binnen de financiële en ruimtelijke kaders en worden getoetst aan de monumentale kaders in samenwerking met Erfgoed. Voor de toegankelijkheid wordt het ontwerp getoetst aan het UST (Utrecht Standaard Toegankelijkheid) en afgestemd met SOLGU. De omgevingsvergunning voor de werkzaamheden is verleend en de uitvoering begin 2023. De bouwkundige oplevering van het pand staat gepland voor Q4 2023.

F.C. Donderstraat 1
Momenteel lopen er gesprekken met de verhuurder voor uitvoering van de ventilatie maatregelen en verlenging van de huurovereenkomst. Afhankelijk van de uitkomst zal vervolgens de uitvoering van het project medio 2023 plaatsvinden.

Vogelvlinderweg 54-58
Op deze locatie is een gezondheidscentrum gehuisvest waaronder een Centrum voor Jeugd en Gezin. Er is een onderzoek uitgevoerd om het klimaat en indeling te van het pand te verbeteren. De bijbehorende maatregelen zijn uitgevoerd. In 2022 is budget beschikbaar gesteld om de dak lekkages te verhelpen. Dit wordt in 2023 uitgevoerd.

Openbare Orde en Veiligheid

Belcampostraat 10 VRU
De haalbaarheidsstudie is eind 2022 afgerond. Hierin zijn een drietal scenario's onderzocht om van energiezuinig tot energieneutraal, waarbij de WKO en groot onderhoud een integraal onderdeel is van de haalbaarheidsstudie. De conclusie hiervan is dat het meest efficiënt is om te investeren in de variant waarbij het gebouw energieneutraal wordt. De keuze voor een innovatief warmteopslag systeem betekent dat de kosten voor een groot deel gedekt worden uit de daling van de energie-lasten. De planning is om in Q2 2023 te starten met het ontwerp. Om vervolgens in Q2 2024 te starten met de uitvoering. In Q4 2024 staat de oplevering gepland.

MFA's

In onderstaand overzicht wordt aangegeven welke projecten binnen de portefeuille MFA's worden opgepakt in de periode 2020 tot en met 2025. Kenmerk van deze projecten is dat de investeringen samen oplopen/opgepakt worden met nieuwe afspraken over het beheer en de organisatie van het gebouw. Het gebruik van multifunctionele gebouwen vraagt in veel gevallen om extra en verder uitgewerkte afspraken rondom de organisatie van het beheer en de exploitatie van het gebouw. Met de renovatie van de vier MFA's in Leidsche Rijn is een aanpak ontwikkeld om in gesprek met de huurders/gebruikers te komen tot de juiste afspraken. Deze aanpak wordt ook bij de andere MFA-projecten ingezet en toegepast.

Vier MFA's Leidsche Rijn:
Kenmerkend voor de renovatie van de vier MFA's in Leidsche Rijn is dat het gebouw technisch zo wordt aangepast dat het mogelijk is om het gebouw op een andere manier te beheren en exploiteren. Door een aantal technische en functionele splitsingen is het mogelijk om een aantal grootgebruikers meer verantwoordelijkheid te geven binnen het beheer en de exploitatie van het gebouw. De nieuwe onderliggende verhoudingen vragen ook om een andere organisatie welke als onderdeel van het project wordt vormgegeven, zogeheten Beheer & Organisatie.

1. MFA Waterwin
   Begin 2021 is de renovatie van MFA Waterwin afgerond en hebben de gebruikers hun intrek genomen in het gerenoveerde gebouw. Dit is de eerste van de vier MFA's die in de nieuwe situatie in gebruik wordt genomen. In 2022 is er extra aandacht geweest voor het goed implementeren van de gemaakte afspraken die ook toepasbaar zijn voor de drie volgende MFA's.

2. MFA Voorn
   In de zomer van 2021 is de gerenoveerde MFA Voorn in gebruik genomen. De beheer en organisatie afspraken zijn ondertekend en het gebouw is naar tevredenheid in gebruik.

3. MFA Het Zand
   De verbouwing van MFA Zand is in volle gang en nadert de afronding. De tweede fase wordt voor de zomer van 2023 opgeleverd en dan verhuizen ook de gebruikers Saartje, Gro up en Arcade terug naar de gerenoveerde MFA het Zand. Er is gestart met de beheer- en organisatiegesprekken en deze zullen worden gecontinueerd in 2023.

4. MFA Weide Wereld
   Zoals aangegeven in verschillende raadsbrieven is er na een lang traject overstemming bereikt met de verschillende gebruikers over de uitgangspunten van het project. Er is eind 2022 een aannemer geselecteerd en voor de zomer van 2023 zal er worden gestart met de uitvoering. Gro-up, Partou en Reinaerde verhuizen dit voorjaar naar de tijdelijke huisvesting aan de Landschapsbaan en Componistenlaan.

MFA Sportcampus
Begin 2022 is de verbouwing van het onderwijsgedeelte afgerond. De verbouwing is gefaseerd uitgevoerd waardoor het Leidsche Rijn College ook gefaseerd de verschillende gebouwdelen in gebruik heeft genomen. In de volgende fases wordt het sportgedeelte verbouwd en worden de grote warmtebuffers aangebracht in het aangrenzende terrein. In de warmtebuffers wordt de in de zomer opgewerkte energie opgeslagen voor gebruik in de winter. Planning is dat het project in 2023 wordt afgerond.

MFA Cultuurcampus
De eerste fase bestond uit het verbeteren van het binnenklimaat van het Amadeus College door middel van nieuwe ventilatiesystemen. Het schoolbestuur heeft op basis van een split-incentives berekening bijgedragen aan de investering. De eerste fase is in 2021 afgerond.

In de tweede fase van de aanpak bij MFA Cultuurcampus wordt in gesprek met de huurders en gebruikers gekeken naar de samenwerking en verantwoordelijkheden die we als eigenaar en als huurder hebben. In deze gesprekken zijn gebreken, knelpunten, verbeterpunten en gebruikersongemak aan de orde gekomen, waarvan nu een deel (bouwtechnisch) opgelost wordt Er worden ook afspraken gemaakt rondom het beheer en de organisatie van het gebouw. Doel is om een gezamenlijk beheerplan op te leveren zodat dit ook door iedereen gedragen wordt. Afhankelijk van het moment waarop er overeenstemming bereikt kan worden met de verschillende huurders/gebruikers worden werkzaamheden uitgewerkt en uitgevoerd. Fase 2 van de bouwwerkzaamheden zijn gestart en 2022 en worden naar verwachting 2023 afgerond.

MFA Musketon

De bijna 40-jarige Musketon wordt geheel gerenoveerd. Zowel technisch als functioneel zal het gehele gebouw aangepakt worden. Om te komen tot een gedragen project is er, naast overleggen met de huurders, een intensief participatietraject met de bewoners van Lunetten en daarmee de gebruikers van de Musketon. Met het recente vertrek van twee potentieel huurders, Gezondheidscentrum Lunetten (zeker) en de Bibliotheek Utrecht, moet er opnieuw gekeken worden naar de businesscase incl. bijbehorende ontwerpen waarbij rekening gehouden worden met de monumentale waarde van het gebouw en zijn (fysieke) functie voor de omgeving. In afwachting van het vervolg van het project wordt het achterstallige onderhoud in 2023 uitgevoerd (denk aan schilderwerkzaamheden, keuringen etc). Op korte termijn wordt gezocht naar tijdelijke invulling van huidige leegstand. Voor lange termijn vindt een verkenning plaats met als uitkomst mogelijke scenario's op hoofdlijnen inclusief splitsing project, eerst de schil renoveren en verduurzamen, dan de binnenkant updaten.

MFA Hart van Noord

Gezien het gebruik en de leeftijd van het gebouw wordt het gebouw deels gerenoveerd. Om het gebouw langjarig in te kunnen blijven zetten, wordt het gebouw ook functioneel aangepast. In 2021 is gestart om in overleg met de gebruikers en huurders het project verder te definiëren. Er is een functioneel en technisch haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. In de tussentijd is er tijdelijk een extra school gehuisvest binnen het pand. De urgentie om op dit moment het gebouw ook functioneel aan te pakken is hiermee tijdelijk vervallen. Met de vaste gebruikers wordt verder overleg gevoerd over de toekomst van het pand en het te definiëren project. Planning is dat de bouwwerkzaamheden in 2024 worden gestart.

MFA Nieuw Welgelegen

Het St-Gregorius College zal in de zomer 2024 worden gehuisvest in Nieuw Welgelegen. De verwachting is dat de bouwwerkzaamheden in de zomer van 2023 van start gaan. Hierbij wordt de helft van het gebouw (circa 10.000 m^2 van 20.000 m^2) zoveel mogelijk fysiek gescheiden van de overige sport- en kantorenfunctie. Zo krijgt het St-Gregorius- College een eigen entree met eigen voorzieningen. Hierdoor maken zij straks geen gebruik meer van de gezamenlijke entree en atrium van de MFA. Door de fysieke scheiding worden de beheertaken van het gebouw versimpeld maar

tegelijkertijd vraagt dit om een kostenreductie in de bestaande beheerkosten: de kosten worden straks over minder partijen verdeeld. Dit vergt sturing en aandacht op het gebied van inzet van onder andere het aantal beheerders bij de receptie. Ook zal kritisch worden gekeken naar een optimaal gebruik van alle ruimten zodat waar mogelijk de inkomsten worden vergroot. Tijdens de verbouwing worden er zoveel mogelijk verduurzamingsmaatregelen genomen als voorbereiding op het toekomstig ENG maken van het pand.

MFA Laan van Puntenburg
In 2019 is de intentieovereenkomst voor visie “de tuinen van Moreelse” ondertekend. Deze overeenkomst heeft gevolgen voor alle gebouweigenaren binnen het gebied, onder andere voor ontwikkelingen ten aanzien van energie en duurzaamheid.

Gezien het huidige gebruik en de onmogelijkheden om op dit moment grootschalig te verbouwen wordt een investering op dit moment uitgesteld. Indien een natuurlijk moment zich voordoet wordt bekeken welke mogelijkheden er zijn en hoe dit gekoppeld kan worden aan deze visie. Realisatie is nu gepland voor 2025 maar daarbij afhankelijk van de andere partners binnen de visie “de tuinen van Moreelse” en invulling van het gebouw door Onderwijs.

MFA Vorstelijk Complex
De huurder van het Vorstelijk Complex heeft een verzoek ingediend om een verdiepingsvloer toe te voegen, een eigen ingang te realiseren en de foyer uit te breiden. Door de COVID-19 pandemie is dit project geheel stil komen te liggen. In 2023 is onderzocht of deze wens nog steeds bestaat en daar is positief op geantwoord. We zijn met de huurder theater ZIMIHC in overleg om de wensen verder vorm te geven, vast te leggen in een intentieovereenkomst en te starten met een project. Uitgaande van een spoedig verloop zullen de werkzaamheden starten in 2024.

Gloriantdreef 1
Bibliotheek Overvecht is gehuisvest in het gebouw aan de Gloriantdreef. Het gebouw zal de komende jaren de leeftijd van 40 jaar passeren waarmee er een natuurlijk moment ontstaat om naast de benodigde renovatie/ modernisatie een verduurzamingsslag toe te passen. Het gebouw is onderdeel van een vereniging van eigenaren wat betekent dat wij in overleg met de mede-eigenaren tot hetzelfde ambitieniveau moeten komen. Het afgelopen jaar is dit nog niet gelukt, in de praktijk blijkt het lastig om gezamenlijk tot een geschikt moment te komen voor een verduurzaming.

De reeds uitgevoerde werkzaamheden zijn gedaan binnen ons eigen appartementsrecht. In overleg met de gebruiker, de bibliotheek, zijn een aantal zaken aangepakt en verduurzaamd. De bibliotheek heeft op haar beurt het interieur en de uitstraling vernieuwd. Deels zijn de werkzaamheden afgerond maar er moeten nog een aantal stappen gezet worden, met name installatietechnisch, voordat de werkzaamheden volledig zijn afgerond. Er zal een aanvullend onderzoek worden uitgevoerd om te bezien welke werkzaamheden nog uitvoerbaar zijn in ons eigendomsrecht.

Kortland 21
Kinderopvang Hotoldebotel is gehuisvest in het gebouw aan Kortland 21. Naast de kinderopvang is de OBS Kees Valkenstein gevestigd. Dit deel van het gebouw is in eigendom van programma Onderwijs. Het gebouw is inmiddels ouder dan 20 jaar, waarmee er een natuurlijk moment ontstaat om naast de benodigde renovatie/ modernisatie een verduurzamingsslag toe te passen. Het gebouw is onderdeel van een vereniging van eigenaren, wat betekent dat wij in overleg met de mede-eigenaren tot hetzelfde ambitieniveau moeten komen. Dit vraagt extra aandacht en bezien moet worden of tot een gezamenlijk project gekomen kan worden. De voorbereiding duurt dan ook langer dan gepland en heeft mede door de COVID-19 pandemie ook stilgelegen. Realisatie is nu gepland voor 2026, maar is afhankelijk van de te maken afspraken.

Oranjelaan 12 en 14
Bibliotheek De Meern is gehuisvest in het gebouw aan de Oranjelaan. Het gebouw zal de komende jaren de leeftijd van 40 jaar passeren, waarmee er een natuurlijk moment ontstaat om naast de benodigde renovatie/ modernisatie een verduurzamingsslag toe te passen. Realisatie is gepland voor

2025 en komend jaar zullen hier de eerste voorbereidingen voor worden opgestart. In overleg met de huurder wordt het project verder gedefinieerd.

St. Pietersberg 12A en 40A
St. Pietersberg 12A en 40A zijn onderdeel van een vereniging van eigenaren (VvE) en het gebouw zal de komende jaren de leeftijd van 20 jaar passeren waarmee er een natuurlijk moment ontstaat om naast de benodigde renovatie/ modernisatie een verduurzamingsslag toe te passen. Omdat deze adressen onderdeel zijn van een VvE, betekent dit dat wij in overleg met de mede-eigenaren tot hetzelfde ambitieniveau moeten komen. Realisatie is gepland voor 2028, maar is afhankelijk van de te maken afspraken.

Langerakbaan 231
Pand is in 2021 in Beheer overgegaan naar Programma Onderwijs en wordt nu daar verantwoord. Het pand wordt overgedragen naar het Schoolbestuur, dat wordt in 2023 geformaliseerd.

Welzijn

Voor bestaande buurtcentra is het nodig om in de komende jaren te renoveren en/of te verduurzamen, en vindt er uitbreiding plaats als gevolg van de groei van de stad.

Oudwijkerdwarstraat 148
Podium Oost is een buurtcentrum in zelfbeheer en heeft in de afgelopen jaren bewezen een belangrijke voorziening te zijn voor de wijk Oost, waar vele bewoners graag komen met een breed aanbod van activiteiten die door en voor de buurt worden georganiseerd. Door de centrale ligging en de hoge mate van betrokkenheid van bewoners is het een belangrijke ontmoetingsplek voor de wijk geworden. Het bestuur van het buurtcentrum heeft een functioneel verbeterplan opgesteld. Dit plan wordt zo goed als mogelijk ingebed in het uitvoeren van groot onderhoud en de energiebesparende maatregelen. Eind 2022 zijn de bouwwerkzaamheden gestart. Het vernieuwde gebouw wordt in 2023 opgeleverd.

Keerkringplein 40
Buurtcentrum Sterrenzicht is het tweede buurtcentrum in de wijk Oost en richt zich sterk op de bewoners en jongeren in de wijken Abstede, Sterrenwijk en Watervogelenbuurt. Beide buurtcentra zijn door de programmaring en ligging aanvullend aan elkaar. De gevel van het buurtcentrum wordt uitnodigender en transparanter gemaakt. Dit geldt ook voor de entrees van het buurtcentrum en de jongerenhuiskamer. Tegelijk wordt voor dit buurtcentrum ook een verduurzamingsslag gemaakt. Het haalbaarheidsonderzoek is afgerond en de buurt is inmiddels geconsulteerd. De ontwerpfase zal in 2023 starten. Buurtbewoners en gebruikers blijven betrokken tijdens de ontwerpfase. Verwachting is dat de uitvoering in Q1 van 2024 zal aanvangen.

St.-Ludgerusstraat 251 en Samuel van Houtenstraat 1
Er wordt geïnvesteerd in buurtcentrum Zuilen en buurtcentrum De Leeuw om de functionaliteit en kwaliteit ervan te verbeteren. Beide buurtcentra krijgen een verduurzamingsslag. Buurtcentrum Zuilen aan de St-Ludgerusstraat is gerealiseerd begin jaren 80 en is gedateerd. Het gebouw wordt tot op de begane grond vloer gesloopt en nieuw gebouwd, zodat het de komende decennia weer als volwaardige buurtvoorziening kan functioneren. Met deze investering ontstaat een natuurlijk moment om het gebouw energieneutraal te maken. Het definitief ontwerp is in 2022 afgerond.
De stichtingskosten zijn als gevolg van de stijgende bouwkosten hoger uitgevallen. In 2023 onderzoeken we met de toekomstige huurders of een hogere kostendekkende huur past binnen hun totale huisvestingsbudgetten. De energielasten zullen immers lager uitvallen omdat het gebouw energieneutraal wordt opgeleverd. Naar verwachting wordt het nieuwe gebouw in 2024 opgeleverd.
Voor Samuel van Houtenstraat is het haalbaarheidsonderzoek afgerond. De ontwerpfase start in 2023. Verwachting is dat de uitvoering gaat starten in Q2 van 2024.

Peltlaan 172
Het gebouw waar Stichting JOU en het jongerencultuurhuis BOKS zijn gevestigd is aan vervanging toe. De wijk waarin het gebouw Peltlaan 172 ligt wordt de komende jaren gerevitaliseerd, dit gaat bijvoorbeeld over de aanleg van de groenstructuur ‘Rondje Stadseiland’ en herinrichting van de openbare ruimte aangrenzend aan de Peltlaan. VGU en Ruimte hebben beide plannen naast elkaar gelegd, en een schetsontwerp opgesteld voor de locatie en de nieuwbouw van het gebouw. In 2023 wordt het ontwerp gemaakt voor de nieuwbouw. De oplevering wordt eind 2024 verwacht.

Buurtkamer Kruisvaertkade
Deze buurtkamer was eerder bedacht in nieuwbouw aan de rand van de wijk tegen het spoor aan. Dezelfde projectontwikkelaar heeft de gemeente een betere locatie aangeboden op een meer zichtbare plek midden in de wijk, direct achter De Pomp aan de Croeselaan. De ontwikkeling van deze locatie bevindt zich nog steeds in de opstartfase.

Buurtcentrum Merwedekanaalzone en Lombokplein
De realisatie van nieuwe buurtcentra in de Merwedekanaalzone en op Lombokplein wordt verwacht in respectievelijk 2026 en 2028. Het buurtcentrum Merwedekanaalzone komt in een locatie met diverse andere maatschappelijke functies zodat extra meerwaarde voor de buurt ontstaat. De locatie van het buurtcentrum is inmiddels vastgesteld.

Gambiadreef 100, naast buurtcentrum de Boog
De mogelijkheid om de tijdelijke jongerenhuiskamer – nu gehuisvest in een portocabin te vervangen door een definitieve huiskamer wordt onderzocht. Met de afdeling Ruimte is een massastudie gemaakt voor de nieuwe jongerenhuiskamer. De voorkeur is om de huiskamer geschakeld te realiseren aan het bestaande buurtcentrum. In 2023 wordt het ontwerptraject gestart, oplevering wordt verwacht in 2025.

Uitbreiding buurtcentra Overvecht
We onderzoeken mogelijkheden om twee kleinschalige buurtcentra in Overvecht te vernieuwen en/of te combineren met andere functies. Buurthuis Burezina wordt onderzocht binnen de lopende studie Herontwikkeling locaties Overvecht.

Zorg

Vogelvlinderweg 54-58
Op deze locatie is een gezondheidscentrum gehuisvest waaronder een Centrum voor Jeugd en Gezin. Er is een onderzoek uitgevoerd om het klimaat en indeling te van het pand te verbeteren, en de maatregelen zijn uitgevoerd. In 2022 is budget beschikbaar gesteld om de dak lekkages te verhelpen. Dit wordt in 2023 uitgevoerd.

Maatschappelijke opvang Merwedekanaalzone
De realisatie van een maatschappelijke opvang in de Merwedekanaalzone staat gepland voor 2025. Er wordt ingezet op het aanhuren van een nieuw te bouwen voorziening. In 2023 wordt de DO fase afgerond. De financiële haalbaarheid zal nader bekeken moeten worden in relatie tot gestegen bouwkosten.

Gezondheidscentrum Merwedekanaalzone
Het gezondheidscentrum wordt gerealiseerd in het blok waar ook het buurtcentrum en de jongerenvoorziening worden gerealiseerd. De verwachte oplevering is in 2026. Ook hier geldt dat de financiële haalbaarheid nader bekeken zal moeten worden in relatie tot gestegen bouwkosten.

Overig beleid, strategisch bezit

Ondiep zuidzijde 6
Het pand heeft nu een C label en kan dus na 2023 ook nog als kantoor worden verhuurd. In 2022 is gestart met het maken van een pandvisie. De pandvisie wordt opgeleverd in 2023.
Uit onderzoek is gebleken dat het ventilatiesysteem van Lumax niet voldoet aan de eisen die gesteld zijn aan de richtlijnen van het RIVM en het Bouwbesluit 2012, maar het wel mogelijk was aanvullend te ventileren door ramen open te zetten. Aan de huurders van het gebouw zijn CO_2 meters uitgedeeld om zelf te kunnen monitoren of er aanvullend geventileerd moet worden.
De aanpassingen, om het ventilatiesysteem wel te laten voldoen aan de richtlijnen van het RIVM en het Bouwbesluit 2012, zullen eind 2023 worden uitgevoerd.

Park Oog en Al 1A
Eind 2021 is er een sluitend business case gemaakt met een potentiële huurder die het object voor de duur van 5 tot 10 jaar wil gaan huren. Met deze investering kan er langdurig een maatschappelijk invulling gegeven worden op deze locatie. In 2023 worden de werkzaamheden uitgevoerd en gaat de huurovereenkomst in.

Choorstraat 3/Oudegracht 167/ Stadhuisbrug 5 – Magazijn De Zon
In het voorjaar van 2021 heeft het college de pandvisie van Magazijn De Zon vastgesteld met daarin het besluit om het pand in eigendom te houden voor het creëren van maatschappelijke waarde via het vastgoed. Van september tot en met december 2021 zijn er gesprekken gevoerd met de stad: van inwoners tot ondernemers, van ervaringsdeskundigen (eigenaren grote complexen) tot makelaars. We vroegen hen om toekomstperspectieven: wat voegt iets toe op deze plek in de stad en wat is haalbaar? Bijna gelijktijdig verkenden adviseurs (restauratie, verduurzaming en installatie) de staat van het pand. Wat moet er minimaal gebeuren om het pand op het gewenste niveau te krijgen om vanaf 2025 functioneel gebruik mogelijk te maken? De beperkingen van het pand waren input tijdens de gesprekken met de stad. Andersom waren de gesprekken met de stad (net zoals de pandvisie, het waardenwiel en de omgevingsvisie) input voor de adviseurs om scenario's voor interne inrichting uit te werken. Deze input samen (basisdocumenten, gesprekken met de stad, staat van het pand) leverden een set aan criteria op waarmee mogelijke bestemmingen voor het pand konden worden getoetst. Hierdoor werden mogelijke, onmogelijke en wenselijke bestemmingen zichtbaar. De

businesscase is vervolgens uitgewerkt aan de hand van de mogelijke en wenselijke bestemmingen. Daarnaast zijn deze bestemmingen ook getaxeerd om een realistisch beeld te krijgen van de toekomstige inkomsten.

In 2022 is een integraal ontwerpteam gecontracteerd (architect, constructeur en installatieadviseur) en is gestart met het ontwerptraject. Op basis van het ontwerp kan de investeringskostenraming verfijnd worden. Daarnaast is er in het kader van Didam een uitvraag geweest voor huurdersselectie. Deze procedure heeft begin 2023 gelopen. De Raad is separaat geïnformeerd over de uitkomst van deze huurdersselectie in de raadsbrief van 17 maart 2023. De planning is dat we in- 2024 starten met de restauratie van het pand en in 2025 het pand weer verhuren. Voorafgaand aan de werkzaamheden begin 2024 worden de werfkelders opgeknapt, dit gebeurt in samenwerking met het werventeam, naar verwachting wordt begin april 2023 gestart met deze werkzaamheden.

Vredenburg 40
Voor het pand aan de Vredenburg 40 is in 2016 een huurdersselectie gedaan voor het vinden van een nieuwe partij. Uit deze selectie is Social Impact Factory (SIF) als beste partij naar voren gekomen. Zoals in uw raadscommissie d.d. 7 juli 2016 is toegezegd (16/T1360) is voor het pand Vredenburg 40 een huurovereenkomst met een termijn van 5 + 5 jaar aangegaan. Daarnaast zou na 4 jaar na aanvang van de huurperiode de marktwaarde van het pand Vredenburg 40 opnieuw worden onderzocht vanwege het voorkeursrecht tot verkrijging van het gehuurde in erfpacht. Het voorkeursrecht ziet op uitgifte in erfpacht na de eerste huurperiode van 5 jaar of na de tweede huurperiode van 5 jaar. De huurovereenkomst eindigt van rechtswege op 31-12-2026. Tussen partijen is op 30 januari 2023 overeenstemming bereikt om het vervolg van de overeenkomst nader te bekijken in gezamenlijk overleg. Op dit moment vinden deze overleggen plaats over het mogelijk voortzetten van de verhuring en verduurzaming van het pand. Zodra hierover meer bekend is, zullen we de raad nader informeren.

3. Programma Bereikbaarheid

Figuur 21 | Overzicht lopende vervangings- en uitbreidingsinvesteringen programma Bereikbaarheid

In het startjaar wordt autorisatie gevraagd voor de totale verwachte uitgaven van de investeringen. Uitgangspunt bij bovenstaande tabel is de geautoriseerde uitgaven t/m de programmabegroting 2023. De investeringen die gereed gemeld zijn bij de jaarstukken 2022 en de wijzigingsvoorstellen van de eerste bestuursrapportage 2023 zijn separaat weergegeven.

x € 1.000

	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2023	Gereedmeldingen Jaarstukken 2022	Wijzigingen 1e berap 2023	Autorisaties t/m 2023	Start in: 2024	2025	2026	2027
Vervangingsinvesteringen	2.858	-	-2.858	-	-	-	-	-
Uitbreidingsinvesteringen	-	-	-	-	-	-	-	-
Uitbreidingsinvesteringen B*	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	2.858	-	-2.858	-	-	-	-	-

x € 1.000

	LOPENDE VERVANGINGSINVESTERINGEN				LOPENDE UITBREIDINGSINVESTERINGEN			
	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2023	Gereedmeldingen Jaarstukken 2022	Wijzigingen 1e berap 2023	Totaal geautoriseerde uitgaven	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2023	Gereedmeldingen Jaarstukken 2022	Wijzigingen 1e berap 2023	Totaal geautoriseerde uitgaven
Uitgaven per categorie								
Fiets	2.858	-	-2.858	-	-	-	-	-
Auto	-	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal uitgaven	2.858	-	-2.858	-	-	-	-	-
Dekking incl. subsidies								
Kapitaallasten budget				-				-
Huurverhoging				-				-
Groei van de stad				-				-
Duurzaamheid onrendabel				-				-
Duurzaamheid rendabel				-				-
Onderhoudsgelden				-				-
Vaste activa reserve				-				-
Bijdragen derden (extern)				-				-
Stedenbouwkundige eisen				-				-
Subtotaal dekking	-	-		-	-	-		-
Saldo	-	-		-	-	-		-

4. Programma Samenleving en Sport

Overzicht investeringen

Figuur 22 | Overzicht lopende vervangings- en uitbreidingsinvesteringen programma Samenleven en Sport

In het startjaar wordt autorisatie gevraagd voor de totale verwachte uitgaven van de investeringen. Uitgangspunt bij bovenstaande tabel is de geautoriseerde uitgaven t/m de programmabegroting 2023. De investeringen die gereed gemeld zijn bij de jaarstukken 2022 en de wijzigingsvoorstellen van de eerste bestuursrapportage 2023 zijn separaat weergegeven.

x € 1.000

	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2023	Gereedmeldingen Jaarstukken 2022	Wijzigingen 1e berap 2023	Autorisaties t/m 2023	Start in: 2024	2025	2026	2027
Vervangingsinvesteringen	33.886	-4.282	19.320	48.924	20.461	-	1.005	376
Uitbreidingsinvesteringen	47.852	-	46.301	94.153	14.840	3.677	-	-
Uitbreidingsinvesteringen B*	8.946	-	4.565	13.512	-	-	-	-
Totaal	90.684	-4.282	70.186	156.589	35.301	3.677	1.005	376

x € 1.000

	LOPENDE VERVANGINGSINVESTERINGEN				LOPENDE UITBREIDINGSINVESTERINGEN			
	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2023	Gereedmeldingen Jaarstukken 2022	Wijzigingen 1e berap 2023	Totaal geautoriseerde uitgaven	Geautoriseerde uitgaven t/m PB 2023	Gereedmeldingen Jaarstukken 2022	Wijzigingen 1e berap 2023	Totaal geautoriseerde uitgaven
Uitgaven per categorie								
Binnensportaccommodaties *(gebouwen en installaties)*	14.019	-98	10.521	24.442	36.725	-	27.518	64.243
Buitensportaccommodaties *(gebouwen en installaties)*	9.015	-825	725	8.915	5.834	-	-520	5.314
Buitensportaccommodaties *(velden/sportconstructies)*	8.596	-3.359	6.615	11.852	5.293	-	795	6.088
Volkstuinen *(gebouwen)*	50	-	-	50	-	-	-	-
Zwembaden *(gebouwen en installaties)*	2.206	-	1.459	3.665	-	-	18.508	18.508
Subtotaal uitgaven	33.886	-4.282	19.320	48.924	47.852	-	46.301	94.153
Dekking incl. subsidies								
Kapitaallasten budget				39.637				79.394
Huurverhoging				-				105
Groei van de stad				-				2.401
Duurzaamheid onrendabel				1.536				-
Duurzaamheid rendabel				847				-
Onderhoudsgelden				-				-
Vaste activa reserve				195				-
Bijdragen derden (extern)				6.709				6.301
Stedenbouwkundige eisen				-				5.952
Subtotaal dekking	-	-	-	48.924	-	-	-	94.153
SALDO	-	-	-	-	-	-	-	-

In 2023 wordt er gewerkt aan de volgende projecten:

Buitensportaccommodaties o.a.

1. Burgemeester Norbruislaan 680 (Sportpark Zuilen)
   Een bestaand natuurgrasveld voetbal wordt omgezet naar een kunstgrasveld, en er wordt een nieuw natuurgras hoofdveld aangelegd naast het clubhuis perceel van VV Elinkwijk. Dit perceel wordt bouwrijp gemaakt en een toegangsroute wordt aangelegd.
2. Koningsweg 139 (Sportpark Koningsweg)
   Het haalbaarheidsonderzoek wordt afgerond en de ontwerpfase wordt gestart voor de herbouw van de kleedkamervoorzieningen met herinrichting van een klein deel sportpark, zodat een 7 bij 7 kunstgrasvoetbal mogelijk gerealiseerd kan worden.
3. Rijnvliet 3-5 (Sportpark Rijnvliet)
   In overleg met de Rugby vereniging wordt in 2023 onderzocht of uitbreiding met 1 rugbyveld mogelijk is op het bestaande rugby terrein door herschikking van de bestaande velden. Het vierde hockeyveld ten zuiden van het sportpark wordt gerealiseerd en opgeleverd. Voor het vijfde hockeyveld worden gesprekken gestart met de tennisvereniging over de mogelijkheid tot verwerving van een deel van de parkeerplaatsen in combinatie met de maatschappelijke kavel. Afhankelijk van die mogelijkheid op de maatschappelijke kavel kan later een extra rugbyveld ten zuiden van het sportpark worden ingepast. In 2023 wordt een project opgestart voor de realisatie van extra kleedkamers voor de hockeyvelden.
4. Rio de Janeirodreef 201-203 (sportpark Vechtzoom)
   Aanbesteding en renovatie van het kleedkamergebouw worden uitgevoerd.
5. Arienslaan 2 (sportpark de Berekuil)

Vervangende nieuwbouw kleedkamergebouwen op het sportpark in combinatie met de mogelijke realisatie van een 7 tegen 7 kunstgras wedstrijdveld. Nader stedenbouwkundig onderzoek naar de (on)mogelijkheden in afstemming met sportvereniging.

6. Manitobadreef 8 (sportpark Overvecht)
   De renovatie van voetbalveld 16 wordt medio 2023 opgeleverd. In 2023 wordt een project opgestart voor de renovatie en verduurzaming van twee bestaande kleedkamergebouwen. Daarnaast wordt het plan opgesteld voor de sloop van een ander kleedgebouw.
7. Verlengde Hoogravenseweg (sportpark Hoograven)
   Inbreng renovatie kleedgebouwen in mogelijke herontwikkeling, nader onderzoek in relatie tot Romal BV voor de ontwikkeling bij sporthal Hoograven.
8. Uitbreiding buitensportcapaciteit groei van de stad
   Voor sportparken Rijnvliet, Nieuw Welgelegen en Maarschalkerweerd Noord worden diverse varianten opgesteld voor het inpassen van extra buitensportvelden. De varianten zullen in 2023 bestuurlijk worden voorgelegd.

Diverse renovaties van sportveldconstructies
Op basis van de actuele sportveldconditie staan er meerder sportveldconstructies op de planning. Zie hiervoor ook de projecten bijlagen met autorisatie. De jaarplanning wordt een half jaar voor renovatie definitief vastgesteld en met betrokken sportvereniging gecommuniceerd voor uitvoering.

Binnensportaccommodaties o.a.

1. Herculesplein 343 (Sportcentrum Galgenwaard)
   Afronding van het project, uitvoeren groot onderhoud in combinatie met verduurzaming.
2. Dave Brubecklaan (gymzaal Terwijde)
   Ontwikkeling van een nieuwe gymzaal, aanbesteding zal opnieuw plaatsvinden.
3. Opstarten haalbaarheidsonderzoek voor het huisvesten van MBO Sport in sporthal Zuilen.
4. Parkzichtlaan 203 (sporthal de Paperclip) groot investeringsonderhoud in combinatie met verduurzaming is in voorbereiding.
5. Zwarte Woud 201 (Sporthal Lunetten)
   Voorbereiding vervangende nieuwbouw van de bestaande sporthal.
6. Sporthal Hoograven
   Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPvE) fase voor Romal gebied; vervangende nieuwbouw sporthal Hoograven (en nieuwe VO school) in combinatie met mogelijke verplaatsing Korfbalvelden vanuit Sportpark Hoograven.
7. Renovatie en verduurzamen van gymzaal Sint Willibrordusstraat 45 (onderwijs financiering).
8. Realisatie PV systeem op gymzaal Heycopplein 3-5.

Nog niet kunnen starten met de voorbereiding van de volgende projecten

1. Goeree 4 – 6 (gymzalen Goeree)
   Renovatie verduurzaming gymzalen.
2. Bangkokdreef 2 (gymzaal Bangkokdreef)
   Renovatie gymzaal in combinatie met verduurzamingswerkzaamheden (gymzaal vanuit onderwijsfinanciering). We gaan de mogelijkheden voor nieuwbouw op een tegenoverliggend kavel onderzoeken.
3. Cremerstraat 253 (gymzaal); aanleg PV installatie niet haalbaar. Gebouw staat op grond van NS, pacht verloopt in 2032. We gaan in gesprek met NS voordat we starten met verduurzamen van de verlichting.

Voor de binnensportaccommodaties wordt er qua uitbreidingsinvesteringen gewerkt aan de volgende ontwikkelingen:

1. Sporthal Noordoost (sportpark Voordorp)
   Een bouwenveloppe wordt opgesteld voor de nieuwe sporthal, waarbij overige ontwikkelingen op sportpark Voordorp worden betrokken.
2. Sporthal Merwedekanaalzone;
   In 2023 wordt het schetsontwerp voor de gezamenlijke ontwikkeling van de sporthal afgerond, het projectmanagement en het ontwerpteam wordt aanbesteed en het VO wordt opgesteld.

3. Sporthal Cartesiusdriehoek
   In 2023 wordt het VO en het DO afgerond, en gestart met de uitwerking van TO.
4. Sporthal Het Plein (Berlijnplein);
   De sporthal wordt medio 2023 opgeleverd.
5. Sporthal initiatief Vleuten de Meern;
   Bij de nieuw te bouwen VO school aan de Hindersteinlaan komen 3 gymzalen waarmee de mogelijkheid ontstaat een sporthal te realiseren. In 2023 moet een bouwenveloppe worden opgesteld voor dit gebied. Voor de extra investering van de sporthal moeten middelen in de begroting beschikbaar worden gesteld.
6. Sporthal initiatief Overvecht (onderzoek)
   In 2023 wordt het SPvE opgesteld voor de kavel.
7. Tijdelijke sporthal sportpark Loevenhoutsedijk;
   De sporthal wordt aanbesteedt en naar verwachting Q3 2023 opgeleverd.

Zwembaden

1. Den Hommel. De uitvoering van duurzaamheidsmaatregelen en het groot onderhoud aan installaties wordt afgerond. In 2023 wordt een start gemaakt met het project ‘solar carports’ bij Den Hommel zodat het zwembad verder wordt verduurzaamd.
2. Krommerijn en Fletiomare. De haalbaarheid voor het plaatsen van PV panelen op de daken van beide zwembaden wordt uitgewerkt. Het plaatsen van de PV panelen zal worden aanbesteedt. Voor de uitbreidingsinvestering zwembad Maximapark zal er gestart worden met de projectdefinitiefase.

2023-3337.1 DDK

Commissie Ruimtelijke Ordening en Grondzaken

Dossiernummer	3382
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	29 juni 2023
Agendapunt	5
Titel	Raadsvoorstel Programma Water en Riolering Utrecht 2024-2028
ID	3578
Behandelend ambtenaar	Margot Leicher
Telefoon	0642239440
E-mail	margot.leicher@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Volksgezondheid en milieu
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Openbare ruimte
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Daniëlle Rijnders/Cie Mobiliteit, Groen en Openbare Ruimte/06-39276711
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	8 juni 2023
Commissie Ruimtelijke Ordening en Grondzaken	**29 juni 2023**
Gemeenteraad	6 juli 2023

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Programma Water en Riolering Utrecht 2024-2028

Beleidsveld	Openbare ruimte
Organisatieonderdeel	Stadsbedrijven
Opsteller	Margot Leicher
Kenmerk	11087512
Vergaderdatum Raad	volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Het programma Water en Riolering Utrecht 2024-2028 vast te stellen met als belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het Programma Water en Riolering Utrecht 2023-2027:
   a. Aangepaste budgetten als gevolg van de sterke inflatie in 2022 en de verwachte inflatie 2023-2024.
   b. Een iets mindere groei van de geprogrammeerde rioolvervangingsinvesteringen vanaf 2025.
   c. Het standaard amfibievriendelijk maken van kolken bij rioolvervanging en plaatsen van uitklimmatten in bestaande kolken op knelpuntlocaties inclusief financiële dekking vanuit de rioolheffing.
   d. Een beter leesbare versie van de bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten.

2. Een maximumbedrag van 4 miljoen in de egalisatiereserve aan te houden voor het opvangen van tegenslagen in uitgaven en inkomsten in twee opeenvolgende jaren, en de hoogte van dit bedrag indien nodig te actualiseren op basis van de onderbouwing in het Programma Water en Riolering.

3. Behoudens grote onvoorziene ontwikkelingen bij de vaststelling van de rioolheffing 2024 in te zetten op een tariefstijging van 3,7% ten opzichte van 2023.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

De op 3 februari 2022 door de raad vastgestelde Visie Water en Riolering Utrecht bevat de gemeentelijke visie en strategie voor het omgaan met afvalwater, hemelwater, grondwateroverlast en het oppervlaktewater dat de gemeente in onderhoud heeft. De uitwerking van de Visie loopt via het Programma Water en Riolering dat jaarlijks bij de Voorjaarsnota wordt geactualiseerd en door de raad wordt vastgesteld.
De voorgestelde aanpak voor het beperken van de hoge kostenstijging als gevolg van de sterke inflatie en de groei van de vervangingsinvesteringen is de belangrijkste ontwikkeling t.o.v. het Programma Water en Riolering 2023-2027. We dempen de kostenstijging door de groei van de geprogrammeerde rioolvervangingsinvesteringen vanaf 2025 wat te temporiseren naar 0,9 km per jaar en door scherp te begroten op met name onderzoek, personeelskosten en subsidies. Dit is nodig om de stijging van de rioolheffing binnen de in de Visie afgesproken bandbreedte te houden. Door de groei van de vervangingsinvesteringen vanaf 2025 wat te temporiseren en scherp te begroten beperken we de verwachte kostenstijging van 2023 naar 2024 tot 5,2%. Behoudens grote onvoorziene ontwikkelingen voor de rioolheffing 2024 kunnen we inzetten op een tariefstijging van 3,7% ten opzichte van 2023 om kostendekkend te blijven.

Context

Aanleiding

De gemeente heeft vanuit de wet een aantal specifieke zorgplichten en daarmee taken op het gebied van water en riolering. Het Programma Water en Riolering Utrecht 2024-2028 bevat de voorgenomen activiteiten voor de periode 2024-2028 om invulling te geven aan deze zorgplichten. Het Programma komt voort uit de Visie Water en Riolering Utrecht, waarin het gemeentelijke beleidskader voor de invulling van deze zorgplichten is vastgelegd.
Het Programma wordt jaarlijks geactualiseerd bij de Voorjaarsnota en kijkt daarbij steeds vijf jaar vooruit. Hiermee wordt zo goed mogelijk aangesloten bij het proces en de besluitvorming over vergelijkbare programma's zoals het Meerjarenprogramma Utrechts Vastgoed (MPUV), het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) en het Meerjaren Investeringsprogramma (MJIP) Openbare Ruimte. Het Programma Water en Riolering is evenals de Visie thematisch ingedeeld volgens de gemeentelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater, grondwater en oppervlaktewater. Per thema wordt ingegaan op de activiteiten dagelijks onderhoud, groot onderhoud, investeringen en beleid en onderzoek. Daar waar deze onderdelen meerdere thema's betreffen zijn ze beschreven bij het thema waar de activiteit de meeste aansluiting heeft.

Programma

Het Programma geeft voor de komende vijf jaar inzicht in de besteding van de gelden uit de rioolheffing en de verwachte ontwikkeling van de rioolheffing. De jaarlijkse Programmabegroting geeft alleen inzicht in de totale inkomsten uit de rioolheffing en de kosten die daaruit gedekt worden. De verdeling van het budget is niet inzichtelijk. Ook is het lastig zicht te krijgen op de verwachte meerjarige kostenontwikkeling en de gevolgen daarvan voor de rioolheffing. Het Programma geeft deze informatie wel en voorziet daarmee in een behoefte, zeker nu de rioolvervangingsinvesteringen steeds bepalender worden voor de mogelijkheden om de openbare ruimte te vernieuwen. Daarom bevat het Programma ook een overzicht van de belangrijkste rioolvervangingsprojecten voor de komende vijf jaar. De geraamde kosten en kostendekkende tarieven in het Programma zijn richtinggevend.
We houden vast aan de in de Visie Water en Riolering afgesproken inhoudelijke lijn. Denk aan het verhogen van de jaarlijkse vervangingsinspanning van de riolering van 5 naar 18 km per jaar in de periode 2021-2035 om het gemeentelijke rioolstelsel op orde te houden. Hierbij spelen we bij alle rioolvervangingen volgens het principe van ontwikkelend beheer zoveel mogelijk in op andere maatschappelijke opgaven en lopende projecten, waarbij we inzetten op het verbeteren van de openbare ruimte, het verminderen van de hoeveelheid afval door het volledig scheiden van de vuile afvalwater- en schone hemelwaterstroom en het hergebruiken van materialen (circulaire doelstelling), het vasthouden van hemelwater en het hemelwaterbestendig maken van de openbare ruimte (doelstellingen klimaatadaptatie) en het ontharden en vergroenen van de openbare ruimte.

Juridische context
De Visie en het Programma vormen samen het wettelijk verplichte Gemeentelijk Rioleringsplan (artikel 4.22 Wet Milieubeheer). In de Wet Milieubeheer is opgenomen dat elke gemeente een door de raad vastgesteld Gemeentelijk Rioleringsplan moet hebben waarin minimaal het volgende is opgenomen:
1. een overzicht van de in de gemeente aanwezige voorzieningen voor invulling van de zorgplichten;
2. een overzicht van de in de door het plan bestreken periode aan te leggen of te vervangen voorzieningen;
3. een overzicht van de wijze waarop de voorzieningen worden of zullen worden beheerd;
4. de gevolgen voor het milieu van de aanwezige voorzieningen en van de in het plan aangekondigde activiteiten;
5. een overzicht van de financiële gevolgen van de in het plan aangekondigde activiteiten.

De wettelijke verplichting tot het hebben van een Gemeentelijk Rioleringsplan vervalt met de invoering van de Omgevingswet (per 1 januari 2024). Vanaf dat moment moet het water- en rioleringsbeleid een plek krijgen in de gemeentelijke omgevingsvisie, maatregelen en middelen in het omgevingsprogramma en de regels in het omgevingsplan. Doordat we het beleid nu al hebben vastgelegd in een Visie en de maatregelen en middelen in een Programma geven we al invulling aan de systematiek van de Omgevingswet. Met de invoering van de Omgevingswet vervalt tevens de wettelijke verplichting dat de raad het Programma vaststelt. Het vaststellen van het Programma Water en Riolering wordt dan een bevoegdheid van het college. De raad ontvangt het Programma Water en Riolering dan alleen nog ter informatie. Het vaststellen van het rioolheffingstarief blijft wel de bevoegdheid van de raad.

Beslistermijn
Geen specifieke beslistermijn voorzien, het voorstel loopt mee met de Voorjaarsnota 2023.

Beoogd effect
Met het Programma Water en Riolering leggen we de activiteiten en de daarvoor benodigde middelen vast om het water- en rioleringssysteem in Utrecht gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen te houden. Hiermee leveren we een bijdrage aan maatschappelijke opgaven voor de stad, waarvan de belangrijkste zijn:
- De basis op orde, door het borgen van een robuust water- en rioleringssysteem.
- Het realiseren van een toekomstbestendige stad via een klimaatbestendig en circulair water- en rioleringssysteem.
- Het realiseren van een gezonde leefomgeving, door het realiseren van een gezond water- en rioleringssysteem voor zowel mens, plant als dier.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
- 19 april 2023: Raadsbrief Indicatoren, tussendoelen klimaatadaptatie en biodiversiteitsagenda
- 6 december 2022: Raadsbrief Amfibievriendelijke kolken
- 7 juli 2022: Raadsbesluit Programma water en riolering Utrecht 2023-2027.pdf
- 1 april 2022: Raadsbrief stand van zaken (bouw)kostenstijging
- 3 februari 2022: Raadsbesluit Visie Water en Riolering Utrecht.pdf
- 3 februari 2022: Raadsbesluit Visie Klimaatadaptatie Utrecht.pdf
- 3 februari 2022: Raadsbesluit Programma Water en Riolering 2022-2026.pdf
- 19 januari 2022: Raadsbrief Visie Klimaatadaptatie en Visie Water en Riolering n.a.v. MGOR
- 17 juni 2021: Raadsbrief Start inspraak Visie Klimaatadaptatie en Visie Water en Riolering

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Het programma Water en Riolering Utrecht 2024-2028 vast te stellen met als belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het Programma Water en Riolering Utrecht 2023-2027: a. Aangepaste budgetten als gevolg van de sterke inflatie in 2022 en de verwachte inflatie 2023-2024.

	b. Een iets mindere groei van de geprogrammeerde rioolvervangings-investeringen vanaf 2025. c. Het standaard amfibievriendelijk maken van kolken bij rioolvervanging en plaatsen van uitklimmatten in bestaande kolken op knelpuntlocaties inclusief financiële dekking vanuit de rioolheffing. d. Een beter leesbare versie van de bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten.
Argumenten	
1.1	Doorvoeren van een inflatiecorrectie is nodig om kostendekkend te blijven.
	Het uitgangspunt van de Rioolheffing is een 100% kostendekkende belasting. Doorvoeren van een inflatiecorrectie is nodig om alle voorgenomen activiteiten te kunnen dekken.
1.2	De kostenstijging beperken is nodig om de tariefstijging binnen de in de Visie Water en Riolering afgesproken bandbreedte te houden.
	Door de groei van de geprogrammeerde rioolvervangingsinvesteringen vanaf 2025 te temporiseren naar 0,9 km per jaar en scherp te begroten op met name onderzoek, personeelskosten en subsidies, vangen we de hoge kostenstijging als gevolg van de sterke inflatie grotendeels op. We zien dat zonder grote ontwikkelingen met deze beleidswijzigingen de kosten vanaf 2025 jaarlijks met ruim 4% exclusief inflatiecorrectie stijgen. Dit leidt voor 2025 en verder tot een verwachte jaarlijkse tariefstijging van circa 2,5% (exclusief inflatiecorrectie), waarmee we net binnen de in de Visie Water en Riolering afgesproken jaarlijkse bandbreedte van 1,5 – 2,5% (exclusief inflatiecorrectie) blijven.
1.3	Amfibievriendelijke kolken dragen bij aan een diervriendelijke stad.
	Utrecht is een diervriendelijke stad. Daarom maken we kolken voortaan standaard amfibievriendelijk bij nieuwbouw en riool-vervanging en plaatsen we uitklimmatten in bestaande kolken op knelpuntlocaties waar we niet op korte termijn aan de slag gaan. De kosten bij rioolvervanging dekken we uit de rioolheffing, de kosten voor nieuwbouw uit de ontwikkeling. We onderzoeken samen met deskundigen of we in wijken met veel trekkende amfibieën al eerder passende maatregelen kunnen nemen.
1.4	De aanpassing van de Bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten is nodig voor de leesbaarheid van de regeling.
	Met de tekstuele aanpassingen in de regeling wordt de leesbaarheid verbeterd (zie Bijlage Tekstuele wijzigingen Bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten). Het gaat bijvoorbeeld om verheldering van de werkwijze en eisen aan de aanvraag. Zo blijven we bijdragen aan herinrichtingsprojecten in de openbare ruimte die niet voortkomen uit rioolvervangingsprojecten of projecten om wateroverlast op te lossen.
Kanttekeningen/ Risico's	
1.1	De aanpassingen in het beleid zijn net genoeg om de jaarlijkse kostenontwikkeling vanaf 2025 (exclusief inflatiecorrectie) binnen de in de Visie Water en Riolering afgesproken bandbreedte te houden.
	Met het temporiseren van de groei van de rioolvervangingsinvesteringen vanaf 2025 en scherp te begroten op met name onderzoek, personeelskosten en subsidies dempen we de komende jaren de jaarlijkse kostenstijging tot ruim 4% per jaar exclusief inflatiecorrectie. Hiermee zitten we aan de bovengrens van de in de Visie Water en Riolering afgesproken jaarlijkse bandbreedte van 1,5-2,5% (exclusief inflatiecorrectie). Er is echter geen ruimte meer om tegenvallers op te

	vangen en toch binnen de afgesproken kaders van de Visie Water en Riolering te blijven.
Beslispunt	
2	Een maximumbedrag van 4 miljoen in de egalisatiereserve aan te houden voor het opvangen van tegenslagen in uitgaven en inkomsten in twee opeenvolgende jaren, en de hoogte van dit bedrag indien nodig te actualiseren op basis van de onderbouwing in het Programma Water en Riolering.
Argumenten	
2.1	Voor de egalisatiereserve riolering ontbreekt een afgesproken maximale omvang.
	Hoewel de Nota Reserves van de gemeente stelt dat voor elke reserve een maximale omvang moet worden vastgesteld, is dit voor de egalisatiereserve riolering tot op heden nooit gebeurd. Met dit raadsbesluit vullen we deze lacune in. We stellen voor voortaan een maximumbedrag van 4 miljoen in de egalisatiereserve aan te houden (zie paragraaf 6.3.3) en dit bedrag bij actualisatie van het Programma bij te stellen op basis van de onderbouwing. Het maximumbedrag hebben we onderbouwd door een inschatting te maken van mogelijke tegenvallers in uitgaven en inkomsten. Het opvangen van twee opeenvolgende jaren is wenselijk omdat het twee jaar duurt voordat je via aanpassing van de rioolheffing kan bijsturen. Tegenvallers naar aanleiding van 2022 worden pas bij het opstellen van de jaarstukken in 2023 geconstateerd. Op dat moment is de tariefstelling 2023 al bekend, en kun je pas bijsturen in de heffing van 2024. Jaarlijks zal bij de Voorjaarsnota worden voorgesteld hoe het bedrag boven het maximum wordt ingezet.
Beslispunt	
3	Behoudens grote onvoorziene ontwikkelingen bij de vaststelling van de rioolheffing 2024 in te zetten op een tariefstijging van 3,7% ten opzichte van 2023.
Argumenten	
3.1	Een tariefstijging van 3,7% inclusief inflatiecorrectie is nodig om kostendekkend te blijven.
	De verwachte kostenstijging van 2023 naar 2024 bedraagt inclusief inflatiecorrectie 2,3 miljoen ofwel 5,2%. Deze stijging bestaat voor 3,2% uit inflatie en voor 2% uit overige kostenstijgingen. Bij het Programma Water en Riolering 2023-2027 zijn nieuwe eenheidsbedragen vastgesteld die nog steeds toereikend zijn. Daarom hebben we geen inflatiecorrectie op deze posten doorgevoerd en blijven de gevolgen van de inflatie beperkt. Voor de energiekosten voor de rioolgemalen zijn we ervan uitgegaan dat deze gelijk blijven aan de verwachte kosten voor 2023. Omdat we verwachten dat het aantal rioolheffing betalende eigenaren van 2023 naar 2024 met circa 3.000 stijgt nemen onze inkomsten toe en kunnen we volstaan met een lagere procentuele stijging van de rioolheffing. Op basis van de hiervoor genoemde uitgangspunten volstaat behoudens grote onvoorziene ontwikkelingen voor 2024 een tariefstijging van 3,7% om kostendekkend te blijven. Met een tariefstijging exclusief inflatiecorrectie van ca. 1,5% blijven we in 2024 ruim binnen de in de Visie afgesproken bandbreedte voor de jaarlijkse kostenstijging (exclusief inflatiecorrectie) van 1,5-2,5%.

Financiën

Na vaststelling van de jaarstukken 2022 zit er 8,6 miljoen in de egalisatiereserve. Bij de Voorjaarsnota 2023 wordt voorgesteld hiervan 4,6 miljoen te onttrekken ten gunste van de algemene middelen. We

willen in de egalisatiereserve een bedrag van 4 miljoen behouden voor als uitgaven en inkomsten tegenvallen.

Vervolg
Het volgende Programma Water en Riolering 2025-2029 wordt als onderdeel van de Voorjaarsnota 2024 aan de raad aangeboden. Dit zal niet meer ter besluitvorming zijn, maar ter informatie, omdat na invoering van de Omgevingswet het college bevoegd is om het uitvoeringsprogramma vast te stellen (zie juridisch kader).

Naast het meerjarenprogramma wordt jaarlijks in de Programmabegroting en de Verantwoording de voortgang van het betreffende jaar beschreven. Bij de behandeling van de Programmabegroting 2024 stelt de raad het daadwerkelijke jaarbudget en de verordening Rioolheffing 2024 vast met daarin het daadwerkelijke eigenaren- en grootverbruikerstarief. Dit biedt de gelegenheid om nog aanpassingen door te voeren mochten zich gedurende dit jaar nog majeure ontwikkelingen voordoen.

Participatie
Over het Programma Water en Riolering 2024-2028 heeft geen participatie plaatsgevonden. Wel zijn de diverse onderzoeken en vervangingsinvesteringen afgestemd met de andere gemeentelijke programma's en waar van belang met externe partijen.

Communicatie
Er is geen specifieke communicatie voorzien. Voor communicatie over de rioolheffing liften we mee met de gemeente brede communicatie over de programmabegroting. Specifieke communicatie doen we waar nodig bij de individuele projecten en overige activiteiten.

Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is van toepassing.

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Programma Water en Riolering Utrecht 2024-2028

Bijlagen informatief
- Overzicht Tekstuele wijzigingen Bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten
- Rioolvervangingsplanning t/m 2030 (arcgis.com)
- Mechanische rioolvervangingsplanning t/m 2030 (arcgis.com)
- Meerjaren baggerplanning (arcgis.com)

Programma Water en Riolering Utrecht 2024-2028

Aanleg gescheiden riolering Kanaalstraat

3 mei 2023
Kenmerk: 11087512

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Colofon

In opdracht van

Stadsbedrijven-BOR-groep Water, Riolering en Gemalen

Internet

Visie water en riolering | Gemeente Utrecht – Omgevingsvisie

Fotografie

Kroeze Infra BV

Inhoud

Samenvatting **5**

1 Inleiding **7**

1.1 Aanleiding 7

1.2 Ambitie 8

1.3 Leidende principes 8

1.4 Proces 9

1.5 Leeswijzer 9

2 Afvalwater **10**

2.1 Belangrijkste ontwikkelingen 10

2.2 Financiën 13

3 Hemelwater **15**

3.1 Belangrijkste ontwikkelingen 15

3.2 Financiën 17

4 Grondwateroverlast **19**

4.1 Belangrijkste ontwikkelingen 19

4.2 Financiën 20

5 Oppervlaktewater **21**

5.1 Belangrijkste ontwikkelingen 21

5.2 Financiën 23

6 Middelen **24**

6.1 Personeel 24

6.2 Kostenontwikkeling 2024-2028 24

6.3 Ontwikkeling rioolheffing 25
6.3.1 Ontwikkeling eigenaren en grootverbruik 25
6.3.2 Indicatie ontwikkeling eigenaren en gebruikersheffing 26
6.3.3 Maximumbedrag egalisatiereserve 27

Bijlage 1 Investeringsplanning riolering t/m 2030 30

Bijlage 2 Beleid en onderzoek 33
Afvalwater 33
Hemelwater 33
Grondwateroverlast 33
Oppervlaktewater 34

Bijlage 3 Bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten 35

Samenvatting

De gemeente heeft vanuit de wet een aantal specifieke zorgplichten en daarmee taken op het gebied van het stedelijk waterbeheer. De Visie Water en Riolering bevat het gemeentelijke beleidskader voor de invulling van de zorgplichten. Bij de Visie hoort een Programma Water en Riolering, waarin wij jaarlijks de voorgenomen activiteiten en bijbehorende kosten en kostendekking beschrijven voor een periode van vijf jaar. Het Programma wordt jaarlijks bij de Voorjaarsnota geactualiseerd en aan de raad aangeboden. Met deze indeling in Visie en Programma sorteren we voor op de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Vanaf dat moment krijgt de raad het Programma niet meer ter vaststelling, maar ter informatie, omdat onder de Omgevingswet het vaststellen van het Programma Water en Riolering een collegebevoegdheid wordt. Het vaststellen van het rioolheffingstarief blijft wel de bevoegdheid van de raad.

Het Programma Water en Riolering 2024-2028 beschrijft de activiteiten waarmee we invulling geven aan de gemeentelijke zorgplichten op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. Ook beschrijft het programma de activiteiten die wij uitvoeren om het oppervlaktewater gezond te houden dat bij de gemeente in onderhoud is. We streven naar een gezond, robuust en toekomstbestendig water- en rioleringssysteem in Utrecht voor iedereen. Tot slot geeft het Programma de gevolgen van alle activiteiten aan voor de ontwikkeling van de gemeentelijke rioolheffing die jaarlijks door de gemeenteraad wordt vastgesteld bij de Programmabegroting.

We houden vast aan de in de Visie Water en Riolering afgesproken inhoudelijke lijn. Denk aan het verhogen van de jaarlijkse vervangingsinspanning van de riolering van 5 naar 18 km per jaar in de periode 2021-2035 om het gemeentelijke rioolstelsel op orde te houden. Hierbij spelen we bij alle rioolvervangingen volgens het principe van ontwikkelend beheer zoveel mogelijk in op andere maatschappelijke opgaven en lopende projecten, waarbij we inzetten op het verbeteren van de openbare ruimte, het verminderen van de hoeveelheid afval door het volledig scheiden van de vuile afvalwater- en schone hemelwaterstroom en het hergebruiken van materialen (circulaire doelstelling), het vasthouden van hemelwater en het hemelwaterbestendig maken van de openbare ruimte (doelstellingen klimaatadaptatie) en het ontharden en vergroenen van de openbare ruimte.

Ten opzichte van het Programma Water en Riolering 2023-2027 beperken we de kostenstijging door de groei van de geprogrammeerde rioolvervangingsinvesteringen vanaf 2025 te temporiseren naar 0,9 km per jaar en scherp te begroten op met name onderzoek, personeelskosten en subsidies. Dit is nodig om de hoge kostenstijging als gevolg van de sterke inflatie te beperken.

De totale verwachte kostenstijging van 2023 naar 2024 bedraagt inclusief inflatiecorrectie 2,3 miljoen ofwel 5,2%. Deze stijging bestaat voor 3,2% uit inflatie en voor 2% uit overige kostenstijgingen. De gevolgen van de inflatie blijven beperkt doordat we op de investeringen en groot onderhoud geen inflatiecorrectie hebben doorgevoerd omdat de bij het Programma Water en Riolering 2023-2027 vastgestelde eenheidsbedragen nog steeds toereikend zijn. Voor de energiekosten voor de rioolgemalen zijn we ervan uitgegaan dat deze gelijk blijven aan de verwachte kosten voor 2023. De kostenstijging exclusief inflatiecorrectie blijft hierdoor beperkt tot 2%. Hiermee blijven we voor 2024 ruim binnen de in

de Visie afgesproken bandbreedte voor de jaarlijkse kostenstijging (exclusief inflatiecorrectie) van 2-4%. Voor de periode 2025-2028 zit de verwachte kostenstijging met ruim 4% per jaar (exclusief inflatiecorrectie) aan de bovengrens van de afgesproken bandbreedte. Omdat het aantal rioolheffing betalende eigenaren van 2023 naar 2024 naar verwachting met circa 3.000 stijgt nemen onze inkomsten toe. Om kostendekkend te blijven kunnen we volstaan met een lagere procentuele stijging van de rioolheffing ten opzichte van de kostenstijging. Per saldo leidt dit in 2024 tot een tariefstijging van de rioolheffing van 3,7% om kostendekkend te blijven.

In de Nota Reserves van de gemeente is vastgelegd dat bij het instellen van een reserve ook de maximaal toegestane omvang van de reserve wordt vastgesteld. Voor de egalisatiereserve riolering is dit nooit gebeurd. Met dit Programma vullen we deze lacune in. We stellen voor voortaan een maximumbedrag van 4 miljoen in de egalisatiereserve aan te houden voor het opvangen van tegenslagen in uitgaven en inkomsten en daarbij de egalisatiereserve bij voorkeur in te zetten voor het dempen van de tariefstijging tot maximaal 2,5% exclusief inflatiecorrectie passend bij de inhoudelijke lijn uit de Visie zodra deze boven de grens van 4 miljoen uitkomt. Conform de Nota Reserves vullen we de egalisatiereserve zo snel mogelijk aan als deze negatief wordt.

Na vaststelling van de jaarstukken 2022 zit er 8,6 miljoen in de egalisatiereserve. Bij de Voorjaarsnota 2023 ligt het voorstel voor om het deel boven de 4 miljoen, te weten 4,6 miljoen te onttrekken naar de algemene middelen.

1 Inleiding

Het Programma Water en Riolering Utrecht 2024-2028 beschrijft welke activiteiten in de periode 2024-2028 gepland staan om invulling te geven aan de gemeentelijke zorgplichten en het beleid zoals verwoord in de Visie Water en Riolering Utrecht. Ook geeft het Programma aan welke kosten hiervoor nodig zijn en wat de verwachte gevolgen zijn voor de ontwikkeling van de gemeentelijke rioolheffing

1.1 Aanleiding

De gemeente heeft vanuit de wet een aantal specifieke zorgplichten en daarmee taken op het gebied van water en riolering. Dit Programma Water en Riolering 2024-2028 bevat de voorgenomen activiteiten voor de periode 2024-2028 om invulling te geven aan de zorgplichten. Het programma komt voort uit de Visie Water en Riolering, waarin het gemeentelijke beleidskader voor de invulling van deze zorgplichten is vastgelegd. De Visie Water en Riolering en het Programma Water en Riolering vormen samen het wettelijk verplichte Gemeentelijk Rioleringsplan.

De planverplichting voor het hebben van een Gemeentelijk Rioleringsplan vervalt met de invoering van de Omgevingswet (naar verwachting per 1 januari 2024). Vanaf dat moment moet het beleid een plek krijgen in de gemeentelijke omgevingsvisie, maatregelen en middelen in het omgevingsprogramma en de regels in het omgevingsplan. Met het vastleggen van het beleid in een visie en de maatregelen en middelen in een programma geven we al invulling aan de systematiek van de Omgevingswet. Ook geeft het programma invulling aan artikel 2 en 17.2 van de gemeentelijke financiële verordening, waarin is vastgelegd dat de gemeente beschikt over een programmabegroting en minimaal om de vier jaar een nota rioleringsplan vaststelt.

Het Programma Water en Riolering 2024-2028 beschrijft de activiteiten waarmee we invulling geven aan de gemeentelijke zorgplichten op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. Ook beschrijft het programma de activiteiten die wij uitvoeren om het oppervlaktewater gezond te houden dat bij de gemeente in onderhoud is. Tot slot geeft het programma de gevolgen van alle activiteiten aan voor de ontwikkeling van de gemeentelijke rioolheffing die jaarlijks door de gemeenteraad wordt vastgesteld bij de programmabegroting.

Het Programma Water en Riolering wordt jaarlijks geactualiseerd en gelijktijdig met de Voorjaarsnota aan de gemeenteraad aangeboden. Vanaf het volgende Programma zal dit alleen ter informatie zijn, omdat met de invoering van de Omgevingswet het vaststellen van het Programma Water en Riolering een collegebevoegdheid wordt. In de jaarlijkse Verantwoording en het Duurzaamheidsverslag blikken we terug op het afgelopen jaar.

1.2 Ambitie

Utrecht wil een gezonde stad zijn voor iedereen. Voor het water- en rioleringssysteem in Utrecht is daarbij onze ambitie om dit gezond, robuust en toekomstbestendig voor iedereen te houden. Dit betekent dat we streven naar:

- De basis op orde, door het borgen van een robuust water- en rioleringssysteem.
- Het realiseren van een toekomstbestendige stad via een klimaatbestendig en circulair water- en rioleringssysteem.
- Het realiseren van een gezonde leefomgeving, door het realiseren van een gezond water- en rioleringssysteem voor zowel mens, plant als dier.

Daarbij willen we dat iedereen (bewoners, bedrijven, gebruikers) hiervan profiteert en aan bijdraagt.

Voor de verdere uitwerking van onze ambitie en de bijbehorende beleidskeuzes verwijzen we naar de Visie Water en Riolering Utrecht.

1.3 Leidende principes

Voor dit programma hanteren we de leidende principes uit de gemeentelijke Visie Water en Riolering, de Visie Klimaatadaptatie en de Nota Beheer Openbare Ruimte. Dit betekent dat we bij ingrepen in de openbare ruimte de volgende principes hanteren:

- We houden stromen apart, ofwel we ontvlechten het afval- en hemelwatersysteem waar het kan.
- We vergroten de sponswerking van de stad door hemelwater te verwerken waar het valt. Dit doen we via het principe “Groen tenzij”, ofwel inzet op bovengrondse verwerking van hemelwater door zo min mogelijk verharding en zo veel mogelijk groene maatregelen. We volgen hierbij de voorkeursvolgorde voor de verwerking van hemelwater.
- We benutten alle ruimte. We streven ernaar zoveel mogelijk functies te combineren om de beschikbare ruimte zo goed mogelijk te benutten. Denk hierbij aan het combineren van groen, isolatie en waterberging op een groen dak, waterinfiltratie en parkeerplekken via waterpasserende verharding, waterinfiltratie en groen via wadi’s, waterberging, natuur en recreatie via de aanleg van vijvers en andere waterpartijen.
- We respecteren het natuurlijke systeem en zorgen conform de doelstelling van de Kaderrichtlijn Water ervoor dat bij ingrepen het natuurlijke systeem niet verslechterd.

Om de door ons gewenste situatie te bereiken hanteren we de volgende leidende principes voor de realisatie;

- We geven als gemeente het goede voorbeeld, ofwel we beginnen met de openbare ruimte en het eigen vastgoed.
- We gebruiken zoveel mogelijk de natuurlijke momenten van nieuwbouw, grootschalige renovatie, herinrichting en vervanging om de gewenste systeemwijzigingen door te voeren.
- We gebruiken het moment van rioolvervanging zoveel mogelijk om de openbare ruimte klimaatbestendig in te richten en via werk met werk maken andere maatschappelijke ambities te realiseren (principe van ontwikkelend beheer).

- We stimuleren bestaande bouw en openbare ruimte door voorlichting, facilitering en subsidiering om de gewenste transities te realiseren. Verplichting is alleen aan de orde bij nieuwbouw en ingrijpende verbouwingen.

1.4 Proces

Het Programma Water en Riolering wordt opgesteld door de groep Water, Riolering en Gemalen. Voor het bepalen van de investeringsprojecten wordt nauw samengewerkt en afgestemd met de andere belangrijke gemeentelijke programma's die invloed hebben op de openbare ruimte, zoals het Meerjarenperspectief Ruimte (MPR) en het Meerjaren Investeringsprogramma (MJIP) Openbare Ruimte. Daar waar het gaat om het beïnvloeden van de andere eigenaren in Utrecht werken we vooral samen met de programma's klimaatadaptatie, energie, circulair, groen en vastgoed. Daarnaast worden relevante activiteiten uit het programma afgestemd met de zuiveringsbeheerder (Het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden) en de waterkwaliteitsbeheerders (Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en Rijkswaterstaat).

Conform de gemeentelijke Participatie- en inspraak Verordening 2019 is de Visie Water en Riolering ter inzage gelegd, waarbij tevens voldaan is aan de procedure voor vaststelling Omgevingsvisie onder de toekomstige Omgevingswet (3.4 Awb). Omdat het Programma Water en Riolering een uitwerking is van de Visie en geen grote eigen beleidskeuzes bevat wordt het programma niet ter inzage gelegd.

1.5 Leeswijzer

In de hoofdstukken 2 t/m 5 worden achtereenvolgens de belangrijkste activiteiten en daarvoor benodigde middelen op afvalwater, hemelwater, grondwateroverlast en oppervlaktewater beschreven. Hoofdstuk 6 gaat in op de benodigde middelen (personeel en financiën) en de gevolgen voor het rioolheffingstarief. De bijlagen bevatten een overzicht van de geplande rioleringsinvesteringen en de renovatieplanning gemalen, het beleid- en onderzoeksprogramma en een nieuwe versie van de Bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten waarmee we blijven bijdragen aan herinrichtingsprojecten in de openbare ruimte die niet voortkomen uit rioolvervangingsprojecten of projecten om wateroverlast op te lossen. Het betreft alleen tekstuele wijzigingen in de bijdrageregeling ten behoeve van de leesbaarheid.

2 Afvalwater

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om afvalwater in te zamelen en te transporteren naar de zuivering. Onder afvalwater verstaan we huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste ontwikkelingen voor de komende vijf jaar en de financiële gevolgen daarvan.

2.1 Belangrijkste ontwikkelingen

De basis op orde

We zetten het beleid door om via kwaliteitsgestuurd beheer en het gebruik van data het beheer en onderhoud van onze riolen en rioolgemalen te optimaliseren. Hiertoe hebben we in 2020 het Water- en rioleringsinformatiesysteem (WRIS) in gebruik genomen. Hiermee kunnen we het beheer en onderhoud baseren op alle beschikbare data en daarmee ons assetmanagement beter vormgeven. Momenteel stellen we voor alle assets beheer- en onderhoudsplannen op die de basis vormen voor het onderhoudswerk wat moet worden uitgevoerd. Ook het reinigen & inspecteren van riolering gaan we inzetten als onderdeel van kwaliteitsgestuurd beheer.

In 2021 hebben we besloten het onderhoud aan de rioolgemalen voortaan volledig uit te besteden. Met name omdat het niet meer lukte om zelf voldoende goede geschoold personeel aan te trekken. Met deze keuze besteden we voortaan al het dagelijks en groot onderhoud op het gebied van water en riolering uit aan de markt. Er wordt gewerkt aan een nieuw besturingssysteem voor de aansturing van onze gemalen. Dit systeem doet tevens dienst als onderhoudsmanagement systeem voor de opdrachtnemer die het onderhoud uitvoert, in 2024 wordt dit systeem operationeel.

De keuze om al het onderhoudswerk uit te besteden heeft gevolgen voor het betrokken personeel. Ze worden bijgeschoold zodat ze voortaan in staat zijn om de kwaliteit te waarborgen van de werkzaamheden die worden uitgevoerd door onze aannemers. Ook investeren we samen met onze aannemers in data- en systeemanalyse, zodat we nog meer inzicht krijgen in het functioneren van het systeem, de oorzaak van meldingen en het effect van onderhoudsmaatregelen. In 2024 nemen we een vernieuwd rioleringsmeetnet in gebruik om beter inzicht te krijgen in het functioneren van het rioolstelsel. De verzamelde gegevens dienen ook als onderbouwing voor het Meerjaren Investeringsprogramma.

Inspelen op de groei van de stad

Naar verwachting blijft de stad minimaal tot 2040 met 3.000 woningen per jaar groeien. Dit betekent dat het aanbod aan huishoudelijk afvalwater de komende 20 jaar met circa 30% zal toenemen. Hoewel we in de Visie Water en Riolering hebben besloten om deze groei zoveel mogelijk op te vangen door hemelwater los te koppelen en lokaal te verwerken, moeten we bij elk groot onderhoud en vervanging de afweging maken in hoeverre we rekening moeten houden met toekomstige groei. Met name voor het

geplande groot onderhoud aan de grote rioolgemalen kan de groei grote gevolgen hebben, omdat het de vraag is of het technisch mogelijk is met de huidige rioolgemalen in de toekomst veel meer afvalwater te verpompen. Gevolg kan zijn dat we in plaats van renoveren een gemaal beter volledig kunnen vervangen.

We gaan door met de al in voorbereiding genomen renovatie van 4 hoofdgemalen. De planning is dat in 2024 het gemaal Kanaalweg wordt gerenoveerd. Verder zetten we de aanpak voort om tien gemalen aan de Oudegracht te renoveren en toekomstbestendig te maken. In 2022 zijn we begonnen met het renoveren van de minigemalen. Het leidingwerk is verouderd waardoor er steeds meer defecten ontstaan die als gevolg hebben dat we niet instaat zijn om afvalwater te transporteren. De komende jaren renoveren we om en nabij de 70 minigemalen per jaar. De verwachting is dat in 2028 alle minigemalen zijn gerenoveerd. Een overzicht van de programmering t/m 2027 is opgenomen op kaart in bijlage 1. Voor de overige hoofdgemalen kijken we kritisch naar de ingrepen die nodig zijn. Wij verwachten hier in 2024 meer inzicht in te krijgen. Vooralsnog hebben we onze meerjaren begroting hier niet op aangepast, maar het kan zijn dat we dit de komende jaren alsnog moeten doen.

Bij het vaststellen van de Visie Water en Riolering hebben we besloten om de groei van het afvalwateraanbod zoveel mogelijk te compenseren door vermindering van het aanbod aan hemelwater op de zuiveringen. Mocht door de groei van het afvalwater tot aan de volgende renovatie van de zuivering toch uitbreiding van de zuiveringscapaciteit nodig zijn, dan bekijken we samen met HDSR of we afvalwater tijdelijk elders of via tijdelijke verwerkingscapaciteitsuitbreiding kunnen opvangen. Specifiek voor de zuivering in Utrecht geldt dat het bij de volgende noodzakelijke renovatie van de zuivering onze intentie is de zuivering te verplaatsen naar een locatie die niet grenst aan woongebied. Hiertoe starten we samen met HDSR een locatieonderzoek op. Tot die tijd doen we geen investeringen in ons rioleringssysteem die volledige verplaatsing onmogelijk maken.

Vervangingsinspanning opvoeren en integraal uitvoeren

Zoals beschreven in de Visie Water en Riolering is het noodzakelijk om de komende jaren de vervangingsinspanning te verhogen om het gemeentelijke rioolstelsel op orde te houden. In de visie hebben we ervoor gekozen de jaarlijkse vervangingsinspanning in 15 jaar van 5 naar 18 km per jaar te laten gaan. Hierbij streven we ernaar om bij elke rioolvervanging zoveel mogelijk werk met werk te maken en gelijktijdig een impuls geven aan de integrale vernieuwing van de openbare ruimte. Hiertoe plannen we de rioolvervangingen sinds 2020 veel verder vooruit, omdat integrale vernieuwing van de openbare ruimte een langere voorbereidingstijd vraagt. De ervaring van de afgelopen jaren leert dat de planvorming van integrale projecten minimaal 3 tot 4 jaar vraagt. We verwachten dat in 2024 de toename van de rioolvervangingen in de stad daadwerkelijk zichtbaar zal worden als projecten als Taagdreef, Bernadottelaan en Maliebaan in uitvoering gaan. Tegelijkertijd zien we dat het jaarlijks opvoeren van de integrale rioleringsprojecten door een langere doorlooptijd, gebrek aan capaciteit (bij BOR, SI en Ruimte) en het ontbreken van stedelijke sturing meer tijd vraagt. Daarom temporiseren we in de begroting vanaf 2025 de groei van de rioolvervangingsinvesteringen en hanteren we een constante groei van 0,9 km per jaar. Wij verwachten dat dit beter aansluit op de realiteit. De totale vervangingsopgave tot en met 2050 komt hiermee niet in gevaar. Ook houden we vast aan de in de Visie Water en Riolering afgesproken

inhoudelijke lijn w.b.t. het verhogen van de jaarlijkse vervangingsinspanning van de riolering van 5 naar 18 km per jaar in de periode 2021-2035 om het gemeentelijke rioolstelsel op orde te houden.

De vervangingsdoelstelling is weergegeven in tabel 2.1.

Tabel 2.1 Geprogrammeerde lengte te vervangen riolering periode 2024-2028

	2024	2025	2026	2027	2028	Totaal
Geprogrammeerde lengte te vervangen riolering (km)	8,2	9,1	10,0	10,9	11,8	50,0

Voor de vertaling van het vervangingsprogramma in concrete projecten stemmen we vanuit het principe van ontwikkelend beheer uitgebreid af met de programma's stedelijke ontwikkeling, mobiliteit, groen en groot onderhoud openbare ruimte. Een overzicht van alle projecten is opgenomen op de kaart en in de tabel in bijlage 1. Ook presenteren we onze investeringsprojecten in het Meerjaren Investeringsprogramma (MJIP) 2024-2029 voor het beheer van de openbare ruimte. We houden rekening met de gemeente brede lijn van 20% planningsoptimisme voor de investeringen. Ofwel we starten 20% meer vervangingsprojecten op dan waar we budget voor reserveren. Sinds 2020 volgen we voor nieuwe integrale projecten het Utrechts Plan Proces 4 inclusief een bestuurlijk vastgestelde Startnotitie. De rioolvervangingen in het Rubenskwartier, het Amazonekwartier en Welgelegen zijn hiervan de eerste voorbeelden. Momenteel werken we aan de startnotities voor de Afrikalaan e.o. (Kanaleneiland) en Hoograven. Onze intentie is om uiterlijk in 2024 samen met het MPR en het MJIP Openbare Ruimte te komen tot integrale gebiedsprogrammeringen voor de wijken waar de komende jaren alle riolering vervangen moet worden, te weten Overvecht, Kanaleneiland en Hoograven.

De eenheidsprijs is in de in de begroting van het Programma Water en Riolering 2023-2027 fors verhoogd van gemiddeld € 1.720,- naar € 2.000, - per strekkende meter riolering. Dit was hoofdzakelijk het gevolg van de inflatie, die met name in de laatste maanden van 2021 bijzonder hoog was. De bij het programma Water en Riolering 2023-2027 vastgestelde eenheidsprijs is vooralsnog toereikend. Het actualiseren van de te hanteren eenheidsprijs is daarom voor nu niet nodig. Wel blijven wij dit jaarlijks monitoren en meenemen in de jaarlijkse actualisatie van het programma. Het geprogrammeerde budget voor de rioolvervangingen is weergegeven in tabel 2.2.

Inspelen op maatschappelijke opgaven

- Zowel in ons dagelijks beheer en onderhoud als het groot onderhoud en de investeringen blijven we inspelen op maatschappelijke opgaven als klimaatadaptatie, de energietransitie, de circulaire opgave en de vergroeningsopgave. De belangrijkste activiteiten die we hiervoor ondernemen zijn: We volgen het gemeentelijke energie- en inkoopbeleid t.a.v. de energievoorziening voor ons wagenpark en onze rioolgemalen.
- We streven naar het volledig ontvlechten van de afvalwater- en hemelwaterstroom bij de vervanging van onze rioolbuizen bij herinrichtingsprojecten (zie onderdeel groot onderhoud en vervanging riolering en hoofdstuk 3 over hemelwater)

- We streven ernaar om op termijn alleen nog maar huishoudelijk afvalwater (of afvalwater wat qua samenstelling hiermee vergelijkbaar is) via het riool naar de zuivering af te voeren. Hemelwater houden we zoveel mogelijk vast op de plek waar het gevallen is en gebruiken we daar nuttig. Hiermee sluiten we zowel de afvalwater als hemelwaterkringloop. Dit doen we vooral door zoveel mogelijk niet functionele verharding te vervangen door groen (zie hoofdstuk 3).
- We volgen het gemeentelijke inkoopbeleid op het gebied van circulariteit en biodiversiteit. In 2024 hebben we een nieuw afwegingskader voor het materiaalgebruik voor onder andere rioolbuizen en kolken. Circulariteit is hierbij een belangrijk criterium.
- We onderzoeken samen met zuiveringsbeheerder HDSR hoe we afvalwater zo goed mogelijk circulair kunnen verwerken.
- We maken kolken voortaan standaard amfibievriendelijk bij rioolvervanging en plaatsen uitklimmatten in bestaande kolken op knelpuntlocaties waar we zelf niet op korte termijn aan de slag gaan. We nemen hiervoor financiële dekking op in de begroting. Voor 2024 is dit 26.000 euro. In 2023 brengen we de knelpuntlocaties in beeld en onderzoeken we met welke type uitklimmatten we kolken het beste amfibievriendelijk kunnen maken, zodat we vanaf 2024 uitklimmatten kunnen gaan plaatsen in bestaande kolken op knelpuntlocaties waar we op de korte termijn niet zelf aan de slag gaan met rioolvervanging.

2.2 Financiën

De begroting voor het thema afvalwater is opgenomen in tabel 2.2.

Tabel 2.2 Kosten thema afvalwater 2024-2028 (bedragen in miljoenen euro's, prijspeil 2024)

Afvalwater

Activiteit	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Dagelijks onderhoud afvalwater	6,4	6,9	7,0	7,2	7,3	7,4
Vervangingsinvesteringen riolering	14,7	16,4	18,2	20,0	21,8	23,6
Vervangingsinvesteringen gemalen	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Totaal	**22,6**	**24,8**	**26,7**	**28,7**	**30,6**	**32,5**

Door scherp te begroten nemen de kosten voor het dagelijks onderhoud van 2023 naar 2024 maar beperkt toe ondanks de hoge inflatie. De afgelopen 4 jaar hebben we jaarlijks circa 1 miljoen euro overgehouden, wat bij vaststellen van de jaarstukken worden toegeschreven aan de egalisatiereserve. Dit komt enerzijds omdat het aantal aansluitingen in praktijk wat hoger lag dan waarop geraamd en anderzijds doordat we door capaciteitsgebrek en marktontwikkeling niet alle werkzaamheden uitgevoerd kregen.

De stijging van 2023 naar 2024 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de sterk gestegen energiekosten voor de rioolgemalen, die we in tegenstelling tot de begroting van 2023 vanaf 2024 wel in de begroting hebben verwerkt. De kosten voor de vervanging van de riolering stijgen vanaf 2025 wat minder hard ten opzichte van het vorige Programma 2023-2027 als gevolg van het temporiseren van de groei van de

rioolvervangingsinvesteringen. Op de investeringen is geen inflatiecorrectie doorgevoerd doordat de vorig jaar in het programma Water en Riolering 2023-2027 vastgestelde eenheidsbedragen nog toereikend zijn

3 Hemelwater

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor de inzameling en verwerking van overtollig hemelwater. Hiertoe richten we ons zowel op het voorkomen van wateroverlast als het vasthouden van hemelwater waar het valt om schade door droogte te voorkomen. In dit hoofdstuk gaan we hier nader op in.

3.1 Belangrijkste ontwikkelingen

Voorkomen wateroverlast
Met de aanleg van het nieuwe hemelwaterriool in de Zeeheldenbuurt zijn alle maatregelen uitgevoerd die voortkwamen uit de grootschalige wateroverlast als gevolg van de zware buien in de zomer van 2014. Sindsdien hebben zware buien niet meer geleid tot grootschalige wateroverlast door afstroming van neerslag uit de openbare ruimte richting woningen, al halen de buien die sindsdien gevallen zijn het qua intensiteit en duur niet bij de buien uit de zomer van 2014. De focus verschuift hiermee naar het nemen van preventieve maatregelen om de kans op wateroverlast door toekomstige zware buien te voorkomen.

De uitgevoerde klimaatstresstest wateroverlast toont aan dat de openbare ruimte en het onderliggende hemelwatersysteem nog niet overal voldoen aan de nieuwe doelstellingen voor wateroverlast zoals geformuleerd in de Visie Water en Riolering en de Visie Klimaatadaptatie. Eind 2023 worden er nieuwe klimaatscenario's verwacht. Naar aanleiding hiervan zullen we in 2024 starten met het uitvoeren van een nieuwe klimaatstresstest. Daarnaast gaan we de komende jaren voor de aangewezen prioriteitsgebieden in de Visie Klimaatadaptatie nader onderzoek uitvoeren om te bepalen of de modelmatig aangetoonde kwetsbaarheid ook in praktijk ervaren wordt en de modellering dus representatief is. Mocht dit zo zijn dan onderzoeken we of doelmatige maatregelen mogelijk zijn om het risico op wateroverlast sterk te verminderen. In 2024 verwachten wij in combinatie met de herinrichting van de Amsterdamsestraatweg een knelpunt op te lossen door de aanleg van een nieuw hemelwaterriool en een ondergrondse hemelwaterberging.

Daarnaast toetsen we bij elke rioolvervanging en andere ingrepen in de openbare ruimte of de kans op wateroverlast niet toeneemt en kijken we of we door een andere inrichting of het verminderen van verharding de kans op wateroverlast kunnen verminderen. Om die reden stimuleren we openbare ruimte projecten waarbij geen riolering wordt vervangen ook financieel om verharding te vervangen door groen en om meer ruimte voor hemelwaterberging te realiseren. We hebben hier jaarlijks 1 miljoen euro voor beschikbaar. Bijlage 3 bevat een nieuwe versie van de bijdrageregeling Niet-rioleringsprojecten, waarmee we blijven bijdragen aan herinrichtingsprojecten in de openbare ruimte die niet voortkomen uit rioolvervangingsprojecten of projecten om wateroverlast op te lossen. Het betreft ten opzichte van de regeling vastgesteld bij het Programma Water en Riolering 2022-2026 alleen tekstuele wijzigingen ten behoeve van de leesbaarheid. Dezelfde kaders blijven van kracht.

Ook participeren we sinds 2021 vanuit het thema water en riolering actief in alle gebiedsteams om te borgen dat bij gebiedsontwikkelingen voldoende ruimte wordt vrijgemaakt om wateroverlast door zware buien te voorkomen. De ambitie is om in 2024 bij de invoering van de Omgevingswet de doelstellingen uit de Visie Water en Riolering en de Visie Klimaatadaptatie te vertalen in bindende regels in het gemeentelijke omgevingsplan.

Hemelwater vasthouden waar het valt

Conform de doelstellingen in de Visie Water en Riolering en de Visie Klimaatadaptatie zetten we in op het vasthouden van minimaal 90% van de jaarlijkse neerslag op de plaats waar het valt. Hiermee ontlasten we het bestaande rioleringssysteem, vergroten we de sponswerking van de bodem en voorkomen we schade door droogte.

Openbare ruimte

In de openbare ruimte willen we dit doel bereiken door bij alle rioolvervangingen het volledig ontvlechten van het afvalwater- en hemelwatersysteem als uitgangspunt te nemen. Door dit buurtgewijs te doen en zoveel mogelijk werk met werk te maken kunnen we gelijk de openbare ruimte hemelwaterbestendig inrichten (zie hoofdstuk 2 over hoe we dit doen bij rioolvervangingen). Daarnaast hebben we een bijdrageregeling om bij herinrichtingen in de openbare zonder rioolvervanging te stimuleren dat zoveel mogelijk verhard oppervlak wordt afgekoppeld of onthard. De voorkeursvolgorde voor de verwerking van hemelwater is leidend in de hoogte van de bijdrage. Maatregelen waarbij het hemelwater verwerkt wordt via natuurlijke weg (vergroening, infiltratie in groenstroken of aanleg van extra oppervlaktewater) krijgen de hoogste bijdrage per m^2 af te koppelen oppervlak. Het beschikbare budget is opgenomen in tabel 3.2. Grote projecten die gebruik maken van de regeling zijn de vergroening van Noordwest, de vergroening in de Jutfaseweg en het terugbrengen van de Leidsche Rijn in het Stationsgebied. De bijdrage van € 4 miljoen verspreid over 4 jaar aan het terugbrengen van de Leidsche Rijn overstijgt het jaarlijks beschikbare budget voor de regeling, vandaar dat we deze apart in de begroting hebben opgenomen (zie tabel 3.2).

Particulier terrein

We verwachten dat ook particulieren een bijdrage leveren aan het vasthouden en verwerken van hemelwater. Zoals in de Visie Water en Riolering beschreven is verplichting alleen aan de orde bij nieuwbouw en ingrijpende verbouwingen. Bij bestaande gebouwen stimuleren we particulieren door voorlichting, facilitering en subsidiering om het hemelwater voortaan lokaal te verwerken.
Hiertoe ondernemen we de volgende activiteiten:

- We stellen omgevingsplanregels op om bij nieuwbouw en grootschalige renovatie voortaan niet alleen te kunnen verplichten dat de inzameling van afval- en hemelwater wordt gescheiden, maar ook dat het hemelwater wordt afgevoerd via de voorkeursvolgorde, waarbij minimaal 90% van de neerslag wordt vastgehouden en nuttig wordt gebruikt op het perceel of binnen de planlocatie.
- We onderzoeken in het kader van het Dakenplan hoeveel waterberging op de bestaande Utrechtse daken mogelijk is, hoe we dit kunnen combineren met vergroening van daken en de aanleg van zonnepanelen en hoe we dit realiseren. We werken dit in 2024 verder uit voor de verduurzaming en

vergroening van ons vastgoed. De eerste locatie die aan de beurt is het rioolgemaal aan de Den Hamstraat in Vleuten.

- We gebruiken onze bewustwordingscampagne Waterproof030 (o.a. onze eigen invulling van operatie Steenbreek) om alle andere eigenaren in Utrecht te stimuleren en te faciliteren maatregelen te nemen om verharding terug te dringen en hun eigen percelen hemelwaterbestendig in te richten. Bij voorlichting zetten we in op informeren en inspireren, zoals het NK Tegelwippen. Bij het faciliteren is er bijvoorbeeld de tegel-ophaalservice en acties om de aanleg van geveltuinen te promoten. Conform de Visie Klimaatadaptatie onderzoeken we of we de campagne kunnen verbreden tot alle klimaatadaptatie doelstellingen en kunnen combineren met de verdere vergroening van de stad (de groene schaalsprong). Ook richten we ons niet alleen meer op bewoners, maar ook op maatschappelijk vastgoed en woningbouwcorporaties.
- We geven subsidie voor de aanleg van groene daken via de Groene daken subsidie voor en voor het ontharden en vergroenen en het vasthouden van hemelwater op percelen van maatschappelijke voorzieningen met behulp van de regeling Watervriendelijk Maatschappelijk Vastgoed.
- We stellen omgevingsplanregels op om bij rioolvervangingen, waarbij een nieuw hemelwatervoorziening wordt aangelegd, de mogelijkheid te hebben eigenaren van zowel bestaande als nieuwbouw te verplichten om de regenpijpen aan voorzijde van het pand aan te sluiten op de nieuwe hemelwatervoorziening.

Doelstelling afkoppelen

We verwachten via de bijdrageregeling Niet-rioleringsprojecten en de subsidieregelingen jaarlijks 5 ha te kunnen afkoppelen, bij voorkeur via vergroening. Daarnaast streven we ernaar om per meter rioolvervanging minimaal 12,5 m^2 (voorheen 10 m^2) verharding af te koppelen. Voor het afkoppelen via sloop-nieuwbouw hebben we geen concrete doelstelling opgenomen, omdat momenteel het inzicht ontbreekt om hiervoor een goede inschatting te maken. Dit leidt tot de jaarlijkse afkoppeldoelstelling zoals weergegeven in tabel 3.1.

Tabel 3.1 Doelstelling af te koppelen oppervlak 2024-2028

	2024	2025	2026	2027	2028	Totaal
Via rioolvervangingen (ha)	10,3	11,4	12,5	13,6	14,8	**62,6**
Via bijdrageregeling en subsidieregelingen (ha)	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	**25,0**
Totaal (ha)	**15,3**	**16,4**	**17,5**	**18,6**	**19,8**	**87,6**

3.2 Financiën

De begroting voor het thema hemelwater is opgenomen in tabel 3.2.

Tabel 3.2 Kosten thema hemelwater 2024-2028 (bedragen in miljoenen euro's, prijspeil 2024)

Hemelwater

Activiteit	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Waterproof030	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Subsidie groene daken	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Subsidie watervriendelijk maatschappelijk vastgoed	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Bijdrageregeling niet rioleringsprojecten openbare ruimte	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Bijdrage terugbrengen Leidsche Rijn	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	**3,3**	**3,3**	**3,3**	**2,3**	**2,3**	**2,3**

De kosten voor het dagelijks onderhoud van de hemelwatervoorzieningen zijn dermate beperkt dat ze niet apart zijn toegedeeld. Ze zijn onderdeel van de begroting voor dagelijks onderhoud bij het thema Afvalwater. De kosten voor de genoemde onderzoeken worden gedekt uit het budget voor beleid en onderzoek. Vanaf 2024 nemen we binnen Waterproof030 geld op voor een fulltime communicatieadviseur. Voor de subsidie groene daken hebben we minder kosten opgenomen in de begroting. Het subsidieplafond blijft wel gelijk (0,7 miljoen), maar we nemen op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren met ingang van 2024 minder op in de begroting. Mocht er meer aan subsidie worden aangevraagd dan begroot, dan dekken we het tekort uit de egalisatiereserve. Daarnaast hebben we de kosten voor afhandeling van de subsidie van het budget voor beleid en onderzoek verplaatst naar de post subsidie groene daken.

4 Grondwateroverlast

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om structurele grondwateroverlast te voorkomen. Onder structurele grondwateroverlast verstaan we zowel grondwateroverlast door te hoge als door te lage grondwaterstanden. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste activiteiten voor de komende 5 jaar.

4.1 Belangrijkste ontwikkelingen

Grondwateroverlast door te hoge grondwaterstanden

Het optreden van grondwateroverlast wordt sterk bepaald door het weer. De grondwaterstanden komen het hoogst in winters met veel neerslag, zoals in de eerste helft van januari 2023. Dit is terug te zien in het aantal meldingen. Van de meldingen wordt maar een beperkt deel veroorzaakt door te hoge grondwaterstanden in de openbare ruimte. Veelal zijn bouwkundige gebreken of de waterhuishouding op het particuliere perceel de oorzaak en is de eigenaar zelf aan zet. Het aantal meldingen waarbij de grondwateroverlast veroorzaakt wordt door te hoge grondwaterstanden in de openbare ruimte fluctueert mee en ligt meestal rond de 5 per jaar. In 2022 lag het aantal meldingen met 12 hoger, maar daarvan waren 10 meldingen afkomstig van één locatie (de Cremerstraat).

Conform het beleid in de Visie Water en Riolering nemen we bij voorkeur alleen preventieve maatregelen als we de aanleg van drainage kunnen combineren met rioolvervanging zoals in Hoograven, De Meern en Veldhuizen, tenzij sprake is van onomkeerbare schade. In die laatste categorie vallen een aantal parken, waar te hoge grondwaterstanden invloed hebben op de gebruiksmogelijkheden en de gezondheid van bomen aantasten. Parken waarbij dit speelt zijn het Julianapark, het Hamerplantsoen in Hoograven, Park Oog in Al, het Archeologiepark, park de Hoge Weide en het Amaliapark. Het streven is om in 2024 een grondwateraanpak op te stellen voor deze locaties.

De invoering van de Omgevingswet maakt het mogelijk om de criteria voor grondwateroverlast ook vast te leggen in omgevingsplanregels. We gaan na of het zinnig is ten behoeve van nieuwbouwontwikkelingen om regels vast te leggen die ervoor zorgen dat bij nieuwbouw zodanig gebouwd en bouwrijp gemaakt wordt dat de kans op grondwateroverlast minimaal wordt. Verder onderzoeken we de mogelijkheden en noodzaak om een gemeentelijk grondwatermodel te bouwen waarmee we toekomstige gevolgen van nattere winters op de grondwaterstand kunnen voorspellen.

Grondwateroverlast door te lage grondwaterstanden

Grondwateronderlast ofwel schade en overlast door te lage grondwaterstanden is in Utrecht tot op heden geen groot probleem. De droge zomers van 2018 en 2022 hebben duidelijk gemaakt dat vooral het groen schade kan oplopen als de grondwaterstanden te ver uitzakken en de toplaag van de bodem uitdroogt. Daarnaast zijn bij de gemeente de afgelopen jaren een handvol meldingen binnen gekomen over scheurvorming in panden als gevolg van de extreme droogte.

Via het beleid om hemelwater vast te houden waar het gevallen is en het afkoppelen en ontharden door bijvoorbeeld de aanleg van infiltratieriolen en wadi's stimuleren we de sponswerking van de stad. Hiermee bouwen we meer buffer op voor droge periodes. Het uitgebreide grondwatermeetnet helpt ons om dit te kunnen onderzoeken. We onderzoeken waar en hoe we in Utrecht hemelwater het beste kunnen infiltreren zo dat het vasthouden van hemelwater niet tot grondwateroverlast leidt.

Daarnaast onderzoeken we of we analoog aan de maximaal toelaatbare grondwaterstand een minimaal toelaatbare grondwaterstand moeten vastleggen in omgevingsplan regels waarbij panden en bomen nog geen onomkeerbare schade oplopen. Hiermee kunnen we bij nieuwbouwplannen nieuw aan te planten bomen en groen toetsen of deze voldoende droogte bestendig zijn.

Omgaan met functies die invloed hebben op de grondwaterstand
Functies die invloed hebben op de grondwaterstand zijn bemalingen, warmte koude opslag (wko), infiltratievoorzieningen en ondergrondse bouwwerken. Het beleid ten aanzien van de gevolgen van bemalingen en wko ligt bij respectievelijk de waterschappen en de provincie. De provincie is de vergunningverlenende instantie voor de wko systemen, de waterschappen voor bemalingen. Dit maakt het ingewikkeld om invulling te geven aan onze zorgplicht om structurele grondwateroverlast te voorkomen.

We werken daarom actief mee aan de Visie Ondergrond, waarin beleid wordt opgenomen waarbij de belangen van alle functies in de ondergrond ten opzichte van elkaar worden gewogen. Met name het belang van infiltratie van hemelwater en het tijdelijk kunnen bemalen om riolering te kunnen vervangen versus het functioneren van ondiep geplaatste wko systemen is hierbij van groot belang.

4.2 Financiën

Voor het thema grondwateroverlast zijn de kosten voor dagelijks onderhoud en investeringen dermate beperkt dat ze niet apart worden toegedeeld. Ze zijn onderdeel van de begroting voor dagelijks onderhoud en de investeringen bij het thema Afvalwater. De kosten voor de genoemde onderzoeken worden gedekt uit het budget voor beheer en onderzoek.

5 Oppervlaktewater

De gemeente heeft circa 250 km aan watergangen en 40 km aan duikers in onderhoud. We ondernemen een aantal activiteiten om de toestand van deze watergangen op orde te houden, te weten dagelijks beheer en onderhoud, groot onderhoud (baggeren), vervanging en verbetering van duikers en het verbeteren van de waterkwaliteit. Daarnaast verkennen we de mogelijkheid om energie uit oppervlaktewater te halen. In dit hoofdstuk gaan we hier nader op in.

5.1 Belangrijkste ontwikkelingen

Dagelijks onderhoud, maaien en schonen

Het maaionderhoud is in 2020 opnieuw voor meerdere jaren aanbesteed. Dit contract loopt tot en met 2026 door. Financieel is er alleen sprake van inflatiecorrectie.

Het gemeentelijke maaibeleid richt zich op het in stand houden en verbeteren van de biodiversiteit en het meer betrekken van de burgers bij het maaibeleid. Deze ambitie geldt ook voor de oevers van watergangen en de watergangen zelf. Met name bij rietoevers zien we dat de wensen van bewoners en gebruikers sterk kunnen verschillen en om maatwerk vragen. Vooralsnog kunnen we hierop inspelen binnen de financiële kaders.

Op de langere termijn willen we nog steeds samen met HDSR komen tot één aannemer in een wijk voor het maaionderhoud van alle watergangen. Dit verhoogt de kwaliteit en uniformiteit van het onderhoud, vermindert de overlast voor burgers en zorgt naar verwachting voor totaal lagere kosten.

Groot onderhoud: baggeren

Het meerjaren baggerplan voorziet in het jaarlijks baggeren van 30 km aan watergangen (een achtste van het beheerareaal) met jaarlijks gemiddeld 30.000 m3 aan bagger. Het verwerken van bagger wordt steeds duurder door de strengere regelgeving en het beperkte aantal verwerkingslocaties, waardoor de eenheidsprijs voor het baggeren van een kubieke meter slib in 2023 is verhoogd. Dit bedrag is nu nog toereikend, daarom hebben we voor 2024 alleen inflatiecorrectie toegepast.

Waar mogelijk verwerken we bagger zo veel mogelijk ter plekke. Lokaal verwerken van de baggerspecie kan alleen als deze niet vervuild is en het gebied geschikt is voor het ontvangen van bagger waardoor we geen langdurige negatieve effecten verwachten. Het lokaal verwerken van bagger in plaats van de bagger afvoeren is de meest kostenefficiënte oplossing met zo min mogelijk koolstofdioxide (CO_2) uitstoot. Voor het afvoeren van bagger zijn veel zware verkeersbewegingen nodig, wat zorgt voor een hogere CO_2 uitstoot en de nodige overlast in een wijk met zich mee kan brengen.

We onderzoeken in hoeverre het voordelig is om zelf te beschikken over een nieuwe baggerverwerkingslocatie in plaats van de verwerking volledig aan de markt over te laten. Mogelijk liggen er kansen om het herstel van de instabiele westoever van de Nedereindseplas te combineren met verondieping van de plas voor natuurontwikkeling. Uitwerking vindt plaats als onderdeel van de toekomstverkenning voor de Nedereindseplas.

Investeringen

De belangrijkste investeringen zijn de vervanging van duikers. We werken momenteel aan een duikervervangingsprogramma. Hierbij richten we ons zowel op de vooroorlogse als de naoorlogse duikers. We proberen hier conform het principe van ontwikkelend beheer zoveel mogelijk aan te sluiten op andere initiatieven en die te versterken. Zo participeren in we in het opknappen van het Zuilense Bos en het Lunettenpark. Met de vervanging proberen we het oppervlaktewatersysteem meteen robuuster en natuurvriendelijker te maken en de waterkwaliteit te verbeteren, door bijvoorbeeld duikers te vergroten of zelfs te vervangen door een brug.

Verbeteren oppervlaktewaterkwaliteit

Met de vaststelling van de Visie Water en Riolering hebben we nieuwe doelen vastgesteld voor de oppervlaktewaterkwaliteit in de stad. Als eerste stap werken we samen met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) aan een maatregelenprogramma om deze doelen te realiseren. Daarbij constateren we dat het ontbreken van voldoende en gevarieerde waterplanten in onze watergangen het grootste knelpunt is. Om hier verbetering in te krijgen moeten we de groeiplaatsen voor waterplanten verbeteren door het aanbrengen van meer onderwaterstructuur, meer lichtinval en flauwere taluds onder en boven water. Ook dan is het nog niet zeker dat planten spontaan gaan groeien. We gaan ervan uit dat we op een aantal locaties actief zullen moeten aanplanten om binnen enkele jaren effect te zullen zien en de waterkwaliteitsdoelen in het streefjaar 2027 te realiseren. We zijn hiervoor diverse proeven in de Binnenstad gestart, zoals in de Vaartsche Rijn bij Rotsoord en in de Catharijnesingel ter hoogte van de passantenhaven. De komende jaren breiden we dit verder uit in de stad. Het aanbrengen van meer onderwaterstructuur heeft meer voordelen. Zo zorgt het ook voor meer schuilmogelijkheden voor vissen en vestigingsplekken voor schelpen en andere onderwaterdieren en planten.

We hebben de jaren 2022 en 2023 nodig voor de planvorming en de uitwerking tot een maatregelenprogramma oppervlaktewaterkwaliteit. Daarom is het investeringsbudget in die jaren gegroeid van 0,8 miljoen in 2022 tot 1,3 miljoen in 2023. Vooralsnog hebben we het budget voor 2024 en verder gelijk gehouden aan 2023 omdat nog niet duidelijk is wat er vanaf 2024 nodig is. Bij de voorbereiding van het programma Water en Riolering 2025-2029 hebben we naar verwachting inzichtelijk welk daadwerkelijke budget wat we vanaf 2025 nodig hebben en zullen we de begroting op dit punt bijstellen.

Voor het toetsen van de waterkwaliteit gebruiken we voor de kleinere wateren sinds 2015 de ecoscan methode. Hiermee wordt eenmaal per drie jaar getoetst of het gewenste streefbeeld, minimaal zichtbaar, wordt bereikt. De ecoscan meting betreft kroos, doorzicht, waterplanten en zwerfvuil. In 2019 hebben we de metingen samen met HDSR uitgebreid met een participatief burgermeetnet (schoon water

experiment). Bewoners meten hierbij de kwaliteit van het water. In 2024 zullen nieuwe ecoscan metingen worden uitgevoerd.

Omdat de ecoscan metingen maar eens per drie jaar plaats vinden, hanteren we als jaarlijkse indicator het aantal urgente oppervlaktewaterkwaliteitsmeldingen. Dit zijn meldingen die per direct om een actie vragen vanuit gemeente of waterschap. Denk aan blauwalg, vissterfte, botulisme, stank en zeer overmatig kroos. Hoewel het aantal meldingen een sterke relatie heeft met hoe warm de zomer is en in hoeverre hete periodes en zware buien elkaar afwisselen is en blijft onze ambitie om het jaarlijks aantal meldingen op vijf of lager te houden.

Temperatuurverloop oppervlaktewater

We blijven op een groot aantal locaties de oppervlaktewatertemperatuur meten om meer inzicht te krijgen in de mate en snelheid van opwarming van het oppervlaktewater als gevolg hete periodes. Hiermee krijgen we meer inzicht welke wateren gevoelig zijn voor opwarming als gevolg van klimaatverandering.

5.2 Financiën

De begroting voor het thema oppervlaktewater is opgenomen in tabel 5.1.

Tabel 5.1 Kosten thema oppervlaktewater 2024-2028 (bedragen in miljoenen euro's, prijspeil 2024)

Oppervlaktewater

Activiteit	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Dagelijks onderhoud oppervlaktewater (maaien en schonen)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Groot onderhoud (baggeren)	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Vervangings- en verbeteringsinvesteringen oppervlaktewater	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Totaal	**3,2**	**3,3**	**3,3**	**3,3**	**3,3**	**3,3**

In 2022 en 2023 ligt het accent op het opstellen en voorbereiden van het duikervervangingsprogramma en een nieuw maatregelenprogramma voor het verbeteren van de oppervlaktewaterkwaliteit. Vanaf 2024 komt het accent te liggen op de uitvoering. Omdat er nog geen nieuwe onderbouwing is van de benodigde kosten houden we de investeringen voor nu gelijk aan 2023. Zodra het maatregelenprogramma oppervlaktewaterkwaliteit en het duikervervangingsprogramma gereed zijn actualiseren we deze post. Naar verwachting is dat bij het programma Water en Riolering 2025-2029. De kosten voor de genoemde onderzoeken worden gedekt uit het budget voor beheer en onderzoek.

6 Middelen

De uitvoering van het Programma Water en Riolering is sterk afhankelijk van de beschikbare middelen. De belangrijkste zijn ons personeel en de benodigde en beschikbare financiële middelen. Dit hoofdstuk gaat hier nader op in.

6.1 Personeel

De komende jaren voorzien we een verdere stijging van de personeelsformatie, met name voor het voorbereiden en aansturen van alle rioolvervangingen en het borgen van de inbreng vanuit water en riolering in gebiedsontwikkelingen en activiteiten richting particulieren. De extra personeelskosten zijn onderdeel van de post personeelskosten in de meerjaren begroting (zie tabel 6.1) met uitzondering van de personeelskosten voor het voorbereiden, het directie voeren en het houden van toezicht bij de vervangingen. Deze zijn niet apart zichtbaar in de begroting, ook omdat het per project kan verschillen of deze taken worden ingehuurd of worden uitgevoerd door eigen personeel. De kosten zijn daarom meegenomen in de investeringen voor de rioolvervangingen.

Ook voor het vakgebied water en riolering geldt dat het lastig is om geschikte mensen te vinden. Momenteel beschikken we al over diverse vacatures die lastig in te vullen zijn. Het vinden van voldoende en geschikt personeel is dan ook een belangrijke voorwaarde om invulling te kunnen geven aan alle ambities uit de Visie Water en Riolering. Het streven is om eind 2023 alle 45 formatieplaatsen bij de groep Water, Riolering en Gemalen te hebben ingevuld, bij voorkeur via vaste formatie en in de twee jaar daarna door te groeien tot 50 fte. Vanaf 2026 houden we voor nu de formatie constant op 50 fte, omdat we onvoldoende in beeld hebben welke behoefte er is op de lange termijn. We houden er in de begroting vanaf 2024 rekening mee dat niet de gehele formatie het volledige jaar is gevuld.

6.2 Kostenontwikkeling 2024-2028

De verwachte kostenontwikkeling in de periode 2024-2028 is weergegeven in tabel 6.1. Ter vergelijking is ook het jaar 2023 toegevoegd.

Tabel 6.1 Verwachte kostenontwikkeling in de periode 2024-2028

Activiteit	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Dagelijks onderhoud afvalwater (inl. hemelwater en grondwateroverlast)	6,4	6,9	7,0	7,2	7,3	7,4
Dagelijks onderhoud oppervlaktewater	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Personeelskosten	6,6	6,8	6,8	7,0	7,0	7,0
Waterproof030	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Subsidie groene daken	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6

Subsidie watervriendelijk maatschappelijk vastgoed	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Groot onderhoud (baggeren)	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Vervangingsinvesteringen riolering	14,7	16,4	18,2	20,0	21,8	23,6
Vervangingsinvesteringen gemalen	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Vervangingsinvesteringen oppervlaktewater	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Bijdrageregeling interne openbare ruimte projecten	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Bijdrage terugbrengen Leidsche Rijn	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0
Beleid, beheer & onderzoek	1,0	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Compensabele BTW	4,0	4,2	4,4	4,7	4,9	5,2
Bijdrage bedrijfsvoering gemeente	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Bijdrage straatreiniging	4,4	4,7	4,8	4,8	4,9	5,0
Totaal	**46,4**	**48,7**	**50,9**	**52,4**	**54,6**	**56,9**

De verwachte kostenontwikkeling voor de komende 5 jaar. Bedragen x € 1 miljoen in prijspeil 2024, met uitzondering van 2023.

De totale verwachte kostenstijging van 2023 naar 2024 bedraagt inclusief inflatiecorrectie 2,3 miljoen ofwel 5,2%. Deze stijging bestaat voor 3,2% uit inflatie en voor 2% uit overige kostenstijgingen. De gevolgen van de inflatie blijven beperkt doordat we op de investeringen en groot onderhoud geen inflatiecorrectie hebben doorgevoerd. Bij het programma Water en Riolering 2023-2027 zijn nieuwe eenheidsbedragen vastgesteld die nog steeds toereikend zijn. Voor de energiekosten voor de rioolgemalen zijn we ervan uitgegaan dat deze gelijk blijven aan de verwachte kosten voor 2023. In 2023 zijn de energiekosten sterk gestegen. Deze kostenstijging hebben we voor 2024 en verder doorgevoerd in de begroting. De kostenstijging exclusief inflatiecorrectie blijft hierdoor beperkt tot 2%. Hiermee blijven we ruim binnen de in de Visie afgesproken bandbreedte voor de jaarlijkse kostenstijging (exclusief inflatiecorrectie) van 2-4%.

We zien vanaf 2025 een verwachte jaarlijkse kostenstijging van ruim 4% (exclusief inflatiecorrectie). Deze zit aan de bovengrens van de afgesproken bandbreedte voor de jaarlijkse kostenstijging (exclusief inflatiecorrectie) van 2-4%. Dat de kostenstijging (exclusief inflatiecorrectie) aan de hoge kant is vergeleken met de in de Visie Water en Riolering verwachte bandbreedte, is het gevolg van de sterk gestegen eenheidsprijzen voor rioolvervanging en baggeren.

6.3 Ontwikkeling rioolheffing

6.3.1 Ontwikkeling eigenaren en grootverbruik

De rioolheffing is in Utrecht opgebouwd uit een heffing voor eigenaren en een heffing voor gebruikers. De eigenarenheffing betreft een vast bedrag per jaar per aangesloten perceel (in 2023 € 237,00). De gebruikersheffing betreft een bedrag per kubieke meter water en wordt aanvullend op de eigenarenheffing opgelegd aan grootverbruikers die jaarlijks meer dan 250 m3 afvalwater op de riolering lozen (in 2023 gemiddeld € 1,73 per m3).

De huidige toedeling van de kosten tussen eigenaren- en grootverbruikersheffing is gebaseerd op de jaarlijkse verdeling in hoeveelheid afgevoerd afvalwater door eigenaren en grootverbruikers. Daarbij worden alleen de kostenposten waarbij de kosten daadwerkelijk afhankelijk zijn van de hoeveelheid afgevoerd afvalwater naar rato toegerekend aan de grootverbruikersheffing. Dit zijn de posten dagelijks onderhoud, vervangingsinvesteringen en de BTW. Kosten die geen relatie hebben met de hoeveelheid afvalwater, zoals de posten beleid, beheer en onderzoek, personeelskosten, bijdrage straatreiniging en bijdrage bedrijfsvoering gemeente worden volledig toegerekend aan de eigenarenheffing. De verdeelsleutel wordt jaarlijks aangepast op basis van het aantal inwoners, het gemiddelde jaarlijkse drinkwaterverbruik per inwoner en het verwachte grootverbruik. De verwachte ontwikkeling van het aantal aangesloten eigenaren en het verwachte grootverbruik is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 6.2 Verwachte ontwikkeling lozingen in de periode 2024-2028

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Aansluitingen	172.800	175.800	178.800	181.800	184.800	187.800
Lozing bewoners (m³)	16.130.000	16.400.000	16.680.000	16.960.000	17.230.000	17.510.000
Lozing grootverbruik (m³)	3.100.000	3.100.000	3.100.000	3.100.000	3.100.000	3.100.000
Lozing totaal (m³)	**19.230.000**	**19.500.000**	**19.780.000**	**20.060.000**	**20.330.000**	**20.610.000**

Voor de groei van het aantal aansluitingen is uitgegaan van 3.000 extra aansluitingen per jaar op basis van de langjarige bouwprognoses. Het aantal aansluitingen in 2023 is naar beneden bijgesteld op basis van de rapportage van de BghU over 2021. De omvang van het grootverbruik is constant gehouden op 3,1 miljoen m³ per jaar.

6.3.2 Indicatie ontwikkeling eigenaren en gebruikersheffing

Bij volledige dekking van de kosten in tabel 6.1 en bij toepassing van de huidige verdeelsleutel tussen klein- en grootverbruik ontwikkelen de eigenaren- en gebruikersheffing zich conform tabel 6.3. De genoemde bedragen voor 2025 en verder zijn exclusief inflatie.

Tabel 6.3 Indicatie ontwikkeling eigenaren- en grootverbruikerstarief in de periode 2024-2028

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Eigenarentarief	€ 237,00	€ 245,77	€ 253,63	€ 256,93	€ 264,12	€ 270,99
Verschil t.o.v. vorig jaar (in %)	3,8%	3,7%	3,2%	1,3%	2,8%	2,6%
Grootverbruikstarief	€ 1,67	€ 1,76	€ 1,85	€ 1,88	€ 1,96	€ 2,04
Verschil t.o.v. vorig jaar (in %)	0,2%	5,6%	4,7%	1,8%	4,4%	4,0%

Uit de tabel blijkt dat het lastig is om met de huidige systematiek van toedeling de tarieven van het grootverbruikerstarief en eigenarentarief met dezelfde percentages te laten stijgen. Dit lukt in de praktijk alleen door elk jaar verschillen op te vangen via de egalisatiereserve. Dit leidt voor 2024 voor beide tarieven tot een voorgestelde tariefstijging van 3,7% (incl. inflatiecorrectie). Voor de jaren 2025-2028 zien

we bij ongewijzigd beleid een jaarlijkse tariefstijging aankomen tussen de 2,5 en 3,0% (exclusief inflatiecorrectie). Dit is iets hoger dan de verwachte tariefstijging (exclusief inflatiecorrectie) in de Visie Water en Riolering is het gevolg van het verhogen van de eenheidsprijzen bij het Programma Water en Riolering 2023-2027.

Conform besluit in de Visie Water en Riolering gaan we de komende jaren samen met de BghU onderzoek doen naar een nieuwe systematiek voor de rioolheffing die robuuster en toekomstbestendiger is dan het huidige systeem, maar toch recht doet aan het beginsel de vervuiler betaalt. Wegens capaciteitstekort is de start van dit onderzoek vertraagd.

6.3.3 Maximumbedrag egalisatiereserve

In de Nota Reserves van de gemeente is vastgelegd dat bij het instellen van een reserve ook de maximaal toegestane omvang van de reserve wordt vastgesteld. Voor de egalisatiereserve riolering is dit nooit gebeurd. Met dit Programma vullen we deze lacune in. We stellen voor voortaan een maximumbedrag van 4 miljoen in de egalisatiereserve aan te houden voor het opvangen van tegenslagen in uitgaven en inkomsten en daarbij bij actualisatie van het Programma de hoogte van het maximumbedrag passen we indien nodig aan op basis van de onderbouwing. Conform de Nota Reserves vullen we de egalisatiereserve zo snel mogelijk aan zodra deze negatief wordt.

Na vaststelling van de jaarstukken 2022 zit er 8,6 miljoen in de egalisatiereserve. Na vaststelling van de jaarstukken 2021 zat er ongeveer 7 miljoen in de egalisatiereserve (Jaarstukken 2021) en bij vaststelling van de jaarstukken 2022 wordt er 1,6 miljoen toegevoegd. Uitgaande van de voorgestelde maximum omvang van 4 miljoen in de reserve, is dus 4,6 miljoen beschikbaar voor het verlagen van het tarief of onttrekking naar de algemene middelen. Bij het tot stand komen van dit programma zijn diverse scenario's voor de inzet van de reserve onderzocht. Besloten is te kiezen voor het scenario waarbij 4,6 miljoen uit de egalisatiereserve wordt onttrekken naar de algemene middelen.

Onderbouwing plafondbedrag egalisatiereserve

We willen in de egalisatiereserve een bedrag van 4 miljoen behouden voor als de uitgaven en inkomsten tegenvallen. We hebben zelf een onderbouwing van de benodigde buffer gemaakt om hogere uitgaven en lagere inkomsten dan voorzien op te kunnen vangen omdat er vanuit de BBV en gemeente centraal geen richtlijnen voor zijn. Daarbij hebben we aangenomen dat de reserve zo groot moet zijn dat we de volgende tegenvallers kunnen opvangen:

- Hogere uitgaven: hiervoor hanteren we een risicopercentage van 5% over alle posten uit de begroting gekoppeld aan de reserve. De reserve is gekoppeld aan alle kosten met uitzondering van de investeringen en het groot onderhoud (daarvoor is een aparte voorziening).
- Minder inkomsten door ca 30% (1.000 van de 3.000) minder nieuwe huisaansluitingen en ca 10% (300.000 van totaal 3.100.000 m3) minder grootverbruik dan in de begroting aangenomen. Hierbij hebben we gekeken wat de maximale afwijkingen de afgelopen jaren zijn geweest.
- Met de buffer willen we twee opeenvolgende tegenvallende jaren kunnen opvangen omdat het twee jaar duurt voordat je via aanpassing van de rioolheffing kan bijsturen. Tegenvallers naar

aanleiding van 2022 worden pas bij het opstellen van de jaarstukken in 2023 geconstateerd. Op dat moment is de tariefstelling 2023 al bekend, en kun je pas bijsturen in de heffing van 2024.

Bijlagen

Bijlage 1: Kaart en tabel Investeringsplanning riolering t/m 2030
Bijlage 2: Beleid en onderzoeksprogramma 2024-2028
Bijlage 3: Bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten

Bijlage 1 Investeringsplanning riolering t/m 2030

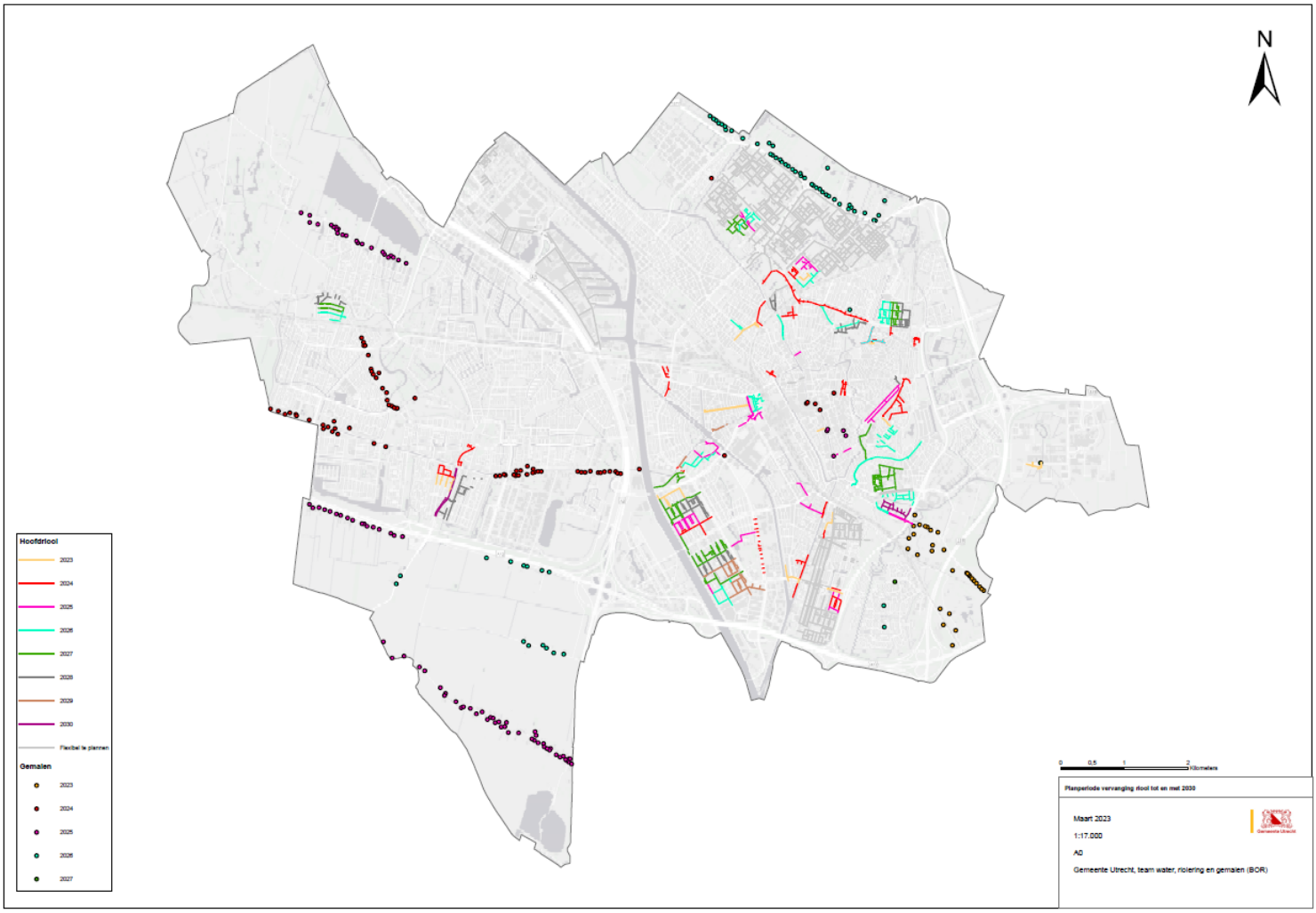

[Rioolvervangingsplanning t/m 2030 (arcgis.com)]

[Mechanischerioolvervangingsplanning t/m 2030 (arcgis.com)]

Gebied	Wijk	Aantal km te vervangen riolering in totaal	Waarvan 2024 t/m 2028	Start planvorming	Start uitvoering
Kanaalstraat / Damstraat	West	1,7	0,5	2015	2022
Lombokplein	West	2,0	2,0	2017	2025
Welgelegen	West	2,7	2,7	2020	2024
Nog in te plannen Lage Weide	West	13,0	2,5	2023	2026
Overige projecten west	West	0,7	0,7	2022	2024
Overige projecten noordwest	Noordwest	2,1	1,5	2021	2023
Amazonekwartier	Overvecht	3,1	3,1	2020	2025
Taagdreef e.o.	Overvecht	2,1	2,1	2017	2024
Nog in te plannen Overvecht	Overvecht	61,0	4,7	2023	2026
Overige projecten Overvecht	Overvecht	0,5	0,5	2027	2028
As Votulast	Noordoost	2,0	2,0	2023	2026
Relinen Kardinaal de Jongweg e.o.	Noordoost	3,3	3,3	2023	2024
Tuindorp-Oost	Noordoost	4,6	4,0	2023	2026
Overige projecten Noordoost	Noordoost	0,8	0,8	2022	2024
Breitnerlaan e.o.	Oost	1,2	1,2	2024	2026
Homeruslaan e.o.	Oost	1,2	1,2	2024	2026
Koningsweg	Oost	1,2	1,2	2023	2025
Maliebaan / Snellenlaan	Oost	1,7	1,7	2019	2024
Relinen transportriolen Oost	Oost	2,8	2,8	2025	2027
Rubenskwartier	Oost	3,0	2,5	2020	2027
Wolter Heukelslaan e.o.	Oost	1,6	1,6	2023	2024
Overige projecten Oost	Oost	0,1	0,1	2027	2028
Projecten Binnenstad	Binnenstad	0,7	0,7	2023	2024
Oudegeinlaan e.o.	Zuid	1,3	1,3	2020	2023
Rotsoord	Zuid	0,7	0,2	2020	2021
Nog in te plannen Zuid	Zuid	22,6	6,0	2023	2026
Overige projecten Zuid	Zuid	0,1	0,1	2023	2024
Afrikalaan e.o.	Zuidwest	2,7	2,7	2023	2026
Bernadottelaan e.o	Zuidwest	2,6	2,6	2019	2024
Van Heuven Goedartlaan e.o.	Zuidwest	2,2	2,2	2023	2027
Vasco da Gamalaan e.o.	Zuidwest	0,9	0,9	2021	2025
Nog in te plannen Kanaleneiland	Zuidwest	7,2	3,6	2024	2027
Overige projecten Zuidwest	Zuidwest	3,0	3,0	2023	2025
Mereveldlaan e.o.	Vleuten - De Meern	3,3	0,9	2026	2028
Nijevelt e.o.	Vleuten - De Meern	4,0	0,6	2017	2021
Odenveltlaan	Vleuten - De Meern	2,4	2,4	2023	2025
Overige projecten VDM	Vleuten - De Meern	0,7	0,7	2022	2024
Totaal		**166,8**	**70,6**		

NB. Voor de periode 2024-2028 is in deze tabel circa 40% meer geprogrammeerd dan waar we in de begroting rekening mee houden. Dit zijn deels projecten die voor 2022 en 2023 geprogrammeerd waren maar vertraagd zijn. De kosten voor deze projecten zijn al gereserveerd in de voorziening. Ook is er ca. 20% overprogrammering om te voorkomen dat bij vertraging de begrote kilometers rioolvervanging niet worden gerealiseerd.

Bijlage 2 Beleid en onderzoek

Afvalwater

Nummer	Activiteit
1	Systeemoverzicht stedelijk water en inventarisatie toekomstig afvalwateraanbod
2	Kwaliteitsgestuurd beheer: Doorontwikkeling water- en rioleringsinformatiesysteem inclusief monitoring riooloverstorten
3	Onderzoek rioolvreemd water
4	Onderzoek naar meer toekomstbestendige grondslag voor de rioolheffing
5	Beleid circulair en fossielarme energie doorontwikkelen
6	Opstellen verlegregeling riolering

Hemelwater

Nummer	Activiteit
1	Onderzoek prioritaire gebieden hemelwateroverlast
2	Omgevingsplanregels uitwerken om bij invoering Omgevingswet afkoppelen regenpijp voorzijde gebouw af te kunnen dwingen
3	Omgevingsplanregels uitwerken om bij invoering Omgevingswet vasthouden hemelwater op eigen perceel af te kunnen dwingen
4	Uitwerken ontwerprichtlijnen voor hemelwaterbestendige openbare ruimte
5	Uitbreiden bewustwordingscampagne Waterproof030 naar alle klimaatadaptatie thema's
6	Actualiseren en verbeteren Infoworks rioleringsmodel
7	Nieuwe klimaatstresstest uitvoeren (inclusief de thema's hitte, droogte en overstromingen)
8	Opstellen gebiedsplannen (inclusief effect van infiltreren op grondwater)
9	Opstellen hemelwaterbestemmingskaart / infiltratiekansenkaart
10	Uitwerken indicatoren voor de doelstelling: vasthouden 90% van de jaarlijkse neerslag
11	Opstellen uitvoeringsprogramma verduurzaming en vergroening eigen vastgoed

Grondwateroverlast

Nummer	Activiteit
1	Inventarisatie kwetsbare panden en kwetsbaar groen voor droogte
2	Vaststellen een minimaal toelaatbare grondwaterstand voor stedelijk gebied
3	Ontwikkeling grondwatermodel
4	Juridisch verankeren maximaal en minimaal toelaatbare grondwaterstand in de Omgevingswet
5	Uitbreiden en aanpassen grondwatermeetnet om effecten droogte, bemalingen en wko's beter in beeld te krijgen
6	Opstellen grondwateroverlast maatregelenprogramma

Oppervlaktewater

Nummer	Activiteit
1	Onderzoek naar haalbaarheid nieuwe, eigen verwerkingslocatie bagger
2	Deelnemen aan onderzoeksproject STOWA ‘waterkwaliteit en klimaatverandering’
3	Uitwerken maatregelenprogramma om waterkwaliteit ambities voor de ‘overige wateren’ te realiseren samen met HDSR
4	Aanpak exoten samen met Provincie en waterschappen
5	Onderzoek naar temperatuurverloop oppervlaktewater samen met HDSR
6	Bewonersmeetnet “Meet je waterkwaliteit” in samenwerking met waterschap HDSR

Bijlage 3 Bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten

Doel van de regeling

De bijdrageregeling dient om bij ingrepen in de bestaande openbare ruimte - die niet voortkomen uit het deelprogramma stedelijk water en riolering - de meerkosten, - die niet in de exploitatiekosten zijn opgenomen - te dekken om te voldoen aan de hemelwateropgave. De hemelwateropgave betreft:

1. Het vergroten van de sponswerking van de stad door het vervangen van verharding voor groen/blauwe oplossingen.
2. Het vasthouden van 90% van de jaarneerslag door het regenwater los te koppelen van de bestaande riolering en doelmatig te verwerken volgens de voorkeursvolgorde: hergebruik, vasthouden, infiltreren en afvoeren.
3. Het voorkomen van schade aan panden of de openbare ruimte of stremming van wegen bij extreme neerslag.
4. Het verminderen van de aanvoer van schoon regenwater naar de rioolwaterzuivering.

Op sommige plekken in de gemeente Utrecht is het onwenselijk om meer regenwater te infiltreren. Hier kan sprake zijn van al bestaande overlast door te hoog grondwater of een verwachting dat grondwateroverlast kan optreden. Mocht hier sprake van zijn geeft de groep Water, Riolering & Gemalen vanuit BOR dit aan.

Hierbij gaat het om werkzaamheden die ervoor zorgen dat het hemelwater meer volgens de voorkeursvolgorde verwerkt wordt, zoals bijvoorbeeld:

- Het vervangen van verharding door groen zodat er meer regenwater kan infiltreren.
- Het aanleggen van een hemelwatervoorziening voor het hergebruik van hemelwater.
- Het vervangen van ondoorlatende verharding door verharding die water doorlaat.
- Het aanbrengen van infiltratievoorzieningen, zowel op maaiveldniveau als daaronder.
- Het graven van extra oppervlaktewater.
- Het aanleggen van hemelwatervoorzieningen om hemelwater te lozen op oppervlaktewater.
- Het aanleggen van gevel en stoeptuinen.

De doelstelling is dat 90% van de jaarlijkse neerslag wordt vastgehouden bij het creëren van een infiltratievoorziening met een inhoud van 15mm over het aangesloten verharde oppervlak. Voor het realiseren van een alternatieve waterberging dient via een maatwerkberekening aangetoond te worden dat minimaal 90% van de jaarlijkse neerslag wordt vastgehouden.

Werkwijze

In de regeling wordt onderscheid gemaakt tussen aanvragen onder € 50.000,- en daarboven. Bij eisen aan de aanvraag is aangegeven welke eisen gelden in de eenvoudige procedure. Voor de grotere aanvragen is er een uitgebreidere procedure waarbij meer afstemming plaatsvindt tussen het project en de groep Water, Riolering & Gemalen. In de FO/Initiatiefase van het project wordt de aanvraag besproken. Na deze bespreking wordt een voorlopige toezegging gedaan voor de

bijdrage. Uiteindelijk ligt een DO- of besteksraming, waarbij de hemelwaterkosten apart inzichtelijk worden gemaakt, ten grondslag voor de definitieve aanvraag. In dat geval worden de volledige hemelwaterkosten vergoed met een maximum van €40 per m2 en €250.000,- per project per jaar. Voor een hogere bijdrage is een besluit van de verantwoordelijk wethouder nodig.

Voor wie

De regeling is bedoeld voor projecten en initiatieven in de openbare ruimte binnen de gemeente Utrecht, die in opdracht van de gemeente Utrecht worden uitgevoerd. Alleen medewerkers van de gemeente Utrecht kunnen een aanvraag indienen. Er wordt alleen binnen de gemeentelijke organisatie geld overgeboekt. Openbare ruimte is ruimte die minimaal tussen zonsopgang en ondergang vrij toegankelijk is en die in eigendom en/of beheer is van de gemeente Utrecht.

De regeling is niet bedoeld voor ruimtelijke ontwikkelingen met een eigen grondexploitatie. Daarnaast is de regeling ook niet bedoeld voor projecten die voortkomen uit het deelprogramma stedelijk water en riolering.

Vergoeding

Uitgangspunt voor de regeling is dat de meerkosten voor het realiseren van de hemelwateropgave worden vergoed, waarbij de voorkeursvolgorde voor het verwerken van hemelwater wordt gehanteerd. De bijdrage gaat uit van een vaste maximale vergoeding van:

1. € 40 per m2 voor het ontharden en vergroenen van de openbare ruimte.
2. € 40 per m² voor het afkoppelen van verharding en het bovengronds transporteren en verwerken van het regenwater als ontharding en vergroening niet mogelijk is.
3. € 30 per m² voor het afkoppelen van verharding en het ondergronds verwerken van het regenwater als ontharding, vergroening en bovengrondse verwerking niet mogelijk is.
4. € 40 per m2 voor het afkoppelen van verharding en het verwerken van het regenwater in nieuw oppervlaktewater als ontharding en infiltratie niet mogelijk zijn.
5. € 20 per m² voor het afkoppelen van verharding en het rechtstreeks verwerken van het regenwater in bestaand oppervlaktewater.

Het is in een project mogelijk bovenstaande bijdrage-opties te combineren.

Te vergoeden kosten

Aan de volgende ‘meerkosten’ voor de hemelwateropgave wordt een bijdrage verleend:

- Kosten aannemer, op basis van gedetailleerde besteksraming, inschrijfstaat of nacalculatie. Hieronder vallen, onder andere, kosten voor materialen en de realisatie van de hemelwateropgave.
- Directievoering en toezicht, op basis van de procentuele bijdrage van de hemelwateropgave ten opzichte van de totale kosten van het project.
- Voorbereidingskosten, bij voorkeur op basis van de besteksraming volgens de standaard vatkosten en anders op basis van de procentuele bijdrage van de hemelwateropgave ten opzichte van de totale kosten van het project.

Eisen aan de aanvraag

De aanvraag bevat in elk geval (< € 50.000 & > € 50.000):

- Een inschatting van de gevraagde bijdrage van de regeling (zie ook de ‘te vergoeden kosten’).
- Een plantekening van de huidige en toekomstige situatie (huidige situatie mag ook een foto zijn).
- Het aantal vierkante meters her in te richten, af te koppelen en/of te ontharden oppervlak en het totale (aangesloten) verhard oppervlak.
- Een korte beschrijving van de werkzaamheden.
- Een onderbouwing dat de 90% regeling behaald wordt voor het afgekoppeld oppervlak.
- Het verwachte jaar van uitvoering.

Bij de uitgebreide procedure (> € 50.000) moet toegevoegd worden:

- De beleids- of gebiedsadviseur water en riolering waarmee afstemming heeft plaatsgevonden in de ontwerpfase van het project.
- Een DO en besteksraming van het werk, waarbij de kosten van de hemelwateropgave apart inzichtelijk zijn gemaakt.

Bij vragen over de regeling kan contact worden gezocht met de gebiedsadviseurs van de groep Water, Riolering en Gemalen. Zij denken graag mee over de mogelijkheden voor het verwerken van hemelwater binnen het project. De aanvraag dient ingediend te worden via e-mailadres waterproof030@utrecht.nl of bij de gebiedsadviseurs van de groep Water, Riolering en Gemalen.

Betaling

De bijdrage wordt overgeboekt in het jaar van aanbesteding en/of realisatie. Een bijdrage in de voorbereidingskosten kan worden overgeboekt in het jaar dat de voorbereidingskosten worden gemaakt. Bij het verzoek tot overboeken is duidelijk aangegeven wat de ‘meerkosten’ voor de hemelwateropgave zijn. Het is niet mogelijk om een voorschot over te maken.

Beoordeling

De beoordeling van de aanvragen kleiner dan € 50.000,- worden beoordeeld door de gebiedsadviseur water en riolering (1e beoordeling) en de verantwoordelijke programmamanager riolering van de groep Water, Riolering en Gemalen. Aanvragen groter dan € 50.000,- worden behandeld in het managementoverleg van de groep Water, Riolering en Gemalen. Aanvragen groter dan € 250.000,- worden voorgelegd aan de verantwoordelijk wethouder.

Aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst. Bij overschrijding van het beschikbare jaarbudget wordt afhankelijk van het jaar van uitvoering, de aanvraag doorgezet naar het daaropvolgende jaar. Informatie over de beschikbaarheid van budget is op te vragen bij de gebiedsadviseurs of programmamanager riolering van de groep Water, Riolering en Gemalen.

Bijlage - Tekstuele wijzigingen Bijdrageregeling niet-rioleringsprojecten

Doel van de regeling

De bijdrageregeling dient om bij ingrepen in de bestaande openbare ruimte - die niet voortkomen uit het deelprogramma stedelijk water en riolering - de meerkosten, - die niet in de exploitatiekosten zijn opgenomen - te dekken om te voldoen aan de hemelwateropgave. De hemelwateropgave betreft:

1. Het vergroten van de sponswerking van de stad door het vervangen van verharding voor groen/blauwe oplossingen.
2. Het vasthouden van 90% van de jaarneerslag door het regenwater los te koppelen van de bestaande riolering en doelmatig te verwerken volgens de voorkeursvolgorde: hergebruik, vasthouden, infiltreren en afvoeren.
3. Het voorkomen van schade aan panden of de openbare ruimte of stremming van wegen bij extreme neerslag.
4. Het verminderen van de aanvoer van schoon regenwater naar de rioolwaterzuivering.

Op sommige plekken in de gemeente Utrecht is het onwenselijk om meer regenwater te infiltreren. Hier kan sprake zijn van al bestaande overlast door te hoog grondwater of een verwachting dat grondwateroverlast kan optreden. Mocht hier sprake van zijn geeft de groep Water, Riolering & Gemalen vanuit BOR dit aan. ~~Er wordt gewerkt aan een kaart waarop dit voor iedereen zichtbaar is.~~

Hierbij gaat het om werkzaamheden die ervoor zorgen dat het hemelwater meer volgens de voorkeursvolgorde verwerkt wordt, zoals bijvoorbeeld:

- Het vervangen van verharding door groen zodat er meer regenwater kan infiltreren.
- Het aanleggen van een hemelwatervoorziening voor het hergebruik van hemelwater.
- Het vervangen van ondoorlatende verharding door verharding die water doorlaat.
- Het aanbrengen van infiltratievoorzieningen, zowel op maaiveldniveau als daaronder.
- Het graven van extra oppervlaktewater.
- Het aanleggen van hemelwatervoorzieningen om hemelwater te lozen op oppervlaktewater.
- Het aanleggen van gevel en stoeptuinen.

De doelstelling is dat 90% van de jaarlijkse neerslag wordt vastgehouden bij het creëren van een infiltratievoorziening met een inhoud van 15mm over het aangesloten verharde oppervlak. Voor het realiseren van een alternatieve waterberging dient via een maatwerkberekening aangetoond te worden dat minimaal 90% van de jaarlijkse neerslag wordt vastgehouden.

Werkwijze

In de regeling wordt onderscheid gemaakt tussen aanvragen onder € 50.000,- en daarboven. Bij eisen aan de aanvraag is aangegeven welke eisen gelden in de eenvoudige procedure. Voor de grotere aanvragen is er een uitgebreidere procedure waarbij meer afstemming plaatsvindt tussen het project en de groep Water, Riolering & Gemalen. In de FO/Initiatiefase van het project wordt de aanvraag besproken. Na deze bespreking wordt een voorlopige toezegging gedaan voor de bijdrage. Uiteindelijk ligt een DO- of besteksraming, waarbij de hemelwaterkosten apart inzichtelijk worden gemaakt, ten grondslag voor de definitieve aanvraag. In dat geval worden de volledige hemelwaterkosten vergoed met een maximum van €40 per m2 en €250.000,- per project per jaar. Voor een hogere bijdrage is een besluit van de verantwoordelijk wethouder nodig.

Voor wie

De regeling is bedoeld voor projecten en initiatieven in de openbare ruimte binnen de gemeente Utrecht, die in opdracht van de gemeente Utrecht worden uitgevoerd. Alleen medewerkers van de gemeente Utrecht kunnen een aanvraag indienen. Er wordt alleen binnen de gemeentelijke organisatie geld overgeboekt. Openbare ruimte is ruimte die minimaal tussen zonsopgang en ondergang vrij toegankelijk is en die in eigendom en/of beheer is van de gemeente Utrecht.

De regeling is niet bedoeld voor ruimtelijke ontwikkelingen met een eigen grondexploitatie. Daarnaast is de regeling ook niet bedoeld voor projecten die voortkomen uit het deelprogramma stedelijk water en riolering.

Vergoeding

Uitgangspunt voor de regeling is dat de meerkosten voor het realiseren van de hemelwateropgave worden vergoed, waarbij de voorkeursvolgorde voor het verwerken van hemelwater wordt gehanteerd. De bijdrage gaat uit van een vaste maximale vergoeding van:

1. € 40 per m2 voor het ontharden en vergroenen van de openbare ruimte.
2. € 40 per m² voor het afkoppelen van verharding en het bovengronds transporteren en verwerken van het regenwater als ontharding en vergroening niet mogelijk is.
3. € 30 per m² voor het afkoppelen van verharding en het ondergronds verwerken van het regenwater als ontharding, vergroening en bovengrondse verwerking niet mogelijk is.
4. € 40 per m2 voor het afkoppelen van verharding en het verwerken van het regenwater in nieuw oppervlaktewater als ontharding en infiltratie niet mogelijk zijn.
5. € 20 per m² voor het afkoppelen van verharding en het rechtstreeks verwerken van het regenwater in bestaand oppervlaktewater.

Het is in een project mogelijk bovenstaande bijdrage-opties te combineren.

Te vergoeden kosten

Aan de volgende ~~kosten~~ ‘meerkosten’ voor de hemelwateropgave wordt een bijdrage verleend:

- Kosten aannemer, op basis van gedetailleerde besteksraming, inschrijfstaat of nacalculatie. Hieronder vallen, onder andere, kosten voor materialen en de realisatie van de hemelwateropgave.
- Directievoering en toezicht, ~~bij voorkeur~~ op basis van de procentuele bijdrage van de hemelwateropgave ~~in~~ ten opzichte van de totale kosten van het project.
- Voorbereidingskosten, bij voorkeur op basis van de besteksraming volgens de standaard vatkosten en anders op basis van de procentuele bijdrage van de hemelwateropgave ten opzichte van de totale kosten van het project.

Eisen aan de aanvraag

De aanvraag bevat in elk geval (< € 50.000 & > € 50.000):

- Een inschatting van de gevraagde bijdrage van de regeling (zie ook de ‘te vergoeden kosten’).
- Een plantekening van de huidige en toekomstige situatie (huidige situatie mag ook een foto zijn).
- Het aantal vierkante meters her in te richten, af te koppelen en/of te ontharden oppervlak en het totale (aangesloten) verhard oppervlak.
- Een korte beschrijving van de werkzaamheden.
- Een onderbouwing dat de 90% regeling behaald wordt voor het afgekoppeld oppervlak.
- Het verwachte jaar van uitvoering.

Bij de uitgebreide procedure (> € 50.000) moet toegevoegd worden:

- De beleids- of gebiedsadviseur water en riolering waarmee afstemming heeft plaatsgevonden in de ontwerpfase van het project.

- Een DO en besteksraming van het werk, waarbij de kosten van de hemelwateropgave apart inzichtelijk zijn gemaakt.

Bij vragen over de regeling kan contact worden gezocht met de gebiedsadviseurs van de groep Water, Riolering en Gemalen. Zij denken graag mee over de mogelijkheden voor het verwerken van hemelwater binnen het project. De aanvraag dient ingediend te worden via e-mailadres waterproof030@utrecht.nl of bij ~~water en riolering~~ de gebiedsadviseurs van de groep Water, Riolering en ~~klimaat vanuit BOR~~ Gemalen.

Betaling

De bijdrage wordt overgeboekt in het jaar van aanbesteding en/of realisatie. Een bijdrage in de voorbereidingskosten kan worden overgeboekt in het jaar dat de voorbereidingskosten worden gemaakt. Bij het verzoek tot overboeken is duidelijk aangegeven wat de 'meerkosten' voor de hemelwateropgave zijn. Het is niet mogelijk om een voorschot over te maken.

Beoordeling

De beoordeling van de aanvragen kleiner dan € 50.000,- worden beoordeeld door de gebiedsadviseur water en riolering (1e beoordeling) en de verantwoordelijke ~~beleidsadviseur~~ programmamanager riolering van de groep Water, Riolering en Gemalen. Aanvragen groter dan € 50.000,- worden behandeld in het managementoverleg van de groep Water, Riolering en Gemalen. Aanvragen groter dan € 250.000,- worden voorgelegd aan de verantwoordelijk wethouder.

Aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst. Bij overschrijding van het beschikbare jaarbudget wordt afhankelijk van het jaar van uitvoering, de aanvraag doorgezet naar het daaropvolgende jaar. Informatie over de beschikbaarheid van budget is op te vragen bij de gebiedsadviseurs of programmamanager riolering van de groep Water, Riolering en Gemalen.